İSKENDERPAŞA

CEMAATİ'NİN (HAKYOLCULARIN)

DRAMI

İSKENDERPAŞA

CEMAATİ'NİN (HAKYOLCULARIN)

DRAMI

Dr. Seyfi SAY

GÖKPINAR KİTAPLARI

İSTANBUL 2026

Bismillâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm.

El-hamdu li'llâhi Rabbi'l-'âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmu 'alâ Rasûlinâ Muhammedin ve 'alâ âlihî ve sahbihî ecma'în.

MEHMED ZAHİD KOTKU RH. A.'DEN:

"Taasavvufu bugünün mukallid tasavvufcularından değil Cüneyd'in, Bazyezid-i Bestami'nin ve Gazali'nin, İmam Rabbani'nin, Nakşibend Bahaüddin'in, Abdülkadir Geylani'nin, İmam Ahmed Rüfai Hazretlerinin ve sair, yollar ehl-i sünnet olan mutasavvıfların yolları olmalıdır. Bugün ise onların yollarını takib, ateşten gömlek giymek demirden leblebi yemek gibidir, yani çok müşkildir ve zordur. Onun için bugün öyle hakiki mutasavvıf bulmak da mümkün değildir."

(***Hadîslerle Nasihatlar 2***)

PROF. DR. MAHMUD ESAD COŞAN HOCA'DAN:

"Bir insanın doğru hareket edebilmesi için, önce doğrunun ne olduğunu bilmesi gerek. Hayatta birçokları doğruyu bilemiyor, bulamıyor; doğru diye eğrilere, yalanlara, yanlışlara, hatâlara sarılıyor; ömrünü boşa harcıyor, günaha giriyor, iyi sonuca ulaşamıyor, ziyan ediyor, hüsrana uğruyor."

(***İslâm Mecmuası***, Kasım 1996)

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM: İFRAT İLE TEFRİT ARASINDAKİ BAŞDÖNDÜRÜCÜ ZİKZAKLAR

BÜYÜKELÇİ'NİN AHLÂKÇISINA AHLÂK VE HUKUK DERSİ **8**

"İSYANKÂR, GAFİL, ŞAŞKIN VE KIYMET BİLMEZ" CEMAAT **20**

MASLOW'UN ÇİVİSİ VE "İNSAN KULLANIM EL KİTABI" **24**

GECİKMİŞ MEALCİLİKTEKİ ARIZALAR **27**

ÇOK ÖZEL PROJE MERAKI **40**

"ZAMANIN İMAMLIĞI" HÜSN-Ü KURUNTUSU **44**

İKİNCİ BÖLÜM: BABALAR VE OĞULLAR - MİRASYEDİLİĞİN "ONTOLOJİ VE EPİSTEMOLOJİSİ"

"ŞEYHLİK KESMEDİ, DOĞAL LİDERLİK İSTEREM" **48**

DERİN ŞEHİR TİYATROLARI TARİKATLAR MASASI SAHNESİ İFTİHARLA SUNAR: İCAZETLİ ŞEYH HALİT YAŞAR, İCAZETSİZ NUREDDİN'E KARŞI **64**

CEMAAT Mİ, FIRKA MI? **72**

CEMAATTEN AYRILMA VE TEKFİR **77**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: AÇ "DOĞAL LİDER"İN OY AMBARI HAYALİYLE KURDUĞU PARTİ: SAĞDUYU

VİKİPEDİ'DE SAĞDUYU **86**

"İBRAHİM'İN MİLLETİ"NDEN YÜZ ÇEVİREN PARTİ **91**

KIBLESİZLİĞİ BAĞIMSIZLIK, KONFORMİZM VE EYYAMCILIĞI SAĞDUYU ZANNETMEK **110**

SOLUN BAYAT SLOGANLARININ MÜŞTERİSİ OLACAK KADAR SAVRULMAK **121**

AKL-I SELİMDEN MAHRUM SAĞDUYU AMBALAJI **127**

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: SAĞDUYU MU, SOLDUYU MU? (SAĞDUYU PARTİSİ'NİN ZİHNİYET KARNESİ)

NEDEN YAZIYORUZ? **136**

BİRİNCİ PAYLAŞIM: "LAİK DEMOKRASİ"Yİ İDEAL DİYE YUTTURMAK **138**

İKİNCİ PAYLAŞIM: İLKELER **145**

ÜÇÜNCÜ PAYLAŞIM: MEŞRUİYET, LAİKLİK, MİLLİYETÇİLİK **153**

DÖRDÜNCÜ PAYLAŞIM: DERGÂH'TAN "LAİK DEMOKRASİ"Cİ PARTİ ÜRETMEK **161**

BEŞİNCİ PAYLAŞIM: UZLAŞMA HAVARİLİĞİ **167**

ALTINCI PAYLAŞIM: AÇ TAVUĞUN RÜYASINDAKİ DARI AMBARI **169**

YEDİNCİ PAYLAŞIM: MECAZI ANLAMAYAN TECAHÜL-İ ARİFANE **179**

SEKİZİNCİ PAYLAŞIM: DERİN OYUN: MÜSLÜMANA YUTTURULAN "DEVRİMCİLİK/İNKILAPÇILIK SOSYALİSTLERİN VE ATATÜRKÇÜLERİN TAPULU ARAZİSİDİR, MÜSLÜMANIN ORAYA GİRMESİ HELAL OLMAZ" AFYONU **181**

DOKUZUNCU PAYLAŞIM: GÜÇLÜ CEVAP: "LAN SEN KİM OLUYORSUN DA BANA CEVAP VERİYORSUN!" **184**

ONUNCU PAYLAŞIM: "TÜRK'ÜM DOĞRUYUM ÇALIŞKANIM, KERAMETİM KENDİMDEN MENKUL, LAİKİM DEMOKRATIM ÇAĞDAŞIM" **185**

ONBİRİNCİ PAYLAŞIM: "GEL VATANDAŞ GEL, AHLÂKIN İYİSİ BURDA, GERÇEĞİN EN TAZESİ BURDA!" **188**

ONİKİNCİ PAYLAŞIM: "BENİM OĞLUM BİNA OKUR…" **192**

ONÜÇÜNCÜ PAYLAŞIM: HAKKI BİLMEYEN SÖZDE HAKPERESTLİK **201**

ONDÖRDÜNCÜ PAYLAŞIM: ATATÜRK DEVRİMİNE İMAN VE TESLİMİYET: LAİKLİK HAVARİLİĞİ **204**

ONBEŞİNCİ PAYLAŞIM: "BİZ DE DEMOKRASİ İSTERÜK!" **209**

ONALTINCI PAYLAŞIM: ŞAHISLAR, İLKELER VE SADAKAT **212**

ONYEDİNCİ PAYLAŞIM; HAKKI VE SABRI TAVSİYE **214**

ONSEKİZİNCİ PAYLAŞIM: TEMCİT PİLAVI **216**

ONDOKUZUNCU PAYLAŞIM: “KELLİM KELLİM LÂ YENFÂ” **228**

YİRMİNCİ PAYLAŞIM: ZALİME YARDIM **230**

YİRMİBİRİNCİ PAYLAŞIM: SANKİ PARTİ KURMAK, PARTİ PROGRAMI YAZMAK FARZ YA DA VACİP **239**

NUREDDİN COŞAN’A MESAJ **(**SEKRETERİ ARDA ARACILIĞIYLA) **245**

BEŞİNCİ BÖLÜM: KRİTİK-ANALİTİK OYUNUN ANALİZ VE KRİTİĞİ

NASIL BAŞLADI? **268**

“KRİTİK-ANALİTİK DÜŞÜNME” LAFI ÜZERİNE “KRİTİK-ANALİTİK” NOTLAR **271**

KRİTİK-ANALİTİK DÜŞÜNMENİN KRİTİĞİ **288**

KAD KİTAPÇIĞININ ANALİTİK KRİTİĞİ **302**

ALTINCI BÖLÜM: İSKENDERPAŞA CEMAATİ’NDEKİ ESAD EFENDİ SONRASI BÜYÜK SİYASÎ SAVRULUŞ

BÜYÜK UZLAŞMA YA DA “DÜZEYLİ BİRLİKTELİK” **312**

ABD DİPLOMASİSİ APTAL, CIA UYKUDA MIDIR? **324**

NUREDDİN COŞAN VE 2003 IRAK TEZKERESİ **327**

CEHLİN OL MERTEBESİ SEHL OLMAZ! **330**

EHL-İ SÜNNET İTİKADI VE ŞEYHPERESTLİK **338**

ESAD EFENDİYİ İSTİSMAR EDENLERE BİR HATIRLATMA **355**

BİR GRUP İSKENDERPAŞA BAĞLISI"NIN AÇIKLAMASINA DAİR **364**

BAHÇELİ, ESAD EFENDİYİ KOVMANIN MEYVELERİNİ TOPLARKEN... **368**

CİNSEL "ÇILGIN TÜRK"LÜK KASETLERİ VE BOZ KURTÇU ŞEYH **375**

HOLDİNG ŞEYHLERİ VE BOZ KURT DALKAVUKLUĞU **382**

"BOZKURTLARA FIRSAT VER, SÜRÜYÜ YESİN!" **385**

İSKENDERPAŞA KAYYUMU NUREDDİN İŞİ BİRAZ ABARTTI **392**

TAYFUN ATAY'IN İSKENDERPAŞA CEMAATİ KONULU YAZISINA ZEYL **396**

NUREDDİN'DEN FAZLA NUREDDİNCİLER **404**

DAVUTOĞLU UYANMIŞ, NUREDDİN'İN UYANMASI ZOR **415**

CEMAATLER, TARİKATLAR VE SEÇİMLER **421**

KRAL ÇIPLAK DEMEK YERİNE, KRALDAN FAZLA KRALCILIK **426**

İSKENDERPAŞA'NIN DÜŞÜRÜLDÜĞÜ ACINACAK DURUM **433**

BİRİNCİ BÖLÜM:

İFRAT İLE TEFRİT ARASINDAKİ BAŞDÖNDÜRÜCÜ ZİKZAKLAR

BÜYÜKELÇİ'NİN AHLÂKÇISINA AHLÂK VE HUKUK DERSİ

Soru: Muharrem Nureddin Coşan'ın, Hollanda Büyükelçisi'ne hitaben yazılmış (ve kontrolü altındaki bir internet sitesinde yayınlamaya devam ettiği) bir mesajında şöyle dediği görülüyor:

"Benim görüşüm, insanın olgunlaşmasına vesile olan öğretiler, ekolümüzün öğretisi dahil, hayat tarzına zevk, renk, değer, anlam ve güzellik katar, kazandırır. İç huzurun ve erdemli sosyal yaşantı kurallarının çeşitli terbiye yollarıyla fertlere kazandırılması yaşam standartlarını yükseltir. Adaletin kanun baskı ve endişesiyle değil, gelişmiş, geliştirilmiş vicdan ve sağduyu ile temini güvenliği sağlar."

Coşan'ın bu görüşlerine katılıyor musunuz?

*

Cevap: Nurettin Coşan'ın bu sözleri neresinden baksanız yanlış..

"**Ekol**", "**öğreti**" vs. türünden artistik laflar etmeye meraklı, fakat söyledikleri, fikir düzeyi bakımından yerlerde sürünüyor.

Yukarıda söyledikleri, "**ekolünün öğretisi**" ise şayet, bu vatandaşın kafasından icat ettiği "ekol"ünün de, "öğretisi"nin de beş para etmeyeceğini söylemek gerekir.

Görüldüğü gibi, burada "hukuk" (kanun) ile "insanın olgunlaşması" ve "geliştirilmiş vicdan", daha doğrusu "ahlâk" arasında bir karşıtlık ilişkisi kuruluyor.

Güvenliğin temini ancak “geliştirilmiş vicdan ve sağduyu” ile mümkünmüş.

“Kanun"un payına da “**baskı ve endişe**” düşüyor.

Herşeyden önce, “geliştirilmiş vicdan” ve “insanın olgunlaşması”nın varacağı nokta “adalet” değil, onu da aşan “erdemler”dir.

Adalet, hukukun aksine, ahlâk (olgunluk ve gelişmiş vicdan) açısından en yüksek değer değildir.

Çünkü adalet, kişinin başkalarına haklarını teslim etmesi ve onlara zarar vermemesi durumunu ifade eder; oysa yardımseverlik, sevgi, saygı, diğerkâmlık ve alçakgönüllülük gibi değerler, adaletten daha yüksek değerlerdir ve hukuk insanları böyle olmaya zorlayamaz.

Buna insanın kendisi karar verir.

*

Bu tür ahlâkî tutumlar **dış bir zorlama**yla ya da **etki altında** benimsendiğinde ya **kölelik** ya da **riyakârlık** anlamına gelir.

Hiç kimse bir başkasına saygı göstermeye zorlanamaz, fakat hakaret etmemek (mesela kendisinden başkalarını isyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez ilan etmemek) zorundadır.

Bu yüzden aslında kanunlar insandan sadece adil olmasını talep eder ve ancak adaletin çiğnenmesi (haksızlık ve zulüm) durumunda yaptırım uygular.

Ahlâk kuralları ise insandan daha fazlasını bekler.

Mesela kanun, bir insanın bir başkasına ya da başkalarına hakaret etmesini yasaklar, fakat ondan, diğer insanlara saygı göstermesini istemez, isteyemez.

Ahlâk ise, olgunluk adına bu saygıyı da yerine göre talep eder.

İnsanın başkalarına hakaret etmemesi, saldırmaması “kanun”un gereği, saygı göstermesi ise ahlâkî olgunluğun ürünüdür ve böylesi bir tutum ancak **gönüllülük** temelinde anlam taşır.

Mecburiyet söz konusu olduğunda o, ahlâkî bir eylem değil, ya köleliği kabul ya da riyakârlık olarak ortaya çıkar.

*

Adalet için, gönüllülük aranmaz, gerekirse zorla sağlanır; kanunlara işte bu yüzden ihtiyaç vardır.

O nedenle, adaleti sağlamaya yönelik kanunî yaptırım “baskı ve endişe kaynağı” olarak nitelendirilemez.

Bu bağlamda ayet-i kerîmede şöyle buyurulmaktadır:

> “Bir kötülüğün cezası, ona denk bir kötülüktür. Kim bağışlar ve barışı sağlarsa, onun mükâfatı Allah'a aittir. Doğrusu O, zalimleri sevmez.” (Şura, 42/40)

Adalet, kötülüğün cezasız kalmaması ve karşılığının **kanun** tarafından verilmesidir.

Af ise, “adalet”ten daha yüksek bir ahlâkî değerdir.

Fakat bunun, **gönüllü** bir şekilde gerçekleşmesi gerekir.

Nitekim bir sonraki ayet-i kerime bu noktayı açıklamakta ve yapılabilecek yanlış yorumlara set çekmektedir:

> "Kim zulme uğradıktan sonra kendini savunursa böyle hareket edenlerin aleyhine bir yol yoktur." (Şûrâ, 42/41)

Yani hakkını arayan ve **kanun** vasıtasıyla alan kişiye, **ahlâk** adına baskı yapılamaz.

*

Yine, ayet-i kerimede şöyle buyurulmaktadır:

> “Allah size emânetleri ehline vermenizi, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adâletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne güzel öğüt veriyor. Şüphesiz Allah, işiten, görendir.” (Nisâ, 4/58)

Görüldüğü gibi, Allahu Teala, hükmetme gücü elinde olanlara (devlet ve hükümet) “adalet”le hükmetmeyi emrediyor; güzel ahlâklı olmalarını, affetmelerini vs değil.

Devlet ya da hükümet, böylesi durumlarda insanlara güzel ahlâk vs. tavsiyesinde bulunamaz, mesela onlardan affedici olmalarını isteyemez; onun görevi adaleti sağlamaktır.

Bir insan affetmeye (olgun ve gelişmiş vicdan sahibi olduğunu göstermeye) zorlanıyorsa, bu, ona yapılmış bir zulümdür ve adaletin gerçekleşmesinin engellenmesidir.

O nedenle, “kanun baskı ve endişesi” diye birşey varsa eğer, bu ancak, insanlara haksızlık yapmayı ve zulmetmeyi isteyenler için olabilir.

Zaten adil olanlar içinse kanun, baskı ve endişe kaynağı değil, güvencedir.

*

"İnsanın olgunlaşması”, insan tekinin olgunlaşmasıdır ve her insan ayrı bir olgunlaşma süreci yaşar veya yaşamaz.

Bir başka deyişle, "insanın olgunlaşması” ve “geliştirilmiş vicdan”, "bireysel" bir konudur.

Ve olgunlaşmanın varacağı nihaî hedef, adalet değil, onu da aşan bir bağışlayıcılık ve diğerkâmlıktır.

Mesela herkesten hakkını sonuna kadar isteyen ve alan, hakkından hiç vazgeçmeyen bir insan, bu tavrıyla adaleti sağlamış olur; fakat "olgun" bir insandan, bazen hakkından vazgeçmesi, "götürü pazar eylemesi" beklenir.

Adalet isteme, hakkını arama tavrı, kınanacak bir tavır değildir, fakat olgunluk başka birşeydir.

Devletin ve “kanun”un durumu ise farklıdır. Ona düşen sadece adaleti sağlamak, bunun ötesinde bir "olgunluk" kuruntusuna düşmemektir.

*

Bir insan, “insanın olgunlaşmasının ve geliştirilmiş vicdan”ın gerçekleştireceği hedef olarak “adalet”i görüyorsa, gerçekte olgunluk ve gelişmiş vicdanın ne olduğunu bilmiyor demektir.

Daha kötüsü, "hukuk"un önemini de anlamamıştır.

Bundan da kötüsü, gerçek olgunluğun ve geliştirilmiş vicdanın ortaya çıkışının, tam da o kötülenen "kanun baskısı"nın mevcudiyetine bağlı olduğunu kavrayamamıştır.

Bu noktaya ilerde tekrar döneceğiz.

İslâm açısından bakıldığında, “kanunun baskısı”, fıkhî hükümlerin uygulanmasından başka birşey değildir.

Batılılar’ın, Müslümanlar’ın fıkıhsız bir ahlâk anlayışına ya da “ahlâk”ı fıkhî hükümlerin (kanunun) önüne geçiren bir yaklaşıma sahip olmaları için büyük gayret gösterdikleri ve telkinlerde bulundukları bilinmeyen birşey değildir.

Nitekim merhum **Es'ad Coşan** hoca da bu gerçeği şu şekilde ifade etmiştir:

> “Avrupalıların tasavvufu anlatma tarzına bakacak olursanız; sanki Şeriat bir bağmış, insanların boynunu sıkıyormuş, müslümanlar daralmış da tasavvuf

gelmiş kurtarmış, gevşetmiş bu bağı. Rafızî veya batınî mezhep mensupları kendileri bir yol tutturmuş gidiyorlar. ... **Tasavvuf adına sapıklık** yapıyorlar."

(M. E. Coşan, ***İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod***, İstanbul: Seha Neşriyat, 1995, s. 49.)

*

İslâm açısından konuya bakıldığında, fıkhî hükümlerin (kanunların) karşısında veya dışında "gelişmiş vicdan" ve "olgunluk" değil, i**nsanların "hevalar"ı, tutku ve hevesleri** yer alır:

"Sonra da seni (din) iş(in)de bir şeriat sahibi kıldık. Sen ona uy; bilmeyenlerin isteklerine (ehva: hevalarına) tâbi olma!" (Casiye, 45/18)

Öte yandan, **kimi zalim ve despot insanların ya da yönetimlerin, kendi zulümlerine mazlumların tepki göstermesini engellemek için "ahlâk"ı istismar ettiklerine sıkça şahit olunmaktadır.**

Mesela hakkını arayan ve adalet isteyen bir insana, "Güzel ahlâk, affedici olmayı, şikayetçi olmamayı gerektirir; neden şikayet edip duruyorsun, sabret. Sabretmek sevaptır" diyen bir yönetici, ahlâkî değerleri istismar etmiş, adaleti engellemiş ve zulme ortak olmuş demektir.

Ayrıca, insanların olgunlaşması ve gelişmiş bir vicdana sahip olması, arzu edilir birşey olmakla birlikte, fiiliyatta yaygın biçimde hiçbir zaman gerçekleşmeyecektir.

İnsanların huzur ve saadetini, bütün insanların olgunlaşması ve gelişmiş bir vicdana sahip olmaları türünden ham hayaller ile oyalanma değil, kötülüklerle fiilen mücadele edilmesi sağlamıştır ve sağlayacaktır.

Nitekim Allahü Teala şöyle buyurmaktadır:

> “Eğer Allah'ın insanlardan bir kısmının kötülüğünü diğerleriyle savması olmasaydı elbette yeryüzü altüst olurdu.” (Bakara, 2/251)

*

Kanun baskı ve endişesinden söz edip güvenliği gelişmiş vicdana ve olgunlaşmaya (Ne zaman olacaksa?) emanet etmek, yeryüzünde fesat çıkaranları frenleyen tek gücü, yani “hukuk"u, baskı ve endişe gibi olumsuz kavramlarla anmak, hayal tüccarlığıdır, safsata pazarlamacılığıdır.

Hukuk, güvenliğin tek güvencesidir.

Olgun ve geliştirilmiş bir vicdana sahip insanlar öncelikle kanunların önemini takdir ederler.

Yukarıda da belirtildiği gibi, ahlâk, adaleti de aşan “iyi”yi amaçlar, mesela affedici olmak gibi.

Ancak ahlâkî “iyi”, hukuk felsefecileri tarafından sürekli vurgulanmış olduğu gibi, hukukla çelişmemek kaydıyla değer taşır; yani insanlar salt kendi vicdanî kararları ve özgür iradeleriyle affedici olabilirler, onların dış bir güç tarafından affetmeye zorlanmaları, psikolojik baskı altına alınmaları, konuyu ahlâkın kapsamından çıkarır.

Bu, **kölelik**tir.

Toplumsal yaşamda temel ilke, hukuka dayanan “adalet”tir.

Adaletin sağlanması zorunludur, ahlâkî davranış ise erdem olmakla birlikte zorunluluk içermez.

Dışardan bir zorlama sonucu yapılan ahlâkî bir davranış **gönülsüzlük ya da riyakârlık** anlamına geleceği için yine ahlâkın bizzat kendisini tahrip etmiş, ortadan kaldırmış olur.

*

Hukuk ya da adalet, bireylerin ahlâka uygun kararlar verebilmelerine imkân sağlayan **hür bir ortam** hazırlayarak, ahlâkın gerçekleşmesinin zeminini oluşturur.

Öyle ki hukuk, insandan sadece kötülük yapmamasını ister, iyilik yapmayı ise onun kendi gönlüne ya da özgür tercihine bırakır.

Bu, insanın özgürlük alanının geniş olması anlamına gelmektedir.

Yani, geliştirilmiş vicdan ve ahlâkî olgunluğun güvencesi de hukuktur.

Hukuk, insanın vicdanî kararlarıyla belirlenecek olan davranış biçimlerini kapsamına almaz, yani insanları buna zorlamaz.

Eğer kapsamına alsaydı, insanın hür iradesi ve bağımsız kişiliği büyük ölçüde kısıtlanmış olurdu.

Hukuk, bireylerin özgürce eylemde bulunabilecekleri bir alan hazırlamakla yetinir.

Böylece fertler, bu hür tercih alanında ahlâka uygun kararlar oluşturma ve seçimler yapma imkânına kavuşurlar.

Şayet bu alanda serbestlik olmasaydı, söz konusu davranışların ahlâkî olduğunu söyleyemeyecektik, çünkü bireylerin bunları **mecbur oldukları için** yaptıklarını kabul etmek zorunda kalacaktık.

*

Ayrıca, hukuk kurallarının açık, objektif/nesnel ve yalın olmalarına karşılık, ahlâk temelde öznel ve bireyseldir.

Yasal sorumluluklar bütün vatandaşlar için aynı olur, fakat herkesten aynı ahlâkî düzeyi tutturmaları beklenemez.

Ahlâkî **olgunlaşma**dan bahsedilmesi bile, insanların ahlâkî özelliklerinin farklı olabileceği ve hatta aynı insanın bile zaman içinde ahlâkî özellikler bakımından farklılık gösterebileceği ön kabulüne dayanır.

Buna karşılık "hukukî olgunlaşma" diye birşey yoktur.

Aklî melekeleri yerinde olup belirli bir yaşa gelen herkesin hukukî sorumlulukları aynıdır.

*

Bütün bunlardan da anlaşılabileceği gibi, ahlâkî eylemde karar merciînin içte (vicdan) bulunmasına ve sorumlu olunan makamın da içte (vicdan) yer almasına karşılık, hukuk alanında sorumlu olunan makam dışta (devlet) bulunmaktadır.

Kanun, insanları iyilik yapmaya zorlamamakla birlikte, kötülük yapmaktan alıkoymak zorundadır.

Bu noktada kanun, kötülük yapan kişinin vicdanî kanaatine itibar etmez ve bir müeyyide ve yaptırımla kendisini gösterir.

Devletin görevi, bu tür insanların "gelişmiş vicdan sahibi olgun insanlar" olacakları günü beklemek değil, zulme uğrayanları korumak ve onların haklarını almaktan ibarettir.

Kötülük yapmayı itiyat haline getirmiş insanların, yaptıklarının kötülük olduğunu kabul etmeleri durumuna genelde rastlanmaz.

Ve genelde hiçbir "vicdansız", kendisinin vicdansız olduğunu düşünmez.

Hatta, psikologların ***projection/yansıtma*** adını verdikleri savunma mekanizmalarını kullanarak, başkalarını suçlama yoluna giderler.

*

Ahlâkı istismar edenlerin içine düştükleri en büyük çelişki veya sergiledikleri en bâriz çifte standart bu noktada ortaya çıkar.

Onlar için ahlâk, **kendilerinin üzerine düşen bir yükümlülük değil, başkalarının sorumluluğudur**.

Böylece ahlâk, istismarcının elinde, insanın kendisi için belirlediği bir olgunlaşma hedefi ve süreci olmaktan çıkar; başkalarını yargıladığı, onları "**psikolojik baskı**" altına almak için istismar ettiği, fakat kendisinin uymadığı bir davranış kalıpları dizisi haline gelir.

İstismar edilen içinse ahlâkî davranış, kendi vicdanıyla ve hür iradesiyle benimsediği bir eylem değil, başkalarından aferin almak için katlandığı bir **zoraki ve yapmacık "rol"**den ibarettir.

Onu buna iten saikse, **ya beğenilme ve benimsenme arzusu ya da dışlanma ve ayıplanma korkusu**dur.

*

İşte bu yüzden, hukuk ile ahlâk alanlarının ayrı ve özerk olmaları, kendi bağımsızlıklarını korumaları, **insanın kişiliğinin korunması ve geliştirilmesi** açısından zorunludur.

İnsanın şahsiyeti, hürriyeti ve onuru pahasına elde edildiği varsayılan bir **olgunlaşma**, gerçek bir olgunlaşma değildir.

Hukuk ve adaletin önemini gözardı edip toplumsal ilişkilerde sadece ahlâkî davranışları öne çıkarırsanız, insanların sözkonusu davranışları artık, kendi vicdanlarının ürünü olmaktan çıkacak, **ya riyakârlık ya da kölelik** anlamına gelecek, böylece ahlâkî olgunluk adı altında ahlâkın kendisi yok edilmiş olacaktır.

Ancak bu, ahlâkı istismar eden oportünistler için aranılıp da bulunmayacak bir fırsatlar denizi anlamına gelmektedir.

Çünkü, muhataplarını ahlâkî davranışlar sergilemeye yönelterek hak arama ve adalet talep etme tutumundan uzaklaştıracaklar, böylece "**kanun baskı ve endişesi**"nden kurtulacaklar, "**güvenlik**" içinde hoyratlıklarına devam edeceklerdir.

Adalet talep etmeye yeltenenler ise, "güzel ahlâktan nasipsiz olmakla" suçlanarak psikolojik baskı altına alınacaktır.

*

Ahlâk başka, **ahlâk istismarı** başkadır.. Ahlâk, kendisini "eylem" olarak gösterir ve riyakârlık ya da istismar anlamına gelip bizzat kendisini tahrip edeceği için, kendi kendisinin "reklam"ını yapmaz.

Ahlâk istismarı ise, "gösteriş" de içerdiği için daha baştan ahlâka aykırı bir duruş olarak ortaya çıkar. Böylesinin eylemi, söylemini doğrulamaz.

> "Siz Kitab'ı okuyup durduğunuz halde, kendinizi unutup başkalarına iyiliği mi emrediyorsunuz? (Yaptığınızın çirkinliğini) anlamıyor musunuz?" (Bakara, 2/44)
>
> "Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah katında büyük gazaba sebep olur." (Saff, 61/3)

*

Hz. Ömer, "**Adalet mülkün temelidir**" demiştir; **ahlâk** değil.

Mülk, hakimiyet/egemenlik (devlet otoritesi) anlamına gelir.

Adalet ise "hukuk" demek oluyor.

Adalet bulunduğu sürece bir devlet de otoritesini sürdürür; otoritenin temeli adalettir.

Günümüzün kuzu postuna bürünen kurtlarına (Boz veya değil, fark etmiyor) şunu demek gerekir:

Adil olun, adaletsizlik yapmayın, hak ve hukuka riayet edin yeter, kerameti kendinizden menkul gelişmiş vicdan ve olgunluğunuz size kalsın!

“İSYANKÂR, GAFİL, ŞAŞKIN VE KIYMET BİLMEZ” CEMAAT

Soru: Muharrem Nureddin Coşan’ın 4 Şubat 2002 tarihinde gerçekleşen Prof. Dr. Es’ad Coşan hocayı anma (Yâd) gecesinde şöyle dediği görülüyor:

“İnşallah ben de bu yolun aciz bir hizmetkârı olarak sorumluluklarımın şuurunda bayrak yarışını devam ettirecek, ***isyankar, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez*** *ordusuna rağmen muzaffer olan serasker babam gibi bu uğurda sonuna kadar gayret edeceğim.”*

Bu sözleri nasıl değerlendirmek gerekir? Burada ihvana bir hakaret ve hatta iftira yok mu?..

*

Cevap: Aslında Nureddin’in “Bu uğurda sonuna kadar gayret edeceğim” lafı için, “At martini Debreli Hasan, dağlar inlesin!” demek gerekiyordu.

Çünkü yukarıdaki sözlerinde doğru olan tek husus, kendisinin “acizliği”.

“İsyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez ordu”… Babasının bütün talebeleri için bu “iltifatlar”ı layık görüyor.

Ama, kendisini o hakaretleri hak eden ordu içinde görmüyor, ayırıyor, babası gibi “**serasker**” olduğunu ilan ediyor.

Daha sonra bu “serasker”lik de onu kesmemiş, bir yıl sonraki “Yâd” programında **doğal liderliğini** ilan etmişti.

*

Sözkonusu hakaretler karşısında o topluluğun (ordunun) durumu için iki ihtimal düşünülebilir:

Birinci ihtimal, gerçekten öyle olmalarıdır..

Bu durumda, Nurettin'in onlara hak ettikleri notu verdiğini, haksızlık yapmadığını kabul etmek gerekir.

İkincisi, öyle olmamalarıdır.. O zaman da Nurettin'in bu cemaate, onlara iftira edip aşağılayacak ölçüde yabancı olduğunu, nefret hisleriyle dolu bulunduğunu kabul etmek zorunda kalırız.

Ancak bu ikinci durumda, iftiraya uğrayan kişilerin, kendilerine haksız yere böylesi hakaretleri yapan birine karşı sergiledikleri "isyankâr" olmayan tutum, haksızlığa isyan etmeme tavrı, ya onların şahsiyetlerinin öldüğünü, kişiliklerinin yok edildiğini ya da tevazu meselesini abarttıklarını, zillete katlanma noktasına vardırdıklarını gösterir.

*

Peki gerçekten babasının "ordusu" isyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez miydi?!..

Bu 'ordu' içinde yer almış bulunduğum için, kendi adıma, Nureddin'e bu sözleri aynen iade ediyorum.

Asıl isyankâr **dinî değerlerin aleyhinde** bulunmakla Allah ve Rasulü'ne isyan etmiş olan kişidir..

Bu bâbda babasına isyanın esamisi bile okunmaz.

Bir insan için gaflet ve şaşkınlık olarak, **dinî değerler** konusunda önemsizleştirici ve hafife alıcı ifadeler kullanabilmesi (Ki bunu Nureddin yapmış durumda) yeterlidir.

*

Kıymet bilmezliğe gelince…

Babasını anmak için toplanmış bir topluluğa bu şekilde hakaretler yağdırması, asıl kendisinin kıymet bilmezliğinin delilidir.

Ve bu delil, ***iskenderpasa.com***'da yayınlanmaktadır.

Aslında, bu ifadelerin yayınlanıyor oluşu, Nureddin'in kıymet bilmezliğinin arızî bir hâl değil, değişmez bir kişilik özelliği olduğunu, karakterinin bir parçasını teşkil ettiğini ortaya koymaktadır.

*

Bütün bunları, kendi adımıza söylüyoruz.

Babasının ordusunun bizim dışımızda kalan kesimine gelince, onların savunmasını yapmak aslında bize düşmez.

Zaten onların hepsi değilse de bir bölümü, bu konuda şöyle diyeceklerdir:

"Muharrem Nureddin Coşan Hocaefendi **öyle diyorsa öyledir**, onun sözünde bir hikmet vardır, bizim aklımız ermez. Onun sözünü bırakıp da seninkine mi inanacağız?! O bizim için isyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez diyorsa, tabiî ki öyleyizdir."

Bu noktada bizim tutup bu tür insanlara, "Hayır, isyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez değilsiniz, siz kendinizi tanımıyorsunuz" dememiz doğru olmaz.

Bilâkis onlara, "Evet, sizin bize olan itirazınız da zaten bu özelliklerinizden kaynaklanıyor" dememiz gerekir.

Nureddin'in tutumunu onaylamayanlar bahis dışıdır.

*

Gerçekten de, Nureddin'in, sözlerini onaylayan insanlara layık gördüğü bu "iltifatlar"ın, onların, onun sonradan yaptığı konuşmalar ve **Sağduyu Partisi** gibi oluşumlar vasıtasıyla verdiği mesajlar karşısındaki tutumları gözönüne alınınca, haklı olduğunu kabul etmek gerekiyor.

Mesela Nureddin'in Sağduyu Partisi vasıtasıyla verdiği mesajlara itiraz etmemekle onlar da Allah ve Rasulü'ne karşı isyankâr hale geliyorlar.

Şaşkın ve gafil oldukları da, Nureddin'in laflarını düşünüp tartmamalarından anlaşılmaktadır. Aslında Nureddin de bu insanların gaflet ve şaşkınlıklarından sonuna kadar emin olduğu için belki de bu kadar pervasızca atıp tutabiliyor.

Nureddin öyle dediği için değil, fakat Nureddin'in eylem ve söylemleri karşısında sergiledikleri tutum nedeniyle, bu konuda Nureddin'e hak veriyor, gerçekten, onun her sözünü sorgulamaksızın onaylayanların isyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez olduklarını kabul etmek zorunda olduğumuzu düşünüyoruz.

*

Evet, söz konusu şahsın Cemaat'e yönelik ifadeleri, başka bir konuşmasında dile getirdiği kişisel "ekol ve öğretisi"nin, edebiyatını yapmakta olduğu "erdemli sosyal yaşantı kuralları" bakımından bomboş bir tumturaklı laf kalabalığı olduğunu gösteriyor.

Bu laflar sadece bir hakaret ve iftira değil, aynı zamanda bir büyüklenme ve kibir de içeriyor.

Sözkonusu şahsın babasının etrafındaki yaşlı başlı insanlara "isyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez" sıfatlarını lâyık görmesi bile yanlış olacakken, tutup bir de yüzlerine karşı bunları kaba bir şekilde söyleyebilmiş olması, ibret verici

Kendisine ayırdığı pay ise, "sorumluluklarının şuurunda olma".. Kendisini temize çıkarırken hiç de cimri değil..

MASLOW'UN ÇİVİSİ VE "İNSAN KULLANIM EL KİTABI"

Soru: M. Nureddin Coşan şöyle demektedir: *"Belki de **1400 yıllık bu mübarek kitabı ilk defa ben** 'İnsan Kullanım El Kitabı', 'Kullanım Kılavuzu' tarifiyle tanıtıyorum. İçinde, ademoğluna, yaradılış gayesine en uygun nasıl yaşayarak ulaşacağını tarif eden en mükemmel 'Kullanım Kılavuzu', 'Kullanım El Kitabı', ingilizce anlatımıyla 'User Manual' Kurân-ı Kerim'dir."* Coşan'ın bu ifadelerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

*

Cevap: Bu adlandırma, Abraham Maslow'un **"Eğer elinizdeki tek alet çekiçse, her şeyi çivi olarak görmeye başlarsınız"** şeklindeki sözünü hatırlatıyor.

Onun gibi düşünürsek, tek derdi insanları kullanmak olan kişilerin de her kitaba "kulllanım" eksenli bir anlam yüklemelerinin kaçınılmaz olduğunu kabul etmemiz gerekir.

Öte yandan, söz konusu şahsın "ilk defa ben" şeklindeki gösterişçi ve kendini beğenmiş lafları, hem kendisini 1400 yıldır ilk defa "doğal lider" ilan eden tutumunun bir benzerini teşkil ediyor, hem de ekol ve öğreti icat etme tutkusunun bir yansımasını oluşturuyor diyebiliriz.

Bu biraz, Nasreddin Hoca'ya sorulan "Hocam, senin de icat ettiğin birşey var mı?" sorusuna verilen cevabı hatırlatıyor:

"Evet, icat ettim.. Karla soğan yemeyi icat ettim ama ben de beğenmedim."

Söz konusu şahsın, öncelikle, dinî konularda 'yeni' birşeyler ortaya atmanın pek de matah birşey olmadığını anlaması gerekiyor.

Allahü Teala kitabını nasıl tanımlıyor, nasıl vasfediyor ve nasıl takdim ediyorsa, o tanımları kullanmak her halükârda daha doğrudur.

*

Evet, Nureddin Coşan, bu "müthiş keşif ya da buluş"unu büyük bir kongre binasında âlâ-yı vâlâ ile, debdebe, gösterişçilik, gurur ve övünçle kalabalığa şöyle açıklamıştı:

> "Birlikteliğimize, aranızda bulunma ve kaynaşmamıza vesile olan bu veya benzeri toplantıların maliyetleri ve ecel zamanımızla ilgili vaktin gizlenmiş olmasından ötürü doğabilecek aktarma, ulaştırma, uyarma vazifemizi layıkıyla yapamama gibi riskleri en aza indirmek ve mesajlarımın sizlerle paylaşılması sonrası yönlenip, seferber olup, gayret edip bir an önce yol alabilmeniz ve bu faydaları başkalarına aktarabilmeniz için planladığım yaklaşım ve yorumlardan **çok yeni, çarpıcı, etkili ve faydalı olacak bazılarını** siz güzide insanlarla paylaşmak istiyorum. **Bunlardan ilki**, hediye olarak verdiğimiz, Allah'ın siz kullarına, peygamber efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V) vasıtasıyla gönderdiği mesajının, yani Kur'an-ı Kerim'in nefis bir hat ile yazılmış Arapça metni ve ender rastlanacak nitelikte mükemmel bir mealidir. Şimdi merak edip de soracaksınız. Bunun neresi çok yeni ve çarpıcı diye! Hemen **izah** edeyim; **Belki de 1400 yıllık bu mübarek kitabı ilk defa ben 'İnsan Kullanım El Kitabı', 'Kullanım Kılavuzu' tarifiyle tanıtıyorum.** İçinde, ademoğluna, yaradılış gayesine en uygun nasıl yaşayarak ulaşacağını tarif eden en mükemmel 'Kullanım Kılavuzu', 'Kullanım El Kitabı', **ingilizce anlatımıyla** 'User Manual' Kurân-ı Kerim'dir."

Şayet böyle tantana ve debdebe ile, övünerek ve gururlanarak, "çok yeni, faydalı, etkili, çarpıcı bir yorum ve yaklaşım" olarak "İnsan kullanım el kitabı" ifadesini dünya âleme sunmasa, bunu sıradan bir ortamda sıradan bir konuşma içinde geçen

bir ifade olarak kullansaydı, o takdirde bizim bu ifadeyi burada değerlendirme konusu yapmamız gereksiz olurdu.

Kendisinin ifade ettiği gibi, bu tarif aslında Batılılar'ın bir lafının ***Kur'an*** için kopyalanmasından başka birşey değil..

Olay taklitçilikten ibaret.

Batılılar'ın teknik bir tabiri, ***Kur'an***'a şeref mi kazandırmış oluyor?!..

İngilizce'den tercüme yapıp ***Kur'an***'a yamamak bir meziyet midir?!..

Ayrıca, "makina"lar için kullanılan, "mekanik" bir dünya görüşünü akla getiren bir tanımı 'insan'a adapte etmek, insanın ruh boyutunu ihmal eden bir bakış açısı olduğu için eksiktir.

Kur'an, sadece "kullanım" kılavuzu değildir..

Dahası, kılavuz, tek başına, nötr ve ruhsuz bir kavramdır. İyiğin de, kötülüğün de kılavuzu bulunur. Kullanım da öyledir.. Kullanımın iyisi de kötüsü de olabilir.

Önemli olan, insanın hakka ve doğruya yöneltilmesidir. Onun için Allahu Teala şöyle buyuruyor:

> "Ey insanlar, Rabbiniz'den size bir öğüt, sinelerde olana bir şifa ve müminler için bir hidayet ve rahmet geldi." (Yunus Suresi, 57).

"Hidayet" olmak nerde, "kılavuz" olmak nerde!..

Kargadan bile kılavuz olur, ama hidayet her yerde bulunmaz.

Kullanım kılavuzu sadece faydalı ürünler için hazırlanmaz, işkence aletlerinin bile herhalde bir kullanım kılavuzu vardır.

GECİKMİŞ MEALCİLİKTEKİ ARIZALAR

Soru: Nureddin Coşan'ın tavsiyesiyle başlatılan "***Kur'an***'ın anlamıyla buluşma" adlı çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

*

Cevap: Birincisi, bu çalışmalar "***Kur'an***'ın anlamıyla" buluşmaktan çok, **"Hasan Tahsin Feyizli'nin mealiyle" buluşma** anlamı taşıyor.

***Kur'an*'ın anlamı** konusu, Hasan Tahsin Feyizli'nin mealine hapsolunamayacak kadar geniş bir mevzudur.

Koca koca tefsirler boşuna yazılmamıştır.

İkinci olarak, bu çalışmaların gerçekten "usulüne uygun" yürütülebilmesi için işin bir boyutunu "tefsir usulü"nün oluşturması gerekir.

Çünkü ***Kur'an*'ın anlamıyla buluşma "usulü"nü** bilmeden ***Kur'an***'ın anlamıyla doğru dürüst bir buluşma gerçekleşemez.

Usulsüzlük vusulsüzlük getirir.

*

Üçüncü olarak, bu çalışmaların olması gereken yerde durmayıp çığırından çıktığı, yanlış mecralara kaydığı görülüyor.

Bu noktanın anlaşılması için önce, Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi'nin ikazlarına göz atmakta yarar var:

> "… biz, insanlar Kur'an'ın manasını anlamasın demiyoruz. Biz diyoruz ki, insanların yanında diledikleri zaman başvuracakları ve kısa bir tefsir gibi

mütalaa edecekleri bir Kur'an tercümesi bulunsun. Bir şartla ki, bu tercümeyi Kur'an olarak kabul etmesinler; onu namazlarda, **mescidlerde, toplantılarda, evlerde** Kur'an yerine okumasınlar."

(Şeyhülislam Mustafa Sabri, ***Kur'an Tercümesi Meselesi***, çev. Süleyman Çelik, İstanbul: Bedir Y., 1993, s. 27.)

"… Ancak, ***Kur'an***'ın Farsça tercümesini okumayı **itiyad haline getirenlere** –bunlar ister itham olunsunlar, ister olunmasınlar, ister Arapça'yı anlasınlar, ister anlamasınlar, ister namazın içinde, isterse dışında okusunlar- şiddetle mani olunur." *(*s. 38-39)

"Mushafın Farsça yazılması meselesine gelince, İmam'ın (İmam-ı Azam) mezhebinin fakihlerinden naklolunan görüşlere nazaran, eğer mushaf müstakil ve Arapça'sından ayrı olarak yazılırsa, kesinlikle memnudur. Arapça'sıyla birlikte yazılmasında ise ihtilaf vardır." (s. 41)

Bunun nedeni, aslının yerine ikame edilecek kadar önemsenmesi tehlikesidir:

"… fakihler, muhafazası istenen **aslının ihlaline** sebep olacağı için ve **küçümsenmesine** sebep olmaması için ***Kur'an***'ın Farsça yazılmamasına dikkat etmişlerdir." (s. 41)

Tek bir meale özel anlam atfedildiğinde, bu aslın yerine ikame tehlikesi daha fazla ortaya çıkar.

Tercümeyi okuma işi, **anlama çabası** olarak kalmalı, terk edilmesi mahzurlu bir **ibadet** gibi telakki edilmemelidir:

"Tercümeyi okumayı **itiyad** haline getirmek ise Arap olmayanları, **Kur'an**'ın aslını ihlale yöneltecektir ki bu, fukahanın sakındırdığı **Kur'an**'ın muhafazasının ihlalinin ve Kur'an'ı **küçümsemenin ta kendisidir**." (s. 41)

*

Evet, belirli bir “meal”i, evlerde ve toplantılarda düzenli bir biçimde okunan bir metin haline getirmek, mahzurdan halî değildir.

Sonuçta meal, meali yapanın Allah’ın kelamından anladığıdır, Allah’ın kelamının kendisi değildir.

Merhum Elmalılı Hamdi Yazır, buna şu şekilde işaret ediyor:

> “Genelde avam için dil açısından **sözün mânâya delaleti**, alimler için **akıl ve mantık açısından delaleti**, edebiyatçılar ve estetikçiler ve hikmet ehli olanlar için zevk, **sezgi ve fıtrata uygunluk açısından delaleti** önem taşır. **Terceme ile dil değiştiği** için birinci ve üçüncü hususlarda kendiliğinden büyük kayıplar olur. Ayrıca bundan **akıl ve mantık açısından söz konusu olan delalet de** etkilenir. Bunun için biz bazı yerlerde bu ilişkileri **kısaca** göstermeye çalışacağız. Çünkü **etraflıca anlatmaya insanın gücü yetmiyor**.”
>
> (***Hak Dini Kur’an Dili,*** Fatiha Suresi tefsiri)

Meal, Kur’an’ı anlamaya veya anlamaya çalışmaya bir vasıtadır.

Okunması başlı başına bir amaç değildir.

Bu yüzden de meal, ayrıca “güzel” okunması gereken bir metin değildir. Hatta bu, amaçtan bir sapma sonucunu verir.

“***Kur’an***’ın Anlamıyla Buluşmak”tan söz edenlerin ise, ***Kur’an*** okumanın yanı sıra, “**güzel meal okuma yarışması**” da düzenleyerek, işi “anlama”dan “okuma”ya kaydırdıkları görüldü.

*

Mesele anlamak ise, mealini “okuma”ya bu kadar takılmak anlamsızdır.

İyi okumak, iyi anlamak demek değildir.

“Güzel okuma”ya (ne demekse) odaklanan bir insan, “anlama”yı ister istemez ikinci plana atar.

Ayrıca, ***Kur’an***’ın aslını güzel okumanın kendine özgü kuralları mevcuttur ve “Kıraat” başlı başına bir ilimdir.

Meal okumanın ise niteliği tümden farklıdır.

Türkçe diğer metinleri güzel okuyabilen sesi ve diksiyonu düzgün biri, meali de aynı derecede güzel okumayı başarabilir. Dolayısıyla böyle bir yarışmanın “***Kur’an***’ın anlamıyla buluşma”ya katkısından söz etmek abes olur.

*

Anlamak, okumaktan başka birşeydir; nice okuyucular vardır ki, hiç düşünmeden, akılları başka yerde olduğu halde okurlar.

Kur’an’la beraber meali de güzel okuma yarışması düzenlemenin tek bir açıklaması olabilir, o da, mealin de, ***Kur’an***’ın aslı kadar önemli ve okunması değerli bir metin olarak görülmesidir.

Halbuki işte tam da bu, ***Kur’an***’ın aslının ihlali, küçümsenmesi ve bir beşerin yazdığı metinle aynı muameleye tâbi tutulması olarak görülebilir.

Hasen olduğu belirtilen bir hadiste, Hz. Peygamber s.a.s.’in şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

> “İnsanlar arasında en güzel sesli kişi, **Kur'ân**'ı okuduğu zaman yüce Allah (Azze ve Celle)'tan korktuğunu gördüğün kimsedir.”

Şayet mesele “anlamak” değil de “okumak” ise, **Kur’an**’ın aslını okumak daha iyidir.

Çünkü bu takdirde, mana anlaşılmasa bile sevap alınır, ayrıca ***Kur’an***’ın lafzı insana manevi bakımdan faydalar sağlar.

*

Tavsiyeye şayan olan şey, düzenli meal okunması değil, ders ve müzakeredir.

Müzakerenin ise “meal”e değil, ***Kur’an***’ın aslına bağlı olarak yapılması gerekir. Bu arada meallerden de yararlanılabilir.

Bunda da, sadece meallere veya sadece tek bir meale bağlı kalmak da uygun değildir.

Mesele sadece belirli bir “meal” ekseninde düşünüldüğünde, bu, “**sözkonusu mealle buluşma**” faaliyetine dönüşür, “***Kur’an***’ın anlamıyla buluşma” değil.

Bu tür bir “tek meale bağlı” okumanın, Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi’nin fukahadan naklen dile getirdiği mahzurlardan hâli kalacağını düşünmek fazla iyimserlik olur.

*

Bir zamanlar Zinde Derneği’nin internet sitesinde yayınlanan ve “KAB Platformu”na ait olduğu görülen bir reklam bantında yer alan ifadeler de, konuyla ilgili bir kafa karışıklığının oluştuğunu gösteriyordu.

Orada şöyle, saçmasapan bir soru yöneltiliyor:

“Oku emriyle kastedilen sadece Arapça’sından mı okumaktır?”

Eskiler bu tür soruları “istifham-ı inkârî” olarak adlandırıyorlardı.

Şu soruya bakınız, sanki Arapça'sından başka ***Kur'an*** var..

*

Meal okumak, ***Kur'an*** okumak değildir; Arapça'yı bilmeyenler için, eksiği ve kusuruyla bir anlama ve öğrenme çabasıdır.

"Biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik ki anlayasınız." (Yusuf, 12/2)

Demek ki, asıl anlama Arapça'sıyladır, mealle değil.

> "Ve işte biz onu, Arapça bir hüküm (hikmet gereğince hükmeden bir kitap) olarak indirdik. Eğer sana gelen bu ilimden sonra onların keyiflerine uyarsan, artık seni Allah'tan kurtaracak ne bir velî ne de koruyucu olmaz." (Ra'd, 13/37)
>
> "Biz sana onu böyle Arapça bir Kur'ân olarak indirdik ve onda tehditleri türlü biçimlere çevirip açıkladık ki korunsunlar. Yahut (Kur'ân,) onlara bir hatırlama (zikir) yaptırsın." (Tâ-Hâ, 20/113)
>
> "Biz sana böyle Arapça bir Kur'an vahyettik ki şehirlerin anası (Mekke) ve çevresinde bulunanları ikaz edip; asla kuşku bulunmayan toplanma gününe karşı uyarasın." (Şuara, 26/7)
>
> "Korunanlar için bunu, pürüzsüz Arapça bir Kur'an olarak (indirdik)." (Zümer, 39/28)
>
> "Bilen bir toplum için âyetleri açıklanmış, Arapça okunan bir kitaptır." (Fussilet, 41/3)

*

Demek ki, asıl okuma Arapça'dır.

"Oku emriyle kastedilen sadece Arapça'sından mı okumaktır?" sorusunun cevabı bu ayet-i kerîmelerde verilmiştir.

"***Kur'an***'ın anlamıyla buluşma"dan söz edip, bu ayetleri anlamayanlara şaşırmamak elde değildir.

"Biz, düşünüp anlamanız için onu Arapça bir Kur'an yaptık." (Zuhruf, 43/3)

O halde, anlama, temelde meale değil, Arapça'ya dayanmak zorundadır.

Meallerden yararlanılması başka birşey, anlamanın meal okuma olarak sunulması başka birşeydir.

*

Sözkonusu reklam bandında yer alan lüzumsuz ve mantıksız sorulardan biri de şuydu:

*"**Kur'an-ı Kerim** sevap kazanalım diye indirilmiş dua kitabı mıdır?"*

Kur'an, tek başına dua kitabı değildir, ama duanın adabını öğretir, salihlerin dualarından örnekler aktarır.

Sevap da kazandırır.

Dua öyle küçümsenecek birşey de değildir:

> "Resûlüm!) De ki: (Kulluk ve) yalvarmanız olmasa, Rabbim size ne diye değer versin?" (el-Furkan, 25/77)

Kur'an'ı anlamadan maksat zaten Allahu Teala'ya dua eden bir kul olmaktır.

Duaların en uygun olanları da genellikle peygamberlerin dilinden olmak üzere ***Kur'an***'da aktarılmıştır.

Bazen de doğrudan öğretilmiştir. “İnsanlar ve cinler Allah’a ibadet etsinler diye” yaratılmıştır ve *“Dua ibadetin özüdür.”* (Tirmizî, Da'avat, 1)

*

Sözkonusu reklam bandındaki bir başka sorunlu ifade de şuydu:

*“**Kur’an-ı Kerim** ölülerimizin ardından okumamız için indirilmiş mezarlık kitabı mıdır?”*

Ya ne yapılsın, ölülerin ardından (mezarlıkta veya değil) okunmasın mı?!..

İnsanları meal okumaya davet etmek için bu tür yanlış ifadeleri kullanmak, ***Kur’an***’ın aslının değişik yer, zaman ve vesileler çerçevesinde okunmasını dilinize dolamak zorunda mısınız?!..

Bir başka yanlış ifade de şuydu:

*“**Kur’an-ı Kerim** sadece mübarek gecelerde Ramazan ayında okuyalım diye indirilmiş zikir kitabı mıdır?”*

Burada “sadece” kaydı “mübarek geceler ve Ramazan ayı” için olsaydı, mesele yoktu. Fakat “sadece” kaydı, “zikir” için kullanılıyor.

*

Halbuki, ayet-i kerimede şöyle buyuruluyor:

> “(Resûlüm!) Sana vahyedilen Kitab'ı oku ve namazı kıl. Muhakkak ki, namaz, hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak (zikir) elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir.” (el-Ankebut, 29/45)
> “Biz sana onu böyle Arapça bir Kur'ân olarak indirdik ve onda tehditleri türlü biçimlere çevirip açıkladık ki korunsunlar. Yahut (Kur'ân) onlara bir hatırlama (zikir) yaptırsın.” (Tâ-Hâ, 20/113)

Kur'an'ın anlamıyla buluşmaktan söz edenler, ne yazık ki, ancak ***Kur'an***'ın anlamından habersiz insanların sarfedebilecekleri sözler sarfediyorlar.

Allah'ın (c.c.) kitabı kusursuzdur, fakat meallerin kusursuz olmalarını beklemek hata olur.

*

Ayrıca, "***Kur'an***'ı anlama" iddiasında olan insanların mutlaka **tefsir usulü** okuması gerekir.

Tefsir okuyan kişinin tefsir usulü okuması gerekmeyebilir, çünkü o tefsiri yapan kişi (müfessir) tefsir usulünü bilen bir kişi olduğu için, açıklamaları tefsir usulüne uygun olur.

Buna karşılık, meal okuyan kişi, kendince bir şey anlar; ama bazen (belki de sıkça) yanlış anlamış olması ihtimali çok yüksektir.

Böyle meal okuyup kafadan tefsir yapanların sayısı az değil.

Tefsir okuyanın değil ama, meal okuyanın tefsir usulü bilmesi gerekir.

*

Birtakım olumlu özellikleri varsa da, Hasan Tahsin Feyizli'nin mealine de çok fazla güvenmek mahzurdan hâli değildir.

Mesela şu ayet-i kerime meali:

> "Andolsun ki, mü'minlere düşmanlık bakımından, yahudi ve müşrikleri insanların en azgını bulacaksın. Mü'minlere sevgi bakımından en yakın olarak da: 'Biz hıristiyanlarız.' diyenleri bulacaksın. Çünkü onların içinde keşişler (yol gösterici bilginler) ve rahipler vardır. Onlar (hak ve gerçeği kabul etmekte) büyüklük taslamazlar." (Maide, 5/82)

Keşişler için “bilginler” denilebilirse de, “yol gösterici bilginler” tabirini kullanmak doğru değildir.

Çünkü, “yol göstericiliğin” olumlu bir özellik olması, “yol”un “doğru yol” olması şartına bağlıdır.

Burada kullanılan “yol gösterici bilginler” ifadesi ise, zımnen içinde “doğru yolu gösterme” anlamı taşır; aksi takdirde bu bir kınama olur ve bu tefsir çerçevesinde de ayet kendi içinde çelişkili hale gelirdi.

Dolayısıyla, tefsir olsun diye eklenen ifade yanlış olmuştur.

Aynı şekilde, “*Onlar (hak ve gerçeği kabul etmekte) büyüklük taslamazlar”* cümlesinde parantez içinde yapılan “hak ve gerçeği kabul etmekte” tefsiri de uygun değildir.

Çünkü bu durumda, rahiplerin hepsinin hak ve hakikati daima kabul ediyor olması gerekirdi.

Böyle birşey ise yoktur.

Genel olarak büyüklük taslamamakla, hak ve hakikati kabul etme konusunda büyüklük taslamamak arasında fark vardır.

Söz konusu ayeti merhum Elmalılı Hoca şu şekilde tefsir etmektedir:

> “İman edenlere karşı düşmanlık yönünden insanların en şiddetlisi olarak yahudileri ve Allah'a ortak koşanları bulursun. Ve yine iman edenlere sevgi bakımından en yakın olarak da: "Biz hıristiyanlarız" diyenleri bulursun. Çünkü onların içlerinde keşişler ve rahipler vardır. Ve onlar büyüklük taslamazlar.
>
> “… Gerek yahudi ve hıristiyan kitap ehli, gerekse bunların dışında bütün kâfir olan insanlar içinde müminlere düşmanlık etmede en şiddetlisini -

kasem olsun ki- yahudiler ve müşrik (Allah'a eş, ortak katan)leri bulacaksın. İman sahiplerine, düşmanlığın şiddeti açısından yahudileri müşriklerin de önünde göreceksin. Demek ki bunlar imandan uzaktırlar, fasıkların çoğunluğu bunlarda daha fazladır. Çünkü bunların dünyaya hırsı hepsinden çoktur. "Onları, insanların hayata en düşkünü, puta tapanlardan daha tutkunu bulacaksın" (Bakara, 2/96). Çünkü bunların kalpleri kasvetlidir. "Biz onların kalblerini katılaştırdık.." (Mâide, 5/13) Arzuları üzerine düşkünlükleri, fesat çıkarmaya meyilleri, Hakk'a karşı kibir ve inatları pek kuvvetlidir. Peygamberleri yalanlama ve öldürmede , isyan ve ihtilal yapmada alışkanlıkları pek çoktur.

“Ve yine kasem (yemin) olsun ki bütün bu insanların müminlere sevgice en yakınını "biz nesarayız (hıristiyanlarız)" diyenleri bulacaksın. Gerçi bunlar da genelde mümin değildir. Ve müminlere düşmanlık bunlarda da vardır. Fakat cins cinse mukayese edildiği zaman öbürlerinin düşmanlıkta şiddeti çok, bunların da müminleri sevebilmek kabiliyeti fazladır. Yani onların sevme ihtimalleri büsbütün yok değil, fakat bunların sevmesi daha çok düşünülebilir ve daha çok yakın ihtimaldir. Bunlarda iman kabiliyeti, iman ehli sevgisi diğerlerinden fazla bulunur. Bunların daha yakın bulunması şu sebepledir ki, bunlardan kıssisler, yani ilim ve ibadetle meşgul olan keşişler, ve rahipler, yani ahiret korkusuyla manastırlarda nefislerini ezen, ibadetle meşgul olan dünyayı terketmişler vardır. Bir de bunlar kibirli değildirler. Mütevazi (alçak gönüllü) ve cana yakındırlar. Bu iki sebeple müminleri sevebilmeleri daha çok düşünülebilir. Ve buna göre kulaklarına söz girme ve anladıkları zaman hakkı kabul etme ihtimalleri fazladır.

“KISSÎS: Gece bir şeyi taleb etme ve inceleme mânâsına "kasse"den mübâlağa siğası (kipi)dır. İlim ve dini incelemeleri itibarıyla hıristiyan reislerinden olan bilginlere ve ibadetle meşgul olanlara da "kass" ve "kıssis" denilmiştir. İbnü Zeyd'in açıklamasına göre "kıssis", rahiplerin başı demektir. İbnü Atiyye, aslı Arapça olmayıp Arapçalaşmış olduğunu;

Kutrub da, aslı Rumca olup bilgin demek olduğunu söylemişlerdir ki, "Kamus" mütercimi de "keşiş olacaktır" diyor. "Rağıb"ın "Müfredât"ında da açıklandığı üzere "ruhbân" kelimesi "rehbet" kökünden "rahib"in çoğuludur. "Su'büm' gibi müfret (tekil) olarak kullanıldığında zikredilmiştir ki, o zaman çoğulu "rehabîn" ve "rehâbine" gelir.

"Rehbet", ızdırab ile korkup çekinmektir. "Terahhüb", manastırda ibadet etmektir ki, rehbetin kullanılması demektir. "Rehbâniyyet" de fazla korkup çekinmekten dolayı ibadete tahammül etmede aşırılık ve ifrat etmektir. Eski hıristiyanlarda et yememek savm-ı visâl (kavuşma orucu) tutmak, nefislerine eziyet etmek için boyunlarına zincir takmak ve hatta kendilerini iğdiş etmek derecesine varanlar olmuştur ki, bunlar nefs ile mücadele ederek aşırı isteklerini kaldırmak, nefsi sabır ve tahammül ile itaate alıştırmak ve hıristiyanların deyimince doğuştan olan günah ile günahkâr olan nefsi temizleyip kutsayarak Allah'ın rızasını celbetmek (çekmek) gibi maksatları içine alan bir hareket ise de, gerçekte "haksız yere dininizde aşırı gitmeyin" hükmünde dahil olan doğuştan olmayan aşırılık ve şiddet cümlesindendir. hıristiyanlar, güya Hazreti Yahya ve İsa peygamberlerin hayat-ı tecerrüdlerini (her şeyden ellerini eteklerini çekmiş bir hayat sürmelerini ileri götürmek ve bu şekilde Allah'ın rızasına ermek maksadıyla bu ruhbanlık tarzını din reisleri hakkında bir kesin görev koymuş iseler de Hadid sûresinde "Arkalarından Meryem'in oğlu İsa'yı da gönderdik. Ona İncil'i verdik. Ve ona uyanların kalblerine şefkat ve rahmet duygusu koyduk. İcad ettikleri ruhbanlığı biz onlara yazmamıştık, yalnız Allah'ın rızasını kazanmak için onu icad ettiler, fakat ona layıkıyle de uymadılar" (Hadid, 57/27) âyetinde hatırlatıldığı üzere buna hakkıyle riayet edememişler ve meşru olandan kaçarken meşru olmayan durumlara düşmüşlerdir. Ve bunun için "İslâm'da ruhbanlık yok" tur. Ve böyle olduğu bu âyetlerin arkasından anlatılacaktır. Fakat her çeşit kötü ahlâkın başı olan dünya hırsı ve şehvetlere uyma taşkınlığı ile bunun tamamen zıddı demek

olan ruhbaniyet karşılaştırıldığı zaman, herhalde dünya ihtiyaçlarına karşı ruhbanlık mücadelesinin bir fazilet olduğu da inkâr edilemez. Çünkü dünya sevgisi bütün hataların başıdır. Bir millet içinde böyle ciddi bir rehbet (korku) ile son derece dindar ve ibadete sarılmışcasına bir tecerrüd (Allah'dan başka her şeyden elini, eteğini çekmek), sabır ve tahammül hayatı takip edebilenler, o millette ölçülü olma hissi uyandırabilecek bir ıslah örneği olmaktan uzak kalmazlar. İşte bundan dolayıdır ki, doğru bir şekilde ilim ve amele ilgi gösteren keşişler ve dünyaya ait arzulardan soyunmaya çalışan rahiplerin varlıkları hıristiyanların kibirlerini kıran ve müminlerin sevgilerinin yakınlaşmasına sebep olan menkibelerinden sayılmıştır. Yoksa ruhbanlık adı altında dünya peşinde koşanların, helali yasaklayıp harama göz yumanların, din ve dünyaya zararlı, "Ve onlardan çoğunun fasık" (Hadid, 57/27) olduklarında şüphe yoktur. Nitekim Hadid sûresinde "Biz de onlardan iman edenlere mükafatlarını verdik. Fakat onlardan birçoğu da yoldan çıkmışlardır". (Hadid, 57/27) buyurulmuştur. Kısacası âyet bize gösteriyor ki, ilim ve âlimleri sevmek, ahiret düşüncesi, akibet endişesi, aynı şekilde alçak gönüllülük, isterse kâfir olsun, hadd-i zatında beğenilen, en faydalı, en güzel yakınlaşma sebepleri cümlesindendir. Ve bu sebepledir ki hıristiyanlar, müslümanlara sevgi açısından daha yakın bir vaziyettedir. Bundan dolayı bu ahlâkî durumlar mevcut oldukça hıristiyanlarda iman etme kabiliyeti daha fazladır. Ve bunlardan ciddi olarak imana gelenler yahudilerden daha çok olmuştur.”

ÇOK ÖZEL PROJE MERAKI

Soru: Nureddin Coşan'ın Avustralya'nın Brisbane kentinde 13 Safer 1427 (13 Mart 2006) günü yaptığı konuşmada özetle şunları söylediği görülmektedir:

"Belkî bugünün en belirgin ve alakalı haberi, Kraliçe II. Elizabeth'in Sydney'e gelmiş olmasıdır. Kraliçe resmi bir törenle Opera Binası'nın batı ekinin açılışını yaptı. Bu Opera Binası ki, mutluluk tazeleyen, ilham kaynağı bir anıt olarak kabul edilmiş. Ayrıca bu yıl dünyanın tarihi yapıları listesine, açılışından 33 yıl sonra dahil edilmiş, muazzam bir mîmârî eser. Sadece Sydney değîl, Avustralya'nın sembolü haline gelmiş bir bina. Dilerim ki, her şeyi yapmaya ve yaratmaya mutlak Hâkim ve Kadir olan Allah bizlere de bu topraklardaki insanlara hizmet verecek, benzer eşsizlikte hayırlı bina ve projeler yapmamızı nasîb eder. Âmîn. Bu maksatla başlayan, uzun ve zahmetli bir çabalama neticesi 27 Şubat 2006 yılında, projemizle ilgili mahkeme süreci lehimize neticelenmiştir. Böylelikle üç temel binadan oluşan ve Sydney Opera Binası gibi dünyanın başka hiçbir yerinde benzeri olmayan, çok özel bir projeye başlama imkânımız doğmuştur…. Hayırlısı ile dünya tarihi yapıları listesine tamamlandıktan sonra alınacağından emin olduğumuz bu projeyi, Avustralya'nın sembollerinden birisi haline getirmemizi Allah nasîb ve müyesser eylesin. Bu proje mükemmel bir inancın, mükemmel bir medeniyete yansımasının kültürel, sanatsal ve ahlakî bir kanıtı ve çöllerindeki susuzlara bir hayat ve hayat tarzı, ibreti ve âbidesi olacaktır."

Bu ifadeleri nasıl değerlendirmek gerekir?

*

Cevap: Bu ifadeler de, söz konusu şahsın "ekol" ve "öğreti"sinin lüzumsuzluk açısından mükemmel yansımaları durumunda..

Birincisi, işin özünü ve aslını unutup Hıristiyanlar'la dünyevî hususlarda yarışmaktır bu.

Hz. Peygamber s.a.s. Bizans ya da Sasanîler'le (İran) bu tür bina yapımı gibi konularda yarışmaya kalkışmamıştır.

Tam aksine sadeliği esas almıştır.

İkinci olarak, bu, tasavvufun özüne de aykırıdır.

Tasavvuf tarihi ile ilgili kitaplarda, tasavvufî hareketlerin ilkin, İslam dünyasındaki lüks ve şatafat tutkusuna tepki olarak "zühd" hareketi şeklinde başladığı belirtilir.

Burada ise, Hıristiyanlar'la lüks ve şatafat yarışına girme vardır.

Bu aynı zamanda, "üslup" olarak Hıristiyanlar'a özenmektir, onlara hayranlık duymak ve işin "mahiyet"i bakımından onları taklit etmektir.

Mezkûr şahsın opera binası ile ilgili ifadeleri bunu açıkça yansıtmaktadır.

*

Kâbe'nin sadeliğinden ve basitliğinden dersler çıkarmak gerekir.

Adı geçen şahsın "dünya tarihî yapıları listesine tamamlandıktan sonra alınacağından emin olduğumuz bu projeyi" şeklindeki sözü, boş bir şeyi önemli bir hedef gibi gördüğünü göstermektedir.

"Bu proje mükemmel bir inancın, mükemmel bir medeniyete yansımasının kültürel, sanatsal ve ahlakî bir kanıtı ve çöllerindeki susuzlara bir hayat ve hayat tarzı, ibreti ve âbidesi olacaktır" şeklindeki sözleri ise kendi içinde tutarsız..

Bu proje ile, "mükemmel inanç" hangi mükemmel medeniyete yansımış olmaktadır?

İslam medeniyetine mi, Avustralya'nın hristiyan-yahudi medeniyetine mi?

Diyelim ki bu projenin, sözkonusu "yansıma"nın "kültürel, sanatsal" kanıtı olduğunu söylemek mümkün, peki "**ahlâkî bir kanıtı**" nasıl olabiliyor?..

Ahlâk, "dünya tarihî yapılar listesi"ne girecek binalar inşa etmek anlamına mı geliyor? Ahlâkın amacı bu mudur?.

O halde, en ahlâklı insanları tespit etmek için kolay bir yöntem bulduk demektir: Tarihî yapılar listesine giren eserlerin sahipleri...

Bu mudur ahlâk?!..

*

Hz. Peygamber s.a.s.'in evleri ve (kendi zamanındaki) mescidinin nasıl binalar olduğu malumdur.

Söz konusu şahsın, *"... çöllerdeki susuzlara bir hayat ve hayat tarzı, ibreti ve abidesi olacaktır"* şeklindeki edebiyat parçalayan ifadesine gelince; böyle bir proje nasıl "hayat tarzı" olabilir ki?!

İnsanlar bu projeye bakıp da nasıl bir ibret dersi çıkarabilirler ki?!

İbn Haldun, konuyla ilgili olarak şunları söylemektedir:

> "... İslam dini de, bina yapımında –bunu gerektiren bir amaç olmaksızın- aşırıya ve israfa kaçmayı engelliyordu. Örneğin, Kufe'de kamıştan yapılmış binalarında yangın çıkıp, Kufeliler taştan bina yapmak için Hz. Ömer'den izin istediklerinde o şöyle demişti: 'Yapın, ancak hiç kimse üç odadan fazla yapmasın. Yine yüksek ve büyük binalar yapmak için birbirinizle yarışmayın. Siz sünnetten ayrılmayın ki, devlet de sizden ayrılmasın (sizin elinizden çıkmasın).' .... Sonra dinin (emirlerinin samimiyetle yaşandığı) ilk dönemlerinden uzaklaşılıp, bu gibi ölçüler göz ardı edildi,

hükümdarlığın lüks ve şatafatına geçildi. Araplar işlerinde ve hizmetlerinde Farsları kullanıp onlardan sanayi ve bina yapımını aldılar, bu ise onları rahata ve lükse yöneltti."

(***Mukaddime***, çev. Halil Kendir, İstanbul, 2003, C. 2, s. 486.)

Önemli olan "insan" inşa etmektir, bina değil..

Önemli olan abide şahsiyetler yetiştirmektir, abidevî binalar yapmak değil..

"Siz her yüksek yere bir alamet bina yapıp boş şeylerle eğleniyor musunuz? İçlerinde ebedi yaşama ümidiyle sağlam yapılar mı ediniyorsunuz?" (Şuarâ, 26/128-129)

"Siz buradaki bahçelerde, pınar başlarında, ekinlerde, meyveleri olgunlaşmış hurmalıklarda güven içinde bırakılacak mısınız? Bir de dağlardan ustalıkla evler yontuyorsunuz." (Şuarâ, 26/146-149)

"Eğer insanlar küfre sapan bir ümmet haline gelmeyecek olsalardı, biz O Rahman olan Allah'ı inkâr eden kimselerin evlerine gümüşten tavanlar ve üzerine çıkacakları merdivenler yapardık. Onların evleri için gümüşten kapılar, üzerine yaslanacakları koltuklar yapardık. Daha nice altın ziynetler verirdik. Bütün bunlar dünya hayatının geçici menfaatinden başka bir şey değildir. Ahiret ise Rabbin katında takva sahipleri içindir." (Zuhruf, 43/33-35)

“ZAMANIN İMAMLIĞI” HÜSN-Ü KURUNTUSU

Soru: İskenderpaşa Cemaati’ne ait ***zinde.info*** adlı sitede geçmiş yıllarda yayınlanmış olan “**Kavramları Yeniden Anlamak**” başlıklı yazıda (http://www.zinde.info/zduyurular.php?subaction=showfull&id=1261645139&archive=&start_from=&ucat=3,18) şu söyleniyordu:

“Peygamberlere uymayan insanların helak olması gibi, ***zamanının din önderini, vazifeli insanını bilmeden, onu tanımadan*** *ölmesi de o kişinin helakine, sanki islamdan önce ölmüş gibi imansız gitmesine sebep olabilir.”*

Bu iddiayı nasıl değerlendirmek gerekir?

*

Cevap: Bu iddia, içinde üç **varsayım**ı taşımaktadır:

1. Her zamanın ya da devrin bir din **önder**i, bir **vazifeli** insanı vardır.

2. Herkes o insanı tanımak, bilmek **zorunda**dır.

3. Onu tanımadan ölmek **küfür** anlamına gelebilir.

Bu ifadeler çerçevesinde bir zamanda **tek bir din önderi ya da vazifeli insan** bulunması gerekiyor.

Çünkü “zamanın imamı” deniliyor “**imamları**” değil.

O kişiye tâbi olmayanların hepsi de küfür üzere ölme tehlikesiyle karşılaşmış oluyorlar.

Ancak, yukarıya aldığımız ifadede müteredditbir dil var, “sebep **olabilir**” deniliyor, “sebep olur” değil.

Yani iddia sahibi, örtük biçimde “sebep olmayabilir de” demiş oluyor, açık kapı bırakıyor.

Anlaşılıyor ki, söylediği şeye kendisi de tam olarak inanmış değil, şüpheleri var.

*

Zamanın imamı (din önderi, vazifeli insanı) kimdir şeklinde bir soru yöneltildiğinde, muhtemelen yukarıda sözü edilen yazıyı kaleme almış kişi ile onun gibi düşünenler, kendi şeyhlerini, yani Nureddin Coşan’ı gözlerinin önüne getireceklerdir.

Bu durumda, Nureddin’in peşinden giden birkaç bin ya da birkaç on bin kişinin dışında kalan yüz milyonlarca hatta iki milyar müslüman küfür üzere ölme tehlikesiyle karşılaşmış oluyorlar.

Çünkü Nureddin’i zamanın imamı (din önderi, vazifeli insanı) olarak görmüyorlar.

Yok eğer “zaman”ın din önderi ve vazifeli insanından kasıtları Nureddin değil de, aslında anlaşılması gerektiği gibi **ümmetin başındaki halife** anlamında bir imam ise, bunun kim olduğunu da, böyle bir yazıyı yazanların biliyor olmaları gerekir.

Aksi takdirde, kendilerinin küfür üzere ölme tehlikesi içinde bulunduklarını açıklamış oluyorlar demektir.

Şu anda ümmetin bir Hz. Ebubekir, bir Hz. Ömer, bir Hz. Osman, bir Hz. Ali, bir Ömer bin Abdülaziz gibi halifesi/imamı var mıdır?!

*

Mehmed Zahid Kotku k. s. ile **Esad Coşan** rh. a.’in kendilerini ima ile de olsa “zamanın imamı” diye takdim etmediklerini biliyoruz.

Kitaplarında ve konuşmalarında bu tabir üzerinde durduklarını da hatırlamıyorum.

Bu tabir İskenderpaşa cemaatinde, kendisini "**doğal lider**" olarak takdim eden **Nureddin Coşan** ile birlikte gündeme getirildi.

"Peygamberlere uymayan insanların helak olması gibi, ***zamanının din önderini, vazifeli insanını bilmeden, onu tanımadan*** *ölmesi de o kişinin helakine, sanki islamdan önce ölmüş gibi imansız gitmesine sebep olabilir"* denildi ve ("Anlarsın ya!" babından zamanın imamı olduğu öne sürülen) Nureddin'e tabi olmayan eski ihvan (cemaat mensupları) ahiretleri ile korkutulmaya çalışıldı.

*

Bununla birlikte, bu "zamanın imamı" yakıştırmasına bir kitapta rastlanıyor.

Dr. Metin Erkaya'nın hazırladığı "***Anılarla Mehmed Zahid Kotku Rh. A.***" adlı kitapta onun "Zamanın İmamı" başlığını taşıyan şu ifadeleri yer alıyor:

> "1980 yılıydı. İzmir Yüksek İslâm Enstitüsü'nde öğrenci idim. Ortalık çok karışıktı ve bizim oturduğumuz Çiğli semti, solcuların kurtarılmış bölgesiydi. Bir gün okula giderken beni tehdit ettiler, "Bir daha seni buralarda görmeyelim!" dediler.
>
> "O günlerde, zamanın imamına bey'at etmeden ölenlerin cahiliye ölümü ile öleceklerine dair hadis-i şerifi okuyunca; "Ne yapabiliriz? Acaba zamanın imamı kim?" diye arkadaşlarla soruşturmaya başladık. Tıp'ta ve Dişhekimliği Fakültesi'nde okuyan bazı arkadaşlar: "Biz zamanın imamını, mürşidini tanıyoruz; ona gidelim!" dediler. Biz heyecanla sorduk:
>
> "--Kimdir zamanın imamı?.."
>
> "--Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri..." dediler. "İstanbul'da, İskenderpaşa Camiinin de imamıdır." dediler.

> “Bunun üzerin arkadaşlarla bir değerlendirme yaptık, İstanbul'a gitmeğe karar verdik. Onbeş arkadaş bir minibüse binip İstanbul'a, İskenderpaşa'ya vâsıl olduk (Mayıs 1980).
>
> “Hocaefendi rahatsızmış; "Belki kabul eder, bekleyin!" dediler. Beklerken, kabul buyurdular. Ürkek ve heyecanlı bir şekilde içeri salona girdik. Karşımızda yüzüne bakıldığında Allah'ı hatırlatan, güleç yüzlü; ameliyat geçirmiş olmasına rağmen aslâ acısını hissettirmeyen bir pîr-i fânî bütün ihtişâmıyla duruyordu. Mübarek ellerinden öptük, halka oluşturacak şekilde yere oturduk. Dünyalar bizim olmuştu.
>
> “Lütfettilar, sohbet buyurdular, çok çeşitli mevzûlara temas ettiler.”

*

Tarikat çevrelerinde birilerinin kendi şeyhleri için (“Şeyh uçmaz, mürid uçurur” babından) “zamanın kutbu” vs. demelerine sık rastlanırsa da, yukarıda geçtiği şekilde “zamanın imamı” denilmesine pek rastlanmaz.

Şahsen İskenderpaşa Cemaati içinde böyle bir söyleme şahit olmadım.

Tarikat dersi alanlar “zamanın imamı”na biat ediyoruz diyerek gelmezler. Gayeleri manen olgunlaşmak, tarrikat terbiyesi görmektir.

Mehmed Zahid Kotku rh. a., ilim ve irfan sahibi, güzel ahlâkıyla temayüz etmiş pek muhterem ve mübaret bir zattı, “zamanın imamlığı” gibi iddialarla ortaya çıkan biri olmadığı gibi, kendisi hakkında yüzüne karşı övücü ifadeler kullananlara yüz vermediğini biliyoruz.

İKİNCİ BÖLÜM:

BABALAR VE OĞULLAR: MİRASYEDİLİĞİN "ONTOLOJİ VE EPİSTEMOLOJİSİ"

"ŞEYHLİK KESMEDİ, DOĞAL LİDERLİK İSTEREM"

Soru: Muharrem Nureddin Coşan'ın, 2003 yılı başında, babası Nakşbendi şeyhi Mahmud Esad Coşan hocayı anmak için düzenlenen "Yâd" adlı programdaki konuşmasında şu ifadeleri kullandığı görülmektedir: *"Üçüncü olarak, **benimle ilgili tüm tarifleri, algılamaları ve beklentileri yeniden yorumluyor ve açıklıyorum.** Ben, **sadece ve sadece**, sevenlerim için takip edilmesi gereken **doğal, hakiki bir lider**im. Benim için **öngörülen tüm diğer sıfatlar**, ancak liderlik vasfım ışığında değerlendirilirse bir anlam ifade eder…."*

Bu ifadeleri nasıl yorumlamak gerekir?

*

Cevap: Bu ifadeler, Nureddin Coşan'la ilgili olarak kafasında bir "tarif, algı ve/veya beklenti" bulunanları ilgilendiriyor olabilir elbette. Onunla ilgili bir tarif, algı ve beklentisi olmayanlar içinse bir önem taşımamaktadır.

Soruya dönersek, **Nureddin**'in, eskiden beri alışılagelmiş bulunan "tarif ve algılamalar"la ilgili olarak ne düşündüğü, sözünün devamından anlaşılmaktadır: ***"Ve aynı zamanda ben, sizleri güzellik yarışmalarının en ideali, en adili olan takva yarışına yönlendiren ve çağıran aciz bir kardeşinizim."***

Aslında, **"sizleri güzellik yarışmalarının en ideali, en adili olan takva yarışına yönlendiren"** şeklindeki ifade yanlıştır.

Takvada yarışılmaz, hayırda yarışılır.

Takva, ölçülebilecek ve yarışma konusu olabilecek birşey değildir.

İmam Gazalî'nin ifadesiyle, **"Takva, gizli bir şeydir. İlim, neseb ve yoksulluk gibi açık değildir."** (***İhyâu' Ulûmi'd-dîn***, çev. A. Serdaroğlu, İstanbul: Bedir Y., C. 2, s. 381.)

*

Ayrıca bunun, birçokları tarafından **ahlâksızlık olarak nitelendirilen güzellik yarışmalarına benzetilmesi** de çirkindir.

Bir yarışma **adil bir şekilde yapılabilir, fakat adil yarışmadan söz etmek de mantıksızdır.**

İsteyenin katılıp, istemeyenin katılmadığı her yarışma adildir. Yarışma gönüllülük esasına dayanır, bu yüzden onda adalet aranmaz ve yarışanların denk olmaları beklenmez.

Esasen bir yarışma, kimi zaman, yarışanların denk olmadığını göstermek için yapılır.

*

Nureddin'in söz konusu ifadeleri çerçevesinde "doğal liderlik" esas, "takvaya yönlendirmek ve çağırmak" ise ikincil bir nitelik taşımaktadır.

Ayrıca bu ikincil nitelik, ancak kendisinde bulunduğunu öne sürdüğü "liderlik" vasfı ışığında bir "anlam" ifade etmektedir.

Bir başka deyişle**, takva**ya çağırıyor olması değil, kendisinde bulunduğunu iddia ettiği "**doğal liderliği**" onu, sevenleri için "takip edilmesi gerekli" bir konuma çıkarmaktadır. İddiası bu..

Tabiî aslında bu şahsın insanları **takva**ya (Allahu Teala'ya itaate) değil, "doğal" olduğunu iddia ettiği "liderliği"nin ürünü olan **Sağduyu Partisi** rezaleti ile **"dinî değerleri önemsememe, daha önemli konum belirleyicileri bulunduğunu kabul etme" dalaletine** çağırdığını ifade etmek gibi bir sorumluluğumuzun bulunduğunu söyleme durumundayız.

*

Öncelikle, "doğal liderlik" şeklindeki bir kavram ve tanımın **yeni bir icat (daha doğrusu Batılılar'dan aktarma ve aparma)** olduğunu belirtmek gerekiyor.

İnsandaki "doğal" nitelikler, onun "doğa"sından, tabiatından kaynaklanan niteliklerdir.

Mesela büyüme, yaşlanma, ölme, acıkma, acı çekme, ağrı duyma, yorulma, uyuma vs. gibi birtakım özellikler doğaldır, doğamızın gereğidir.

Bir insanın kendisini **"doğal" lider** olarak görmesi, onun **liderliği kendi "doğa"sından kaynaklanan bir özellik** olarak görmesi anlamına gelir.

Böyle birşey yoktur.

İslâm'ın temel kaynaklarında "doğal liderlik" diye bir terim ve bunun üstüne bina edilmiş hükümler de mevcut değildir.

*

Ancak, buna benzer bir anlayışın **Şia'nın (ve Alevîler'in) bir kesiminde** bulunduğu görülmektedir.

Onlara göre **Hz. Ali'nin neslinden gelenlerin bazıları "doğal lider"dir; liderlik onların doğasında vardır.**

Nitekim Alevîler'deki "dedelik", onlar tarafından "doğal liderlik" olarak kabul edilir.

Dede soyundan gelen kişi, onlara göre, doğal liderdir; liderlik belirli bir ailenin doğasına özgü nitelik olarak görülür.

*

Böyle bir kavramı kullanmak ve savunmak mümkün olsaydı, doğal liderin sadece Hz. Peygamber s.a.s. olduğunu söylemek icab ederdi.

Onun dışındaki "liderler" için "doğal" sıfatının kullanılamayacağının altını çizmek gerekirdi.

Aksi mümkün olsaydı, öncelikle **Hz. Ebubekir r.a. için sözkonusu olurdu.**

Dolayısıyla Hz. Peygamber s.a.s.'in vefatından sonra ona **biat gibi bir ameliyeye de ihtiyaç kalmazdı.**

Oysa, Hz. Ebubekir'in hilafeti, Ensar ile yapılan bir görüşme sonunda kararlaştırılmış, ashabın ileri gelenlerinden Sa'd bin Ubade r.a. hiç biat etmemiş, Hz. Ali r.a. gibi bazıları da biati geciktirmişlerdir.

*

"Sevenlerim için takip edilmesi gereken" ifadesi ile "doğal, hakiki liderlik" iddiası da çelişmektedir.

Takip etmek, sevmenin zorunlu bir fonksiyonu da değildir.

İslâm dışı düşünce geleneklerinin ve/veya **işletmecilik** adı verilen modern bilimlerin doğal lider tanımına da Nurettin Coşan uymamaktadır.

Uysaydı bile bunun **İslamî bir bağlayıcılığı olamazdı.**

Batılılar'ın ortaya attığı "doğal lider" kavramı, bir göreve atama ile gelmeyen, kendi **kişisel çabası ve "karizma"sı** ile insanları peşinden sürükleyen kimseler için kullanılmaktadır.

Bu anlamda **Said-i Nursî, Süleyman Hilmi Tunahan ve Fethullah Gülen** gibi isimler "doğal lider" kabul edilebilir.

Fakat **babası tarafından görevlendirildiğini, babasının varisi olduğunu** söyleme ihtiyacı duyan, bütün güç ve otoritesini **babasının veya şeyhinin nüfuzuna borçlu** olan biri "doğal lider" olarak adlandırılamaz.

Aslında, insanları peşinden sürüklüyor olmak, yani böylesi bir "doğal liderlik" taşımak da tek başına bir 'değer' değildir. Tarih **Hitler, Mussolini, Lenin ve Mao** gibi, bu anlamda "doğal lider"lere şahit olmuştur.

*

Öte yandan, bir yazarın şöyle dediği görülmektedir: *"**Gerçek lider, 'Ben liderim!' demez. Başkalarının kendisine 'İşte lider!' demesini sağlar.**"* (Ali Saydam, ***Sabah***, 23 Ekim 2005)

Dubai asıllı Dr. Ala Elcircevi ise şöyle diyor:

> " … **bir kişi asla ben liderim demez. İnsanlar senin hakkında bunu söylerler.** Hani derler ya 'Makam istenilmez verilir' diye. Liderlik de aynı şekilde. Liderlik istenilmez, lider parmak işaretiyle gösterilir. Neden dolayı? Yaşam tarzından, yapıp ettiklerinden, insanlarla paylaştıklarından dolayı bu insanlar lider olarak parmakla gösterilir."
>
> (http://www.ekoayrinti.com/news_detail.php?id=10)

Üç kıtayı gezdiği belirtilen Dr. Elcircevi, henüz Nureddin Coşan'ı tanımamış.

Bununla birlikte, Nurettin'in "**Ben** liderim" deme konusunda dünyanın ya da Türkiye'nin tek istisnası olmadığı görülüyor.

Google'dan "Ben liderim" ifadesi yazılarak yapılan bir arama, böyle bir iddia ile ortaya çıkma bakımından onun yalnız bırakılmadığını gösteriyor.

Liderliğini ilan eden diğer isimler **Hülya Avşar, İbrahim Tatlıses ve Sezen Aksu**..

Aynı üsluba sahip olduğu görülen Nurettin'in farkı, onlar kadar meşhur olmayışı.

Bunlardan İbrahim Tatlıses şöyle demiş:

> "Ben kendi kendime bir liderim. Halk boşu boşuna bana 'İmparator' demiyor; bildikleri bir şey var ki bana o ismi layık görmüşler."
>
> (http://www.tumgazeteler.com/?a=2765914])

Evet, *"Lider, 'Ben liderim' demez"* şeklindeki tespit yabana atılacak cinsten bir görüş değil.

Görev ise başka birşeydir. Mesela bir elçi, kendisinin elçi olduğu söylemek zorundadır.

(Yeri gelmişken, merhum **Bediüzzaman**'ı "Mehdi-yi Muntazar" kabul eden Nurcular'a da şunu hatırlatmak gerekiyor:

Bediüzzaman'ın tevazuan **Mehdi** olmadığını söylemeleri aptalca birşeydir.

Tevazu olsun diye yalan söylenebilir mi?! Bu, caiz midir?!

Mesela bir peygamber, tevazu olsun diye "Ben peygamber değilim" diyebilir mi?!

Bediüzzaman'ın Mehdiliği palavra ve hurafesini, gerçek Mehdi çıktığı zaman bu insanların ona muhalefet etmesini isteyen **Deccalîler**in ürettiği kesindir.)

*

Tekrar ifade etmek gerekirse, “doğal lider” kavramının seküler bilimlere ait olduğunu ve İslâm açısından bir kıymetinin bulunmadığını unutmamak gerekir.

Bu tür “doğal lider”lere uyma gibi bir yükümlülük de kimse için sözkonusu olamaz.

Onların “doğal” olarak adlandırılan liderliği, gerçekte kendilerinin “doğa”larından değil, birtakım insanların onların peşinden yürümeyi kabul etmesinden kaynaklanmaktadır.

Nurettin Coşan, her iki anlamda da doğal lider olarak görülemez.

Ne onun “lider” olmasını gerektiren başkalarınınkinden farklı bir “doğa”sı, ne de Batılılar’ın kullandığı anlamda bir doğal liderliği mevcuttur.

Onun için öngörülebilecek tüm diğer sıfatlar (mesela, **tarikat şeyhliği),** kendisinde bulunduğunu iddia ettiği **“doğal liderliği” çerçevesinde değerlendirilecekse,** onun doğal liderliğini kabul etmeyenler için (olmayan birşeyin varlığı zaten kabul edilemez) şeyhliği de, bizzat Nureddin Coşan’ın ifadesi gereği, bir anlam ifade etmeyecektir.

Anlamsız olacaktır.

Gerçekten de Nurettin’in şeyhliği anlamsız (içi boş) bir şeyhliktir.

*

Soru: Nureddin Coşan’ın Peygamber Efendimiz (s.a v.) ile ilgili görüşleri, 14 asır sonra aynı yolu takip etmek isteyen bir seveni olarak liderlik pozisyonlarını geçersiz hale getirmez ya da Peygamber Efendimiz’e (s.a.v.) bağlılıklarını ve onun liderliğinde olmalarını altere etmez diye düşünemez miyiz?

Cevap: İsteyen istediği gibi düşünmekte özgür olmakla birlikte, bu, onu ‘doğal’ lider haline getirmez ve böyle bir üslup kullanmasını haklılaştırmaz.

Hz. Ebubekir halife seçildiğinde, “takip edilmesi gereken doğal, hakiki lider” olduğunu söylememiş, tam aksine, **“Ben sizin en hayırlınız olmadığım halde sizin başınıza halife seçildim”** demiştir.

Dikkat edilsin,**“Atandım” demiyor, “Seçildim” diyor.**

Ayrıca, “**Ben zaten doğal liderim; benim halifeliğim bunun ışığında anlam taşıyor**” gibi bir iddiası yok.

Hz. Ebubekir‘in sözlerinin devamı şöyle:

> “Ey insanlar! Ben de sizin gibi bir insanım. Bilmiyorum, belki Hz. Peygamber’in yapabildiği şeyleri bana da teklif edeceksiniz. Halbuki Allah Teâlâ, Hz. Muhammed’i alemlerden üstün kılmış ve onu afetlerden korumuştu. **Ben ise ancak Hz. Muhammed’e tabi olan birisiyim. Kendiliğimden hiç bir şey icat edemem. Eğer ben doğru hareket edersem bana uyunuz. Eğer doğruluktan uzaklaşırsam beni düzeltiniz.** Hz. Peygamber vefat ederken, hiç kimsenin, onun üzerinde bir çöp darbesi kadar bile hakkı yoktu. Benimse, bir şeytanım vardır. Zaman zaman bana galebe çalar.”

*

Nureddin’in babası Esad Coşan hocada da doğal liderlik iddiası yoktu.

Şöyle demiştir:

> “Müsaadeli, ağabeyli, bilmem neli şey yok. Tabi olmayın kimseye. **Bana da tabi olmayın. Bana tabi olursanız beni sıkıştırırlar. Sen bu**

adamlarına şöyle yaptır derler. İslam'a tabi olun, Allah'ın emrine tabi olun."

(M. E. Coşan, ***İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod***, İstanbul: Seha Neşriyat, s. 40.)

Yine şöyle demiştir:

"**Kimse kimseye hürriyetini vermesin!..** Hürriyet aziz şeydir. İnsan, ancak Allah'a kul olur. 'İyyâke na'büdü ve iyyâke nestaîn: Allahım! Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.' **'Efendim işte, dirlik, düzenlik, birlik, beraberlik, organizasyon…' Organizasyonun en güzeli bu!..** Organizasyonun en güzeli budur, aziz ve muhterem kardeşlerim!.."

(M. E. Coşan, ***Yeni Dönemde Yeni Görevler***, İstanbul: Seha Neşriyat, s. 30.)

*

Soru: *Nureddin Coşan'ın kendisini "doğal lider" ilan etme ihtiyacı duymasını nasıl değerlendirmek gerekir?*

Cevap: Asıl gaye "îlâ-yı kelimetillah" olmalıdır. Allah'ın c.c. sözünü ve adını yüceltme olmalıdır dava..

Kendini "doğal lider" ilan etmek ve **kendi adını yüceltmeye çalışmak değil.**

*

Soru: Nureddin Coşan belki de bu kadar ayrıntılı düşünmeden bu ifadeleri sarfetmişti. Dolayısıyla fazla önemsememek gerekmez mi?

Cevap:

Böyle bir değerlendirme, adı geçen şahsın **düşünmeden konuşan bir insan olduğunu ileri sürmek olur** ki, onu savunmak değil suçlamak anlamına gelir.

Düşüncesizlik, ne söylediğini bilmezlik, bir mazeret olamaz.

Kaldı ki, Nureddin Coşan'ın kendisi meseleyi böyle görmüyor. Büyük bir kalabalığa yaptığı sözkonusu konuşmasında şöyle diyordu:

> "… aktarma, ulaştırma, uyarma vazifemizi layıkıyla yapamama gibi riskleri en aza indirmek ve mesajlarımın sizlerle paylaşılması sonrası yönlenip, seferber olup, gayret edip bir an önce yol alabilmeniz ve bu faydaları başkalarına aktarabilmeniz için planladığım yaklaşım ve yorumlardan çok yeni, çarpıcı, etkili ve faydalı olacak bazılarını siz güzide insanlarla paylaşmak istiyorum."

Neymiş bu **"çok yeni, çarpıcı, etkili ve faydalı olacak"** (olabilecek bile değil, kesin olacak) yaklaşım ve yorumlar?..

Şunlarmış:

> "Bunlardan ilki, hediye olarak verdiğimiz, Allah'ın siz kullarına, peygamber efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V) vasıtasıyla gönderdiği mesajının, yani Kur'an-ı Kerim'in nefis bir hat ile yazılmış Arapça metni ve ender rastlanacak nitelikte mükemmel bir mealidir. Şimdi merak edip de soracaksınız. Bunun neresi çok yeni ve çarpıcı diye! Hemen izah edeyim; Belki de **1400 yıllık bu mübarek kitabı ilk defa ben** 'İnsan Kullanım El Kitabı', 'Kullanım Kılavuzu' tarifiyle tanıtıyorum."

Ben, ben, ben… Ben doğal lider.. İlk defa ben…

Övünülen şey bu: "Benim **bid'at**ım."

Nasrettin Hoca'ya, "Hocam sen de bir icat yaptın mı?" diye sorduklarında, "Yaptım, karla soğan yemeyi icat ettim, ama ben de beğenmedim" demiş.

Bunun farkı, icadını beğenmesi. İcadıyla övünmesi.

*

Bir başka **"çok yeni, çarpıcı, etkili ve faydalı olacak" yorum ve yaklaşıma** gelince.. O da, baştan beri konu edindiğimiz husus:

> "Üçüncü olarak, benimle ilgili tüm tarifleri, algılamaları ve beklentileri yeniden yorumluyor ve açıklıyorum. **Ben**, sadece ve sadece, sevenlerim için takip edilmesi gereken **doğal, hakiki bir liderim**. Benim için öngörülen tüm diğer sıfatlar, ancak liderlik vasfım ışığında değerlendirilirse bir anlam ifade eder…."

Yeni ve çarpıcı olduğu kesin. Çarpıcı (çarpan veya çarpılan) bir kafanın çarpıcı ürünü.

*

Soru: Nureddin Coşan'ın kendisini "**doğal lider**" ilan etmesinin nedeni veya gerekçesi ne olabilir?

Cevap: 2003 yılına kadar böyle bir iddiası yoktu. Veya vardı da biz bilmiyorduk yahut saklıyordu.

Doğal liderlik iddiasında bulunmasının, babasının cenaze namazı sırasında ilan edilen "varislik" vasfıyla ilgisi olduğu düşünülebilir. Fakat böylesi bir liderliğin "doğal" sıfatıyla bir ilgisinin bulunmayacağı açıktır.

İkinci olarak, *"... benimle ilgili tüm tarifleri, algılamaları ve beklentileri yeniden yorumluyor ve açıklıyorum"* demesi, **sözkonusu cenaze namazı sırasında ilan edilen "tarif, algılama ve beklenti"ye son vermek** istediğini gösteriyor.

Bu husus, *"Ve aynı zamanda ben, sizleri güzellik yarışmalarının en ideali, en adili olan Takva yarışına yönlendiren ve çağıran aciz bir kardeşinizim"* şeklindeki ifadelerinden de anlaşılıyor.

Böylece, kendisinden menkul "doğal liderliği" ile "takva yarışına yönlendirme ve çağırma" faaliyeti arasına bir çizgi çekiyor. **Babasına "varis" olma durumunu "aciz kardeşlik" olarak gördüğü anlaşılıyor.**

Ancak, neden "doğal lider" olarak kabul edilmesi gerektiği konusunda herhangi bir açıklama yapmaya tenezzül etmiyor.

Onu, hangi vasfı "doğal lider" yapmaktadır?.. Bu sorunun cevabı, "yeniden yorum ve açıklama"sında yok.

Belki, "babasının varisi" olmasının, onun "doğal liderlik" iddiasının gerekçesini oluşturduğu düşünülebilir.

Fakat bu "veraset"in, onun "yeniden yorum ve açıklama"sı çerçevesinde "aciz kardeşlik"ten başka bir anlama gelmediği görülmektedir.

*

Soru: Nureddin Coşan'ın "doğal liderlik"li bu yeniden yorum ve açıklaması çerçevesinde muhataplarının durumu ne olur?

Cevap: Kendisiyle ilgili tüm tarif, algılama ve beklentileri "yeniden yorumluyorsa", **başkalarının da** bu bağlamda **kendileriyle ilgili tarif, algılama ve beklentileri yeniden yorumlamalarını istiyor** demektir.

İstemese bile, bu, muhataplarının üzerine bir hak veya görev olarak terettüp eder.

Onun bu ifadeleri, etrafındaki insanları **"doğal uydu"** veya **"doğal tâbi"** olarak gördüğünü de ortaya koymaktadır.

Gerçekte o insanların, kendileriyle ilgili bu **aşağılayıcı** yeni tarif, algılama ve beklentileri kabul etmek gibi bir mecburiyetleri yoktur.

Ayrıca, Nureddin Coşan'ın bu kendisiyle ilgili olarak yaptığı "yeniden yorum"un sınırlarını taşacak şekilde alışılagelmiş tarif, algılama ve beklentileri bir başkasının sürdürmesi, bu açık ve net açıklamasından sonra, **yersiz ya da haksız** bir tutum olacaktır.

*

Mezkur şahsın, sözkonusu yeniden yorum ve açıklaması ile, babasının tasavvuftaki "hoca-talebe" ilişkisinin temeli olarak gösterdiği **"sözleşme"yi (intisap ya da bey'at) fesh edip**, yerine "yeniden yorum ve açıklama" adı altında **tek taraflı, oldubitti niteliği taşıyan yeni bir sözleşme** yürürlüğe koymaya çalıştığı görülmektedir.

Daha doğrusu, bu bir sözleşme bile değildir, çünkü sözleşme iki taraflı olur; **bu, bir dayatmadır.**

Tarikattaki şeyh-mürid ilişkisinde müridin itaat borcu, yapılan sözleşmeden (intisap ya da biat) doğar.

Bu sözleşme, birini diğerinin şeyhi haline getirir.

M. Esad Coşan'ın belirttiği gibi, **"Bey'at bir anlaşmadır, sözleşmedir."** (MEC, ***İslâm Tasavvuf Hayat***, İstanbul: Seha Neşriyat, s. 166.)

Sözleşmenin olmadığı yerde, itaat borcu da bulunmaz.

*

Durum böyleyken Nureddin Coşan, etrafındaki insanların (Onları "sevenlerim" diye adlandırıyor), doğal lider olmasından dolayı kendisine itaat etmek zorunda olduklarını iddia ediyor.

Bu itaatin gerekçesi olarak, intisap ya da geleneksel tabirle "takva bey'atı", yani sözleşme gösterilmiyor. Tam aksine, **doğal liderlikten kaynaklanan bir itaatten** söz ediliyor ve ardından da, **"aynı zamanda takva yarışına çağıran ve yönlendiren aciz bir kardeşlik"**ten bahsediliyor.

Bir başka deyişle, Nureddin Coşan'ın liderliğinin gerekçesi ya da nedeni olarak, sözleşme ile kabul edilen bu takva çağrısı ya da yönlendirmesi "görev"i gösterilmiyor, tersine, takva yarışına çağırma görevinin ancak (gerçekte var olmayan) doğal liderliği çerçevesinde anlam taşıyacağı belirtiliyor.

Etrafındaki insanların itaat borcu da, bu takva yarışına çağırma görevi ekseninde yapılmış **sözleşme (intisap) ile değil, "uydurma doğal liderliği"yle** ilişkilendiriliyor.

Bu durumda muhatapları isterlerse onu "Kral çıplak" diyerek "yeniden yorum ve açıklama"sı ile başbaşa bırakır, isterlerse de dayatmasını kabul ederek onun gerçekte var olmayan doğal liderlik elbisesinin muhteşem Hint kumaşı için methiyeler düzerler.

*

Ancak, "Benim için önemli olan takvadır, takvaya yönlendirme ve çağırma önemlidir; **benim için tarikat bu demektir"** derseniz, alacağınız cevap **şu kibirli fakat boş ifadeler** olacaktır:

> "Benim için öngörülen tüm diğer sıfatlar, **ancak liderlik vasfım ışığında değerlendirilirse bir anlam ifade eder…"**

Bu durumda, isteyen onu "doğal lider" olarak tebcil edecek, dileyen de, doğal liderlik iddiasını kabul etmediği için, (şeyhlik anlamına gelen veya gelebilecek) **"takva yarışına çağırma ve yönlendirme" diye adlandırdığı sıfatlarının anlamsızlığı** ile yüzleşecektir.

Doğal liderliğini kabul etmeyenler için (ki olmayan birşeyi kabul etmek, var olmayan bir elbisenin dalkavukluğunu yapmak için bir neden yok) "tüm diğer sıfatları"nın anlamsız hale gelmesi doğaldır.

Bunların anlamsız olduğunu söyleyen de Nureddin Coşan'ın bizzat kendisidir.

Anlaşılan o ki, Nurettin, **şeyhliği anlamsız birşey olarak görmekte,** onun ancak "doğal liderlik" dediği uydurma vasıfla birlikte anlam kazanacağını düşünmektedir.

Şeyhlik kurumunun anlamsız birşey olup olmadığı tartışılabilir, fakat **bu şahsa izafe edilen şeyhliğin** bu durumda **anlamsız** birşey olacağı tartışma götürmeyecek açıklıktadır.

*

Prof. Dr. Es'ad Coşan biat ile intisabı aynı şey olarak görmekteydi.

Böylece merhum Esad Coşan, bir başka yazıda açıkladığımız gibi, liderlik (imamet, hilafet) ile, **İmam Gazalî**'ye göre fıkhî hükmü "muallimlik" (öğretmenlik) olan şeyhliği birleştiren yanlış bir yaklaşım sergilemiş oluyordu.

Nureddin ise, liderlik ile "takva yarışına çağırma ve yönlendirme" olarak adlandırdığı şeyhliği (ki bu muallimlik bile değil, "aciz kardeşlik" olarak sunuluyor) tekrar ayırmakta, fakat ikincisini birincisine tâbi hale getirmektedir.

Kendisinin temel ve asıl vasfının liderlik olduğunu, başka sıfatların ancak ikincil bir konumda kaldığını ifade etmektedir.

Doğal liderlik iddiasında bulunması "doğal" kabul edilebilir, demek ki **doğasında** böyle laflar etmesine yol açan bir özellik var; fakat onun "doğal liderlik" iddiasını başkalarının kabul etmek zorunda olmadığı gerçeği de o ölçüde doğal karşılanmalıdır.

*

Sonuç olarak:

Bir: Bu doğal liderlik açıklaması, **Nureddin'in, babası tarafından yetkilendirilmiş (şeyh olarak atanmış) olma durumunu anlamsız ve geçersiz** hale getirmiştir.

İki: Geçerli olsaydı bile, buradaki diğer yazılarda açıklandığı üzere "hakkı batıldan ayıramayan ve ayırma hassasiyeti bulunmayan" birisinin şeyhliğinin herhangi bir kıymeti yoktur.

Böyle birinin şeyhliği, kendisi itiraf etmeseydi bile, zaten anlamsız olmaktan kurtulamazdı.

"Kendisi muhtac-ı himmet bir dede / Nerde kaldı gayriye himmet ede!"

DERİN ŞEHİR TİYATROLARI TARİKATLAR MASASI SAHNESİ İFTİHARLA SUNAR: İCAZETLİ ŞEYH HALİT YAŞAR, İCAZETSİZ NUREDDİN'E KARŞI

Merhum M. Es'ad Coşan hocanın gerçek varisi ve ondan sonraki icazetli şeyh olma iddiasıyla ortaya çıkan **Halid Yaşar Mutlu** adlı bir şahıs, anlatılanlara göre, 2002 yılı sonlarında Nureddin Coşan'la görüşüp konuşmuş ve aralarında bazı yazışmalar olmuş.

Adı geçen şahsın varlığından, 2008 yılında, Vefa Yayıncılık eski çalışanlarından Av. M. B.'in ondan ve ***mahiyet.com*** adlı sitesinden söz etmesi sonucu haberdar olmuştum.

Söz konusu sitede (http://mahiyet.com/halidyasar.html) Halid Yaşar, merhum Es'ad efendinin yazmış olduğu **bir icazetname**ye sahip olduğunu iddia ediyordu.

Bu arada, konuyla ilgili bazı iktibaslar yapılarak, Nureddin Coşan'ın icazetsiz şeyhliğinin sahte olduğu ispatlanmaya çalışılıyordu.

Söz konusu iktibaslar şunlardı:

> **"Mevlana Halid-i Bağdadi (KS)**
>
> "Şimdiki zamanda ise şeyhlik, süluk ile mürşid-i kamilden me'zuniyyete münhasır olmayıp, ekseriyya babadan kalıyor… Bunlara "**müteşeyyih**" denir (ya'ni **yalancı şeyh, uydurma şeyh** demektir)…
>
> ***"Risale-i Halidiyye Adab-ı Zikir Risalesi*** s. 88
>
> ***
>
> **"Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi (KS)**

“Ancak kamil bir şeyhden tarıkat adabını alan kendisine apaçık irşad izni verilen ve selefin sünneti üzere hırka geydirilerek yazılı icazet verilen kişi şeyh olabilir…

“Gümüşhanevi ***Cami ul-usul*** s. 35; el Hani ***el-Behcetü s saniyye*** s. 10; İrfan Gündüz ***Halidiyye Tarıkatı*** Seha neşriyat s. 241

*

“Mehmed Zahid Kotku (KS)

“Babadan veya dededen mevrüs müteeşeyyih evlatlarla ilimsiz ve amelsiz şeyh kıyafetindeki kimselerle musahabet caiz degildir. Herkim ki cenabı Hak ile zamirim halisdir. Hakiki rütbeye erdim diyerek zahiri şeriata mukayyet olmaz ve tekalif-i şeriyenin kedisinden sukutu idda ederse iyi bilsin ki böyle olan kimseler dinde meftundur. İlhad zındıka ve ibahiyededendir. Böyleleriyle musahabetten sakınmanızı tavsiye ederim zira semmi katildir…

“Mehmed Zahid Kotku ***Tasavvufi ahlak*** cilt. 2 s.230

*

“Mahmud Esad Coşan (KS)

“Bir takım tekke tomarları vardır. Tekede rulo halinde bulunan kağıtlar vardır.. Ananevi olarak sandık içinde şeyhten şeyhe intikal eder. Herkes orada kendi adını kimlere hilafet verdiğini yazar. Böyle bir şecere aşağıya kadar gelir…

“Mahmud Esad Coşan ***Hacı Betaş-ı Veli ve Makalat*** Seha Neşriyat 7 Ksım 1992 Ankara sohbeti Seha 184 Sohbet seri 29 s.37”

Bu iktibasların ardından da, Esad efendinin Halit Yaşar için yazmış olduğu iddia edilen icazetnamenin metni veriliyordu (İmla hatalarıyla birlikte aynen alınmıştır):

> "HİLAFET İCAZETNAMESİ
>
> "BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM
>
> "El-hamdü lillahi rabbil alemin ve's salatü ve's elamü ala seyidina Muhammedin ve ala alihi ve sahbihi ecmain.
>
> "Allah celle ve Alaya ulaştıran ilimler riyazatlar gülistanında, süluk edip faydalı hale gelen Murat oğlu,Halid Yaşar sırları gizleyenler Topluluguna girdi. Allah celle ve ala kendisine güçlükleri kolaylaştırdı.Kalbi Allah celle ve alaya cezb oldu. İştigali Zikrullah oldu. Yüksek makam sahibi mürşidim Muhammed Zahid (Rh.) Efendimizin bu fakir'e izin verdigi gibi, ….. Halid Yaşar'a Nakşibediye yolunda **isteklilerin terbiyesi için izin verildi**. Yolumuz Şeriat-ı garradır. Şeriat'a muhalefet etmedikçe,Kabul'u kabulumdur, Reddi reddimdir ,eli elimdir Yardımı yardımımdır.
>
> "Sana ve kardeşlerime nasiyatımdır;
>
> "Herşeye başlarken Besmeleyi ve Cenab-ı Hak'ka hamdü senayı ve Peygamber Efedimize selat-ü selamı dilinizden bırakmayın, gönlünüzden çıkarmayın. Daima tahsil-i ilim üzere olun. Fıkıh ilmine diğer ilimlerden fazla önem verin Birbirinize arka çevirmeyin, buğuz etmeyin,ayrılmayın. Ayımak isteyenlere fırsat vermeyin. Ayırmak isteyenler en yakınınız hatta evlatlarınız bile olabilir. Büyük ve küçük bilumum günahlardan son derece sakının. Kalbe Masivayı koymayın. Ulama'ya meşayıha, valideyne eza etmeyin ve gönüllerini kırmayın. Ümmet'in saadet ve selamet-i için siyaseti sağlam ve dürüst yapın. Hiç bir şeye hiç bir zaman zulüm etmeyin. Mazluma yardımcı olun. Takvayı kendinize şiar edinin. Allah'a tevekkülü ehli sünnet ve cemaat görüşlerine uygun olarak itikatları tahsihi, Sahabe

(ra) arasında geçen olaylara dalmamayı ve onlara hüsnüzan beslemeyi tavsiye ederim.
”Ey iman edenler! Allah’dan korkun ve doğrularla beraber olun” Tevbe 119

“Ve sallahu ala seyyidina Muhammedin ve alihi ve sahbihi ecmayin Velhamdü lillahi Rabbil alemin.

“Miskin,Fakir,Hakir,Talebe

“….. Esed ……

Bunun yanı sıra sitede, **Halid Yaşar Mutlu**’nun 2008 tarihli dört adet “sohbet”ine yer veriliyordu (http://mahiyet.com/haftaninsohbeti.html).

Bu “sohbet” adlı yazılar incelendiğinde, insan psikolojisini ve propaganda tekniklerini bilen biri tarafından ustaca kurgulandığı anlaşılıyordu.

*

Öte yandan, internette daha sonra tesadüf ettiğimiz bazı **e-mailler** (http://gumushanevi.blogcu.com/halid-yasar-efendi-nurettin-cosan-e-mektuplari/6199602), meselenin 2002 yılında Nureddin Coşan ile Halid Yaşar Mutlu arasında tartışma konusu olduğunu ortaya koymaktaydı.

Buna göre, Eylül 2002’de Halid Yaşar Mutlu, Nureddin Coşan’dan, e-mail ile randevu talebinde bulunuyor.

Nureddin Coşan, ne hakkında görüşmek istediğini soruyor, Halid Yaşar Mutlu da, bir sonraki mailde, daha önce konuştukları konuda görüşmek istediğini belirtiyor.

Halid Yaşar, 4 Ekim 2002 tarihli e-mailinde ise, daha önce **Konyalı Restorant’ta görüşmüş olduklarını**, Nureddin’in kendisinden telefon numarasını aldığını, en kısa zamanda tekrar görüşme talebinde bulunduğunu hatırlatıyor.

Bu e-mailde Halid Yaşar, ayrıca, Nureddin'in kendisine "Bazı şeyleri görme imkanı var mı?" diye sorduğunu belirtiyor.

Bu "şeyler"in ne olduğu da, Halid Yaşar'ın ifadelerinin devamından anlaşılıyor: Bazı **"emanetler"** varmış ve bu emanetleri yakında **internetten yayınlamayı** düşünüyormuş.

İnternetten yayınlayabildiği tek şey, yukarıya aldığımız icazetname metni olduğuna göre, sözünü ettiği "emanetler" bu olsa gerek.

*

"**Komplo** teorilerine prim vermeden" safça düşünürsek olay şu:

Görünüşe göre Halid Yaşar, Nureddin Coşan'a, "**Asıl şeyh benim**, çünkü icazetim var, senin ise yok, benim makamımı gasp ediyorsun, bana biat et" mesajını veriyordu.

Ancak, Nureddin'in bundan korkması gerekmiyordu, çünkü ortaya sürülen icazetname metni inandırıcı değildi.

Esad efendinin ismi bile bırakın kendisinin yazdığı şekilde Es'ad diye yazılmayı, Esad ya da Esat diye bile yazılmamış, Esed diye kayda geçirilmişti.

Esad efendinin ismini böyle yazması düşünülemezdi. Dolayısıyla Nureddin'in bu icazetnameye itibar etmesi gerekmiyordu.

Halit Yaşar'ın bir sahtekâr, bir tarikat **dolandırıcı**sı olduğu anlaşılıyordu.

Bu şahsın diğer kozu ise, meşayihten yaptığı şeyhlik konulu iktibaslardı.

Bunlara verilen cevap, Nureddin'in Kasım 2003'te yaptığı "doğal liderlik" çıkışıydı.

Yaptığı şuydu: Kendisinin, sevenleri için "**doğal lider**" olduğunu ilan ediyor, şahsına izafe edilen şeyhliğin "anlam"ını bu doğal liderlik niteliğine bağlıyor, ayrıca şeyhlik anlamına gelecek faaliyet biçimiyle olan ilişkisini de "**aciz kardeşlik**" olarak nitelendiriyordu.

Yani **doğal lider** olduğu için, ayrıca **icazetname** ile şeyh yapılmaya (**tarikat lideri** olmaya) ihtiyacı yoktu.

Aslında böylesi bir durumda Nureddin Coşan'ın, şayet şeyhliği konusunda şüphesi yoksa, şu minvalde bir açıklama yapması gerekirdi: **"Evet, yazılı bir icazetnamem yok, fakat falanca kişilerin şahitliği var.** Ayrıca, babamla benim aramdaki konuşmalara Allahu Teala şahittir ve şahit olarak Allah yeter. Bu konuda bana inanmayanın bana tâbi olması gibi bir isteğim ve beklentim de yok, kendi konumumla ilgili bir şüphem de yok."

Nureddin'in söz konusu **"doğal liderlik"** iddiası, Halid Yaşar'la aralarında geçtiği öne sürülen konuşma ve yazışmalar dikkate alındığında, şeyhlik iddiasından dolaylı olarak vazgeçme, fakat **riyasetten/liderlikten** vazgeçmeme anlamına geliyordu.

Postu bırakıyor, yerine koltuğa/tahta kuruluyordu.

*

Komplo teorilerine prim verilmeden düz mantıkla yapılacak bir değerlendirme insana bunları düşündürüyordu.

Ancak, komplo teorilerinin değilse de komploların bizzat kendisinin Türk cemiyet ve siyaset hayatının önemli bir rüknünü teşkil ettiğine inananlara göre, olay bu kadar basit olamazdı.

Hiç şüphesiz, Halit Yaşar'ın arkasında "**derin"**ler vardı.

Bu şahıs, İskenderpaşa Cemaati'nin lideri muhterem Muharrem Nureddin Coşan hocaefendi hazretlerini kendileri için tehlikeli gören **iç ve dış çevrelerin** piyonuydu.

Nurettin efendinin şeyhliğine gölge düşürmek, hakkında şüpheler uyandırmak için sahte bir icazetname hazırlayıp bu **piyon**un eline tutuşturmuşlar, ayrıca sâdâtın, vefat etmiş meşayihin Nurettin efendi aleyhinde kullanılabilecek sözlerini onun istismarcı ellerine emanet etmişlerdi.

Durum açıktı.

O halde, Nureddin efendiye karşı sahnelenen bu alçakça tezgâha, bu çirkin komploya aldanmamak, onun değerini bilmek gerekiyordu.

*

Ancak, eski **MİT**'çi Mehmet Eymür'ün ifade ettiği gibi, istihbarat (gizli servis) faaliyetleri "**oyun içinde oyun**" ihtiva eder.

Olayın komplo boyutuna daha "derin", ince, dakik ve dikkatli bir bakış, Halit Yaşar'ın, Şah Nureddin'in konumunu kurtarmak, ona yönelecek itirazları bertaraf etmek ve şüphelerin yönünü değiştirmek üzere ortaya sürülmüş bir piyon olduğunu düşündürtüyordu.

Halit Yaşar, "**oyun içindeki oyun**"da **28 Şubat** arefesinin Müslümcü **Fadime**'si gibi öylesine seçilip itibarı boğazlanan, laikliğin hükümferma olduğu vatan için feda edilen bir **"kutsal" kurban** olabilir miydi?

Bizans'tan miras kalmış entrikalar ile Batı'dan alınmaya çalışılan çağdaş uygarlığı mezcederek İslam'ın siyasetini bu topraklardan ebediyen silip atmaya çalışan laik (siyasal dinsiz) rejimin hile, huda ve dolap konusundaki mahareti dikkate alındığında, Halit Yaşar olayındaki acemilik ve sakarlıkların "**kasten yapılmış hatalar**" olduğunu düşünebilir miydik?

Cinayet mahallindeki hemen göze çarpan ipuçlarının, bizi yanlış hedeflerin ardında koşturup yormak isteyen usta bir katil tarafından özenle bırakılmamış olduğundan nasıl emin olabilirdik?

*

Sahte bir icazetname yazıp Halit Yaşar'ın eline tutuşturanların, "Bu cemaat, kendilerini çok akıllı ve zeki zanneden safdillerden oluşuyor, bakarsın bu icazetnameye inanacakları tutar, o yüzden **Esad** efendinin isimi **Esed** şeklinde yazalım ki en uykucular bile uyansın" diye düşünmüş olabilirler miydi?

"Es'ad yerine Esed yazalım da, garibanlar icazetnamenin sahte olduğunu hemen keşfeden üstün zekâlı seçilmiş insanlar, aldatılamaz uyanıklar olduklarına inanarak mutlu olsunlar" diyerek "insaniyet" sergilemiş olabilirler miydi?

Sahte bir icazetname ile teçhiz ettikleri sahte bir şeyhi ortaya sürerek **Nureddin'in şeyhliğinde sahtelik arayanlara "Aha da işte aradığınız sahte şeyh, alın oyalanın" kabilinden kamu hizmeti** sunduklarına inanılabilir miydi?

İcazetname meselesi kafalarına takılanlara da "Ne bu icazetname merakı! İcazetname dediğin Halit Yaşar'da bile var.. Biraz akıllı olun, Halit Yaşar kafasıyla düşünmeyin" mesajı veriliyor, böyleleri konuşamaz hale getiriliyor olabilir miydi?

Böylece, bir icazetname ile ortaya çıkmayan (ya da çıkamayan) Nureddin için Cemaat'in "Dürüst adam, Halit Yaşar gibi sahtekâr olsaydı o böyle bir icazetname yazardı" diye düşünmesi isteniyor olabilir miydi?

Evet, "oyun içinde oyun" kurma virtüözü "derin" vatandaşlarımız, sahteliği açık bir şeyh taslağını piyasaya sürerek, **Nureddin'in şeyhliğine yönelik itirazları ve şüpheleri bir paratoner gibi o şahsın üzerine çekmeye** çalışıyor olabilirler miydi?

CEMAAT Mİ, FIRKA MI?

Soru: Birtakım cemaatler, aralarına katılmış olanların onlardan ayrılmaları durumunda, hadislerde belirtilen tehlikeli "**cemaatten ayrılma**" durumuna düşeceklerini söylemektedirler.

Bu suçlama haklı gerekçelere mi dayanmaktadır?

Cevap: Hadislerde belirtilen "cemaat" kavramı ile bugünkü fırkalar (gruplar, topluluklar) farklıdır.

Burada kastedilen cemaat, bir imam (devlet başkanı, halife) etrafında birleşmiş olan müslümanların genelidir.

Nitekim İmam Gazalî, ***İhya***'nın "Uzlet" kitabında, hadiste belirtilen "cemaat"in; ***"müslümanların çoğunluğunun" tâbi olduğu "imam"ın (halife) emri altındaki müslüman topluluğu*** ifade ettiğini açıklamaktadır.

Türkiye'de "cemaat" olarak adlandırılan oluşumlara ise, diğer İslam ülkelerinde doğru bir adlandırma ile **hizip** ve/veya **fırka** adı verilmektedir.

Konuyla ilgili olarak bir yazar şunları dile getirmektedir:

> "Bilindiği gibi 'cemaat' sözcüğü, ***Kur'an***'da geçmiyor…. Sünnet'te ise cemaat sözcüğü geçmektedir. Gerek ***Kur'an***'da cemaat sözcüğü yerine kullanılan '**ümmet**' kavramından ve gerekse sünnette 'cemaat ', 'el cemaat' veya 'cemaatü'l müslimin' olarak kullanılan kavramlardan, … topluluğun tek parça olduğunu özellikle vurgulamaktadır: *'Gerçek şu ki, sizin bu ümmetiniz **tek bir ümmet**tir.'* (Enbiya Suresi: 92, Mü'minun: 52) … Çeşitli İslam coğrafyalarında, İslami hizmetlerde bulunmak veya İslam nizamını hakim kılmak üzere oluşturulan değişik organizasyonlar, **şer'i**

terminolojideki İslami cemaat değil, İslami gruplardır; başka bir değişle 'örfi İslami cemaatler'dir (Çünkü gerçek İslami cemaat, tek bir parça halinde, ümmettir) ve her biri hadd-i zatında ümmetin bir parçası sayılır.… Buhari, Müslim, Tirmizi, İmam Ahmed gibi hadis imamları şöyle rivayet etmişlerdir (Hadis metni Buhari'ye aittir): *'Ümmetimden bir grup (taife), kıyamet kopuncaya kadar Hakk mücadelesinde sürekli üstün olacaktır.'* (Buhari, Hadis No:7311) … Hadis metnine dikkat edilirse, 'Ümmetimden bir grup (taife)' diyor; yani ümmetten bir parça…. Organizeli ümmetin olmadığı dönemlerde oluşturulan İslami taifeler (gruplar), **şer'i terminolojideki İslami cemaat** anlamında fonksiyon görmez. Ancak, **örfi terminoloji**deki anlamıyla kullanılabilir ve kullanılmaktadır da… Dikkat edilmesi gereken husus, bu durumu birbirine karıştırmamak ve başka grupları tekfir ve tahkir etmemektir."

(Mansur Güzelsoy, 'İslami Cemaat' Çevresinde", http://bedr.blogcu.com/islam/)

Buharî rivayetindeki 'cemaati terk etme' ifadesi yerine İmam Nesaî, şu ifadeyi rivayet etmiştir: **"müslüman olduktan sonra kâfir olursa…"** veya "müslüman olduktan sonra mürted olursa…" (***Fethu'l Bari***, c. 2, s. 212'den aktaran Mansur Güzelsoy, " 'İslami Cemaat' Çevresinde"**,** http://bedr.blogcu.com/islam/)

*

Demek oluyor ki, burada "**cemaatten ayrılma**"dan kastedilen, **bütün bir müslüman kitleyi terk** etme anlamına gelecek şekilde kâfir ya da mürted olmaktır.

Huzeyfe radıyallahu anh'in naklettiği şu hadis, bu noktayı açık bir biçimde ortaya koyuyor:

"Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm'a halk hayırdan sorardı. Ben ise, bana da ulaşabilir korkusuyla, hep şerden sorardım. (Yine bir gün:) 'Ey Allah'ın

Resûlü! Biz Cahiliye devrinde şer içerisinde idik. Allah bize bu hayrı verdi. Bu hayırdan sonra tekrar şer var mı?' diye sordum. 'Evet, var!' buyurdular. Ben tekrar: 'Peki bu şerden sonra hayır var mı?' dedim. Evet, var! Fakat onda duman da var' buyurdular. Ben: 'Duman (dehan) da ne?' dedim. 'Bir kavim var. Sünnetimden başka bir sünnet edinir; hidayetimden başka bir hidayet arar. Bazı işlerini iyi (ma'rûf) bulursun, bazı işlerini kötü (münker) bulursun' buyurdular. Ben tekrar: 'Bu hayırdan sonra başka bir şer kaldı mı?' diye sordum. 'Evet! Cehennem kapısına çağıran davetçiler var. Kim onlara icabet ederek o kapıya doğru giderse, onlar bunu ateşe atarlar' buyurdular. Ben: 'Ey Allah'ın Resûlü! Ben (o güne) ulaşırsam, bana ne emredersiniz?' dedim. 'Müslümanların cemaatine ve imamlarına uy, onlardan ayrılma. İmam sırtına (zulmen) vursa, malını (haksızlıkla) alsa da onu dinle ve itaat et!' buyurdular. 'O zaman **ne cemaat ne de imam yoksa**?' dedim. 'O takdirde **bütün fırkaları terk et (kaç)**! Öyle ki, bir ağacın köküne dişlerinle tutunmuş bile olsan, ölüm sana gelinceye kadar o vaziyette kal!' buyurdular."

[Buhari (Fiten 11, Menakıb 25); Müslim (İmaret 51, (1847); Ebu Davud (4244, 4245, 4246, 4247)]

Bu hadis, bugün kendilerini cemaat olarak adlandıran grup ya da taifeleri terk etmenin "cemaatten ayrılma" anlamına gelmeyeceğini çok açık ve anlaşılır biçimde ortaya koymaktadır.

*

Öte yandan, konuyla ilgili olarak **Esad Coşan** hocanın şöyle dediği görülmektedir:

"... **Cemaatten ayrılmama** tavsiye edilir. Fakat, çok kimsenin bilmediği bir şeyi söyleyeyim: Toplulukla beraber olmak, cemaatten ayrılmamak, tefrikaya düşmemek, **kalabalıkla beraber olmak değildir; hakla beraber olmaktır**!..."

(M. Es’ad Coşan, ***Yeni Dönemde Yeni Görevler***, 2. b., İstanbul: Seha Neşriyat, 1994, s. 6)

Aslında bu, ashabın alimlerinden **Abdullah ibni Mes'ud r.a.**'in sözüdür.

Yine, Esad Coşan hoca şunu da söylemektedir:

> “Bir insan düşünelim ki hakkı söylüyor, hakla beraber. Öbür tarafında bir şehrin bütün ahalisi, mesela bir milyon yediyüz elli bin kişi var, onlar da batılı söylüyor. Cemaat kim şimdi? Topluluk kim?... **Bir milyon yediyüz elli bin kişi tefrikacı. Topluluk ve cemaat bir kişi**.”
>
> (M. E. Coşan***, Avustralya Sohbetleri 3***, İstanbul: Seha Neşriyat, s. 132.)
>
> “… Toplulukla beraber olmak, cemaatten değildir. Hakikatten kopmuş olan milyarlarca da olsa tefrikadadır. İnsanın hak ile beraber olması birlik ve beraberliktir; batıl ile beraber olması tefrikadır.”
>
> (M. Es’ad Coşan, ***İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod***, İstanbul, 1995, s. 54.)

*

Birtakım fırka ya da grupların, kendilerinden ayrılanları “cemaatten ayrılmak”la suçlamaları, hem yeterli dinî bilgiye sahip olmadıklarını, hem de birtakım dinî gerçekleri insanları baskı altına almak ve onların dinî duygularını sömürmek için kullandıkları anlamına geliyor olabilir.

Bunun farkında olduğu için, Mevdudî şunları yazmıştır:

> “**Partimizin Allah Resulü’nün kurduğu cemaat ile özdeş olmadığı** hususu, sizler için açık olmalıdır. O halde partimizin tüm üyelerinin, partinin ve kendi liderinin statüsünü abartmaktan kaçınmaları gerekir. Her hal ü kârda, İslam dinini, bir mezhebe dönüştürmemeli ve İslam’a verilen

zararla hedefimizi yok etmemeliyiz. Cemaatten ayrılmak, kuşkusuz, kişinin, sırtını İslam'a dönmesi demek değildir."

("Mevdudî'nin Hutbesi", ***Girişim Dergisi***, 9-10/1988'den aktaran Mansur Güzelsoy, " 'İslami Cemaat' Çevresinde"**,** http://bedr.blogcu.com/islam/)

Yine Mevdudî ***"Şahadetü'l Hakk***" adlı eserinde de şöyle diyor:

"Benim cemaatimden çıkan bir kimse kâfir olmaz, kendisi başka bir cemaate katılabileceği gibi…." (*el-Hükmu ve Kedayetu Tekfiru'l Müslim*, s. 90'dan aktaran Mansur Güzelsoy, " 'İslami Cemaat' Çevresinde"**,** http://bedr.blogcu.com/islam/)

Bediüzzaman Said-i Nursi de, *"Nur cemaati'nin* ***Hizbullah*** *olan Hizbu'l Kur'an'nın hizbi olduğunu, ancak ma'nay-i külliyyenin (genel ma'nanın) bir cüz'iyyesi (parçası) olduğunu"* vurgulamıştır. (***Sikke-i Tasdik-i Gaybi***, s. 744'ten aktaran Mansur Güzelsoy, " 'İslami Cemaat' Çevresinde"**,** http://bedr.blogcu.com/islam/)

Sühreverdî rh.a.'nin şu uyarılarını da dikkate almak gerekir:

"... Efendimiz: '... Muhakkak ki kin tutmak, amelleri kökünden kazıyan bir davranıştır' (***Camiü's-Sağîr***, I, 98) buyurmuştur. İbrahim el-Harbî, Ebu Müslim'den naklen, 'Ebu Hureyre (r.a.)'nin kin tutmaktan sakınma hususunda şöyle dediğini işittim' diyerek şu haberi rivayet etmiştir: O kin, insanların **halvete (uzlete) çekilen biri için aşırı hiddetlenerek veya suizan besleyerek** kızgınlık duymasıdır."

(Sühreverdî, ***Avarifü'l-Mearif – Tasavvufun Esasları***, çev. H. Kamil Yılmaz - İrfan Gündüz - Mustafa Uzun, İstanbul: Vefa Y., 1990, s. 535.)

CEMAATTEN AYRILMA VE TEKFİR

Soru: Günümüzde "cemaatten ayrılma"dan neyi anlamak gerekir?

Cevap: Cemaat ile kast edilen, Ehl-i Sünnet ve Cemaat terkibinde olduğu gibi **ümmetin bütünü ya da geneli** ise, bu, Müslümanlara cephe alma ve dolayısıyla İslam'a sırt çevirme sonucunu verir.

Fakat, cemaat ile kast edilen Türkiye'de olduğu gibi birtakım **gruplar, fırkalar, hizipler, oluşumlar, hareketler ya da topluluklar** ise, bunları terkin hükmü, söz konusu grubun durumu ve o grup ile olan ilişkilerin niteliğine göre değişir.

Şayet terk edilen cemaat **istikametten sapmış** ise, bu, yerinde bir hareket olur. Hatta, yerinde olmanın da ötesinde, gereklidir.

Eğer istikamet üzere olan bir topluluksa, onlarla olan ilişki bir **ahit, akit ya da sözleşme** niteliğinde ise, ahdine sadakat göstermesi icab eder.

Böyle bir sözleşme yoksa, istediği zaman terk etmesi doğal hakkıdır, kişinin kendi bileceği şeydir.

Ancak, bir sözleşmenin varlığı durumunda ahde sadakat **iki taraftan** da beklenir.

Ahde sadakat ya da sözleşmelere riayet, tek bir tarafa düşen bir mükellefiyet değildir.

Bir cemaate katılmış olan kimse, o cemaatin olduğu gibi görünmediğini, sözleri ile amellerinin birbirini tutmadığını, söylenenler ile yapılanların farklı olduğunu görürse, bir sözleşme mevcut olsa bile, işin içinde **aldatma** ve aldanma bulunduğu için, orayı terk edebilir.

*

Evet, cemaatten kast edilen Müslümanların geneli ya da bütünü ise, cemaati terk etme, geçerli bir mazeret olmaksızın müslüman toplumları terk ederek kâfirlerle yaşamayı seçmedir.

İkinci olarak, cemaatten ayrılma, **müslümanların birlik ve beraberliğinin bulunduğu bir dönemde, müslümanların halifesine tâbi olmayı (veya müslüman devletin vatandaşlığını) atarak**, küfür devletinin vatandaşı olma (veya onların devlet başkanının otoritesini kabul etme) şeklinde ortaya çıkabilir.

Bununla birlikte, konuyla ilgili olarak bir yazarın işaret ettiği husus önem taşımaktadır:

> "Daru'l Harb diyarı olan Mekke'de, bazı fertler **iman** etmelerine rağmen, oradan hicret edip Medine'deki tevhidi topluluğa güç ve destek vermek, organizasyon içerisinde yer almak ve entegre olmak yerine, Mekke'de bağımsız bir şekilde ikamet etmeyi tercih etmişlerdi. Allah-u Teala da onlarla ilgili şu ayeti nazil etmiştir: *'...İman edip hicret etmeyenler; onlar hicret edinceye kadar sizin onlarla hiçbir velayetiniz (dostluğunuz) yoktur. Ama din hususunda sizden yardım isterlerse, yardım, üzerinizde bir yükümlülüktür. Ancak, sizlerle onlar arasında anlaşma bulunan bir topluluğun aleyhinde değil!..*' (Enfal Suresi: 72) Dikkat edilirse Müslümanlar birbirilerin velisi (dostu) ve yardımcısı olduğu halde, **küfür diyarında** gadre ma'ruz kalabilecek mü'minler, ümmet organizasyonu içersinde yer almadıkları için, kendilerinden herhangi bir talep gelmeyinceye kadar tevhidî ümmet de onlara yardım etme yükümlülüğünü taşımıyor."
>
> (Mansur Güzelsoy, " 'İslami Cemaat' Çevresinde"**,** http://bedr.blogcu.com/islam/)

Konuyla ilgili olarak Seyyid Kutub da şöyle diyor:

"…sonra, bazı ferdler de, **ideolojik (akidevi) olarak bu dini kabul ettiler**. Fakat **fiilen Müslüman toplumuna katılmadılar.** Allah şeri'atının hüküm sürdüğü ve Müslüman önderliğin yönettiği Medine İslam diyarına hicret etmediler. Medine'de Resulullah'ın önderliğinde oluşan organizasyon içerisine girip Müslüman topluma entegre olmadılar. İşte bunlar, Müslüman toplumunun organik üyeleri sayılmazlar. Allah, bu Müslümanlarla her türlü dostluk ilişkilerini yasaklayıp tanımadığını ilan etmiştir. Çünkü bunlar, İslam toplumunun fiili organik üyeleri değildir. İşte bunlar hakkında bu hüküm nazil olmuştur: 'İman edip hicret etmeyenler….'… "

(Aktaran: Mansur Güzelsoy, " 'İslami Cemaat' Çevresinde"**,** http://bedr.blogcu.com/islam/)

Demek oluyor ki, "cemaatten ayrılma" bahanesiyle müslümanları tekfir etmeye kalkışmadan önce çok iyi düşünmek, muhatabın açıkça küfür ilanında bulunmaması durumunda bundan kaçınmak gerekir.

*

Soru: Günümüzün cemaat diye adlandırılan grup ya da taifelerinin, kendilerinden ayrılanları tekfir etmelerini nasıl değerlendirmek gerekir?

Cevap: Aslında bu, cehalet ve **taassub**un da ötesinde, bencillik, enaniyet ve kibirdir.

Çünkü bunlar, cemaat diye adlandırılan başka bir gruptan ayrılıp kendilerine gelenlere "cemaatten ayrılmış" nazarıyla bakmazlar, onlar "hakkı bulmuş"tur.

Böylece hem **çifte standart** uygular hem de zımnen sadece kendilerinin hadislerde belirtilen "cemaat" vasfını taşıdığını (İslam ümmetini sadece kendilerinin temsil ettiğini ya da oluşturduğunu) iddia etme durumuna düşerler.

Aksi takdirde, başka bir cemaatten ayrılıp kendilerine gelenlerin bu eylemini normal karşıladıkları gibi, kendilerinden ayrılanların bulunmasını da doğal karşılarlardı.

Bu noktada şu uyarıları özellikle dikkate almak gerekir:

> "Tekfir, şer'î bir hükümdür. Diğer bütün şer'î hükümler gibi Kitab ve Sünnet'in naslarına uygun olması gerekir. **Kitap ve sünnette küfür ve şirk işleyenin kâfir olduğu kesin olarak bildirilen konularda**, örneğin; ALLAH'tan başkasına ibadet etmek veya kendisinde uluhiyet özelliklerinden birinin var olduğunu iddia etmek veya yalnız ALLAH'a ait olan mutlak teşrî (yasama, yasa koyma) hakkını kendi nefsinde görerek nefsini ALLAH'a ortak koşmak gibi, böyle kişileri tekfir etmek gerekir. **Böyle bir durumda, tekfir etmede duraklamak kesinlikle caiz değildir.** Çünkü böyle yapmak, ALLAH'ın hükümlerini red ve yalanlamak demektir. Bu yüzden, **kafiri tekfir etmemek veya onun küfründe şüphe etmek, ALLAH'ın hükmüne karşı çıkmak ve reddetmek** manasına geldiği için alimler buna, sahibini İslam milletinden çıkaran küfür hükmünü vermişlerdir…. İman esaslarına riayet ederek müslüman olmuş ve hayatında 'elfaz-ı küfür' ile 'efal-i küfür' meydana gelmemiş bir kişi, sırf bir başkasının 'sen kâfirsin' sözüyle kafir olmaz. Aksine böyle birisine "'sen kâfirsin' diyen kişi kâfir olur…. Hz. Muhammed (s.a.v) şöyle buyuruyor*: 'Kim bir insanı kafir diye çağırırsa, yahut öyle olmadığı halde, "Ey ALLAH düşmanı" derse, söylediği söz kendisine döner.'* (Sahih-i Müslim) *'Mü'mine lanet etmek onu öldürmek gibidir. Bir mü'mini küfür ile itham eden onu öldürmüş gibi olur.*' (Sahih-i Buhari) *'Bir insan (müslüman) kardeşine: "Ey kâfir" diye hitabettiği zaman, ikisinden biri bu sözü üzerine almış olur. Şayet söylediği gibi ise küfür onda kalır, değilse söyleyene döner.'* (Sahih-i Buhari) *"Bir kimse müslüman kardeşini tekfir ederse küfür (tekfir edilen veya edenden) biri üzerine döner."* (Ahmed b. Hanbel, Müsned) Bu hadis-i şerifleri dikkate alan İslam uleması,

müslümana karşı ileri sürülen tevilsiz tekfirin küfür olduğu hususunda görüş birliği içerisindedir. Müslümanı tekfir etmenin küfür olmasının birçok sebebi vardır. Ancak en büyük sebep, imana taarruzdur."

(http://www.ilahi-tr.org/genel-dini-konular/19101-kafirleri-tekfir-etmemek-onlarin-kafir-olduklarindan-suphe-etmek.html)

*****

Fasık ve facirlerle, kâfir ve münafıklarla dostukluk yapmaya meraklı dünyaperest ve laubali bazı kimselerin şu hadîs-i şerîfi sıkça tekrarlakları ve istismar ettikleri görülüyor:

"Mümin, başkasıyla hoş geçinen ve kendisiyle hoş geçinilen (**ülfet** edilen) kişidir. İnsanlarla güzel geçinmeyen ve kendisiyle güzel geçinilmeyen kimsede hayır yoktur."

(Ahmed bin Hanbel, ***Müsned,*** 2/400, 5/225)

Bu hadîs-i şerîfi, hedef toplulukların içine sızmaya çalışan **ajan, eleman ve muhbirlerin** de istismar etmekte olduklarını biliyoruz.

Bunlar, kendilerine yüz vermeyenleri böylesi hadîs-i şerîfleri istismar ederek suçladıkları gibi, kendilerinin içyüzlerinin anlaşılmaması için de **suizannın kötülüğünden** sürekli söz eder dururlar.

Hz. Ömer r. a.'in şöyle bir sözü var: "Düşmanından uzaklaş, dostuna karşı da ihtiyatlı ol."

İmam Maverdî de ***Edebü'd-Dünya ve'd-Dîn***'de şöyle der: "İnsanın düşmanları umumiyetle dostları arasından çıkar, başka yerden gelmez."

O yüzdendir ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, dostluk yapılırken ihtiyatlı olunmasını, dostun bir gün düşman haline gelebileceğinin unutulmamasını ihtar etmiştir.

Şerrinden korkulan kişilerden uzak durmak, **ülfetsizlik** ya da geçmsizlik değildir, tedbirli/müdebbir olmaktır. "Tedbir gibi akıl yoktur."

Bir hadiste şöyle buyuruluyor:

> "Sizin en hayırlılarınız, hayrı umulan şerrinden emin olunan kimselerdir. En şerlileriniz hayrı umulmayan, **şerrinden emin olunmayan** kimselerdir."
>
> (İbn Hibban, 2/285, ve 2/286; İbn. Ebî Şeybe, Musannef, 7/91 no: 34430)

Geçimli ve hoş sohbet desinler diye şerli insanlarla değerli vakitlerini zayi etmek akıllı adam işi değildir.

İnsanların iyi niyetlerini ve samimiyetlerini istismar eden çıkarcı kişiler ile art niyetlilerden uzak durmakta fayda vardır.

*

İmam Gazalî, ***İhya***'nın "Uzlet" kitabında, "Ey mü'minler! Kendilerine açık deliller ve ayetler geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın! İşte onlar için çok büyük bir azab vardır" (Âlu İmran/105) ve "Allah kalplerinizi uzlaştırdı" (Âlu İmran/103) ayet-i kerimeleriyle ilgili olarak şunları söylüyor:

> "Allah Teâlâ burada kalpleri uzlaştırmakla kullarına minnet etmektedir. … ayetten gaye; fikirlerin ayrılması ***Kur'an'***ın mânâlarında ve şeriatın esaslarında çeşitli mezheplerin ihtilâfa düşmesi demektir. (Bedenle insanlardan ayrılmak değildir). İkinci ayetteki **ülfet** kelimesinden gaye, göğüslerden kötü düşünce ve vesveseleri kaldırmaktır. Çünkü kötü

düşünceler fitneleri kabartır, fitneler de husumetleri tahrik eder. Uzlet ve tenhaya çekilmek ise, buna zıt düşmez.” (Ali Arslan çevirisi)

Yani mesele, bedenlerin bir araya gelmesi değildir. Esas olan, gönüllerin bir olmasıdır.

İmam Gazalî sözlerini şöyle sürdürüyor:

> “Bu grup aynı zamanda Hz. Peygamber'in şu hadîsiyle de istidlal etmiştir:
>
> “Mü'min sever, sevilir. **Sevmeyen ve sevilmeyende hayır yoktur**.”
>
> Onların bu delilleri de zayıftır. Çünkü Hz. Peygamber'in bu hadîsi dostluğa engel teşkil eden kötü ahlâkı kötülemektedir. … Bu güzel ahlâkın sahibi halkla oturup kalkmayı ancak nefsiyle meşgul olduğu için terketmiştir. Kendi nefsini başkasının şerrinden kurtarmak için insanlarla oturup kalkmayı terketmiştir.”

*

İmam Gazalî bunun ardından sözü günümüzde çok tekrarlanan “**cemaatten ayrılma**” lafına getiriyor.

Sözleri şöyle:

> “Bu grup, Hz. Peygamber'in şu hadîsleriyle de istidlâl etmişlerdir:
>
> “**Cemaatten bir karış ayrılan**, İslâm'ın ipini boynundan çıkarmıştır.”
>
> “Diğer bir hadîs de şöyledir:
>
> “**Cemaattan ayrı** olarak ölmek cahiliyet ölümüdür.”
>
> “Müslümanlar İslâmiyyet'te toplandıklarında müslümanların birliğini bozan bir kimse boynundan İslâm'ın ipini söküp atmıştır.”

> "Onların bu istidlâlleri de zayıftır. Çünkü **hadîsteki cemaatten gaye, biat akdiyle bir imamın üzerinde ittifak eden cemaat** demektir. …. **Böyle bir imamın bulunması, ancak [Müslüman] halkın çoğunun biatiyle mümkün olur.** Bu bakımdan böyle bir meselede muhalefet etmek **[ümmetin imamına, halifeye biat etmemek]**, müslümanların durumunu sarsıp fitnenin kabarmasını tahrik etmek olur. Burada uzlete ve tenhaya çekilmek hususunda, menfi birşey yoktur."

İmam Gazalî'nin açıklamalarının ortaya koyduğu gibi, hadîslerde geçen "cemaat", Ehl-i Sünnet ve Cemaat terkibinde geçen cemaattir.

Günümüzdeki cemaat adlı **grupçuklar** değildir.

Bu grupçuklara cemaat yerine **fırka ya da hizip** demek daha doğru olur.

Bu anlamdaki cemaatçilik de, hizipçilik ve fırkacılık/grupçuluk demektir.

*

İmam Gazalî şu uyarıları da yapıyor:

> "Bu grup 'Uzlet demek, müslümanları tamamen terketmek demektir' demişlerdir. Onların bu sözleri zayıftır. Çünkü hadîslerde belirtilen uzaklaşma ve küs kalma tabirleri, insanlara kızgın olmak, selâm, kelâm ve normal ilişkiyi kesmekte ısrar etmek demektir. Bu bakımdan öfkesiz olarak insanlarla oturup-kalkmayı terkeden bir kimse bu tehditlerin kapsamına girmez. Buna rağmen üç günden fazla uzak kalmak iki yerde caizdir: Birisi, terkedilenin ıslah olmasını onu terketmekte görmektir. İkincisi, terketmekte selâmet görmesidir.
>
> "Hadîs-i şeriflerdeki yasak hükmü her ne kadar umumi şekilde ifade edilmişse de, bu iki yerden başkasına hamledilir. Çünkü bu iki yer özel yerlerdir. Nitekim Hz. Peygamber (s.a) Âişe validemizi, Zilhicce,

Muharrem ve Safer ayının bir kısmında terketmiş; (kendisiyle konuşmamıştır). Hz. Ömer'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (s.a) kadınlarından uzaklaşmış ve bir ay onlardan ayrı kalmıştır. Evin yukarısında bulunan bir odaya çekilmiş ki orası kiler vazifesi görüyordu orada yirmi dokuz gün kaldıktan sonra inmişti. …
Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Hiçbir müslüman için kardeşinden üç günden fazla uzak kalmak helâl değildir. Meğerki uzak kaldığı kimse **şerrinden emin olunmayan** bir kimse olsun."

"İşte Hz. Peygamberin bu hadîsi, açıkça yukarıdaki yasakların bu iki yerin dışında kalan kimseler için olduğunu belirtmektedir.

"Hasan Basrî'nin '**Ahmak bir kimseden uzak kalmak Allah Teâlâ'ya yakınlaşmaktır**' sözü de bu hadîs-i şerife göre tefsir edilmelidir. Zira ahmak bir kimsenin hamâkatı ölüme kadar devam eder. Çünkü ahmaklık, tedavisi olmayan bir hastalıktır.

"Vakıdî'nin yanında; ölünceye kadar bir kişiyi terkeden başka bir kişinin halinden konuşuldu. Bu büyük imam şöyle dedi: 'Bu kişiden **önce ashab-ı kiramdan bir grup da bunu yapmıştı.** Sa'd b. Ebî Vakkas Ammar b. Yasir ile, Hz. Osman Abdurrahman b. Avf ile, Hz. Âişe Hz. Hafsa ile ve tâbiînden Tavus, Vehb b. Münebbih ile ölünceye kadar konuşmamışlardır. Bütün bunlar, dinleri için selâmetin, onları terketmekte olduğunu görmelerine hamledilir."

*

Özetle, ülfet istismarcısı dünyaperest menfaatçilerin ülfet edebiyatına karşı ihtiyatlı olmak, şerli insanlar ve gruplardan uzak durmakta fayda vardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

AÇ "DOĞAL LİDER"İN OY AMBARI HAYALİYLE KURDUĞU PARTİ: SAĞDUYU

VİKİPEDİ'DE SAĞDUYU

Nureddin Coşan'a tâbi olmayanlar için onun açıklamalarını dikkate almak gibi bir sorumluluk düşünülemez.

Tâbi olanların da, "**Halik'a isyan olan yerde mahluka itaat edilmeyeceğini**" akıllarında tutmaları gerekiyor.

Nureddin'in şer'î delilini gösteremediği görüşlerini kimsenin kabul etmesi gerekmediği gibi, Şeriat'e aykırı olan görüşlerini reddetmek de, özellikle onu destekleyenler üzerindeki bir mükellefiyettir.

Sağduyu Partisi'nin açıklamaları açıkça **Şeriat'e aykırı**dır.

Hatta orada, dinî yani **İslamî değerler açıkça tahkir** edildi, aşağılandı. Reddedildi.

Aynı tutumlarını bugün de sürdürüyorlar.

Ayrıca Nureddin'in **doğal liderlik** iddiasının da hiçbir **şer'î delili** mevcut değildir.

Keyfî ve indî, **heva ve hevese** dayanan bir yaklaşımdır.

Kullandığı "doğal liderlik" kavramı, "İnsan Kullanım El Kitabı" ifadesi için "**user manual**"ın referans gösterilmesinde olduğu gibi, **Batı'dan ithal**dir.

Yani bu konuda Şeriat'e değil, hristiyan Batılılar'ın söylem ve yaklaşımlarına tâbi olunmaktadır.

*

Solduyulu Sağduyu Partisi faciasına gelince..

Vikipedi'de "**Sağduyu Partisi**" maddesinde şunlar söyleniyor:

> **"Sağduyu Partisi** (**SAGDUYU**), 4 Eylül 2002 tarihinde Muharrem Nureddin Coşan liderliğinde kurulan, Türk siyasi partisidir. …
>
> "İsmini; içinde barındırdığı **evrensel değerler**le, her iyiliğin özünde bulunan; varlığında gerçek mutluluk, eksikliğinde zulüm zuhur eden; her şart ve zamanda vazgeçilmez olan; hem hedeflerini, hem yöntemlerini tek kelimeyle özetleyen bir **olgu** olan SAGDUYU'dan aldığı ifade edilmiştir. SAGDUYU; özellikle **hikmet, adalet ve yüksek ahlâk değerleri** üzerinde yükselen bir **erdemler bütünü** olarak tanımlanmış, SAGDUYU hâkimiyetinin ise yalnızca **bağımsızlık şartı** ile mümkün olduğu belirtilmiştir. Bu ifade aynı zamanda 'SAGDUYU = Bağımsızlık x (Hikmet + Adalet + Yüksek Ahlâk)' şeklinde formüle edilmiştir."

Saçmalık..

Bu denklem çerçevesinde "bağımsızlık"a **sıfır** değerini verdiğimizde "sagduyu" denilen "olgu" sıfıra karşılık geliyor. Bağımsızlık sonsuz olduğunda ise "sagduyu" da sonsuz oluyor. (Olgu değil kavram demeleri gerekiyor ya, neyse..)

İmdi, sen parti olarak devlete bağımlısın.. Devletin **Anayasa**'sı ve **Siyasal Partiler Kanunu** seni bağlıyor.. Onlardan bağımsız olduğunu söyleme imkânına sahip değilsin.. O halde hangi bağımsızlıktan söz ediyorsun?!..

Laik (siyasal dinsiz) devletin otoritesi karşısında senin bağımsızlığın yok hükmünde.. Sıfır.. Dolayısıyla "sagduyu"n da sıfır.

*

Vikipedi'deki ifadelerin devamı şöyle:

> "Sağduyu Partisi … Diğer tüm kişi, kurum ve oluşumlardan bağımsız olduğunu; **ancak değerlerine uygun konularda iş birliği** yapabileceğini ifade etmiştir."

Demek ki balık hafızası ve balık zekâsı ile parti de kurulabiliyormuş.. *"Ol mahiler ki derya içreler deryayı bilmezler."* Sen İçişleri Bakanlığı kurumundan bağımsız mısın?!.. Devletin seni denetleyen kurumları yok mu?!.. Onlarla "**değerlerine uygun konularda işbirliği**" yapmakla mı yetiniyorsun?! Değerlerine uymayan konularda onlara "Hadi lan get!" mi diyorsun?!

Vikipedi ayrıca "İdeoloji" başlığı altında partinin ideolojisi hakkında şu bilgileri veriyor:

> "Sağduyu Partisi'ne göre klasik teorilerde siyasi konumlar; devletin ekonomiye ve bireysel yaşantıya ne derecede müdahil olduğuna göre belirlenmektedir. Türkiye'de ise siyasi konumlamanın şimdiye dek; üzerinden **'millet' tanımlamasının yapıldığı iki unsura, yani dini değerlere (İslâm) ve milliyetçiliğe (Türk milliyetçiliğine) nasıl baktıklarına** göre yapıldığı ifade edilmiştir. Sağduyu Partisi; siyasi partilerin liberal, devletçi, milliyetçi, sağ veya sol olmalarından **daha önemli konum belirleyicileri** olduğunu düşündüğünü; bunlardan **ilkinin bağımsızlıkları**, ikincisinin ise **kendi düşünce eksenleri içerisinde**, bakışlarında ve uygulamalarında **ne kadar sağduyulu oldukları** olduğunu belirtmiştir."

Evet, partinin internet sitesinde yer alan bu saçmalıklarla söylenmek istenen şu: Biz insanların siyasî konumları hakkında değerlendirme yaparken onların İslamî değerlere nasıl baktıklarını önemsemiyoruz.. Bizim için önemli olan, birincisi, onların (son tahlilde bir masaldan ibaret olan) bağımsızlıkları..

İkinci olarak da onların "kendi düşünce eksenleri" içerisinde (Ki bu düşünce ekseni İslamî değerleri hiçe sayan ateizm de olabilir, dinsizlik de olabilir, bütün milliyetçilikleri yadsıyan kozmopolitizm de olabilir) ne kadar sağduyulu olduklarını önemsiyoruz.

Dedikleri bu.

Şimdi diyeceksiniz ki bunlar "sağduyulu olmak"tan bahsetmekle işi getirip adalet, hikmet ve yüksek ahlâk değerlerine bağlamış oluyorlar, ve bunlar **İslamî değerler** demek.. İşte, Sağduyu Partililer (onların ardındaki, bağlı ve bağımlı oldukları "**üst akıl**") bunu baştan düşünmüş, bu hataya düşmememiz için, daha baştan, insanları değerlendirirken onların İslamî değerlere nasıl baktıklarını önemsemediklerini bilmemizi sağlayacak şekilde bu şerhi itina ile kayda geçirmişler.

Yani bunların sözünü ettiği adalet, hikmet ve yüksek ahlâk değerleri İslam'ın öngürdüğü değerler değil; evrensel (bir laikin, bir dinsizin, yahut evrensel düşünen bir Budistin de kabul edeceği, İslam'ın malı olarak görmeyeceği) adalet, hikmet ve yüksek ahlâk değerleri.. (Nasıl bir evrensellikse?.. Evrensellik babalarının tapulu malı, baba mirası.. Birileri ne yapsa evrensel ve çağdaştır, sen ne yapsan çağdışıdır.)

Bu saçmalıklara karşı "**İslamsız adalet, İslamsız hikmet, İslamsız yüksek ahlâk değerleri olmaz**" derseniz, Sağduyu Partisi'nin size söyleyeceği şu: Türkiye'de şimdiye dek böyle düşünenler vardı, fakat biz onlardan farklıyız, biz bağımsızlığı ve "kendi düşünce ekseni içinde" sağduyulu olmayı keşfettik..

*

Burada mesele, parti olarak **programlarında Şeriatçi olduklarını söyleme meselesi değil, Şeriat'e aykırı beyanda bulunmama meselesi**..

Şüpheli ve sanıklara bile sorgu sırasında "**susma hakkı**" tanınıyor.

İlla da konuşmak, yanlış şeyler söylemek zorunda değilsiniz..

Sağduyu Partisi'nin tutup sitesinde yayınladığı saçmalıklar, söylemek zorunda olduğu şeyler değildi.. Yuvarlak, tevile müsait laflarla işi geçiştirebilirlerdi.

Ortadaki rezaletin makul bir açıklaması yok..

Derinlerde neler döndüğünü, hangi rüzgârların estiğini, hangi dalgaların sahilleri selamladığını ise bilebilecek durumda değiliz.

*

Nureddin'in Hollanda Büyükelçisi'ne yaptığı açıklama da, fıkıhla tasavvuf, Şeriat'le tarikat, hukukla ahlâk arasındaki farkı bilmediğini ve daha kötüsü **Şeriat'in önemini kavrayamadığını, ya da önemsiz gördüğünü** ispatlamaktadır.

“İBRAHİM’İN MİLLETİ”NDEN YÜZ ÇEVİREN PARTİ

Bir birey veya grubun dünya görüşü veya ideolojisini anlamak için kendi beyanlarına bakmak gerekir.

Sağduyu Partisi adlı çocuksu siyasetçilik oyuncağının kendi dokümanlarına bakıldığında, bu siyasal hareketin laik-demokratik düzeni ve liberalizmi savunduğu görülmektedir.

Özellikle “**İlkesel Kimliğimiz**” başlığı altında açıkladıkları görüşler, liberal ve laik bir bakış açısını yansıtmaktadır:

> “KARŞI DURDUKLARIMIZ: İnanıyoruz ki din, ideoloji, ırk, hayat tercihi vb. farklılıkları, karşı saflar oluşturmamalı; Hıristiyan ile Müslüman, devletçi ile liberal, Türk ile Kürt, Rusya-sever ile İran-sever pekala birlikte huzur içinde yaşayabilir. Biz karşı durduklarımızı saygısız-saygılı, ahlaksız-ahlaklı, zalim-zalim olmayan yani sağduyusuz-sağduyulu ekseninde belirliyoruz.”

Oysa din, ideoloji ve hayat tercihi farklılıkları, İslâm’ın dünya görüşünün ayrılmaz bir parçasıdır.

Bu farklılıkların karşı saflar oluşturmaması da imkânsızdır.

Sağduyu Partisi’nin yaptığı şey aslında, mümin ile kâfirin karşı saflar oluşturmayıp aynı safta yer almasını savunmaktır.

*

Mesele bununla da bitmiyor, insanların karşı saflar oluşturmaması için din, ideoloji ve hayat tercihi farklılıklarını bile önemsiz hale getirenler, kafaları çalışmadığı için olsa gerek, yine birilerine “karşı durmak”tan vazgeçememekte, insanları saygılı-

saygısız, ahlâklı-ahlâksız, zalim-zalim olmayan, sağduyulu-sağduyusuz diye karşı saflara bölmekten geri kalmamaktadırlar.

İnsanları dinin istediği şekilde karşı saflar halinde görmeye razı olmayanlar, bunun yerine, kendi dinden bağımsız indî saygı, ahlâk ve sağduyu anlayışlarını oturtmaktadırlar.

Bundan daha açık bir laiklik ve liberalizm olabilir mi?

Daha doğrusu, laiklik ve liberalizm bu değilse, başka nedir?

*

Sağduyu Partisi'nin laiklik ve liberalizmi, internet sitelerinde yer alan şu ifadelerde de kendisini göstermektedir:

> "… Ülkemizde daha geçerli olan ise, konumların şimdiye dek **'millet' tanımlarımızın** üzerinden yapıldığı iki unsura; dini değerlere (İslam) ve milliyetçiliğe (Türk milliyetçiliği) nasıl baktıklarına göre belirlenmesidir.
>
> "BİZİM ESAS ALDIĞIMIZ SİYASİ EKSENLER: Biz, partilerin liberal, devletçi, milliyetçi, sağ veya sol olmalarından veya dini değerlere önem verip vermemelerinden daha önemli konum belirleyicileri olduğunu düşünüyoruz. Bunlardan ilki bağımsızlıklarıdır. İkincisi ise kendi düşünce eksenleri içerisinde, bakışlarında ve uygulamalarında ne kadar sağduyulu olduklarıdır."

Dinî değerler ifadesini açalım; dinî değerler İslâmî değerler demektir. İslâmî değerler ise, Allahu Teala c.c. ve Rasulullah'ın belirlediği ve bildirdiği değerlerdir.

Dinî değerlere önem verip vermemekten daha önemli konum belirleyicileri bulunduğunu söyleyenler, açıkça şunu söylemiş oluyorlar: Allah c.c. ve Rasulü'nün

s.a.s. belirlediği değerlere önem verip vermemekten daha önemli konum belirleyicileri bulunmaktadır.

Allah ve Rasulü'nün belirlediği değerlere önem verip vermemekten daha önemlisi, bunlara göre, solcuların "bağımsızlık" kavramı ve birilerinin ağızlarında sakız yaptığı "sağduyu" imiş..

Türk milliyetçiliğini anladık, Türk milliyetçiliğinin Arap veya Fars milliyetçiliğine, o milliyetçiliklerin de Türk milliyetçiliğine bir üstünlüğü olamaz, fakat İslâm'la ne alıp veremedikleri var bu vatandaşların?!..

*

Önce *millet tanımlarımızdan, İslâm'dan ve dinî değerlerden* söz etmeseler, belki *bağımsızlık ve sağduyu* kavramlarına İslâmî bir içerik yüklemeye çalıştıklarını düşünerek sözlerini tevil etme ve iyiye yorma imkânımız olacak.

Fakat bize bu fırsatı bile vermiyorlar.

Birilerinin ***"kendi düşünce eksenleri içerisinde*** *sağduyulu olmaları*"ndan söz ederek, savundukları "sağduyu"nun İslam'la ilgisi gözümüze sokuyorlar.

İşin ilginç yanı, Sağduyucular'ın "bağımsızlık"la neyi kastettikleri açık değil.

Açık olmaması normal, çünkü sloganlarla düşünenlerin, daha doğrusu moda sloganlara sarılarak düşünme zahmetinden kurtulan boş kafaların böylesi konularda açık bir fikirlerinin bulunması mümkün değildir.

*

Gerçekte, bir "siyasal parti"nin bağımsız olmasından söz etmek abestir, çünkü, en azından kurulduğu ülkedeki **sistemden bağımsız olması mümkün değildir**; onun yasalarına uymak zorundadır.

Şayet bağımsızlıktan "dış bağlantı"nın bulunmaması kastediliyorsa, bunun, bir partinin olumlu bir çizgide kabul edilmesi için yeterli olmadığının anlaşılması gerekir.

Bir parti, kendi **heva ve heveslerine "bağımlı"** bir topluluğun yönetiminde ise, dış bağlantılarının bulunmaması anlamında bağımsız olması bir anlam ifade etmez.

Dolayısıyla, Sağduyucular'ın "önemli konum belirleyicisi" olarak "bağımsızlık"tan söz etmeleri, aslında boş laf üretmekten başka bir anlama gelmemektedir.

Daha doğrusu, "bağımsızlık" kavramı özellikle sol gelenek tarafından tartışmasız bir slogan haline getirildiği için, onları **taklit** etmektedirler.

*

"Millet" Arapça bir kelimedir ve ***Kur'an***'da geçer. Aslında "din" anlamına gelir, dinin sosyal/toplumsal yönünü ifade eder.

Bu anlamda milliyetçilik, bir dinî topluluğa aidiyeti önemsemek, benimsemek ve değerli kabul etmektir.

"Türk milliyetçiliği" tabirinde olduğu gibi "ırkçılık" anlamında kullanılması, Fransız Devrimi'nin etkisiyle 19'uncu yüzyılın sonunda başlamış, böylece "millet" ve "milliyetçilik" kavramları **laikleştirilmiştir**.

1970'li yıllarda Erbakan, Türkiye'de "dinî değerlere önem veren" partilerin kurulması yasak olduğu için "millî görüş" kavramını ortaya atmıştı. Böylece, "millet" kavramının laikleştirilmiş tanımının arkasına saklanarak kendince mesajını vermeye çalışıyordu.

Her ne kadar Erbakan, 1980'li yılların sonlarından itibaren Süleyman Karagülle ve Süleyman Akdemir gibi isimlerin "adil düzen" kavramına sarıldı ve makasıd-ı şeria olarak bilinen "dini, canı, nesli, aklı ve malı koruma" gayelerini kısmen laik bir biçimde açıklamaya başladıysa da hiçbir zaman dinî değerleri önemsememek gibi bir söylem icat etmedi.

(Ki bu konuda 1993 yılında *İslâm* dergisinde bir eleştiri yazımız yayınlanmış, orada teorinin laik vechesinin yanı sıra, Erbakan'ın "hak" kavramına yüklediği yanlış anlamlar da izah edilmişti.)

O dönemde merhum Prof. Dr. M. Es'ad Coşan'ın, Erbakan'a göre daha şer'î bir söylemi sürdürdüğü görülüyordu. Şimdi ise, onun izinden gitme iddiasında olanların Erbakan çizgisini aratacak şekilde ipe sapa gelmez bir noktaya sürüklendikleri görülmektedir.

*

Evet, dinî değerler (İslâm) ve bu çerçevede benimsenen "millet" tanımından daha önemli bir konum belirleyicisi bulunduğunu bir müslüman asla söyleyemez.

Neden?..

Nedeni şu ayet-i kerîmedir:

> "Sen onların milletlerine tabi olmadıkça (hattâ tettebia **millet**ehüm) ne yahudiler ne de hristiyanlar senden asla hoşnut ve razı olmayacaklardır. De ki: Gerçekten de Allah'ın hidayeti, hidayetin ta kendisidir. Şânım hakkı için, sana vahiyle gelen bu bilgiden sonra, kalkıp da onların arzu ve heveslerine uyacak olursan, sana Allah'tan ne bir dost bulunur ne de bir yardımcı." (Bakara, 2/120)

Merhum büyük âlim Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır hoca, bu ayetin tefsirinde şu bilgileri vermektedir:

> "Millet: … Zemahşerî'nin '**Esas**'ta beyanına göre; asıl manası 'tutulup gidilen yol' demektir ki, eğri veya doğru olabilir. İşte bu anlamdan alınarak din ve şeriat manasında kullanılmıştır (**Esasü'l-Belaga**, s. 604). Şehristanî'nin 'el-**Milel ve'n-Nihal**'deki beyanına göre (C. 1, s. 38) din, şeriat, millet denilen şeyler hadd-i zatında hep aynı şeylerdir. Ancak itibar edilen ve gözetilen manaya göre, yine de her biri bir başka yönden diğerinden farklı bir anlam kazanır. İtikat ve iman bakımından din, amel ve tatbikat bakımından şeriat, sosyal bakımdan, yani sosyal realite bakımından millet denilir…. Şu halde millet, bir cemiyetin etrafında toplandığı ve üzerinde yürüdüğü, diğer bir deyişle, içtimaî duygu ve telakkilerinin tabi olduğu ve kitlesinin bağlı bulunduğu hakim ilkeler ve takip edilen gidişattır, süluk edilen yoldur. Bu yolun hak olanı, hak olmayanı, eğri olanı, doğru olanı vardır…. Demek ki millet, sosyal kurul dediğimiz toplumun kendisi değildir. Ona cemaat, kavim, ümmet veya ehl-i millet denilir."
>
> (***Hak Dini Kur'an Dili***, sad. İ. Karaçam ve diğerleri, C. 1, s. 399-400.)

*

"Millet" kavramı şu ayet-i kerimede de geçmektedir (Elmalılı meali):

> "İbrahim'in milletinden (**millet**e İbrâhîme), kendine kıyan beyinsizden (sefihe nefsehû) başka kim yüz çevirir?..." (Bakara, 2/130)

Allahu Teala işte böyle buyuruyor.. Sağduyu Partisi'nin "sağduyu" sahibi olduklarını zanneden sözcüleri ise, şimdiye kadar *"millet tanımlarımızın üzerinden yapıldığı dinî değerler (İslam)"*e önem verip vermemekten daha önemli konum belirleyicileri keşfetmişlermiş..

Bunlar da "bağımsızlık" ve "sağduyu" imiş..

Böylece, "İbrahim'in milleti"nden yüz çevirmiş, solcuların heva ve heveslerine tabi olmuş olmuyor musunuz, beyler?!..

Sizin “sağduyu”lu olmaktan anladığınız bu mu?!..

*

Evet, onlar bu yaptıklarını “sağduyu” zannediyor, Allahü Teala ise şöyle buyuruyor:

> “İbrahim’in milletinden (**millet**e İbrâhîme), kendine kıyan beyinsizden (sefihe nefsehû) başka kim yüz çevirir?...” (Bakara, 2/130)

Dinî değerlere önem vermekten daha önemli konum belirleyicileri bulunduğundan söz etmek, aslında laikliğin daniskasıdır.

Hatta bu, yaygın laiklik yorumlarından bile daha aşırı bir din-dışı yorumdur.

Çünkü Batı’da laikliği benimseyenlerin önemli bir bölümü, laikliği dinî değerlerin önemsenmemesi değil, din adamı sınıfının siyasal otoritesinin bulunmaması olarak anlamaktadır.

Yoksa, Hristiyanlığı benimseyen hiçbir Batılı, dinî değerlerin önemsiz olduğunu söylemez.

*

Mesela, *“**Etkili İnsanların Yedi Alışkanlığı**”* adlı kitabında “ilke-merkezlilik” kavramı üzerinde uzun uzadıya duran Dr. Stephen Covey, kilise-merkezli düşünmenin yanlış olduğunu, asıl savunulması gerekenin dinî ilke ve değerler olduğunu ileri sürer.

Sağduyu Partisi ise, laikliğin aşırı bir biçimi olan “dinî değerlere önem vermekten daha önemli konum belirleyicileri”ne sahip olma iddiasında bulunmaktadır:

Bunlar ise, “bağımsızlık” ve “sağduyu” imiş.

Bağımsızlık kavramı aslında ülkemizde sol ideolojinin temel sloganlarından biri olagelmiştir hep.

Dinî değerlere önem verip vermemeyi umursamayanların, daha önemli bir konum belirleyicisi olarak solcuların içi boş sloganına sarılması tuhaftır.

*

"Sağduyu"ya gelince, ***TDK Sözlüğü*** bu kavramı şu şekilde tanımlamaktadır:

> "**1.** Doğru, akla uygun yargılar verme yeteneği, aklıselim, hissiselim. **2. felsefe** Doğru ile yanlışı birbirinden ayırma ve doğru yargılama gücü."

Her iki tanım da "sağduyu"yu son tahlilde "akl"a indirgiyor.

"Dinî değerlere önem verme"nin ötesinde bir konum belirleyicisi olarak "akl"ı benimsediğinizde ise, "**Akıl vahiyden üstündür**" diyen YÖK eski Başkanı Kemal Gürüz'ün ideolojisini savunmuş olursunuz.

Milli Eğitim eski Bakanı Hüseyin Çelik bile, Gürüz'ün bu sözlerine tepki göstermiş, bilim ve aklı vahyin alternatifi olarak göstermenin insanlar arasında çatışma doğuracağını söylemiş, "Bugün **bilim kilisesi** diye bir şey oluşturmaya kimsenin hakkı yoktur" diye konuşmuştu.

Sağduyu Partisi ise, "sağduyu"nun (yani aklın) ve solcuların "bağımsızlık" sloganının, dinî değerlere önem vermekten daha önemli konum belirleyicileri olduğunu söyleyerek dolaylı olarak vahiy ile akıl arasında bir tercihte bulunma çağrısında bulunuyor ve seçimini "sağduyu" ile "bağımsızlık"tan yana yapıyor.

Bu sağduyu değil, tam da "s**olduyu**"dur.

*

Ve bu tür lafları hiç korkmadan, sıkılmadan, çekinmeden, hiçbir eleştiri gelmeyeceğini bilmenin rahatlığıyla söyleyebilenlerin arkasında yer alan "**doğal tâbi**"ler ise, sağduyu değil, en iyi ihtimalle "**safduyu**" sahibidirler.

Bunların önemli bir bölümünün solduyu sahibi hale gelmiş oldukları da söylenebilir.

Anlamıyorlar mı ki, "sağduyu" ve "bağımsızlık" gibi kavramlarda olumlu bir yan varsa eğer, bunlar zaten dinî değerlerde fazlasıyla ve daha doğru biçimde mevcuttur.

İkinci olarak, dinî değerlere önem vermek gerçekte "iman" ve daha kâmil biçimiyle "takva" anlamına gelir.

Bir müslüman için iman ve takvadan daha önemli hasletler olabilir mi?!..
Kur'an'da neden Bakara Suresi'nin hemen başında *"Elif, lâm, mim. Bu kitapta hiçbir şek ve şüphe yoktur, takva sahipleri için hidayet kaynağıdır"* denilmektedir?!..

*

Konunun bir başka ve çok önemli boyutu da şu: Mehmed Zahid Kotku rh. a.'in *"**Nefsin Terbiyesi**"* kitabının ilk sayfalarında belirtildiği gibi, İslâm alimleri küfrü şu şekilde tanımlamışlardır:

*"**Şer'a**n ta'zimi vacip olanı tahkir, tahkiri vacip olanı tazim etmek."*

Yani Şeriat'e göre yüceltilmesi gerekeni alçaltmak, alçaltılması gerekeni ise yüceltmek.

O halde, dinî değerlere önem vermekten daha önemli konum belirleyicilerden söz etmek ne anlama gelmektedir?!..

*

Bu tür sözleri sarfedenlerin, şayet iyi niyetli iseler, derhal tevbe etmeleri ve sözlerinden rücu ettiklerini açıklamaları gerekir.

Aksi halde vebal altında kalırlar.

Gizli günahın tevbesi gizli, aşikâre günahın tevbesi de aşikâre olmak zorundadır.

Bu yanlış beyanların yanı sıra “adalet” ve “hikmet”ten söz etmek fazla bir anlam ifade etmiyor.

Zaten adalet, herkesin sahip çıktığı evrensel bir kavramdır. Kimse “Ben adaletten değil, zulümden yanayım” demez.

Demiyor.

*

Her ne kadar Sağduyu Partisi’nin açıklamalarında pek fazla bir İslâmî içerik yoksa da, “hikmet” kavramı ile İslâm'ın referans alındığı kabul edilirse, ortaya “İslâm-liberalizm sentezi” veya “İslâm-laik/demokratik sistem sentezi”nin çıktığını söylemek mümkün olabilir.

Ancak bu, hakkı batıla karıştırmak anlamına gelir**: *"Hakkı bâtıla karıştırmayın ve bildiğiniz halde hakkı saklamayın!"*** (Bakara, 2/42)

Türk-İslâm sentezi ideolojisi bile bu yaklaşımdan daha ehven bir görünüm arzetmektedir.

Çünkü, Türklerin müslümanlaştırılması anlamında düşünüldüğünde bu ifade tevile müsaittir. Bir Türk müslüman olduğunda, Türklüğüyle İslam’ı birleştirmiş kabul edilebilir.

Fakat bu ifadeden Türkler'e özgü gelenek ve görenekler ile İslâm'ın sentez haline getirilmesi ve saf İslâm yerine bu sentezin savunulması anlaşılırsa, bunun bir sapma (dalalet olduğunu kimse görmezden gelemez.

Fakat genelde Türk-İslâm sentezcileri işi, "dinî değerlere önem vermekten daha önemli konum belirleyicilerinin bulunduğunu" söylemeye vardırmamışlardır.

Bununla birlikte Sağduyu Partisi'nin ideolojisinin sentez değil laiklik olduğunu söylemek gerekir.

Dini değerlere önem verip vermemelerinden daha önemli konum belirleyicileri *olduğunu* söylemeleri bundan başka bir anlama gelmez.

Bu, dinî değerleri tahfif ve tahkir etmek, açıkça önemsizleştirmektir.

"… Artık haktan sonra sapıklıktan başka ne vardır?!..." (Yunus, 10/32)

*

Sağduyu Partililer, sonradan, yukarıya aldığımız ifadelerinde bazı değişiklikler yaptılar.

"İlkesel kimliğimiz" başlıklı bölümde **"Siyasî konumumuz nedir?"** başlığı altında şöyle demeye başladılar:

> "SİYASİ KONUMUMUZ NEDİR?
>
> "Klasik teorilerde siyasi konumlar, devletin ekonomiye ve bireysel yaşantıya ne derecede müdahil olduğuna göre belirlenmektedir. Ülkemizde daha geçerli olan ise, konumların şimdiye dek 'millet' tanımlarımızın üzerinden yapıldığı iki unsura; dini değerlere (İslam) ve milliyetçiliğe (Türk milliyetçiliği) nasıl baktıklarına göre belirlenmesidir.

> “BİZİM ESAS ALDIĞIMIZ SİYASİ EKSENLER: Biz, partilerin liberal, devletçi, milliyetçi, sağ veya sol olmalarından daha önemli konum belirleyicileri olduğunu düşünüyoruz. Bunlardan ilki bağımsızlıklarıdır. İkincisi ise kendi düşünce eksenleri içerisinde, bakışlarında ve uygulamalarında ne kadar sağduyulu olduklarıdır.”

“Bizi ne birleştiriyor?” başlığı altında ise şöyle diyorlar:

> “KARŞI DURDUKLARIMIZ: İnanıyoruz ki din, ideoloji, ırk, hayat tercihi vb. farklılıkları, karşı saflar oluşturmamalı; Hıristiyan ile Müslüman, devletçi ile liberal, Türk ile Kürt, Rusya-sever ile İran-sever pekala birlikte huzur içinde yaşayabilir. Biz karşı durduklarımızı saygısız-saygılı, ahlaksız-ahlaklı, zalim-zalim olmayan yani sağduyusuz-sağduyulu ekseninde belirliyoruz.”

Her ne kadar, "... **dinî değerlere önem verip vermemelerinden daha önemli konum belirleyicileri olduğunu**...." ifadesinden, "**dinî değerler**..." kısmını atmış iseler de, "millet" kavramıyla ilgili facia niteliğindeki lafları aynen yerinde duruyor.

*

İkinci olarak, sözün siyak ve sibakına bakıldığında, "dinî değerler" kaydının kaldırılmış olmasının çok fazla bir anlam ifade etmediği görülüyor.

Aynı tas, aynı hamam...

Çünkü ayet-i kerimede, yukarıda da aktardığımız gibi, şöyle buyurulmaktadır:

> “Sen onların milletlerine tabi olmadıkça (hattâ tettebia **millet**ehüm) ne yahudiler ne de hristiyanlar senden asla hoşnut ve razı olmayacaklardır….” (Bakara, 2/120)

Merhum Elmalılı'dan yaptığımız alıntıda da *"... millet, sosyal kurul dediğimiz toplumun kendisi değildir. Ona cemaat, kavim, ümmet veya ehl-i millet denilir"* deniliyor.

Burada "**cemaat**" kavramı, "**ehl-i millet" (ümmet)** olarak kullanılmaktadır.

Yani cemaat, milletin (dinin) ehli olan topluluktur.

Milleti/dini önemsemeyen kişi veya gruplar ise, **milletin ehli olmaktan çıkmış olur.**

Bu ise **"cemaat"i terk** olarak görülebilir. Belki de düpedüz cemaati (Ehl-i Sünnet ve Cemaat terkibindeki cemaati) terktir.

Bir insanın kendisinin peşinden giden kalabalığı veya içinde bulunduğu **"isyankâr, gafil, şaşkın ve kıymet bilmez"** olarak görülen bir **topluluğu terk** etmesinden değil, o kalabalıkla birlikte **"İslam cemaati"ni** zihniyet olarak terk etmesinden söz ediyoruz.

*

Sağduyu Partisi sözcülerine düşen sorumluluk, bir an önce bu yanlış ifadelerini terk edip tevbe etmek ve bu ifadelerinden rücu ettiklerini ilan etmektir.

Dinî kavramları kullanırken hata yapmak, sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalarda kavramları yanlış kullanmaya veya hata yapmaya benzemez.

Burada net olan hususlar şunlar:

Sağduyu Partisi yetkililerine göre, klasik teorilerde siyasî konumlar, devletin ekonomiye ve bireysel yaşantıya ne derece müdahil olduğuna göre belirleniyormuş..

Buradan, Sağduyucuların klasik teoriler ile Batı düşünce geleneği içinde ortaya çıkan siyasal ideolojileri kastettikleri ortaya çıkıyor.

İslam'ın esamisi bile yok.. Çünkü İslam'ın siyasî konumlara bakışının eksenini devletin ekonomiye ve bireysel yaşantıya ne derece müdahil olduğu kıstası belirlemez.

Bir defa İslam, ekonomide devletçiliği savunmamakla birlikte, faizi yasaklamak suretiyle ekonomiye müdahale eder.

İkincisi, Sağduyucuların "klasik teorileri" çerçevesinde devletin bireysel yaşantıya müdahalesi olarak görülen hususlar, İslam için de geçerlidir.

Mesela İslam, ilan edilmiş, topluma duyurulmuş bir nikah olmadan insanların evlilere mahsus ilişkilere girmesini yasaklar. İçkiyi yasaklar.. Örnekler çoğaltılabilir. Bununla birlikte İslam, gayrimüslimlerin müslüman olmaya zorlanmalarına izin vermez.

*

Sağduyuculara göre, ülkemizde "siyasî konumlar", klasik teorilerden ziyade, İslam'a ve Türk milliyetçiliğine nasıl bakıldığına göre belirleniyormuş.

Dinî değerler ile İslam'ı özdeş gördükleri, kullandıkları parantez içi ifadeden anlaşılıyor ve zaten öyledir.

Burada İslam ve Türk milliyetçiliği, "millet tanımlarımızın üzerinden yapıldığı iki unsur" olarak nitelendiriliyor.

Bütün bunlardan sonra Sağduyucular, "BİZİM ESAS ALDIĞIMIZ SİYASİ EKSENLER" diyerek, klasik teoriler, İslam ve Türk milliyetçiliği ile kendileri arasına mesafe koyduklarını açıklamış oluyorlar.

Kastettikleri şey bu değilse, peki ne?..

Bu ifadelerine bakılarak, bu insanların Türk milliyetçisi olmadıkları söylenebileceği gibi, İslamcı ya da müslüman olmadıkları da söylenebilir..

Tersinden ifade etmek gerekirse, bu laflara rağmen bu kişilerin İslam'ı benimsedikleri söylenebilirse şayet, Türk milliyetçiliği ile klasik teorileri **(Grek-Hristiyan-Yahudi** teorilerini**)** benimsedikleri de aynı şekilde söylenmelidir.

Kelâmcı merhum Doç. Dr. Ali Arslan Aydın hoca (Ki merhum Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan hocanın talebi üzerine İskenderpaşa Camii'nde tefsir dersleri yapmıştı) şöyle demektedir:

> "Açık inkar, küfrü gerektirir. Küfür ile iman bir kalbte cem'olmaz. İman bölünmez. Peygamberimiz müşahhas olarak şahısların tekfiri üzerinde durmazdı. Prensipleri belirtirdi. Sen eğer Sünnet'i inkar edersen, dînîn yüzde 80'ini inkar ettin demektir. Prensipler Kur'an'la sabit olmakla birlikte, uygulaması sünnetle belirlenmiştir. Bunlardan kesin olarak sabit olanları inkar, küfrü gerektirir. İstihza da öyle. Hatta tahsin de öyle. Çok hassastır bu mevzu. Yani **ahkam** mevzuunda kulların, kanun koyucu olan kimselerin koyduğu kanunları Allah'ın koyduğu kanunlara **'tahsin ve tafdil'** ederseniz [güzel bulma ve üstün tutma] bu da küfürdür. Bu, akaidde mühim bir nokta."
>
> ("Ali Arslan Aydın Hoca ile Toplumdaki İnanç Bocalamaları Üzerine... 'İman Bölünmez' ", ***Altınoluk***, Sayı: 52, Haziran 1990, s. 12; http://www.altinoluk.com/dergi/index.php?sayfa=yillar&MakaleNo=d052s012m1)

*

Aslında, Sağduyucuların beyanlarına bakıldığında, İslam'ı kendi içinde parçalayıp bir Siyasal İslam icat eden ve sonra da sözümona İslam'a karşı olmadıklarını

göstermek için Siyasal İslam karşıtlığından söz edenlerden daha "laik" bir söylemi benimsemiş oldukları görülmektedir.

Bunlar Siyasal İslam'dan değil, bizzat İslam'dan söz ediyorlar.

Tabiri caizse züccaciye dükkanına girmiş fil gibiler, ne İslam bırakıyorlar, ne millet, ne dinî değerler..

Türk milliyetçilerinin bile önemli bir bölümü hiç değilse Türk-İslam sentezinden söz ederek İslam'la bağlarını koparmamaya çalışıyorlar. Bunlara ise, kendilerinin bile değil, başkalarının bağımsızlıkları ve kendi zihniyetleri çerçevesinde sağduyulu olmaları yetiyor.

Liberal olunur da bu kadar mı olunur!.

Başkası bağımsız veya değil, sağduyulu veya değil; peki sen nesin?!

Sağduyucuların ifadelerine bakıldığında, savundukları hiçbir şeyin mevcut olmadığı görülüyor.

Bu bir nihilizm bile değil.. Boşluk..

Sadece ve sadece, yalnızca boşluk..

*

Çünkü, ne oldukları konusunda şunu söylüyorlar:

> "… daha önemli konum belirleyicileri olduğunu düşünüyoruz. Bunlardan ilki bağımsızlıklarıdır. İkincisi ise kendi düşünce eksenleri içerisinde, bakışlarında ve uygulamalarında ne kadar sağduyulu olduklarıdır."

Burada "siyasî konumlar"da iki özellik aradıklarını belirtiyorlar: Bağımsızlık ve sağduyu..

Böylece bir çelişki de sergiliyorlar, sözlerinin başında "siyasî konum"u ideoloji ya da doktrin anlamında kullanmışken, laflarının sonunda siyasî partiye çevirmiş bulunuyorlar.

Klasik teoriler vs.deki "siyasî konum"ların bağımsızlarından söz etmek abes olur.

Bizim açımızdan burada asıl önemli olan husus ise şudur:

Birincisi, kendilerinin siyasî konum için önem atfettikleri kavramlar sol, mutlakiyetçi ve liberal düşünce geleneklerine ait.. İslam'la bir ilgisi yok..

Hem kendilerinin "ne olmadıkları" konusundaki beyanlarıyla, hem de İslam'la çelişiyorlar.

Bu ifadeler, son tahlilde katıksız bir **laiklik** (siyasal dinsizlik) anlamına gelmektedir.

*

Bağımsızlık kavramı, "**klasik teoriler**" açısından ele alınacak olursa, Westphalia Barışı ile Batı'da ortaya çıkan mutlakiyetçi "modern devlet" yapısının ve uluslararası ilişkiler sisteminin temel taşı olan "egemenlik" kavramının temel bir parçasıdır.

Özetle söylemek gerekirse, Protestan Reformu'nun bir sonucu olarak ortaya çıkan "**modern devlet**" ile birlikte, devletler kendilerini tam "bağımsız" ve egemen ilan etmiş, **Kilise**'nin devlet üzerindeki otoritesini reddetmişlerdir.

İkinci olarak bağımsızlık kavramı, 20. yüzyılın başında ilk olarak Hobson tarafından gündeme getirilen, sonra Lenin'in alıp farklı bir içerik yüklediği **emperyalizm** kavramı ile birlikte farklı bir boyut kazanmış, solcuların sloganı haline gelmiştir.

İslam düşünce geleneğinde bağımsızlık değil, "**velayet**" kavramı vardır. Müslümanların bağımsızlığından değil, hristiyan ve yahudileri velî edinmemesinden söz ederiz.

*

Sağduyucuların "sağduyu" kavramına gelince.. Bu daha büyük bir facia..

Bu kavrama yükledikleri anlam ve işlev aslında liberal bir nitelik taşımaktadır.

Yani, siyasî konum bakımından liberal olup olmamayı önemsemediklerini söylerken, gerçekte yanlış bir şey söylemiş ve çelişki sergilemiş oluyorlar.

Onlar için, "Ol mahiler ki derya içreler, deryayı bilmezler" mısraı uygun düşüyor.

Çünkü, "siyasî konumlar"ın, *" kendi düşünce eksenleri içerisinde, bakışlarında ve uygulamalarında ne kadar sağduyulu oldukları"* onlar için asıl önem taşıyan hususmuş.

Herşeyden önce, "kendi düşünce eksenleri içerisinde" diyerek, liberal, hatta göreceli ve post-modern bir yaklaşımı benimsemiş oluyorlar.

"Kendi düşünce eksenleri içerisinde sağduyulu" olmaktan söz ettiğinizde, "düşünce" sayısınca "sağduyulu olma" icat etmiş olursunuz.

Bu, liberalizmin en uç biçimi olarak kabul edilebilir. Daha fazlasını üretmek mümkün değildir desek yeridir.

Şayet Sağduyucuların sağduyudan anladığı şey bir müslümanın anladığı şey olsaydı, gerçek anlamda sağduyulu olmanın ancak Şeriat'e uygunluk ile mümkün olacağını fark eder ve böyle boş laflar yazmazlardı.

Açıkça Şeriat'i savunmalarından söz etmiyoruz, açıkça Şeriat'e aykırı sözler yazmaktan vazgeçmelerinden söz ediyoruz.

*

Elmalarla armutları toplamaktan veya birbirine karıştırmaktan sakınmak gerekir. Mesela, İslam açısından "akıl" çok önemlidir. Ama, "akıl", "nakil"den her zaman ve her konuda önemlidir derseniz, işte o zaman "akl"a karşı çıkmak gerekir.

Bu, aklın önemsiz olması demek değildir.

Sağduyu kavramı için de aynı şey geçerlidir.

Sağduyu Partililer, "**dinî değerlere önem verip vermemekten** daha önemli konum belirleyicileri bulunduğunu" öne sürüyor ve sağduyu kavramını "din"in önüne alıyorlar.

Buna itiraz etmeyen bir adamın ya imanındaki samimiyetinden ya da aklından şüphe etmek gerekir.

*

İslamcılık (Şeriat) düşmanı Batılıların İslam'ı sadece ibadete ve **ahlâka indirgediklerini**, İslam'ın siyasal ve sosyal boyutunun görmezden gelinmemesini ise İslamcılık adı altında lanetledikleri biliniyor.

Sağduyu Partisi'nin "millet" kavramı karşısındaki tutumu ve "dinî değerler" konusundaki açıklaması, İslam'ı sadece ahlâktan ibaret saymaktan da beter bir tutumdur.

KIBLESİZLİĞİ BAĞIMSIZLIK, KONFORMİZM VE EYYAMCILIĞI SAĞDUYU ZANNETMEK

Soru: Sağduyu Partisi bu tür hataları yeni mi yapıyor, yoksa daha önce de böylesi tutumlar sergilediler mi?

Cevap: Ne yazık ki bu ilk değildi.. Daha önce de yanlış fikirleri savunmuşlar ve yapılan uyarıları (2004 yılında) genelde dikkate almamayı tercih etmişlerdi.

O tartışmalar sırasında laiklik, demokrasi vs. gibi konular da gündeme gelmiş ve insanı şoke edecek şekilde laiklik savunması yapılmıştı.

Bu tartışmalar, üyeleri Sağduyu Partisi tarafından belirlenen bir mail grubu içinde yapılıyordu ve tartışmayı yönetme konumunda olan kişi, kısa süre sonra genel başkan yardımcılığı görevine getirildi.

Bizi şoke eden yanlış görüşleri savunan kişi de oydu. Daha sonra ulaşmış olduğumuz kanaat, aslında o kişinin sözlerinin **Nureddin Coşan**'a ait olduğu, o kişiyi **dublör ya da paravana** olarak kullandığıdır.

Sözkonusu tartışmalar sırasında yaptığımız uyarılarımız, laiklik ve demokrasinin katı bir şekilde savunulmasına yol açmış, onların karşı tezlerini (daha doğrusu Nureddin Coşan'ın karşı tezlerini) cevaplandırmak zorunda kalmıştık.

*

Soru: Sağduyu Partisi'nin "yeni değer"leri nasıl değerlendirilmelidir?

Cevap: Sağduyu Partisi henüz ne yapması ve neyi savunması gerektiğine karar verememiş bir parti görünümü vermekten kurtulamamıştır.

İlk başta **adalet, ihsan, uzlaşma ve mertlik** diye dört ‘ilke’ye sahip olduğunu ilan etmişti.

Ardından, haklı eleştirilerimiz üzerine bunların yerine **hikmet, adalet, yüksek ahlak ve bağımsızlık** ‘değer’lerini oturttular.

Eleştirilerden istifade etmeleri olumlu bir haslet olmakla birlikte, eleştiri sahiplerine karşı tepkilerinde adalet ve **yüksek ahlâk değerleri**ne ne kadar bağlı kaldıkları konusu üzerinde düşünmek gerekmektedir.

Bununla birlikte, Sağduyu Partisi’nin söylemlerinin bazen üstü örtülü biçimde dinî referanslar içerdiği, kimi zaman da tamamen laik bir içerik taşıdığı görülmektedir.

Mesela, “İlkesel Kimliğimiz” başlığı altında şöyle denilmektedir:

> “KARŞI DURDUKLARIMIZ: İnanıyoruz ki din, ideoloji, ırk, hayat tercihi vb. farklılıkları, karşı saflar oluşturmamalı; Hıristiyan ile Müslüman, devletçi ile liberal, Türk ile Kürt, Rusya-sever ile İran-sever pekala birlikte huzur içinde yaşayabilir. Biz karşı durduklarımızı saygısız-saygılı, ahlaksız-ahlaklı, zalim-zalim olmayan yani sağduyusuz-sağduyulu ekseninde belirliyoruz.”

Bu ifadeler, içi doldurulamamış, lastik gibi çektikçe uzayan, her şekilde yorumlanabilecek çelişkili laflardan ibaret kalmaya mahkumdur.

Çünkü, kimin saygılı veya saygısız, kimin ahlâksız veya ahlâklı, kimin zalim veya mazlum olduğuna karar verilirken, ister istemez **din, ideoloji ve hayat (tarzı) tercihi** belirleyici konuma gelecektir.

Din, ideoloji ve hayat tarzından bağımsız bir saygılı-saygısız, ahlâklı-ahlâksız, zalim-mazlum sınıflandırması yapmak mümkün değildir.

Daha bunu bile anlayamamış olanların ahkâm kesip millete akıl vermeye kalkışmaları, kendilerini gülünç duruma düşürüp kepaze etmelerinden başka bir sonuç vermez.

“Kendisi muhtaç-i himmet bir dede, / Nerde kaldı gayriye himmet ede!”

*

İkinci olarak, bu ifadeler tam anlamıyla laik, liberal ve demokrat bir ideolojiyi yansıtmaktadır.

Bu laik bakış açısı, Sağduyu Partisi’nin şu ifadelerinde de kendisini göstermektedir:

> “BİZİM ESAS ALDIĞIMIZ SİYASİ EKSENLER: Biz, partilerin liberal, devletçi, milliyetçi, sağ veya sol olmalarından veya dini değerlere önem verip vermemelerinden daha önemli konum belirleyicileri olduğunu düşünüyoruz. Bunlardan ilki bağımsızlıklarıdır. İkincisi ise kendi düşünce eksenleri içerisinde, bakışlarında ve uygulamalarında ne kadar sağduyulu olduklarıdır.”

Burada da yine yukarıda belirttiğimiz sorunla karşı karşıyayız: Bağımsızlıktan ne anlıyoruz veya bağımsızlığı nasıl tanımlıyoruz?

Rusya-sever ya da İran-sever olmayı bağımlılık olarak mı kabul edeceğiz, yoksa bağımsızlık mı?..

“Bağımlılık için organik bir bağ şart mıdır, seviyor olmak içsel bir bağımlılık olarak bağımlılığın zirvesi kabul edilemez mi?” diyenlere nasıl karşılık verilecektir?

Ayrıca, sağduyulu olmak ne anlama geliyor? Kimin ne kadar sağduyulu olduğuna kim, neye göre karar verecektir?

Bu konuda Sağduyu Partisi’nin sağduyu tanımı mı geçerli olacaktır?

Bunu başkalarının da kabul edeceğinden nasıl emin olunabilir? Başkaları bu konuda bağımsız olmayı bırakıp size bağımlı hale gelmek zorunda mıdır?!

*

Ayrıca, dinî değerlerden bağımsız biçimde sağduyulu olmak mümkün müdür sorusu cevap beklemektedir.

Evet, şu soru önemidir: Dinî değerlere önem vermeyen bir insan (O değerlere göre yaşamaktan bile değil, önem verip vermemekten söz ediyoruz), "bakış ve uygulamalarında" gerçekten sağduyulu olabilir mi?*..

Bu sorulara verilecek cevap, bizim ideolojimizi de ele verecektir.

Bunlara evet karşılığı veren kişi, liberal, demokrat ve laik olabilir, fakat dinî değerlere önem veren bir kişi olarak kabul edilemez.

Ancak, Sağduyu Partisi'nin böyle bir derdinin bulunmadığı anlaşılıyor.

Çünkü ona göre, **"dinî değerlere önem verip vermemekten daha önemli konum belirleyicileri"** bulunmaktadır.

Bunlar da bağımsızlık ve sağduyu sahibi olmaktır.

Yani, mesela Türkiye Komünist Partisi, veya LGBT'ci "özgürlük" düşkünleri **bağımsızsa (yani kendi kafalarına göre hareket ediyorlarsa)** ve **"*kendi düşünce eksenleri içerisinde", kendi aralarında, bakış ve uygulamalarında sağduyulu* olduklarını düşünüyorlarsa,** Sağduyu Partisi'nin idealini gerçekleştirmiş oluyorlar.

Dinî değerleri tıpkı Sağduyucu sol duyulular gibi "daha önemli" görmedikleri için, onlara "Dinimize göre sağduyu şudur" deme şansımız yok.

Zaten “bağımsızlıkçılık” ve “özgürlükçülük”leri bu şansın tabutuna iki paslı çivi olarak çakılmış durumda.

*

Burada da ‘göreceli’ bir bakış açısı devreye girmekte, herkesin **“kendi düşünce eksenine”** sağduyulu olma imkânı tanınmaktadır.

Buna karşılık, “Bana göre gerçek bağımsızlık ve sağduyu ancak gerçek dinî değerleri benimsemekle mümkün olabilir” derseniz, Sağduyu Partisi size, “göreceli” bakış açısı çerçevesinde, “**daha önemli** konum belirleyicilerden” söz edecektir.

Bunlara “daha önemli konum belirleyicileri” konusunda yol gösteren, kendi ifadelerine bakılırsa, dinî değerler değil.

Geriye dinsiz değerler kalıyor.

*

Laik (siyasal dinsiz), demokratik (çoğunluk putperestliği) ve liberal bakış açısı, Sağduyu Partisi’nin şu ifadelerinde de kendisini göstermektedir:

> “Demokratik devlet, halkın bir bütün olarak temsilidir; hepimizi ilgilendiren işleri hepimiz adına yapar. Bu tanımın ışığında biz, bir siyasi oluşum olarak, halkı bir bütün olarak ilgilendiren ne varsa, ilgi alanımıza dahil ediyoruz. Örneğin, günlük hayatın önemli parçaları olan 'iç huzuru', 'toplum ahlakı' gibi olguları dikkate alıyoruz. Bunlarla ilgili çalışmalarımızı ise, en evrensel kutsal değer olan özgürlüğü koruyarak; zorlamak yerine bağımsızlaştırarak, bilgilendirerek, özendirerek, mümkün kılarak ve kolaylaştırarak yapıyoruz.”

Burada da, özgürlüğe ve demokrasiye yapılan vurgu, liberal bakış açısını yansıtmaktadır.

Özgürlüğü "en evrensel **kutsal değer**" kabul etmek, aslında "kutsal" kavramını da tartışmaya açmak anlamına gelmektedir.

Daha doğrusu, kutsal kavramı böylece laik (siyasal dinsiz) bir niteliğe bürünmektedir.

Demek ki bu aklı kıt adamların dinî değerlerden daha önemli "değer"leri, özgürlükmüş. Diğeri de bağımsızlık.

Sanki din (İslam), özgürlük yerine köleliği, bağımsızlık yerine bağımlılığı savunuyor. Gerçek hürriyeti ve istiklâli getirmiyor.

Sağduyucu solduyuluların yaptıkları taksimata göre bu "özgürlük", dinî değer değil, "daha önemli" nitelikteki **dinsiz değer**.

Allahu Teala ve Rasulü (s.a.s.) de birtakım değerleri dinî değerler olarak insanlığa bildirmişler, fakat daha önemlilerini bulmaktan aciz kalmışlar, onları bağımsızlık ve özgürlük edebiyatçısı solcular ve dinsizler bulmuş.

Adı sağduyu, kendi solduyu olan angut kafaya göre durum bu!

*

Özgürlük, bir haktır, belki en temel haktır, fakat onun, değer olarak kabul edilebileceği şüphelidir.

Mesela, özgür olmayan bir insanın, en temel bir hakkından mahrum bırakıldığını söyleyebiliriz, ama böylece "değer"siz hale geldiğini ileri süremeyiz.

Özgürlüğü, "her istediğini yapabilme" olarak tanımlıyorsak eğer, hayvanlar, hayvanat bahçelerine kapatılmadıkları sürece en özgür varlıklar durumundadırlar.

Fakat bu, onlara hiçbir değer kazandırmaz. Buna karşılık melekler "özgür" değildir, ama günahkâr insandan daha üstündürler.

Bu anlamda bir müslüman için belki en yüksek değer **takva**dır, Allah'ın emir ve yasaklarına gönüllü olarak uymaktır.

*

Özgürlüğün ne olduğu sorusuna cevap ararken bir müslüman, günümüzde kabul edilen özgürlük anlayışının aslında gerçek özgürlük olmadığını, bunun büyük ölçüde şeytana ve nefse (şehvet ve gadaba) **esir olmak** anlamına geldiğini söyleyecektir.

Buna karşılık, dinî değerlere önem vermeyen biri, "en kutsal değer" kabul ettiği özgürlük karşısında **dinî değerlerin önem taşımadığını** ileri sürebilecektir.

Bir başkası da, en evrensel değerin **adalet** olduğunu ileri sürebilir ve bu, özgürlüğü en evrensel kutsal değer kabul eden anlayıştan daha kabule şayandır.

Nitekim, çevremizdeki insanları değerlendirirken, "Falanca hareket ve sözlerinde başkalarından daha özgür, demek ki daha değerli bir insan" demeyiz, fakat "Filanca daima herkese karşı adil davranır" dediğimizde, onun gerçekten değerli bir insan olduğuna inandığımız kendiliğinden anlaşılır.

Eğer özgürlük gerçekten 'değer' olsaydı, hiç sınırlandırılmaması gerekirdi.

Halbuki, insanların özgürlüklerinin başkalarının özgürlüklerinin sınırında son bulduğu hep söylenir.

Bu ise, adalet ve eşitlik düşüncesidir. Böylece adalet ve eşitlik, özgürlükten daha yüksek ve onu aşan, sınırlandıran bir değer olarak karşımıza çıkar.

*

Adalet ve eşitlik düşüncesine ise, dinî değerlerden bağımsız olarak ulaşılamaz ve ulaşılamamıştır.

Neden?..

Çünkü insanların bir tarağın dişleri gibi eşit olduğunu 'din'den başka hiçbir şey öğretmemiştir.

Ebenstein'ın ifadesiyle, Allah'ın birliği ve insanların Hz. Adem'e uzanan kardeşliğini vurgulayan Tevrat ve İncil'e karşılık, Eski Yunan çok tanrıcılığı ile Avrupa putperestliği; insanın ortak kökeninin ve eşitliğinin anlaşılmasını güçleştirmişti. (William Ebenstein, ***Siyasi Felsefenin Büyük Düşünürleri***, çev. İsmet Özel, İstanbul 1996, s. 13-14.)

Sadece ve sadece dindir ki, insanların eşit olduğu gerçeğinin evrensel kabul görmesini sağlamıştır. Kölelik de ancak ***Tevrat, İncil*** ve ***Kur'an*** sayesinde, onlara inananların giderek daha fazla etkili olmaları sayesinde ortadan kalkmıştır.

*

Batılılar, geçmişte, putperest zihniyetlerinin bir sonucu olarak, 'siyahlar'ı ve 'kızılderililer'i kimi zaman "insan" tanımının dışında bırakmışlardır.

Bu, kolay ve etkili bir çözümdü, onlar 'insan' değilse hak ve hürriyetleri de olmayacaktı. Nitekim Kolomb ile birlikte Yeni Dünya'ya ayak basanlar, yerlilerin "**bir tür hayvan**" olduklarını savunabilmiştir. (François de Fontette, ***Irkçılık***, çev. Haldun Karyol, İstanbul 1991, s. 40.)

ABD'de John Rankin, 1833 yılında hâlâ siyahların 'insan' olduklarını göstermeye çalışıyordu:

> "Afrikalılar insanoğlunun bütün aslî niteliklerine sahiptir ve doğalarının ispatladığı gibi, özgür olmak için yaratılmışlardır."

(Michael Palumbo (ed.), ***Human Rights: Meaning and History***, Malabar, FL: Robert E. Krieger Publ. Co., 1982. s. 158-160)

Demek ki, dinî değerlere bağlı olarak insanların aynı ana babadan türediklerini ve eşit olduklarını kesin olarak kabul eden bir inanca sahip olmayanlar, başkalarını insan tanımı dışında tutabilir ve onlar için özgürlük diye bir hak da tanımayabilirler.

Özgürlük yine en yüksek kutsal değer kabul edilir, ama sadece onu hak ettiği iddia edilenler için..

Kendi düşünce eksenleri içinde sağduyulu davranıp, hayvan olduklarını düşündükleri insanları, doğal olarak, "insan hak ve hürriyetleri"nden mahrum bırakırlar.

"Bağımsız ve özgür" oldukları için de onlara birşey yapmanız mümkün olmaz.

*

O halde, her istediğini yapabilme değil, fakat başkalarıyla eşit biçimde istediğini yapabilme anlamında özgürlüğü sağlayan şey aslında dinî değerlerdir; insanlık tarihi bunun böyle olduğunun şahididir.

Öte yandan özgürlük kavramı günümüzde, özellikle dinî değerleri önemsemeyenlerin en büyük sığınağı durumundadır.

Bunun kutsal bir değer ilan edilmesi ise, dine ait olan 'kutsal' alanın seküler/laik bir nitelik kazanması anlamına gelmektedir.

Bu yaklaşım çerçevesinde, neyin özgürlük olduğu sorusuna cevap verilirken dinî değerlere referansta bulunulamayacaktır.

Çünkü o takdirde dinî değerler, "en evrensel kutsal değer" olarak kabul edilmiş olacaktır.

Özgürlük “en evrensel kutsal değer” ilan edildiğinde ise, dinî değerler hiyerarşide geride kalacaktır.

*

Ancak, böylesi bir özgürlük anlayışı, son tahlilde insanlık için felaket anlamına gelecektir.

Günümüzdeki “özgürlük” edebiyatı büyük ölçüde “akl”a (Ki akıl, hak dinle hiçbir şekilde çelişmez) karşı “şeytanî ve nefsî tutkular”ı yüceltme çabasının ürünüdür.

Çünkü, karşımızda özgürlükleri kısıtlanmış köleler yok..

Öyle olsaydı, özgürlük çağrısının bir anlamı olabilirdi.

Köle olmama anlamında herkesin özgür olduğu bir toplumda “özgürlük”ten söz edilirken kastedilen, çok başka birşeydir.

Bu tarz moda ve “çağın yükselen (ya da yükseltilmiş, pohpohlanan)” “değer”lerine atıfta bulunmak Sağduyu Partililere belki kendilerini çağdaş, aydınlanmış, modern hissetme ve derin laik (siyasal dinsiz) devletle “uzlaşma” sağlayıp onların himayesine mazhar olma imkânı verebilir..

Fakat “Bu akl ü fikr ile Mevla bulunmaz”.

*

Sağduyu Partisi'nin o dönemde sergilediği bir başka tuhaflık, web sitesininin girişine ABD'nin eski dışişleri bakanlarından John Foster Dulles'in bir sözünü yerleştirmiş olmalarıydı.

Bundan da tuhaf olanı, sözün İngilizce olarak yer almasıydı.

Bununla acaba, "Biz sadece İngilizce bilenleri adam yerine koyuyoruz" mu demek istiyorlardı, yoksa yabancılara "Bakın biz sizin kültürünüze ve devlet adamlarınıza değer veriyoruz" mesajı mı iletilmek isteniyordu?.. Bilinmez..

Bununla birlikte, kendilerine yapılan uyarı üzerine düzeltme yaptılar, John Foster Dulles yerine Abraham Lincoln'ün sözünü aldılar, hem de yine İngilizce..

Nasıl bir düzeltmeyse!...

SOLUN BAYAT SLOGANLARININ MÜŞTERİSİ OLACAK KADAR SAVRULMAK

"İslâmcılık"la ilgili herhangi bir iddiası bulunmayan, AB hedefini önemseyen, kendisini *"muhafazakâr demokrat*" olarak adlandıran AK Parti'nin, herşeye rağmen belirli bir tutarlılığa sahip olduğu, bir başka deyişle "olduğu gibi göründüğü, göründüğü gibi olduğu" söylenebilir.

Buna karşılık, Prof. M. Es'ad Coşan'ın oğlu Muharrem Nureddin Coşan'ın kurucuları arasında yer aldığı Sağduyu Partisi için aynı tutarlılık tespitinde bulunmak mümkün değil.

Sağduyu Partisi'nin sitesi olan *sagduyu.org*'da, "**İlkesel kimliğimiz**" başlıklı bölümde "**Siyasî konumumuz nedir?**" sorusu yöneltilerek şöyle deniliyor:

> "SİYASİ KONUMUMUZ NEDİR?
>
> "Klasik teorilerde siyasi konumlar, devletin ekonomiye ve bireysel yaşantıya ne derecede müdahil olduğuna göre belirlenmektedir. Ülkemizde daha geçerli olan ise, konumların şimdiye dek 'millet' tanımlarımızın üzerinden yapıldığı iki unsura**; dini değerlere (İslam)** ve milliyetçiliğe (Türk milliyetçiliği) nasıl baktıklarına göre belirlenmesidir.
>
> "BİZİM ESAS ALDIĞIMIZ SİYASİ EKSENLER: Biz, partilerin liberal, devletçi, milliyetçi, sağ veya sol olmalarından **daha önemli konum belirleyicileri** olduğunu düşünüyoruz. Bunlardan ilki **bağımsızlıkları**dır. İkincisi ise **kendi düşünce eksenleri içerisinde**, bakışlarında ve uygulamalarında ne kadar **sağduyulu** olduklarıdır."

Bu saçma sapan ifadelerin bizzat Nureddin Coşan tarafından kaleme alındığını düşünüyoruz.

Şayet bunlar bir başkası tarafından yazılmış sözler olsaydı, bizim delilleriyle yaptığımız izahlar ve eleştiriler karşısında bunları tümden silme ya da değiştirme ihtiyacı duyarlardı.

Hem o ifadelerin sahipleri görüşlerini revize etmeyi pek fazla sorun yapmazlar, hem de onların sözlerinin yanlış çıkmasından Nureddin gocunmazdı.

Öyle anlaşılıyor ki, Nureddin'in**, bile bile hakkı kabul etmeme, bile bile yanlışta ısrar etme**, kendisine yöneltilen eleştirilerde haklılık payı görmeyi gurur ve kibrine yedirememe gibi bir kötü huyu var.

(Elbette bir ihtimal daha var, o da, bu lafları "**derin**"lerin "Olmak ya da olmamak" babından **Nureddin'e ev ödevi** olarak vermiş bulunmalarıdır. Bu durumda Nureddin'in onları kendiliğinden değiştirmeye cesaret etmesi mümkün görünmüyor.)

*

Evet, söz konusu ifadelerin Nureddin'e ait olmasından dolayı, "cemaat"ten kimsenin bu ifadeleri revize etmeye kalkışmadığı kanaatini taşıyoruz.

Bununla birlikte, söz konusu ifadelere tepki göstermedikleri için, Nureddin'in günahına tamamen ortak olmakta, **aynı vebali üstlenmektedirler**.

Bu sözleri internetteki sitelerinde açıkça yazmak yerine sadece söylemekle yetinmiş olsalardı, aktarmamız durumunda birileri şöyle derlerdi: "Hayır, onlar öyle ifadeleri asla kullanmazlar. Yanlış anlamışsın."

Gerçekten bu ifadeleri hiç kullanmamış olsalardı da bu veballi sözler yaşayan herhangi bir başka şeyhten veya avanesinden çıkmış olsaydı, o takdirde de, ""**O zaten sahte şeyh, ardındaki insanları sapıklığa sürüklüyor**" diye konuşurlardı.

Hiçbir şekilde tevil edilmesi mümkün olmayan bu apaçık yanlış ifadeler karşısında şimdi birilerinin kendilerini aldatmaya nasıl devam edebildiklerini doğrusu çok merak ediyorum.

*

Ancak, bu yazıları yazmaya başladıktan sonra bize emr-i bil münker ve nehy-i anil maruf yapmaya kalkışan, iyilik yerine kötülüğü tavsiye eden bir ilahiyatçı aakademisyen, Peygamber Efendimiz s.a.s.'in dedesi Abdülmuttalib'in "**Ben develerin sahibiyim, Kâbe'nin değil** " sözüne göre amel etmeyi teklif etmişti.

Yani deve ya da kişisel çıkar hesabı yapmamızı istiyordu.

Muhtemelen birçokları deve derdinde, onun için sesleri çıkmıyor..

Nurettin Coşan dâîliği yapan bir başka ilahiyatçı da, bir "cemaat" içinde bulunmanın dünyevî faydalarından, yardımlaşmadan vs. söz etmişti.

Böylece "cemaat"ten olmak, "hak üzere olan topluluk"lardan birinin içinde bulunma amacı taşımaktan çıkıyor, bir "çıkar grubu" ya da masonlarda olduğu gibi menfaat çetesi içinde yer almak suretiyle dünyevî fayda sağlama vasıtası haline geliyordu.

Esas itibariyle ahiret için gerektiğinde dünya karşısında zahidane bir tavır takınma anlamına gelen tarikat (yol), dünyayı kazanmaya ve çıkar sağlamaya hizmet eden bir tuzağa dönüşüyordu.

*

Sahip olduğu develerin derdi içinde olanlara şunu söylemek gerekiyor:

Evet, buradaki yapının sahiplik anlamında benimle bir ilişkisi yok, fakat uzun süre bu topluluğun içinde bulunmuş olduğum için, yanlışlara itiraz etmemem durumunda bunları onaylıyor sayılacağımdan korkarım.

Bu yapının değilse de, imanımın ve kanaatlerimin sahibi benim.

İkinci olarak, hadîste belirtildiği gibi, **bir topluluğun karartısını çoğaltan** onlardan sayılır.

Mevcut durumda bu toplulukla bir aidiyet bağımın bulunmadığını ilan etmek mecburiyetindeydim.

Şayet daha önce bu toplulukla yolum kesişmemiş olsaydı, böyle bir tavır koymam gerekmeyecekti.

Bununla birlikte, tek derdi develeri olanların burada yazdıklarıma bakarak kendilerini sorgulama yoluna gideceklerini de sanmıyorum.

Çünkü, develeri garanti altına almanın yolu hakkı savunmaktan değil, Ebreheler'e boyun eğmekten geçer.

Develerden vazgeçmeyi göze almadıkça, Ebreheler'e sırt çevirmeniz mümkün olmaz.

*

Bütün bunlara rağmen görüşlerimizi yazıyor olmamızın üç nedeni var:

Birincisi, muhataplarımıza ayna tutmak, gerçek durumlarını ortaya sererek, kendileri gibi hareket etmeyenlere yönelik olarak sürdüregeldikleri saldırgan, kendini beğenmiş ve suçlayıcı tavırlarının temelsizliğini göstermek.

İkincisi, uyarı vazifemizi yaparak vebalden kurtulmak.

Üçüncüsü de, daha büyük yanlışları savunma gibi bir pervasızlık sergilemelerine engel olacak şekilde kendi görüşlerini gözden geçirme fırsatı vermek .

*

2004 yılında Sağduyu Partisi konusunda yapılan uyarıları dikkate almayan, sekreterinin arkasına saklanıp hiç renk vermeyen, “Belki yapılan eleştirileri okumamıştır” diye boş yere hüsnüzanda bulunup “Kol kırılır yen içinde kalır” anlayışı çerçevesinde kapalı bir şekilde farklı yollarla uyarmaya devam ettiğimiz halde yine de ısrarla duymamış, görmemiş, bilmemiş numarası yapmayı sürdüren Nureddin, **2008 yılı Eylül ayı başında,** artık kendisiyle aramızda hiçbir bağ ve geçmişe dayalı hukuk kalmadığı, yollarımızın ayrıldığı tarafımızdan bildirilince eleştirilerimiz doğrultusunda Sağduyu Partisi’nin sitesindeki ifadelerde değişiklik yapma yoluna gitmişti.

Ancak, bunu samimi bir şekilde değil, göz boyamak maksadıyla yaptığından olsa gerek, kimi hataları sürdürmekten de geri kalmamıştı.

*

Bizim bu eleştirilerimizin “**birileri tarafından kullanılabileceğini**” ileri sürenlere gelince, onların "yazılarımızın kullanılabileceği yönündeki sözde kaygılarını" masumane görünümlü bir maske ve kamuflaj yaptıklarını, aslında yazılarımızı gündeme getirip amaçları doğrultusunda kullanmaya çalıştıklarını, sözde bize Nurettin için tepki gösteriyor gibi yaparak bizim “hak ve hakikat” noktasından yaptığımız eleştirileri kişisel meselelere dönüştürmeye ve “sulandırmaya” çabaladıklarını, Nurettin’e de “Bak biz seni savunuyoruz” mesajını vermeye uğraştıklarını biliyoruz.

“Nureddin iyi, etrafını saranlar kötü” söylemine dayalı klasik taktik ile de, fikir değil klik eksenli yeni fay hatları ve çatlaklar oluşturmaya çalıştıklarının, övülme açlığı çeken kişileri “yağ çekerek” kullandıklarının da farkındayız.

Bunun yanı sıra, aslında Nureddin'in Sağduyu Partisi'nde ortaya attığı söylemleri sonuna kadar desteklediklerini, keyifle izlediklerini ve "kritik analitik düşünme" adlı büyük ama içi boş laflarla koskoca bir cemaatin enerjisini verimsiz ve altından kalkamayacakları konularda heba etmesini "Bu zamanın şeyhi işte böyle olmalı" gibi laflarla teşvik ettiklerini, bu yönde **sözde projeler** üreterek işi iyice alevlendirdiklerini de görüyoruz.

Bu tiplerin aynı anda birbirine rakip iki klik içinde birden bulunabildiklerinin, hem iktidar hem de muhalefet olabildiklerinin, içlerinden biri deşifre olunca ona tepki görüntüsü altında kendilerini mutemet adam gibi göstermeye çalıştıklarının da öteden beri farkındayız.

AKL-I SELİMDEN MAHRUM SAĞDUYU AMBALAJI

Gerçekte Sağduyu Partililer, ne söyledikleri bile belli olmayan adamlar durumundalar.

“Sağduyu” kavramına da öyle bir anlam yüklüyorlar ki, körün fili tarifinden daha karışık..

Bu noktada İslâm alimlerinin yaptıkları aklî ve naklî ilimler ayrımını hatırlamakta yarar var.

Mesela dil ile ilgili ilimleri naklî ilimlerin kapsamı içinde görmüşlerdir.

Çünkü, insan, bir kelimenin anlamını akıl yürüterek değil, o güne kadarki kullanılış biçimi (nakil) üzerinden öğrenir.

Hiç kimse, zaten kullanımda olan bir kelimeye tutup kendi kafasından yeni bir anlam yükleyemez; bu, dilin mantığına aykırıdır.

Sağduyucular ise, tam anlamıyla bir komedi olan şu ifadeleri kullanıyorlar:

> “SAĞDUYUNUN ANLAMI NEDİR?
>
> Sağduyuyu, özellikle şu üç değer üzerinde yükselen bir erdemler bütünü olarak tanımlıyoruz:
>
> -HİKMET
>
> -ADALET
>
> -YÜKSEK AHLAK
>
> Bu üç değerin, yani sağduyunun hâkimiyeti ise bir ön şartla mümkündür:

-BAĞIMSIZLIK

Bir başka deyişle:

SAĞDUYU = BAĞIMSIZLIK * (HİKMET ADALET YÜKSEK AHLAK)”

Böylece “sağduyu”, sağduyu olmaktan çıkıyor, çok başka birşey haline geliyor.

Bu adamlar “hikmet”i, kolayca elde edilebilen basit birşey zannediyorlar.

Ki tek başına bu bile, hikmetten yoksun “hikmet” cahilleri olduklarını ortaya koyuyor.

Allahu Teala şöyle buyurmaktadır:

> “**Dilediğine hikmet verir**, hikmet verilene ise çok bir hayır verilmiş demektir ve bunu ancak **temiz akıllılar** anlar.” (Bakara, 2/269; Elmalılı meali)

Hikmet, öyle herkeste bulunan, Allah’ın herkese verdiği birşey değildir.

Onun için ayette şöyle denilmiştir:

> “Ey Yahya! kitabı kuvvetle tut (dedik) ve daha sabiy iken ona hikmet verdik.” (Meryem, 19/12).

*

Bağımsızlığın ön şart olmasına gelince, bu da solcu özentisi olmalarından kaynaklanan saçma bir değerlendirme olmaktan öteye gitmiyor.

Hz. Yusuf, Aziz’in kölesi idi, bağımsız değildi; fakat onda hikmet, adalet ve yüksek ahlâk vardı.

Bu büyük konuşma meraklısı şahıslar, partilerinin adlarını “sağduyu” koymakla hemen hikmet sahibi olduklarını zannediyorlar.

Fakat, şu yazıp çizdikleri; hikmetin “h”sinden bile habersiz olduklarının utanç verici birer delili durumunda.

Lafını çok ettikleri sağduyudan o derece yoksunlar ki, hikmet, **adalet ve yüksek ahlâkın tapulu malları olduğunu, kendilerine beleşten miras olarak bırakıldığını zannedecek** kadar dünyadan ve kendilerinden habersizler.

Bu sağduyusuz Sağduyu Particilerin zannettikleri gibi, sağduyu; hikmet, adalet ve güzel ahlâk değerleri üzerinde yükselen bir “erdemler bütünü” değildir.

Sağduyu (akl-ı selîm); erdemli olmanın ancak ön şartıdır.

*

Sağduyu Particilerin sağduyudan nasipsizliğini aşağıdaki ifadeleri de gösteriyor:

> “NEDEN ‘SAĞDUYU PARTİSİ’ YERİNE ‘SAGDUYU’ DİYORUZ?
>
> Parti kelimesini kullanmamayı, bizi bilinen 'parti' tanımlarının dışında tutan yeni anlayışımızı yansıtmak üzere tercih ediyoruz:
>
> -Siyaseti iktidarla başlatıp bitirmiyoruz. Projelerimiz yalnızca iktidar olduğumuzda uygulanmak üzere değil. İktidar olmadan da yapacaklarımız var.
>
> -Sadece Ankara'da değil, siz neredeyseniz oradayız; rahatlıkla ulaşabileceğiniz yerde, yanınızdayız.
>
> -Sorunları çözmeye değil, sorunların kendiliğinden çözümü olacak hedeflere ulaşmaya çalışıyoruz.

-Bir bütün olarak halkı ilgilendiren her şeyi kapsayacak şekilde, siyaseti hayatın içine katıyoruz. 'İç huzuru' veya 'toplumsal ahlak' gibi şimdiye kadar siyasetin ilgi alanı dışında bırakılmış değerlere önem veriyoruz.”

*

Bu ifadeler, “hikmet” gözüyle bakıldığında gülünesi ya da ağlanası atıp tutmalar olmaktan öteye gitmiyor.

Bir defa, **hikmet, adalet ve yüksek ahlâk sahibi insan yalan söylemez ve yapamayacağı vaadlerde bulunmaz**.

Ayrıca, yapmadığı şeylerle övünmeye de kalkışmaz.

Bunlar ise, “iktidar olmadan da yapacakları” şeyler bulunduğunu söylüyorlar, **bugüne kadar yaptıkları ise kocaman bir hiç**..

Tek yaptıkları, bu konuda atıp tutmak, yüksek perdeden büyük laflar etmek.. Yalan söylemek bir başarı ise, Sağduyu Particilerin olağanüstü başarılı

*

Bir palavraları da şu:

“Sadece Ankara'da değil, siz neredeyseniz oradayız; rahatlıkla ulaşabileceğiniz yerde, yanınızdayız.”

Meğer bunlar sizin yanınızdaymışlar; onları görememeniz sizin kendi kusurunuz.

Bir boş laf da şu:

“Sorunları çözmeye değil, sorunların kendiliğinden çözümü olacak hedeflere ulaşmaya çalışıyoruz.”

Bu da, “Yaz gelince …” hesabı, çözüm üretememenin, **hiçbir proje ve öneri getirememenin** kurnazca bir mazereti.

Beyefendiler, hiçbir sorunun bulunmadığı bir cennet vaad ediyorlar.

Sorun çözmeyle uğraşmalarına gerek yok, ellerindeki sihirli sağduyu değneği ile bir dokunacaklar, ortalık güllük gülistanlık olacak..

Millet de saf ya, bunlara inanacak..

*

Boş laflar bunlarla da bitmiyor.. Siyaseti de, hayatın içine katıyorlarmış..

Hayatlarının içine bu şekilde desteksiz atış siyaseti katmak yerine biraz dürüstlük, gerçek sağduyu (akl-ı selîm) ve tutarlılık katsalar ne iyi olurdu!..

Sağduyu Particilerin bomba gibi sihirli değnek açıklamaları bunlarla da sınırlı değil. Devam ediyorlar:

> “Neden yeni bir oluşum? Farkımız nedir? :
>
> İLK FARKIMIZ, SORUNLARA DEĞİL HEDEFE ODAKLANMAMIZ:
>
> Sagduyu'da biz, sorunlara değil, hedeflere odaklanıyoruz. Bir başka deyişle, (-) değerleri nötralize etmek üzere değil, ( ) değerlere ulaşmak üzere çalışıyoruz….
>
> Bir örnekle açıklamak gerekirse; görünürdeki sorunları, bir hastalığın belirtilerine benzetebiliriz. Tek tek belirtileri ele alıp onlar üzerinde uğraşmak, ne hastalığı iyileştirir, ne de belirtileri yok edebilir; çünkü hastalık iyileşmedikçe belirtiler ilk fırsatta tekrarlar. Oysa hastalığa sebep olan koşulların ortadan kalkmış olacağı ideal bir yaşantı hedeflenip bunun için çalışılırsa, hastalık ve belirtileri kendiliğinden yok olur.

Bu durumu şöyle formüle edebiliriz:

Sağduyudan sapma -> Yapısal bozukluklar -> Görünür sorunlar

(Yani, sağduyudan sapma yapısal bozuklukları, bunlar da görünür sorunları getirir.)

Sorun odaklı yaklaşımda: Görünür sorunlar tek tek ele alınıp çözümler geliştirilmeye çalışılır.

Hedef odaklı yaklaşımda: Sağduyu hedeflenir.”

*

Sağduyu Particilere göre, sorunların çözülmesi için insanların hikmet, adalet ve güzel ahlâk temelleri üzerinde yükselen bir erdemler bütününe sahip olmalarını bekleyeceğiz.

Çünkü sağduyu bu.. Öyle kolay ki, **sihirli bir değnekle dokunuyorsunuz, insanlar birden bire Hz. Yahya gibi hikmet sahibi oluyor; adalet ve güzel ahlâk da cabası**.

Bununla da bitmiyor, “erdemler bütünü”ne sahip oluyorsunuz.

Devam ediyor Sağduyu Particiler:

“İKİNCİ FARKIMIZ, İÇTE BİRLİĞİMİZİN GÜCÜ ve HER ÜYEMİZİN ETKİNLİĞİ:

Mevcut partilerde sistem, parti yönetimi dışındakilerin pasifliği üzerine kuruludur. Üyelerin politika ve projelerin oluşturulması, parti programının belirlenmesi gibi konularda hiçbir katkıları veya ağırlıkları yoktur; yalnızca il, ilçe ve belde teşkilatlarında, gençlik veya kadın kolları gibi yan birimlerde görev alabilirler.”

*

Palavra sıkmanın nasıl olsa Sağduyu Particiler açısından bir maliyeti yok.

Bayağı da güçlüler, “İçte birliklerinin gücü” varmış..

“Birlik” dedikleri, tepeden birilerinin ortaya attıkları saçma laflara aşağıda tam bir teslimiyetle uyulmasından ibaret..

“Hikmet” işte tam da burada devreye giriyor. Aşağıdakiler, yukarıdan gelen saçma laflara “Vardır bir hikmet; efendimiz hikmet buyurdular” türküsüyle tempo tutuyorlar.

Bu anlamda “her üyeleri etkin”..

Bütün üyeler etkin biçimde bu türküyü söyleyip coşma durumundalar.

Sağduyu Particilerin “hayata kattıkları siyaset”te bu anlamda “hikmet” vazgeçilmez bir yere sahip..

Böyle bir hikmetin üstüne sadece “erdemler bütünü” değil, neler oturtulmaz ki!..

*

Devam ediyor Sağduyu Particiler:

> “ÜÇÜNCÜ FARKIMIZ, ÇALIŞMALARIMIZI İKTİDARA ENDEKSLEMEMEK:
>
> Sagduyu'da biz hedeflerimize ulaşmak için aktif olarak çalışmayı, iktidarla başlayıp iktidarla bitirmiyoruz. 'UYGULANABİLİR MÜKEMMEL PROJELER' olarak isimlendirdiğimiz projelerimizden, gerçekleştirmeye muktedir olduklarımızı derhal hayata geçiriyoruz. Bu bakış açısı, bize iktidarı bir amaç olarak görmeme gücünü de getiriyor.”

Bugüne kadar hayata geçirdikleri tek “uygulanabilir mükemmel proje”, yukarıdakilerin saçmasapan vaatlerinin aşağıdakilere “hikmet” sosuyla yedirilmesinden ibaret..

Şu “uygulanabilir mükemmel projeler”ini bir saysalar da görsek diye düşünmeye gerek yok..

Bu “uygulanabilir mükemmel proje” safsatası, insanları boş vaatlerle kandırma şeklindeki uygulanabilir mükemmel bir proje...

*

Burada da durmuyor Sağduyu Particiler:

> “DÖRDÜNCÜ FARKIMIZ, ÖZGÜRLÜKÇÜ SOSYAL DEVLET ANLAYIŞIMIZ:
>
> “… Demokratik devlet, halkın bir bütün olarak temsilidir; hepimizi ilgilendiren işleri hepimiz adına yapar. Bu tanımın ışığında biz, bir siyasi oluşum olarak, halkı bir bütün olarak ilgilendiren ne varsa, ilgi alanımıza dahil ediyoruz….”

Efendiler demokrat..

Aynı zamanda özgürlükçü..

Aynı zamanda sosyal devlet anlayışını savunuyor…

Üçünü biraraya getirdiğinizde “**özgürlükçü sosyal demokrat**” olma durumu ortaya çıkıyor.

Kılıçdaroğlu gibi sade “sosyal demokrat” değiller, aynı zamanda özgürlükçüler..

“Bu tanımın ışığında biz, bir siyasi oluşum olarak, halkı bir bütün olarak ilgilendiren ne varsa, ilgi alanımıza dahil ediyoruz” diyorlar ama, “sorunlar” hariç tabiî..

Onlar kendiliğinden çözülecek..

Sağduyu sihirli değneği kendiliğinden çözecek..

Böylece, sağduyusuz Sağduyu Partililer, gerçekte insanlara **laiklik (siyasal dinsizlik) ve sosyal demokratlıktan** başka birşey sunmuyorlar..

Hikmet, adalet ve yüksek ahlâk gibi kavramlar, laik, sosyal demokrat ve solcu özentisi bir siyaset anlayışı için istismar edilen nesneler haline geliyorlar.

Bir sürü yalana eşlik eden yalın gerçek bu…

*

Sağduyucular’ın yapacakları en iyi şey, önce tevbe etmeleri, bu facia niteliğindeki veballi sözlerinden döndüklerini açıklamaları, sonra da, heva ve heveslerine uyarak artık hiçbir şey söylememeleri ve yapmamalarıdır.

Böylece, kendilerine ve başkalarına zarar vermekten kurtulmuş olurlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

SAĞDUYU MU, SOLDUYU MU? (SAĞDUYU PARTİSİ'NİN ZİHNİYET KARNESİ)

NEDEN YAZIYORUZ?

Şubat 2001'de, merhum Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan Hoca'nın cenaze namazı öncesinde cemaate kendisini "Hocaefendi'nin varisi" olarak ilan ettiren Muharrem Nureddin Coşan, iki yıl sonra bir parti kurmuş bulunuyordu: Sağduyu Partisi.

Bir süre sonra bize bir e-mail göndererek, birer cümleyle cevap verilmek üzere beş tane soru yöneltmişler, bu arada parti hakkındaki fikrimizi de sormuşlardı. Cevaplar, Nureddin Coşan için isteniyordu. Parti kurulmasını yersiz ve lüzumsuz bulduğumuzu söylemiştik.

Normalde bu, parti kurulmadan önce sorulması gereken bir soruydu.

2004 yılının Temmuz ve Ağustos aylarında ise, **teori ve analiz şura grupları** adını verdikleri e-mail gruplarında parti programıyla ilgili düşüncemizi almak istediler. Bu grupların toplam üye sayısını 27 olarak hatırlıyorum. Partinin görevlisi (Ki, Nureddin Coşan'ın ablasının kızıydı) parti programında yer alacak ifadeleri açıklıyor, görüş bildirilmesini istiyordu.

Parti adına açıklanan görüşler, dehşet verici bir savruluşu yansıtıyordu. Kemalist "düzen"bazlık nezdinde akredite olan "çağdaş" etiketli bayat ezberleri onaylamamız bekleniyordu. Yaptığım paylaşımlarla itirazlarımı dile getirince fark ettim ki, adı şura olan bu gruplar istişare için değil, bizi bir vebalin suç ortağı haline getirecek şekilde manipüle etmek üzere oluşturulmuştu.

Ne yazık ki, o platformda Kemalist "emrivaki" geleneği ile bize kabul ettirilmek istenen söz konusu harcıâlem çürük ve bozuk ezberlere benden başka itirazda bulunan çıkmadı. Hiç değilse birkaç kişi bana katıldıklarını söylerler diye bekledim, o da olmadı. Çünkü, Kemalist gelenekteki *"emrivaki"lere eşlik eden "İhtimal bazı kafalar kesilecektir" şarkısı* icra edilmese de, Kilise geleneğindeki "aforoz"a benzeyen bir muameleye maruz kalacaklarını biliyorlardı.

Bir süre önce rüyamda Mehmed Zahid Kotku rh. a. ile merhum Esad Coşan Hoca'nın kabirlerini yanmış ve kararmış olarak görmüş bulunuyordum. O e-posta gruplarında yapılan açıklamalar rüyamın tabiriydi.

Biz *"Surda bir gedik açtık mukaddes mi mukaddes / Ey kahpe rüzgâr artık ne yandan esersen es!"* diye şiir okuyup zafer naraları atarken kalelerimiz düşman tarafından birer birer içerden teslim alınmıştı, haberimiz yoktu.

*

Sağduyu Partisi adına savunulan akla ziyan "istikamet"siz "düzen"baz laflar, burada tartıştığımız ifadelerden ibaret değil. İnternet sitelerinde yayınlamaya devam ettikleri 'batıl' ifadelere başka yazılarımızda dikkat çekmiştik.

Bununla birlikte zihniyet düzeyinde yaşanan bu savruluş, salt (adı İskenderpaşa Cemaati ile birlikte anılan) Sağduyu Partisi'ne özgü değil.

Benzer sapmalar mütedeyyin bilinen diğer birçok cemaat, parti, grup ve oluşumda da gözlemleniyor. O yüzden, Sağduyu'culara yaptığımız uyarılar, çok geniş bir kesimi ilgilendiriyor. "*Bir mektup yazdım Hasan'a, ha Hasan'a, ha sana*" diyen merhum Abdurrahim Karakoç gibi söylemek gerekirse, yazdıklarımızın adres hanesinde sadece Sağduyu Partisi'nin adı geçse de, muhatap kitlesi oldukça kalabalık.

Elimizden, merhum Necip Fazıl gibi "*Durun kalabalıklar, bu cadde çıkmaz sokak!*" diye seslenmekten başkası gelmiyor ne yazık ki. Üstelik, sesimiz çok kısık. Zayıf.

BİRİNCİ PAYLAŞIM:

“LAİK DEMOKRASİ”Yİ İDEAL DİYE YUTTURMAK

1. “**İdeal parti**”den söz etmek pek anlamlı görünmüyor. Çünkü partiler demokratik sistemin bir parçasıdır, onların varlık nedeni demokratik sistemdir; “ideal parti” düşüncesi, beraberinde **ideal bir “demokratik sistem”** düşüncesini de getirir. Demokrasi ise bizzat kendi yapısının gereği olarak ideal olamaz. **Bu konuyu tartışan bir yazıyı ekte gönderiyorum.**

Öte yandan partiler kuruldukları **ülkenin anayasa ve yasalarına bağlı ve bağımlı** olmak zorundadırlar. Dolayısıyla ideal parti düşüncesi, o partilerin çerçevesini ve yapısını belirleyen **anayasa ve yasaların da ideal nitelikte oldukları varsayımının kabulünü** gerektirir.

Yine, insanların ‘ideal’ tasavvurlarının farklı olduğu da bir gerçektir. Böylece, ‘ideal’in neye göre belirleneceği sorunu ortaya çıkmaktadır. Buradan insan aklının sınırları ve imkanları sorununa gelinir. Günümüzde, insanın kendi algısal yetersizliğinin farkına varması ve öğrenmeye açık olması önemsenmektedir. İnsanın duyusal ve algısal (duyu verilerinin bir yapı ve organizasyona sokulmuş biçimi) sınırlılığı, aklın bunlara dayanarak vereceği hükümlerin “**mutlak doğru**” sayılamayacaklarını da göstermektedir. İşte bu yüzden İslam’da, bir müçtehidin yaptığı **içtihat** ‘mutlak doğru’ olarak kabul edilmez, başka bir müçtehidin farklı içtihatta bulunması yasaklanmaz. Mutlak doğrular ancak **delaleti kat’i** olan muhkem ayetlerden öğrenilebilir, bu konularda ise içtihada yer yoktur.

İdeal bir parti düşüncesi ise tamamen insan düşüncesinin ürünüdür. Bu nedenle, onun idealliği gerçek bir idealliği yansıtmaz. Şayet ideal bir parti düşüncesine ulaştığımızı kabul edersek, **otoriter ve totaliter** bir tavrı benimsememiz zor olmaz.

Bu ise, bizzat parti kurumunun varlık nedenine aykırıdır, çünkü partiler demokratik sistemlere ait bir kurumdur.

*

2. Fikir ve eylemlerdeki **ilke**ler meselesi öncelikle 'ilke' kavramı üzerinde durmayı gerektiriyor. Son zamanlarda siyasî arenada "ilkesizlik, ilkeli bir duruş, ilkeli olma" gibi ifadelerin sıkça tekrarlandığı bir gerçektir. Doğal olarak bu ifadeler de, parti kurumunu kendilerinden ithal ettiğimiz Batılılardan alınma. Bununla birlikte, Batı'da yapılmış, 'ilke merkezli olma'nın önemini vurgulayan çalışmaların yararsız oldukları söylenemez. Ancak, bu çalışmalar, Batı'nın siyasal, kültürel, dinî ve sosyal realiteleri dikkate alınarak okunmalıdır. Stephen Covey'in "***Etkili İnsanların Yedi Alışkanlığı***" adıyla Türkçe'ye tercüme edilen kitabı bu açıdan iyi bir örnek. Covey, insanların ben-merkezli, grup-merkezli, iş-merkezli, para-merkezli, aile-merkezli, din-merkezli vs. olabileceklerini anlatıyor ve **ilke-merkezli** olmayı öneriyor. Yazdıkları tutarlı ve ikna edici. Fakat, böylesi yayınları okuyan müslümanların farkında olmadan **laik** bir bakış açısını benimsemeye başlamaları ihtimali yok değil. Covey, **din-merkezli** ifadesini kullanırken, Batı'daki Kilise kurumunu kastediyor, çünkü Batı'da din demek Kilise demektir. O nedenle Covey'in din-merkezli ifadesini **Kilise-merkezli** olarak anlamak gerekiyor. Covey'in "ilke"leri ise, kendisinin de kitabının sonunda belirttiği gibi büyük ölçüde ***İncil***'e dayanan ahlâkî değerlerden oluşuyor: Tevazu, insana saygı, sözünde durma, merhamet, yardımseverlik vs.

Böylesi bir ilke anlayışı, insanın esnek, yapıcı ve doğruları kabul etmeye açık bir tavır içinde olmasını gerektirir. Buna karşılık Türkiye'de "ilkeli olma"nın şampiyonluğunu yapanların, bundan, inatçılık ve yanlışta ısrarı (tutarlılık; yanlışta tutarlılık) anladıkları da bir gerçektir.

Bununla birlikte, siyasî partilerin programlarına bakıldığında, ilke düzeyinde 'ideal' şeyler söyledikleri görülmektedir. Hemen hepsi de yönetimde ehliyet,

liyakat ve dürüstlüğe vurgu yapmakta, hukukun üstünlüğü ve adalet gibi değerleri savunmaktadırlar. Ortaya atılan bütün görüşler savunulabilir nitelikte değillerse de önemli bir bölümünün doğruları yansıttıkları bir gerçektir. Doğal olarak, savundukları görüşlerde Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ve **resmî ideolojinin (Atatürkçülük)** izleri görülmektedir. Mesela **laikliğe** vurgu yapılmaktadır, fakat hemen ardından, bunun din ve vicdan hürriyetine olan katkısı dile getirilmektedir.

Böylece, partilerin ideal ilkelerle (adalet gibi) ideal olmayanları (laiklik gibi) harmanladıkları görülmektedir. İşte, Türkiye'de 'ideal ilkeleri uygulama çabası sergileyecek' bir partiyi bekleyen önemli sorunlardan biri budur: **İdeal olmayan bir sistem, ideal olmayan ilkeleri dayatmaktadır.** Burada yapabileceğiniz tek şey, o ideal olmayan ilkelere ideal bir içerik kazandırma çabası içinde olmaktır. Fakat, böylesi bir çabanın, son tahlilde, o kavramı ilk defa ortaya atıp onun 'patent'ini almış olanların dünya görüşlerini '**meşrulaştırmak**'tan başka bir sonuç vermediği, yakın tarihimizde yaşananlardan anlaşılmaktadır.

Buradan, Türkiye'deki partilerin 'ilke' sorununun teorik olmaktan ziyade pratik açıdan önem taşıdığı sonucuna varmak mümkündür. Söylem düzeyinde 'ideal ilkeler'den söz etmek yetmemektedir.

*

3. Bütün bunlar, "**metodolojik ilkeler**"in önemini ortaya koymaktadır. (Buna **stratejik ilkeler** demek daha doğru olabilir. Metodoloji, metod bilimi demek olduğu için, siyasal partiler söz konusu olduğunda metodolojiden söz etmek anlamlı olmayacaktır. Metoda ilişkin ilkelerden söz etmek mümkünse de, bunlara metodolojik ilkeler diyemeyiz.) Bazı siyasî partilerin bu açıdan **uzlaşmacılık**, gerginlikten yana olmamak, toplumsal mutabakat vs. gibi ilkeler geliştirdikleri görülmektedir.

Yönteme ilişkin ilkelerin bazısı, yaşamın gerçeği olarak kendisini gösterir. Bunları benimseme konusunda tercih imkanımız bulunmaz. Bunlardan birisi "**tedricîlik**"tir.

Sosyal, siyasal ve kültürel gelişmelerde tedricîlik esastır. Allahü Teala bile kainatı tedrîcen yaratmıştır, oysa bir anda yaratmak elindedir, Kıyamet'te haşr bu şekilde olacaktır. O halde teennî ve sabır önem taşımaktadır. Bu, fırsatların kaçırılması ve "demirin tavında dövüleceği" gerçeğini gözardı etmek anlamına gelmez.

Yönteme ilişkin diğer bir önemli nokta, **yöntem-amaç birliğinin** unutulmamasıdır. Yöntem, amaca uygun olmalıdır. Araçlar ve yöntem amaca aykırı olamaz.

Bir başka önemli nokta da **araçların amaç haline getirilmemesidir**. Araçlar amaç haline geldiğinde, araçların yaşaması için amaç feda edilir; amaç unutulmadığında ise, amaca zarar verildiği anlaşıldığında araçlar terk edilir veya değiştirilir.

Yukarıda, Türkiye'deki partilerin 'ilke' sorununun teorik olmaktan ziyade pratik açıdan önem taşıdığı sonucuna varmış ve bütün bunların, "metodolojik ilkeler"in önemini ortaya koyduğunu söylemiştik. **Pozitif (halihazırda yürürlükte olan) hukuk**, ideal olmayan ilkeleri ve yaşam biçimini dayatmaktadır. Böylece, pozitif hukukun ötesinde ilke ve idealleri olanların bir **'hukukîlik' sorunu** ortaya çıkmaktadır. Bu sorunu aşma çabası içine girilmesi ise **ahlakî bir soruna** yol açmaktadır: Olduğu gibi görünme**; şahsiyetin korunması sorunu**. Laiklik meselesinde görüldüğü gibi, **'takiyye'** suçlaması hazırda bekletilmektedir.

Meselenin diğer bir boyutu şudur: Hazreti Ömer'in ifadesiyle, 'İnandıklarını yaşamayanlar, yaşadıkları gibi inanmaya başlarlar.' Buna herhalde şunu eklemek gerekir: **'İnandıklarını söylemeyenler, söylediklerine inanmaya başlarlar.'** Bir yazarın şöyle bir sözünü okumuştum: "Taktik bir yalan cahiller elinde önce stratejik yalana, sonra hakikate dönüşür."

İşte, ideal ilkeleri savunma çabası içinde olan bir partinin temel sorunlarından biri, belki birincisi budur.

Bugüne kadar yaşananlar, uzlaşmacılık ve takiyye yöntemlerinin sonuç vermediğini göstermektedir. El-mücerreb la yücerreb; tecrübe edilmiş olan tecrübe edilmez.

Bu açıdan önemli olan bir ilke, ***Mecelle***'de şöyle ifade edilmiştir: "Def-i mefasid celb-i menafiden evladır." **Uzlaşmacılık ve takiyye** yöntemleriyle sonuç alınabileceği, bir faydaya ulaşılabileceği kesin değildir; buna karşılık takiyye yönteminin yol açtığı **kişilik bölünmesi ve ahlâkî tutarsızlık ve zillet hali** kesindir. Meçhul, malum ile değiştirilmez.

Bana kalırsa, bu konuda yapılması gereken şey, sorunu sistemin kendisine taşımak ve projektörleri bizzat sistem yandaşlarının takiyye ve ahlâksızlıklarına çevirmektir.

Bunu sağlayacak bir söylem geliştirmek gerekiyor. Bu mümkün olabilir mi, bilmiyorum, ama denemek faydalı olabilir.

Laiklik, devletin din kurallarına göre yönetilmemesi olarak tanımlanıyor. Ama, devletin temel amaçlarından olan 'adalet' dinî bir ilke/kural. Devlet hırsızlığı yasaklıyor, din de yasaklıyor. Demek oluyor ki, bir kural salt dinî olduğu için laikliğe aykırı kabul edilemez.

Bundan hareketle, dinî ilkeler konusunda ürkek olmamak, faizin yasaklanmasını da savunmak gerekir; fakat faizin yasaklanmasının gerekçesi oluşturulurken "iktisat felsefesi" alanında yapılmış tartışmalardan yararlanmak icab eder. İçkinin yasaklanmasını da savunmak gerekir, fakat bunu yaparken yine tıbbın verilerine, özgürlüklerin sınırlandırılması konusundaki ölçütlere (kendine ve topluma zarar vermeme) atıfta bulunulmalıdır. Yani dinî emir ve yasakların bizzat kendilerini değil de **hikmetlerini** öne çıkarmak ve **aklî temellerine** işaret etmek icab eder. Buna karşı yöneltilecek "dincilik" suçlamalarına da "**dinsizlik" ve "din düşmanlığı"** tespitiyle cevap vermek, bundan yılmamak gerekir.

Bazıları, siyasetin "sonuç alma sanatı" olduğunu söylüyorlar. Bunu söyleyenlerin, başörtüsü gibi konulara gelince "sonuç alma" heveslerinden vazgeçtikleri görülüyor. Sonuç almadan anladıklarının sadece iktidar mevkiine gelmek ve ne pahasına olursa olsun koltuğu korumak olduğu anlaşılıyor. Böyle olmakla birlikte,

koltuklarını er geç kaybedeceklerdir, 'idealler'ini de yitirmiş olarak. **Takiyye** yapanların da, takiyye yapmaktaki bütün maharetlerine rağmen partilerini kapanmaktan kurtaramadıkları görülmektedir. Böyleleri, teslimiyetçiliklerine gerekçe olarak "halkın kendilerine sahip çıkmayacağını" gösterebilirler. Fakat, halktan, kendilerinin benimsediği "takiyye" politikasını izlemekten başka bir şey beklemeye hakları olamaz. Ceza (karşılık), amelin misliyle olur.

Takiyye politikasının bir diğer mahzuru da, insanları motive edebilmek için **"kapalı kapılar ardında" tam aksi yönde bir aşırılığa** yol açmasıdır.

Bana göre, **bir parti, ideal ilkeleri savunmalı, hukukî alanda kazanmak saikiyle kendi mesajını çarpıtmamalı, 'kişiliğini' zedelememeli, ahlakî bakımdan kaybetmekten kaçınmalıdır**. Kendisini (kendi iktidarını) amaç haline getirmemelidir. Sistemden kaynaklanan haksızlıklara dikkat çekmelidir. Kendisinin laik olduğunu ispatlamaya çalışmak yerine, laikliği savunanların 'laiklik yalanı'nı yüzlerine vurmalıdır. Mesela, cuma gününün tatil olması laikliğe aykırıysa, **Yahudi şeriatine** göre tatil olması gereken cumartesinin de tatil olmaması gerekir. O halde, laiklik yanlılarının kendi mantığına göre Türkiye laik değildir, din kurallarına göre yönetilmektedir.

Başarı ve tevfik, Allah'ın bir lütfudur. O halde Allah'ın yardımına layık olmaya çalışmak gerekir. Bu da ancak hakkı savunmakla olur. Haktan saparak kazanılan bir başarı ise istidrac anlamına gelir.

Gerçek amaç i'lâ-yı kelimetillah olmalıdır. Kelime, söz demektir, sözcük değil. Nitekim Kelime-i Şehadet tek bir kelimeden oluşmuyor; o, bir sözdür. İla-yi kelimetillah "Allah'ın sözü"nü, yani "vahyi" yüceltmektir. Bu, Tevhîd'in ve **Şeriat'in üstünlüğünün** savunulması anlamına gelir. Allahu Teala şöyle buyuruyor**: "Sonra da seni (din) iş(in)de bir şeriat [alâ şeriatin]sahibi kıldık. Sen ona uy; bilmeyenlerin isteklerine [ehva, hevalar] uyma."** (Casiye/18) "... Allah, ona [Hz. Peygamber'e] huzur ve güven (sekîne) indirdi ve onu görmediğiniz

askerlerle kuvvetlendirdi. Böylece inkâr edenlerin sözünü (kelimetellezîne keferû) alçalttı. Allah'ın sözü (kelimetullah) ise, o çok yücedir (ulyâ). Allah, mutlak galiptir (azîz), eşsiz hüküm ve hikmet sahibidir." (Tevbe/40)

İ'lâ ve ulyâ aynı kökten gelen kelimelerdir. Asıl mesele, Allah'ın sözünün (vahyinin, Şeriat'in) en yüce olduğunu anlama ve anlatma meselesidir; Allah'ın sözü zaten yücedir. İ'lâ-yı kelimetillah'ı bir slogan olarak söylemek bir anlam ifade etmez.

"İdeal" bir siyasî parti Allah'ın sözünü yüceltmeye çalışmalıdır; kendi sözünü veya kendisini değil. Türkiye açısından sorun ise, bir siyasî partinin, Anayasa'ya ve yasalara **bağımlı** bir organizasyon olmanın güçlükleriyle birlikte bunu yapmasına imkan veren bir söylem ve eylem planı geliştirebilmesiyle ilgilidir.

İKİNCİ PAYLAŞIM:

İLKELER

1. Bundan önceki mesajda Stephen Covey'in kitabından hareketle "ilke merkezlilik" konusuna değinmiştim. Covey'e göre, bir insanın "merkezi", onun hayata bakışını da yansıtır. Mesela **para-merkezli** birisi için, "Herkes parası kadar konuşmalıdır". Böyle bir insan için en değerli kişiler para sahipleridir. Kendisine olan özgüveni de parası oranındadır. Parası olmadığında kendisini tükenmiş hisseder. Hayatın amacı da para sahibi olmaktır.

İlke-merkezli bir insan ise, hayata ilkeler ışığında bakar. İlkeler dürüstlük, adalet, sözünde durmak, yardımseverlik, merhamet, insan onuru vs.dir. İlke-merkezli bir insan, hayattaki başarısını, bu ilkelere olan bağlılığıyla ölçer. Başkalarıyla olan ilişkilerini de bu ilkelere göre belirler.

Düşman-merkezli bir insan için ise, hayatın amacı, düşmana zarar verme haline gelir. Düşmanına zarar verebilirse mutlu, veremezse mutsuzdur. Doğruları, düşmanının savunduklarının tersidir. Onun 'kendi' dostları bulunmuyordur, dostları, 'düşmanının düşmanlarıdır'.

İlke-merkezlilik düşüncesi gerçekten de önemli.

Bunlardan hareketle şunu söylemek mümkündür: İç ve dış siyasette ilke-merkezli olmak, kendi konumunu düşmanına göre belirlemek değil, kendi ilkeleri ışığında tercihlerini yapmak demektir. Mesela dış politikaya ABD-merkezli, AB-merkezli, düşman-merkezli veya **devlet-merkezli (Türkiye-merkezli)** yaklaşıyorsanız, verdiğiniz hükümlerin çifte standarttan uzak olmasını, adil, dürüst ve tutarlı bir bakış açısını yansıtmasını beklemek hayal olur.

İlke-merkezli politikalar belirleyen bir partinin doğruları, ilkelere göre olur. Mesela böyle birisi AB'nin her tezini savunmayacak, ama kendisini herşeyine karşı çıkmak zorunda da hissetmeyecektir. Aynı şekilde "devlet"le birçok konuda çelişecek, ama **düşman-merkezli** bir bakış açısıyla doğrularını belirlemediği için, kendisini her konuda "devlet" karşıtı olmak zorunda hissetmeyecektir. Buna karşılık, **devlet-merkezli düşünen bir parti, asla devleti (sistemi) sorgulamayacak**, AB-merkezli düşünen de, AB'yi her halükarda savunacaktır.

*

2. İlkeler (doğru ilkeler) aslında "**yaşamın yasaları**"dır. Ve bunlar, gerçekte "doğa yasaları"na nispetle daha kesindirler, fakat insanlar bunun farkında olmazlar.

Fizik bilgini Capra şöyle der: "Bu yüzyılda fizikçilerin öğrendiği başlıca derslerden biri, doğayı tanımlamak amacıyla yaptığımız bütün kavram ve kuramların sınırlı olduğu gerçeğini öğrenmek zorunda kalmalarıydı.... Bilimsel kuramlar hiçbir zaman gerçekliğin tam ve nihai bir tasvirini sağlayamazlar bize. Onlar daima nesnelerin hakiki yapısına yönelik tahminler olarak kalmak zorundadır."

Bu ifadeleri basitçe tekrarlamak gerekirse, bizim "doğa yasaları" diye adlandırdığımız şeyler tahminlerimizden ibarettir ve hiçbir şekilde kesinlik taşımazlar. Şerif Mardin'in ifadesiyle, "bugünkü bilim anlayışımız artık bilimsel kuramların 'mutlak' bir geçerliliği olmadığını, zamanla değiştiğini" kabul etmektedir. Chalmers ise şöyle der: "Bilimsel teorilerin ispatlanmış doğru veya muhtemelen doğru olmalarını mümkün kılacak doğru hiçbir yöntem yoktur." Mesela "yerçekimi" diye bir yasanın doğruluğundan söz edilemez. Newton'un yaptığı "tahmin" gezegenimiz için geçerli görünürken, Güneş Sistemi'ndeki tüm fiziksel olayları açıklayamamaktadır.

Kısacası**, "doğa yasaları"ndan söz etmek, "bilim" dinine inanmaktan başka bir şey değildir.** Başgil bu gerçeğe şöyle işaret eder: "Esasen dikkat edilirse, ilim de neticelerinde, din gibi, bir inanç sistemidir."

Sosyoloji ile ilgisi bulunmamakla birlikte, toplumsal yasalar vardır ve bunlar doğa yasaları denilen düzenliliklerin aksine değişmezler. Çünkü bunlar "**sünnetullah**"tır, Allah'ın yasalarıdır. Bunlar akılla bilinemezler, ancak vahiyle öğrenilebilirler.

Bu gerçeğe **İmam Gazalî** şöyle işaret eder:

> "... nübüvvetin manasını anladıysan, ***Kur'an*** ve hadisleri çok mütalaa et. Bu sende, Allah'ın Resulü'nün s.a.s. en üstün nübüvvet derecesinde olduğuna dair zaruri bir bilgi hasıl eder. Bu kanaatini, onun ibadetler ve bunların kalb tasfiyesindeki tesirleri hakkında söyledikleriyle tecrübe ederek kuvvetlendir. Onun, 'Kim bildiği şeyle amel ederse, Allah ona bilmediği şeylerin bilgisini verir', 'Kim bir zalime yardım ederse, Allah o zalimi ona musallat eder', 'Sabahleyin kimin düşünceleri Allah hakkında ise, Allah onu dünya ve ahiret endişelerinden kurtarır' sözlerini tecrübe et. Bunları bin, ikibin ve binlerce defa tecrübe edersen, hakkında sende, hiç şüpheye düşmeyeceğin **zaruri bir bilgi** hasıl olur. Nübüvvet hakkında kesin bilgiyi bu yoldan ara, yoksa değneği ejderhaya çevirmek, ayı ikiye bölmek gibi mucizelere bakmakla bu elde edilemez. Sadece bunlara bakar ve bunlara sayılamayacak derecede çok olan hariçteki karineleri eklemezsen, çoğu zaman bunları bir sihir, bir hayal yahut Allah'ın bir saptırması zannedersin...."
>
> (***el-Munkızu min ed-Dalâl***, çev. Furat, s. 80-81)

Evet, Allah'ın Resulü'nün (s.a.s.) bildirdiği yaşam yasaları (ilkeler), **binlerce defa da tecrübe edilse doğrulanırlar**. İran'a karşı ABD'ye yardım eden Saddam'a zalim ABD'nin musallat olması gibi örnekler sürekli yaşanır, fakat insanlar ya bu ilkeleri bilmedikleri ya da olaylar arasındaki zaman aralığı nedeniyle geçmişi unuttukları için bunları hatırlamazlar.

Böylesi ilke ya da yasalardan biri, kişinin "kazdığı kuyuya düşmesidir": "Çünkü onlar yeryüzünde büyüklük taslıyor ve kötü tuzaklar kuruyorlardı. Halbuki kötü

hile yine sahibini bulur. Onlar öncekilerin kanunundan (onlara uygulanandan) başkasını mı bekliyorlar? Allah'ın kanununda asla bir değişme bulamazsın, Allah'ın kanununda kesinlikle bir sapma da bulamazsın." (Fatır Suresi, 43.)

İyi hile bunun dışındadır. Bu da, insanları barıştırmak, kusurları örtmek gibi şeyler için yapılan kurnazlıklardır. Haklı bir savaşta yapılan hile de iyi hile sayılır. Bunların dışında bütün hileler yapana zarar verir.

Bir başka yasa, emrini aziz tutanı Allahu Teala'nın yüceltmesidir. Allah Teala c.c., kendi sözünü yüceltmeye çalışanı yüceltir. Mesela **Osman Gazi**'nin adı, Allah'ın sözünü yüceltmeyi dava olarak benimsediği için yüceldi ve Osmanlı kelimesi tarihe kazındı.

Bu konudaki bazı hadisler şöyle:

> "Allah'ın emrini aziz et, Allah da seni aziz etsin." (***Ramuz el-Ehadis***, çev. A. Bekkine, s. 74)
>
> "Hak için tezellül (zillete katlanmak), batılla zoraki kibirlenmekten izzete daha yakındır. Bir kimse batıl ile aziz olmak isterse, zulümsüz zilletle cezalandırılır." (***A.g.e***., s. 197)

Mesela batıl fikirlerin iktidarda olmasından dolayı onlara meyledenler, herhangi bir zulme maruz kalmadıkları halde zillete düşerler. Birçok kimsenin iktidar ve şöhret basamaklarını çıkarken bir yandan da rüsvay olduğu görülegelen şeylerdendir.

Bir başka yasa, Allah'tan korkmayanın başka şeylerden korkmasıdır:

> "Bir kimse Allah'tan korkarsa, Allah ondan herşeyi korkutur. Kim de Allah'tan korkmazsa, Allah onu herşeyden korkutur." (***A.g.e***., s. 418)

Hz. Ömer'in oğlu Abdullah r.a. ise şu hadisi nakleder: "Allah insana ancak korktuğu şeyi musallat eder."

Ancak, şu hadisi de akılda tutmak gerekir:

> "Bir müslümana kendini zelil etmesi layık olmaz. (Denildi ki: Nefsi insanı nasıl zelil eder? Buyurdu ki:) Gücünün yetmeyeceği belalara kendini atar." (***A.g.e.***, s. 491)

Yani korkmamak; meydan okumak ve muhatabı tahrik etmek demek değildir. Peygamber Efendimiz s.a.s. bir başka hadisinde savaşı temenni etmemeyi, istememeyi, fakat çıkınca da kaçmamayı emretmiştir. Korkmamak başka, kışkırtıcılık başkadır. Gerçekte böyle yapanların savaşta sebat etmesi zordur. Mehmed Niyazi'nin "*Çanakkale Mahşeri*" belgesel-romanında böyle bir tip yer alır. Bir an önce savaşmak, kahramanlık göstermek isteyen bir subay, savaş sırasında dönüp kaçar, sırtından vurulur. Durduk yere kavga istemek ne kadar kötüyse, düşman saldırınca kaçmak da o kadar kötüdür.

Bir başka yasa, tevazu gösteren ve insanlardan intikam almaktan vazgeçenlerin yükselmesidir:

> "Tevazu, kulda yükselmeden başka bir şey arttırmaz. Tevazu edin, Allah sizi yükseltsin. Af da azizlikten başka şey ziyade etmez. Affedin, Allah sizi aziz etsin." (***A.g.e.***, s. 198)

> "Size şu üç sözü yeminle söyleyeyim: Bir kulun malı sadakadan dolayı katiyen noksanlaşmaz. Bir kul bir zulme uğrar da o zulme sabrederse Allah Azze ve Celle o sebeple o kulun izzetini arttırır. Bir kul da isteme kapısını açarsa ona da fakirlik kapısı açılır." (***A.g.e.***, ss. 18, 260)

Demek ki, zulme uğrayanın sabretmesi, muhatabını affetmesi, aziz olmasına neden olur. Çünkü af, korku veya güçsüzlükten değil, alicenaplıktan kaynaklanır. Sabır, "karşılık vermeye yetecek cesaret ve gücü olduğu halde" insanın görmezden gelmesi, oralı olmamasıdır. Bu, aziz olmayı sağlar. Nitekim bir başka hadiste halim

(hilim sahibi, yumuşak başlı) insanların seyyid (efendi, baş, lider) olacağı belirtilmiştir.

Bir başka hadis şöyle:

> "İnsanlarla mücadeleden sakınınız. Muhakkak ki o, yüzün parlaklığını giderir ve ayıbını meydana çıkarır." (***A.g.e***., s. 175)

İnsan mücadeleyi terk ederek kendi yüzünün parlaklığını yani onurunu korur, çünkü başkalarının kendi kusurlarını sıralamasına yol açmamış olur. Hadis-i şerife göre bir başka yasa da, başkalarının ayıplarını araştırıp ortaya dökmeye çalışanların ayıplarının, ne kadar saklamaya çalışsalar da ortaya dökülmesidir.

Bir diğer hadis şu:

> "Bir kimse bir ihtiyaca düşse de bunu insanlara duyursa, ihtiyacının arkası kesilmez. Allah'a arz ederse onu bu ihtiyaçtan kurtarır, ya acil ölümle veya acil zenginlikle." (***A.g.e***., s. 404)

Yine şöyle buyurulmuştur:

> "Bende olan hayrı ben sizden asla saklamam. Kim iffetli kalmak isterse Allah ona iffet verir. Kim müstağni kalmak isterse Allah onu gani kılar. Kim sabretmek isterse Allah onu sabırlı kılar. Hiçbir kimseye atâ ve hayır cihetiyle sabırdan daha geniş ihsan verilmemiştir." (***A.g.e***., ss. 389, 447)

Bir başka yasa şudur:

> "Akraba yoklamak, iyilik yapmak memleketleri mamur eder, ömürleri uzatır, malları artırır. Şayet facir (günahkâr) de olsalar." (***A.g.e***., s. 96)

Bir diğer yasa, Allah için terk edilen şeyin zarar vermeyeceğidir:

> "Bir kul bir şeyi ancak ve yalnız Allah için terk ederse, Allah o kula, din ve dünya hususunda ondan daha hayırlısını, ona bedel olarak ihsan edecektir." (***A.g.e.***, s. 373)

Tabiî bütün bunlar "ayıplanma korkusu, övülme arzusu ya da insanlardan menfaat beklentisi" ile değil, ihlasla yapılmalıdır.

Bir başka yasa, aşırı sevgi ve aşırı düşmanlığın helake yol açmasıdır:

> "Bir kavim bir kavmi çok sevdi ve bunun yüzünden helak oldu. Siz böyle olmayın. Bir kavim de başka bir kavme çok buğz etti ve ondan dolayı helak oldu. Siz onlar gibi de olmayın." (***A.g.e.***, s. 127)

Düşmanlıkta da, dostlukta da ölçülü olmak gerekir. Hasma fazla saldırmak, hakaret etmek vs. doğru değildir. Dosta da aşırı itimat etmemek gerekir. Denge ve itidal her zaman gereklidir.

Bir başka çok önemli yasa, insanın ayıpladığı şeyi aynen yapmasıdır:

> "Günah yalnız sahibine değil, başkasına da şumdur (uğursuzluktur). Zira, mani olmak isterse derde uğrar. Bahsetse gıybet olur. Razı olursa ortak olur. Bir de, ayıplarsa başına gelir." (***A.g.e.***, s. 208)

Ayıplama konusunda başka hadisler de var. İşin özü şu: Eleştirmek, uyarmak, kötülüğe ve yanlışa karşı çıkmak başka şey, ayıplamak başka şeydir. Ayıplamak; hatayı kişiselleştirmek, hatayı değil şahsı hedef almak ve hatayı yapanı aşağılamaktır. "Şunun yaptığına bak, bu da adam mı?! Ben olacaktım ki..." şeklinde tavır koymaktır.

1970'lerin başında Ecevit, İsmet İnönü'ye karşı, onun "yaşlılıktan kaynaklanan düşkünlüğünü" kullanmıştı. Şimdi kendisi aynı suçlamanın muhatabı. MHP'liler 1980 öncesinde MSP'lileri iki noktada çok ayıplardı: Liderlerinin Ecevit'in başbakan yardımcılığını üstlenerek sol bir parti ile koalisyon yapması ve af yasası

çıkarmaları. MHP aynı şeyleri fazlasıyla yaptı. Yine MHP'liler RP'yi "erkek" olamadıkları için ayıplamışlardı. RP'den daha az risk ve tehditle karşılaştıkları halde DSP'ye teslim oldular.

İster fert, ister grup, isterse parti olsun, herkes için en önemli ilkeler, mümin ile münafığı ayıran ilkeler olmalıdır: Yalan söylememek, ahde vefa (sözünde durmak) ve emanete riayet (kendisine güveneni aldatmamak). Bir parti de özellikle bunlara dikkat etmelidir: Halka yalan söylememeli, verdiği sözleri tutmalı ve emanetleri (görevleri) ehline vermelidir.

Batılılar, görevlendirmede iki ölçütün önemli olduğunu söylerler: Teknik yeterlilik ve kişisel bütünlük. Birincisi ehliyet (maharet), ikincisi ise dürüstlük (emanet, eminlik) (salahat) anlamına gelir. İbn Haldun gibi İslam alimleri bu iki kıstasa işaret etmişler, her iki haslete birden sahip olan insan bulmanın zor olduğunu vurgulamışlardır. İbn Haldun'a göre, ehil olanlar, ehil olmayan dürüstlere tercih edilir fakat sıkı bir şekilde denetlenirler.

ÜÇÜNCÜ PAYLAŞIM:

MEŞRUİYET, LAİKLİK, MİLLİYETÇİLİK

1. Bugün Türkiye'nin en ciddi sorunlarından biri, devlet ile halk arasında bir kopma yaşanıyor olmasıdır. Özellikle son yıllarda halkın AB'ci hale gelmesinin temel sebeplerinden biri budur. Bu kopma ise üç damardan besleniyor: Birincisi **Batıcılık**tır. Batıcılar için son tahlilde Türkiye devletinin bir önemi yoktur. (Bunun istisnasını, Türkiye'nin kaymağını yiyen ayrıcalıklı mutlu azınlık oluşturuyor.) İkincisi **laiklik**tir. Bu, müslüman halk ile devleti temsil eden güçlerin karşı karşıya gelmesine yol açıyor; bazıları '**irtica**'yı tehdit olarak görüyor, ona karşı savaş ilan ediyor. Üçüncüsü **milliyetçilik**tir. Milliyetçilik, Kürt sorununun temel nedenidir. Yaşamın ilkelerinden biri, cezanın (karşılığın), amelin kendi cinsinden olmasıdır. **Devletin milliyetçi politikaları, Kürt milliyetçiliğini üretmiş**, ne ektiyse onu biçmiştir.

Türkiye bu üç sorunu çözmeden yol alamaz. İdeal ilkeleri savunan bir partinin bu üç sorunu çözmesi gerekir.

*

2. Türkiye Cumhuriyeti başlangıçta **laik bir devlet** değildi. Bu, şunu ispatlar: Laiklik, cumhuriyetin ayrılmaz bir parçası değildir. Laiklik olmadan da cumhuriyet olur.

Dahası, **Türkiye Cumhuriyeti başlangıçta şer'i hükümlere** göre yönetilmekteydi. **1921 Anayasası'nın 7'nci maddesinde** Meclis'in yetkileri şöyle sıralanıyordu: "**Şeri hükümlerin uygulanması**, tüm kanunların yapılması ve değiştirilmesi.... Kanunlar ve nizamların düzenlenmesinde zamanın ihtiyaçlarına uygun fıkıh ve hukuk hükümleri ile teamüller esas alınır."

1924 Anayasası'nda ayrıca, **devlet dininin İslam olduğu** belirtilmiştir. Aynı anayasanın 26'ncı maddesinde, 1921 Anayasası'ndaki "**şer'i hükümlerin uygulanması**" ibaresi de yine aynen yer almıştır.

Bunlar, 1928 değişikliği ile çıkarılmıştır. Aynı değişiklikle**, "vallahi" şeklindeki yemin ifadesi de namus sözüne** dönüştürülmüştür. Laiklik ilkesinin Anayasa'ya girişi ise 1937'de mümkün olmuştur.

Bütün bunlar, laikliğin cumhuriyetin olmazsa olmaz parçası olmadığını gösterir. Aksi takdirde cumhuriyetin 1923'te kurulduğunu söylemek anlamsız olur. **Ekte, laiklik konusunu tartışan bir yazı** gönderiyorum.

*

3. **Milliyetçilik** konusu daha karmaşık bir nitelik taşımaktadır ve "**meşruiyet**" sorunu ile yakından alakalıdır. Mustafa Kemal, Murat Bardakçı'nın "***Şahbaba***"da genişçe anlattığı gibi, Vahdettin tarafından ve İngilizler'in onayı ve vizesiyle Anadolu'ya gönderildiğinde, önündeki en temel mesele "meşruiyet" meselesiydi. Başlangıçta meşruiyetini Padişah'tan alıyordu ve Ankara'da Meclis'i kurana kadar bunu kullandı. 5 Eylül 1920 tarihli Nisab-ı Müzakere Kanunu'nun 1'inci maddesi şöyleydi: "Büyük Millet Meclisi, Hilafet ve Saltanatın, Vatan ve Milletin kurtarılmasından ve bağımsızlığını kazanmasından ibaret olan amacının gerçekleşmesine kadar ... ara vermeden toplanır."

Fakat Meclis, o amaç gerçekleştikten sonra da toplanmaya devam etti. Ayrıca amaçlar konusunda Meclis üyelerinin yanıldığı da anlaşıldı. Bunun ilk işaretleri 1921 Anayasası'nın 1'inci maddesinde yer alıyordu: "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Yönetim biçimi halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına dayalıdır."

Meclis'in toplanması ve 1921 Anayasası'nın kabulü, Mustafa Kemal'in "meşruiyetinin kaynağı"nı da değiştiriyordu.

Meşruiyet konusu özellikle siyaset sosyolojisinin ilgi alanına girer. Siyaset sosyologları ve siyaset bilimciler, **meşruiyetin kaynağı** olarak "ideoloji"lere ve "inanç sistemleri"ne (dinler) başvurulduğunu belirtirler. Duverger'ye göre meşruiyet, bir "değer sistemi", "inanç sistemi" veya "ideoloji" üzerine kurulur. Lipset ise şunu söyler: "Meşruluk ise, sistemin, varolan siyasal kurumların topluma en uygun kurumlar oldukları inancını yaratmak ve yaşatmak yeteneğiyle ilgilidir." Claessen ile Skalnik'e göre de meşruiyet, ideolojik inanç ve ikna üzerine kurulur. Benzer şekilde Sarıbay da, meşruiyetin ölçütü olarak siyasal inanç sistemini ve ideolojiyi gösterir.

Milliyetçilik, bir ideoloji olması itibariyle meşruiyet üretmek için kullanılabilir ve kullanılmaktadır. Richard Jay, "milliyetçiliğin politik meşruiyetin özgül bir teorisini sağladığını" belirtir. Milliyetçilik bir meşruiyet temeli sağlıyorsa, neyi meşru göstermektedir peki? Bu sorunun cevabını Huntington'da buluruz: "Modern zamanlarda otoritarizm, milliyetçilik ve ideoloji ile haklı gösterilmiştir."

Müslümanlara göre **meşruiyetin kaynağı Şeriat**'tir. Bu o kadar öyledir ki, meşruiyet kelimesi bile Şeriat'ten türetilmiştir. Bir şeyin meşru olması demek, Şeriat'e uygun olması demektir.

Batı'da egemenliğin (meşruiyetin değil) kaynağı olarak "millet"in gösterilmesi, iktidarın ruhbanların (Kilise) ve soyluların (Feodalite) elinden alınıp sermaye sahiplerine (Burjuvazi) teslim edilmesi anlamına geliyordu. Ruhban sınıfının ve Batı'daki biçimiyle soyluların bulunmadığı Doğu'da ise, egemenliğin kaynağının millet olarak gösterilmesi, iktidarın Batılılaşmış seçkinlere (millî burjuvazi ve laik aydınlar) devredilmesinin gerekçesini oluşturdu.

Ancak, millete dayalı egemenlik anlayışı Doğu'da, iktidarın, Batılılaşmayı reddeden ve milletin değerlerine sahip çıkan insanların eline geçmesine de yol açabilirdi. Bu yüzden **egemenlik laiklikle kayıt altına alınmış**, millet bu konuda "sınırlı sorumlu ya da yetkili" ilan edilmiştir. Kısacası millet, laik nitelikte taleplere

sahip olmak kaydıyla egemenliğin kaynağı kabul edilmiştir. Aksi yaşanırsa, birçok ülkede görüldüğü üzere, egemenliğin kaynağı aniden "**zinde güçler**" haline gelir.

Bunun anlamı, milletin hiçbir zaman egemenliğin kaynağı olmamasıdır. Bu, laikçi meşruiyet anlayışının zorunlu sonucudur. Meşruiyetin kaynağı eskiden Şeriat'ken, şimdi laikçiliktir, millet değil milliyetçiliktir. Bugün laikliğe aykırılık, meşru olmamak anlamına gelmektedir. Mesela başörtüsü konusunda milletin ne düşündüğünün önemsenmemesi, laik(çi)liğin neyi gerektirdiğine bakılması, bu meşruiyet anlayışından kaynaklanıyor.

(Prof. Mustafa Erdoğan, Isaiah Berlin'in ideoloji tanımından hareketle milliyetçiliği ideoloji olarak kabul etmez. Ona göre milliyetçilik, her türlü doktrin ile bağdaşabilen bir siyasi duruş ve kültür yorumudur. Liberalizmle, kapitalizmle, otoriter ve totaliter yönetim anlayışıyla, demokrasiyle, dinle, solculukla vs. imtizac eder. Her dünya görüşü içinde bir terkib unsuru olarak yer alabilir, başlıbaşına dünya görüşü haline gelmesine ise tabiatı yeterli değildir. Bana öyle geliyor ki bu tespit, milliyetçiliğin bir ideoloji olmadığını göstermeye yetmez. Sadece, onun yetersiz bir ideoloji sayılabileceğini ortaya koyar. Milliyetçiliğin ideoloji olduğunu, onun yurtseverlik değil, "yurtseverlikçilik" olmasının ispatladığı ileri sürülebilir.)

Huntington'ın tespiti önemlidir: Modern zamanlarda **diktatörlükler**, milliyetçilik ve ideoloji (sosyalizm, faşizm vs.) ile haklı (meşru) gösterilmiştir. Arap dünyasında bu ikisi **(milliyetçilik ve sosyalizm ideolojisi) birlikte** kullanılmıştır. Türkiye'de ise, Soğuk Savaş döneminde devletin ABD'nin yanında yer almasının bir sonucu olarak milliyetçilik, sosyalist bir karaktere bürünmemiştir. Türk milliyetçiliğinde **sosyalizmin yerini büyük ölçüde laiklik** almıştır.

Doğu Bloku'nun 1989'da çöküşünden sonra Türkiye'de durum değişmiş bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, "Maocu" Perinçek'in, bukalemunlara parmak ısırtacak bir kıvraklıkla **"ulusal" (millî)** hale gelmesine ve Nazi söylemini benimsemesine şaşmamak gerekir. Geçmişte MHP'liler "nasyonal sosyalizmi"

(millî/milliyetçi sosyalizm) savunmadılar; bu, temel referanslarından birini (eksik de olsa) İslam'ın oluşturmasından ileri geliyordu. **Türk-İslam ülküsü**, Soğuk Savaş döneminin beklentilerine de uygun düşüyordu. Sosyalist bir Rusya'ya karşı mücadele edenlerin sosyalizmi savunması, amaca uymayan bir aracı benimsemek olurdu. Günümüzde SSCB tehlikesi kalmadığına göre, nasyonal sosyalistlerin (solcu milliyetçilerin) arz-ı endam etmemesi için bir neden bulunmuyor. Nasıl 1970'lerin solcuları devrim yapacak bir güce sahip olmadıkları için gerçekte Türkiye'deki Amerikancı politikaları meşrulaştırarak ABD'ye hizmet ettilerse, günümüzde ülkemizde geliştirilip güçlendirilecek bir milliyetçi solculuk da Yeni Dünya Düzeni'ne hizmet edecek. Çünkü, Yeni Dünya Düzeni'nin düşman ilan ettiği İslam'ı Türkiye'de zayıflatacak, yurtseverlik maskesi altında Türkiye'yi tarihinden ve İslam dünyasından koparacak ve Batı'nın bölgede görmek istediği tabloya yarayacak bir dış politika üretecek.

Türkiye'nin içinde bulunduğu şartlar, ülkemizde meydana getirilecek bir **nasyonal sosyalist (milliyetçi solcu)** hareketin Batı'ya zarar vermesine engeldir. Bu ancak, Türk-Kürt gerilimini azaltan İslamî bağların daha da zayıflamasına, milliyetçilerin İslam'a karşı kullanılmasına ve Arap düşmanlığının keskinleşmesine yarar. Bütün bunların da, Batı ve ABD emperyalizminin Ortadoğu politikalarına hizmet edeceği açıktır.

Milliyetçilik, **"Türk Müslümanlığı" projesinin** de gösterdiği gibi, laiklikle ve laikleştirmeyle de bağlantılıdır. Batı'da yaşanan siyasal ve toplumsal gelişmeleri anlamadan bu noktayı doğru kavramak mümkün değildir.

Sosyal Bilimler Ansiklopedisi şu bilgileri verir:

"Batı'da milliyetçiliğin ortaya çıkışı kapitalizmin gelişmesiyle yakından ilgilidir. Ticarî kapitalizmin doktrinini oluşturan merkantilizm, devletlerin dış piyasalarda kendi tüccarıyla bütünleşmesini, bu da 'millî şuur'un varlığını gerektirmiştir. Yine feodal toplumda önemli olan din faktörünün **Protestanlık ve laisizm** ile

zayıflatılması içtimaî birliğin en önemli unsuru olarak **vatan fikrinin** güç kazanmasını sağladı. Kapitalizm Hıristiyanlığı kendi amaçları doğrultusunda **reform**a tabi tuttu; Protestanlık bunun sonucudur. Yine Protestanlığın bir varyantı olan püritenliğin XVII. yüzyıldan itibaren İngiliz milliyetçiliğinin temelini teşkil ettiği biliniyor. ***Tevrat*** ve Yahudi kültürünün bu yeni oluşumda büyük bir yeri vardır."

Protestanlığın kurucularından Martin Luther (1483-1546), Vatikan'a başkaldırarak ***İncil***'i ana dili olan Almanca'ya çevirmiş ve bu, Almanca'nın telaffuz ve kurallarının standartlaşmasına ve yayılıp güçlenmesine yol açmıştı. Bu aynı zamanda, Almanlar'ın **dinlerini millîleştirmelerini**, bir **Alman Hıristiyanlığı** meydana getirmelerini de mümkün kıldı. 1532 ila 1536 yılları arasında da İngiliz Kralı Henry VIII ve İngiliz Parlamentosu, Papalığın otoritesine son vermek için altı yasa çıkardı. Vatikan'dan bağımsız bir yapı kuruldu: İngiliz Anglikan Kilisesi.

Bütün bunlar, **Türk İslamı ya da Türk Müslümanlığı** projesinin Batılılaşma ile olan ilgisini de açıklamaktadır. Türk İslamı kavramı, adı üstünde milliyetçi bir bakış açısını yansıttığı gibi, Protestanlıkta görüldüğü şekilde **dinde reformu** da (dinin yeniden biçimlendirilmesi) hedefler.

Kısacası, Türk Müslümanlığı projesinin ilham kaynağı Protestan Reformu'dur. Nasıl Protestanlık Vatikan'dan koparak ayrı bir kilise hiyerarşisi kurduysa, İslam ülkelerindeki milliyetçiler de ibadet dilini farklılaştırarak ve millî bayrakları camilere asarak mabetleri bölmeyi amaçladılar. Böylece herkes kendi millî camisine devam edecek, ortada müslümanların "birliği" diye birşey kalmayacaktı. Bir başka deyişle, nasıl Rum Kilisesi ile Ermeni Kilisesi ayrıysa, Ortodoks ve Protestan kiliseleri farklıysa, Türk camisiyle Pakistanlı ya da Arap camisi ayrı olacaktı.

Türk Müslümanlığı projesinin mimarlarının sıkça vurguladıkları bir nokta da, dini bizzat ***Kur'an***'dan öğrenmek gerektiğidir. Bu tutum, Sıffin Savaşı'nda hakem tayin

etmesi nedeniyle kendisine "Hakem ancak Allah'tır" diye itiraz eden Haricilere Hz. Ali'nin verdiği cevabı hatırlatmaktadır: "**Hak bir sözle batılı kastediyorlar**." Türk Müslümanlığı projesinin ***Kur'an***'a yaptığı vurgu, Avrupa'daki Reform hareketlerinden esinlenmektedir. Batı'da ***İncil***'i okuyup yorumlamak Katolik papazların tekelindeydi; dinde bireyselliği öne çıkaran Protestanlar (reformcular), herkesin ***İncil***'i okuyup anlayabileceğini savundular. Birçok İslam ülkesinde İslam'ın temel kaynaklarının mahalli dillere çevrilmesi, anlaşılmaları için değil, **dinin millîleştirilmesi** ve orijinal kaynaklardan koparılması amacıyla yapıldı. Bu tür faaliyetlere ***Kur'an*** ve ezanın orijinalinin kullanılmasının önüne geçilmesi tekliflerinin eşlik etmesi düşündürücüdür.

Dinde reformun ve "protestanlaşma"nın meşruiyet kaynağının milliyetçilik olduğunu itiraf etmek zorundayız. Baydur şöyle der: "... milliyetçiliğin, modernleşmenin bir işlevi olduğu kuramları yakın dönemdeki literatürde oldukça ön plana çıkmıştır." Modernleşmenin "tarihsel" anlamının protestanlığı içerdiği dikkate alınırsa, Baydur'un ifadesinden, milliyetçiliğin protestanlaşmanın bir işlevi olduğu sonucu çıkarılabilir. Anthony D. Smith, modernlik kavramı hakkında şunları söyler: "İkinci anlamı tarihseldir. (...) belirli zaman dönemlerini ifade eder. Avrupa'da Rönesans ve Reformasyona kadar gerilere giden söz konusu dönem, laikleşme ve kapitalizmin doğuşu ile ayırt edilir."

Lapidus, milliyetçilik ile dinde reform ilişkisinin Türkiye'de aldığı biçimi şöyle değerlendirir: "Türklük düşüncesi, laiklik ve modernizme olan temayülü daha da güçlendirdi. Çünkü bu düşünce, Doğu-Batı kimliklerini birbirleriyle uzlaştırmak gibi bir zahmete gerek kalmaksızın, **Türkleri toptan İslam'dan uzaklaştırmayı** mümkün kılmaktaydı. Türk kavramı, Türkler'in tarihî kimliğini ifade edebilen, fakat İslamî olmayan; modern olan, fakat Batılı olmayan yeni bir medeniyet tarifi ortaya koyabilmekteydi."

Batılı olmayan bir medeniyet tarifi yapılsaydı, bir kelime oyunu olmaktan öteye gitmeyecekti, fakat "Batı" kelimesi o kadar büyüleyiciydi ki, milliyetçiler bundan

vazgeçemediler. Nitekim Ziya Gökalp “Türk milletindenim, İslam ümmetindenim, Garp medeniyetindenim” diyordu.

Böylece Türkçülük, Türk’ün kendi tarih, medeniyet ve kültürüne yabancılaşmasının ideolojisi haline getirilmişti. Yani milliyetçilik, Batıcılıktı. Batı kavramını da açarsak, milliyetçilik aslında Türkçülük kisveli İngilizcilik, Fransızcılık ve Almancılıktı. İttihat ve Terakki hükümetinin başbakanı “Jön Türk” Talat Paşa şöyle der: “Bence dünyada bir tek uygarlık vardır ve Türkiye’nin kurtuluşu için bu uygarlığa katılması gerekiyor. Savaştan önce İngiltere’nin Türkiye’ye öğretmenlik yapmasını istemiştim.... Ancak İngiltere bunu kabul etmedi ve savaşa başladı.”

Ne yazık ki milliyetçilik, dinde reformun veya halkın din anlayışının reforme edilmesinin yegane meşruiyet kaynağı ve bazen de itici gücü oldu. Bunu anlamak için uzun uzadıya araştırma yapmaya da gerek yoktur, bir zamanlar aşırı milliyetçi kalem erbabının olumsuz bir sıfat olarak üretip kullandıkları “**ümmetçi**” yaftası herşeyi açıklamaktadır.

DÖRDÜNCÜ PAYLAŞIM:

DERGÂH'TAN "LAİK DEMOKRASİ"Cİ PARTİ ÜRETMEK

Bana verilen cevaptan, meramımı iyi anlatmayı başaramadığımı anlıyorum. Öncelikle yapılan itirazlarla ilgili olarak düşüncelerimi belirtecek, sonra da (bir sonraki iletide) o düşüncelerimin ardındaki gerekçeleri açıklamaya gayret edeceğim. Amacım tartışmak değil, açıklamak.

*

1. *"...demokrasi ve laiklik gibi kurumların, üzerinde herkesçe ittifak edilen statik bir teorik çerçeve ve uygulama biçimini bulmak mümkün değildir..."* şeklindeki ifademle ilgili olarak şu söylenmiş:

> **"bu aslolarak bir engel değil bir anahtardır ve diğer yönetim sistemlerinin aksine, demokrasinin hür düşünceye ket vurmadığının bir göstergesidir; herkesin kendi demokrasi tanımını yapmasını sağlar."**

a) Bu özellik, demokrasiyi hem savunulamaz, hem de her şartta savunulabilir hale getirmektedir. Çünkü bir demokrasi tanımının kusurlarını gösterseniz bile, yeni ve **farklı bir tanım icat** edilmesine engel olamazsınız.

b) Herkesin kendi demokrasi tanımını yapabilmesi, demokrasinin hürriyetçiliğinden çok, insan düşüncesinin sınırlandırılamaz yapısından kaynaklanmaktadır. Sosyalizm **totaliter** bir dünya görüşü olmakla birlikte, sosyalistler de sosyalizmin tanımı konusunda kendi aralarında anlaşamamaktadırlar.

c) Toplumsal yaşam, ortak tanımları zorunlu kılar. **“Farklılık”lar, bir “ortak” payda içinde değer** taşırlar. Mesela NATO zirvesinde “Farkların Ahengi” diye bir gösteri düzenlediler. Orada bile, bir “ortak payda”dan kaynaklanan bir “birlik” vardı, bu da, onların terminolojisi ile konuşmak gerekirse “sanat değeri” veya “estetik”ten ibarettir.

Demek ki, ortak payda zorunludur ve her durumda gereklidir, herkesin kendi demokrasi tanımını yapabilmesi ise ideal bir durum değildir, bir **zaaf**tır.

*

2. *“...böyle olunca doğal olarak demokrasi konusunda görüş birliğine varılması beklenmemelidir...”* şeklindeki ifademle ilgili olarak da şu söyleniyor:

> **“demokrasinin aslı ve tek temel direği 'seçim'dir; halk iradesinin yönetime yansımasıdır. gerisi dinamik olarak, zaman-mekana göre şekillenecektir.”**

a) Demokrasinin aslı ve tek temel direği seçim olsa bile, bu, her zaman halk iradesinin yönetime yansıması anlamına gelmez. Seçimin buna yetmediğini aslında demokrasi ile ilgili (daha önce ekte gönderilmiş) yazımda anlatmaya çalıştım. Herşeyden önce, seçme ve seçilme ile ilgili şartlar (yaş, eğitim durumu vs.) **halk iradesi aleyhinde bir sınırlandırma**dır. İkinci olarak, **pratikte zaten seçilmiş olanlar seçilirler**, yani seçkinler seçilirler. Mesela Doğu’da ağalar seçilmiştir/seçkindir ve onlar tekrar seçilirler. Bazen de **parti liderleri tarafından seçilenler ikinci kez seçilirler**. Biz, bir partiye oy verdiğimizde, aslında istediğimizi seçmeyiz, Türkiye örneği etrafında konuşmak gerekirse, **parti lideri tarafından seçilmiş olan insanları seçeriz.**

b) Seçim, halk iradesinin yönetime yansımasını sağlasa bile, bu da gerçekte ideal bir durum değildir**. “Seçim”, başlı başına bir “değer” değildir**. Mesela Müslümanlar Mekke’de azınlıkta idi. Bedir’e katılmış Muhacir sayısı 70’i bulmaz.

Buna karşılık Mekke ordusu (Hepsi Mekkeli olmamakla birlikte) bin kişiydi. Mekke'de halk iradesinin seçimle yönetime yansıması, Ebu Cehil'in yönetiminin meşruiyet kazanmasından başka ne ifade ederdi?!

c) **"Gerisi dinamik olarak, zaman-mekana göre şekillenecektir"** deniliyor. Zaman ve mekan ortadadır. İşte mekan Mekke ve zaman İslam'ın ilk yılları. Zaman ve mekan olarak bu "zaman"ın bu "Türkiye"sini alsak da durum değişmez.

*

3. Yine şöyle deniliyor:

> **"ideal parti, ideal sistemini kurmakla da yükümlü olduğundan ve ayrıca sağduyu ihsan ilkesi her şeyi idealine yaklaştırmayı öngördüğünden, demokrasiyi teori ve uygulamada en ideal şekline getirmek bir görevdir. ideal demokrasi, 'consensus democracy' denilen ve örneğini tek bir sistemde gördüğümüz bir çeşit demokrasidir. bunda çoğulculuk değil 'icma / consensus' vardır."**

a) Bu ifadelerin hiçbirine katılamıyorum. "Sağduyu ihsan ilkesi" herşeyi idealine yaklaştırmayı öngörüyor olsa bile, **bu "herşey" ifadesi gerçekte "herşey"i kapsamaz**. Doğal olarak böylesi bir ilke, mesela **Faşizm'i de idealine yaklaştırmayı** öngörmez. Ayrıca, demokrasiyi teori ve uygulamada en ideal şekline getirmek niçin bir görev olsun ki?...

Böylesi bir görev tanımı, "zaman" ve "mekan"a bağlı olarak düşünmenin sonucudur ve kendi zaman ve mekanının şartlarını yeniden üretmek ve **meşrulaştırmak**tan başka bir sonuç vermez. Kalıcı olan düşünceler, kendi zaman ve mekanını aşan düşüncelerdir.

b) Meşrutiyet döneminde ulemadan birçoğu, ideal bir meşrutiyet tanımı geliştirmek için çaba sarfettiler. Hemen hemen hepsi, "meşrutiyetçilik"te İttihat ve Terakki ile birleşti. Fakat onların bu çabası, **İslam düşüncesinin çarpıtılması** ve Batılılar ile

Batıcılar tarafından **istismar** edilmesinden başka sonuç vermedi. Meşrutiyet, demokrasiyi, halkın seçtiği vekillerden oluşan bir parlamentoyu gerektiriyordu ve ulema bunun "**meşru"iyet**ine işaret etmek için İslam'ın **meşveret ve şura** ilkelerine atıfta bulundular. Sonuçta bir **meclis/parlamento oluşturuldu ama meşveret ve şura öldürüldü**. Daha doğrusu farklı bir meşveret tipi ortaya çıktı.

Meşrutiyet ulemasının fikrî çabaları ne üretti? Hiçbir şey. Farkında olmadan **küfrün değirmenine su taşıdılar.**

Bunun temel nedeni, her dünya görüşü ve ideolojinin ancak **kendi kavramsal çerçevesi** içinde bir anlam taşıyor olmasıdır. Başkalarından kavram ödünç alırsanız, dünya görüşlerini de ödünç alırsınız. Bu konuya bir sonraki iletide yine değineceğim.

c) **"ideal demokrasi, 'consensus democracy' denilen ve örneğini tek bir sistemde gördüğümüz bir çeşit demokrasidir. bunda çoğulculuk değil 'icma / consensus' vardır"** şeklindeki ifadeyi anlayamadım. Bir kere, **icma ile konsensüsü aynı şey olarak görmek doğru olmaz**. Müslümanların icmadan anladıkları ile Batılılar'ın konsensüsten anladıkları şey farklıdır. İcma ile, "herkes"in bir konuda fikir birliğine varmış olmasını anlamayız. Nitekim İslam tarihinde, bazılarının **icmaya muhalefet** etmekle suçlandığı olmuştur. Fiilen itiraz edenlerin bulunması, "herkes"i kapsamına alan bir icmanın olmadığını gösterir. Daha önce demokrasinin en önemli ilkesi olarak seçim gösterilmişti**. Tek başına seçim önemli değildir, seçenlerin ve seçilenlerin niteliği önemlidir.** İcma, müçtehitlerin icmaıdır. Belirli bir toplumda halkın bir konuda aynı kanaate sahip olması icmaın gerçekleştiğini göstermez. Belirli bir demokrasi tasavvuru veya uygulaması diğerinden iyi olabilir, veya demokratik sistem despotik bir rejime tercih edilebilir. Benim tartıştığım konu bu değil. Anlatmak istediğim şu: **Demokrasi ideal rejim değildir ve ideal bir demokrasi söz konusu olamaz. İdeal bir sistem vardır fakat bunun adı demokrasi değildir. Hz. Ömer, sadece aşere-i mübeşşereyi seçme ve seçilme ehliyetine sahip görmüştür.** Hak, haktır.

Hak, parmak hesabıyla belirlenmez. Toplumsal mutabakatla da belirlenmez. İcma ile aynı kökten gelen **cemaat kavramı** İslam'da önemlidir, ama İslam uleması, cemaati **'hak üzere olan' topluluk** olarak tanımlamıştır, **çoğunluğu** oluşturanlar diye değil. **Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'ten olmak da, Sünnet'e ve hak üzere olan topluluğa bağlı olmak demektir**. Hak, İran'da da aynı haktır, orada Şiîlerin çoğunlukta olması icmanın niteliğini değiştirmez.

*

4. Yine şöyle deniliyor:

> **"laiklik ideal bir ilkedir. nitekim herkesin dini kendinedir. ideal olmayan, yapılan laiklik tanımlarının laikliğin doğasına aykırı olmasıdır ve yine ihsan ilkesi gereği sağduyu'nun hedefi ideal tanımı yapmaktır."**

a) Laiklik ideal bir ilke değildir. Ve **laiklik, Kâfirûn Suresi'nden çıkarılmış bir ilke değildir**. Laiklikle ilgili (daha önce ekte göndermiş olduğum) yazımda, laikliğin bir **hıristiyan projesi** olduğunu açıklamıştım. Aslında belki de malumu ilam etmekten başka bir şey yapmıyorum, çünkü laikliğin bize Batı'dan geldiğini herkes biliyor. Laikliğin ideal olamayacağını, **bütün inançlar karşısında eşit konumda** kalınması gösterir. Halbuki bu zulümdür (adaletsizliktir), çünkü **hak ile batıl eşit muamele** görmektedir. Doğru ilkeler her zaman ve mekanda doğru olan evrensel ilkelerdir. Adalet böyledir, fakat laiklik için aynı şey söylenemez.

b) **İhsan ilkesi** ile ideal tanımlar yapma arasında zorunlu bir bağ yoktur. Tanımlar bilim ve mantığın konusuna girer, burada da esas olan, **tanımın vakıaya mutabık olması, "gerçeği" yansıtmasıdır**. Gerçekte var olmayan, zihinde tasarlanmış olan ideallerden söz ediliyorsa, bu durumda da insanlar arasında "ideal" farklılığı yaşanması kaçınılmazdır. Bana göre, İslam'ın kendi kavramları yeterlidir.

c) ***Kur'an***'dan, hemen bir ayetten hüküm çıkarılamaz. Çünkü bazı ayetler bazılarını tahsis eder, bazıları bazılarını neshetmiştir. Kâfirûn Sûresi'ndeki hüküm, Mekke dönemi şartlarının aynen yaşandığı bir toplumda müslümanlar için yol göstericidir, fakat ideal durum değildir. İdeal durum Medine dönemidir; bu dönemin de başları değil, sonudur, "dinin tamamlandığının bildirildiği ayetin indiği an"daki dönemdir.

BEŞİNCİ PAYLAŞIM:

UZLAŞMA HAVARİLİĞİ

Şöyle bir eleştiri yöneltilmiş:

> 'HAKLI BİR SAVAŞTA YAPILAN İYİ HİLE' MÜBAH İSE, MÜBAH OLMAYAN HİÇ BİR HİLE YOKTUR, ÇÜNKÜ HERKES KENDİNE GÖRE HAKLIDIR. YİNE BENİM FİKRİME GÖRE HAKLI FİKİR / HAKLI İŞ, HAKLILIĞI SAĞDUYU İLKELERİNDE BELİRLENEN 'HAK' TANIMINA GÖRE İSPATLANABİLENDİR. İSPATLANABİLEN ŞEY DE HİLE OLAMAZ. DOLAYISIYLA İYİ HİLE DİYE BİR ŞEY OLAMAZ, SAĞDUYU İLKELERİNDE TANIMLANDIĞI ŞEKLİYLE UZLAŞMA OLABİLİR.

1.Yukarıdaki ilk cümle, postmodernist bakış açısını yansıtıyor. Bu konuyla ilgili bir yazı ekte.

2. Sağduyu ilkelerinde belirlenen hak tanımı diye bir şey olamaz. **Hak tanımı, şunun veya bunun ilkelerine bağımlı değildir.**

3. İspatlanabilen şey de hile olabilir.

4. Hile kelimesi aslında "çare" anlamına gelir. Bu yüzden hile, nötr birşeydir. Yani iyisi de olur kötüsü de. **Hile-yi şeriye** kavramı da buradan türetilmiş, fakat zamanla olumsuz bir anlam kazanmıştır. Bahsettiğim ayette "**huda**" kelimesi geçmektedir. Aslında "huda" her halükarda kötüdür. Dolayısıyla kötü hileler huda olarak adlandırılır. Fakat bu kelimenin Türkçe'de kullanımı yaygın değil. (**NOT**: Burada bir hata yapmışız. Ayette geçen kelime "**mekr**"dir.)

5. Uzlaşmacılık başlı başına bir değer ve ilke olamaz. Niteliği buna müsait değildir.

6. Resulullah s.a.s. Hendek Savaşı'nda "Harp hiledir" buyurmuştur. Haklı bir savaşta yapılan hile elbette iyidir ve Resulullah s.a.s. buna teşvik etmiştir. Resulullah, "Biz haklıyız, o halde bizim yaptığımız şey hile değildir" dememiştir.

ALTINCI PAYLAŞIM:

AÇ TAVUĞUN RÜYASINDAKİ DARI AMBARI

Argümanlarımız, ardında yatan mantığın ve gerekçelerin bilinmemesi durumunda yeni yanlış hükümlere yol açıyor.

*

1. Mesela şu cümle:

> **"Demokratik sistemin ideale yaklaştırılamayacağı iddia ediliyorsa, iddia sahibine düşen sistemi ideale yaklaştırmak yerine, sistemi ideal sistemle değiştirmektir ki bu kişi kendi üstüne fiili cihadı farz etmiş olur."**

Bu, **fetva** niteliğinde bir hükümdür ve aslında **içtihat** niteliği taşımaktadır. Fakat, nasslardan delil gösterilmeden salt akıl yürütme ile varılmış bir sonucu ifade etmektedir ve yanlıştır.

Herşeyden önce, nasslardan delil getirilmeden verilen hükümler, **salt o hükmü vereni bağlar**. İşte bu noktada herkesin inancı kendinedir. (Nassların delaleti kat'i olmadığı zaman da böyledir.) Çünkü **herkesin içtihadı ancak kendisi için bağlayıcıdır**. Buna karşılık, **sübutu (varlığı) ve delaleti (anlamı) kat'i** olan (zannî/tahminî olmayan) nasslar herkesi bağlar. "Mevrid-i nassta içtihada mesağ yoktur."

Yukarıdaki cümle, **cihadla ilgili hükümlerin** bilinmesini gerektiriyor. Cihad, her zaman müslümanın önündeki tek seçenek değildir. Bazen hicret gerekir. Ayrıca fiilî cihadın ne olduğunu da açıklığa kavuşturmak icab eder. Savaş, insanın kanaatlerine göre değil, dış şartlara göre yapılır. Mesela, **Yunanistan**'ın ideal bir yönetime

sahip olmayacağı kanaatine sahip olmam, şimdi ona savaş açmamı gerektirmez. Kaldı ki, "ideale yaklaştırılamama" meselesi demokrasiyle sınırlı değildir. Mesela, **Atatürk** döneminde demokrasi yoktu, tek parti rejimi vardı. Diktatörlük söz konusuydu. Bunu, Atatürkçü Falih Rıfkı Atay da "***Çankaya***" kitabında itiraf ediyor. Tek parti yönetiminin ve diktatörlüğün idealle bir ilişkisi olmadığı gibi, ideale yaklaştırılması da düşünülemezdi. Bu durumda, o dönemin müslümanlarına fiilî cihad farz mı oluyordu?!

*

2. Yine şöyle deniliyor:

> **"Benim fikrimce demokrasi ideale yeterince yaklaştırılabilecek bir sistemdir; çünkü tanımının esnekliğe sahip olması demek, ortak paydayı 'seçim (seçme ve seçilme hakkı)' olarak almamız ve sonrasını tanımlama gücünün bizde olması demektir."**

"Sonrasını tanımlama gücünün bizde olması" bir **zan**dır. **İspat** değil tahmindir. Benim tartıştığım aslında bu değil. Müslümanların, Allahü Teala'nın yardımından başka güvenebilecekleri bir şey yoktur. Bunun için de hiçbir şekilde batıla meyletmemek gerekir. Demokratik bir rejimde demokratik hakları kullanmak başka şey, bunları benimsemek, içselleştirmek, ideal olarak kabullenmek başka şeydir. Günümüzde Amerika'nın bir Büyük Ortadoğu Projesi var. Bunun bir ayağını demokratikleşme oluşturuyor. Hakkı açık bir şekilde savunmayıp, hakka götürmesi muhtemel bir yöntemi (ki kökeni **Eski Yunan**'a dayanır) savunmak ve benimsemek, malum ile meçhulü değiştirmektir.

Demokrasinin müslümanları hedefine ulaştıracağı kesin değildir. Demokrat insanlar olarak yarı yolda kalma ihtimali yüksek.

*

3. Yine şöyle deniliyor:

“Biz demokrasiyi, halkın seçme ve seçilme hakkına dayalı bir sistem olarak tanımlar ve boşlukları en uygun şekilde doldururuz. Bu tanım zaten aslında sadece demokrasinin değil, bizim doğruluğunu kabul edip inandığımız kaynakların belirlediği ‘ideal sistemin’ tanımıdır. Örneğin ‘herşeyden önce, seçme ve seçilme ile ilgili şartlar (yaş, eğitim durumu vs.) Halk iradesi aleyhinde bir sınırlandırmadır.’ denmiş. Bu konudaki şartlar demokrasinin değişmez ilkeleri değildir. Herkesin oylarının aynı değerde sayılması da demokrasinin değişmez ilkesi sayılmayabilir. ‘biz, bir partiye oy verdiğimizde, aslında istediğimizi seçmeyiz, türkiye örneği etrafında konuşmak gerekirse, parti lideri tarafından seçilmiş olan insanları seçeriz.’ Yine aynı şekilde bu da ıslah edilmesi gereken bir uygulamadır.”

Gerçekçi olmak gerekir. Demokrasiyi kendinize göre tanımlayabilirsiniz, ama bu, salt haklı olmanızla değil, “güçlü” olmanızla ilgili birşeydir. Mesela Türkiye’de demokrasinin tanımı konusunda son sözü silahlı bürokratlar söyler. Birilerine göre demokrasinin ideale yaklaştığı anlar, silahlı bürokratlara göre, demokrasinin tehlikeye düştüğü anlardır. Burada son sözü güç söyler ve askerler haklı çıkarlar. İnsanları ikna da ederler. Yeni bir anayasa yapılır, yüzde doksan küsur nispette “konsensüs”e mazhar olur. Silahlar her zaman mantıktan daha ikna edicidir.

*

4. Yine şöyle deniliyor:

“ ‘Hak, haktır. Hak, parmak hesabıyla belirlenmez. Toplumsal mutabakatla da belirlenmez.’ denmiş. Benim merak ettiğim herkesin kendi ‘hak’ tanımını yaptığı ve kendini ‘hak üzere olan topluluk’ olarak tanımladığı bir ortamda sorunun çözümünün demokrasiden başka ne olduğudur. Kaynak aynı olsa da yoruma açık hükümleri vardır, nitekim tarih boyunca da bir sürü fırka ortaya çıkmıştır.”

İşte benim asıl karşı çıktığım şey bu. Son tahlilde demokrasi (halkın beğenisi) **temel referans** haline geliyor. Halbuki bazen hak ehli zayıf düşebilir. Nitekim, ahir zamanda dini savunmanın, ateş közünü eliyle tutmak gibi olacağı bildirilmiştir. Peygamber Efendimiz s.a.s., "Ümmetimin fesada uğradığı zamanda sünnetime yapışan..." diyor. Ümmetin fesada uğradığı zaman olacaktır ve o zamanda Sünnet'e yapışanlar azınlıkta kalacaktır. Böyle bir ortamda hakkın referansı demokrasi olmayacaktır.

Mevlana şöyle der:

"Topluluk, suret bakımından olursa beyhudedir. Kendine gel de Tanrı'dan mana topluluğu iste.

"Topluluk, bedenlerin çokluğundan meydana gelmez. Cismi de isim gibi yel üstünde durur bir şey bil!

"Farelerin yüreklerinde topluluk kudreti olsaydı kızarlar, gayrete gelirlerdi de birkaç tanesi bir araya gelirlerdi de;

"Fedai gibi aman vermeden kediye saldırırlardı."

Tarih boyunca İslam dünyasında birçok fırka ortaya çıkmıştır ama onlar bir İmam Gazalî, bir Mevlana yetiştirememiştir. Onların sayıca çokluğu, batıl fikirlerinin hak karşısında yok olup gitmesine engel olamamıştır.

Prof. M. E. Coşan rh. a. şöyle diyor:

> "... **İslâm demokrasi de değildir. Demokraside herkese hürriyet var, İslâm'da herkese hürriyet yoktur.** Kötülüğe hürriyet yoktur. Meselâ içki yasaktır. Demokraside içki serbest... İmâli de serbest, satması da serbest, sunması da serbest, içmesi de serbest... İslâm'da serbest mi?.. Yasak... Demek ki öyle demokrasi memokrasi yok, İslâm'da demokrasiden daha güzel şeyler var... **Demokrasi onların uydurduğu bir şey...** Orda

birbirleriyle çarpışmışlar çarpışmışlar, anlaşma yapmışlar, denge kurmuşlar. Demokrasi onların denge rejimidir. Dindarla masonlar arasında, dinsizler arasında, komünistler arasında denge düzenidir. Yâni, kimse kimseye karışmasın, işimiz yürüsün diye."

"Asrın insanının yanında geçerli olan kavramları öne sürüyorlar: 'İslâm demokrasidir.' Hayır**! İslâm demokrasiden daha üstün ama, demokrasi olmayan bir sistemdir. 'İslâm sevgi dinidir.' İslâm'da sevgi de vardır, kızmak da vardır.** Hepsi dengeli... 'Allah Rahmân'dır, Rahîm'dir.' Rahmân'dır, Rahîm'dir ama, azâb-ı elîmi de vardır, Azîzün-züntikàm'dır da. Bir şeyi anlatırken tek yönlü anlatmayı seviyorum ben şahsen... Tek yönlü göstermeyi çarpık bir tanıtma olarak görüyorum. 'Bu bilgiler ışığı altında, İslâm hoşgörü dini midir?..' Hayır, İslâm her zaman her şeyi hoş görmez! İslâm günahı hoş görmez, günahkârı hoş görmez, müsamaha etmez, günahı engeller. Günahın yapılmaması için emr-i ma'ruf, nehy-i münker bir farzdır, vazifedir; elinden geleni yapar."

*

5. Aşağıdaki ifadeler de yanlış:

"Gerçek: bilimsel olandır.

"Bilimsel: zanna değil akla ve delillere dayalı olandır.

"Hak: bir konuyla alakalı tarafların her birinin gözünden gerçekler çerçevesinde, tüm boyutlarıyla incelendiğinde doğru gözükendir ve tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getirir."

a) Gerek "gerçek", gerekse "bilimsel" kavramları hakkında konuşurken, **Mantık** ve **Bilim Felsefesi** alanında bugüne kadar serdedilmiş olan fikirler hakkında malumat sahibi olmak gerekir. Mesela "**bilimsel bilgi**" diye bir kavram var. Çünkü bilimsel olmayan bilgiler de vardır. Mesela "**keşif**", bilimsel olmayan bir bilgidir.

İkinci olarak, günümüzde "üniversite ve bilim çevrelerinin" "bilimsel" kavramına verdikleri anlamı göz önünde tutarsak, "**gerçek**" ile "bilimsel olan"ın farklı şeyler olduğunu görürüz. Mesela **Karl Popper** tarafından ortaya atılmış olan "**yanlışlanabilirlik**" kavramı, günümüzde "bilimsel olan"ı belirlemede kullanılan bir kıstastır. Mesela, "Gelecek yıl hiç yağmur yağmayacak" dediğimizde, bu ya **kehanet**tir ya da **keşif**tir, bilimsel bilgi değildir. Fakat **gerçek** olabilir. Buna karşılık, bir ekonomist, "Gelecek yıl enflasyon bütünüyle ortadan kalkacak" dediğinde bu **bilimsel** bir önermedir. Fakat gerçek olmayabilir, bir tahmindir, zandır. Kısacası, **"Gerçek, bilimsel olandır" denilemez.**

"Bilimsel; zanna değil akla ve delillere dayalı olandır" ifadesi de yanlıştır. **Abdülaziz Bekkine'nin (rh. a.)** dediği gibi, **"İlmin görevi ihtimalleri hesaplamaktır"**. **Bilim, akla ve delillere dayanır, fakat delillerin kendisi bazen zannî olur, zan ifade eder. Aslında bilimin kendisi baştan sona zandır. Bilimin konusuna girmeyen, bilim adamlarının tekelinde olmayan, insanın doğrudan duyu ve algılarıyla edindiği bilgi zanna dayanmaz.** Mesela, Güneş ve Ay'ın varlığı kesindir, bu zannî bir şey değildir. Ama, gözlemlerden hareketle oluşturulan bilim (teoriler) her zaman zan ifade eder. Kesinliklerinden de hiçbir zaman emin olunamaz. Mesela 400 yıl öncesine kadar bilim adamları, Güneş'in Dünya etrafında döndüğünü kabul ediyorlardı. Bilimsel kitaplar da böyle söylüyordu. Bu, bir gözlemin ürünüydü, gerçekten de Güneş yukarıda dönüp duruyordu.

İslam'da **"yakîn" kavramı** vardır, bunun da üç mertebesi bulunmaktadır: İlme'l-yakîn, ayne'l-yakîn, hakka'l-yakîn. **Bizim anladığımız anlamda bilim, en alt mertebe olan ilme'l-yakîn'e bile girmez.**

İslam'a göre, kesin bilgiye, ancak **delilin sübutunun ve delaletinin kat'i olması** durumunda ulaşılabilir. Yani İslam, ancak bu özellikleri taşıyan bilgiyi kesin kabul eder. Mesela, eşyanın yere düştüğü (elmanın yere düştüğü) **kat'i**dir. Fakat bunun, cisimlerin birbirini çekiyor olmasından kaynaklandığı **zannî**dir. Dolayısıyla yerçekimi yasası diye bir **yasa** aslında olamaz, bu bir **tahmin**dir, bir **zan**dır.

Eşyanın birbirine doğru gidiyor olmasının başka bir nedeni olabilir. İşte bu nedenle, geçen asrın İslam alimleri, **Evrim Teorisi** ortaya atıldığında, bunun zandan başka bir şey olmadığını söylediler. Çünkü, bulunduğu söylenen iskeletlerin gerçek mi, düzmece mi olduğu kesin değildir. Yani **delilin sübutu *kat'i*** değildir. Diyelim ki o iskeletler gerçek, bu durumda da, **delaleti *kat'i*** değildir. Yani o iskeletlerin insanın atası olan bir türün iskeletleri olduğu iddiası ancak bir **zan**dır. Dolayısıyla bu bilgi, zandan başka bir şey değildir. Suriye ulemasından Hüseyin el-Cisr, Sultan Abdülhamid'e ithaf ettiği "***Risale-i Hamidiye***"sinde, o günkü modern bilmi bu şekilde tenkid eder, Batı biliminin İslam'la çelişen teorilerinin safsatadan öteye gitmediğini anlatır. Buna karşılık, Abdülhamid'in Türkiye'de açtığı modern okullarda (Tıbbiye-i Şahane, Harbiye vs.) okuyanlar, Batı bilimine hayran oldular ve önemli bir bölümü İslam'dan koptu, bilimi savunma adına safsataya tabi oldular.

*

6. Yine şöyle denilmiş:

> **"Hak: bir konuyla alakalı tarafların her birinin gözünden gerçekler çerçevesinde, tüm boyutlarıyla incelendiğinde doğru gözükendir ve tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getirir."**

Bu ifade, birden çok çelişkiyi içinde taşıyor. Hakkı tespit ettiğinizde artık tarafsız olamazsınız, haktan yana olursunuz. **Hak anlaşıldığında tek seslilik ortaya çıkar, hak gelir ve batıl zail olur.** Hoşgörülü de olmazsınız. Hoşgörü, hakkın kesin olarak bilinmediği durumlarda söz konusu olur. Mesela **içtihat zan ifade eder**, bu yüzden de, kendimizin hakkı bulduğumuzu düşünmekle birlikte, muhatabımızın haklı olma **ihtimalinin** de bulunduğunu kabul ederiz.

Yunus Emre'nin, "Yaradılanı hoş gör, Yaradan'dan ötürü" ifadesi, yaradılanı insanlarla sınırlandırmıyor. Olaylar da yaratılmaktadır. Burada insanın **kaza ve kadere razı** olması gerektiği ifade ediliyor. İkinci olarak da, insanın insan, nesne

ve olaylara bakarken, **nefsî** dürtülerle değil, Yaradan'ın rızasını gözeterek tavır alması gerektiği belirtiliyor.

Prof. M. E. Coşan (rh. a.) şöyle diyor:

> **"İslâm hoşgörü dini değildir. İslâm her şeyi hoş görmez.** Aptal değil ki müslümanlar... Hırsızlık hoş görülür mü, arsızlık hoş görülür mü, yüzsüzlük hoş görülür mü, riyâkârlık hoş görülür mü, ihlâssızlık hoş görülür mü, kibirlilik hoş görülür mü?.. Kötü şeyler hoş görülmez. Adamlar, 'İslâm hoşgörü dinidir' deyip, 'Benim edepsizliklerime karışma!' demek istiyor. Müslümanları pasifize etmek istiyor. Çalışmasın, çabalamasın, uğraşmasın, kimseye karışmasın istiyor. Açık açık gezecek, bikini ile, yokini ile denize girecek, ayyaş içkisini içecek, kumarbaz kumarını oynayacak, bütün eğlence çarkları dönecek, İslâm hoşgörü dini olduğundan müslümanlar hiç bunlara karışmayacak... Afyon yutturmağa çalışıyorlar, İslâm müsamaha dini filân değildir. İslâm hakkı tutup kaldırmak dinidir, haktan yana olmak dinidir, batılla mücadele vermek dinidir! Küfürle, şirkle, batılla, yanlışla, günahla, haramla, haksızlıkla, zulümle mücadeledir İslâm!.. Zaten bazıları da oradan kötülemiyor mu? Bazıları da, 'İslâm mücadele dinidir' diyor. E kardeşim, gel bakalım, sen 'İslâm müsamaha dinidir' dedin, ötekisi de 'İslâm savaş dinidir' diyor; hangisi doğru?.. Savaş dini doğru... İslâm'da insanın kendi nefsiyle savaş var, kötülüklerle savaş var, kâfirlerle savaş var, şeytanla savaş var."

*

7. Yine şöyle denilmiş:

> **"Laiklik konusunda da tanım kargaşası söz konusudur. Bize göre laiklik herkesin adalet (sağduyu ilkelerinde tanımı yapılan adalet) sınırlarını aşmamak kaydıyla inancının gereğini yaşamakta özgür olmasıdır."**

Yapılan bu “bize göre laiklik” tanımına itiraz edecek değilim. Benim itiraz ettiğim şey şu: İnsanlar laikliği, “size göre laiklik” tanımıyla anlamazlar. Mesela birisi çıkıp Hıristiyanlığı şöyle tanımlayabilir: “***İncil***’e ve Hz. İsa’ya tabi olmak, bu çerçevede, onun müjdelediği son peygambere ve ona olan vahye inanıp tabi olmak.” Sonra da bu tanımdan hareketle, “Ben hıristiyanım” diyebilir ve kendisini hıristiyan olarak nitelendirmesinin küfrü mucip olmadığını öne sürebilir. Önemli olan bu değildir, önemli olan, insanların onun beyanından ne anladığıdır. İnsanların beyanları üzerinde sadece hukukçular inceden inceye durur, çünkü bir metindeki her kelime hukuk açısından önem taşır. **Halk ise, bir insanın laikliği nasıl anladığına bakmaz, onun aklında sadece, laikliğin savunulduğu kalır. Sonra da, nerede laiklikle ilgili bir tanım duysa, laikliğin o olduğunu düşünür.** İşte bu yüzden, geçmişte İslam uleması, yanlış anlamaya meydan vermemek için çok büyük dikkat sarfetmişlerdir. Geçmiş ümmetlerde de durum buydu. Mesela Abdullah ibni Mübarek, “***Kitabü’z-Zühd***”de, bir alimin başına geleni anlatır. Ona, devrin yöneticisi, zorla domuz eti yedirmek ister. Yemezse öldürülecektir. Hükümdarın adamı, o alime, kendisine domuz eti değil, başka bir hayvanın etini getireceğini gizlice söyler. Buna rağmen o alim, o eti yememiş ve öldürülmüştür. Nedeni de, "Kendisini örnek alarak halkın sapıtmasına, ‘Demek ki zor karşısında domuz eti yenir’ diye düşünmesine engel olmaktır. O yüzden fıkıhta “**sedd-i zerayi**” diye bir kavram vardır.

*

8. Yine şöyle denilmiş:

> **“Sonuç olarak ben bu grubun görev tanımının (mealen) şu şekilde değiştirilmesini öneriyorum: Demokratik bir sistem içerisinde doğmuş olan bir partinin ‘ideal parti’ olabilmesi için...”**

Bana göre, “**ideal** parti” yerine “**işlevsel**” demek gerekir. Bu rejimde ideal bir parti kurmanın mümkün olabileceğine inanmıyorum.

*

9. Yine, Peygamber Efendimiz s.a.s.'in yahudiler için ***Tevrat***'ın hükümlerini uygulaması meselesi gündeme getirilmiş. Aslında bu konuyu, daha önce gönderdiğim "Hoşgörü, Cok Kültürlülük..." başlıklı yazıda ele aldım.

Burada, Yahudiler arası bir ihtilaf söz konusu. Çözüm mercii doğal olarak Tevrat olacaktır. Onlar aslında, Peygamber Efendimiz'in daha yumuşak bir hüküm vermesi beklentisi içindeydiler. Sa'd bin Muaz r.a. de, Hendek Savaşı'nda sonra Yahudiler hakkında ***Tevrat***'a göre hüküm verdi. Onlar o zaman da Sa'd r.a.'in daha yumuşak bir hüküm vereceği beklentisi içindeydiler.

Benim anlatmak istediğim mesele şu: Bir yahudi ile bir müslüman arasında sorun yaşandığında ne olacaktır? Yine bir müslüman ile hıristiyan arasında sorun yaşanırsa hüküm neye göre verilecektir. Mesela ***Tevrat***'ta kısas vardır, diyet yoktur. Hıristiyanlık'ta ise kısas yoktur. İslam'da ise kısas esas, diyet ise arzuya bağlıdır. Şimdi, bir hıristiyan bir müslümanı öldürdüğünde, hıristiyan olan şahıs, "Benim dinimde kısas yok, diyet var. Diyet ödeyeceğim" diyebilir. Buna karşılık müslüman da, "Benim dinimde de diyet, öldürülenin yakınının rızasına bağlı. Ben diyete razı değilim, kısas istiyorum" diyecektir. O zaman neye göre hüküm vereceksiniz?

Cevap bellidir, **yönetim hıristiyan ise müslüman, müslüman ise hıristiyan kaybedecektir.** Fakat burada bizim için önemli olan kulların arzusu değil, "Allah'ın muradı"dır. Önemli olan, Allah'ın son kitabıdır.

Laiklik, olamaz.

YEDİNCİ PAYLAŞIM:

MECAZI ANLAMAYAN TECAHÜL-İ ARİFANE

Demokrasi şu şekilde tanımlanabilir: Halk hakimiyetine dayandığı, halkın kendi kendini idare etmesini esas aldığı kabul edilen idare şekli.

“Kişi hiç bir muhalefete güç yetiremediği durumlarda hicret etmez mi?” şeklindeki bir soru, “hiçbir muhalefete güç yetirememe” varsayımına dayanır. İnsanın dille yapacağı cihad (emr-i bi’l-maruf nehy-i ani’l-münker), bir muhalefet biçimidir. Asıl kötü olan, insanın kendi kendisini kısıtlaması, kendiliğinden bunu terketmesidir. “Düzen”in gelecekte iyi olacağı varsayımıyla mevcut durumu benimsemek ise, kendiliğinden muhalefeti terk etmek anlamına gelir.

Eskiden medreselerde **sarf ve nahiv** yanında **belagat** da okuturlarmış. Böylece birtakım ifadelerin **mecaz, kinaye** vs. içerdiği öğretilirmiş. Bu yüzden de, medrese tahsili yapmış olanlar, birbirlerini anlamakta zorluk çekmezlerdi. Birisi, “Silahlar her zaman mantıktan daha ikna edicidir” dediğinde, muhatabı onun, meramını mecazla anlattığını bilirdi.

Algı ve duyu meselesi uzun bir konu. Eskiden bunu filozoflar tartışıyordu, günümüzde ise bu, psikologlar tarafından incelenen bir konu. “Sağlam duyular”ın kesin bilgi kaynağı olduğu, akaid kitaplarımıza bile girmiştir. Bu konuyu, (daha önce ekte göndermiş olduğumuz) postmodernizmle (Modernite ve Yeni Sofistler/Postmodernizm) ilgili yazımızın sonunda dile getirmiştik. **Virtual reality** denilen şey var, hatta çöllerde görülen **serap** diye bir şey de var. Hatta **rüya** var. İnsan görüyor, konuşuyor, dinliyor; ama bütün bunlar kesin bilgi kaynağı değil. Bunlar ayrı konular.

Bu konular geçmişte genişçe tartışılmıştır. Mesela İbn Haldun, duyu ve algılara dayanılarak geliştirilen teorilere “**birinci dereceden makuller**” ve “**ikinci**

dereceden makuller” adını verir. Algı meselesi de Batı’da **Berkeley, Locke** vs. gibi isimler tarafından tartışılmıştır. Batılılar, maddenin kendisinden, insanın kendisinin var olup olmadığından bile şüpheye düştüler. İşte o yüzden **Descartes**, “Düşünüyorum, o halde varım” dedi. Konuyla ilgili olarak ekte iki yazı yer almaktadır.

Allahü Teala, din olarak İslam’dan razı olmuştur. Ayette böyle buyuruluyor. Yani artık başka bir dinden razı değildir. Dolayısıyla, bir hıristiyan, “Ben müslümanlardanım” demek zorundadır. Fakat İslam’ı hiç duymamış, İslam’dan hiç haberi olmamış bir insanın durumu farklıdır.

Bize düşen, laikliği savunmak değildir. İslam’ın laiklikten daha iyi olduğunu göstermektir.

SEKİZİNCİ PAYLAŞIM:

DERİN OYUN: MÜSLÜMANA YUTTURULAN "DEVRİMCİLİK/İNKILAPÇILIK SOSYALİSTLERİN VE ATATÜRKÇÜLERİN TAPULU ARAZİSİDİR, MÜSLÜMANIN ORAYA GİRMESİ HELAL OLMAZ" AFYONU

"Adalet" ve "ihsan", ***Kur'an***'da geçen kavramlar. Fakat "**uzlaşma**" ve "**mertlik**" kavramlarına ben rastlamadım. ***Kur'an***, adaleti tanımlamaz, emreder. Adaletin "Sağduyu ilkeleri" çerçevesinde yapıldığı söylenen tanımı, "hikmet"in tanımına uygun düşüyor. Hikmetin tanımını "adalet" için kullanırsanız, hikmeti nasıl tanımlayacaksınız?! "Gerçek", "bilimsel" ve "hak" tanımları da sorunlu.

Tanımlar, "efradını cami, ağyarını mani" olmalı ve birşeyi, bilinmesi kendisine bağlı şeyle tarif etmemelidir. **Güzel** şöyle tanımlanmış: "Sağduyu ilkelerine en uygun olandır." İfadeyi açarsak, şu söylenmiş olur: "Güzel; adalet, ihsan, uzlaşma ve mertlik ilkelerine en uygun olandır." Böyle bir tanımın anlamsız olacağı açıktır. Bu tanım ne efradını camidir, ne de ağyarını manidir.

Aynı şey "fayda" tanımı için de geçerli. Fayda, "ıslah çabası" sözkonusu olmadan da ortaya çıkabilir.

İdeal de, "güzel ve doğal olan" olarak tanımlanamaz. İdeale "doğal olan"ı eklememek gerekir. **İdeal, "olması gereken"dir, "olan" değil. Olan şey, ideal niteliği taşımaz.** Mesela insanın beslenmesi olan birşeydir, fakat ideal değildir. Bu, beslenmenin kötü bir şey olduğu anlamına gelmez, sadece ideal olamayacağını gösterir. İdealler yüksek değerlerdir. Yani bir insan, iyi besleniyor diye ideal insan olarak gösterilemez. Beslenme, insanın hayvanla ortak olan yönüdür, insanın bu yönünü kontrol altına alabilmesi idealdir, işte onun için oruç vardır. **Doğallık konusuyla ilgili bir yazım ekte.**

“Uzlaşma” ve “mertlik” gibi ilkelerin, bir parti için değil de, bireyler için sözünün edilmesi anlamlı olabilir. Bu dört ilke de “ahlâk”ın kapsamına girer, fakat ahlâkî ilkeler/değerler bunlarla sınırlı değildir. Adalet, ahlâkî bir ilke olmakla birlikte, hukukun temel amacıdır. Mesela **af, ahlakî bir değerdir, fakat adaletin kapsamına girmez**. Ahlakî değerlerde esas olan itidaldir. İfrat ve tefritten uzak olmaktır. Uzlaşmacılık ilkesi bu açıdan sorunlu görünüyor. Çünkü **önemli olan uzlaşmacılıkla uzlaşmazlık arasındaki denge noktasıdır**. Yani **uzlaşmaz olmak da, uzlaşmacılık da ilke olamaz**. Yukarıdaki uzlaşmacılık tanımı, bu ikisi arasındaki denge noktasına göre yapılmış olabilir, ama adı yanlış konulmuştur.

En özlü bilgiler, ansiklopedilerde bulunur. Mesela ***TDV İslam Ansiklopedisi***’nin “Adalet” maddesinin okunmasını tavsiye ederim. Adaletin türleri de vardır; hukukî adalet, sosyal adalet vs. gibi. Sosyal adalet fikri geniş olmakla birlikte, bunun İslam’daki en önemli temeli “zekat”tır. Bu, İslam’ın beş şartından biridir. Ansiklopedilerden “bilim”, “ilim”, “hak”, “ihsan”, “güzel”, “doğal”, “fayda” vs. gibi maddelerin okunması yararlı olur. Boşuna tartışıyoruz gibime geliyor.

Diğer bir önemli nokta şudur: İnsan, birtakım ilkeleri benimseyebilir, fakat bu ilkeleri benimsemekle o ilkeleri hayatına geçirmek farklı şeylerdir. Yani **“adil” olmakla, “adaleti savunmak” farklı şeylerdir**. Samimi bir şekilde adaleti savunan nice insan vardır ki, adil olmayı başaramaz. “Adil insan” tanımı üzerinde titizlikle duranlar, hadişçilerdir, çünkü onlar için hadislerin ravilerinin adil olması zorunlu birşeydir. **Hatîbu’l-Bağdadî**, adil insanı şöyle tanımlıyor: “Farzları ifa eden, emredileni devamlı yapıp nehyedilenden sakınan, insanı adileştiren günahlardan kaçınan, davranışlarında hakkı arayıp yapılması gerekeni yapan, bu esnada dilini ve şahsiyetini zedeleyen sözleri ağzına almayan kimseye adil denir ve doğru sözlü olduğu kabul edilir.”

Aynı şekilde **muhsin** olmak da kolay bir şey değildir. Dolayısıyla, “Sağduyu Partisi muhsindir, adildir, merttir” demek bana doğru bir tutum olarak görünmüyor. Çünkü bu, “**nefsini tezkiye**” anlamına gelir. ***Kur’an***’da, “**kendimizi temize**

çıkarmamamız, Allah'ın dilediğini temize çıkaracağı" bildiriliyor. "Sağduyu Partisi, toplumsal yaşama adaleti, ihsanı vs. hakim kılmayı amaçlamaktadır" gibi ifadeler kullanmak gerekir.

Tuğrul Çekirge şöyle diyor:

> "Düzenin yanlışlıklarını bertaraf etmek, doğru düzeni sağlamak için **mevcut sistem yoluyla muhalefet** etmekten başka çare ve yol var mıdır? Demokratik yolları (siyasi parti, seçim, vb.) kullanarak mücadele edilmesi gerekiyor. Kalkıp **devrim** yapmak fikri hala bazılarının hayallerinden başka kendine yer bulamaz."

Bu şekilde, bu tartışmayı nasıl sürdüreceğiz, bilemiyorum?! Gerçekten sıkılıyorum. **CHP'nin ilkeleri altı tane ve birisi "devrimcilik". "Uzlaşmacılık" değil.** Hikmet, yerli yerince hareket etmeyi gerektirir. **Devrimci insanlarla siz uzlaşmacılığınızla baş edemezsiniz.** Türkiye'de sürekli devrim yapılıyor. **1960'da devrim** yapıldı. 12 Mart, bir devrimdi. **28 Şubat** bir devrimdi. Demek ki, devrim yapmak, bazılarının hayallerinden başka yer de buluyor kendine. Fatih'in, Bizans İmparatoru'na şöyle bir mesaj gönderdiği söylenir: "Benim gücümün ulaştığı yere, senin hayallerin bile ulaşamaz." Şimdi rolleri değiştik. Devrimcilerin gücünün ulaştığı yere, uzlaşmacı müslümanın hayalleri bile yetişmiyor. Kimseye "Kalkıp devrim yap" demiyorum, çünkü bu zihniyet Türkiye'de yok. Ben kimseye kalkıp da Türkiye'de devrim yapmasını söylemiyorum. Ama herkese**, "Zihinlerinde devrim yapmaları gerektiğini"** söylemek ihtiyacı duyuyorum.

DOKUZUNCU PAYLAŞIM:

GÜÇLÜ CEVAP: “LAN SEN KİM OLUYORSUN DA BANA CEVAP VERİYORSUN!”

Bu grupta dile getirdiğim görüşler ve gönderdiğim yazılar, Sağduyu ilkeleriyle ilgili değerlendirmelerim bir tarafa bırakılırsa, bu grupla ilgisi bulunmadan başka platformlarda da yıllardır savunduğum fikirlerden oluşuyor. Araçları, amaca zarar vermeden savunmak gerektiğine inanıyorum. Partiye, bir “araç” olarak karşı değilim. Fakat bu, bizi, “sistem”i savunmaya götürmemelidir**. Ayrıca meseleleri “kişiselleştirme”den tartışmak gerekir. Yani düşünce ve fikirleri tartışmalıyız, tartışan tarafları değil.** Amacımız birbirimizi yargılamak olmamalıdır. Sağduyu ilkelerinin iyi tartışılması ve içeriklerinin iyi oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. **Bunları burada tartışırız, burada kalır. Ama dışarıya deklare edildiğinde, artık ok atılmış olur ve geriye dönmez. Ve o zaman, bizim burada duymaktan rahatsız olacağımız/olduğumuz şeyleri başkaları söylerler.** Ve bu, yıkıcı etkiler meydana getirir. Baştan istişare önemlidir. Hadis şöyle: **“İstişare eden pişman olmaz.”** Fikirler, eleştirilerle güçlenir; çünkü böylece zayıf yanlar gözden geçirilir. Bu, bağışıklık sisteminin güçlenmesini sağlayan aşılara benzer. Hata yapabiliriz, bu önemli değil; hadiste belirtildiği gibi, “müminin niyeti, amelinden hayırlıdır”. Yani mümin, niyeti iyi olduğu halde hata yapabilir ve ameli kusurlu olabilir.

Ekte, merhum hocalarımızın görüşleriyle ilgili iki yazı gönderiyorum.

ONUNCU PAYLAŞIM:

"TÜRK'ÜM DOĞRUYUM ÇALIŞKANIM, KERAMETİM KENDİMDEN MENKUL, LAİKİM DEMOKRATIM ÇAĞDAŞIM"

Bu gruptaki tartışmalardan yeni haberdar oldum (7 Ağustos Cumartesi akşamı). (EK NOT: İki ayrı e-mail grubu varmış. Sonradan birleştirdiler.)

Öncelikle (açıklanan) "Temel İlkeler" hakkında bazı görüşlerimi dile getirmek istiyorum.

> **"-Partimiz, Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarmanın en önemli vasıtasının eğitim olduğunu kabul eder."**

Bu ifadenin uygun olmadığı kanaatini taşıyorum. Belki böylesi bir ifadenin, Türkiye'deki "egemen güçler" ve "resmi ideoloji" nezdinde Sağduyu Partisi'ni meşrulaştıracağı düşünülebilir, fakat böylesi bir zorunluluk yok. Türkiye'deki **bütün partilerin "çağdaş uygarlık seviyesi"ne atıfta bulunmaları gerekmiyor.** "Çağdaş uygarlık seviyesi**" ideolojik bir ifadedir**, Türkiye'deki **"çağdaşlaşma" ideolojisinin sloganıdır.** Aslında "uygarlık" epeyce sorunlu bir kelime. "Uygarlık", geçen yüzyılda ve bu yüzyılın başlarında Batı'nın, başka toprakları sömürgeleştirmek için kullandığı meşrulaştırıcı bir söylemdi. Batı, kendisi dışındaki toprakları işgal etmek zorundaydı, çünkü oralara uygarlık (medeniyet) götürüyordu. Batı'yla mücadele edenler, uygarlık düşmanlarıydılar. İşte bu yüzden Mehmed Akif, "Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar" ifadesini kullanır.

Sosyal psikolojide "**beyin yıkama**" diye bir kavram vardır. Beyin yıkama, "kişiliğin ve kimliğin" yok edilmesi, yeniden şekillendirilmesi anlamına geliyor. Batılılar, Çinliler'in Kore Savaşı sırasında bu yöntemi esirler üzerinde uyguladıklarını "iddia" ediyorlar. Fakat kendileri bunu Guantanamo'da acımasızca uyguladılar. Bu konuyla ilgili bir yazıyı ekte gönderiyorum. Asıl konumuza

dönecek olursak, **bizim "uygarlık" gibi ithal kavramları kullanmamız, bir bakıma beyni yıkanmış insanlar olmamız anlamına gelir**. Kendi kavramlarımızı kullanmamız gerekir. Dünya görüşü ve ideolojilerin galibiyeti, kendi kavramlarına geçerlilik kazandırabilmeleri ile ilgilidir.

*

> **"-Çağdaş anlamda laiklik, din ve vicdan özgürlüğünün teminatı, toplumsal barışın temellerinden biridir. Anayasa ve yasalarla çelişmedikçe, insanların, inançlarının gereğini yaşamasının en doğal hakları olduğunu kabul ediyoruz."**

İkinci cümle, anayasa ve **yasaları, inancın önüne geçiriyor**. Bu, "**Hapishane sınırları içinde hürsünüz**" demek gibi bir şey oluyor. Herşeyden önce şunu sormak gerekir: **Anayasa ve yasalar da, sonuçta bazı insanların inanç veya kanaatlerine dayanır.** Anayasa ve yasalar **"inançsızlık" temelinde** oluşturulmuş ise ne olacak? İnsanların inançlarının gereğini yaşaması, anayasa ve yasalarla çelişen birşeyse, yapılması gereken, anayasa ve yasaların değiştirilmesidir. İnsanların kafalarının ürünü olan (bazen de kafasızlıklarının ürünü olan; sürekli değiştirilmeleri bunu ispatlıyor) anayasa ve yasalardan neden fedakarlık yapılmıyor da, inançlardan fedakarlık isteniyor? Türkiye'de inanç denince İslam akla gelir. Aramızda biraz yahudi ve hıristiyan da var. Türkiye'de insanların inançlarını yaşamalarına engel olmayı gerektirecek bir durum yok. Eğer Eski Mısır'da olduğu gibi Nil'e kurban verme türünden cinayetler yaşansaydı, böylesi bir ifade anlamlı olabilirdi.

*

> **"-Partimiz, milli ve manevi değerlerin, kişi veya grupların, şahsi menfaatlerine alet edilmesine karşıdır."**

Yani, “din istismarı”na karşıyız. (Aslında bu cümle yanlış kurulmuş. “Kişi veya grupların şahsi menfaatleri”nden söz ediliyor; grup için grup menfaati söz konusu olabilir. Diğer cümlelerde de dil bakımından kusurlar var.) Bu konuyla ilgili bir yazı ekte.

“-Millet iradesine dayanmayan hiçbir yönetim meşru değildir.”

Böylesi “genel” ifadelere gerek yok. “Meşruluk” ayrı bir mesele. Bu konuyla ilgili yazı ekte.

“-Cumhuriyetimizin temel nitelikleri ve yapısı korunacaktır.”

Bence bu ifadeye de gerek yok. Belki şu söylenebilir: Cumhuriyet, milletin egemenliği ise eğer, milletin iradesine “temel nitelikler ve yapı” konusunda bir sınır koymak, cumhuriyetin bizzat kendi tanımıyla çelişir. Temel nitelikler ve yapı korunacaksa, nerede kaldı “çağdaşlık”, nerede kaldı “**irade**”?!

“-Herkesin düşüncesini özgürce söylediği, farklı düşünce ve fikirlere hoşgörü ile bakıldığı, gelişmiş batı ülkelerinin bu konudaki aşamalarından örnekler alan bir sosyal yapı oluşturulacaktır.”

Gelişmiş Batılı ülkeleri referans almak doğru bir tutum olamaz. Ayrıca “sosyal yapı”nın bize özgü olması gerekir. Taklitçilik doğru değildir. Taklit konusuyla ilgili bir yazı ekte.

Diğer konulardaki görüşlere büyük ölçüde katılıyorum. İnsan haklarıyla ilgili bir yazı da yine ekte.

ONBİRİNCİ PAYLAŞIM:

“GEL VATANDAŞ GEL, AHLÂKIN İYİSİ BURDA, GERÇEĞİN EN TAZESİ BURDA!”

1. Ahlâk konusuyla ilgili “sonuç” değerlendirmelerinin büyük çoğunluğuna katılıyorum. Fakat katılmadığım noktalar var. Mesela şu cümle:

> **“Bireysel ahlak, inanışta ve yaşayışta (teori ve pratikte) Sağduyu İlkeleri'ne uygunluktur.”**

Sağduyu ilkeleri olarak sıralanan ilkeler, “ahlâk”ı bütünüyle kapsamıyor. Mesela “adalet”, ahlâkî bir değer olmakla birlikte, en üstün ahlâkî değer değildir. Af, daha yüksek bir değerdir. Onun için ***Kur’an***’da, “öfkelerine hakim olanlar” övülürler. Yine ***Kur’an***’da, kötülüğe misliyle mukabele edilmesine izin verilir, fakat affetmenin daha hayırlı olduğu belirtilir. Fakat af, kişinin cezalandırma gücü ve cesareti bulunduğu zaman söz konusu olabilir, yoksa **acziyet**ten söz etmek gerekir. İhsan ilkesi de aslında affı gerektirir, hem işi iyi yapma anlamında, hem de bildiğimiz ihsanda bulunma anlamında. Fakat, Sağduyu ilkesi olarak ihsan’a verilen anlamdan bu sonuca varmak mümkün görünmüyor. Zaten **böylesi konularda “ihsan”, zorunlu bir ilkeye dönüştürülemez**. Yani affedici olmak bir zorunluluk değildir, ayet-i kerimede de, affetmeyip cezalandırmaya izin veriliyor, fakat affedenler övülüyor. **Adalet, dışsaldır, dışardan zorla gerçekleştirilir; ahlâk ise içseldir, yani ahlâkî davranış, kişinin kendi kararıyla yapabileceği birşeydir. Mesela bir insanı, hakkını almayıp affetmeye, ihsanda bulunmaya zorladığımız zaman ona zulmetmiş oluruz.**

Dolayısıyla, bireysel ahlâk, Sağduyu ilkelerine uygunluk olarak tanımlanamaz. Bu, son derece sübjektif bir tanımdır.

2. “Sağduyu ilkeleri” için yapılan açıklamalar da yetersiz. Bu, “kavram”lara verilen anlamlardan ortaya çıkıyor.

> **“Gerçek: Bilimsel olandır.**
>
> **“Bilimsel: Zanna değil akla ve delillere dayalı olandır.**
>
> **“Hak: Bir konuyla alakalı tarafların her birinin gözünden gerçekler çerçevesinde, tüm boyutlarıyla incelendiğinde doğru gözükendir ve tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getirir.”**

Burada, “gerçek” ile “hak” arasında bir ayrım yapıldığını görüyoruz. Gerçeğin zanna dayanmadığını anlıyoruz. Buna karşılık hak, **“izafî/görece” (doğru gözüken)** hale geliyor. Bu izafîlik; tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getiriyor. Yani hak, çokseslilik konusu olabiliyor.

Gerçekte ise, “gerçek” ile “hak” arasında bir fark yoktur.

> “Hak, aslında sabit ve aklın inkar edemeyeceği derecede sabitliği kesin olan demektir. Varlığı kendisinden olup, başkasından olmayan Hak Teala’dır. O’nun yardımıyla, onun dışında olanlar da zatında mümkün olanlardır [Yani varlıkları zorunlu değildir]. Bu mana ile hak ve hakikat [gerçek] zaten birdir. İtibarî olarak ayrıdır, ikisinin de çoğulu ‘hakâik’ gelir. ‘Hukuk’un tekili olan hak da İslam’da bu manadan alınmıştır ki, lehde olarak sabit ve vacib olan demektir. Aleyhte olursa görev ve vecibe olur. Sözün kısası ‘hak’ fikrin, sözün uyduğu olayın ismidir. Bununla beraber bu ölçü ile uyuşan söz ve inanca da söylenir.”
>
> (***Hak Dini Kur’an Dili****,* C. 1, Azim D., s. 244.)
>
> “Hakka ve iyiliğe sevgi duymanın derecesi, batıla ve şerre karşı duyulan nefretin derecesiyle orantılıdır.”

(***Hak Dini Kur'an Dili***, C. 2, s. 298.)

Demek oluyor ki, hakkın tesbiti aslında hoşgörü, tarafsızlık ve çokseslilige yol açmaz.

*

2. İhsan kavramıyla ilgili olarak yapılan tanımlarda **"doğa kanunları"na atıfta** bulunulması da pek doğru bir yaklaşım değil. Bugünkü bilim anlayışıyla da çelişiyor. Doğa kanunları denilen şey, doğal (tabiî/tabiata uygun) olana işaret eder. Oysa, doğal olan bazen **fıtrat**ın önüne bir engel olarak çıkar. **Şah Veliyyullah Dihlevî**, "fıtratın ortaya çıkmasını engelleyen perdeler" olarak şunları sıralar: 1. Yapı (tabiat, karakter) perdesi, 2. Merasim (adet, gelenek) perdesi, 3. Yanlış bilgi perdesi. Birincisini şöyle açıklar:

"Şöyle ki: İnsanın tabiî [doğal] yapısına; yeme içme ... motifleri konulmuştur."

Bununla nasıl mücadele edileceğini de şöyle açıklar:

> "Bil ki: Tabiî yapı perdesinin kaldırılması iki şeyle olur.... Birincisi, hayvanî yönü zayıflatan riyazetlerdir.... İkincisi...."
>
> (***Hüccetullahi'l-Baliğa***, C. 1, ss. 214-217.)

Doğallıkla fıtrat örtüşmez. **Fıtrat**, doğa kanunları denilen şeylerden çıkarılamaz. Doğa kanunları denilen teoriler akılla tespit edilir. Halbuki insan, fıtratla ilgili bilgiyi büyük ölçüde vahiyden öğrenir, bu konuda akıl yetersiz kalır.

Öte yandan, "ihsan" ilkesinin yanı sıra, "işlerin en hayırlısının orta yol" olduğu da akılda tutulmalıdır. Yine, **Şeriat**'te "güçlüğün kaldırılması" temel bir ilkedir. "Kim bu dini güçleştirirse, onu din mağlup eder; fakat siz kolaylaştırınız ve mutedil olunuz." (***Buharî***, İman, 29; ***Nesaî***, İman, 18) Bunu da daima hatırda tutmak, ihsan ilkesini bu çerçevede anlamak gerekir.

*

3. **Uzlaşmacılık** her halükarda geçerli bir ilke olamaz. Barış, her zaman savaşa tercih edilmez.

“Onun için, gevşemeyin ve siz daha üstün iken barışa çağırmayın. Allah sizinle beraberdir ve amellerinizi asla eksiltmez.” (47/35)

Yine, Ehl-i Kitap’la hikmetle, güzel öğütle en güzel şekilde “**mücadele** edilmesi” emrediliyor. Burada “mücadele” kavramı var, “uzlaşma” değil. “**En güzel şekilde uzlaş**” denilmiyor.

“İbrahim’de ve onunla beraber olanlarda sizin için hakikaten güzel bir örnek vardır. Hani onlar, kavimlerine, ‘Şüphesiz biz, sizden ve Allah’tan başka taptıklarınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz ve siz bir tek Allah’a inanıncaya kadar, sizinle bizim aramızda ebedi olarak düşmanlık ve kin belirmiştir’ demişlerdi....” (60/4)

*

4. Eğitim konusunda yazılanlar yerinde...

ONİKİNCİ PAYLAŞIM:

“BENİM OĞLUM BİNA OKUR…”

1. Güncellenmiş ilkelere göre görüşlerimi tekrar paylaşmak istiyorum. İlk mesajımın dikkate alınmış olmasından dolayı teşekkür ederim.

Şöyle deniliyor:

> “SAĞDUYU ŞU TEMEL AMAÇLARLA KURULMUŞTUR:
>
> •HER KONUDA HAKKI VE SAĞDUYULU YAKLAŞIMI GÖSTEREN BİR REFERANS NOKTASI OLMAK;”

Bence, referans noktası olmak iddiasından vazgeçmek gerekir. **Sağduyu Partisi, itikadî veya amelî bir mezhep değildir.** Böyle olmakla birlikte, **mezhepler bile referans noktası olma iddiasında değildirler.** Mezhepler, ***Kur’an*** ve Sünnet **referans** alınarak oluşturulur. Bununla birlikte mezhep imamları, kendilerinin “**mutlak doğru**”yu bulduklarını iddia etmemişlerdir. ***Kur’an*** ve Sünnet dışında hiçbir şey referans haline gelemez. Adalet ve ihsan gibi ilkeler ***Kur’an***’da olmaları hasebiyle referans olabilirler, fakat onlarla ilgili yorumların da yine ***Kur’an*** ve Sünnet’e dayandırılması gerekir. **Kendi kişisel yorumlarımız referans olamaz.** Ayrıca, “her konuda referans noktası olma” iddiasını bir yana bırakıp, daha mütevazı ve gerçekleştirilebilir hedefler belirlemek gerekir.

*

> “---ADALET: HAKKA UYGUNLUK, HAKKI GÖZETMEK VE YERİNE GETİRMEKDİR.
>
> -HAK: BİR KONUYLA ALAKALI BÜTÜN TARAFLARCA, KONU GERÇEKLER ÇERÇEVESİNDE, HER BOYUTUYLA

İNCELENDİĞİNDE DOĞRU OLDUĞU KABUL EDİLENDİR. TARAFSIZLIK VE ÇOKSESLİLİĞİ BERABERİNDE GETİRİR."

Daha önce gönderdiğim mesajda, merhum Elmalılı'nın hak tarifini aktarmıştım: "Hak, aslında sabit ve aklın inkar edemeyeceği derecede sabitliği kesin olan demektir." Tabiî ki bu, Elmalılı'nın kişisel tanımı değil; öteden beri **İslam ulemasının üzerinde ittifak ettiği bir tanım**. Hakkın ortaya çıkmasında "bütün taraflar"ı müdahil hale getirmek doğru değildir. Allah c.c., el-Hakk'tır, aslında sadece Allahü Teala haktır. O yüzden Peygamber Efendimiz s.a.s., şairlerin söyledikleri sözler içinde en doğrusunun, Lebid'in, "**Allah'tan başka herşeyin batıl (hak olmayan) olduğunu**" ifade eden mısraı olduğunu söylemiştir. Hakkın karışı batıldır, o yüzden, Peygamber Efendimiz s.a.s., "Hakkı hak bilip hakka tabi olmayı, batılı batıl bilip batıldan içtinap etmeyi nasip etmesi" için Allahü Teala'ya dua ediyordu. O yüzden "Hak geldi, batıl zail oldu" buyuruluyor. Ama, "konuyla ilgili bütün taraflar", Lebid gibi değildir, neyin hak, neyin batıl olduğunu bilemezler. Bu yüzden, **bütün insanlık konuyla ilgili taraf olduğu halde, insanların çoğu, el-Hakk'ı inkar eder**. Hakkın, tarafsızlık ve çokseslilliği beraberinde getireceği iddiasına ise, hiçbir şekilde katılamıyorum.

*

"AF UZLAŞMANIN BİR PARÇASIDIR... SAĞDUYU İLKELERİNİN BÜTÜNLÜKÇÜ BİR AHLAK ÇİZGİSİ ORTAYA KOYDUĞU, İLKELER DAHA DİKKATLİ İNCELENDİĞİNDE GÖRÜLECEKTİR."

Af, uzlaşmanın bir parçası olabilir. Fakat ben bu uzlaşma kavramından iki nedenle hoşlanmıyorum: Birincisi, bir parti veya devlet için, affediciliğin pek de olumlu bir şey olmadığı kanaatini taşıyorum. **Af, birey için düşünülebilir. Af, bir bakıma kendi hakkından vazgeçmektir. Bir birey, kendi hakkından vazgeçebilir, ama bir devlet, affedici olamaz. Bunun için bütün bir toplumun rızası gerekir.** Mesela, devlete karşı işlenen suçlarda (ki bunlar genelde düşünce suçu gibi

uydurma suçlardır) devlet affedici olabilir. Fakat Türkiye'de devlet, hepimizin bildiği gibi, kendisine yönelik suçları affetmezken, kul hakkı kapsamına giren suçlarda af çıkarıyor. Böylece adalet yok ediliyor. **Adaletin (hukukun), affa (ahlaka) önceliği vardır. Hukukun olmadığı yerde ahlak da kalmaz. Ahlaklılar ezilirler.**

Uzlaşma kelimesinden hoşlanmayışımın ikinci nedeni şu: Her halükarda uzlaşmacı olmak, şer karşısında verilmiş bir **tavize** dönüşebilir. Bilinen bir şeydir ki, azgın bir köpek karşısında korku izhar edildiğinde saldırır; fakat köpek terbiyecileri, korkuya kapılmayıp sert davranarak köpekleri ürkütürler. İnsanların da hepsi koyun tabiatlı değildir, manen canavar ruhlu olanlar mevcuttur.

Bilindiği üzere, hastalıklar, ona neden olan şeyin zıddıyla tedavi edilirler. Bu, ahlak ve maneviyat için de söz konusudur. Mesela, cimri bir insana israftan kaçınmanın, tutumluluğun faziletleri anlatılmaz. Buna karşılık, müsrif/savurgan bir insana da cömertliğin faziletlerinden bahsetmek doğru değildir. Müslümanın havf ve reca arasında olması gerektiği herkesçe bilinir. Bütünüyle reca tarafına yönelmiş bir insana havf verici şeylerden bahsetmek icab eder. Hatta, karşı taraf lehine biraz mübalağa yapmak gerekir ki, orta yol bulunsun. Mesela Hz. Ebubekir, Hz. Ömer'i halifelik için vasiyet ettiğinde yapılan "sertlik" uyarılarına karşı, "onun sertliğinin kendi yumuşaklığını dengeleme çabasından kaynaklandığını" söylemiştir. Demek istediğim şu, ilkeleri adlandırırken, bugünün insanının halet-i ruhiyesini ve toplumsal eğilimleri dikkate almak gerekir. Bugün hoşgörü, diyalog vs. revaçta. Halkın yüzde 75'i, 80'i, bir hıristiyan birliğine katılmaktan yana. O nedenle uzlaşmacılık kelimesini kullanmamak gerektiği kanaatindeyim. Bardağın yarısı dolu demekle boş demek arasında fark vardır. Allahü Teala, "**onlarla en güzel şekilde mücadele et**" diyor. Halbuki, "**onlarla, ilkelerinden/istikametten sapmadan uzlaş**" diyebilirdi. Eğer ilkeler yeterli ve bütüncül ise, haksızlığa elvermiyorsa, "ilkelerden taviz vermeden uzlaşmak" ile "ilkelerden taviz vermeden mücadele etmek" ifadeleri arasında bir fark kalmaz. Ama bunlar arasında elbette psikolojik bir fark vardır.

*

> “HAK İLE GERÇEK BİRBİRİNDEN FARKLIDIR. HAKKA TÜM GERÇEKLERİ GÖRÜP HEPSİNİ BİRLİKTE DEĞERLENDİRDİĞİMİZDE ULAŞIRIZ. TEK TEK GERÇEKLER YANILTICI OLABİLİR, HAKKA ULAŞTIRAMAZ. DOLAYISIYLA HAK İÇİN ÇOKSESLİLİK ŞARTTIR. İSLAMDA İSTİŞARENİN ÖNEMİ DE BUNDAN KAYNAKLANMAKTADIR.”

Burada çokseslilik, hakkı bulmanın bir **ön şartı** haline geliyor. Fakat, ilkeler açıklanırken yapılan açıklamaya göre, çokseslilik bir sonuç. Ön şart olmasına bir diyeceğim yok, ama çokseslilik sonuç olamaz. Çünkü hak ortaya çıktığında ittifak hasıl olur, ihtilaf kalkar.

Hak ile gerçek (hakîkat) birbirinden farklı değildir. Elmalılı, “....hak ve hakikat zaten birdir. İtibarî olarak ayrıdır....” diyor. Yani ikisi arasındaki ayrılık farazîdir, gerçek değildir. Hakkın sözlük anlamı, “inkarı mümkün olmayacak kesinlikte gerçek (sabit) olan şey”dir. Kelam ıstılahı/terimi olarak da “gerçeğe mutabık olan hüküm” demektir. Hakîkat, “hak” kökünden türemiştir ve sözlükte “gerçek, sabit ve doğru olmak, gerekmek; birşeyi gerçekleştirmek” gibi anlamlara gelir. Mantık terimi olarak hakikat, “düşüncenin dış dünyadaki nesnelere uygunluğunu/mutabıklığını” ifade eder. Yani hak ile hakikat aynı şeydir.

“Hakka tüm gerçekleri görüp hepsini birlikte değerlendirdiğimizde ulaşırız. Tek tek gerçekler yanıltıcı olabilir, hakka ulaştırmaz” şeklindeki ifadelerde hak ve gerçek (hakikat) kavramları yanlış kullanılıyor. Bu ifadeyle anlatılan şey, **tümevarım**dır. Bu mesele, küllî ve cüzî hükümler meselesidir, hak ve gerçek meselesi değildir. İmam Şatıbî, ***el-Muvafakat***’ın 3’üncü cildinin başında “Şer’î Deliller Kitabı”nda bu konuyu ele alır. Şöyle der:

> “... Küllîye dair olan bilgi, cüzîlerin ele alınması ve onların istikraya tabi tutulması neticesinde elde edilmektedir. Küllî –küllî olması hasebiyle-

cüzîleri bilmeden önce bizde malum değildir. Çünkü varlık aleminde küllî diye bir şey yoktur. O sadece –aklî konular bahsinde de belirtildiği üzere- cüzîler zımnında (aklen) bulunmaktadır. Şu halde, cüzîyi dikkate almadan küllî ile yetinmek demek, henüz bilinmeyen bir şey ile yetinmek demektir.... Bu durumda, cüzîyi görmezlikten gelmek, küllînin cüzü olması sebebiyle aslında bizzat küllîyi dikkate almamak demektir. Bu ise bir çelişkidir.... Bu da gösterir ki, cüzîyi dikkate almaksızın mutlak surette küllîye itibar edilip sonuca ulaşılmaz. Bütün bunlar, şer'an istenilen şeyin, Şâri'in kasdının gözetilmesi ve korunması olduğunu teyid ediyor.... Bu durumda, her meselede her ikisinin de birden dikkate alınması zorunluluk arzeder.

"... küllî dikkate alınırken, cüzînin ilga edilmesi mümkün değildir." (s. 5-6.)

"... küllî doğrultusunda olmayan hiçbir cüzî olamaz. Bazı cüzîlerin, küllîye muhalif oldukları farzedilse bile, bu onların gerçek cüzî olmamaları sebebiyledir...." (s. 7.)

*

"DOĞA KANUNLARI ALLAH'IN MURADIDIR. DOLAYISIYLA İDEAL DOĞAL OLANDIR,

BİR ŞEY DOĞASINDAN (YARADILDIĞI ŞEKİLDEN, FITRATINDAN) SAPTIĞINDA İDEALDEN UZAKLAŞIR."

Doğa kanunları ifadesinin felsefî bir arka planı var. "Akıl" ve "doğa yasaları", 18'inci yüzyıla ait Batılı filozofların putuydu. Ve bu kavramları, dine karşı kullanıyorlardı. Fakat, "***The Ancien Regime***" adlı eserinde Charles Kingsley'in belirttiği gibi, **onların akıl ve doğa yasaları ile ilgili anlayışları çoğu kez yanlış olduğu için, genellikle akılsızlığı ve gerçekte tabiata ait olmayan yasaları savunmaktan** başka bir şey yapmıyorlardı. Fakat, onların yönteminin doğru

olmadığını söyleyebilmek için büyük cesaret sahibi olmak gerekiyordu. Çünkü onlar, "akla başvuruyorlardı". Siz onları akılsızlığa mı çağıracaktınız? Onlar, doğa yasalarını savunuyorlardı. Siz onların, doğaya aykırı yasaları benimsemelerini mi isteyecektiniz?

İslam geleneğinde doğa kanunları değil, "**sünnetullah**" kavramı vardır.

Doğadaki bir şey değiştirilebiliyorsa, o, kanun değil demektir. Mesela, Ay'ın Dünya'nın etrafında dönmesi bir doğa kanunu olarak görülebilir; biz bunu değiştiremeyiz. Değiştirilebilen şeyler ise kanun değildir. O halde, **doğa kanunlarından sapma diye bir şey de olamaz. Bir şey doğa kanunuysa, o, kendisini zorla kabul ettirir.** Mesela, nefes alıp vermeden yaşayamazsınız. Eğer doğa kanunu çiğnenebiliyorsa, o, doğa kanunu değildir. Bu böyle olduğu için, idealler, doğa kanunlarından alınamaz. Mesela, ne kutsal kitaplar ne de beşerî kanunlar, insanlara şu türden öğütler vermez: Toprak yemeyin, bu ideal değil. Boğazınızı sıkıp nefes almanıza engel olmayın! Ateşe elinizi sokmayın!

Tam aksine, insanın doğasına bağlı olan şeylerin zıddı söylenir: Cimrilik etmeyin zekatı verin, aşırı yiyip içmeyin vs.

Fıtrat başka birşeydir. Mesela temizlik kadar kirlilik de doğaldır, doğal bir durumdur; ama fıtrat temizlik demektir. Temizliği de insan, kâmil manasıyla ancak peygamberlerden öğrenmiştir. Koltuk altı kıllarının bulunması doğaldır, ama fıtrat bunların kesilmesini gerektirir ve Batılılar bunu bilmezler, doğal hallerini korurlar.

Bence, kullandığımız kavramlara dikkat etmemiz gerekir. Bu, **muhsin** olmanın da gereğidir. **Düşünce, kavramlardan bağımsız değildir.**

İdealler "doğa"nın kendisinden çıkarılamaz. Böyle olsaydı, insanın kendisini yaşamın doğal akışına ve kendi doğal dürtülerine bırakması gerekirdi. **Doğallık, hayvanlar için ideal durumdur.** Allah c.c., onları ne iseler onun için yaratmıştır. Arı, vazifesini bilir ve yapar. İnsan ise imtihandadır. İmam Gazalî, insandaki temel

güdülerin “gadap” ve “şehvet” olduğunu söyler. Bunlar, **doğal dürtüler**dir ve insan bunlara muhtaçtır. İnsanın gadap özelliği olmasaydı, kendisine dış saldırılardan koruyamazdı. Şehveti olmasaydı, iştahı olmazdı, yiyip içemezdi; ve insan nesli devam edemezdi. İşte insanın doğal durumu budur. Bu, “olan” bir şey olduğu için, herkes tarafından tespit edilebilir, nitekim Freud da insandaki içgüdüleri “saldırganlık” ve “cinsellik” olarak sıralar. Bu kavramlar tabiî ki, gadap ve şehvet kavramları kadar yeterli değil, ama İmam Gazalî gibi alimlerimizin söylediği noktaya yaklaşıldığı açık. Bununla birlikte insan, doğal dürtülerini kontrol altına almakla, kendi “doğa”sıyla, “nefs”iyle mücadele etmekle yükümlüdür. Ve mücadele ölene kadar sürer. Kısacası, **ideal olan, doğal olan değildir. Eğer idealler doğal olsaydı, kendi doğamıza teslim olmakla ideali yakalamış olurduk.** Oysa ki insan ancak doğasıyla mücadele ederek ideale yaklaşabilir. Bu mücadele yöntemi de doğanın kendisinden çıkarsanamaz. Ancak vahiyle anlaşılabilir.

*

2. Eğitimle ilgili olarak da bazı hususlara değinmek istiyorum.

Şunlar söyleniyor:

> **“Eğitim her bireyin doğa içinde gözlem yapabilme, doğayı tanıma ve doğa ile uyum içinde yaşayabilmek için gereken bilgi ve tecrübeyi edinme hakkı vermelidir. “Bunun için ‘doğa bilgisi’ dersi uygulamalı ortak ders olmalıdır.**
>
> **“Kişinin gerçek mutluluk ve iç huzuru için en gerekli olan konular da okul öncesinden başlayarak ortak ders olarak okutulmalıdır. Bunlar:**
>
> **“Karakter ve ahlak eğitimi,**
>
> **"Din bilgisi ve felsefe,**

"Hayat bilgisi,

"Sosyal ilişkiler ve toplumsal yaşam eğitimi,

"Annelik-babalık eğitimi', vb. dir."

Hayat bilgisi aslında, doğa bilgisi, sosyal ilişkiler-toplumsal yaşam eğitimi ile annelik-babalık eğitimi gibi konuların hepsini kapsar. Hayat bilgisi/yaşam bilgisi, hayata ilişkin herşeydir. Mesela, çocuklara okulda öğretilen ilk konular hafta, ay, yıl, mevsim vs.dir. Çünkü hayat budur. Renkler vs. de müfredat kapsamındadır. İletişim araçları, ulaşım araçları vs. hayat bilgisi dersi kapsamında öğretilir. Yine köy, şehir, kasaba gibi yerleşim birimleri, bitkiler vs. öğretilir. Tabiî ki hayatın bir doğa, bir de insan (toplum) yönü vardır. Bu ayrım, dördüncü sınıfta ortaya çıkar; fen bilgisi ve sosyal bilgiler olarak. Daha sonra fen bilgisi de, sosyal bilgiler de kendi alt dallarına ayrılırlar (fizik, kimya, tarih vs.)

Felsefe, eski çağlardaki anlamıyla fen bilimlerini de, sosyal bilimleri de kapsıyordu. Günümüzde ise felsefeden geriye felsefe tarihi ile bilim felsefesi, hukuk felsefesi, iktisat felsefesi vs. kaldı. Hukuk felsefesi de felsefecilerin değil, hukukçuların ilgi alanında, iktisat felsefesi de yine iktisatçıların elinde.

Dolayısıyla, felsefe, ancak genel kültür olarak lisede veya üniversitede okutulabilir. Annelik-babalık eğitimi de belki lisede söz konusu olabilir.

Son zamanlarda müfredata insan hakları, trafik, çevre gibi konularda dersler konulduğunu görüyoruz. Eğitim sistemine baktığımızda, üniversite öncesinde herkesin aynı dersleri aldığı görülüyor. Meslek liseleri fazladan bazı dersleri okutuyor. Üniversitede uzmanlaşma söz konusu ve insan bir konuyu öğrense bile, yüzlerce konunun cahili kalıyor. Mesela mühendislik okuyan, hukuk, iktisat, ilahiyat, sosyoloji, tıp, psikoloji vs.den habersiz kalmaya mahkum. Demek oluyor ki, uzmanlaşmanın dışında hayata hazırlama dediğimiz olay lise ile tamamlanıyor. Fakat o zamana kadar yine de insan dengesiz bir eğitim alıyor. Mesela, biyolojide,

kimyada lüzumsuz dünya kadar ayrıntıyı öğreniyor ve unutuyor. Çünkü o bilgilerin çoğuna hiçbir zaman ihtiyaç duyulmuyor. Fakat hayatta her zaman gerekli olan konuları öğrenemiyor. Mesela hukukla ilgili hiçbir şey öğretilmiyor. Yine sağlık konusunda da bir şey yok. Elişi, el becerisi diye öğretilen şeyler de genelde lüzumsuz. Üniversite öncesi eğitim, bir anlamda ilm-i hal olmalıdır, hal ilmi. İnsan, hayatla ilgili temel bilgileri, becerileri kazanmalıdır.

Türkiye'de en temel sorunlardan biri, imtihan sistemi. Türkiye için dersaneler cenneti denilebilir. Burada önemli olan, sahada iyi oynamak değil, gol atmak. Dolayısıyla, imtihanlarda çıkan soru tiplerini iyi tespit etmek ve o tip sorulardan yüzlerce çözerek meleke kesbetmek, hızla çözebilir duruma gelmek gerekiyor. (Bu arada birçok ders önemsiz hale geliyor.) Bunun tekniğini de dersaneler biliyorlar. Üstün başarı gösterecek öğrencilerle de özel olarak ilgileniyorlar, hocaları onların zamanını bizzat yönetiyor. Böylece çocuk, **kendi zekasının ürünü olsa da, kendi iradesinin ürünü olmayan bir başarıyı** yakalıyor. Başarı, çocuğun başarısı olmaktan ziyade, dersanenin başarısı oluyor. Dersaneler de bunun reklamını iyi yapıyorlar. Halbuki önemli olan, çocuğun **kendi kendisini motive edebilmesi**dir. Türkiye'deki imtihan/başarı değerlendirme sisteminin değişmesi gerekir.

ONÜÇÜNCÜ PAYLAŞIM:

HAKKI BİLMEYEN SÖZDE HAKPERESTLİK

Adaletle ilgili olarak, ***İslam Ansiklopedisi***'nde şu bilgiler veriliyor:

> "Davranış ve hükümde doğru olmak, hakka göre hüküm vermek, eşit olmak, eşit kılmak gibi manalara gelen bir masdar-isimdir. Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde genellikle düzen, denge, denklik, eşitlik, gerçeğe uygun hükmetme, doğru yolu izleme, takvaya yönelme, dürüstlük, tarafsızlık gibi anlamlarda kullanılmıştır."

Elmalılı, "Pratik açıdan hikmet, adalet demektir" diyor. Hikmeti, ilim ve fıkıh, varlıkların özündeki manaları anlama, Allah'ın emrini anlamak, icad etmek vs. şeklinde tarif edenler çıktığı gibi, şu şekilde de tanımlanmıştır: Varlık düzeninde herşeyi yerli yerince koymak. Bu tanım, adaletin tarifi olarak meşhur olmuştur ve hikmetin uygulamaya dönük yönünü belirtir. (***Hak Dini Kur'an Dili***, C. 2, ss. 204-217.)

Larousse'da değişik tanımlar içinde şu öne çıkıyor:

> "Başkalarının haklarına saygılı olunmasını, başka bir deyişle herkese hakkı olanın verilmesini ve herkesin toplumsal yaşamdaki görevlerini yerine getirmesini bekleyen ahlaki nitelik."

Hak kavramı ile ilgili olarak Elmalılı şunları söylüyor:

> "Hak kelimesi mastar, sıfat ve isim olur. Ve bundan dolayı değişik anlamlarda kullanılır. En genel olarak masdar manası 'sübut ve tahakkuk-ı vücud' diye ifade olunur ise de bunun esas anlamında bir mutabakat manası vardır ki, herşeyden önce zihinde tasarlanan ile gözle görülenin, başka bir

deyişle enfüs (suje) ile afak (obje)ın, ilim ile malumun (bilgi ile bilinenin) birbirine uygunluğunu ifade eder.

"... Dış olaylar ve maddi konular için kullanıldığı zaman da tahakkuk (gerçekleşme) ve vuku demek olur. Frenkler öncekine 'verite', ikinciye 'realite' derler....

"... Hak kelimesinin kullanılışındaki çeşitlilik 'hak ligayrihî' [Varlığı kendinden olmayıp da yaratılarak var olma] manasının çeşitli yönlerine aittir. Ve bütün anlamlarında bunun karşıtı 'batıl'dır ki, 'imkansız, yokluk, yok olmak, hata, zulüm, abes ve boş' anlamlarına gelir. 'Vacib lizatihî' manasına olan 'el-Hakk' isminin çoğulu yoktur. Diğer anlamlarda 'hak' kelimesinin çoğulu olarak 'hakaik' kullanılır. Hak kelimesi, bir de 'vacibün leh', yani birşeyin lehine, faydasına olan vacip manasına gelir ki, bu da başlı başına bir ifade olmakla beraber önceki esas mananın bir ayrıntısı sayılır.... Bu manasının çoğuluna da 'hukuk' denilir...." (C. 4, s. 448-449.)

Hakkın tespitinde "ilgili bütün taraflar" şahitlik yapamazlar, herkesin görüşü dikkate alınmaz. **İslam, herkesin şahitliğini geçerli kabul etmemiştir.**

"Allah, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmadığına şehadet etmiştir. Melekler ve adaletli ilim sahipleri de... O'ndan başka ilah yoktur. O, mutlak galip, hüküm ve hikmet sahibidir." (Al-i İmran, 3/18)

Bu ayetin tefsirinde Elmalılı şöyle diyor:

"... Allah Teala kendi zat-ı ahadiyetinde (mutlak birliğinde) şahit ve meşhudun birliğini ve bütün şehadetlerin bu birlik sayesinde, bu şehadetin adlî ve hükmî anlamda hakimiyeti altında sürüp gittiğini, bu şehadet olmadan hiçbir şeyin adaletle ve hakkaniyetle tasdik edilip doğrulanamayacağını hem fiilen, hem de kavlen ortaya koyduğu şehadetiyle isbat eyledi ve buna kendi şehadetiyle, kendi tezkiyesiyle

desteklenmiş nice şahitler de yaratıp ortaya çıkardı. Bu cümleden olmak üzere, bir insanın ‘Ben benim’ diyerek kendi kendini tanıması O’nun sayesindedir. Yine O’nun sayesindedir ki, insan kendi varlığı hakkında şahitlik eder, kendi şuurunun, kendi varlığına uygunluğunu, yani kendisinin, başkası değil de kendisi olduğunu dolaysız olarak haber verir. Hem davacı, hem şahit, hem de meşhud (hakkında şahitlik yapılan) olduğu halde bu şehadetini ayniyle adalet, doğru ve gerçek....”

ONDÖRDÜNCÜ PAYLAŞIM:

ATATÜRK DEVRİMİNE İMAN VE TESLİMİYET: LAİKLİK HAVARİLİĞİ

Laiklik konusunda merhum Elmalılı şöyle diyor:

> "... Yakın zamanlara kadar hıristiyan devletlerin içinde kendilerinden başka bir millet yaşattığı görülmemiş ve bu sebeple bunlar başka dinden olan kavimlere hakim olamamıştı. Son zamanlarda bu vicdan darlığındaki politik hastalığı gören Avrupa devletleri Katoliklik ve Protestanlık kavgalarından doğan bir vicdan hürriyeti davasıyla Fransız inkılabından sonra **liberallik, laiklik ve insanlık** kelimeleri altında Hıristiyanlık kelimesinden sapmaya doğru yürümüş ve o zamandan beri diğer milletler üzerinde hükümet kurmaya yol bulabilmişlerdir. Fakat bu kelimeler olumlu ve merhametli, genel bir hak vicdanı kurulmasını değil, **dinsizliğe ve bencilliğe doğru olumsuz bir gidişi hedef aldığından**, ilme ve sanayie ait gelişmelerini gerçeğe bağlayacak yerde, insanlığı haktan uzaklaşmaya, vicdansızlığa ve ihtiraslara sürüklemiş ve sonucu da İslamiyet'in gösterdiği gerçek ve olumlu hürriyet hakları ile insanlığa temin ettiği ve yaydığı gerçek evrensel hayattan uzaklaşmak ve hayatın ızdıraplarını artırmaktan ibaret olmuştur."

Laiklik, en iyi bu şekilde anlatılabilir.

Laiklik, olumlu değil, olumsuz bir gidiştir. Ve Elmalılı bunu, laikliğin Türkiye'deki babası **Mustafa Kemal**'in döneminde söylemiştir.

M. Z. Kotku rh. a. de şöyle diyor:

> “Müslüman diye yaşayan bir milletin başında müslüman idareci olması lâzım gelmez mi? İnsan müslüman olsun da kâfirlerin kumandası altında yaşasın, hiç yakışır bir şey mi? Ölüm bundan çok daha iyidir.”
>
> (***Nefsin Terbiyesi***, İstanbul 1994, s. 25.)

Bu, şu demektir: Gayrimüslimlerin (veya ateist, sosyalist vs. olanların) müslüman bir millete idareci olma hakları olamaz.

Doğal olarak bu da, laikliğe aykırıdır.

Bir müslüman, laik bir devlette yaşamak zorunda kalabilir, fakat laikliği savunamaz.

Aslında bütün devletler din devletidir. Çünkü dinin Cevherî, Ragıp el-İsfahanî, Şehristanî ve Bakıllanî gibi alimler tarafından yapılan tanımı “itaat ve ceza” ekseninde birleşir.

İslam Ansiklopedisi’nde “din”in özetle şu dört anlama geldiği belirtiliyor:

1. Ceza, mükafat, hüküm, hesap.

2. Üstün gelme, hakimiyet, zelil kılma, zorlama.

3. İtaat, teslimiyet, hizmet, ibadet.

4. Adet, yol, kanun, şeriat, millet, mezhep.

Demek oluyor ki, **adet ve kanun da dindir**. **Hakimiyet de dindir**. İslam dini, Allah’a teslim olmaktır.

Bu açıdan bakıldığında, demokrasiye tam anlamıyla inananların, Allahü Teala’nın yerine halkı koyarak **yeni bir din** oluşturduklarını (yani **şirk** koştuklarını) söylemek mümkündür.

Din kavramını bu şekilde doğru anladığımızda, **bütün devletlerin din devleti olduğunu** görürüz.

Doğal olarak **Türkiye Cumhuriyeti de bir din devletidir**. Yani kanun anlamında bir dini vardır. Ayrıca üstün gelme, hakimiyet kurma anlamında da din demektir. Ceza, mükafat, hüküm ve hesap anlamında da din demektir; çünkü kimilerini cezalandırmakta, kimilerini mükafatlandırmaktadır.

Dolayısıyla, laiklik mümkün değildir. **Laiklik ancak, komünistlerin savunduğu devletsiz toplumda mümkün olabilir.** Yani ortada hiç devlet, kanun, hüküm vs. olmazsa, laiklik de olur. Aksi takdirde laiklik mümkün olmaz. Devlet bulundukça mutlaka bir kanun koyan da çıkar. Bu kanun da ya **Şeriat**'e uygun olur, ya da olmaz. Olursa din, İslam olmuş olur; olmazsa İslam'dan başka bir din benimsenmiş demektir.

Eğer din ile Avrupa'da olduğu gibi **Kilise kurumu ve ruhbanlar** anlaşılır ve din devleti de ruhbanların hakim oldukları devlet olarak tanımlanırsa, laiklikten bahsetmek anlamlı olabilir. Konu bu şekilde anlaşılınca da bizimle ilgisi kalmaz. Fakat insanların salt dindar oldukları için yönetici olmaları gerektiğini savunmak kadar, salt dindar oldukları için yönetimden uzak kalmaları gerektiğini savunmak da temelsizdir.

Sağduyu Partisi, bence laiklik konusunda şu hususlara vurgu yapmalıdır: Laiklik, dinin ve dince kutsal sayılan değerlerin toplumsal ve kamusal yaşamdan uzak tutulması olarak anlaşılamaz. Türkiye'de laiklik, dindar olmayanları dindarlar karşısında imtiyazlı konuma getiren bir anlayış olarak ortaya çıkmaktadır. Sağduyu Partisi böylesi bir ayrımcılığa karşıdır. Türkiye'de laiklik ilkesine ihtiyaç yoktur, çünkü ruhban sınıfı bulunmamaktadır.

Bence Sağduyu Partisi'nin laiklik anlayışı bu olmalıdır. Çünkü **Türkiye'de "laik ruhbanlar"ın hakimiyeti mevcuttur.**

Diyanet ve din hizmetleri konusuna gelince, bu konularla uğraşmanın müslümanlara pratikte hiçbir faydası yok.

Mezhepler örgütlü değildir, dolayısıyla din hizmetlerinin mezheplere bırakılması düşünülemez. Cemaatler ve gruplar vardır.

Süleymaniye'yi hangi cemaat veya kişiye vereceksiniz?

Edirne'de Selimiye'yi kim alacak?

Bu konuda "tevhid", birlik ve beraberlik ilkesi önemlidir.

Din hizmetleri Almanya'da cemaatlere bırakılmış durumda. Bunun sonucu ise, "tekfir"e kadar varan ihtilaflardır.

Ayrıca, imamların maaşlarının devlet tarafından verilmesi daha uygundur. Çünkü maaşları cemaat verdiğinde, imamlar cemaatin kuklası olur. Alan el, veren elden üsttedir.

İmam Gazalî, **devletin her mahalleye bir irşad görevlisi ataması gerektiğini** belirtiyor. İmamların görevi aynı zamanda budur. Bu iş, İmam Gazalî'nin belirttiği gibi devletin işidir, cemaat veya kişilerin değil.

Cemaat veya kişiler engellenmemelidir, fakat devletin herşeyi cemaatlere bırakması düşünülemez.

Türkiye gibi devletler, yurtdışında bizzat kendileri bir cemaat gibi hareket ediyorlar. Cami Türk bayraklarıyla vs. **Türk camisi** haline getiriliyor. Bu, hilafet kurumunun ve müslümanların birliğinin bulunmamasının sonucu. Gerçekte bütün camiler bütün müslümanlara açık olmalı, **belirli bir millet, cemaat, devlet vs.nin tekelinde olmamalıdır.**

Kıyafet konusunda tabiî ki sınırlandırma olmalıdır, ama burada ölçü "ahlâk" olmalıdır. **Okullarda din eğitim ve öğretimi verilmelidir. Okullarda Atatürk**

ilkeleri vs. niçin öğretiliyor? Çocukların zamanının çoğu okullarda geçiyor. Aslında bütün ilk ve orta öğretim kurumlarında İslamî ilmihal bilgileri, günah ve haramlar, İslam'a göre hak ve ödevler mutlaka öğretilmelidir. Laiklik, yüzde 99'a hizmet etmelidir, yüzde 1'e değil.

ONBEŞİNCİ PAYLAŞIM:

“BİZ DE DEMOKRASİ İSTERÜK!”

İmam Gazalî, pekçok konuda şu üç aşamadan söz eder: İlim, hal, amel. (EK NOT: Bunlar, sosyal psikolojide “tutumun ögeleri” başlığı altında sıralanan bilişsel, duygusal ve davranışsal öğelere karşılık geliyor.)

Mesela, bir insanın cömert olmak için önce cömertliğin ne olduğunu bilmesi gerekir. İlim, hale dönüşür (dönüşebilir). Bu durumda, bir insan, fiilen cömertlik yapamıyor olsa bile, hal olarak cömert olabilir ve uygun ortam oluştuğunda bu, kuvveden fiile çıkar.

İlimsiz hal, halsiz amel olmaz. Olursa yanlış olur.

Siyaset, uygulamaya dönük birşeydir. Uygulama safhasından önce, onu sağlayacak bir olgunluk gerekir. Bu olgunluğu da ilimde derinleşmek sağlayabilir.

Maaş meselesine gelince, merhum **Mehmed Zahid Efendi**, maaşlı bir imamdı. Din öğretimi de aslında parayla yapılamaz, ama merhum **Es’ad Coşan** hocamız, maaşlı bir öğretim görevlisiydi.

Vatan savunması da parayla yapılmamalıdır, ama subaylar maaşlıdır.

Bunlar, zamanın getirdiği mecburiyetlerdir ve İslamî ilimlerde derinleşmiş olan ulema belli şartlarda belli uygulamalara cevaz vermişlerdir.

İmam Gazalî, kendi döneminde dinî ilimleri öğrenenlerin birçoğunu, din ile dünyayı talep etmekle suçlar. O dönemde hekimlik hıristiyan ve yahudilerin elinde olduğu için, bu ilmi öğrenmenin farz olduğunu, fakat bunun ihmal edildiğini belirtir. Ona göre, İslamî ilimleri öğrenenlerin birçoğu, bir farz-i kifayeyi yerine getirmek için değil, devlet kapısında görev almak için bunu yapmaktaydılar.

Gerçekten de o günün bütün resmî görevlileri, İslamî ilimleri bilenlerden oluşuyordu.

Günümüzde durum değişmiş bulunuyor. Özellikle 80 yıldır, dinî ilimleri öğrenenler horlanmış, dışlanmış, pekçok imkandan mahrum bırakılmıştır. Bugünün para ve itibar getiren mesleği tıp, mühendislik vs. olmuştur. Bu yüzden de, İslamî ilimler, idealist ve fedakâr insanların elinde kalmıştır. Bunların da sayısı azdır. İslamî ilimleri öğrenenlerin birçoğu da, doktor, mühendis vs. olmayı başaramadığı, başka bir okula giremediği için İlahiyat'a gitmektedir.

Günümüzün sorunu, İslamî ilimlerin unutulmaya başlamış olmasıdır. Artık bir Elmalılı, bir Babanzade Ahmed Naim, bir Gümüşhanevî çapında alim yetişmiyor.

İlim gittiği zaman herşey gider.

Parti kuracak otuz-kırk kişi her zaman bulunur; ama otuz değil, üç tane alim bile heryerde her zaman bulunmaz.

Bugün, yetenekli ve zeki bir çocuk bulunduğunda, ona özel okullar bedava, dersaneler bedava, özel üniversiteler bedava. Dahası, birtakım cemaatler ve şirketler de, onları kendi bünyelerine almak için daha öğrencilikleri sırasında yüklü burslar vermekteler. Ama İslamî ilimlere gelince sahip çıkan yok. Evet, din hizmetleri esasında parayla yapılmaz. Ama, para almayı düşünmeyenler, para harcasınlar bari. Alim yetiştirmek için para harcasınlar. İslamî ilimleri öğrenen zeki öğrencilere imkanlar, burslar sunsunlar. Yurtdışına göndersinler. Ve bütün bunlara karşı da para almasınlar. Bunu, para için yapmasınlar.

Faydalanma, her zaman para (mal) şeklinde ortaya çıkmaz. Bazan itibar, paradan önemli hale gelir. Bu yüzden, nice para sahibi, itibar ve nüfuz sahibi olmak için birtakım yerlere bağışlarda bulunur. Kimisi parti liderlerine ikramlarda bulunur (Demirel'e hizmet eden Cavit Çağlar gibi), kimisi futbol kulüplerine yardım edip

yönetiminde görev alır, kimisi sosyal tesis/okul vs. yapar. **Parasının fazlasıyla nüfuz ve itibar satın alır.**

İmam Gazalî, **servetin mal üzerinde** tasarruf, **makam ve mevkinin de insanların gönülleri üzerinde** tasarruf anlamına geldiğini söyler. İnsanlar bazen **makam ve mevki için mallarından vazgeçerler**, çünkü makam ve mevki, malsız da bazı imkanlara sahip olmayı sağlar.

Bu nedenledir ki, **temel ilke, görevlere talip olunmamasıdır. Demokrasi ise, temelde göreve talip olma ve kendi propagandasını yapma esasına dayanır. Halbuki, İslam'da bu anlamda propaganda (kendini övme) yoktur.**

İslam, sadece cami imamlarının maaş meselesini değil, siyaseti ve siyasetle uğraşanların durumunu da hükme bağlamıştır.

Sadece cami imamları değil, yöneticiler de ***Kur'an***'ı en iyi bilenler olmalıdır. Zaten imam, beldenin en büyük mülkî amiridir. Bu da, laiklik ve demokrasinin geçersiz olduğunu ortaya koyar.

Vazgeçilmez ilke, laiklik değildir, ***Kur'an*** ve Sünnet'i bilip ona bağlanmaktır.

ONALTINCI PAYLAŞIM:

ŞAHISLAR, İLKELER VE SADAKAT

İddialı bir yazıyla karşı karşıyayız. Konu **ihanet**. Şayet böyle bir ortamda, tartışılan bunca konu arasında böylesine alakasız bir konu gündeme getiriliyorsa, bunun anlamı, "**Aramızda hain var**" demektir.

Üstelik, konu "**kişiselleştiriliyor**". Hainler, davayı satanlardır. Ama, hainlik, "kuş" seviyesine indirgendiğinde, "evin sahibi olan olmayan" ayrımı haline geliyor. Kişisel bir meseleye dönüşüyor.

Bir zamanlar ilginç bir adam tanımıştım. Bu şahıs hem **satır aralarını okuma becerisinin** önemine inanır, hem de başkaları kendi mesajları için aynı yöntemi uyguladığında, onları, "Ördek Hasan" olmakla suçlardı. Yani kendisi gölden bahsetmiş, muhatabı da alınmış oluyordu. Böylece her halükarda zeytinyağı gibi suyun üstüne çıkardı.

Mesele şudur: **Benim için şahsen evin sahibi diye bir şey yoktur; Allahü Teala'ya verilecek hesap vardır.** Burada, evin sahibi olduğu düşünülen birileri yanlış yaptığında uyarmazsam, doğruları söylemezsem, bunun hesabı benden sorulur.

Ayrıca, **bu tartışmalara dahil olmak için kendim başvurmuş değilim.** İstenmiyorsa bırakırım. Fakat, insanlar benden görüş sorduklarında, inandığım doğruları söylemezsem, vebal altında kalırım.

Bilmeyen sorumlu olmayabilir, ama bilen, sorumludur. **Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır.**

İhanet konulu yazı, provakatif, insanları birbirinden kuşkulanmaya iten bir yazı.

Evin sahibi kim, ev sahibini evden atan kim; bu soruları, ihanet konusunu gündeme getiren arkadaş cevaplandırmalıdır. Ne demek istediğini açıkça söylemelidir.

Ayrıca, burada biz bizeyiz. **Maske takmaya gerek yok. Herkes ismini açıklasın.**

Burada, bu tartışma grubunda **çok hatalı söylemler geliştirildiğini görüyoruz.** Bunları düzeltirken kimseden bir beklentim yok. Kimseden ücret aldığım da yok. Ayrıca, "India"da değil de **Türkiye'de, İstanbul'da olanlar, benim hemen hemen hiç kimseyle görüşmediğimi, "ev"e de hiç uğramadığımı, kendi köşeme çekilmiş olarak yalnız yaşadığımı bilirler.**

Böyle yapmakla da çok iyi ettiğimi, zaman geçtikçe daha iyi anlıyorum.

Herkesin evi kendisine mübarek olsun. **Evine sahip çıkmaya meraklı olanlar, beni davet etmezler, o kadar.**

Böyle olmakla birlikte, bizi kardeş bilenleri kardeş biliriz. Bizi sevenleri severiz.

Evdeki **şahıslar değil, evin ilkeleri savunulur. Hıristiyanlar'ın Hz. İsacılığı onları sapkınlığa götürmekten başka birşeye yaramadı. Alevîler'in Aliciliği de böyle.**

ONYEDİNCİ PAYLAŞIM;

HAKKI VE SABRI TAVSİYE

Müstear isimli arkadaşımızın açıklaması beni sevindirdi. Çünkü gerçekten üzülmüştüm. Meselenin benim zannettiğim gibi olmayışına sevindim. Ben de bu arkadaşımızdan ve bütün gruptan özür diliyorum.

Başka çevrelerden insanlarla da kimi zaman yüz yüze, kimi zaman da internet vasıtasıyla tartıştığım oluyor. Bizim cemaatten arkadaşlar için şunu söyleyebilirim. Bizim kardeşlerimiz genelde hatasını anladığı zaman onu telafi ediyor; yanlışta ısrar etmiyor. Belki zor ikna oluyor ama, kafasına yatınca gurur meselesi yapmıyor.

Tabiî ki bu da, tarîkat geleneğinin kazandırdığı bir özellik. Merhum Hocamız'ın hem sözle hem de fiilen sergilediği tavrın ve verdiği eğitimin bir sonucu bu. Özellikle Hz. Ali'nin şu sözünü çok tekrarladığını herkes hatırlar: "Hakkı insanlara göre tanımayın; hakkı tanıyın, ehlini de tanırsınız."

Başka gruplarda aynı esnekliği, hakşinaslığı pek fazla göremiyoruz.

2002 yılı başında, BBP'lilerin "***Hür Gelecek***" gazetesinde haftalık yazılar yazmaya başlamıştım. **Milliyetçilik** konusunu onların alışık olmadığı tarzda değişik bakış açılarından "bilimsel" bir üslupla anlatmaya çalıştım. Yazarlardan bazılarının beni desteklediği anlaşılıyordu, ama bazıları fena halde rahatsız oldular. Okurlardan hiç olumsuz tepki gelmediği halde, bu yazarlar isim vermeden bana hakaret etmeye başladılar. (Sadece Almanya'dan bir okur tepki göstermişti, o da bizim hemşehri, eski MHP'li; birbirimizin soyunu sopunu biliriz. Sonradan, yaptığına pişman olduğunu duydum.) Milliyetçi olmadığı halde, şu anda ***Yeni Asya***'da yazan bir yazar bile bu kervana katıldı. Bu yüzden, Eylül ayı sonunda yazmayı bırakmak zorunda kaldım.

Derginin sahibi, bir yıl sonra tekrar benden yazı istedi. Yani bundan bir yıl önce. Bu defa da **Şeriat** konusuna ağırlık verdim. Yine hakarete uğradım. Bu defa, üslup daha ağırdı. Dört sayı sonra bıraktım. Onlara da, "**Türklük gurur ve şuuru, İslam ahlak ve fazileti diye yola çıkanların ahlak anlayışları bu olmamalıydı**" diyerek kısa bir veda mesajı gönderdim.

Dışarıda değil ama, burada en ufak tariz insana dokunuyor. Belki benim yazdıklarım da "koordinasyon"dakilere ağır geliyordur. Amacım kırmak değil. Biz, birbirimize "hakkı ve sabrı tavsiye etmek" zorundayız.

(EK NOT: Eski arkadaşlarım bana karşı "yanlış" hareketlerde bulunmadılarsa da destek de vermediler. Yalnız bıraktılar.)

ONSEKİZİNCİ PAYLAŞIM:

TEMCİT PİLAVI

1. Şöyle deniliyor:

> **“İktidar halkın iradesini en iyi şekilde yansıtma sorumluluğudur.**
>
> **Çünkü bilinçaltı yönlendirmeleri, yanlış bilgilendirmeler, asimilasyon, pasifize etme ve cahil bırakma çabaları gibi yöntemler kullanılmadığı sürece halk, iradesini en sağduyulu şekilde kullanacaktır.”**

“Halk iradesi” kavramına değil, “hukukun üstünlüğü” gibi kavramlara atıfta bulunmak gerekir. **Bilinçaltı yönlendirmeler vs. olmasa bile, halk, iradesini en sağduyulu şekilde kullanamaz.** Kullandığı zamanlar enderdir. Yukarıdaki ifade, tarihsel tecrübenin ve aklın doğrulamadığı bir **varsayım**dır. “Halk iradesi” gibi kavramlar “**kuram yüklü**”dür ve bunlarda “**bilinçaltı yönlendirmeler**” vardır.

2. Sağduyu’nun amacı ile ilgili olarak şöyle deniliyor:

> **“Her konuda hakkı ve sağduyulu yaklaşımı gösteren bir referans noktası olmak.”**

İslam’da, “hakka tabi olma” kavramı vardır, “hakkın kendisi olma, referansı haline gelme” yoktur. Beşer, hatasız olmaz. **İsmet** sıfatı peygamberlere özgüdür.

İkinci olarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın ve Siyasal Partiler Yasası’nın, **her konuda hakkı göstermeye imkan vermeyeceğini** akılda tutmak gerekir.

Bu konuda daha ölçülü ifadeler tercih edilmelidir.

*

3. İlkelerle ilgili tanımlar (**hak, gerçek, fayda, ıslah** vs.), bir tanımın taşıması gereken şartlara sahip olmalıdır. Tanımlar, **Mantık** ilminin konusuna girer. Burada da temel ilke, tanımın efradını cami, ağyarını mani olmasıdır. Sözkonusu tanımlar bu niteliğe sahip değil. Dolayısıyla, **bizzat bu tanımlar "ihsan" ilkesinden uzak. Kendi kendisiyle çelişen bir tutum** söz konusu. Mesela, gerçek için, "bilimsel olarak kanıtlanabilendir" deniliyor. Halbuki, **kanıtlanabilirlik farklı birşeydir. Bazı doğrular vardır ki, kanıtlanamaz, ama bütün kanıtlamaların temelidirler.**

> ".... Hakikat ile kanıtlanabilirliğin özdeşleştirilmesi, entellektüalist bir önyargıdan ibarettir. Bu görüş, bir kez mantık alanında yenilgiye uğrar. Nitekim, mantık alanında bazı yargılara rastlanır ki, bunlar her kanıtlamanın temeli olduklarından kendileri kanıtlanamazlar (örneğin; bütün, parçalarından büyük ve parçalarının toplamına eşittir; aynı birşeye eşit olan iki şey, birbirine eşittir gibi aksiyomlar)...."
>
> (Vecdi Aral, ***Hukuk Felsefesinin Temel Sorunları***)

Aksiyomları ispatlayamayız. Kabul etmeyenlere de ispatlamaya çalışmayız; onların aklından şüphe eder, akıl hastaları olduklarına hükmederiz. Postülalar da benzer bir nitelik taşırlar. Postülaları kabul etmeyenlerin aklından şüphe etmeyiz, fakat kötü niyetli oldukları hükmünü veririz.

Bu konuya (bilimsellik ve gerçek konusuna) **daha önce değinmiştim, fakat dikkate alınmadığını görüyorum.**

Yine, "hak" tanımıyla ilgili olarak gerek bu grupta, gerekse teori grubunda epeyce dil döktüm, fakat yine de tanımda "ilgili bütün taraflar" açısından gerçeklerden söz ediliyor**. İlgili bir taraf olarak** bu hak tanımını doğru ve gerçeğe uygun bulmuyorum. **Hak tanımı hakka uygun olmayanın, hak dağıtmakla alakalı olan adaletle nasıl bir ilgisi olabilir**, bunu da düşünmeden edemiyorum.

"Çünkü Allah hakkın ta kendisidir...." (Lokman, 31/30) Böyle olmakla birlikte, ilgili bütün taraflar değil, ancak "adil ilim sahipleri" buna şahitlik ederler (Al-i İmran, 3/18). Bir mahkemede bile, hakimin verdiği hükmü **bütün taraflar gönüllü olarak kabul etmez**; haksız tarafa karar zorla uygulanır.

*

4. Liberalizm gibi kavramları toptan almak yerine, o kavramların ifade ettiği görüşler bütününden faydalı unsurların alınması daha doğru olur. Liberalizm ve sosyal demokrasi farklı cereyanlardır, her ikisinde de faydalı unsurlar bulunduğu gibi, yanlış eğilimler de mevcuttur. Liberalizm ve sosyal demokrasi gibi kavramları kullanmak, son tahlilde **ideolojik bir tercih** anlamına gelebilir. Bu konuyu daha önce genişçe ele almıştım, bir kere daha belirtmekte yarar var:

Kullandığımız araçlar, varacağımız hedefi de belirler. Bir gemideysek, varacağımız yer bir limandır, otobüs terminali değil. **Kavramlar da bu şekilde varacakları sonucu kendi içlerinde taşırlar.**

"... kavramlar nötr 'aletler' değildir" der Peter Burke*, "Bunlar çoğunlukla, dikkatle irdelenmesi gereken **varsayım paketleri içinde** gelir.... kavramların –en hafif bir deyişle– **kültür-bağlı** olmaları son derece yüksek bir olasılık taşır."*

Liberalizm ve laiklik kavramları, bu kuralın istisnası değildir, belki en iyi örneklerini oluşturur.

Kısacası kavramlar belirli varsayımların kabulü durumunda anlamlı hale gelir ve belirli bir kültürün bakış açısını yansıtır:

> "... özellikle antropoloji alanında yapılan çalışmalar sonunda, modern Batı düşüncesinin en çok kullandığı referans noktalarından biri olan **'insan doğası' kavramının içeriğinin büyük oranda kültür bağımlı olduğunun** gösterilmesi, tüm insanları içine alan genellemelerin aslında belli bir kültürün içinde anlamlı olan davranış biçimlerinin ve o davranış biçimlerini

sembolize eden kavramların **etnosentrik** bir şekilde diğer kültürlere de dayatılmasından başka bir şey olmadığı sonucunu getirmiştir."

Postmodernistlerin özellikle vurguladığı gibi, düşünsel ve teorik açıklamalar gerçekliği olduğu gibi yansıtmaz, **benimsenen paradigmanın/kavramsal çerçevenin/kavramlar paketinin imkan tanıdığı sonuçları** verir.

> "Bu çizgileriyle modern bilimin post-modern eleştirisinin Kuhn'u çağrıştırdığı açık: Bir dünya görüşünü içkin her **paradigma**, gerçekliği algılama biçimini belirler. **Paradigmadan bağımsız bir düşün/gerçek, teori/olgu ilişkisinden söz edilemez.**"

Bu, tarih bilimi için de geçerlidir. Burke'ye göre, eskiden tarihçiler de sosyologlar ve antropologlar gibi, olgularla uğraştıklarını ve metinlerinin tarihsel gerçekliği yansıttığını varsayarlardı. Günümüzde ise, tarihçilerin ve etnografların, romancılar ve şairler gibi kurmaca yaptıkları, yani farkında olsunlar olmasınlar, türün ve biçemin kurallarına göre 'yazınsal kurmacalar' ürettikleri kabul edilmektedir. Tarih, gerçekliğin eksiksiz bir tasviri olmaktan uzaktır, bir zihinsel inşadır. Amerikan coğrafyacısı Bowman, coğrafi faktörlerin etkisinin bile bir zihinsel inşa/kurmaca olduğunu öne sürmüştür:

> "Ömrüm boyunca insanlara, **doğal ortamın, onlar için, bunda görmek istedikleri şeyden başka bir anlam taşımadığını** izah için didindim durdum."

Siyaset bilimi bu etkiye daha fazla açıktır; benimsenen yaklaşımlar ***"doğrudan ya da dolaylı olarak belli bir dünya görüşünü de içermektedir".***

Bernstein'ın ifadesiyle, kullanılan dil, diğer insanlar üzerinde kontrol sağlama isteğini de yansıtır.

Bütün bu alıntıları yapıyor oluşumun nedeni, liberalizm ve laiklik gibi kavramların zannedildiği gibi **"ehlileştirilebilir" ve "kullanılabilir" olmadıklarını**

göstermektir. Tam aksine, **bu kavramlar, onları kullandıklarını zannedenlerin, o kavramları "icat edenler" tarafından kullanılmalarının önünü açar** bazen. Kullanılan dil, insanlar üzerinde kontrol sağlamayı mümkün kılar.

Nitekim, sosyal bilimlerin kavram ve kuramları aynı zamanda birer ideolojidir:

> "Toplum bilimlerinin az-gelişmişliği, çok sayıda kesin ve kanıtlanmış gözlemle çalışmaya olanak vermediğinden ve kuram kurmak için çok sayıda izlenim, sezgi ve sağduyu verisine başvurmak zorunlu olduğundan, **kavramlar, ister istemez bir ideoloji niteliğine bürünür**. Gözlemcinin, gözlemlediği olayların bir ögesi olması da, **bilim adamını, farkına varmaksızın öz ideolojisinden beslenen kuram ve varsayımlar geliştirmeye iterek**, bu karışıklığı daha arttırır. **Toplum bilimci, dürüst, nesnel ve tarafsız olmak için ne kadar çabalarsa çabalasın, bunu tam anlamıyla hiç bir zaman gerçekleştiremez. Gerçekleştirdiğini sanansa egemen ideolojiden beslenendir. Çünkü, egemen ideoloji en azından yaygın biçimde kabul gördüğü için daha 'nesnel' görünür.** Bu konuda; 'Tarafsız bilimin öncülerinin ... sonunda Amerikan demokrasisinin çığırtkan ve hizmetkarları haline dönüşmesi tuhaf değil midir?' diyen Stanley Hoffman'ın bu sözünü hatırlatmak yerinde olur. Böyle bir durumun tekeli de Birleşik Devletler'e ait değildir." (Duverger)

Meselenin özünü, Poulantzas'ın şu tesbiti oluşturmaktadır:

> "... **kavramlar ve düşünceler hiçbir zaman masum değildir ve hasmı cevaplarken onun kavramlarını kullanmakla, kişi bunları yasallaştırmış (meşrulaştırmış) ve süregelmelerine izin vermiş olur**. Her düşünce veya kavram, yalnızca onun **temelini oluşturan tüm teorik sorunsal içinde** anlamlıdır."

Bir başka ifadeyle, muhatabının kavramlarını kullananlar, onların geçerliliğini kabullenmiş olurlar. O kavramlar, kendi teorik çerçeveleri içinde bir anlam

taşıdıkları için, sözkonusu teorik çerçeveler de eninde sonunda benimsenilir hale gelir.

Fikirler arasındaki mücadele, aslında kavramlar arasındaki mücadeledir ve kendi kavramlarını muhataplarına kabul ettirenler, onların zihinlerini de ele geçirirler. Birileri "**irtica**"dan söz ettikleri zaman, kendileri bir kavram oluşturmuş ve muhataplarını bununla tanımlamış olurlar. Kendilerine irticacı denildiğini düşünen çevrelerin buna tepkisi, "Bununla neyi kast ediyorsunuz?" şeklinde olacaktır. Beklerler ki, irtica olarak Hıristiyanlık, Yahudilik veya İslamiyet'in adı anılsın. Oysa ki, irtica kavramını kullananlar muhataplarının kavramlarını kullanmazlar, çünkü bunu yaptıklarında, Poulantzas'ın ifadesiyle, onları "**yasallaştırmış ve süregelmesine izin vermiş**" olacaklarını bilirler. Bernstein'in yukarıda aktardığımız sözünü hatırlatmakta yarar var: **Kullanılan kavramlar insanlar üzerinde kontrol sağlamanın araçlarından biridir.** Kavramsal bir çerçeveye sahip olmak, tanımlayan konumunda olmaktır. Eğer **tanımlarınızı, yani kavramlarınızı başkalarına kabul ettiriyorsanız**, onların düşünceleri üzerinde hegemonya kurdunuz, hakimiyet oluşturdunuz demektir.

Kavramları gerçeği bulmak için değil de, hakimiyet oluşturmak için üretenler, kendi paradigmalarına karşıt paradigmaların yüksek sesle söylenmesini, cezalandırılmayı gerektiren bir suç olarak değerlendirebilirler. Foucault'ya göre orta çağlardan bu yana hukuk teorisinin temel rolü, gücün meşrulaştırılmasını sağlamak olmuştur. Hukuk teorisi ve egemenlik bu sorun etrafında şekillenmiş, söylemin ve hukuk tekniklerinin işlevi bu amaca yönelik olagelmiştir.

Pozitif bilimlerin paradigması tanımı gereği bilimsel olsa da, Thomas Kuhn'un "***Bilimsel Devrimlerin Yapısı***" adıyla dilimize tercüme edilen kitabında işaret ettiği gibi, belirli varsayım ve inançları içerir. Ortada **"mutlak doğru" değil "geçerli" bir açıklama** vardır. Buna ek olarak, bilimsel paradigmalara sahip olanların bilim dışı paradigmaları benimseyenleri cezalandırabileceklerini düşünmek bilimin zorunlu sonucu değildir, bu tamamen ideolojik bir tavırdır: "Her toplum iyilikle

kötülüğün, adaletle haksızlığın tarifleri, yani değer sistemleri üzerine kuruludur. Bu tarifler de inançların ta kendisidirler; çünkü iyilikle kötülük, adaletle haksızlık tecrübeyle değil, inançla ve bunları isteyerek benimseyişle ilgilidir. Demek ki bizzat nitelikleri dolayısiyle ideolojiktirler. Aslında bütün ideolojiler, hatta objektif olduklarını ileri sürenler dahi, şu veya bu şekilde değer sistemleridirler."

M. Muhammed Hüseyin, kavramlar vasıtasıyla tanımlama ve yönlendirmeye örnek olarak, bir zamanlar Kanada Mc. Gill Üniversitesi İslami Araştırmalar Enstitüsü müdürü olan mukayeseli dinler profesörü Wilfred C. Smith'in önerisini aktarır:

> "Kuşkusuz Pakistan **laik bir devlet sıfatıyla** başarıya ulaşamaz. Ancak **halk İslam devletinin gerçekte laik bir devlet olduğuna inanırsa**..."

Evet, **müslümanlar, İslam devletinin gerçekte laik ve liberal olduğuna inandıklarında, Batılılar için sorun hallolacaktır.**

*

5. Seçkincilik kavramına doğrudan atıfta bulunmak gerekmez. Burada liyakat kavramını kullanmak gerekir.

6. Bireysel ahlakı, inanış ve yaşayışta Sağduyu ilkelerine uygunluk olarak tanımlamak, yine bir tanım hatasıdır. Efradını cami değildir. TDV'nin "***İlmihal II: İslâm ve Toplum***" adlı kitabında "Kur'an ve Sünnet'te temel ahlâk kavramları" olarak "takva" ve "hilim" gösteriliyor.

Aynı ilmihalde, "İnsanın ruhsal ve manevi varlığı ile ilgili görevleri" şöyle sıralanmaktadır: "Takva, hilim, hikmet, iffet, doğruluk ve dürüstlük, tevazu."

"Hikmetin başı Allah korkusudur." (Hadis-i şerif)

Sağduyu ilkeleri eğer yeterli olsaydı, en azından "takva"yı da kapsıyor olacaktı.

*

7. Şöyle deniliyor:

> **“Ahlak, eğer bireylerin inanç sistemleri içinde sağlam bir yere oturmuyorsa heran kaybedilebilir bir değerdir. Bunun için Sağduyu, önce bireylerin varoluş amaçlarından başlayarak, hayat görüşlerini bütünlükçü bir yaklaşımla oluşturmalarını teşvik ve yeri geldiğinde temin eder.”**

Demek ki meselenin temelinde inanç var. O halde Sağduyu Partisi, din eğitim ve öğretimini yaygınlaştırmayı amaçlamalıdır.

*

8. Şöyle deniliyor:

> **“Sağduyu, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 18. maddesinde yer alan fikir, vicdan ve din hürriyetinin teminatını laiklik olarak görür ve laikliği vazgeçilmez bir ilke olarak kabul eder.**
>
> **“Kişinin “dinini veya kanaatini tek başına veya topluca, açık olarak veya özel surette, öğretim ve tatbikat” hürriyetinden ve laikliğin “devletin her din ve mezhebe eşit mesafede ve tarafsız olması” ilkesinden hareketle;**
>
> - **maaşlı din adamlığının kaldırılmasını;**
> - **müfredat dahili din derslerinde, belli bir din ve mezhep yerine genel olarak ‘inanç’ ve ‘varoluş’ fikirleri üzerinde durulmasını;**
> - **devletin müfredat harici din eğitimi ve öğretimini, ibadet yerlerinin bakım ve onarımını, dinsel eğitim fonları ve kadrolarının sağlanmasını Diyanet kurumu koordinasyonunda mezhep, cemaat ve kişilerin kendilerine bırakmasını;**
> - **kişinin inanç, ibadet, giyim ve yaşam tarzı konusunda sınırlandırılamayacağını, ayrıma ya da kötü muameleye tabi**

tutulamayacağını; buna aykırı davranışların "insan hakları ihlali" çerçevesinde cezaya tabi olması gerektiğini savunur."

Burada "referans"ın İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve laiklik haline geldiğini görüyoruz.

Laiklik, "vazgeçilmez" bir ilke olamaz. Devletin her din ve mezhebe eşit mesafede ve tarafsız olması da "**ideal**" durum değildir. Bu, şu anlama gelir: **Devlet, hak ve batıla eşit mesafede olacak. Bu, en azından adaletsizliktir. İhsanla da bir alakası yoktur.**

Maaşlı din adamlığının kaldırılması ise, faydadan ziyade zarar getirir. Abdullah Dırâz, ***el-Muvafakat***'a düştüğü notlardan birinde konuyu şöyle açıklıyor:

> "Namaz kılanlar tarafından imamlık için bir kimsenin ücretle tutulması mekruh olmaktadır. Vakıf tarafından icare ile tutulması ise iane kabilinden sayılmaktadır. İbn Arfa, farz namazlara imamlık için yapılan icarenin, eğer ezana tabi olmak suretiyle yapılırsa caiz olacağını söylemiştir. Benzeri bir hüküm mescidin hizmetini görme konusu hakkında da öncelikli olarak sabit olacaktır.... Ezan okuma ve mescidin hizmetini görme karşılığında icare akdinin caiz olduğu bilinen bir husustur. Nitekim Hz. Ömer, ezan karşılığında ücret vermekteydi. Ancak İbn Hacib, Hz. Ömer'in bunu, diğer emir ve kadılar için olduğu gibi beytülmalden onlara bir atiyye (maaş) olmak üzere verdiğini söylemiştir. Kadı ve benzerlerinin, davalarına baktığı kimselerden ücret almaları ise caiz değildir."

Hiç kimse imamlık yapmazsa ne olacaktır?

Veya birden fazla kişi imamlığa talip olursa, kimin yapacağına nasıl karar verilecektir?

Burada, imamlığa talip olanların yeterliliği konusunda birisinin veya birilerinin hakem olması gerekecektir. Cemaat bilgisizse, nasıl hakem olacaktır?

Şu anki çözüm şudur: İmam hatip lisesi diploması ve Diyanet'in yaptığı imtihan/tayin, yeterlilik belgesi anlamına gelmektedir. Mevcut uygulamaya son verilse bile, bulunacak çözüm Amerika'nın yeniden keşfinden öteye gitmeyecektir.

Diyanet mensupları da bu toplumun fertleri, uzaydan gelmiyorlar. Sivil toplum örgütleri kendi aralarında yeni bir örgüt kursalar bile, bu, yeni bir Diyanet anlamına gelecektir. Aynı sorunlar yine yaşanacaktır. Savunulması gereken, **Diyanet'in daha özerk bir kurum haline getirilmesi, (Türkiye'de) devletin ona karışmaması** olmalıdır.

Müfredat dahili din derslerinde, **belli bir din ve mezhep yerine genel olarak 'inanç' ve 'varoluş' fikirleri** üzerinde durulması teklifine gelince, bu fikri şaşkınlıkla karşılamamak mümkün değil. **"Belli bir din"in adını koyalım: İslam**. **Belli bir mezhebin de adını koyalım: Ehl-i Sünnet.** Yani şu teklif edilmiş oluyor: İslam ve Ehl-i Sünnet değil, genel olarak inanç ve varoluş fikirleri öğretilsin. Yani felsefe yapılsın.

Adalet ve ihsan bu değildir!

Eğitim ve öğretim, **öncelikle hak dini öğretmelidir. Hak din içinde de hak mezhepler öğretilmelidir.** Gerisi, dünyalıktır. İlim (bilim değil ilim), aslında Allah'ı İslam'a (yani İslam'ın doğru yorumu olan Ehl-i Sünnet'e) göre tanımaktır. İnsanları meslek sahibi yapmak başka şey, ilim başka şeydir. Allahü Teala'yı tanımayan insan cahildir. Genel olarak inanç ve varoluş Allahü Teala'yı tanımaya yetmez. Tam tanıtırsanız, bunun adı İslam (Ehl-i Sünnet) inancı olur.

*

9. Şöyle deniliyor:

> **"İş hayatı ve toplumsal hayat ile ilgili düzenlemeler yapılırken erkek düşünce tarzının egemenliğine son verilmeli, erkek düşünce tarzı kadın**

düşünce tarzının barışçı, kucaklayıcı, üretici ve sezgiye dayalı zenginlikleri ile dengelenmelidir."

Erkek-kadın düşünce tarzı şeklindeki bir **ayrım Batı'dan ithal**dir ve doğru değildir. Eğer **doğaya ve doğal olana atıfta** bulunuluyorsa, erkek ve kadının doğasının farklı olduğu hatırlanmalıdır. İtibar ekseriyetedir. Bazı kadınlar bazı erkeklerden uzundur, ama genel olarak erkekler kadınlardan uzundur. Benzer şekilde kadınlar erkeklerden daha zayıf ve dayanıksızdır. Kadınlardan peygamber yoktur. Kadın düşünür, bilim adamı vs. de pek çıkmamıştır. Sporda bile kadınlarla erkekler ayrı yarışırlar. Kadın sporcular kendi aralarında, erkek sporcular da kendi aralarında müsabaka yaparlar. Erkekle kadını rakip olarak düşünmemek gerekir. Erkekler ve kadınlar kendi tabiî (doğal) rollerini üstlenmeye teşvik edilmelidir. Erkek düşünce tarzının egemenliği diye bir şeyden söz etmek yersizdir.

*

10. Bazı ifadeler ilk anda kulağa hoş gelir, ama doğru değillerdir. Şunun gibi:

"insan sağlığını veya ekosistemin dengesini tehdit etmediği sürece hiç bir canlı öldürülmemeli;"

Balıklar da avlanmamalı ve öldürülmemeli mi?! Dağlarda, ormanlarda avlanma tümden yasaklanmalı mı?! Bütün dünya harem-i şerif mi?

11. Şöyle deniliyor:

"Her birey, gerçek ihtiyaç ile suni ihtiyacı ayırt edebilecek bilgi donanımına ve bilince sahip olmalıdır.

Gerçek ihtiyaç ile suni ihtiyaç ayrımından ziyade, İslam alimlerinin kullandığı tasnif daha elverişlidir: **Zaruriyyat, haciyyat, tahsiniyyat**. Temel zaruri ihtiyaçlar, ölmeyecek kadar yiyecek, örtünmeyi sağlayacak giysi ve barınaktır. Mağarada yaşamakla insan barınak ihtiyacını karşılamış olur, ama bunda insan için güçlük

vardır. Bu yüzden, iyi kötü inşa edilmiş bir ev hacettir, ihtiyaçtır. Zaruri değildir ama ihtiyaçtır. Buna karşılık, evlerin belli ölçüde tezyin ve teşrifi tahsiniyattır (güzellik). Evin badanasının iyi olması tahsiniyattır. Ama nice şeyler de vardır ki (lüks perdeler, lüks mobilyalar vs.) israftır.

*

12. Türkiye'yi bir Asya veya Avrupa ülkesi olarak tanımlamak doğru değildir. Asyalılık da, Avrupalılık da, bizim için anlamsız kategorilerdir.

13. Kalkınma konusunda şu üç unsur önemlidir: "Vergi"lerin düşük olması, "güvenlik", "ulaşım ve iletişim"de kolaylık ve etkinlik. "Vergi"lerin düşüklüğü girişimcileri teşvik eder. "Güvenlik", çek ve senetlerin tahsil edilebilmesi, işadamlarının mafya vs. gibi yasadışı güçlere haraç verme durumunda kalmamasıdır. "Ulaşım ve iletişim"de etkinlik de ticareti canlandırır. Mesela demiryollarının çağdaş standartlara ulaştırılması, deniz taşımacılığının ucuz ve etkin olması, havayolu ulaşımının geliştirilmesi, karayollarının daha elverişli hale getirilmesi ticareti canlandırır.

Ayrıca, faizlerin sıfıra indirilmesi suretiyle rantiyeciliğin ve sömürünün engellenmesi, bu sayede reel sektörün güçlendirilmesi icap eder.

Bunun yanı sıra, kazançtan değil fakat servetten belli bir vergi alınarak bunun toplumun yoksul kesimlerine aktarılması gerekir (zekat mahiyetinde).

Yine, bürokratik engeller kaldırılmalıdır. Bürokrasi, bir sorun olmaktan çıkarılmalıdır.

ONDOKUZUNCU PAYLAŞIM:

“KELLİM KELLİM LÂ YENFÂ”

Kanaatimce, değişiklikler yeterli değil.

Son 200 yıldır İslam dünyası, Batı’daki söylem ve paradigmaları ithal edip onları içselleştirmekle meşgul. Batı’da son 30 yıldır çevrecilik, doğaya saygı (tahakküm değil), kadın-erkek eşitliği (her alanda) vs. gibi akımlar revaçta. Buna bağlı olarak, İslam dünyasında da benzer eğilimler yükselişte. Sağduyu Partisi’nin programı da benzer eğilimler taşıyor. Özgünlük sadece “ihsan” ve “mertlik” kavramlarının kullanımında kendisini gösteriyor.

İhsan, kemal anlamına gelir. Şeriat’te ise, İmam Gazalî’nin belirttiği gibi, **kemal farz değildir**. (***İhya***, C. 4, s. 21.) İhsan, bireysel bir ilke olarak değerlidir, fakat toplumsal düzeyde gerçekleştirilemez. Zaten, bugünün dünyasında hiç kimse her zaman her işte ihsanı gerçekleştiremez.

Programdaki bazı fikirler zayıf. “... Kitab ve Sünnet’in şehadet etmediği görüşler kuvvetli sayılmaz.” (***İhya***, C. 4, s. 27.) Bazı fikirler de yanlış. Din eğitiminde olduğu gibi.

Çocukların eğitimi babanın sorumluluğundadır. Aslında **zorunlu eğitim bir dayatmadır.** Devlet eğitim hizmeti sunabilir, fakat bu **gönüllü** olmalıdır. Devlet, gönüllülük temelindeki eğitimde, istediği programı uygulayabilir. Beğenmeyen, çocuğunu okula göndermez. Ama eğer öğrenim mecburi ise, devlet, çocukların eğitim ve öğretiminde velilerin tercihlerine saygı duymak zorundadır. **Kendilerine devlet adı verilen hakim zümre bütün bir toplumun çocuklarının velisi değildir. Bu bir yetki gasbıdır, apaçık bir zulümdür, bir baskıdır.** Çocukların eğitiminde İslam’ın emri, çocuklara küçük yaşta Peygamber sevgisinin kazandırılması, dinî ibadetlerin öğretilmesi ve uygulatılmasıdır. Dinî eğitim, imam

hatip liselerinde olduğu gibi bir meslek eğitimi olarak düşünülmemeli, bütün müslüman çocuklara verilmelidir.

Bazen tanımlarda bile anlaşamıyoruz. Aynı şekilde düşünmek, aynı kelimelere aynı anlamları vermekle başlar. Aynı kavramlara farklı anlamlar vererek o kavramları birlikte savunmanın bir anlamı olmayacağı açıktır.

Laikliğin, devletin bütün dinlere eşit mesafede olması şeklinde tanımlanması ve bu haliyle savunulması doğru değildir. Zaten ne Türkiye ne de başka bir ülke bütün dinlere eşit mesafededir. Mesela Türkiye'de Hıristiyan ve Yahudilerin kutsal günleri tatildir; Müslümanlarınki değildir. Müslümanların kutsal günü cumanın tatil olması laikliği yok eder.

Batı'da boşanma zordur, çünkü Katoliklik öyle ister. Ölüm cezasını kaldırma eğilimi var, çünkü Hıristiyanlık öyle ister.

Batı laiktir ama orada Hıristiyanların kutsal günleri tatildir, Müslümanlarınki değil. Türkiye de bu konuda İslam'dan yana tavır koymuş, kurban ve ramazan bayramlarını tatil kabul etmiştir. Her dine eşit mesafede olma şeklindeki bir laiklik pratikte mümkün değildir. Birinden biri tercih edilir. Ya da hepsi yasaklanır. SSCB'nin yaptığı gibi. Onların dini de putperestlikti; putları maddeydi. Yani onlar da kendi dinlerinden yana tavır koymuşlardı.

Kitle partilerinin düşünmeye ve düşünceye fazla ihtiyacı olmayabilir, fakat Sağduyu Partisi gibi bir partinin programının fikrî temellerinin çok sağlam, çok iyi düşünülmüş olması gerekir.

Kişisel olarak, Sağduyu Partisi'nin programının bütününün altına imzamı atamayacağımı belirtmeyi gerekli görüyorum.

YİRMİNCİ PAYLAŞIM:

ZALİME YARDIM

a) Parti programında şu ifade yer alacakmış:

> **"--Kişi inanç, ibadet, giyim ve yaşam tarzı konusunda sınırlandırılamaz ve ayrıma ya da kötü muameleye tabi tutulamaz; buna aykırı davranışlar 'insan hakları ihlali' çerçevesinde cezaya tabi olmalıdır."**

Kişi, giyim ve yaşam tarzı konusunda sınırlandırılabilir. Mesela, **bir kimse, "Benim yaşam tarzıma göre içki içmek normal, mini etek doğal" diyemez.**

Hukuk ve ahlâk felsefeleri, insan haklarının sınırını üç temel ölçüte bağlar. İlki, bireyin, "başkalarının özgürlükleriyle çatışmaksızın kendi hürriyetini sınırsız olarak kullanabilmesi" hakkını ifade eden "ferdî özerklik"tir. İkinci kıstas, "yararlılık"tır; hak ve hürriyetler zarar verecek nitelikte olamaz. Üçüncü ölçütü ise "adalet" ilkesi oluşturur. Spinoza şöyle der: "Devletin asıl amacı, korkutarak kural koymak, kısıtlamalar getirmek ve mutlak itaati sağlamak değildir; bunun tam tersine, mümkün olan en emniyetli şekilde yaşasınlar diye insanları bütün korkulardan beri tutmak, başka bir deyişle, kendisine ya da başkalarına herhangi bir zarar vermeksizin çalışma ve varlığını idame ettirme doğal hakkını güçlendirmektir." Buradaki "kendisine ya da başkalarına herhangi bir zarar vermeksizin" vurgusuna dikkat edilmelidir.

Bu ölçütler açısından yaklaştığımızda, başörtüsü kullanmanın, sınırlanmaması gereken bir insan hak ve hürriyeti olarak görülmesi gerektiği açıktır. Çünkü başını örten bir kimse "başkasının hürriyetini çiğnemiş" olmaz, bununla "zarar"a da yol açmaz. Üstelik bunun "fayda"sı da vardır, saç kıllarının dökülmesini engellediği için hastane ve aşevleri gibi yerlerde başın örtülmesi hijyen açısından gereklidir.

Ayrıca başörtüsü yazın güneş çarpmasından, kışın soğuktan korur. Dahası, başını örten bir insan, inancının gereğini yerine getirdiğini düşünerek ruhsal bakımdan daha sağlıklı ve huzurlu da olabilir. Ayrıca, başını açanlar ne kadar hak ve hukuk sahibiyse, özgürse, başörtülüler de o kadar hak sahibi kabul edilmelidir. Bu, "adalet"in zorunlu sonucudur.

Şunu unutmamak gerekir, başörtülü öğrencilerin engellenmesi, sadece o öğrencilere ve yakınlarına değil, bütün topluma yapılan bir haksızlıktır. Bunun neden böyle olduğunu John Stuart Mill'in şu sözleri açıklar: "Herhangi bir kişinin bir fizikçi, bir avukat ya da bir parlamento üyesi olamayacağını belirlemek yalnızca onlara zarar vermekle kalmaz; bunun yanı sıra, fizikçileri ve avukatları istihdam edene de, parlamento üyelerini seçene de ve daha dar bir bireysel tercihe zorlananlar kadar, (...) rekabetin uyarıcı etkisinden mahrum kalanlara da zarar verir."

Öte yandan, okullarda başörtüsüne serbestlik tanınsa bile, sorun çözülmüş olmayacaktır. Çünkü kamusal alanda başörtülü görev yapmak da (bazı ülkelerde) yasakların kapsamı içinde yer alıyor. "Bireysel özerklik", "yararlılık/zararlı olmama" ve "adalet" ilkelerinden acaba hangisi başörtüsünün kamusal alanda herhangi bir şekilde kısıtlanmasına gerekçe oluşturabilir?! Türkiye'de "kılık-kıyafet" ve "şapka" devrimi gibi "devrimler" yapılmasaydı, bazı kıyafetler yasaklanmasa ve kamusal alanın dışına itilmeseydi, şimdi başörtüsünü acaba kim "siyasal simge" olarak gösterebilirdi? Pijama, eşofman, atlet, gözlük, yüzük, saç traşı vs. devrimlerinin düşünülmemiş olması evet bugün özgürlük alanımızın geniş olmasının sebeplerinden birini teşkil ediyor, ama unutmayalım ki, olağan bir uygulamanın "siyasal simge"ye dönüşmesi sadece bir "devrim" ve "yasak" meselesidir. Mesela, bıyıkların dudağı kapatmasını bir "devrim"le yasakladığınız anda, Türkiye'deki bıyıkların en az üçte ikisi "siyasal simge"ye dönüşür.

Başörtüsü konusunu bir tarafa bırakıp şimdi de şunu soralım: **Alkollü içki kullanmak insan hak ve hürriyetlerinin kapsamına girer mi?**

Uyuşturucu kullanmak girerse o da girer. Alkolün trafik dışındaki alanlarda yol açtığı tahribat ani değildir, daha geniş bir zaman dilimine yayılır. Mesela aile yapımıza etkisi bu türdendir. Alkol alanlar hiç kimseye zarar vermeseler bile kendilerini mahvetmiş olurlar. Bu durumda bile, SSK'nın halkın vergileriyle sahip olduğu imkanlar onların sağlık sorunları için heba edilir. Araba kullananların alkol almaması konusunda bugün toplumsal uzlaşma var. Çünkü herkes trafiğe çıkıyor, can ve mal "tatlı". Aynı mantıkla, kamu düzeni ve kamu sağlığı açısından, halka açık yerlerde içki kullanımının yasaklanması pekala düşünülebilir. Fakat, böyle bir talebin dile getirilmesinin, "insan hak ve hürriyetleri" feryatları duvarına çarptığını görüyoruz. Demek oluyor ki, insan hak ve hürriyetleri olarak gösterilen şeyler, her zaman "insanca" bir nitelik taşımayabiliyor.

*

b) Şöyle deniliyor:

> "**Taslak çalışmamız tamamlandıktan sonra Nureddin Bey'e sunulacak ve kendisinin onaylamadığı kısımlar tekrar tartışmaya açılacaktır. İlkelerimiz (adalet, ihsan, uzlaşma ve mertlik) Nureddin Bey'in onayından geçmiştir."**

Burada şu önemli: Taslak çalışmasının, analiz grubunun ortak onayını alamadığı Nureddin Bey'e belirtilmelidir.

İkinci olarak, ilkeler konusunda da görüş ayrılığı bulunduğu iletilmelidir.

*

c) İslam'a göre insanlar, müslüman olmaya zorlanamazlar. Buna bağlı olarak, İslam devletindeki zimmîlerden ibadetler istenmez. Fakat, İslam devletindeki gayrimüslimler, muamelat alanında İslam hukukuna tabidirler. Bizzat cizyenin kendisi, İslam hukukunun bir parçasıdır.

İdeal yönetim sistemi Şeriat'tir. Şeriat'e (***Kur'an*** ve Sünnet'e) aykırı her düzenleme haksızdır, batıldır.

Medine Sözleşmesi meselesi, Ali Bulaç'ın düşünce dünyamıza bir katkısı. Fakat yanlış yorumlara dayalı bir katkısı.

Altı yıl önce, (***Sağduyu*** gazetesindeki) bir yazımda, ona şu eleştiriyi yöneltmiştim:

> "... Bir zamanlar Medine Vesikası'ndan hareketle estirilen 'sözleşme' furyası, Abant Toplantısı'nda yerini 'milletin hakimiyeti'ne yapılan vurguya bırakmıştı. Fakat düşünce alanında sergilenen bu geniş mezhepliliğe paralel olarak, sosyal hayatta karşılaştığımız baskılar dramatik biçimde artıyordu.
>
> " 'Sözleşmeciler', sözleşme edebiyatından vazgeçmek zorunda kalmışlardı, çünkü sözleşme en az iki taraflı olurdu, kimse kendi kendisine gelin-güvey olamazdı. Bu anlamsız zihin jimnastiği, eğer tek taraflı sözleşme yapmak mümkün olsaydı, gazete ve dergi sayfalarının boş laf koleksiyonuna katkıda bulunmayı sürdürecekti; ama iş tek taraflı olunca, sözleşme değil, aç tavuğun kendisini darı ambarında sanması olayı yaşanıyordu.
>
> Aydınlarımız bol keseden 'kaynaklara dönüş' edebiyatı yapmış, sonunda döne döne Hobbes, Locke ve Rousseau gibi isimlere ulaşmışlardı. ***Kur'an***'ın sesine kulak veren yoktu:
>
> " 'Müşriklerle nasıl sözleşme olabilir ki, size galip gelseler hakkınızda ne bir yemin gözetirler, ne de bir sözleşme. Ağızlarıyla sizi razı etmeye çalışırlar. Fakat kalbleri buna karşıdır. Onların çoğu insanlıktan çıkmış fasıklardır'. (Tevbe, 9/8)"

Medine Sözleşmesi ile ilgili olarak şu sorulara cevap verilmesi gerekir:

1. Medine Sözleşmesi, Müslümanlar'la Yahudiler'i eşit konuma mı getiriyordu, yoksa Yahudiler "tabi" durumunda mıydı? Şu madde (ilk madde) ne anlama geliyordu:

> "Bu, Peygamber Muhammed (a.s.) tarafından, Kureyşli ve Yesribli Mümin ve Müslümanlar'la onlara bağlanmış ve katılmış olanlar ve onlarla birlikte savaşanlar arasında yazılan bir yazıdır (belgedir)." (Asım Köksal, ***İslam Tarihi***, C. 8, s. 174.)

2. Yahudiler'in Müslümanlar'a katılıp bağlanması bir "tâbilik" olarak görülmeyecekse, Medine Sözleşmesi'ni küçük ölçekli bir uluslararası anlaşma kabul etmek gerekir. Aslında durum buydu, fakat Sözleşme, Yahudiler'e Peygamber Efendimiz s.a.s.'in izni olmaksızın birilerine savaş açma hakkı tanımıyordu. Bu sözleşmede, Müslümanlar'ın tabi olmak zorunda olduğu Kopenhag kriterleri türünden hükümler de yoktu, AİHM gibi Yahudiler'e yargı yetkisi veren maddeler de. Tam aksine hakem olarak Allah ve Resulü gösteriliyordu. Bununla birlikte Yahudiler, Sözleşme yapıldığı sırada o kadar da güçsüz değillerdi ve Peygamber Efendimiz s.a.s. onlara herhangi bir atıfette bulunmuyordu. Onların daha önce sahip olmadıkları ve Peygamberimiz s.a.s. tarafından kendilerine verilmiş hiçbir hak yoktu. Nitekim daha sonra Peygamber Efendimiz s.a.s. Yahudiler'e Sözleşme'yi çiğnemeleri nedeniyle savaş açtı ve Medine'de Yahudiler "bir anlaşmanın tarafı olma" konumunu yitirdiler. Soru şu: Peygamber Efendimiz s.a.s. neden yeni bir Medine sözleşmesi ile onlara haklar tanımadı da topraklarını ellerinden aldı?

3. Peygamber Efendimiz s.a.s., kendisiyle görüşmek üzere gelen Necran Hristiyanları ile başlangıçta neden diyaloğa girmedi? Misafir oldukları halde neden yüzlerine bile bakmadı?

4. İslam, puthaneleri mescitlerle birlikte koruma altına mı almaktadır? Peygamber Efendimiz s.a.s. neden Hz. Ali'yi 150 kişi ile Tayy kabilesinin putu Füls'ü yıkmaya gönderdi? (Köksal, C. 16, s. 103.)

5. Taifliler'in temsilcileri Peygamber Efendimiz'le Medine'de anlaşma yaptıklarında, Rabbe (Lât) putunun üç yıl müddetle yıkılmaması teklifleri neden kabul edilmedi? Onların iki yıl, bir yıl ve bir ay şeklindeki yeni önerilerine niçin hayır denildi? Puthanenin varlığına niçin müsaade edilmedi?

6. Berâe Suresi ile müşriklere hangi mesaj verilmiştir:

> "Bu, müşriklerin içinden (kendileriyle) anlaşma yaptıklarınıza karşı Allah ve Resulü'nden bir ültimatomdur/ihtardır. Ey müşrikler! Haydi, yeryüzünde dört ay daha güvenlikle dolaşın!...." (9/1-2)

7. Peygamber Efendimiz s.a.s. vefatı yaklaştığında neden "Arap Yarımadası'nda (başka bir rivayette: Arap toprağında) iki din bırakılmayacaktır" (Köksal, C. 18, s. 31) buyurmuştur? (Bu rivayet, Medine Sözleşmesi'nden daha az kuvvetli değildir. Ayrıca, daha sonraki döneme aittir.) Ve yine neden Üsame bin Zeyd r.a.'i görevlendirmiş ve, "Ey Üsame, Allah yolunda, Allah'ın ismiyle savaşa çık! Allah'ı inkar edenlerle çarpış!..." buyurmuştur?

8. Bildiğiniz gibi İmam Şatıbî, ibadetler için aslî ve talî maksatlar ayrımı yapar. Talî maksatlar, ancak aslî maksadı güçlendirdikleri oranda geçerli olurlar. Mesela namazın aslî maksadı Allah'a kulluktur; Cennet arzusu ise bu aslî maksadı güçlendiren bir talî maksat olarak makbuldür. Riya ile kılınan namaz, aslî maksadı ortadan kaldıran bir maksada yaslandığı için merduttur. Peygamberlerin asıl maksadının Allah'ın vahdaniyetini bildirmek ve insanları şirkten kaçındırmak olduğu açıktır. O halde neden Peygamber Efendimiz s.a.s.'in şirke karşı verdiği mücadeleye değil de, sanki "demokrasinin kurucusu ve laikliğin bekçisiymiş gibi", daha çok onun din hürriyetine verdiği öneme dikkat çekiliyor? Dinde zorlama olmaması, putperestliğe saygı gösterilmesi anlamına mı geliyor?

9. Bakara Suresi'nde sözü edilen "bakara"nın kurban edilmesi ile ilgili olarak Elmalılı şunu söylüyor: Mısırlılar Apis öküzüne tapmaktaydılar. Yahudiler de bundan etkilenmişlerdi; buzağı olayı da bunu göstermektedir. Bakaranın kurban edilmesi emredilerek, Yahudiler'in kutsallaştırdıkları ve kurban edilemez saydıkları bir varlık gözden düşürüldü.

Bugüne gelirsek, bugünün kutsal inekleri daha soyut varlıklar. Millet iradesi / çoğunluğun arzusu bir put mesela. Bugünün yükselen değerleri/moda söylemleri, Apis öküzünün mübarekliği değil, başka şeyler. Soru şu: Bugün acaba mücadele edilmesi gereken tutum ve uygulamalar, Samirî'nin buzağısı, Taifliler'in putu mu, yoksa birilerinin demokrasi ve laiklik, fikir ve entelektüel donanım adı altında pompalanan heva ve hevesleri mi?

> "... sana gelen bunca ilmin arkasından tutar da onların arzu ve heveslerine uyacak olursan, o zaman hiç şüphesiz sen de zalimlerden olursun." (Bakara, 2/145)

*

d) Apis öküzünden bahsetmişken şunu da belirtmek gerekir: Canlıların (hayvanların) öldürülmesi meselesi salt gıda ihtiyacına indirgenemez. Olayın ibadet boyutu da vardır: Kurban.

e) Dün, teşekkür mesajını cevaplandırırken aklımda, "Müslüman kardeşine zalimken de mazlumken de yardım etme" ile ilgili hadis vardı. Zalimken yardım, zulmüne engel olmaktır. **Yanlış fikirler savunulurken yapılan yardım da yanlışlığa itiraz etmektir.**

f) Benim beklediğim şey şu: **Eleştiriler dikkate alınmalıdır. Alınmıyorsa, yanlışlıkları gösterilmelidir.** Bir eleştiri yöneltildiğinde bunu suskunlukla geçiştirmek, o fikrin yanlışlığını göstermek anlamına gelmez**. Eleştiri sahibi görüşünde ısrarlı olunca da bunu düşmanlık olarak nitelendirmek, fikir**

hürriyetini ortadan kaldırır. Bu, çok büyük bir **psikolojik baskı**dır. Bu durumda herkes şunu düşünecektir: **Demek ki, itiraz ettiğimiz takdirde bu düşmanlık olarak yorumlanacak. Böyle bir durumda, tasvip ve onay da anlamını kaybeder.**

Daha ilk sınavda kaybedildiğinde, özgürlükçü bir program yazmak bir şey ifade etmez.

*

g) Yazarken benim dikkat etmeye çalıştığım hususlardan biri, malumu ilamdan kaçınmaktır. Yani, bilinenleri tekrarlamamaktır. Aslında burada tartışılan her konuda sayfalar dolusu şey söyleyebilirim; fakat bunu gereksiz buluyorum. Yine de, hiçbir öneride bulunmadığım iddiası abartmadır.

h) ***Mecelle*** kaidesidir, def-i mefasid, celb-i menafiden evladır. Yanlışların düzeltilmesi daha önemlidir.

Bilinen bir husustur ki, kâfirler bile kendi ülkelerinin kalkınmış, güvenli ve müreffeh olmasını isterler. Bu şuna benzer: Kâfir bir insan da kişisel olarak bilgili, itibarlı, zengin, huzurlu ve mutlu olmayı ister. Bunları istemek tek başına yetmez. Önemli olan insanın, bütün bunları ***Kur'an*** ve Sünnet'le çelişmeyen bir anlayışla istemesidir. Sağduyu Partisi'nin programına da ben bu açıdan bakıyorum. Çok iyi şeyler savunulması yetmez, İslam'a uygunluk herşeyden önce gelir. Burada benim itirazlarımın eksenini de bu oluşturuyor. Bu yüzden de, **her itirazımı da dile getirmiyorum.** Mesela, aslında sosyal konulardaki görüşleri bizim toplumsal yapımıza uygun bulmuyorum. Bunun nedeni de belli: Bunlar, **tercüme fikirler**; başka toplumların sosyal yapıları dikkate alınarak geliştirilmişler. Kısmen de **marjinal gruplara ait fikirler**. Mesela yerleşiklik, göçebelik, mülkiyetsizlik vs. konusundaki görüşler bu nitelikte. Göçebelik aslında pek çok sorunu çözer. Ne belediye hizmetleri gerekir, ne altyapı hizmetleri, ne sağlık, ne eğitim... Fakat medeniyet ortadan kalkar. Sonra medenî Batılılar gelir ve topraklarınızı işgal

ederek sizi uygarlaştırırlar: Kuzey ve Güney Amerika'da Kızılderililer'e, Afrika'da zencilere yaptıkları gibi. Ütopyalar güzeldir ama sadece ütopyadırlar.

*

i) Bir özgürlük savunucusu olan Chomsky şöyle der*:*

> "**İnsan hakları masalı**, düşman bilinen bir hükümetin altını oymak için veya yönetime karşı duyulan güven ve saygıyı arttırmak için işe yarar bir enstrümandır."

İşte Afganistan, işte Irak... İşte Darfur meselesi... Hz. İsa'nın dini bugün nasıl bir aldatmaca, istismar ve masala dönüşmüşse, insan hakları davası da bazen bir aldatmacaya dönüşür. **Çevrecilik** için de aynı şey söylenebilir. Batılılar, kendi ülkelerine öğrenci olarak gelen yabancılara şu fikirleri aşılıyorlar: Ülkenizde yaşam olabildiğince **doğal** olsun. Sanayiden uzak durun. Bakın dünya yok oluyor, çevre kirleniyor. Nükleer enerjiden de uzak durun. Silahsızlanma da çok iyi birşeydir.

Bu fikirlere inanacağız ki, daima her konuda onlara muhtaç olalım; onların pazarı olarak kalalım. Kendi silahımızı da kendimiz üretmeyelim. Fakat ülkeleri birbirine düşürerek (Irak'ın İran ve Kuveyt'e saldırması) ya da PKK gibi terör örgütleri kurdurarak silahlanma yarışını alevlendirsinler ve büyük paralar kazansınlar.

YİRMİBİRİNCİ PAYLAŞIM:

SANKİ PARTİ KURMAK, PARTİ PROGRAMI YAZMAK FARZ YA DA VACİP

1. Şöyle deniliyor:

> **“kişinin kendine vereceği zarara ise (aklı ve şuuru yerinde olduğu sürece) hiç kimse müdahele edemez.”**

Edilir. Mesela, Boğaz Köprüsü’nden atlamak isteyen kimse kurtarılmaya çalışılır. Hatta zorla kurtarılır. Bu, özgürlüğün çiğnenmesi değildir.

2. Şöyle deniliyor:

> **"Canlıların (hayvanların) öldürülmesi meselesi salt gıda ihtiyacına indirgenemez. Olayın ibadet boyutu da vardır: Kurban, denmiş. Kurbanlarımızı yemeden çöpe atmadığımızı düşünüyorum. İbadet boyutuna taşındığında, şeytana tapan sapkınların da canlıları öldürmekle ilgili ibadetlerini kabul etme durumu ortaya çıkar.”**

Çıkmaz. Hacda kurbanların çöpe atıldığı zamanlar oldu.

*

3. Şöyle denilmiş:

> “ ‘Aslında burada tartışılan her konuda sayfalar dolusu şey söyleyebilirim; fakat bunu gereksiz buluyorum.’ Sözünün düşündürdükleri konusunda yorumu sözün sahibine bırakıyorum.”

Hepsi zaten kitaplarda var. Tekrarlamak gerekmez. Mesela, toplumsal konuları sosyoloji, sosyal psikoloji, tarih, siyaset bilim vs. alanlarının uzmanları iyi bilirler.

Önemli olan her konuda, o konunun otoritesi olan uzmanların görüşlerine başvurmaktır.

4. Sağduyu ilkeleri şunlar olabilir: Adalet, nasfet, kutsal değerlerimize saygı (takva), ahde vefa, güvenilirlik (emanet), itidal, azim (cehd ve sebat), ehliyet ve liyakate saygı, iyiliği emredip kötülükten nehyetmek, iffet (haya, vakar ve istiğna), merhamet.

*

5. Ahlak, hulk kelimesinin çoğuludur. İyisi de olabilir, kötüsü de. Günümüzde ahlak derken bununla "güzel ahlak"ı kastediyoruz. Güzel ahlak, Şeriat'in ve aklın (akl-ı selîmin) güzel gördüğü haslet ve davranışlardır.

6. Şöyle denilmiş:

> **"Laiklik, olumlu değil, olumsuz bir gidiştir görüşü herhangi bir parti programında nasıl yansıtılabilir?"**

Laiklikten hiç bahsedilmeyerek.

7. Şu sorulmuş:

> **"mini etek giymek kimin hakkına tecavüzdür ya da hangi zararı oluşturur? Bunu parti programında nasıl anlatacağız?"**

Hukukun amacı adalettir ve bir 'hukuk düzeni'nin şunları sağlaması beklenir: Barış, güvenlik, eşitlik, özgürlük.

Eşitlik; aile, zümre ya da sınıf ayrıcalıklarının olmamasıdır. Kısmen sınırlandırılmış da olsa sürekli bir özgürlük de ancak 'hukuk düzeni' ile sağlanabilir.

Türkiye'de ise, 'laikçiler' ayrıcalıklı bir sınıftır; onların siyasal simgeleri heryerde serbesttir. Onların kamusal mekanlarda (Mesela paşaların bir başbakanın davetinde

rakı istemeleri gibi) içki içme özgürlükleri vardır, ama aynı başbakanın iftar daveti verme özgürlüğünü kabullenemezler. Ya da başbakanın başörtülü hanımını kamusal mekanda görmeye tahammül edemezler.

İslam'da ise emir ve yasaklar belirli maslahatlar içindir. Mesela İslam, insan neslinin meşru evlilik yoluyla devam etmesini ister. (Pozitif hukuk açısından da bu, kamu sağlığı ve güvenliği meselesi olarak görülebilir.) Başörtüsü emrine baktığımızda bunun özellikle iki amaca hizmet ettiğini görürüz: Birincisi, kadınların cinsiyetleri ile dikkat çekmemesidir. (Bu husus günümüzde özellikle reklamcılık sektörünün önemli bir yarasıdır.) İkincisi, kadınların kendilerine yönelebilecek tacizlere meydan vermemeleridir. Günümüzde 'beden dili' ile ilgili olarak yazılan kitaplar, kadınların/erkeklerin sözsüz mesajlarının ve kıyafetlerinin öneminin daha iyi kavranılmasını sağlamaktadır. Başörtüsü ile ilgili ayette, önce, kadınlara yönelik "gözleri haramdan koruma" emri yer alır. Bir önceki ayette de erkeklere aynı şey emredilir. Allahü Teala, insanın varlığını ve neslini sürdürmesi için onda bazı hazları var etmiştir. Bu açıdan insan ile hayvan arasında bir fark yoktur. İnsan bu sayede yiyip içer, eş arar. Bunlar bizzat "olan" olduğu için, "olması gereken" olarak gösterilemez, "normatif" bir bakış açısıyla ele alınamazlar. Olan, aynı zamanda olması gereken olarak gösterilemeyeceği için İslam'da evlilik farz değildir; evlenmeyen insan günah işlemiş olmaz. Fakat insan evlenmekten sevap alabilir. Benzer şekilde, insanlarda açılıp saçılma "olan" bir şey olduğu için [Zaten türban düşmanlığı da bundan kaynaklanıyor; ve insan çıplak doğar], açılıp saçılmak bir norm olarak insana dayatılamaz. Fakat örtünmek, olan değil, olması gereken bir şey olmuştur daima; bu açıdan örtünme, bir toplumun/bir insanın medenîlik seviyesinin de göstergesidir. İlkel toplumlar, soğuk veya sıcaktan korunma dürtüsü dışında örtünmeye gerek görmezler. Hukuk ve ahlak, olması gerekeni gösterirler; olması gereken ise örtünmedir. Bu, ispatı gerekmeyecek kadar açık birşeydir. Açık saçıklığın ahlaka aykırı olduğu konusunda insanların zımnî ittifakı vardır. Plajda yabancı erkeklere görünmeyi mahzurlu görmeyen bayanlar bile, kendi evinde aynı veya benzer kıyafetle yabancı bir erkek tarafından

görülmeyi kabul etmez. Evinde bu kıyafetle izinsiz olarak izlenmesi durumunda bunu namusuna sataşma olarak görür. Aynı şekilde hiç kimse, komşusu olan bir kadının plaj kıyafetiyle balkonunda oturmasını kabul edemez, bunu teşhircilik kabul eder. Mini etek vs. de aslında aynı kategoriye girer.

İslam açısından beş temel maslahat söz konusudur ve bunlardan biri "neslin korunması"dır; yani insan soyunun meşru şekilde çoğalması ve devam etmesi. Buna zarar veren uygulamalar toplumu yıkıma götürür.

Ahlâka aykırı (edep kışı) kıyafetler giyenlerle giymeyenlerin aynı mekânı eşit bir şekilde paylaşmaları ve edebe riayet edenlerden, edepsizlerin farklılığına tahammül etmelerinin istenmesi doğru olabilir mi?! Başörtüsü baskıcı bir rejimde yasak olabilir, fakat ne temel hak ve hürriyetler açısından mahzurludur ne da ahlâka aykırıdır. Buna karşılık mesela mini eteğin ahlâksızca olmadığını savunacak insan sayısı azdır.

Farklılıklara ancak hukuk ve ahlâk ilkeleri çerçevesinde tahammül edilebilir. 'Bir arada yaşamak' da ancak hukuk ve ahlâk ekseninde mümkün olabilir. 'Bir arada yaşama'nın bizzat kendisi, hukukun ve ahlâkın çiğnenmesi pahasına savunulacak bir değer değildir. Farkların bir 'ortak paydası' olması gerekir; payda farklı olamaz. Mesela 'Farkların Ahengi' diye bir müzik seçkisi yapıldığında ortak payda sanat değeridir. Toplumsal alanda da farklar kabullenilebilir, ama 'hukuk ve ahlâk' ortak paydasında buluşmak zorunludur. O halde savunulması gereken bizzat hukuk ve ahlâk olmalıdır.

Günümüzde birileri ahlâktan bahsetmeyi neredeyse 'ayıp' saymaktalar. Böyleleri ahlâkı, ahlâksızlıkları 'hoş görme'ye indirgiyorlar. Onlar bizi hukuksuzluk ve ahlâksızlık ortak paydasında 'bir arada yaşamaya' davet ediyor. Fakat böylesi bir 'bir arada yaşama'ya 'toplumsal yaşam' denemez, 'hayvansal yaşam' denir.

"Alenen hayasızca hareket" bütün hukuk sistemlerinde suçtur. Mini etek de bu kapsama girer.

Daha önce de söylemiştim: Önce ilim, sonra hal, daha sonra amel gelir. Siyasette de böyledir. Önce İslam'ı, İslam hukukunu, İslam hukuk felsefesini iyi öğrenmek gerekir.

*

8. İslam'da şehir yaşamı köy yaşamına üstün tutulmuştur. ***Kur'an***'da bedeviler hakkındaki ifadeler, medenilere göre daha olumsuzdur. Böyle olmakla birlikte iyi bedevilerden de söz edilir. Göçebelik veya köy hayatı yasaklanamaz. Böyle olmakla birlikte, göçebelik ve köylülük cehalete yol açar. Nitekim Türkiye'deki Alevilik başlangıçta genelde göçebe ve en ücra köylerde oturan insanlar arasında yayılmıştır.

9. Çevrecilik, savunulabilir birşeydir.

10. Şu sorulmuş: **"Sosyal konularda parti programında ne yazmalı?"**

Sorunlar bellidir: Çarpık kentleşme, kontrolsüz/dengesiz iç göç, gelir dağılımında adaletsizlik, vergi adaletsizliği, eğitim ve sağlık hizmetlerinde dengesizlik ve yetersizlik, yoksulluk, işsizlik, eğitim ve kültürde tek tipçilik (anadil vs.), dinî yaşama müdahale (başörtüsü yasağı), toplumsal çözülme (boşanma, cinayet, intihar olaylarının artması), uyuşturucu kullanımı ve kötü alışkanlıkların yayılması, mafyalaşma, terörün toplumsal taban bulması, insan hakları ihlalleri, gayrimeşru kazanç yollarına sapma vs....

Sorunlara çözüm olacak nitelikte görüşler geliştirmek gerekir. Mesela bugün Türkiye'de halkın derdi alternatif yaşam biçimleri değildir. Bazı sorunlar vardır ki, gerçekte sorunu olmayan, hali vakti yerinde kimseler için sorun haline gelirler. Mesela böyle birisi, filanca koydaki kaplumbağaların soyunun tükenmesini dert edinebilir. Maaşıyla zor geçinen bir memurun böylesi "**soylu acıları**" olmaz.

11. Gelinen noktada artık bu gruptaki tartışmalara katılmayı yararlı görmüyorum. Çünkü **tartışma kişiselleşiyor**. Üyeliğime son verilmesi iyi olur.

NUREDDİN COŞAN'A MESAJ (SEKRETERİ ARDA ARACILIĞIYLA)

Esselamü aleyküm,

Arif Bey,

Sağduyu Partisi teori ve analiz şura gruplarında özellikle "Sağduyu ilkeleri" konusunda yazdıklarımı Nureddin Coşan Bey'e de sunmayı gerekli gördüm. Ayrıca "kavramların önemi" ile ilgili olarak yazdığım bir bölümü de bunlara dahil ettim.

Selamlar...

*

Aşağıdaki ifadeler yanlış:

- Gerçek: bilimsel olandır.
- Bilimsel: zanna değil akla ve delillere dayalı olandır.
- Hak: bir konuyla alakalı tarafların her birinin gözünden gerçekler çerçevesinde, tüm boyutlarıyla incelendiğinde doğru gözükendir ve tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getirir.

a) Gerek "gerçek", gerekse "bilimsel" kavramları hakkında konuşurken, Mantık ve Bilim Felsefesi alanında bugüne kadar serdedilmiş olan fikirler hakkında malumat sahibi olmak gerekir. Mesela "bilimsel bilgi" diye bir kavram var. Çünkü bilimsel olmayan bilgiler de vardır. Mesela "keşif", bilimsel olmayan bir bilgidir.

İkinci olarak, günümüzde "üniversite ve bilim çevrelerinin" "bilimsel" kavramına verdikleri anlamı göz önünde tutarsak, "gerçek" ile "bilimsel olan"ın farklı şeyler olduğunu görürüz. Mesela Karl Popper tarafından ortaya atılmış olan "yanlışlanabilirlik" kavramı, günümüzde "bilimsel olan"ı belirlemede kullanılan bir

kıstastır. Mesela, “Gelecek yıl hiç yağmur yağmayacak” dediğimizde, bu ya kehanettir ya da keşiftir, bilimsel bilgi değildir. Fakat gerçek olabilir. Buna karşılık, bir ekonomist, “Gelecek yıl enflasyon bütünüyle ortadan kalkacak” dediğinde bu bilimsel bir önermedir. Fakat gerçek olmayabilir, bir tahmindir, zandır. Kısacası, “Gerçek, bilimsel olandır” denilemez.

“Bilimsel; zanna değil akla ve delillere dayalı olandır” ifadesi de yanlıştır. Abdülaziz Bekkine’nin (rh. a.) dediği gibi, “İlmin görevi ihtimalleri hesaplamaktır”. Bilim, akla ve delillere dayanır, fakat delillerin kendisi bazen zannî olur, zan ifade eder. Aslında bilimin kendisi baştan sona zandır. Bilimin konusuna girmeyen, bilim adamlarının tekelinde olmayan, insanın doğrudan duyu ve algılarıyla edindiği bilgi zanna dayanmaz. Mesela, Güneş ve Ay’ın varlığı kesindir, bu zannî bir şey değildir. Ama, gözlemlerden hareketle oluşturulan bilim (teoriler) her zaman zan ifade eder. Kesinliklerinden de hiçbir zaman emin olunamaz. Mesela 400 yıl öncesine kadar bilim adamları, Güneş’in Dünya etrafında döndüğünü kabul ediyorlardı. Bilimsel kitaplar da böyle söylüyordu. Bu, bir gözlemin ürünüydü, gerçekten de Güneş yukarıda dönüp duruyordu.

İslam’da “yakîn” kavramı vardır, bunun da üç mertebesi bulunmaktadır: İlme’l-yakîn, ayne’l-yakîn, hakka’l-yakîn. Bizim anladığımız anlamda bilim, en alt mertebe olan ilme’l-yakîn’e bile girmez.

İslam’a göre, kesin bilgiye, ancak delilin sübutunun ve delaletinin kat’i olması durumunda ulaşılabilir. Yani İslam, ancak bu özellikleri taşıyan bilgiyi kesin kabul eder. Mesela, eşyanın yere düştüğü (elmanın yere düştüğü) kat’idir. Fakat bunun, cisimlerin birbirini çekiyor olmasından kaynaklandığı zannîdir. Dolayısıyla yerçekimi yasası diye bir yasa aslında olamaz, bu bir tahmindir, bir zandır. Eşyanın birbirine doğru gidiyor olmasının başka bir nedeni olabilir. İşte bu nedenle, geçen asrın İslam alimleri, Evrim Teorisi ortaya atıldığında, bunun zandan başka bir şey olmadığını söylediler. Çünkü, bulunduğu söylenen iskeletlerin gerçek mi, düzmece mi olduğu kesin değildir. Yani delilin sübutu kat’i değildir. Diyelim ki o iskeletler

gerçek, bu durumda da, delaleti kat'i değildir. Yani o iskeletlerin insanın atası olan bir türün iskeletleri olduğu iddiası ancak bir zandır. Dolayısıyla bu bilgi, zandan başka bir şey değildir. Suriye ulemasından Hüseyin el-Cisr, Sultan Abdülhamid'e ithaf ettiği "***Risale-i Hamidiye***"sinde, o günkü modern bilmi bu şekilde tenkid eder, Batı biliminin İslam'la çelişen teorilerinin safsatadan öteye gitmediğini anlatır. Buna karşılık, Abdülhamid'in Türkiye'de açtığı modern okullarda (Tıbbiye-i Şahane, Harbiye vs.) okuyanlar, Batı bilimine hayran oldular ve önemli bir bölümü İslam'dan koptu, bilimi savunma adına safsataya tabi oldular.

Yine şöyle denilmiş: "Hak: bir konuyla alakalı tarafların her birinin gözünden gerçekler çerçevesinde, tüm boyutlarıyla incelendiğinde doğru gözükendir ve tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getirir."

Bu ifade, birden çok çelişkiyi içinde taşıyor. Hakkı tespit ettiğinizde artık tarafsız olamazsınız, haktan yana olursunuz. Hak anlaşıldığında tek seslilik ortaya çıkar, hak gelir ve batıl zail olur. Hoşgörülü de olmazsınız. Hoşgörü, hakkın kesin olarak bilinmediği durumlarda söz konusu olur. Mesela içtihat zan ifade eder, bu yüzden de, kendimizin hakkı bulduğumuzu düşünmekle birlikte, muhatabımızın haklı olma ihtimalinin de bulunduğunu kabul ederiz.

Yunus Emre'nin, "Yaradılanı hoş gör, Yaradan'dan ötürü" ifadesi, yaradılanı insanlarla sınırlandırmıyor. Olaylar da yaratılmaktadır. Burada insanın kaza ve kadere razı olması gerektiği ifade ediliyor. İkinci olarak da, insanın insan, nesne ve olaylara bakarken, nefsî dürtülerle değil, Yaradan'ın rızasını gözeterek tavır alması gerektiği belirtiliyor.

Prof. M. E. Coşan (rh. a.) şöyle diyor:

> "İslâm hoşgörü dini değildir. İslâm her şeyi hoş görmez. Aptal değil ki müslümanlar... Hırsızlık hoş görülür mü, arsızlık hoş görülür mü, yüzsüzlük hoş görülür mü, riyâkârlık hoş görülür mü, ihlâssızlık hoş görülür mü, kibirlilik hoş görülür mü?.. Kötü şeyler hoş görülmez. Adamlar, 'İslâm

> hoşgörü dinidir' deyip, 'Benim edepsizliklerime karışma!' demek istiyor. Müslümanları pasifize etmek istiyor. Çalışmasın, çabalamasın, uğraşmasın, kimseye karışmasın istiyor. Açık açık gezecek, bikini ile, yokini ile denize girecek, ayyaş içkisini içecek, kumarbaz kumarını oynayacak, bütün eğlence çarkları dönecek, İslâm hoşgörü dini olduğundan müslümanlar hiç bunlara karışmayacak... Afyon yutturmağa çalışıyorlar, İslâm müsamaha dini filân değildir. İslâm hakkı tutup kaldırmak dinidir, haktan yana olmak dinidir, batılla mücadele vermek dinidir! Küfürle, şirkle, batılla, yanlışla, günahla, haramla, haksızlıkla, zulümle mücadeledir İslâm!.. Zaten bazıları da oradan kötülemiyor mu? Bazıları da, 'İslâm mücadele dinidir' diyor. E kardeşim, gel bakalım, sen 'İslâm müsamaha dinidir' dedin, ötekisi de 'İslâm savaş dinidir' diyor; hangisi doğru?.. Savaş dini doğru... İslâm'da insanın kendi nefsiyle savaş var, kötülüklerle savaş var, kâfirlerle savaş var, şeytanla savaş var."

"Adalet" ve "ihsan", Kur'an'da geçen kavramlar. Fakat "uzlaşma" ve "mertlik" kavramlarına ben rastlamadım. Kur'an, adaleti tanımlamaz, emreder. Adaletin "Sağduyu ilkeleri" çerçevesinde yapıldığı söylenen tanımı, "hikmet"in tanımına uygun düşüyor. Hikmetin tanımını "adalet" için kullanırsanız, hikmeti nasıl tanımlayacaksınız?!

Tanımlar, "efradını cami, ağyarını mani" olmalı ve birşeyi, bilinmesi kendisine bağlı şeyle tarif etmemelidir. "Güzel" şöyle tanımlanmış: "Sağduyu ilkelerine en uygun olandır." İfadeyi açarsak, şu söylenmiş olur: "Güzel; adalet, ihsan, uzlaşma ve mertlik ilkelerine en uygun olandır." Böyle bir tanımın anlamsız olacağı açıktır. Bu tanım ne efradını camidir, ne de ağyarını manidir.

Aynı şey "fayda" tanımı için de geçerli. Fayda, ıslah çabası sözkonusu olmadan da ortaya çıkabilir.

“İdeal” de, “güzel ve doğal olan” olarak tanımlanamaz. İdeale “doğal olan”ı eklememek gerekir. İdeal, “olması gereken”dir, “olan” değil. Olan şey, ideal niteliği taşımaz. Mesela insanın beslenmesi olan birşeydir, fakat ideal değildir. Bu, beslenmenin kötü bir şey olduğu anlamına gelmez, sadece ideal olamayacağını gösterir. İdealler yüksek değerlerdir. Yani bir insan, iyi besleniyor diye ideal insan olarak gösterilemez. Beslenme, insanın hayvanla ortak olan yönüdür, insanın bu yönünü kontrol altına alabilmesi idealdir, işte onun için oruç vardır.

“Uzlaşma” ve “mertlik” gibi ilkelerin, bir parti için değil de, bireyler için sözünün edilmesi anlamlı olabilir. Bu dört ilke de “ahlâk”ın kapsamına girer, fakat ahlâkî ilkeler/değerler bunlarla sınırlı değildir. Adalet, ahlâkî bir ilke olmakla birlikte, hukukun temel amacıdır. Mesela af, ahlakî bir değerdir, fakat adaletin kapsamına girmez. Ahlakî değerlerde esas olan itidaldir. İfrat ve tefritten uzak olmaktır. Uzlaşmacılık ilkesi bu açıdan sorunlu görünüyor. Çünkü önemli olan uzlaşmacılıkla uzlaşmazlık arasındaki denge noktasıdır. Yani uzlaşmaz olmak da, uzlaşmacılık da ilke olamaz. Yukarıdaki uzlaşmacılık tanımı, bu ikisi arasındaki denge noktasına göre yapılmış olabilir, ama adı yanlış konulmuştur.

En özlü bilgiler, ansiklopedilerde bulunur. Mesela ***TDV İslam Ansiklopedisi***’nin “Adalet” maddesinin okunmasını tavsiye ederim. Adaletin türleri de vardır; hukukî adalet, sosyal adalet vs. gibi. Sosyal adalet fikri geniş olmakla birlikte, bunun İslam’daki en önemli temeli “zekat”tır. Bu, İslam’ın beş şartından biridir. Ansiklopedilerden “bilim”, “ilim”, “hak”, “ihsan”, “güzel”, “doğal”, “fayda” vs. gibi maddelerin okunması yararlı olur. Boşuna tartışıyoruz gibime geliyor.

Diğer bir önemli nokta şudur: İnsan, birtakım ilkeleri benimseyebilir, fakat bu ilkeleri benimsemekle o ilkeleri hayatına geçirmek farklı şeylerdir. Yani “adil” olmakla, “adaleti savunmak” farklı şeylerdir. Samimi bir şekilde adaleti savunan nice insan vardır ki, adil olmayı başaramaz. “Adil insan” tanımı üzerinde titizlikle duranlar, hadişçilerdir, çünkü onlar için hadislerin ravilerinin adil olması zorunlu birşeydir. Hatîbu’l-Bağdadî, adil insanı şöyle tanımlıyor: “Farzları ifa eden,

emredileni devamlı yapıp nehyedilenden sakınan, insanı adileştiren günahlardan kaçınan, davranışlarında hakkı arayıp yapılması gerekeni yapan, bu esnada dilini ve şahsiyetini zedeleyen sözleri ağzına almayan kimseye adil denir ve doğru sözlü olduğu kabul edilir."

Aynı şekilde muhsin olmak da kolay bir şey değildir. Dolayısıyla, "Sağduyu Partisi muhsindir, adildir, merttir" demek bana doğru bir tutum olarak görünmüyor. Çünkü bu, "nefsini tezkiye" anlamına gelir. Kur'an'da, "kendimizi temize çıkarmamamız, Allah'ın dilediğini temize çıkaracağı" bildiriliyor. "Sağduyu Partisi, toplumsal yaşama adaleti, ihsanı vs. hakim kılmayı amaçlamaktadır" gibi ifadeler kullanmak gerekir.

Ahlâk konusuyla ilgili "sonuç" değerlendirmelerinin büyük çoğunluğuna katılıyorum. Fakat katılmadığım noktalar var. Mesela şu cümle:

"•Bireysel ahlak, inanışta ve yaşayışta (teori ve pratikte) Sağduyu İlkeleri'ne uygunluktur."

Sağduyu ilkeleri olarak sıralanan ilkeler, "ahlâk"ı bütünüyle kapsamıyor. Mesela "adalet", ahlâkî bir değer olmakla birlikte, en üstün ahlâkî değer değildir. Af, daha yüksek bir değerdir. Onun için Kur'an'da, "öfkelerine hakim olanlar" övülürler. Yine Kur'an'da, kötülüğe misliyle mukabele edilmesine izin verilir, fakat affetmenin daha hayırlı olduğu belirtilir. Fakat af, kişinin cezalandırma gücü ve cesareti bulunduğu zaman söz konusu olabilir, yoksa acziyetten söz etmek gerekir. İhsan ilkesi de aslında affı gerektirir, hem işi iyi yapma anlamında, hem de bildiğimiz ihsanda bulunma anlamında. Fakat, Sağduyu ilkesi olarak ihsan'a verilen anlamdan bu sonuca varmak mümkün görünmüyor. Zaten böylesi konularda "ihsan", zorunlu bir ilkeye dönüştürülemez. Yani affedici olmak bir zorunluluk değildir, ayet-i kerimede de, affetmeyip cezalandırmaya izin veriliyor, fakat affedenler övülüyor. Adalet, dışsaldır, dışardan zorla gerçekleştirilir; ahlâk ise içseldir, yani ahlâkî davranış, kişinin kendi kararıyla yapabileceği birşeydir. Mesela

bir insanı, hakkını almayıp affetmeye, ihsanda bulunmaya zorladığımız zaman ona zulmetmiş oluruz.

Dolayısıyla, bireysel ahlâk, Sağduyu ilkelerine uygunluk olarak tanımlanamaz. Bu, son derece sübjektif bir tanımdır.

“Sağduyu ilkeleri” için yapılan açıklamalar da yetersiz. Bu, “kavram”lara verilen anlamlardan ortaya çıkıyor.

“oGerçek: Bilimsel olandır.

“oBilimsel: Zanna değil akla ve delillere dayalı olandır.

“oHak: Bir konuyla alakalı tarafların her birinin gözünden gerçekler

çerçevesinde, tüm boyutlarıyla incelendiğinde doğru gözükendir ve tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getirir.”

Burada, “gerçek” ile “hak” arasında bir ayrım yapıldığını görüyoruz. Gerçeğin zanna dayanmadığını anlıyoruz. Buna karşılık hak, “izafî/görece” (doğru gözüken) hale geliyor. Bu izafîlik; tarafsızlık, çokseslilik ve hoşgörüyü beraberinde getiriyor. Yani hak, çokseslilik konusu olabiliyor.

Gerçekte ise, “gerçek” ile “hak” arasında bir fark yoktur.

“Hak, aslında sabit ve aklın inkar edemeyeceği derecede sabitliği kesin olan demektir. Varlığı kendisinden olup, başkasından olmayan Hak Teala’dır. O’nun yardımıyla, onun dışında olanlar da zatında mümkün olanlardır [Yani varlıkları zorunlu değildir]. Bu mana ile hak ve hakikat [gerçek] zaten birdir. İtibarî olarak ayrıdır, ikisinin de çoğulu ‘hakâik’ gelir. ‘Hukuk’un tekili olan hak da İslam’da bu manadan alınmıştır ki, lehde olarak sabit ve vacib olan demektir. Aleyhte olursa görev ve vecibe olur. Sözün kısası ‘hak’ fikrin, sözün uyduğu olayın ismidir.

Bununla beraber bu ölçü ile uyuşan söz ve inanca da söylenir." (***Hak Dini Kur'an Dili***, C. 1, Azim D., s. 244.)

"Hakka ve iyiliğe sevgi duymanın derecesi, batıla ve şerre karşı duyulan nefretin derecesiyle orantılıdır." (***Hak Dini Kur'an Dili***, C. 2, s. 298.)

Demek oluyor ki, hakkın tesbiti aslında hoşgörü, tarafsızlık ve çokseslilige yol açmaz.

İhsan kavramıyla ilgili olarak yapılan tanımlarda "doğa kanunları"na atıfta bulunulması da pek doğru bir yaklaşım değil. Bugünkü bilim anlayışıyla da çelişiyor. Doğa kanunları denilen şey, doğal (tabiî/tabiata uygun) olana işaret eder. Oysa, doğal olan bazen fıtratın önüne bir engel olarak çıkar. Şah Veliyyullah Dihlevî, "fıtratın ortaya çıkmasını engelleyen perdeler" olarak şunları sıralar: 1. Yapı (tabiat, karakter) perdesi, 2. Merasim (adet, gelenek) perdesi, 3. Yanlış bilgi perdesi. Birincisini şöyle açıklar: "Şöyle ki: İnsanın tabiî [doğal] yapısına; yeme içme ... motifleri konulmuştur." Bununla nasıl mücadele edileceğini de şöyle açıklar: "Bil ki: Tabiî yapı perdesinin kaldırılması iki şeyle olur.... Birincisi, hayvanî yönü zayıflatan riyazetlerdir.... İkincisi...." (***Hüccetullahi'l-Baliğa***, C. 1, ss. 214-217.)

Doğallıkla fıtrat örtüşmez. Fıtrat, doğa kanunları denilen şeylerden çıkarılamaz. Doğa kanunları denilen teoriler akılla tespit edilir. Halbuki insan, fıtratla ilgili bilgiyi büyük ölçüde vahiyden öğrenir, bu konuda akıl yetersiz kalır.

Öte yandan, "ihsan" ilkesinin yanı sıra, "işlerin en hayırlısının orta yol" olduğu da akılda tutulmalıdır. Yine, Şeriat'te "güçlüğün kaldırılması" temel bir ilkedir. "Kim bu dini güçleştirirse, onu din mağlup eder; fakat siz kolaylaştırınız ve mutedil olunuz." (Buharî, İman, 29; Nesaî, İman, 18) Bunu da daima hatırda tutmak, ihsan ilkesini bu çerçevede anlamak gerekir.

Uzlaşmacılık her halükarda geçerli bir ilke olamaz. Barış, her zaman savaşa tercih edilmez.

“Onun için, gevşemeyin ve siz daha üstün iken barışa çağırmayın. Allah sizinle beraberdir ve amellerinizi asla eksiltmez.” (47/35)

Yine, Ehl-i Kitap’la hikmetle, güzel öğütle en güzel şekilde “mücadele edilmesi” emrediliyor. Burada “mücadele” kavramı var, “uzlaşma” değil. “En güzel şekilde uzlaş” denilmiyor.

“İbrahim’de ve onunla beraber olanlarda sizin için hakikaten güzel bir örnek vardır. Hani onlar, kavimlerine, ‘Şüphesiz biz, sizden ve Allah’tan başka taptıklarınızdan uzağız. Sizi tanımıyoruz ve siz bir tek Allah’a inanıncaya kadar, sizinle bizim aramızda ebedi olarak düşmanlık ve kin belirmiştir’ demişlerdi....” (60/4)

> “---ADALET: HAKKA UYGUNLUK, HAKKI GÖZETMEK VE YERİNE GETİRMEKDİR.
>
> -HAK: BİR KONUYLA ALAKALI BÜTÜN TARAFLARCA, KONU GERÇEKLER
>
> ÇERÇEVESİNDE, HER BOYUTUYLA İNCELENDİĞİNDE DOĞRU OLDUĞU KABUL
>
> EDİLENDİR. TARAFSIZLIK VE ÇOKSESLİLİĞİ BERABERİNDE GETİRİR.”

Daha önce gönderdiğim mesajda, merhum Elmalılı’nın hak tarifini aktarmıştım: “Hak, aslında sabit ve aklın inkar edemeyeceği derecede sabitliği kesin olan demektir.” Tabiî ki bu, Elmalılı’nın kişisel tanımı değil; öteden beri İslam ulemasının üzerinde ittifak ettiği bir tanım. Hakkın ortaya çıkmasında “bütün taraflar”ı müdahil hale getirmek doğru değildir. Allah c.c., el-Hakk’tır, aslında sadece Allahü Teala haktır. O yüzden Peygamber Efendimiz s.a.s., şairlerin

söyledikleri sözler içinde en doğrusunun, Lebid'in, "Allah'tan başka herşeyin batıl (hak olmayan) olduğunu" ifade eden mısraı olduğunu söylemiştir. Hakkın karşıtı batıldır, o yüzden, Peygamber Efendimiz s.a.s., "Hakkı hak bilip hakka tabi olmayı, batılı batıl bilip batıldan içtinap etmeyi nasip etmesi" için Allahü Teala'ya dua ediyordu. O yüzden "Hak geldi, batıl zail oldu" buyuruluyor. Ama, "konuyla ilgili bütün taraflar", Lebid gibi değildir, neyin hak, neyin batıl olduğunu bilemezler. Bu yüzden, bütün insanlık konuyla ilgili taraf olduğu halde, insanların çoğu, el-Hakk'ı inkar eder. Hakkın, tarafsızlık ve çokseslliliği beraberinde getireceği iddiasına ise, hiçbir şekilde katılamıyorum.

> "AF UZLAŞMANIN BİR PARÇASIDIR... SAĞDUYU İLKELERİNİN BÜTÜNLÜKÇÜ BİR
>
> AHLAK ÇİZGİSİ ORTAYA KOYDUĞU, İLKELER DAHA DİKKATLİ İNCELENDİĞİNDE
>
> GÖRÜLECEKTİR."

Af, uzlaşmanın bir parçası olabilir. Fakat ben bu uzlaşma kavramından iki nedenle hoşlanmıyorum: Birincisi, bir parti veya devlet için, affediciliğin pek de olumlu bir şey olmadığı kanaatini taşıyorum. Af, birey için düşünülebilir. Af, bir bakıma kendi hakkından vazgeçmektir. Bir birey, kendi hakkından vazgeçebilir, ama bir devlet, affedici olamaz. Bunun için bütün bir toplumun rızası gerekir. Mesela, devlete karşı işlenen suçlarda (ki bunlar genelde düşünce suçu gibi uydurma suçlardır) devlet affedici olabilir. Fakat Türkiye'de devlet, hepimizin bildiği gibi, kendisine yönelik suçları affetmezken, kul hakkı kapsamına giren suçlarda af çıkarıyor. Böylece adalet yok ediliyor. Adaletin (hukukun), affa (ahlaka) önceliği vardır. Hukukun olmadığı yerde ahlak da kalmaz. Ahlaklılar ezilirler.

Uzlaşma kelimesinden hoşlanmayışımın ikinci nedeni şu: Her halükarda uzlaşmacı olmak, şer karşısında verilmiş bir tavize dönüşebilir. Bilinen bir şeydir ki, azgın bir köpek karşısında korku izhar edildiğinde saldırır; fakat köpek terbiyecileri, korkuya

kapılmayıp sert davranarak köpekleri ürkütürler. İnsanların da hepsi koyun tabiatlı değildir, manen canavar ruhlu olanlar mevcuttur.

Bilindiği üzere, hastalıklar, ona neden olan şeyin zıddıyla tedavi edilirler. Bu, ahlak ve maneviyat için de söz konusudur. Mesela, cimri bir insana israftan kaçınmanın, tutumluluğun faziletleri anlatılmaz. Buna karşılık, müsrif/savurgan bir insana da cömertliğin faziletlerinden bahsetmek doğru değildir. Müslümanın havf ve reca arasında olması gerektiği herkesçe bilinir. Bütünüyle reca tarafına yönelmiş bir insana havf verici şeylerden bahsetmek icab eder. Hatta, karşı taraf lehine biraz mübalağa yapmak gerekir ki, orta yol bulunsun. Mesela Hz. Ebubekir, Hz. Ömer'i halifelik için vasiyet ettiğinde yapılan "sertlik" uyarılarına karşı, "onun sertliğinin kendi yumuşaklığını dengeleme çabasından kaynaklandığını" söylemiştir. Demek istediğim şu, ilkeleri adlandırırken, bugünün insanının halet-i ruhiyesini ve toplumsal eğilimleri dikkate almak gerekir. Bugün hoşgörü, diyalog vs. revaçta. Halkın yüzde 75'i, 80'i, bir hıristiyan birliğine katılmaktan yana. O nedenle uzlaşmacılık kelimesini kullanmamak gerektiği kanaatindeyim. Bardağın yarısı dolu demekle boş demek arasında fark vardır. Allahü Teala, "onlarla en güzel şekilde mücadele et" diyor. Halbuki, "onlarla, ilkelerinden/istikametten sapmadan uzlaş" diyebilirdi. Eğer ilkeler yeterli ve bütüncül ise, haksızlığa elvermiyorsa, "ilkelerden taviz vermeden uzlaşmak" ile "ilkelerden taviz vermeden mücadele etmek" ifadeleri arasında bir fark kalmaz. Ama bunlar arasında elbette psikolojik bir fark vardır.

> "HAK İLE GERÇEK BİRBİRİNDEN FARKLIDIR. HAKKA TÜM GERÇEKLERİ GÖRÜP
>
> HEPSİNİ BİRLİKTE DEĞERLENDİRDİĞİMİZDE ULAŞIRIZ. TEK TEK GERÇEKLER
>
> YANILTICI OLABİLİR, HAKKA ULAŞTIRAMAZ. DOLAYISIYLA HAK İÇİN

ÇOKSESLİLİK ŞARTTIR. İSLAMDA İSTİŞARENİN ÖNEMİ DE BUNDAN

KAYNAKLANMAKTADIR.”

Burada çokseslilik, hakkı bulmanın bir ön şartı haline geliyor. Fakat, ilkeler açıklanırken yapılan açıklamaya göre, çokseslilik bir sonuç. Ön şart olmasına bir diyeceğim yok, ama çokseslilik sonuç olamaz. Çünkü hak ortaya çıktığında ittifak hasıl olur, ihtilaf kalkar.

Hak ile gerçek (hakîkat) birbirinden farklı değildir. Elmalılı, “....hak ve hakikat zaten birdir. İtibarî olarak ayrıdır....” diyor. Yani ikisi arasındaki ayrılık farazîdir, gerçek değildir. Hakkın sözlük anlamı, “inkarı mümkün olmayacak kesinlikte gerçek (sabit) olan şey”dir. Kelam ıstılahı/terimi olarak da “gerçeğe mutabık olan hüküm” demektir. Hakîkat, “hak” kökünden türemiştir ve sözlükte “gerçek, sabit ve doğru olmak, gerekmek; birşeyi gerçekleştirmek” gibi anlamlara gelir. Mantık terimi olarak hakikat, “düşüncenin dış dünyadaki nesnelere uygunluğunu/mutabıklığını” ifade eder. Yani hak ile hakikat aynı şeydir.

“Hakka tüm gerçekleri görüp hepsini birlikte değerlendirdiğimizde ulaşırız. Tek tek gerçekler yanıltıcı olabilir, hakka ulaştırmaz” şeklindeki ifadelerde hak ve gerçek (hakikat) kavramları yanlış kullanılıyor. Bu ifadeyle anlatılan şey, tümevarımdır. Bu mesele, küllî ve cüzî hükümler meselesidir, hak ve gerçek meselesi değildir. İmam Şatıbî, **el-Muvafakat**’ın 3’üncü cildinin başında “Şer’î Deliller Kitabı”nda bu konuyu ele alır. Şöyle der:

> “... Küllîye dair olan bilgi, cüzîlerin ele alınması ve onların istikraya tabi tutulması neticesinde elde edilmektedir. Küllî –küllî olması hasebiyle- cüzîleri bilmeden önce bizde malum değildir. Çünkü varlık aleminde küllî diye bir şey yoktur. O sadece –aklî konular bahsinde de belirtildiği üzere- cüzîler zımnında (aklen) bulunmaktadır. Şu halde, cüzîyi dikkate almadan küllî ile yetinmek demek, henüz bilinmeyen bir şey ile yetinmek

demektir.... Bu durumda, cüzîyi görmezlikten gelmek, küllînin cüzü olması sebebiyle aslında bizzat küllîyi dikkate almamak demektir. Bu ise bir çelişkidir.... Bu da gösterir ki, cüzîyi dikkate almaksızın mutlak surette küllîye itibar edilip sonuca ulaşılmaz. Bütün bunlar, şer'an istenilen şeyin, Şâri'in kasdının gözetilmesi ve korunması olduğunu teyid ediyor.... Bu durumda, her meselede her ikisinin de birden dikkate alınması zorunluluk arzeder.

"... küllî dikkate alınırken, cüzînin ilga edilmesi mümkün değildir." (ss. 5-6.)

"... küllî doğrultusunda olmayan hiçbir cüzî olamaz. Bazı cüzîlerin, küllîye muhalif oldukları farzedilse bile, bu onların gerçek cüzî olmamaları sebebiyledir...." (s. 7.)

*

"DOĞA KANUNLARI ALLAH'IN MURADIDIR. DOLAYISIYLA İDEAL DOĞAL OLANDIR,

BİR ŞEY DOĞASINDAN (YARADILDIĞI ŞEKİLDEN, FITRATINDAN) SAPTIĞINDA

İDEALDEN UZAKLAŞIR."

Doğa kanunları ifadesinin felsefî bir arka planı var. "Akıl" ve "doğa yasaları", 18'inci yüzyıla ait Batılı filozofların putuydu. Ve bu kavramları, dine karşı kullanıyorlardı. Fakat, "**The Ancien Regime**" adlı eserinde Charles Kingsley'in belirttiği gibi, onların akıl ve doğa yasaları ile ilgili anlayışları çoğu kez yanlış olduğu için, genellikle akılsızlığı ve gerçekte tabiata ait olmayan yasaları savunmaktan başka bir şey yapmıyorlardı. Fakat, onların yönteminin doğru olmadığını söyleyebilmek için büyük cesaret sahibi olmak gerekiyordu. Çünkü onlar, "akla başvuruyorlardı". Siz onları akılsızlığa mı çağıracaktınız? Onlar, doğa

yasalarını savunuyorlardı. Siz onların, doğaya aykırı yasaları benimsemelerini mi isteyecektiniz?

İslam geleneğinde doğa kanunları değil, "sünnetullah" kavramı vardır.

Doğadaki bir şey değiştirilebiliyorsa, o, kanun değil demektir. Mesela, Ay'ın Dünya'nın etrafında dönmesi bir doğa kanunu olarak görülebilir; biz bunu değiştiremeyiz. Değiştirilebilen şeyler ise kanun değildir. O halde, doğa kanunlarından sapma diye bir şey de olamaz. Bir şey doğa kanunuysa, o, kendisini zorla kabul ettirir. Mesela, nefes alıp vermeden yaşayamazsınız. Eğer doğa kanunu çiğnenebiliyorsa, o, doğa kanunu değildir. Bu böyle olduğu için, idealler, doğa kanunlarından alınamaz. Mesela, ne kutsal kitaplar ne de beşerî kanunlar, insanlara şu türden öğütler vermez: Toprak yemeyin, bu ideal değil. Boğazınızı sıkıp nefes almanıza engel olmayın! Ateşe elinizi sokmayın!

Tam aksine, insanın doğasına bağlı olan şeylerin zıddı söylenir: Cimrilik etmeyin zekatı verin, aşırı yiyip içmeyin vs.

Fıtrat başka birşeydir. Mesela temizlik kadar kirlilik de doğaldır, doğal bir durumdur; ama fıtrat temizlik demektir. Temizliği de insan, kâmil manasıyla ancak peygamberlerden öğrenmiştir. Koltuk altı kıllarının bulunması doğaldır, ama fıtrat bunların kesilmesini gerektirir ve Batılılar bunu bilmezler, doğal hallerini korurlar.

Bence, kullandığımız kavramlara dikkat etmemiz gerekir. Bu, muhsin olmanın da gereğidir. Düşünce, kavramlardan bağımsız değildir.

İdealler "doğa"nın kendisinden çıkarılamaz. Böyle olsaydı, insanın kendisini yaşamın doğal akışına ve kendi doğal dürtülerine bırakması gerekirdi. Doğallık, hayvanlar için ideal durumdur. Allah c.c., onları ne iseler onun için yaratmıştır. Arı, vazifesini bilir ve yapar. İnsan ise imtihandadır. İmam Gazalî, insandaki temel güdülerin "gadap" ve "şehvet" olduğunu söyler. Bunlar, doğal dürtülerdir ve insan bunlara muhtaçtır. İnsanın gadap özelliği olmasaydı, kendisine dış saldırılardan

koruyamazdı. Şehveti olmasaydı, iştahı olmazdı, yiyip içemezdi; ve insan nesli devam edemezdi. İşte insanın doğal durumu budur. Bu, "olan" bir şey olduğu için, herkes tarafından tespit edilebilir, nitekim Freud da insandaki içgüdüleri "saldırganlık" ve "cinsellik" olarak sıralar. Bu kavramlar tabiî ki, gadap ve şehvet kavramları kadar yeterli değil, ama İmam Gazalî gibi alimlerimizin söylediği noktaya yaklaşıldığı açık. Bununla birlikte insan, doğal dürtülerini kontrol altına almakla, kendi "doğa"sıyla, "nefs"iyle mücadele etmekle yükümlüdür. Ve mücadele ölene kadar sürer. Kısacası, ideal olan, doğal olan değildir. Eğer idealler doğal olsaydı, kendi doğamıza teslim olmakla ideali yakalamış olurduk. Oysa ki insan ancak doğasıyla mücadele ederek ideale yaklaşabilir. Bu mücadele yöntemi de doğanın kendisinden çıkarsanamaz. Ancak vahiyle anlaşılabilir.

Adaletle ilgili olarak, İslam Ansiklopedisi'nde şu bilgiler veriliyor: "Davranış ve hükümde doğru olmak, hakka göre hüküm vermek, eşit olmak, eşit kılmak gibi manalara gelen bir masdar-isimdir. Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde genellikle düzen, denge, denklik, eşitlik, gerçeğe uygun hükmetme, doğru yolu izleme, takvaya yönelme, dürüstlük, tarafsızlık gibi anlamlarda kullanılmıştır."

Elmalılı, "Pratik açıdan hikmet, adalet demektir" diyor. Hikmeti, ilim ve fıkıh, varlıkların özündeki manaları anlama, Allah'ın emrini anlamak, icad etmek vs. şeklinde tarif edenler çıktığı gibi, şu şekilde de tanımlanmıştır: Varlık düzeninde herşeyi yerli yerince koymak. Bu tanım, adaletin tarifi olarak meşhur olmuştur ve hikmetin uygulamaya dönük yönünü belirtir. (***Hak Dini Kur'an Dili***, C. 2, ss. 204-217.)

Larousse'da değişik tanımlar içinde şu öne çıkıyor:

> "Başkalarının haklarına saygılı olunmasını, başka bir deyişle herkese hakkı olanın verilmesini ve herkesin toplumsal yaşamdaki görevlerini yerine getirmesini bekleyen ahlaki nitelik."

Hak kavramı ile ilgili olarak Elmalılı şunları söylüyor:

> “Hak kelimesi mastar, sıfat ve isim olur. Ve bundan dolayı değişik anlamlarda kullanılır. En genel olarak masdar manası ‘sübut ve tahakkuk-ı vücud’ diye ifade olunur ise de bunun esas anlamında bir mutabakat manası vardır ki, herşeyden önce zihinde tasarlanan ile gözle görülenin, başka bir deyişle enfüs (suje) ile afak (obje)ın, ilim ile malumun (bilgi ile bilinenin) birbirine uygunluğunu ifade eder.
>
> “... Dış olaylar ve maddi konular için kullanıldığı zaman da tahakkuk (gerçekleşme) ve vuku demek olur. Frenkler öncekine ‘verite’, ikinciye ‘realite’ derler....
>
> “... Hak kelimesinin kullanılışındaki çeşitlilik ‘hak ligayrihî’ [Varlığı kendinden olmayıp da yaratılarak var olma] manasının çeşitli yönlerine aittir. Ve bütün anlamlarında bunun karşıtı ‘batıl’dır ki, ‘imkansız, yokluk, yok olmak, hata, zulüm, abes ve boş’ anlamlarına gelir. ‘Vacib lizatihî’ manasına olan ‘el-Hakk’ isminin çoğulu yoktur. Diğer anlamlarda ‘hak’ kelimesinin çoğulu olarak ‘hakaik’ kullanılır. Hak kelimesi, bir de ‘vacibün leh’, yani birşeyin lehine, faydasına olan vacip manasına gelir ki, bu da başlı başına bir ifade olmakla beraber önceki esas mananın bir ayrıntısı sayılır.... Bu manasının çoğuluna da ‘hukuk’ denilir....” (C. 4, ss. 448-449.)

Hakkın tespitinde “ilgili bütün taraflar” şahitlik yapamazlar, herkesin görüşü dikkate alınmaz. İslam, herkesin şahitliğini geçerli kabul etmemiştir.

> “Allah, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmadığına şehadet etmiştir. Melekler ve adaletli ilim sahipleri de... O’ndan başka ilah yoktur. O, mutlak galip, hüküm ve hikmet sahibidir.” (3/18)

Bu ayetin tefsirinde Elmalılı şöyle diyor:

> “... Allah Teala kendi zat-ı ahadiyetinde (mutlak birliğinde) şahit ve meşhudun birliğini ve bütün şehadetlerin bu birlik sayesinde, bu şehadetin

> adlî ve hükmî anlamda hakimiyeti altında sürüp gittiğini, bu şehadet olmadan hiçbir şeyin adaletle ve hakkaniyetle tasdik edilip doğrulanamayacağını hem fiilen, hem de kavlen ortaya koyduğu şehadetiyle isbat eyledi ve buna kendi şehadetiyle, kendi tezkiyesiyle desteklenmiş nice şahitler de yaratıp ortaya çıkardı. Bu cümleden olmak üzere, bir insanın 'Ben benim' diyerek kendi kendini tanıması O'nun sayesindedir. Yine O'nun sayesindedir ki, insan kendi varlığı hakkında şahitlik eder, kendi şuurunun, kendi varlığına uygunluğunu, yani kendisinin, başkası değil de kendisi olduğunu dolaysız olarak haber verir. Hem davacı, hem şahit, hem de meşhud (hakkında şahitlik yapılan) olduğu halde bu şehadetini ayniyle adalet, doğru ve gerçek...."

İlkelerle ilgili tanımlar (hak, gerçek, fayda, ıslah vs.), bir tanımın taşıması gereken şartlara sahip olmalıdır. Tanımlar, Mantık ilminin konusuna girer. Burada da temel ilke, tanımın efradını cami, ağyarını mani olmasıdır. Sözkonusu tanımlar bu niteliğe sahip değil. Dolayısıyla, bizzat bu tanımlar "ihsan" ilkesinden uzak. Kendi kendisiyle çelişen bir tutum söz konusu. Mesela, gerçek için, "bilimsel olarak kanıtlanabilendir" deniliyor. Halbuki, kanıtlanabilirlik farklı birşeydir. Bazı doğrular vardır ki, kanıtlanamaz, ama bütün kanıtlamaların temelidirler.

> ".... Hakikat ile kanıtlanabilirliğin özdeşleştirilmesi, entellektüalist bir önyargıdan ibarettir. Bu görüş, bir kez mantık alanında yenilgiye uğrar. Nitekim, mantık alanında bazı yargılara rastlanır ki, bunlar her kanıtlamanın temeli olduklarından kendileri kanıtlanamazlar (örneğin; bütün, parçalarından büyük ve parçalarının toplamına eşittir; aynı birşeye eşit olan iki şey, birbirine eşittir gibi aksiyomlar)...." (Vecdi Aral, ***Hukuk Felsefesinin Temel Sorunları***)

Aksiyomları ispatlayamayız. Kabul etmeyenlere de ispatlamaya çalışmayız; onların aklından şüphe eder, akıl hastaları olduklarına hükmederiz. Postülalar da benzer bir

nitelik taşırlar. Postülaları kabul etmeyenlerin aklından şüphe etmeyiz, fakat kötü niyetli oldukları hükmünü veririz.

Bu konuya (bilimsellik ve gerçek konusuna) daha önce değinmiştim, fakat dikkate alınmadığını görüyorum.

Yine, "hak" tanımıyla ilgili olarak gerek bu grupta, gerekse teori grubunda epeyce dil döktüm, fakat yine de tanımda "ilgili bütün taraflar" açısından gerçeklerden söz ediliyor. İlgili bir taraf olarak bu hak tanımını doğru ve gerçeğe uygun bulmuyorum. Hak tanımı hakka uygun olmayanın, hak dağıtmakla alakalı olan adaletle nasıl bir ilgisi olabilir, bunu da düşünmeden edemiyorum.

"Çünkü Allah hakkın ta kendisidir...." (31/30) Böyle olmakla birlikte, ilgili bütün taraflar değil, ancak "adil ilim sahipleri" buna şahitlik ederler. Bir mahkemede bile, hakimin verdiği hükmü bütün taraflar gönüllü olarak kabul etmez; haksız tarafa karar zorla uygulanır.

Liberalizm gibi kavramları toptan almak yerine, o kavramların ifade ettiği görüşler bütününden faydalı unsurların alınması daha doğru olur. Liberalizm ve sosyal demokrasi farklı cereyanlardır, her ikisinde de faydalı unsurlar bulunduğu gibi, yanlış eğilimler de mevcuttur. Liberalizm ve sosyal demokrasi gibi kavramları kullanmak, son tahlilde ideolojik bir tercih anlamına gelebilir. Bu konuyu daha önce genişçe ele almıştım, bir kere daha belirtmekte yarar var:

Kullandığımız araçlar, varacağımız hedefi de belirler. Bir gemideysek, varacağımız yer bir limandır, otobüs terminali değil. Kavramlar da bu şekilde varacakları sonucu kendi içlerinde taşırlar.

"... kavramlar nötr 'aletler' değildir" der Peter Burke, *"Bunlar çoğunlukla, dikkatle irdelenmesi gereken varsayım paketleri içinde gelir.... kavramların –en hafif bir deyişle– kültür-bağlı olmaları son derece yüksek bir olasılık taşır."*

Liberalizm ve laiklik kavramları, bu kuralın istisnası değildir, belki en iyi örneklerini oluşturur.

Kısacası kavramlar belirli varsayımların kabulü durumunda anlamlı hale gelir ve belirli bir kültürün bakış açısını yansıtır:

> "... özellikle antropoloji alanında yapılan çalışmalar sonunda, modern Batı düşüncesinin en çok kullandığı referans noktalarından biri olan 'insan doğası' kavramının içeriğinin büyük oranda kültür bağımlı olduğunun gösterilmesi, tüm insanları içine alan genellemelerin aslında belli bir kültürün içinde anlamlı olan davranış biçimlerinin ve o davranış biçimlerini sembolize eden kavramların etnosentrik bir şekilde diğer kültürlere de dayatılmasından başka bir şey olmadığı sonucunu getirmiştir."

Postmodernistlerin özellikle vurguladığı gibi, düşünsel ve teorik açıklamalar gerçekliği olduğu gibi yansıtmaz, benimsenen paradigmanın/kavramsal çerçevenin/kavramlar paketinin imkan tanıdığı sonuçları verir.

> "Bu çizgileriyle modern bilimin post-modern eleştirisinin Kuhn'u çağrıştırdığı açık: Bir dünya görüşünü içkin her paradigma, gerçekliği algılama biçimini belirler. Paradigmadan bağımsız bir düşün/gerçek, teori/olgu ilişkisinden söz edilemez."

Bu, tarih bilimi için de geçerlidir. Burke'ye göre, eskiden tarihçiler de sosyologlar ve antropologlar gibi, olgularla uğraştıklarını ve metinlerinin tarihsel gerçekliği yansıttığını varsayarlardı. Günümüzde ise, tarihçilerin ve etnografların, romancılar ve şairler gibi kurmaca yaptıkları, yani farkında olsunlar olmasınlar, türün ve biçemin kurallarına göre 'yazınsal kurmacalar' ürettikleri kabul edilmektedir. Tarih, gerçekliğin eksiksiz bir tasviri olmaktan uzaktır, bir zihinsel inşadır. Amerikan coğrafyacısı Bowman, coğrafi faktörlerin etkisinin bile bir zihinsel inşa/kurmaca olduğunu öne sürmüştür: "Ömrüm boyunca insanlara, doğal ortamın,

onlar için, bunda görmek istedikleri şeyden başka bir anlam taşımadığını izah için didindim durdum."

Siyaset bilimi bu etkiye daha fazla açıktır; benimsenen yaklaşımlar "doğrudan ya da dolaylı olarak belli bir dünya görüşünü de içermektedir".

Bernstein'ın ifadesiyle, kullanılan dil, diğer insanlar üzerinde kontrol sağlama isteğini de yansıtır.

Bütün bu alıntıları yapıyor oluşumun nedeni, liberalizm ve laiklik gibi kavramların zannedildiği gibi "ehlileştirilebilir" ve "kullanılabilir" olmadıklarını göstermektir. Tam aksine, bu kavramlar, onları kullandıklarını zannedenlerin, o kavramları "icat edenler" tarafından kullanılmalarının önünü açar bazen. Kullanılan dil, insanlar üzerinde kontrol sağlamayı mümkün kılar.

Nitekim, sosyal bilimlerin kavram ve kuramları aynı zamanda birer ideolojidir:

> "Toplum bilimlerinin az-gelişmişliği, çok sayıda kesin ve kanıtlanmış gözlemle çalışmaya olanak vermediğinden ve kuram kurmak için çok sayıda izlenim, sezgi ve sağduyu verisine başvurmak zorunlu olduğundan, kavramlar, ister istemez bir ideoloji niteliğine bürünür. Gözlemcinin, gözlemlediği olayların bir ögesi olması da, bilim adamını, farkına varmaksızın öz ideolojisinden beslenen kuram ve varsayımlar geliştirmeye iterek, bu karışıklığı daha arttırır. Toplum bilimci, dürüst, nesnel ve tarafsız olmak için ne kadar çabalarsa çabalasın, bunu tam anlamıyla hiç bir zaman gerçekleştiremez. Gerçekleştirdiğini sanansa egemen ideolojiden beslenendir. Çünkü, egemen ideoloji en azından yaygın biçimde kabul gördüğü için daha 'nesnel' görünür. Bu konuda; 'Tarafsız bilimin öncülerinin ... sonunda Amerikan demokrasisinin çığırtkan ve hizmetkarları haline dönüşmesi tuhaf değil midir?' diyen Stanley Hoffman'ın bu sözünü hatırlatmak yerinde olur. Böyle bir durumun tekeli de Birleşik Devletler'e ait değildir." (Duverger)

Meselenin özünü, Poulantzas'ın şu tesbiti oluşturmaktadır:

> "... kavramlar ve düşünceler hiçbir zaman masum değildir ve hasmı cevaplarken onun kavramlarını kullanmakla, kişi bunları yasallaştırmış ve süregelmelerine izin vermiş olur. Her düşünce veya kavram, yalnızca onun temelini oluşturan tüm teorik sorunsal içinde anlamlıdır."

Bir başka ifadeyle, muhatabının kavramlarını kullananlar, onların geçerliliğini kabullenmiş olurlar. O kavramlar, kendi teorik çerçeveleri içinde bir anlam taşıdıkları için, sözkonusu teorik çerçeveler de eninde sonunda benimsenilir hale gelir.

Fikirler arasındaki mücadele, aslında kavramlar arasındaki mücadeledir ve kendi kavramlarını muhataplarına kabul ettirenler, onların zihinlerini de ele geçirirler. Birileri "irtica"dan söz ettikleri zaman, kendileri bir kavram oluşturmuş ve muhataplarını bununla tanımlamış olurlar. Kendilerine irticacı denildiğini düşünen çevrelerin buna tepkisi, "Bununla neyi kast ediyorsunuz?" şeklinde olacaktır. Beklerler ki, irtica olarak Hıristiyanlık, Yahudilik veya İslamiyet'in adı anılsın. Oysa ki, irtica kavramını kullananlar muhataplarının kavramlarını kullanmazlar, çünkü bunu yaptıklarında, Poulantzas'ın ifadesiyle, onları "yasallaştırmış ve süregelmesine izin vermiş" olacaklarını bilirler. Bernstein'in yukarıda aktardığımız sözünü hatırlatmakta yarar var: Kullanılan kavramlar insanlar üzerinde kontrol sağlamanın araçlarından biridir. Kavramsal bir çerçeveye sahip olmak, tanımlayan konumunda olmaktır. Eğer tanımlarınızı, yani kavramlarınızı başkalarına kabul ettiriyorsanız, onların düşünceleri üzerinde hegemonya kurdunuz, hakimiyet oluşturdunuz demektir.

Kavramları gerçeği bulmak için değil de, hakimiyet oluşturmak için üretenler, kendi paradigmalarına karşıt paradigmaların yüksek sesle söylenmesini, cezalandırılmayı gerektiren bir suç olarak değerlendirebilirler. Foucault'ya göre orta çağlardan bu yana hukuk teorisinin temel rolü, gücün meşrulaştırılmasını

sağlamak olmuştur. Hukuk teorisi ve egemenlik bu sorun etrafında şekillenmiş, söylemin ve hukuk tekniklerinin işlevi bu amaca yönelik olagelmiştir.

Pozitif bilimlerin paradigması tanımı gereği bilimsel olsa da, Thomas Kuhn'un "Bilimsel Devrimlerin Yapısı" adıyla dilimize tercüme edilen kitabında işaret ettiği gibi, belirli varsayım ve inançları içerir. Ortada "mutlak doğru" değil "geçerli" bir açıklama vardır. Buna ek olarak, bilimsel paradigmalara sahip olanların bilim dışı paradigmaları benimseyenleri cezalandırabileceklerini düşünmek bilimin zorunlu sonucu değildir, bu tamamen ideolojik bir tavırdır:

> "Her toplum iyilikle kötülüğün, adaletle haksızlığın tarifleri, yani değer sistemleri üzerine kuruludur. Bu tarifler de inançların ta kendisidirler; çünkü iyilikle kötülük, adaletle haksızlık tecrübeyle değil, inançla ve bunları isteyerek benimseyişle ilgilidir. Demek ki bizzat nitelikleri dolayısiyle ideolojiktirler. Aslında bütün ideolojiler, hatta objektif olduklarını ileri sürenler dahi, şu veya bu şekilde değer sistemleridirler."

M. Muhammed Hüseyin, kavramlar vasıtasıyla tanımlama ve yönlendirmeye örnek olarak, bir zamanlar Kanada Mc. Gill Üniversitesi İslami Araştırmalar Enstitüsü müdürü olan mukayeseli dinler profesörü Wilfred C. Smith'in önerisini aktarır:

> "Kuşkusuz Pakistan laik bir devlet sıfatıyla başarıya ulaşamaz. Ancak halk İslam devletinin gerçekte laik bir devlet olduğuna inanırsa..."

Evet, müslümanlar, İslam devletinin gerçekte laik ve liberal olduğuna inandıklarında, Batılılar için sorun hallolacaktır.

Bireysel ahlakı, inanış ve yaşayışta Sağduyu ilkelerine uygunluk olarak tanımlamak, yine bir tanım hatasıdır. Efradını cami değildir. TDV'nin "***İlmihal II: İslâm ve Toplum***" adlı kitabında "Kur'an ve Sünnet'te temel ahlâk kavramları" olarak "takva" ve "hilim" gösteriliyor.

Aynı ilmihalde, “İnsanın ruhsal ve manevi varlığı ile ilgili görevleri” şöyle sıralanmaktadır: “Takva, hilim, hikmet, iffet, doğruluk ve dürüstlük, tevazu.”

“Hikmetin başı Allah korkusudur.” (Hadis-i şerif)

Sağduyu ilkeleri eğer yeterli olsaydı, en azından “takva”yı da kapsıyor olacaktı.

Son 200 yıldır İslam dünyası, Batı’daki söylem ve paradigmaları ithal edip onları içselleştirmekle meşgul. Batı’da son 30 yıldır çevrecilik, doğaya saygı (tahakküm değil), kadın-erkek eşitliği (her alanda) vs. gibi akımlar revaçta. Buna bağlı olarak, İslam dünyasında da benzer eğilimler yükselişte. Sağduyu Partisi’nin programı da benzer eğilimler taşıyor. Özgünlük sadece “ihsan” ve “mertlik” kavramlarının kullanımında kendisini gösteriyor.

İhsan, kemal anlamına gelir. Şeriat’te ise, İmam Gazalî’nin belirttiği gibi, kemal farz değildir. (***İhya***, C. 4, s. 21.) İhsan, bireysel bir ilke olarak değerlidir, fakat toplumsal düzeyde gerçekleştirilemez. Zaten, bugünün dünyasında hiç kimse her zaman her işte ihsanı gerçekleştiremez.

Bazen tanımlarda bile anlaşamıyoruz. Aynı şekilde düşünmek, aynı kelimelere aynı anlamları vermekle başlar. Aynı kavramlara farklı anlamlar vererek o kavramları birlikte savunmanın bir anlamı olmayacağı açıktır.

Sağduyu ilkeleri şunlar olabilir: Adalet, nasfet, kutsal değerlerimize saygı (takva), ahde vefa, güvenilirlik (emanet), itidal, azim (cehd ve sebat), ehliyet ve liyakate saygı, iyiliği emredip kötülükten nehyetmek, iffet (haya, vakar ve istiğna), merhamet.

BEŞİNCİ BÖLÜM:

KRİTİK-ANALİTİK OYUNUN ANALİZ VE KRİTİĞİ

NASIL BAŞLADI?

İskenderpaşa Cemaati'nde (şimdilerde medyada Hakyolcular diye anılıyorlar) "kritik analitik düşünme (KAD)" eksenli çabalar 2003 yılı ilkbaharında Muharrem Nureddin Coşan tarafından başlatılmıştı.

Bildiğim kadarıyla bu yöndeki etkinlikler kesintisiz bir biçimde sürdürüldü.

İşi öyle büyüttüler ki, uluslararası sempozyumlar bile düzenlendi.

*

Prof. Ahmet Zeki Şengil'in oturduğum mahalledeki bir dernekte sunum yaptığı böylesi bir etkinliğe ısrarla özel olarak davet edilmiştim, gidip dinledim.

Aynı konuda konuşma yapmamı isteyen bir dernek de olmuştu. Orada, bunun önemsenecek ve herkesi ilgilendiren birşey olmadığını, daha öncelikli konular ve sorunlar bulunduğunu söylemiştim.

Çünkü kritik-analitik düşünme konusunun Cemaat mensuplarını boş yere meşgul edip yoracağını, sonuçta bir arpa boyu bile yol katedilemeden lüzumsuz tartışma ve laflarla zaman öldürüleceğini biliyordum.

Büyük çoğunluk bundan neyin kastedildiğini, neyin amaçlandığını, kendisinin buna niçin ihtiyaç duyduğunu bile anlayamadan, "avare kasnak" gibi konu etrafında dönüp dolaşacaktı.

Güya birşey yaptıklarını zannedecekler, fakat aslında vakitlerini semeresiz ve son tahlilde çok bir faydası olmayan, pratiğe aktaramadıkları laflarla öldüreceklerdi.

Düşünmeyi öğrenmekten düşünmeye vakitleri kalmayacaktı.

Şunun gibi:

Yüzmenin incelikleri, yüzmeyi sağlayan kasların özellikleri, yüzme sırasında harcanan kalori, yüzmenin sağlığa etkileri, farklı yüzme tipleri, nefes alış teknikleri, suyun kaldırma kuvvetinin fiziksel hesapları vs. hakkında detaylı bilgi edinecekler fakat bu arada yüzmeye zaman bulamayacaklardı. Hatta yüzme konusunda aralarında derin tartışmalara girecek, bunları tartışmak için değil yüzmek için öğrendiklerini unutacaklardı.

*

Bu, Cemaat'e, "Alın size bir oyuncak, bununla oyalanın, böylece 'iyi saatte olsunlar'ı huylandıracak netameli konulara girmeden, suya sabuna dokunmadan kendinizi iyi hissetme imkânına kavuşmuş olursunuz" demek gibi birşeydi.

Bu "akl"ın arkasında "derin üst akıl" bulunmuyorduysa bile, bunun tam da onların aradığı şey olduğu kesindi.

Anlaşılan o akıl beni de "olta"ya çekmeye çalışıyordu.

*

2009 yılı Ekim ayında beni Ankara'dan arayan Mesut Doğan, başkentteki öğrencilere bu "kritik-analitik düşünme" konusunda bir konuşma yapmamı istediğinde ona şu mesajı göndermiştim:

Seyfi Say <sayseyfi@yahoo.com>

To:mesutdogancan@gmail.com

Tue, Oct 20, 2009 at 3:59 PM

Selam...

Mesut Bey kardeşim,

Ekteki dosyada**, telefonda sözünü ettiğimiz konulardaki** düşüncelerimi ayrıntılı bir şekilde aktardım. Bunlardan Nureddin Bey'i ilgilendirenleri Nureddin Bey'e de iletmiştim. Rahmetli Hocaefendi'nin vefatından sonra, tasavvuf ve tarikatlarla ilgili düşüncelerimi tekrar gözden geçirdim. Bazı konularda daha önce savunduklarımın aşırı ya da yanlış olduğu sonucuna vardım. Ekte gönderdiğim dosyada yaptığım eleştiriler aynı zamanda bir özeleştiridir, bir hata itirafıdır.

Bu yazdıklarımı sözkonusu öğrencilere anlatmamda sence bir sakınca yoksa, gelip anlatmayı düşünebilirim. Bence bir sakınca yok, ama bu yazdıklarımı birçoğu hazmedemez. Cevap da veremezler, fakat beni, yanlış şeyler söylemekle suçlayacaklar, doğrusunun ne olduğunu da anlatamayacaklardır.

Benden bekledikleri, "kritik analitik" düşünmeden, "Hikmet buyurdunuz efendim" demek olacaktır.

Selamlar...

*

Mesut beni bir daha hiç aramayacaktı.

“KRİTİK-ANALİTİK DÜŞÜNME” LAFI ÜZERİNE “KRİTİK-ANALİTİK” NOTLAR

I.

Kur’an’da sıkça “akletmek”ten, “aklını kullanmak”tan söz edilir.

> “Akıl, Kur’an’ın anlatımıyla insana verilen anlama, ölçüp tartma, mukayese ve muhakeme yapma yeteneğidir.... Akletmek başlı başına bir iştir. Gördüğümüz, duyduğumuz, dokunduğumuz, yiyip içtiğimiz ve kokladığımız şeyler hakkında düşünerek, muhakeme ve mukayese yaparak, teemmül, tefekkür ve tezekkür ederek bir sonuca varmaktır. Yapılan işin ‘akletmek’ olması için gerçekten aklın devreye sokularak düşünülmesi gerekmektedir. Hevaya tabii olmanın, hislerle hareket etmenin, kalabalıklara tabii olmanın, teamüllere meyletmenin adı ‘akletmek’ değildir.... Akletmek : Arapça A-ka-le fiilinden mastardır. Kelime anlamı, gerçeği anlamak, bilmek, çocuk için temyiz (iyiyi kötüden, hayrı şerden, lehine ve aleyhine olacak şeyleri birbirinden ayırma) çağına ulaşmak, gölgeye çekilmek, (-ila) ile kullanıldığında ise, sığınmak, korunmak anlamlarına gelmektedir. Akletmek: tefekkür (düşünmek), teemmül (ummak/beklemek), teşe’ur (hissetmek/anlamak) kelimeleriyle de anlam yakınlığı olmakla beraber, insanın beş duyusu da dahil olmak üzere bunların hepsini kapsamına alan bir ifadedir. Akletmek doğru bir hükme varmanın, gerçeğe uygun karar vermenin, doğru inanıp, doğru davranmanın adıdır.”
>
> (http://www.ilahi.org/modules.php?name=Forums&file=viewtopic&t=12746)

Aklını kullanmak, çok boyutlu bir işlemdir ve kritik-analitik düşünme lafından daha kapsayıcıdır.

Çünkü doğru düşünce salt "kritik" ve "analitik" nitelik taşımaz; mesela "analitik" kavramının aksine bazen "sentez yapmak" gerekir.

Bunun yanı sıra mesela "kıyas" işlemi, ne "kritik" ne de "analitik" nitelendirmelerine tam olarak indirgenebilir.

Yine tümdengelim ve tümevarım gibi düşünme yolları da "kritik" ve "analitik" kavramlarıyla birebir örtüşmez.

Demek oluyor ki, "kritik-analitik" düşünnme kavramından çok daha kapsamlı olan "akletme" kavramını kullanmak daha doğru bir tercih olabilir.

Zaten "kritik analitik düşünme", düşünme kavramını "kritik ve analitik" nitelikleriyle sınırlandırmak anlamına gelir.

Düşünme çok daha geniş bir kavramdır.

Buna eklenebilecek en uygun sıfat "doğru" olabilir.

"Doğru düşünme"den söz etmek, düşünme kavramının içeriğini daraltmaz, amacına uygun hale getirir.

"Kritik analitik düşünme" ise, düşünme kavramını daraltmakta, bir anlamda düşünmenin elini kolunu bağlamaktadır.

II.

"Fıkıh" kavramı da aynı şekilde "kritik analitik düşünme" lafından daha değerlidir.

Wikipedi'de fıkıh şöyle tanımlanıyor:

" 'Bir şeyin özünü ve inceliklerini kavramak' anlamındadır. İslam dininin kutsal kitabı olan Kur'an'da bir bilimden çok 'ince anlayış, keskin idrak ve konuşanın amacını anlamak' anlamlarında kullanılmıştır. Bu nedenle genel açıdan fıkıh 'bir şeyi özüne vakıf olarak anlamak ve deliliyle birlikte bilmek' anlamında kullanılır."

III.

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız, O, size bir furkan (hakkı batıldan ayırdedecek bir anlayış) verir ve günahlarınızı örter, sizi bağışlar. Allah büyük lütuf sahibidir." (Enfal, 8/29)

Burada hakkı batıldan ayırabilme kabiliyeti, kritik analitik düşünmeyi öğreten kitapların mütalaasına değil, Allah'tan korkmaya bağlanmıştır.

IV.

Kritik-analitik düşünmeden söz edenlerin, körlerin fili tarifi gibi, neyden bahsettiklerini pek bilemedikleri görülüyor.

Bu konuda ***efradını cami, ağyarını mani bir tanım*** yapan bulunmadığı gibi, bundan ne anlaşılacağını açık ve net bir şekilde söyleyebilen de yok.

Nureddin Coşan'ın da konuyla ilgili olarak kendisine yöneltilen sorulara kaçamak ve çelişkili cevaplar verdiği görülüyor.

Mesela, kendisine yöneltilen bir soruya, *"KAD`nin sağlıklı yaşam gibi, insanlara bir hayat tarzı olarak* ***tüm boyutlarıyla*** *hissettirilmesi, bizim tarafımızdan sunulması, alternatif olarak gösterilmesi önemli bir gelişme olacaktır"* diyor,

“kritik analitik düşünme”nin ne olduğu meselesine girmek yerine sağlıklı yaşam konusundan söz ediyor.

Yine, *“KAD`nin de belki en kısa zamanda bizim hâkim olduğumuz tüm boyutlarıyla veya zaman içerisinde ortaya çıkacak olumlu tüm yönleriyle insanların gündemine taşınmasının bizim için bir ‘emr-i bil-maruf nehy-i ani`l-münker’ vesilesi olacağını düşünüyorum”* diyerek ilgisiz birşey söylüyor.

Nasıl vesile olacak?..

Gerçekten olabilir mi?..

Yıllardır bu konuda söylenenler buna ne kadar vesile olmuştur?..

Bu soruların cevaplandırılması gerekiyor.

Yine Nureddin Coşan, kendisine yöneltilen, *“Bu konuyla ilgili, dünya gidişatını yönlendirenlerle alakalı birçok eser var, kitaplar var, çeşitli yazarlar bu konuları araştırmışlar. Bu kitaplardan istifade edilmesi mi uygundun yoksa bu konuyla ilgili yeniden araştırmalar yapıp yeni yeni yayınlar bulunması, oluşturulması mı lazım? Bizim çalışma alanımıza giriyor mu böyle bir altyapı hazırlamak?”* şeklindeki soruya şöyle karşılık veriyor:

> “Tabi biz detaylarda kaybolmak istemeyiz. Hedef kitlemizin en kısa zaman birimi içerisinde bizim hissettiklerimizi, bizim birikimimizi paylaşmasını sağlamamız lazım.”

Daha önce “bütün boyutlar”dan söz edilirken, burada konu “bizim hissettiklerimiz ve birikimimize” bağlanmış durumda.

Fakat bu hissedilenler ve birikimin ne olduğu meçhul..

Böyle bir işe yarar birikim mevcut olsaydı, kendisiyle böyle bir söyleşi de yapılmayacak, muhatabının kafasında konuyla ilgili soru işaretleri bulunmayacaktı.

V.

Kritik-analitik düşünme örnekleri olarak gösterilen metinlere bakıldığında da kritik-analitik düşünmeden neyin kastedildiğini tam olarak anlamak pek mümkün görünmüyor.

Ayrıca bu metinlerle, Nureddin Coşan'ın gösterdiği "Allah'ın rızası", "doğaya uygun yaşama" ve "alternatif yaşam tarzı" hedefleri arasında bir ilişki kurmak da lüzumsuz ve boş uğraş durumunda.

VI.

"Kritik"ten eleştirellik veya tenkit, "analitik"ten tahlil anlaşılacaksa eğer, bunlar zaten, bazı bilim dallarının kullanmak zorunda olduğu tekniklerden ibarettir.

Mesela edebiyatta, şiir ve hikaye tahlillerinden söz edilir..

Öte yandan, herhangi bir düşünceyi değerlendirme konusu yaptığımızda da onu eleştirmiş oluruz.

Bunun olumlu veya olumsuz içerik taşıması önemli değildir.

Ancak, eleştiri ve tahlili yaşam tarzı haline getirmek gibi bir amaç anlamsız olur.

İbadet bir yaşam tarzı olabilir, üretmek bir yaşam tarzı olabilir, herhangi bir meslek bir yaşam tarzı olabilir; fakat kritik analitik düşünme bir yaşam tarzı olamaz. Olsa olsa bir "düşünme tarzı" olabilir.

VII.

Kritik analitik düşünmenin bir yaşam tarzı haline getirilmesinden söz etmek, dolaylı olarak, insanların bundan nasibinin olmadığını söylemektir.

Oysa insanlar, doğru veya yanlış, mutlaka düşünürler ve bu düşünme ameliyesi sırasında eleştirellik ve analiz de belirli düzeylerde ister istemez gerçekleşir.

Ancak, "kritik-analitik" düşünmenin mutlaka doğru sonuçlara ulaştıracağı ileri sürülemez.

Mesela Şeytan da, Adem a.s.'a secde söz konusu olduğunda kendince bir analiz yaptı ve eleştirel (kritik) düşündü.

Analizi sonucunda vardığı sonuç, yaratılışı itibariyle kendisinin daha üstün olduğuydu.

Burada Şeytan'a söylenmesi gereken söz "Kritik analitik düşün!" olmamalıdır. Tam aksine, "Allah'a itaat et!" demek gerekir.

Melekler bile, insanın yaratılışı konusunda, "yeryüzünde kan dökülecek" endişesine yol açan bir "kritik-analitik düşünme" sergilemişlerdi ama "bilgi"leri yetersizdi:

> "Hatırla ki Rabbin meleklere: 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım' dedi. Onlar: 'Bizler hamdinle seni tesbih ve seni takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek insanı mı halife kılıyorsun?' dediler. Allah da onlara: 'Sizin bilemiyeceğinizi her halde ben bilirim' dedi. Allah Adem'e bütün isimleri, öğretti. Sonra onları önce meleklere arzedip: 'Eğer siz sözünüzde sadık iseniz, şunların isimlerini bana bildirin' dedi. Melekler: 'Yâ Rab! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz, senin bize öğrettiklerinden başka bizim bilgimiz yoktur. Şüphesiz alîm ve hakîm olan ancak sensin' dediler." Bakara Suresi, 2/30-32)

Demek ki doğru bilgi, "düşünme"den daha önemli olabilir.

Bilgiye ise her zaman “düşünce” ile ulaşmak mümkün olmaz. Mesela bizim, ölümden sonrası ile ilgili olarak salt “düşünce” ile doğru sonuçlara ulaşmamız mümkün değildir.

Bunun için bize “bilgi” verilmiş olması gerekir.

Bilgisi olmayan bir insanın başka konularda da “kritik-analitik düşünme”sinden pek fazla bir olumlu sonuç çıkmaz.

Eskiden bazıları muhataplarına “Bilgi sahibi olamadan fikir sahibi olma” suçlaması yöneltirlerdi.

Bu, özü itibariyle doğru bir tutumdur.

VIII.

Bu kavramları (kritik, analitik) bile kendilerinden aldığınız ve kritik analitik düşünme örnekleri diye yazdıkları kitap ve makalelerden yararlandığınız adamlara (Batılılar), tereciye tere satar gibi, “Kritik-analitik düşün, Allah’ın rızasını kazan!” demenin bir mantığı olabilir mi?!

Eğer bu, bir işe yarasaydı, Batılılar’ın şimdiye kadar doğru yolu bulup Allah’ın rızasını kazandıracak amellere yönelmiş olmaları gerekirdi.

Yok eğer kritik analitik düşünmeden, selefin akıl yürütüş biçimini anlıyorsak, o zaman bunun adını da doğru koymalı, Batılılar’ın kavramlarına yapışmamalıyız.

IX.

Kritik-analitik düşünmek; düşünce üretmek veya tefekkür değil, üretilmiş bir düşünceyi belirli bir yöntem ya da tutumla konu edinmektir.

Tefekkür (düşünmek), bundan daha önemli ve kapsamlı bir kavramdır.

X.

Kritik analitik düşünme kavramının ifade ettiği hususlar geçmişte Kelam ilmi kapsamında ele alınmıştır.

Ulemadan önemli bir bölümü, özellikle selef ve İmam Şafiî ve Ahmed bin Hanbel gibi isimler, Kelam'dan uzak durulmasını tavsiye etmişlerdir.

Birçok alim ise bunun zamanın iicabı olarak belirli ölçüde gerekli olduğunu, İslam düşmanlarının eleştirilerini aynı yöntemle cevaplandırmak, onların düşüncelerini eleştiri ve tahlil konusu yapmak gerektiğini söylemişlerdir.

Ancak, İbn Teymiye ve İbn Haldun gibi daha sonraki dönem alimlerinin ifade ettiği gibi, bu yaklaşım, aslında İslamî olmayan kavram ve düşüncelerin İslam düşüncesine sızmasına ve felsefe-mantık ile İslam düşüncesinin karışmasına neden olmuştur.

Mesela, Sabunî'nin "***Matüridiyye Akaidi***" adlı kitaba bakıldığında cevher, araz vs. kavramlarından geçilmediği görülür. Bu kavramlar ise Yunan felsefesinden aktarılmış ve kuantum fiziğinden söz edilen günümüzde de geçerliliğini yitirmiş ve kullanımdan kalkmıştır. Ama bizim "itikat" kitaplarımıza yapışıp kalmıştır.

Aynı şey tasavvufla ilgili kitaplarda da yaşanmış, kendilerine "muhhakkik sufi" adını veren veya başkalarının öyle adlandırdığı kişiler, kitaplarına Yunan felsefesine vs. ait kavram ve düşünceleri aktarmışlardır.

Sonraki kuşaklar ise, bu kitapları okurken, bunların dinî kaynaklı ya da "vehbî" ilimler veya keşif olduğu zannına kapılmışlardır.

Mesela İbn Arabî'nin kitapları böylesi ifadelerle doludur.

"***Marifetname***"deki bazı ifadeler de öyledir.

İstediğiniz kadar kritik analitik düşünme ustası olun, ***Kur'an*** ve Sünnet'i ve Yunan felsefesini ayrıntılı bir şekilde bilmedikçe, bu tür kitaplarda neyin dış kaynaklı olduğunu tam olarak anlayamazsınız.

Kritik analitik düşünmeden ve bunu öğreten kitaplardan söz etmek de buna benzemektedir.

Bu kavram altında hangi düşüncelerin ithal edileceğini ve insanların neleri tartışacağını kestirmek güçtür.

Bunun herkes için yararlı olduğu da şüphelidir.

XI.

Kritik analitik düşünmenin, daha doğrusu düşünme ve tefakkuhun gerçek ustaları müçtehit alimlerdir.

Onların akıl yürütme ve düşünme biçimi, düşüncenin zirvesidir.

Fakat onlar, bu kabiliyeti, düşünmeyi öğreten kitaplar okuyarak elde etmiş değillerdir.

İlim öğrenme süreci içinde, İbn Haldun'un tabiriyle bu "meleke"yi edinmişlerdir.

Bu, uzun ve yorucu bir sürecin sonucudur.

Bir anda elde edilebilen ve "bilgi"den bağımsız birşey değildir.

Ayrıca, yine İbn Haldun'un belirttiği gibi, müzakere ve tartışmadan uzak bir öğretim yöntemiyle bu melekeyi kazanmak mümkün değildir.

Müçtehit imamların yetiştiği devirlerde, ilim müzakere ve tartışma ortamı içinde öğretiliyor ve öğreniliyordu.

Daha sonraki dönemlerde ise, bir tür bilgi aktarımına ve buna bağlı olarak ezberlemeye dönüşmüştür.

Dolayısıyla, kritik-analitik düşünme gibi konular, başlı başına üzerinde durulan konular değil, herhangi bir ilim dalı veya disiplinde, müzakere ve tartışmaya dayalı bir yöntem olarak düşünülebilir.

Bu anlamda, bir yaşam tarzı değilse de, bir öğretim ve öğrenim yöntemi olarak görülebilir.

Fakat bunda da, düşünmenin kritik ve analitik kavramlarına indirgenmesi doğru olmaz.

XII.

Düşünme konusu bir yönüyle "Mantık" bilimiyle, bir yönüyle de "psikoloji" disipliniyle ilgilidir.

Ayrıca hem "bilim felsefesi" hem de "bilgi felsefesi", birer bağımsız disiplin olarak felsefe okullarında okutulmaktadır ve düşünme konusunu yakından ilgilendirir.

Bu dört bilim dalı ekseninde konu ele alınmadıkça, düşünce konusuna sağlıklı bir bakış açısıyla yaklaşmak mümkün değildir.

Bilgi felsefesi (epistemoloji), bilginin imkanı, bilginin sınırları ve kıstaslarını ele alır.

Yani, insan için bilgi sahibi olmak mümkün müdür sorusunun cevabı, bilgi felsefesi içinde aranır veya bu soruya cevap vermeye çalıştığınızda bilgi felsefesi yapmış olursunuz.

Geçmişte sofistler, şimdi de postmodernistler, insan için kesin bilginin mümkün olmadığını ileri sürmüşlerdir.

Onlara göre, duyularımızın sağladığı algılar sonucu beynimizde oluşan görüntü ile dış gerçeklik arasında mütekabiliyet bulunduğundan emin olamayız.

Bu düşüncenin bir versiyonu mesela günümüzde Adnan Oktar tarafından, "madde bir hayaldir" sloganıyla savunuldu ve İbn Arabî de şahit gösterildi.

Buna karşılık, ***Nesefî Akaidi*** gibi temel akaid kitaplarında görüldüğü gibi, İslam uleması, bilginin mümkün olduğunu ve bilgi edinme yollarının da haber-i sadık, akıl ve sağlam duyular (havass-ı selime) olarak üç olduğunu, dışımızdaki dünyanın varlığının gerçekliğini itikat kitaplarında ilk konu olarak ele almışlardır.

Bilim nedir, bilimsel düşünce nedir, bilimsel düşünce veya yöntem nasıl birşeydir sorularına ise bilim felsefesi cevap arar.

Mesela bu disiplin çerçevesinde bilimsel bilginin özellikleri olarak şunlar gösterilir: Olgusallık, nesnellik, tutarlılık ve mantıklılık, eleştirellik, genellemecilik, gelecekle ilgili tahminlere elverişlilik.

Bilimsel yöntem olarak da şunlar sayılır: Gözlem (ve deney), varsayım, varsayımın doğruluğunun sınanması (tahkik), genelleme yapma.

Tümdengelim, tümevarım ve kıyas gibi konular ise Mantık bilimi çerçevesinde ele alınmaktadır.

Psikoloji ise, düşüncenin oluşum süreci ve mekanizması üzerinde yoğunlaşır.

Özellikle günümüz psikolojisi önemlidir.

Klasik Mantık bilimine “tasavvur” ve “tasdik” kavramları adı altında psikoloji de bulaşmıştır.

Bu kavramları İslam uleması Aristo’dan alarak Mantık kavramları olarak kullanmışlardır.

Buradaki tasavvur, bugün kullandığımız anlamda “zihinsel tasarım”a değil, “kavram”a karşılık gelmektedir.

İbn Teymiye Aristo Mantığına ve kavramlarına çok ciddi eleştiriler yapmış, “*Ahmaklara bir faydasının olmadığını, zekilerin ise buna ihtiyacının bulunmadığını*” söylemiştir.

Yanlış da değildir, çünkü müçtehit imamlar Aristo mantığını okumamış olmakla birlikte, zaten mantıklı akıl yürütüyorlardı.

Ayrıca, mantıklı düşünme olarak gösterilen akıl yürütme biçimini zaten aklı başında herkes, bir Mantık kitabı okumadan gerçekleştirir.

Öte yandan, İslam ulemasının kitaplarına yine Aristo’dan “vahime, hayal gücü, hiss-i müşterek” vs. gibi kavramlar geçmiştir.

Mesela ***Marifetname***’de bunlar aynen sıralanır ve bu sadece ona özgü bir aktarmacılık da değildir.

Günümüzde modern psikoloji ile birlikte, Aristo’nun bu kavramlarının yerini yenileri almıştır.

Burada önemli olan husus şudur: Başlı başına düşünme konusunu ele aldığımızda, bilim ve bilgi felsefeleri ile Mantık ve psikoloji okumamış olanların (ki artık bir de Bilişsel Psikoloji dalı var) bu konuda doğru dürüst tutarlı bir fikre sahip olması mümkün değildir.

İkinci olarak, bu konularda bilgi sahibi olmak da, belirli bir konuda gerçekten doğru düşünebilmeyi sağlama konusunda yetersiz kalabilir, hatta hiçbir faydasının bulunmaması da mümkündür.

İmam Gazalî, bir ilim dalında "son noktaya" ulaşmayan kişinin o bilim dalındaki "kusur"u göremeyeceğini belirtir.

Yani bir insanın bir konuda gerçekten dört başı mamur bir şekilde düşünebilmesi için, öncelikle o konuyu derinlemesine öğrenmesi gerekir.

Ancak bu tek başına yeterli değildir, aynı zamanda işlek bir kafaya sahip olması icab eder.

Bu da yetmez, münazara ve cedel tarzı bir öğretim sistemi içinde bilgi üretme ve doğru bilgiye ulaşma konusunda meleke kazanmış bulunması gerekir.

"Kritik analitik düşünme şudur" denilince, "Ya öyle mi, demek buymuş" diye hiç kritik etmeden kabul eden insanlardan ise bunu yapmaları beklenemez.

XIII.

Kritik analitik düşünme konusuna kafayı takmaktan ziyade, bununla hedeflenen amaca daha kısa yoldan ulaştıracak konulara bakmak daha doğru olur.

Amaç Allah'ın rızası ise, Allah'ın rızasını kazanmayı sağlayacak amelleri yapmak gerekir.

Amel ise bilgiye bağlıdır.

Şöyle bir söz var (Süfyan-ı Sevrî'ye ait olmalı):

> "Bütün insanlar hüsrandadır, alimler dışında. Alimler de hüsrandadır, ilmiyle amel edenler dışında. Onlar da hüsrandadır, ihlasla amel edenler dışında. Onlar da büyük tehlike içindedir (ihlaslarını kaybedebilirler)."

Burada üç unsur ortaya çıkıyor: İlim, amel, hal (ihlas).

Son ikisinin temeli ilimdir.

Bu ilim ise, kritik-analitik düşünme konusu etrafında dönüp dolaşmak değil, ***Kur'an*** ve Sünnet'tir. ***Kur'an*** ve Sünnet'i çok iyi öğrenmeye çalışmak gerekir.

Kur'an ve Sünnet zaten "kritik ve analitik" düşünmeyi de, gerektiği kadar öğretir.

Kur'an ve Sünnet'i çok iyi öğrenen insan, zaten dış dünyaya eleştirel ve analitik bakmaya başlar.

Bir defa, karşılaştığı herşeyi ***Kur'an*** ve Sünnet'teki verilerle karşılaştırarak "kritik" bir bakış yakalamış olur.

Kur'an ve Sünnet'ten uzak bir kritik-analitik bakış, ancak o şeyin kendi iç tutarlılığı (kendi kendisiyle ve ilan ettiği amaçlarla çelişmemesi) ve dış tutarlılığı (iddialarla dış gerçekliğin uyuşması) açılarından bir önem taşır.

Kur'an ve Sünnet'i bildiğiniz zamansa, birşeyi neye göre kritik edeceğinizi de bilirsiniz. Bir mihenginiz, doğruluk kıstasınız olur.

Bu bulunmadığı zaman kritik-analitik düşünce, kuru bir inat, iflah olmaz bir cedelcilik, müzmin muhaliflik ve çoğu zaman da demagoji ya da mugalata haline gelmekten kurtulamayabilir.

Çünkü amaç, hakkı bulmak, doğruyu anlamak ve gerçeği kavramak değil, "kritik-analitik düşünmek"tir.

Kritik-analitik düşünmenin karizması çizilmesin diye mutlaka bir itiraz gerekçesi üretilecektir.

Hiçbir itiraz kapısı bulunamazsa, sizin yerinize nefis muhasebesi yapılacak, "Senin için bu durum ucub, kendini beğenme sebebi olabilir" denilecektir.

Böylece, kritik-analitik düşünme maskesi ardında insan, kendi kendisini aldatacak, hakkı kabul etmeyen bir muannid değil de, karşısındakinin iyiliği için (ucba kapılmaması için) hakkı kabul etmeyen bir fedakâr olduğunu düşünerek kendisini avutacaktır.

Ya da karşısındakine, ucuz şablon ve klişelerle, ilgisiz konularda "Genelleme yapmak doğru değil", "İndirgemecilikten kaçınmalıyız" gibi laflar söyleyecek, böylece kritik-analitik düşündüğünü zannedecek, fakat ortada her zaman bir genelleme bulunması gerekmediğini gözardı edecektir.

XIV.

Allah'ın rızasını kazandıracak hususlar için uzun boylu kritik analitik-düşünme araştırması yapmaya, bu konuda yazılmış kitapları karıştırmaya gerek yoktur, bunlar ***Kur'an*** ve Sünnet'te belirtilmiştir.

Ancak, bu bilgi de, pratiğe aktarılmadıkça insanın kurtulmasına yetmeyebilir.

Bunun da ötesinde ihlası kazanmaya çalışmamız gerekir ve bu da öncelikle ihlasın ne olduğunu ve riya gibi hususları bilmeye, yani ilme bağlıdır.

Kendimizi ihlaslı zannedip de ihlassız olmamız mümkündür. Bu yüzden tasavvufta "nefis muhasebesi" ve "murakabe" gibi kavramlar ve pratikler vardır.

İnsanın kendi nefsini hesaba çekmesi ve kalbini murakabe altında tutması ise kolay birşey değildir.

Sadece lafı kolaydır.

İnsanlara kritik analitik düşünmeyi öğrenme tavsiyesinde bulunmak yerine, “nefis muhasebesi” (veya oto-kritik) ve “murakabe” tavsiyesinde bulunmak daha uygun olur.

Nitekim bazı kitaplarda her gün yatmadan önce bunun yapılması tavsiye edilir. Bu, genel olarak en az yaptığımız şeydir.

Oturup, “Nerede yanlış yapıyorum, kime karşı hangi kusurları işledim, bende hangi kötü özellikler, yanlış fikirler var” diye düşünmek keyfimizi kaçırır.

Oysa “kritik-analitik düşünme” gibi “havalı” laflar etmek, bütün bir dünyaya “alternatif yaşam tarzı” sunduğumuzu, insanları kurtaracak reçeteler bulduğumuzu düşünmek bizi rahatlatır.

Kendimizin çok önemli ve çok akıllı olduğumuzu, herkese yol gösterdiğimizi hissetmemizi sağlar.

Kritik-analitik düşünme, dışa, dış dünyaya dönük, dış dünyayı yargılamaya yönelik bir tavsiyedir, nefis muhasebesi ve murakabe ise içe...

İşte bu, yani nefis muhasebesi, Allah’ın rızasını kazanmada daha etkili, daha gerekli ve daha önemli bir yoldur ve tasavvufun yapı ve amacına daha uygundur.

Bunların nasıl yapılacağı da, Muhasibî ve İmam Gazalî gibi isimlerin kitaplarında anlatılmıştır.

Görüldüğü kadarıyla kritik analitik düşünme konusu, insanları boş yere meşgul edecek, yoracak, sonuçta bir arpa boyu bile yol katedilemeden, boş tartışma ve laflarla zaman öldürülecektir.

İnsanlar bundan neyin kastedildiğini, neyin amaçlandığını bile anlayamadan, “avare kasnak” gibi konu etrafında dönüp dolaşacaktır.

Güya birşey yaptıklarını zannedecekler, fakat aslında vakitlerini semeresiz ve son tahlilde fazla bir faydası olmayan mevzularla öldüreceklerdir.

Bunun yerine insanlara hadis, tefsir ve fıkıh gibi alanlarda temel kitapları okumaları, bu konularda derinleşmeleri tavsiye edilse her halükârda daha iyi olur.

Mesela İmam Gazalî, İmam-ı Rabbanî, İmam Şatıbî, İbn Teymiye, İbn Kayyım ve İbn Haldun gibi isimler, eserlerini tartışmacı bir üslupla kaleme almışlardır.

Aynı özellik son devrin büyük alimleri Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi, Hüseyin Cisr ve Elmalılı Hamdi Yazır gibi hocaların eserlerinde de vardır.

Bunlar dünya çapında isimlerdir.

Bu tür alimleri okumak hem ilim edinmeye hem de "düşünme"yi öğrenmeye katkı sağlar.

KRİTİK-ANALİTİK DÜŞÜNMENİN KRİTİĞİ

Soru: Nureddin Coşan, *"Kritik ve analitik düşünmenin öğrenilmesinden ve yaygınlaştırılmasından maksat nedir?"* şeklindeki bir soruya, *"Buradaki tek niyetimiz Allah`ın sevgi ve muhabbetini kazanmaktır. Yoksa dünyayı yaşanılır bir hale getirmek, kötülüğü engellemek veya iyiliği emretmek tek başına amaç değildir. Amaç Allah rızasıdır. Allah bizim böyle yapmamızı istediği için yapmaktır"* diyerek karşılık vermektedir.

Bu cevabı nasıl değerlendiriyorsunuz?

*

Cevap: Verilen cevap, soruyla uyumlu değil..

Bu sorudan maksat Nureddin Coşan'ın niyetinin ne olduğunu öğrenmek değil, kritik ve analitik düşünme denilen şeyin ne işe yarayacağıdır.

Bu, tarlasına buğday yerine nohut eken bir adamın, "Niçin nohut ekiyorsun?" diye sorulan soruya "Allah rızası için" karşılığını vermesine benziyor.

İkinci olarak, "Allah rızası için" şeklindeki bir cevap, sadece Allahü Teala'nın kesin emirleri için mantıklı ve gerekli bir karşılık olabilir.

Mesela "Niçin namaz kılıyorsun?" şeklindeki bir sorunun doğru tek cevabı "Allah rızası için" olabilir.

Ama mesela tıp tahsil eden bir gence, "Niçin tıp öğrenimi görüyorsun?" şeklinde bir soru yöneltildiğinde "Allah rızası için" karşılığını vermesi gereksizdir.

Çünkü mühendislik veya hukuk tahsili görmesi, Allah'ın rızasını kazanmasına engel değildir.

“Niçin tıp?” sorusuna verilecek cevabın farklı olması gerekir.

Ayrıca, Abdullah b. Abbas r.a.’in şu sözünü de hatırlamak gerekir:

> “Kişi, kendi iradesiyle İslam’a girdikten sonra İslam’ın fer’î meselelerinden hiçbiri niyete gereksinim duymaz.”

İlk dönem sufîlerinden Ebu Süleyman ed-Daranî de şöyle demiştir:

> “Mü’minin niyet etmeden yaptığı her amel, İslamî ameller çerçevesinde değerlendirilir. Çünkü İslam niyeti yani müslüman olmak yeterlidir.” Bkz. İmam Şa’ranî, ***Gerçek Şeyhler ve Sahteleri***, çev. Sıtkı Gülle, İstanbul: Bedir Y., 1997, s. 31-32)

Evet, “Niçin tıp?” sorusuna verilecek cevabın farklı olması gerekir.

Nitekim muhatabı, Nureddin’in verdiği cevabın “Topu taca atmak” kabilinden ilgisiz bir karşılık olduğunu farketmiş olacak ki, bu defa sorusunu daha müşahhas ya da somut hale getiriyor ve *“Efendim, bu KAD`den (kritik analitik düşünme) kastımız esas itibariyle bizim insanları iyi ve hayırlı yollara teşvik etmek midir? Yani insanlar düşünsünler, olayları değerlendirsinler, kritik etsinler, analiz etsinler ve bu olayların gelişimine göre yapılan yönlendirmelerin esas hakikatini anlasınlar ve inançları itibariyle bir kötüye gidiş var ise bu gidişatı doğru yöne yönlendirsinler diye bir çaba içinde olmamız mı gerekiyor?”* diyerek onu asıl konuya çekmeye çalışıyor.

Nureddin ise, *“KAD kampanyalarımızı ortaya çıkartmamız, insanlara yeni bir yaşam tarzı alternatifi sunmamıza benzer…. KAD`nin sağlıklı yaşam gibi, insanlara bir hayat tarzı olarak tüm boyutlarıyla hissettirilmesi, bizim tarafımızdan sunulması, alternatif olarak gösterilmesi önemli bir gelişme olacaktır”* diyerek, bunun ne işe yarayacağını kendince ortaya koymaktadır.

Üçüncü olarak, İmam Gazalî'nin ifade ettiği gibi, **ihlas** iddiasında bulunmak da gerçekte ihlası zedeleyen bir tavırdır. Çünkü bunu yapan kişi, insanların "ihlas"ını bilmesini istemiş olur. Bu da, ihlasa aykırıdır.

Dördüncü olarak, kritik analitik düşünme diye adlandırılan çalışmalar *"**Amaç Allah rızasıdır. Allah bizim böyle yapmamızı istediği için yapmaktır"*** ifadesiyle sunulabilecek nitelikte değildir.

Eğer öyle olsaydı, bunun insanlar için bir "**farz**" olduğunu söylemek gerekirdi.

Farzlar ise bellidir ve kitaplarda yazılıdır.

Bunlar içinde "kritik analitik düşünmeyi öğrenmek" diye birşey yoktur.

*

Soru: O halde kritik analitik düşünme kavramının kaynağı nedir?

Cevap: Batı'dır.

Nureddin "doğal lider" lafını nerden aldı ve "kullanım kılavuzu" tabirini nereden kopyaladıysa (İngilizce anlatımıyla user manual'mış), bunu da oradan almıştır.

Gerçekten de bizim üniversite giriş sınavlarında uygulanan sözel ve sayısal sınavların örnek aldığı modeller olan Amerika'daki GRE ve GMAT imtihanlarının gerekçesi olarak "öğrencilerin kritik analitik düşünme becerilerini ölçme" gösterilir.

Yine Amerikan üniversiteleri ve Türkiye'deki taklitçileri, web sitelerinde, amaçlarından birinin öğrencilere kritik analitik düşünme becerisi kazandırmak olduğunu ilan ederler.

Yani Batılılar ve Batılıları taklit edenler için ilkokuldan başlayarak öğrenim hayatının sonuna kadar kritik analitik düşünmeyi öğrenme, sonu gelmeyen bir hedeftir.

Bu öğrenim de bir yaşam tarzı, hatta yaşamın ta kendisi haline gelmiştir.

Dolayısıyla Nureddin Coşan'ın alternatif yaşam tarzı aslında hiç de alternatif değildir.

*

Soru: Nureddin Coşan, niçin "insanlara yeni bir yaşam tarzı alternatifi sunmak istiyor? "Allah rızası için" bunu yapmak zorunda mı?

Cevap: Aslında, kritik analitik düşünme diye adlandırılan şey, "yeni bir yaşam tarzı alternatifi" olabilecek bir konu değildir.

Nureddin'in "yeni bir yaşam tarzı alternatifi"nden ne anladığı ise, şu ifadelerinde kendisini göstermektedir:

> "İnsanlar, nasıl bundan belki otuz sene önce 'sağlıklı yaşamı' atalarından duydukları şekilde kendileri yorumluyorlar ve belki de çok fazla dikkate almıyor durumdayken şimdi nasıl değiştilerse, bizim konuyla ilgili yaptığımız çalışmalardan sonra KAD`nin en az sağlıklı yaşam kadar veya sağlıklı yaşamın en önemli bir parçası olarak önemli olduğunu hissedeceklerdir. Bunu hissettikleri zaman **doğalarına uygun** yaşayacakları için belki **doğaya uygun yaşama**nın en önemli şartının Allah`ın, yaratıcının varlığını bilmek ve O`nun memnuniyeti için gayret etmek olduğunu anlamak durumuna girerlerse bu bizim için önemli bir kazanım olacaktır. Sağlıklı yaşamın yeni yeni bugünün insanının gündemine geldiği gibi, KAD`nin de belki en kısa zamanda bizim hâkim olduğumuz tüm boyutlarıyla veya zaman içerisinde ortaya çıkacak olumlu tüm yönleriyle

insanların gündemine taşınmasının bizim için bir ‘emr-i bil-maruf nehy-i ani`l-münker’ vesilesi olacağını düşünüyorum.”

Bu sözleriyle Nureddin, insanların “doğaya uygun yaşama”sı veya “doğalarına uygun” yaşamalarını, neredeyse Allah’ın rızasından bile daha önemli hale getirdiğini farkedemiyor.

"Allah’ı bilmek ve O’nun rızası için gayret", doğaya uygun yaşamanın şartı olarak gösteriliyor.

Sanki "doğaya uygun yaşamak" daha önemli ve büyük bir hedef ve bunu Allah'ı c.c. bilmek sağlıyor.

Amaç, doğaya uygun yaşamak, araç ise Allah'ın rızası için gayret...

Amaç araçtan üstün olduğuna ve aracın kıymeti amaca elverişliliği ile ölçüldüğüne göre, böyle bir amaç-araç ilişkisi kurması, herşeyden önce Nureddin Coşan'ın "kritik analitik düşünme"diğini gösterir.

Ayrıca, doğaya uygun yaşama kavramının felsefî ve ideolojik bir arka planının bulunduğunu unutmamak gerekir.

“Doğa yasaları” kavramı, 18’inci yüzyıla ait Batılı filozofların putuydu.

Ve bu kavramı, dine karşı kullanıyorlardı. Fakat, “*The Ancien Regime*” adlı eserinde Charles Kingsley’in belirttiği gibi, onların akıl ve doğa yasaları ile ilgili anlayışları çoğu kez yanlış olduğu için, genellikle gerçekte tabiata ait olmayan yasaları savunmaktan başka bir şey yapmıyorlardı.

Fakat, onların yönteminin doğru olmadığını söyleyebilmek için büyük cesaret sahibi olmak gerekiyordu.

Çünkü onlar, doğa yasalarını savunuyorlardı. Siz onların, doğaya aykırı yasaları benimsemelerini mi isteyecektiniz?

Bununla birlikte, bu "doğaya uygun yaşama" kavramı çok daha eskilere dayanıyor. M. Ö. III. Yüzyıl'da Zenon'un kurduğu Stoa ekolü/okulunun (Stoacılar) temel kavramlarından biri buydu.

> "Stoa Okulu düşünürlerine göre de temel amaç mutluluktur, mutluluğa erişebilmenin yolu ise, doğaya uygun davranmaktır, ..."
>
> (Ayferi Göze, ***Siyasal Düşünce Tarihi***, İstanbul: İ.Ü. Hukuk Fak. Y., 1982, s. 64.)

İslam geleneğinde doğa kanunları değil, "sünnetullah" kavramı vardır.

İnsanlar için "doğaya uygun yaşama" ya da "doğalarına uygun yaşama" diye bir hedef olamaz.

İnsanın doğasında olan şeyler, zaten kendiliğinden yapılan şeylerdir.

Mesela insan, doğal olarak yer, içer, uyur, büyür, yaşlanır, ölür.

İnsandan, doğasına uygun davranması değil, tam aksine, doğasına aykırı şeyleri yapması istenmiştir: Cimrilik etmeyin zekâtı verin, aşırı yiyip içmeyin, az uyuyun vs..

Ayrıca, idealler "doğa"nın kendisinden çıkarılamaz ve doğaya uygun yaşama diye bir ideal olamaz.

Böyle olsaydı, insanın kendisini yaşamın doğal akışına ve kendi doğal dürtülerine bırakması gerekirdi.

Doğallık, hayvanlar için ideal durumdur. Allah c.c., onları ne iseler onun için yaratmıştır. Arı, vazifesini bilir ve yapar.

İnsan ise imtihandadır.

İmam Gazalî, insandaki temel güdülerin "gadap" ve "şehvet" olduğunu söyler.

Bunlar, doğal dürtülerdir ve insan bunlara muhtaçtır.

İnsanın gadap özelliği olmasaydı, kendisine dış saldırılardan koruyamazdı.

Şehveti olmasaydı, iştahı olmazdı, yiyip içemezdi; ve insan nesli devam edemezdi.

İşte insanın doğal durumu budur.

Bu, “olan” bir şey olduğu için, herkes tarafından tespit edilebilir, nitekim Freud da insandaki içgüdüleri “saldırganlık” ve “cinsellik” olarak sıralar.

Bu kavramlar tabiî ki, gadap ve şehvet kavramları kadar yeterli değil, ama İmam Gazalî gibi alimlerimizin söylediği noktaya yaklaşıldığı açık.

Bununla birlikte insan, doğal dürtülerini kontrol altına almakla, kendi “doğa”sıyla, “nefs”iyle mücadele etmekle yükümlüdür.

Ve mücadele ölene kadar sürer.

İşte "ideal" olan şey, insanın doğasıyla mücadele etmesidir, doğasına uygun yaşaması değil.

Fıtrat başka birşeydir. Mesela temizlik kadar kirlilik de doğaldır, doğal bir durumdur; ama fıtrat temizlik demektir.

Temizliği de insan, kâmil manasıyla ancak peygamberlerden öğrenmiştir.

Koltuk altı kıllarının bulunması doğaldır, ama fıtrat bunların kesilmesini gerektirir ve

Batılılar bunu bilmezler, bazen doğal hallerini korurlar.

Kullanılan kavramlara dikkat etmemiz gerekir.

Düşünce, kavramlardan bağımsız değildir. Kritik analitik düşünmeden bahsedenlerin herşeyden önce bunu anlaması gerekir.

*

Soru: Nureddin Coşan'ın, *"Bu tamamen manevi bir eğitimle ifade edilebilir mi, yoksa böyle KAD sistemiyle alakalı yazılmış teorik eserler, kitaplar okunarak bu bilgi, ilim alınabilir mi, yoksa daha ziyade maneviyat yönünden insanın gelişmesiyle mi olur?"* şeklindeki soruya şöyle karşılık verdiği görülmektedir: *"Bizim şu an uygulamak istediğimiz KAD metodu, netice itibariyle klasik yöntemlere ek olarak yaratıcımızı bulmak, O`nu sevmek, O`nun isteklerini yerine getirmeyi hayatımızın hedefi haline, gayesi haline dönüştürmek olmalıdır. Allah rızasını kazanmada; tefekkürün yolunu açacak, feraset, basiret ve hikmete bizi taşıyacak bir yol ve metod olarak Kritik Analitik Düşünme sistemini hayat tarzı haline getirmeliyiz."* Bu cevabı nasıl değerlendirmek gerekir?

Cevap: Verilen cevap en az iki açıdan sorunludur.

Birincisi, "klasik yöntemler" diye ifade edilen şey, konunun İslamî çerçevedeki bir ilmî faaliyet olmaktan ziyade felsefe, mantık, psikoloji vs. gibi disiplinlerle ilgili bir "yöntem" sorunu olduğunu ortaya koymaktadır.

İkinci olarak, Allah'ın rızasını kazanma yolunda "yeni icat"lar yapmaya, yeni "hayat tarzları" ihdas etmeye gerek yoktur.

İslam düşünce geleneğindeki "*tefekkür*" kavramı ve bu kavram çerçevesinde ifade edilmiş olan düşünceler yeterlidir.

*

Soru: Nureddin Coşan'ın konuyla ilgili olarak ayrıca şunu söylediği görülmektedir: *"... herkes kendi işiyle meşgul olsun kavramını; iyiler, gidişatı kendi istikballeri*

açısından kavrayıp doğru olan yöne gelişmeleri yönlendirsin diye kampanyalar yapmamız lazım." Bu teklifini nasıl değerlendirebiliriz?

Cevap: İnsanların "kendi işiyle meşgul olması" ile "iyilerin gelişmeleri yönlendirmesi" arasında bir zıtlık ilişkisi kurmak yanlış bir değerlendirmedir.

Tam aksine, herkesin kendi işiyle meşgul olup, bilmediği konulara karışmaması yerinde olur:

> "Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur." (İsra Suresi, 17/36)

Hz. Peygamber s.a.s. de şöyle buyurmaktadır:

> "İnsanların akidlerini bozduklarını, emânetleri hafife aldıklarını ve -parmaklarını birbirine geçirip- böyle olduklarını gördügün zaman, evini tercih et! Lisanına sahip ol, maruf olanı al, münkeri bırak, **kendi işinle meşgul ol** ve ammenin işlerini kendilerine bırak!" (***Râmûz'ul Ehâdîs***, Hadîs No: 6255)

Emanetleri ehline verme de bu anlama gelmekte, herkesin her işe müdahil olmaması gerektiğini ifade etmektedir.

Herkesin kendi işini düzgün yapması; her ferdin kapısının önünü temizlemesi durumunda şehrin pırıl pırıl olması gibi, bütün işlerin düzgün yürümesinin temel şartıdır.

Bu, liyakat ve ehliyeti olanların dünyanın gidişatını etkileyecek çalışmaları yapmamalarının değil, tam aksine yapabilmelerinin ön şartı olarak kabul edilebilir.

> "Onlara güven veya korkuya dair bir haber gelince hemen onu yayarlar; halbuki onu, Resûl'e veya aralarında yetki sahibi kimselere götürselerdi, onların arasından işin içyüzünü anlayanlar, onun ne olduğunu bilirlerdi.

> Allah'ın size lütuf ve rahmeti olmasaydı, pek azınız müstesna, şeytana uyup giderdiniz.” (en-Nisa, 4/83)

*

Soru: Bir takım kavramları Batılılardan almak, onların mutlaka yanlış olduğu anlamına gelir mi?

Cevap: Kullandığımız araçlar, varacağımız hedefi de belirler.

Bir gemideysek, varacağımız yer bir limandır, otobüs terminali değil.

Kavramlar da bu şekilde varacakları sonucu kendi içlerinde taşırlar.

“... kavramlar nötr ‘aletler’ değildir” der Peter Burke, *“Bunlar çoğunlukla, dikkatle irdelenmesi gereken varsayım paketleri içinde gelir.... kavramların –en hafif bir deyişle– kültür-bağlı olmaları son derece yüksek bir olasılık taşır.”*

Evet, kavramlar belirli varsayımların kabulü durumunda anlamlı hale gelir ve belirli bir kültürün bakış açısını yansıtır. Bir yazarın ifadesiyle:

> “... özellikle antropoloji alanında yapılan çalışmalar sonunda, modern Batı düşüncesinin en çok kullandığı referans noktalarından biri olan ‘**insan doğası**’ kavramının içeriğinin büyük oranda kültür bağımlı olduğunun gösterilmesi, tüm insanları içine alan genellemelerin aslında belli bir kültürün içinde anlamlı olan davranış biçimlerinin ve o davranış biçimlerini sembolize eden kavramların etnosentrik bir şekilde diğer kültürlere de dayatılmasından başka bir şey olmadığı sonucunu getirmiştir.”

Postmodernistlerin özellikle vurguladığı gibi, düşünsel ve teorik açıklamalar gerçekliği olduğu gibi yansıtmaz, benimsenen paradigmanın/kavramsal çerçevenin/kavramlar paketinin imkan tanıdığı sonuçları verir.

Yine bir başka yazarın ifadesiyle, *"Bir dünya görüşünü içkin her paradigma, gerçekliği algılama biçimini belirler. Paradigmadan bağımsız bir düşün/gerçek, teori/olgu ilişkisinden söz edilemez."*

Bu, tarih bilimi için de geçerlidir. Peter Burke'ye göre, eskiden tarihçiler de sosyologlar ve antropologlar gibi, olgularla uğraştıklarını ve metinlerinin tarihsel gerçekliği yansıttığını varsayarlardı.

Günümüzde ise, tarihçilerin ve etnografların, romancılar ve şairler gibi kurmaca yaptıkları, yani farkında olsunlar olmasınlar, türün ve biçemin kurallarına göre 'yazınsal kurmacalar' ürettikleri kabul edilmektedir.

Tarih, gerçekliğin eksiksiz bir tasviri olmaktan uzaktır, bir zihinsel inşadır.

Amerikan coğrafyacısı Bowman, coğrafi faktörlerin etkisinin bile bir zihinsel inşa/kurmaca olduğunu öne sürmüştür:

> "Ömrüm boyunca insanlara, doğal ortamın, onlar için, bunda görmek istedikleri şeyden başka bir anlam taşımadığını izah için didindim durdum."

Siyaset bilimi bu etkiye daha fazla açıktır; benimsenen yaklaşımlar "doğrudan ya da dolaylı olarak belli bir dünya görüşünü de içermektedir".

Bernstein'ın ifadesiyle, **kullanılan dil, diğer insanlar üzerinde kontrol sağlama isteğini de yansıtır**.

Bütün bu alıntıları yapıyor oluşumuzun nedeni, yabancı kavramların zannedildiği gibi "ehlileştirilebilir" ve "kullanılabilir" olmadıklarını göstermektir.

Tam aksine, **bu kavramlar, onları kullandıklarını zannedenlerin, o kavramları "icat edenler" tarafından kullanılmalarının önünü açar bazen.**

Kullanılan dil, insanlar üzerinde kontrol sağlamayı mümkün kılar.

Nitekim, sosyal bilimlerin kavram ve kuramları aynı zamanda birer ideolojidir. Duverger'nin ifadesiyle, *"Toplum bilimlerinin az-gelişmişliği, çok sayıda kesin ve kanıtlanmış gözlemle çalışmaya olanak vermediğinden ve kuram kurmak için çok sayıda izlenim, sezgi ve sağduyu verisine başvurmak zorunlu olduğundan, kavramlar, ister istemez bir ideoloji niteliğine bürünür. Gözlemcinin, gözlemlediği olayların bir ögesi olması da, bilim adamını, farkına varmaksızın öz ideolojisinden beslenen kuram ve varsayımlar geliştirmeye iterek, bu karışıklığı daha arttırır. Toplum bilimci, dürüst, nesnel ve tarafsız olmak için ne kadar çabalarsa çabalasın, bunu tam anlamıyla hiç bir zaman gerçekleştiremez. Gerçekleştirdiğini sanansa egemen ideolojiden beslenendir. Çünkü, egemen ideoloji en azından yaygın biçimde kabul gördüğü için daha 'nesnel' görünür. Bu konuda; 'Tarafsız bilimin öncülerinin ... sonunda Amerikan demokrasisinin çığırtkan ve hizmetkarları haline dönüşmesi tuhaf değil midir?' diyen Stanley Hoffman'ın bu sözünü hatırlatmak yerinde olur. Böyle bir durumun tekeli de Birleşik Devletler'e ait değildir."*

Meselenin özünü, Poulantzas'ın şu tesbiti oluşturmaktadır:

> "... kavramlar ve düşünceler hiçbir zaman masum değildir ve hasmı cevaplarken onun kavramlarını kullanmakla, kişi bunları yasallaştırmış ve süregelmelerine izin vermiş olur. Her düşünce veya kavram, yalnızca onun temelini oluşturan tüm teorik sorunsal içinde anlamlıdır."

Bir başka ifadeyle, muhatabının kavramlarını kullananlar, onların geçerliliğini kabullenmiş olurlar.

O kavramlar, kendi teorik çerçeveleri içinde bir anlam taşıdıkları için, sözkonusu teorik çerçeveler de eninde sonunda benimsenilir hale gelir.

Fikirler arasındaki mücadele, aslında kavramlar arasındaki mücadeledir ve kendi kavramlarını muhataplarına kabul ettirenler, onların zihinlerini de ele geçirirler.

Mesela birileri “irtica”dan söz ettikleri zaman, kendileri bir kavram oluşturmuş ve muhataplarını bununla tanımlamış olurlar.

Kendilerine irticacı denildiğini düşünen çevrelerin buna tepkisi, “Bununla neyi kast ediyorsunuz?” şeklinde olacaktır.

Beklerler ki, irtica olarak Hıristiyanlık, Yahudilik veya İslamiyet’in adı anılsın.

Oysa ki, irtica kavramını kullananlar muhataplarının kavramlarını kullanmazlar, çünkü bunu yaptıklarında, Poulantzas’ın ifadesiyle, onları “yasallaştırmış ve süregelmesine izin vermiş” olacaklarını bilirler.

Bernstein’in yukarıda aktardığımız sözünü hatırlatmakta yarar var: Kullanılan kavramlar insanlar üzerinde kontrol sağlamanın araçlarından biridir.

Kavramsal bir çerçeveye sahip olmak, **tanımlayan** konumunda olmaktır. Eğer tanımlarınızı, yani kavramlarınızı başkalarına kabul ettiriyorsanız, onların düşünceleri üzerinde **hegemonya kurdunuz, hakimiyet** oluşturdunuz demektir.

Kavramları gerçeği bulmak için değil de, hakimiyet oluşturmak için üretenler, kendi paradigmalarına karşıt paradigmaların yüksek sesle söylenmesini, cezalandırılmayı gerektiren bir suç olarak değerlendirebilirler.

Yine Duverger’nin ifadesiyle, “Her toplum iyilikle kötülüğün, adaletle haksızlığın tarifleri, yani değer sistemleri üzerine kuruludur. Bu tarifler de inançların ta kendisidirler; çünkü iyilikle kötülük, adaletle haksızlık tecrübeyle değil, inançla ve bunları isteyerek benimseyişle ilgilidir. Demek ki bizzat nitelikleri dolayısiyle ideolojiktirler. Aslında bütün ideolojiler, hatta objektif olduklarını ileri sürenler dahi, şu veya bu şekilde değer sistemleridirler.”

M. Muhammed Hüseyin, kavramlar vasıtasıyla tanımlama ve yönlendirmeye örnek olarak, bir zamanlar Kanada Mc. Gill Üniversitesi İslami Araştırmalar Enstitüsü müdürü olan mukayeseli dinler profesörü Wilfred C. Smith’in önerisini aktarır:

> “Kuşkusuz Pakistan **laik** bir devlet sıfatıyla başarıya ulaşamaz. Ancak halk İslam devletinin gerçekte laik bir devlet olduğuna inanırsa....”

Evet, “doğaya uygun yaşama” yahut kritik-analitik düşünmeden söz ettiğinizde de, bunun sizi nereye götüreceğini tam olarak kestiremezsiniz.

KAD KİTAPÇIĞININ ANALİTİK KRİTİĞİ

Soru: Zinde Derneği'nin 2007 yılında yayınladığı "***Kritik Analitik Düşünme KAD?***" adlı 40 sayfalık kitapçık ya da broşür, bu konuyla ilgili yeterli bilgiyi içeriyor mu?

Cevap: Bu konu, 40 sayfalık bir broşürle halledilebilecek bir mesele değildir.

Bununla birlikte, böyle bir hedefi olanların konunun anahatlarını gösteren bu tür bir çalışmaya ihtiyaçlarının bulunduğu düşünülebilir.

Ancak, ABD'deki GMAT ve GRE adlı üniversiteye giriş sınavlarının amacı olarak genelde öğrencilerin kritik analitik düşünme becerilerinin ölçülmesinin gösterildiği dikkate alınırsa, bu becerinin öyle birkaç kitap okumakla gelişebilecek bir niteliğe sahip olmadığı, uzun bir öğrenim ve eğitim sürecine bağlı olduğu kendiliğinden anlaşılır.

Nitekim Batı'da ve ülkemizde birçok üniversite, web sitelerinin de gösterdiği gibi, kendilerini tanıtırken, öğrencilerin kritik analitik düşünme becerilerini geliştirmeyi hedeflediklerini belirtirler.

Yani, lisans düzeyinde bile eğitim ya da öğretimin temelinde yine bu amacın yer aldığı dile getirilmektedir.

Buradan iki sonuç çıkmaktadır:

Birincisi, bu kritik analitik düşünme konusu aslında Batılılar'a ait bir söylemin taklit edildiğini ortaya koymaktadır.

İkincisi, Batılılar bu meseleyi kapsamlı bir eğitim ve öğretime bağlı görürken, taklit edenler, birkaç kitap ya da broşürle bu meselenin hallolabileceğini düşünmektedirler.

*

Soru: Böyle bir çalışmaya niçin ihtiyaç duyuluyor olabilir?

Cevap: Bu soruya cevap bulmak için sözkonusu 40 sayfalık kitapçığın önsözüne bakmak gerekiyor.

Buraya bakıldığında, Nureddin'in konuyla ilgili düşüncelerinin oraya aynen aktarıldığı görülmektedir.

Sözkonusu şahsa göre, *"Analitik ve kritik düşünmeyi öğreten kitapları alıp anlayarak okuyup, günlük hayatımızda tatbik etmeliyiz."* (s. 5)

Ancak, sözlerinin devamında, meselenin öncelikle "bilgi sahibi" olmaya bağlı olduğunu gösteren (aslında Hz. Ali'ye ait) bir cümle sarfetmektedir: *"Önce hakkı bilmeliyiz, o zaman kimin hak olduğunu anlarız."*

Demek ki, mesele kritik analitik kitapları alıp okumaktan önce, "hakkı bilme"ye bağlıdır.

Bunun ardından şu ifadeler gelmektedir: *"O adamın bu adamın peşinden koşmamalıyız. Bir takım şeylere körü körüne bağlanmamalıyız."*

Bu sözlere bağlı olarak, Nureddin'in peşinden de koşmamak gerektiği, onun birtakım düşüncelerine körü körüne bağlanmanın yanlış olduğunu düşünmek mümkündür.

Ancak, Nureddin, aynı zamanda *"Ben, sadece ve sadece, sevenlerim için takip edilmesi gereken doğal, hakiki bir liderim"* diyen biridir.

Belki de, "Ben varken o adamın bu adamın peşinden koşmayın" demek istiyordur, bilemeyiz.

Sözkonusu şahsın sözlerinin devamında ise şu ifadeler yer alıyor:

> “Hür olmalı, tek başımıza da olsa kendimizi, dünyada kalmış tek kişi olduğunu düşünerek, Haktan ayrılmadan, yapacaklarımızı kendimiz tespit etmeli ve yapmalıyız.”

Nureddin’in bu sözlerini onaylamamak için bir neden yok.

Her hangi bir kimse, onun bu sözlerinden hareketle hür olmaya, “tek başına da kalsa” “Haktan ayrılmadan yapacaklarını tespit edip yapmaya” karar verirse, onun bu tutumunu saygıyla karşılamak gerekir.

Nureddin’in aşağıdaki sözlerini de tasvip etmemek mümkün değil:

> “Bilgilerimizi, inançlarımızı, davranışlarımızı, fikri ve ruhi yapımızı sağlam, sahih, ana kaynaklara uygun hale getirmeliyiz. Bu amaçla kendimizi sürekli sorgulamalıyız. Bilgi dağarcığımızı delillerle, ilmi dayanaklarla zenginleştirmeliyiz. Her türlü hurafeden, bidatlerden, yozlaşmış geleneklerden ve çağdaş yanılgılardan, fitnelerden uzak durmalıyız. Böylece, sloganik düşünce ve söylem tarzından uzak, derinlikli bir düşünce bütünlüğü kazanabiliriz.” (s. 6)

Bu sözler güzel.. Fakat, 1400 küsur senelik bir İslamî birikim çerçevesinde hangi kaynakların sahih olduğu zaten belliyken, sıfırdan başlayıp sahih kaynakları tespit etmeye kalkışırsanız, hiçbir zaman o kaynakları okumaya sıra gelmez.

Yüzlerce, hatta binin üzerinde insana tek tek hangi kaynakların sahih olduğunu sorarsanız, önce şu soru akla gelir: Kendilerine soru yöneltilen bu kişiler acaba ne kadar “sahih”?

Bunlar arasında görüş farklılıkları bulunursa (ki bulunmaması düşünülemez) kim hakem olacak?

Siz hakem olacak seviyedeyseniz, zaten meseleyi biliyorsunuz demektir ve baştan onlara gitmeniz bir hata olarak görülür.

Yok eğer görüşleri sorulan kişilerin ittifak ettikleri kitaplara yönelecekseniz, bu durumda bu kadar çok kişiye ayrı ayrı sormak zaman kaybı demektir.

Çünkü her bilimsel disiplinin literatürü bellidir ve o bilimsel disiplinle meşgul olan insanlar temel kaynaklar konusunda bir uzlaşma içindedirler.

Her halükârda böylesi bir sahih kaynak tespit çalışması zaman kaybıdır.

Medreselere yöneltilen ve gerçekten de haklı olan bir eleştiri, onların Arapça gibi "alet ilimleri"yle çok fazla ve aşırı ilgilenmeleri neticesinde asıl ilim dallarında derinleşmeye zaman bulamamış olmasıdır.

Sahih kaynakların tespiti meselesi de böyle birşey..

Senelerce bu konuyla meşgul olursanız, onları ne zaman okuyacaksınız?

Bin kişinin üzerinde insanla konuştuğunuzda, onların açıklamalarını kim nasıl analiz edecek, onların görüşleri nasıl bir tasnife tâbi tutulacak?

Bu da, çözümü oldukça zor ve belki de hiç çözümlenemeyecek bir mesele durumundadır.

Büyük ihtimalle her "alim" kabul edilen kişiye mesele hakkında görüşü sorulacak, sonra da bunlar tozlu arşivlerde unutulup gidecek.

Yok eğer bunlardan yararlanılmaya çalışılırsa, o takdirde de, zaten baştan bilinen noktaya gelinecek ve boş yere emek ve zaman kaybı yaşanmış olacaktır.

Bu çalışmanın tek bir faydası varsa o da, ilim çevreleriyle tanışma olarak görülmelidir.

İkinci bir faydası, belki ilim çevreleriyle ilgili sosyolojik bir alan araştırması gibi kabul edilebilir.

Ama bunun, ilan edilen asıl amaca, yani sahih kaynakların tespitine bir katkısının olacağını beklemek, bu meselelerden bîhaber olmaktır.

Evet, asıl mesele, zaten belli olan sahih kaynakları okumaktır; Amerika'yı yeniden keşif anlamına gelecek şekilde sahih kaynak tespit çalışması yapmak değil.

İfadelere tekrar bakalım:

> "Bilgilerimizi, inançlarımızı, davranışlarımızı, fikri ve ruhi yapımızı sağlam, sahih, ana kaynaklara uygun hale getirmeliyiz. Bu amaçla kendimizi sürekli sorgulamalıyız. Bilgi dağarcığımızı delillerle, ilmi dayanaklarla zenginleştirmeliyiz."

Bu sözler güzel.. Ama, Sağduyu Partisi'nin "ilkeler"i konusunda yapılan uyarıları bile beş sene sonra düzeltebiliyorsanız, bu sözlerin fazla bir inandırıcılığı olmayacaktır.

Sözkonusu kitapçığın önsözünde, Nureddin'den aktarılan ifadelerin ardından şunlar söyleniyor:

> "Uzun söze ne hacet! Sadece gerçeğe bağlı, hiçbir yönlendirmenin yönlendiremediği; tahminlerin, duyguların, ön yargıların belirlemediği; kişiye, gruba, ülkeye ve tüm insanlara rağmen, sadece ve sadece doğru olanı yapmak ve yaptırmak için ve kendimizle yüzleşmek için işe düşüncelerimizden başlamalıyız." (s. 6)

Bu sözleri de yine tasvip etmemek mümkün değil.. Gerçekten de, bunu söyleyenlerin, işe "düşünceleri"nden başlamaya ihtiyaçları var.

*

Soru: Nureddin Coşan'ın aynı kitapçıkta yer alan *"Yetişmiş meslek erbabı insanların, münevverlerin, mütehassısların, eğiticilerin, tüccar ve sanayicilerin*

neticede aklı eren her iyi niyet sahibinin, dünya gidişatını yönlendirmeye çalışan sistem ve organizasyonları daha iyi tanıyıp politikalarını ve neticelerini hesap edebilmeleri için, kritik-analitik düşünmeyi öğrenmelerine destek olmamız lazım" şeklindeki sözlerini nasıl değerlendirmek gerekir?

Cevap: Bunlar aşırı özgüvenli ve çelişkili sözler.

Birincisi, "aklı eren" insanlara "kritik analitik düşünme"yi öğretmeye kalkışmak, aslında zımnen onların aklının ermediğini, düşüncesiz insanlar olduklarını iddia etmektir.

İkinci olarak bu ifadeler, "seçkinci" bir yaklaşımı yansıtmakta, "aklı eren iyi niyet sahibi olma"yı yetişmiş meslek erbabı, münevver, mütehassıs, eğitici, tüccar veya sanayici olmakla özdeş hale getirmektir.

Bir işçi veya sıradan bir köylü de pekâlâ aklı eren ve iyi niyetli bir insan olabilir.

Ayrıca, böyle bir kritik analitik düşünme öğretimi veya eğitimi işine girişmeye kalkışmak, insanın kendisini başkalarından daha akıllı, daha iyi düşünen, daha eğitimli, dünyayı daha iyi tanıyan biri olarak kabul ettiğini, kendisini beğendiğini gösterir.

İnsanlara bu şekilde küçümseyici ve kendini üstün ve büyük gören bir üslupla ulaşmak gerçekte mümkün değildir ve bu doğru da değildir.

Tam aksine, tevazu ile yola çıkmak, bilgi ve tecrübeleri paylaşma, yardımlaşma ve fikir alışverişi yapma gibi daha insanî ve insan onuruna gerçekten değer veren bir anlayışla çalışmak gerekir.

*

Soru: Sözkonusu kitapçık kendi içinde tutarlı bir yapıya sahip mi?

Cevap: Bu soruya olumlu cevap vermek mümkün görünmüyor.

15'inci sayfaya bakıldığında, "istemli düşünme"nin iki farklı yönteme dayandığının ileri sürüldüğü görülüyor:

> "Bunlar; 1. Analiz, tümden gelim yöntemi, 2. Sentez, tüme varım yöntemidir. Konunun bileşenlerini ve bileşenler arasındaki ilişkileri anlamak için 'ayrıntılar üzerinde çalışmak' analiz yöntemidir. Konunun bileşenlerine ve bileşenler arasındaki ilişkilere dayanarak 'bütünü açıklamaya çalışmak' da sentez yöntemidir. (Akkurt D., 2001)" (s. 15)

Bu ifadeler iki açıdan önemli:

Böylece, "kiritik analitik düşünme"nin tümdengelim yöntemini ve sentezci yaklaşımı ihmal eden eksik bir düşünme biçimi olduğu söylenmiş oluyor.

Analiz tümdengelime, sentez de tümevarıma indirgeniyor.

İlkine birşey demek mümkün değilse de, bu ikinci tespite katılmak mümkün değildir.

Analiz ile tümdengelim ayrı şeylerdir. Analizde genellikle, bir bütünü parçalarına ayırarak anlama çabası sözkonusudur.

Tümdengelimde ise, belirli bir temel doğrudan hareketle başka doğru sonuçlara ulaşma durumu sözkonusudur.

Mesela hukuk ve matematik gibi ilimlerde tümdengelim geçerlidir. Bunlardaki temel bazı aksiyom ve postülalardan hareketle yeni sonuçlara ulaşılır.

Mesela hukuktaki "kanunsuz suç olmaz" ilkesinden hareketle, herhangi bir eylemi suç haline getiren yeni bir yasanın makabline şamil olamayacağı ilkesine ve daha başka birçok sonuca ulaşırız.

Bu, analiz değildir, tümdengelimdir.

Yine, sentez ile tümevarım da aynı şey değildir.

Mesela, Newton'un, "yerçekimi yasası"ndan söz ederken kullandığı yöntem tümevarımdır.

Değişik zamanlarda değişik nesnelerin düşmesinin gözlemlenmesi sonucunda bir tüm'e varılmakta, gözlemlenen olayların genel bir yasaya bağlı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

(Aslında tümevarım düşüncesi İslam dünyasında Kelam alimleri, Batı'da da David Hume ve son dönemde Karl Popper gibi isimler tarafından değişik derecelerde eleştirilmiştir. Fakat konumuz bu değil.)

Bu, sentez değildir. Çünkü burada farklı iki veya daha çok olgu tek bir olguyu (yerçekimi) oluşturmamaktadır.

Dolayısıyla burada tümevarım sözkonusudur, fakat sentez mevcut değildir.

Senteze, benzer bir ad taşıyan "fotosentez"i örnek göstermek mümkün olabilir.

Yine, "kritik analitik düşünme" lafı da bir sentezdir; "eleştiri" ile "analiz" bir sentez oluşturmaktadır.

Sentezde, iki farklı şeyin biraraya gelmesi sonucu, her ikisinden derece ya da mahiyet itibariyle farklı yeni bir şey ortaya çıkar.

Bu, tümevarım değildir.

Öte yandan kitapçıkta, tümdengelime tümevarım da eklenerek şöyle bir tanım ortaya atılmaktadır:

> "... kritik analitik düşünmek; bir konuyu, sorunu ya da problemi alt başlıklarına ayrıştırıp tümden gelimle ve her bir başlığı ayrı ayrı irdeleyip

> eleştirerek ve her biri arasındaki bağlantıları gerçekçi kanıtlarıyla ortaya koyarak, yani tümevarımla düşünmek ve değerlendirmektir.” (s. 15)

Bu tanım birçok açıdan eksik ve hatalıdır. Bir konuyu alt başlıklarına ayırmak, analiz değil tasniftir.

Buna belki “sistematik düşünme” denilebilir.

Ayrıca bunun tümdengelimle bir ilgisi de yoktur. Böyle bir alt başlıklara ayırma işleminde başlıklar arasındaki bağlantılar için her zaman kanıt göstermek de gerekmez.

Analiz ve eleştiriyi tümevarımın izlemesi de icab etmez.

Kitapçıkta buna ilave olarak bir başka kritik analitik düşünme tanımı daha ileri sürülmektedir:

> “... kritik analitik düşünmenin uygulamadaki (ıstılah) anlamı da önemlidir. Bu anlam içerisinde ‘sorunu çözmek’ de vardır. Bu açıdan bakıldığı zaman, kritik ve analitik düşünme; ‘bireysel kariyerimizin veya toplumsal hayatımızın, her yönü hakkında daha iyi düşünür olmaktır. Kabul edilmesi için bize önerilen herhangi bir şeyin, gerçeğe uygun olup olmadığının ortaya çıkartılması için sorgulanması ve test edilmesidir. Önce sorgulamak daha sonra kabul veya reddetmektir. (Wikipedia, 2006)” (s. 15-16)

Bu tanım çerçevesinde kritik analitik düşünme kavramı, “sorgulama”, “inceleme-araştırma” veya sadece “eleştiri” kavramına karşılık gelmektedir.

Kitapta şunlar da söylenmektedir:

> “Kritik-Analitik Düşünme, bütünü görebilme çalışmasıdır.... bilgilerin değerlendirilmesinde, mantıksal ve bilimsel disiplinlerin uygulanmasıdır.... düşüncelerin kriterli olması veya kriterlere uyarak düşünme sürecinin

yerine getirilmesidir.... bir sisteme uyularak yapılır.... (Elder L., 2003)" (s. 17)

Bütünü görebilme çalışması, analiz değil, sentez kavramı ile daha fazla ilişkilidir.

Kritik analitik düşünme, bilgilerin değerlendirilmesinde mantıksal ve bilimsel disiplinlerin uygulanması olarak görülecekse eğer, bu durumda "bilimsel araştırma ve inceleme"den söz etmek daha doğru olur.

Düşüncelerin kriterli olmasından ise neyin anlaşılacağı açık değildir.

Bu çerçevede "bir sisteme uyma"dan da, herhangi bir bilim dalının araştırma yöntemini anlamak gerekecektir.

ALTINCI BÖLÜM:

İSKENDERPAŞA CEMAATİ'NDEKİ ESAD EFENDİ SONRASI BÜYÜK SİYASÎ SAVRULUŞ

BÜYÜK UZLAŞMA YA DA "DÜZEYLİ BİRLİKTELİK"

(Aşağıdaki yazıyı, "**Ben hiçbir şey bilmek istemiyorum**" diyenler okumasın... "Öğrendiklerimi idrak etmek, anlamak, onlar üzerinde düşünmek istemiyorum" diyenler de..

Bilinenleri bilinmeyen şeyler gibi göstermehokkabazlığına soyunanlara inanmaya hazır olanlar da okumasın.. Gözümüzün önünde yaşanan şeyler için bile "**Bildiklerini ve anladıklarını boş ver**, benim yalanlarıma inan" diyenleri dinlemeyi marifet sayanlar da..

İtikaden yanlış laflar eden, Şeriat'e aykırı işler yapan, saçmasapan ifadelerle siyaset yaptığını zanneden kendini bilmezlerin, **yaptıklarını savunma konusundaki acziyetlerini hikmet zannedenler** hele hiç okumasın..)

*

Bir sokak kadını bir adamla birlikte vakit geçirdiğinde bunun adı "**fuhuş**"tur..

Buna karşılık, bir "**sanatçı**" kadın bir işadamıyla tatile çıktığında, lüks restoranlarda yemek yiyip beş yıldızlı otellerde konakladığında, ondan değerli hediyeler kabul ettiğinde, bunun adı "**düzeyli birliktelik**" olur.

"Düzeyli birliktelik"te **pazarlık** yapmak gibi şeyler söz konusu olmaz, çünkü bu, "düzey"i düşürür.

“Düzey”, iki tarafın da ne vereceğini ve ne alacağını bilip ona göre davranmasıdır.

Bu, sözsüz bir anlaşmadır.

Zımnî bir sözleşmedir.

Görünüşte ortada ne bir pazarlık, ne satılan, ne de satın alınan vardır.

Ama, her iki taraf da, almak istediğini alır ve bunun için ödemesi gereken bedeli öder.

İşin raconu budur.

*

Bunları yazmamın nedeni, 2008 yılının Eylül ayına kadar bir şekilde irtibatlı bulunduğum İskenderpaşa Cemaati’nin “**derin devlet**”le olan ilişkisini ancak böylesi bir girizgâhla anlatabileceğimi düşünüyor olmam..

Derin devlet derken bundan Ergenekon vs anlaşılmasın.. Özellikle MİT’in merkezinde yer aldığı bir yapıyı kast ediyorum..

İskenderpaşa Cemaati ile derin devletin “düzeyli birlikteliği” 1996 yılında başladı.

Derin devletin Cemaat’ten istediği şeyler aslında son derece basitti. Tıpkı, 12 Eylül Darbesi’nden sonra **Mehmet Kutlular**’dan açıkça talep ettikleri hususlar gibi.

Ondan sadece üç şey istemişlerdi: Birincisi, **Atatürk** aleyhinde konuşmayacaklardı. İkincisi, yurtdışında Millî Görüşçüler’le ve Süleymancılar’la mücadele edeceklerdi. Üçüncüsü, Beyazıt’taki dershanelerini kapatacaklardı.

Kutlular, bu talepleri kabul etmedi. Fakat, kabul edenler vardı. ***Yeni Asya***'nın sahibi, kendisinden istenenleri yapan başka Nurcu liderlerin bulunduğunu görecek ve bunu dile getirecekti.

Derin devletin İskenderpaşa Cemaati'nden istedikleri de basitti:

Birincisi, Cemaat içine sızan **ajanların** deşifre edilmesine ve dışlanmasına son verilecekti.

İkincisi, **laiklik** bir şekilde savunulacaktı.

Üçüncüsü, genel İslâmî kitleden uzaklaşılıp **bozkurtçu-milliyetçi** topluluğa doğru "seyr ü sülûk" başlatılacaktı. Bir başka deyişle, **İslâmcılık yerine milliyetçilik-kurtçuluk** savunulacak, İslâm(cı) Cemaati terk edilip bozkurtçu topluluğa iltihak olunacaktı.

Bunların istendiğini nerden biliyorum?..

Bunlar yaşandı da ordan biliyorum.

*

Evet, "düzeyli birliktelik", 1996'da başlamıştı..

Önce, Cemaat'e sızan ajanlardan söz etmek "**ayıp**" birşey haline getirildi.

Sanki Cemaat'te hiç ajan yoktu..

Gelen herkes, çok saf ve temiz niyetlerle geliyordu..

Ya da, yarı yolda satın alınanlar sanki hiç bulunmuyordu..

Kötü olanlar sadece, ajanları tanıma ve teşhis etme bahtsızlığına uğrayanlardı..

Firaset ve basiret edebiyatı yapılan, keramet hikâyeleri anlatılan bir yerde, firasetsizlik, basiretsizlik, körlük ve sağırlık yükselen değerler haline gelmişti..

Bir ajanı teşhis etme ferasetine sahip olma talihsizliğine uğradığınızda, hemen kötü adam oluyordunuz.

Böylece Cemaat, giderek, ajan cenneti haline gelmeye başladı..

Ajanların en kolay sızabildiği, deşifre edilme korkusu yaşamadan icra-yı faaliyet edebildikleri bir topluluğa dönüştü..

Artık, Cemaat'ten ajan devşirmek de kolaydı.. Nasıl olsa kimse onlarla uğraşamayacak, teşhis etseler bile bunu dile getiremeyeceklerdi..

*

İş bu kadarla da kalmadı.. Ajanların rahatsız oldukları, faaliyetleri açısından zararlı gördükleri kişiler itibarsızlaştırıldı, etkisizleştirildi ve dışlandı..

Böylece ajanlar, hemen her faaliyete yön vermeye başladılar..

Bütün bu gelişmelerin altındaki imza ise Muharrem Nureddin Coşan'a aitti..

Nureddin, düzeyli birlikteliğin şartlarını hazırlıyordu.

Ancak, babası **Esad Coşan** Hoca, düzeyli birlikteliğin gerektirdiği bir "firaset ve basiret"e sahip değildi.. Ajanların sundukları "projeler" kimi zaman ondan onay alamıyordu..

O yüzden, **MİT**'ten birkaç kişi (**28 Şubat** süreci yüzünden gitmiş olduğu) Avrupa'da onu ziyaret edip, düzeyli bir birlikteliğin nasıl kurulabileceğini açıkça anlattılar. (Bunu görüşmeyi Esad Efendi, vefatından beş ay önceki umre ziyareti sırasında Hicaz'da cemaat mensuplarına açıkladı.)

Fakat Esad Efendi, böylesi bir birlikteliğin adı konulmamış bir fuhuş, böylesi bir anlaşmanın da tekkenin namusunu satmak anlamına geleceğini düşünüyordu.

*

2001 yılı Şubat ayı geldiğinde, düzeyli birlikteliğin önündeki engel artık ortadan kalkmış bulunuyordu.

Esad Efendi, şüpheli bir trafik kazasında hayatını yitirmişti.

Nureddin hemen, bizzat kendisi talepte bulunarak, gazeteci **Avni Özgürel**'e röportaj verdi. Açıklamaları, düzeyli birlikteliğin ruhuna uygun ince mesajlar içeriyordu.

Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı..

Nureddin, karşısındakilerin kendisinden ne isteyeceklerini ve kendisine neler sunabileceklerini biliyordu.. Zaten bunları babasına açıkça anlatmışlardı..

Onlara, aynı şeyleri ikinci kez söyletmeyecekti..

Onlar, Nureddin'in ne istediğinin farkındaydılar: Tıkırında giden bir ticaret, yüklü banka hesabı, kallavî "cip" ya da arazi arabası, saltanat yani doğal liderlik.

Nureddin'e istedikleri fazlasıyla verildi..

Nureddin de, bedelini ödedi..

Sağduyu Partisi'nde **laikliği** savundu ve hâlâ savunuyor.

Tutup bu tabela partisinde münafıkların "**uzlaşmacılık**" palavrasını (Nisa, 4/62) ilke diye savunması da sebepsiz değildi.. Birileriyle uzlaşmıştı..

Cemaat mensuplarını da, sanki böyle bir "ilke" gerçekten varmış ve savunulabilirmiş gibi aldatmak istiyordu..

Bu **internet partisi**nin tek amacı bulunuyordu: Cemaat mensuplarına **laikliği ve uzlaşmacılığı benimsetmek**..

*

Bu kadarla da kalınmadı..

2002'de AK Parti'ye verilen yarım yamalak bir desteğin ardından 2007 seçimlerinde asıl hedefe yönelindi, örtülü bir biçimde MHP desteklendi. AK Parti'ye getirilen eleştiri, temelde esasa değil, usûle yönelikti.

Nureddin, "düzeyli birlikteliğin" şanına halel getirmemek için, "hikmetli" sözlerini yorumlama görevini Şahver Çelikoğlu gibilere havale etti. Onlar, daha 2007'de, Nureddin'in MHP'yi işaret etmekte olduğunu dile getirdiler. Böylece Cemaat, yavaş yavaş "yol"a getiriliyordu.

2011'de ise, açıkça boz kurtçuluğa soyundu Nureddin. "Üç Hilal"den söz etmeye bile gerek duymadı, Türkler'in putperestlik dönemine ait olduğu kabul edilen ve **Moiz Kohen (Tekin Alp)** gibi Yahudiler tarafından gündeme getirilmiş olan bir **totem**in propagandasını yaptı.

Böylece, İskenderpaşa Cemaati'ndeki "**siyasal İslâmcılığın**" tabutuna son çivileri de çakmış oldu..

*

Bu arada derin devlet de, Nureddin için düzeyli birliktelik neyi gerektiriyorsa onu yaptı..

Ticaretinin önü açıldı..

Saltanatı onaylandı..

Dahası, "düzeyli birlikteliğin" bir tür fuhuş olarak adlandırılmasının önüne geçecek kamuflaj da hazırlandı..

Nureddin, görünüşte askerlik yapmamak için Avustralya'da sefa sürmeye başladı.. Böylece, "mağdur Hıdır" rolü oynayabilir, Cemaat'le yüzyüze gelme bahtsızlığından kurtulabilirdi.

Bu, Hakkari'deki emniyet müdürünün ceza olarak sürgün edilip Antalya valisi yapılması gibi bir şeydi.

Nureddin fazlasıyla mağdurdu, Hakkari'de yağan karı sene boyu izleme imtiyazını yitirmiş, Uludağ'da lüks otele yerleşip kayak yapma gibi bir felaketle başbaşa kalmıştı.

*

Bununla da kalınmadı..

Nureddin'in şeyhliğine yöneltilecek itirazların önünün kesilmesi için karşısına, memleketinde dolandırıcılığı ve üçkâğıtçılığıyla meşhur olmuş bir zır cahili **şeyh** diye çıkardılar.

Böylece, derin devletin Nureddin'le uğraştığı imajını vererek onun saltanatını sağlamlaştırıyorlardı..

Öyle ya.. Karşısına **sahte bir şeyh** çıkarılıyor idiyse, adamın gerçek şeyh olması gerekiyordu..

Ancak bu, 100 kiloluk bir boksörün karşısına, Afrika'dan getirilmiş 42 kiloluk bir canlı cesedin çıkarılmasından farksızdı..

Böylece Nureddin kolay bir şampiyonluğun sahibi olabilir, güya kendisine (derin devlet tarafından) rakip çıkarılmış bir adam gibi hava basabilirdi..

Oyun salt bundan ibaret de değildi..

Nureddin'e yöneltilebilecek eleştiriler, bir dolandırıcı ve üçkâğıtçıya söylettirilerek daha baştan "karavana atış" haline getiriliyordu..

Nureddin'e artık kimse "İcazetin var mı?" diyemezdi, çünkü onunla rekabet etmeye kalkışan Halit Yaşar Mutlu adlı dolandırıcı, düzmece bir icazetle ortaya çıkmıştı..

Üçkâğıtçı Halit Yaşar, Nureddin'e, "Senin icazetin var mı kardeş, bak benim var!" diyordu..

Artık tutup sizin de Nureddin'e "İcazetin var mı kardeş?" deme şansınız kalmamış oluyordu..

Halit Yaşar'ın ağzıyla mı konuşacaktınız ki?!.. Bu, size yakışır mıydı?..

*

Oyun bununla da bitmiyordu..

Halit Yaşar, Halid-i Bağdadî hazretlerinden "Şimdiki zamanda ise şeyhlik, süluk ile mürşid-i kamilden mezuniyyete münhasır olmayıp, ekseriya babadan kalıyor... Bunlara 'müteşeyyih' denir (uydurma şeyh)" şeklindeki sözü aktarıyordu..

Bu söz, derin devlet tarafından istihdam edildiği açıkça belli **bir dolandırıcıya söylettirilmekle** bütün anlamını yitirmiş oluyordu..

Artık hiç kimse çıkıp aynı sözü söylemeye cesaret edemezdi.. Çünkü bu, derin devletin kullandığı bir palyaçonun ağzıyla konuşmak anlamına gelirdi.. (Benzer şekilde Şeriatçılığı da, itibarsızlaştırmak için, Aczimendi **Müslüm Gündüz** gibi tiplere yaptırıyorlar, yaptırdılar.)

Halit Yaşar'ı piyasaya sürenler, onun eliyle hangi gerçekleri öldürüp boğacaklarını çok iyi biliyorlardı.

*

Halit Yaşar için hizmete sundukları internet sitesinde Mehmed Zahid Efendi'nin şu sözünü de aktarıyorlardı:

“Babadan veya dededen mevrus müteşeyyih (varis olarak şeyhlik taslayan) evlatlarla, ilimsiz ve amelsiz şeyh kıyafetindeki kimselerle musahabet (sohbet) caiz değildir.”

Derin devletin piyonu olduğu gün gibi sırıtan bir dolandırıcı tarafından dile getirildiği için, bu can alıcı gerçek, tüm anlamını yitiriyordu..

Artık, "İlimsiz ve amelsiz bir adam, babası ve dedesi şeyh diye posta oturabilir mi?" diye sorabilir miydiniz?!.

Böylece, bir başkasının aynı sözleri tekrarlaması tehlikesi birileri için ebediyen ortadan kalkıyordu..

Aynı sözleri tekrarlamaya artık kim cesaret edebilirdi ki?!..

Kim, derin devletin üçkâğıtçı ve sersem bir piyonunun ağzıyla konuşarak kendisi hakkında suizanda bulunulmasını göze alabilirdi?!.

Kim, "İlimsiz ve amelsiz bir adam, babası ve dedesi şeyh diye posta oturabilir mi?" diye sorabilirdi?!.

"İlmi ve ameli bulunsa, yedi ceddi şeyh olsa sorun değil de, ilim bakımından bomboş bir adam nasıl böyle şeyhim diye ortaya çıkabiliyor?" diye kim konuşabilirdi?!.

Böylece derin devlet, Halit Yaşar adlı üçkâğıtçıyı kullanarak Nureddin’e yapabilecekleri azamî hizmeti yapıyor, onu “meşrulaştırıyordu”..

Hem de öyle böyle değil.. Meşruiyetinin sorgulanmasını imkânsız hale getirecek şekilde..

Nureddin için bütün maharetlerini, bütün ustalık ve hilelerini sergiliyorlardı..

*

Oyunları bununla da bitmiyordu..

Gümüşhanevî rh. a.'den *"Ancak kâmil bir şeyhten tarikat adabını alan, kendisine apaçık irşad izni verilen ve selefin sünneti üzere hırka giydirilerek yazılı icazet verilen kişi şeyh olabilir"* şeklindeki sözü naklediyordu Halit Yaşar..

Böylece siz, "Acaba Nureddin'e 'apaçık' irşad izni verildi mi? Hani nerde bu apaçıklık?!" diye sorma imkânını ebediyen yitiriyordunuz..

Nureddin'e, "Hani sende tarikat adabı?" deme hakkınız yok edilmiş oluyordu..

Derin devletin piyonu bir dolandırıcı ile aynı eleştiriyi yönelten bir kişi olmayı nasıl göze alabilirdiniz ki?!..

Velhasılı Nureddin, derin devlet tarafından kendisiyle uğraşılıyormuş gibi gösterilerek "aklanıyor" ve "meşrulaştırılıyordu"..

Birileri, istediklerini aklamayı, istediklerini de karalamayı çok iyi biliyorlardı..

Kara paranın nasıl aklanacağı konusunda uzmandılar..

Kara bilginin ve "kara propaganda"nın nasıl araştırmacı gazetecilik haline getirileceği konusunda deneyimliydiler..

Aynı şekilde, işbirliği yaptıkları, laiklik savunucusu ve kurtçu hale getirdikleri birilerini nasıl aklayacaklarını da çok iyi biliyorlardı..

Nureddin gibi birinin işbirliğini kamufle etmek için Afyon'un Sandıklı ilçesinde yaşayan sıradan bir dolandırıcıyı rezil rüsvay etmek, **düşük maliyetle olağanüstü meblağlarda kazanç** elde etmek anlamına geliyordu..

*

Ve derin devlet, "gerçekten uğraştığı" insanları nasıl karalayacağını da çok iyi biliyordu..

Onlar için, küfrün ve sapıklığın (***Kur'an***'da geçen) klasik "mecnun (deli)" suçlaması yedekte hazır bekliyordu..

Uğraştıkları bir insan genelde, kendisiyle uğraşıldığını söylemeye bile cesaret edemezdi.. Çünkü bu, kendisine yöneltilecek **paranoya** suçlamasına katlanmayı göze alması anlamına geliyordu..

"Sen paranoyaksın, hastasın, aklî muvazenen bozuk, senin tımarhanede tedavi edilmen lazım ama sen bunu kabul etmezsin" diye dört koldan saldırmaya her zaman hazırdılar..

Tıpkı Firavun gibi: "**Firavun, 'Size gönderilen bu elçiniz mutlaka delidir' dedi.**" (Şuara, 26/27)

Tıpkı Mekke'nin müşrik sapıkları gibi:

> "Nerede onlarda öğüt almak?! Oysa kendilerine (gerçeği) açıklayan bir peygamber gelmişti. Sonra ondan yüz çevirdiler ve '**Bu bir öğretilmiş, bu bir deli!**' dediler." (Duhan, 44/13-14)

*

Bütün bunları niçin yazdım?..

Karşımdaki insanların benimle olan mücadelelerinin mahiyeti anlaşılsın diye..

İskenderpaşa Cemaati'nin yayın organlarında görev yaptığım süre zarfında sürekli derin oyunların ve yıpratma operasyonlarının hedefinde oldum. Dergiler ve ***Sağduyu*** gazetesi kapandıktan sonra da bu yıpratma ameliyesi devam etti.

Bütün dertleri, benim, Nureddin'le olan "düzeyli birlikteliklerini" onaylamıyor olmamdı.

Baştan beri, onların hevesatına tabi olmayı reddetmiştim..

2004’te, laiklik konusunda açıkça tavır koymuş, daha sonraki süreçte de Cemaat’le ilişkilerimi tedrîcen kesmiştim. 2009’da Nureddin’i alenen eleştirmeye başlamış, 2011’deki kurtçuluk faciasını ise tümden reddetmiştim..

Oysa onlar, benden, bu “düzeyli birlikteliğin” bir parçası olmamı istiyorlardı..

Bir taraftan Sağduyu Partisi’ndeki laikliği onaylayacak, diğer taraftan MHP amigoluğu yapacak, öbür yandan da kendimi İslâm’ın bu yüzyıldaki en mükemmel temsilcisi bir cemaatin üyesi zannedecek kadar ahmakça ve salakça bir tavır sergileyecektim..

Bana yönelik (hiç de makul görünmeyen, gereksiz ve anlamsız nitelikteki) sınırsız kinlerinin ve ölçüsüz saldırganlıklarının ardında aslında şeytanca bir "mantık ve tutarlılık" vardı.

*

Nureddin bugüne kadar karşıma çıkıp benimle yazılı ya da sözlü bir şekilde tartışmış değil.

Fakat, onunla “düzeyli birliktelik” yaşayan “çukur devlet” mensupları, onun yerine ellerinden geleni yaptılar..

Onun yıpranmaması için olanca güçleriyle çalıştılar. Her türlü hilelerini sergilediler.

Bir paratoner gibi Nureddin'i korumak amacıyla beni farklı mecralarda polemik yazıları kaleme almak zorunda bırakmaya çalıştılar.

Hepsi, Nureddin'i kimse eleştirmesin, “Esad Efendi’nin hiçbir talebesi Nureddin’e itiraz etmedi” denilsin diyeydi..

ABD DİPLOMASİSİ APTAL, CIA UYKUDA MIDIR?

Holding patronu Nureddin Coşan'ın, 28 Şubat Süreci'nde duymuş bulunduğum bir sözünü hatırlıyorum: "**Biz CIA ile birlikte çalışıyoruz.**"

Bu sözü duyduğumda, CIA'in, şirketlerine sızmış olduğunu anlatmak istediğini düşünmüş ve üzerinde durmamıştım.

Peki ama, bunu nerden biliyordu?

Şer'an caiz olmadığı halde **cemaat içi bir "sivil istihbarat" örgütü** oluşturup dedikodu, tecessüs ve ayıp arama faaliyetini kurumsallaştıracak kadar ilkesiz ve laubali davranan biri böyle konuştuğu zaman, insan bunu düşünmek zorundadır.

Meclislerde konuşulanlar emanet olduğu halde, Cemaat'in devam ettiği bir mescitteki imamı istihbarat görevlisi gibi kullandığını **inkâr edemeyecek** biri bunu yaptığında insan bunu düşünmek zorundadır.

Gerçekten böyle birşey vardıysa, CIA ile birlikte çalışıyor idiyse ve bunu biliyorduysa, buna karşı ne yapmıştı veya ne yapmayı düşünmüştü?

Yoksa, bu lafın altında **başka birşey** mi vardı?

*

2003 yılında Irak Tezkeresi'nin TBMM gündemine geldiği sıralarda yaşanmış gerçek bir olay..

Nureddin, medyaya ilan vererek, ABD'yi **zorbalık ve küstahlıkla** suçlamıştı. Bir yıl sonra ise, (doğruysa eğer,) bir **askerlik sorunu** yaşadığını (yaptığı bedelli askerliğin geçersiz sayıldığını ve yeniden askere çağırıldığını) ve Amerikalılar'dan bu sorunun çözümü için bir yardım teklifi aldığını ve kabul etmediğini duymuştuk.

Devletlerin diplomatik düzeyde önem verdikleri birtakım teamüller, ilkeler ve protokol kaideleri vardır. ABD gibi "süper güç" kabul edilen bir devlet, kendi ülkesindeki sıradan bir kişisel sorununu bile çözmekten aciz bir adama, üstelik bir de kendisini zorbalık ve küstahlıkla suçlamışken, **onu onore edecek** böylesi bir yardım teklifini **diplomatik kanaldan** yapma ihtiyacını acaba niçin duyar?

ABD gibi bir devlet, karşısındaki kişinin, geçmişteki aşikâre angajmanları, söylemleri, mevcut toplumsal statüsü ve konumu itibariyle, böylesi bir alenî yardım teklifini **reddetmek zorunda** olduğunu bilmez mi?!

ABD gibi bir devlet, bu şekilde yardım teklif ettiği ve söz konusu teklifi reddetmek zorunda olduğu belli bir kişiyi, böylesi bir teklifle dolaylı olarak onore edecek kadar şaşkın mıdır?!

ABD, bu tür bir teklifin, kabulünün **"cürm-ü meşhud" anlamına geleceği için** redle karşılaşmak zorunda olduğunu ve bunun redçi şahsa yapılmış **dolaylı bir manevî yardım** olacağını anlamayacak kadar "devlet aklı"ndan yoksun mudur?!

CIA'in Amerikan diplomasisine hiç mi katkısı bulunmuyordur?!

Çağdaş diplomasi, ABD açısından, onur ve haysiyetini cömertçe birilerinin önüne paspas olarak sermek anlamına mı gelmektedir?!

ABD'liler, kendilerini zorba ve küstah olarak nitelendiren birine, tekliflerini reddederek gururlarını bu kez **çok daha kötü biçimde incitme fırsatını** verecek kadar **âlicenap** ve karşılarındaki insanı bu şekilde dolaylı olarak onore edecek kadar **"güzel ahlâk" abidesi** midirler?!

Bu durumda onlara "zorba ve küstah" demek için hangi gerekçemiz kalır?!

Yoksa ABD'liler pusulayı şaşırmışlar mıdır, **strateji ve taktikten** hiç mi anlamazlar?!

Amerikalılar aptal mıdır?!

Aptal oldukları için mi onların bilim adamlarından ders almak, **üniversite**lerine devam etmek için can atmaktayızdır, öğrenim kurumlarına çuvallarla para ödemekteyizdir?!...

Yoksa, bu yardım teklifi hikâyesi, belirli bir şahsı "ABD'nin satın alamadığı adam" gibi göstermek için kotarılmış bir **algı operasyonu** mudur?

Askerlik sorunu da, cemaatin "kahrını çekmek" istemeyen, cemaatten uzak durmak isteyen birinin kaçışını mağduriyet maskesi ile kamufle edip aklama "**derin**" oyunu mudur?

NUREDDİN COŞAN VE 2003 IRAK TEZKERESİ

Evet, Nureddin, 2003 yılında, Irak Tezkeresi aleyhinde medyada ilan yayınlatmıştı.

Fakat, o "müthiş ilan"dan psikolojik bakımdan daha etkilisini **Cem Uzan** (Genç Parti) da yayınlamıştı..

Dönemin başbakanı Abdullah Gül'ün "kanka"sı Fehmi Koru bile tek başına bir kampanya başlatmıştı.

Vakit Gazetesi hakeza..

CHP, MHP ve **Erbakan**'ın Saadet Partisi de ellerinden gelen muhalefeti yapıyorlardı.

Ayrıca, Ergenekoncu diye bilinen çevreler de aynı süreçte bu cephede yer aldılar.

O dönem, Ergenekoncu diye bilinen 28 Şubat artıklarının Türkiye'de en güçlü olduğu dönemdi ve güç kaybedeceklerini de kimse tahmin etmiyordu.

Yine o dönemde Milli Güvenlik Kurulu (MGK), tezkere konusunda görüş bildirmeyerek, dolaylı olarak destekle**me**me mesajı vermişti.

O günlerde tezkereci AK Partililer bile Tezkere'yi utana sıkıla savunuyordu. Abdullah Gül'ün "**Duygusal olmayın**" şeklindeki savunmacı yaklaşımı da bundan kaynaklanıyordu.

*

Böyle bir ortamda ilan vermek **sadece para meselesi**dir, başka birşey değil..

Hiçbir riski yok.. Elle gelen düğün bayramdır derler.. Vatansever sayılıp alkışlanmak, "vatan kurtaran Hasan" rolü oynamak da cabası..

Ayrıca, ilan vermek için parti kurmaya da gerek yoktur. “Sağduyu Partisi” yerine mesela “İşgale Hayır Platformu” adına da aynı ilan verilebilirdi.

Kaldı ki sorun bu da değil.. Amerikan halkı topraklarımızı çiğneyecekti, Sağduyu Partisi ise şimdi, “**dinî değerler**”imizi çiğniyor..

Bir evi satmak mı daha çirkindir, yoksa o evin namusu olan değerleri satmak mı?!..

*

Nureddin’in söz konusu ilandaki müthiş ifadelerine gelince.. Şöyle diyordu:

> “Zorbalık ve küstahlığın istikbalimizi ve istiklalimizi tehdit eder duruma geldiği zor günler yaşıyoruz. Sağduyu Partisi, **tarihi bir görev üstlenerek** yetkilileri ve hükümeti doğru politikalar üretmeye ve uygulamaya çağırıyor.”

Bu “tarihî görev” lafı biraz abartılı.. O dönemde Cem Uzan’dan Saadet Partisi’ne, CHP’den MHP’ye, Ergenekonculardan ***Millî Gazete*** ve ***Vakit*** gazetelerine kadar herkes “tarihi bir görev” üstlenmişti..

Belli ki, ona bu görevi verenler, iyi gaza getirmişler, “Tarihî bir görev üstleniyorsun” demişler.

Nureddin’in sözlerinin devamı şöyle:

> “Tarihimizi gözden geçirelim. Komşularımızla dost ve barış içinde geçinmeyi başardığımız şart ve zeminleri analiz edelim. Ortak zeminlerimizi güçlendirelim. Farklılıkları, barışı riske sokacak hale getirmeyelim. Eğer tefrika aranacak olursa, parmak izi her insanda farklıdır. Halbuki fıtrattaki tevhid, insanlık için tek çözümdür. Güçlü olmamız lazım! Biz inançlıyız! Biz Güçlüyüz!”

İlk cümleler doğru bir bakış açısını yansıtıyorsa da, bildik laflar olmaktan öteye gitmiyor. Son ifadeler ise kendi içinde çelişkili.. Güçlü olma çağrısı yapıyorsan, güçsüzsün demektir. Yok güçlü isen, "Güçlü olmamız lazım" sözü anlamsız hale gelir.

*

"Güç silahta, parada değil, adalet, doğruluk ve Hak'tadır" vecizesine gelince..

Burada "Hak"tan neyin kastedildiği açık değil.. Büyük harfle başlatıldığı için Cenab-ı Hakk'ın kastediliyor olması muhtemel.. Fakat bu durumda ayrıca ve de daha önce adalet ve doğruluk kavramlarını anmak boştur.

Şayet "hak"tan kasıt "hakikat" ise, o takdirde büyük harfle yazmamak gerekirdi; ayrıca bu anlam çerçevesinde "Güç silahta, parada değil, adalet, doğruluk ve haktadır" sözü doğru değildir. Çünkü güçlü olmakla haklı olmak ayrı şeylerdir. Güçlüler haksız, haksızlar güçlü olabilir. Silah ve para da bir güçtür.

Burada söylenmesi gereken şey, tek başına silah ve para sahibi olmanın haklı ve adil olmak anlamına gelmediğidir.

CEHLİN OL MERTEBESİ SEHL OLMAZ!

Muharrem Nureddin Coşan adlı şahsın **2011 seçimleri** sırasında yaptığı "**bozkurtlu**" ya da bol-kurtlu (hakaretlerle dolu) açıklamasının İskenderpaşa grubunu tanıyanlar tarafından şaşkınlıkla karşılandığı biliniyor.

Öyle ki, birçoklarının sözkonusu grubun sitesinin "**hack**"lendiğini düşündükleri, inanmakta güçlük çektikleri sıkça dile getirildi.

Grup üyelerinin de bu hem içerik hem de üslup açısından facia niteliği taşıyan açıklamayı nasıl yorumlayacaklarını bilemez hale geldikleri, sonra da **Ali Kalkancı çözümü**ne yapışıp "**Bizim anlayamadığımız hikmetler vardır**" şeklinde "**Aklını kullanmama**" formülünü devreye soktukları biliniyor.

Benimsedikleri ikinci formül ise, "**Bu bozkurtçu bildiğin gibi değil; seyyiddir, çarpılırsın**" şeklindeki, saf insanları uyutma numarasıydı.

*

Görüldüğü gibi, bu "seyyidlik" konusu MHP amigoluğuna varıncaya kadar herşeye alet ediliyor.

28 Şubat'ın yıldız şeyhi Ali Kalkancı da, "**seyit**" olduğu için o işlere bulaşmıştı.

Polise verdiği ifadesi şöyleydi:

> "**Polis:** Özgeçmişinizi anlatın?"
>
> "**Kalkancı:** ... 1992'de Çarşamba Cemaati'nin etkisine girdim. **Seyit olduğum için** bir gece rüyamda insanlara faydalı işler yapmam gerektiği ile ilgili **rüya** gördüm. Bu rüyadan sonra Balat'taki evimi tekke yaptım." (***Vatan Gazetesi***, 29.11.2009.)

Tunus'un Zeynel Abidin'i de, seyyid olduğunu milletin gözüne sokan bir İslâm düşmanıydı.

Yahudi işbirlikçisi Fas Kralı da, Hz. Peygamber s.a.s.'in soyundan gelmesiyle milleti aldatmaya devam ediyor.

Ürdün'ün İngiliz ve Amerikan muhibbi kralları da aynı şekilde Peygamber Efendimiz s.a.s.'in soyundan geliyor olmalarını istismar ediyorlar.

Bu yönden Türkiye de fakir değil tabiî ki, mesela Kemal Kılıçdaroğlu kendi hemşerileri ve mezhepdaşları tarafından seyyid kabul edilen biri.

*

Uçuk yorumlar yapma meraklısı bazılarına göre, sözkonusu şahıs aslında dolaylı olarak AK Parti'yi destekliyor, fakat bunu MHP'yi desteklemek suretiyle, yani sağ kulağını sol eliyle tutarak yapıyordu.

Diğer bazılarına göre ise, Nureddin, mahkemelik olmamak için AK Parti'ye tevil edilebilir şekilde ağır hakaretler savuruyor, "bozkurtçuluk" yapacak kadar "akıl tutulması" yaşamasına yol açan siyasî hırsı yüzünden grubunu rezil rüsvay etmekten çekinmiyordu.

Bozkurtçu Nureddin; 28 Şubat'ın suç ortağı, "derin devlet"in izin verdiğinin dışında olumlu hiçbir misyon ve vizyonu bulunmayan, günümüzün "üst yönetimi kaset skandallarıyla özdeşleşmiş" partisini "bozkurtlu" ifadelerle ve şartsız desteklemek suretiyle, belirli odakların ekmeğine yağ sürmenin de ötesinde, ideolojik bir savrulma sergiliyordu. (Hadîs-i şerîfte belirtildiği gibi, **kişi sevdiği ile beraberdir**.)

2011 seçimleri sırasında MHP'de yer alan **Meral Akşener**'in 28 Şubat sürecinde içişleri bakanıyken merhum Esad efendiye yönelik tehditleri ona haber vermiş olmasından hareketle MHP'yi destekliyor olmalarına mazeret üretmeye çalıştılar,

fakat içişleri bakanı olduğu sırada Akşener'in MHP'li olmadığını, Doğruyol Partisi'nde siyaset yaptığını gözardı ettiler.

Bunun da, samimiyetsizlikten ve ne yaptığını bilmezlikten başka bir izahı yoktur..

Buna, "**Baba katiliyle baban bir safta**" durumu denilemez.. Buna, olsa olsa "Baba katili sayılması gerekenlerin işbirlikçileriyle, babanın hatırasına ihanet ederek aynı safta olmak" denilir.

*

Nureddin'in söz konusu seçimlerdeki tercihinde, MHP'yi "iyi" ilan eden ve "bozkurtlar" edebiyatı içeren tutumunun da gösterdiği gibi, İslâmî duyarlılığın herhangi bir payı yok.

Bu şahsın başında bulunduğu cemaat, onun birilerine sövgü ve MHP'ye övgü yağdıran basın açıklamasında hikmet boncukları bulmak için çırpınmakla birlikte, söz konusu açıklamadaki "**bozkurtlar**" ifadesinin, o günlerde Başbakan Erdoğan'ı Yüce Divan'a göndermekle tehdit eden Bahçeli'nin "**Taksim'e 10 bin bozkurt toplarım, seni Kasımpaşa'ya kadar kovalar**" sözüne telmih olduğu söylenebilir.

Yoksa, durduk yere, ırkçılık ve putperestliğin "**şiar**"ını (sembolünü) yüceltmenin, Türkçülüğün mucidi **Moiz Kohen** gibi yahudilerin ağzıyla "bozkurtlar"dan söz etmenin ne anlamı var!..

Söz konusu metnin bağlamı içinde MHP karşıtı kesimlere (ve bu arada AK Parti'ye) yönelik olduğu görülen, fakat hukukî yaptırım konusu yapılabileceği için tevil edilebilir şekilde ifade edildiği anlaşılan ağır sövgü ve hakaretler de, Nureddin'in, duygusal anafor yaşadığını göstermektedir.

Bununla birlikte, İslâmî hassasiyeti olan insanların AK Parti konusunda dikkatli olmalarının önem taşıdığını söylemek gerekiyor. Ancak bunun, "**derin devlet**"e özgü "hassasiyet"lere değil, "İslâmî hassasiyetler"e dayanıyorsa bir değer

taşıyabileceğini hiç kimse aklından çıkarmamalıdır. MHP'nin jargonunu benimsemeye, onu "iyi" ilan etmeye yol açan sahte "özgürlük" sloganlarına aldanmamalıdır.

*

Bize gelince, Nureddin'in bu açıklaması bizi zerre kadar şaşırtmadığı gibi, onunla ilgili tespit ve teşhislerimizin doğruluğunu gösteren açık bir delille karşılaşmış olduğumuzu gördük.

Bu şahıs, 2002 yılında **Sağduyu adlı partiyi** kurmuş, sonra da, Şubat 2003'te babasını anmak için düzenlenen "**Yâd**" adlı programda bunu grubuna duyurmuştu.

2004 yılı ortalarında, bu partinin "program"ı konusunda bizden de görüş istemişlerdi.

Taslak metinlerini bir e-mail grubu içinde tartışmaya açtıklarını ileri sürüyor, öneri ve eleştiri beklediklerini iddia ediyorlardı.

Taslak metindeki ifadelerden, bunların zihniyet olarak İslâm'ı savunmaktan uzaklaşmış olduklarını, siyasal tutum geliştirirken İslâmî hassasiyetleri umursamadıklarını fark etmiştik.

Gerçekte istedikleri şey de istişare ve fikir alışverişinde bulunmak değil, işletme bilimcilerin klasik manipülasyon tekniklerini kullanarak, saçma sapan ifadelerini sözde danışma görüntüsü altında onaylatmak, fikrî savrulmalarına insanları suç ortağı yapmaktı.

*

Ancak bu tezgâhın Nureddin'le olan ilişkisi konusunda bir fikrimiz bulunmadığı için, sözkonusu şahıs hakkında hüsnüzanda bulunmaya devam ediyorduk.

Fakat daha sonraki süreçte, aslında bu şahsın, sözkonusu program metninin arkasında yer aldığını, hatta fikir (daha doğrusu fikirsizlik) babası konumunda bulunduğunu ve orada yapılan tartışmalara, dublör kullanarak müdahil olduğunu, tam bir aldatma ve istismar abidesi gibi hareket ettiğini kesin biçimde anladık.

Bu yüzden o şahısla yolumuzu ayırmaya karar vermiştik.

*

Sene 2014..

Haber şöyle:

> "**Nureddin Coşan: Desteğimiz Erdoğan'a**
>
> "İskenderpaşa Cemaati'nin önde gelen isimlerinden **Muharrem Nureddin Coşan**, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a destek vereceklerini açıkladı.
>
> "Nureddin Coşan, yaptığı açıklamada, "Atalarımın özü, kökeni, fedakârlıkları, hizmetleri ve gayretlerimiz itibariyle bu coğrafyada kendini ifade hakkını kullanmam, görüşlerimi dileyenlerle paylaşmam normaldir, doğaldır. Bu çerçevede **nasihatlerimden azami istifade** için **iyi niyet; duru, saf, zinde, tarafsız bir muhakeme becerisi** ön şartlardandır. Biz **meyve ağacı**na benzetiliriz. Gölgemize sığınan, rahatlayan, huzur bulan, meyvemizi yiyen, çorbamızdan da içmiş insanımız çoktur. **Ama biz AK Parti'li değiliz. Biz MHP'li değiliz. Biz CHP'yi de biliriz; Hacı Bektâş-ı Velî pirimiz.** Biz, bu coğrafyanın sağduyu'lu özüyüz.
>
> "Önümüzde her ne kadar **mahiyetini idrak edemesek** de, eni, boyu ve derinliği ısmarlama tarif edilmiş bir seçenek düzeneği var. Bu düzenek şartları içinde özlemini çektiğimiz beşeri haklarımıza, sahip olduğumuz muteber ve müstesna dünya görüşümüze daha yakın olması ve etkili işler

yapması ihtimali adına Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a 10 Ağustos 2014 Pazar günü destek olmaya niyet ettik. Hayırlı ve bereketli neticelere vesile olması için gayret ve dua içindeyiz." dedi."

(https://www.yeniakit.com.tr/haber/nureddin-cosan-destegimiz-erdogana-26016.html)

Nureddin Coşan bir önceki seçimde (2011 seçimlerinde) "bozkurt"lu bir açıklama yaparak MHP'ye göz kırpmıştı.

Burada ise CHP'ye de göz kırpıyor. "Ama biz AK Parti'li değiliz. Biz MHP'li değiliz. Biz CHP'yi de biliriz; Hacı Bektâş-ı Velî pirimiz" diyerek, AK Parti'ye ne kadar yakınsak CHP'ye de o kadar yakınız mesajını veriyor.

Tarikaten de **Bektaşî** imiş gibi konuşuyor. Mesajı öyle algılanmaya müsait.

Bununla birlikte, Erdoğan'ın "sahip olduğumuz muteber ve müstesna dünya görüşümüze **daha yakın** olması"ndan da söz ediyor.

"Mavi boncuk" politikası uygulamaya çalışmış ama pek becerememiş.

*

Sene 2019..

Haber şöyle:

"İskenderpaşa Cemaati'nden Cumhur İttifakı'na destek

"İskenderpaşa Cemaati Lideri Muharrem Nureddin Coşan, 31 Mart seçimlerinde Cumhur İttifakı'nı destekleyeceklerini açıkladı. Coşan, yaptığı yazılı açıklamada, İskenderpaşa Cemaati'nin 31 Mart mahalli idareler seçimlerinde Cumhur İttifakı'na destek vereceğini duyurdu. Muharrem Nureddin Coşan, şunları kaydetti:

"Cumhurun müttefiki, aziz Başkanım. İçini tutuşturulmuş ateşle dolduran hendek sahipleri kahrolmuştur. (Buruc 85/1-9) İyilik elçilerini, izansız, kapkara, kokuşmuş düzenlerini korumak algısıyla taşlayarak, kalleşçe öldürenler kahrolmuştur. 4 Şubat 2001'i tasarlayan, görmezden gelen, unutturan meşum zihniyet kahrolmuştur. Rabblerinin hoşnutluğunu kazanmak için cuma günü camide toplananları katleden, yaşam modeli iddiası sahibi hegemonya kahrolmuştur. Bizi bize, bizi nefsimize, kardeşi kardeşe, Kürt'ü Kürt'e, Arap'ı Arap'a, Alevi'yi Sünni'ye, Türk'ü Türk'e, Agop'u Abdullah'a, milleti de zillete düşüren kahrolmuştur. Ayrıştıran, bölen, ötekileştiren, itibarsızlaştıran, tefrika sokan, şeytan güdümlü, tek dişli canavar kahrolmuştur. Barış ve selamet elçisi inancımız, her daim baki ve payidar olacaktır. Bu bağlamda, biz de evet ile sizi destekliyoruz."

Kötüler kahrolmuşlar, herşey güllük gülistanlık.

*

Takvimler Mayıs 2023'ü gösterirken Nureddin yağın dozunu iyice kaçırmıştı. Haber şöyle:

"Sağduyu Kurucusu ve Onursal Başkanı Sayın Muharrem Nureddin Coşan özel bir mesaj yayımladı.

Türk halkına hitaben başlayan mesajda muhatapların sadece İstanbul, Ankara, İzmir değil tüm dünya olduğu ifade ediliyor.

Kurtuluşa götürecek otoyolun açık olduğunu ifade ederek mesajını sürdüren Sayın Coşan, "Türkiye Yüzyılı Dünya'ya Hidayet Milenyumu Olsun" vurgusu yapıyor.

Sayın Muharrem Nureddin Coşan'ın özel mesajı şu şekilde:

"TÜRKİYE'm;

El ver Kasımpaşalı yiğidimize, haydi en üst lige. İstanbul değil, Ankara değil, İzmir değildir muhatap.

Paris, Londra, Pekin, Moskova gelin; kurtuluşa YOL olan otoyolumuz açık.

Bizlere de bundan böyle bu cevheri ihraç düşer.

Ters taklalar attırıp ölümü dahi satın alamayan PARA, sen de gel, cevherimiz arayana BEDAVA!

Diliyorum, istiyorum; TÜRKİYE YÜZYILI, DÜNYA'ya HİDAYET MİLENYUMU OLSUN!

(https://www.haber7.com/guncel/haber/3327139-muharrem-nureddin-cosandan-erdogana-destek)

EHL-İ SÜNNET İTİKADI VE ŞEYHPERESTLİK

Bazılarının, Nurettin Coşan'ın seçim yönlendirmesi için, “Büyüklerimizin sözünü dinlememiz lazım. Büyüklerimizin sözünü ne zaman dinlersek kârlı çıkarız, ne zaman dinlemezsek duvara toslarız" şeklinde bir mantık yürüttüklerini duyuyoruz.

Bunlara göre, Nurettin Coşan'ın açıklamasının “hikmet”leri şimdiden anlaşılmaya başlamış bulunuyor. Bunun için, günlük siyasal tavırları örnek gösteriyorlar; asıl önemli olan zihniyet boyutunu ise görmezden geliyorlar. O günlük siyasal tavırlardaki “hikmet” de ya AK Parti ya da genel olarak devlet için olumlu bir nitelik taşıyor; İslâmî açıdan birşey yok.

Ayrıca, birini “büyük” ilan edip sonra da ona kayıtsız şartsız itaat etme tavrı geliştirenlerin yaklaşımları ***Kur'an*** ve Sünnet değil, "büyük" eksenli.. Büyük olarak andıkları şahsın büyüklüğü ise, kendilerinden menkul..

Ve ayrıca, bu “büyükçü”lerin hedeflerinin istikamet üzere olmak, haktan yanı tavır koymak değil, büyük ilan ettikleri şahsın çizgisinde kalarak kendilerince duvara toslamaktan kurtulmak olduğu görülüyor..

Halbuki, bu dünya imtihanında temel mesele, “kazanma - duvara toslama” seçeneklerinden ilkini tutturma değil, “istikamet” üzere kalabilme, hakkı savunabilmedir. Bazen bunun, dünyevî açıdan “duvara toslama” olarak nitelendirilebilecek bir bedeli de olabilir. Nitekim, İsrailoğulları, Hz. Musa’ya şöyle demişlerdi:

> “Onlar da, sen bize (peygamber olarak) gelmeden önce de geldikten sonra da bize işkence edildi, dediler. (Musa), ‘Umulur ki Rabbiniz düşmanınızı helâk eder ve onların yerine sizi yer yüzüne hakim kılar da nasıl hareket edeceğinize bakar’ dedi.” (Araf, 27129)

Benzer şekilde, Peygamber Efendimiz s.a.s.'in etrafındakiler de pekçok zorluklar yaşamışlardı:

> "Yoksa siz, sizden önce gelip geçenlerin başına gelenler size de gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Yoksulluk ve sıkıntı onlara öylesine dokunmuş ve öyle sarsılmışlardı ki, nihayet Peygamber ve beraberindeki müminler: Allah'ın yardımı ne zaman! dediler. Bilesiniz ki Allah'ın yardımı yakındır." (Bakara, 2/214)

Bu "büyükçü" yaklaşımın kendisinin aslında manevî açıdan, duvara toslamak değilse bile, uçuruma yuvarlanmak olduğu söylenebilir.

*

Nureddin Coşan, sadece bu seçimde MHP'yi desteklemeye karar vermiş olduğunu söyleseydi, yine de hata etmiş olurdu. Fakat bu desteği o şekilde ifade etti ve duyurdu ki, ortaya salt taktik bir siyasal hata değil, ideolojik bir savruluş, stratejik bir tercih çıktı. MHP'yi "**iyi**" ilan etmek bir tarafa, Türkçülüğün en katı ve putperest versiyonunun sembolü olan "**bozkurt**" lafını benimsemek suretiyle, onun ideolojik duruşunu da onaylamış oldu. (Bir müslüman zaten Türkçü, Kürtçü, Arapçı vs. olamaz; o ayrı mesele.)

Ortada bir "ehven-i şer" yaklaşımı veya konjonktürel bir tercih yok; "**iyi**" ilan edilen bir hareketle birleşme çağrısı var. Aslında, eski Türkler'in bir kısmının **totem**i olduğu ileri sürülen bozkurtu başımıza bela edenler, Türk ırkçılığının mucidi olan yahudiler..

Lise yıllarımda, bir kütüphanede "***Türk Ruhu***" adlı bir kitap görmüş ve adı ilgimi çektiği için biraz karıştırmıştım. Kitabın kapağında bir bozkurt kafası vardı. Yazarın adı da buram buram Türklük kokuyordu: **Tekin Alp**. Yazara göre, Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktu; diğer ırklardan müslümanlar da baş düşmanlarımız arasında yer alıyordu. Hatta bizi İslâm dini geri bırakmıştı. Birkaç yıl sonra **M.**

Ertuğrul Düzdağ'ın milliyetçilikle ilgili bir kitabını okuyunca, Tekin Alp'in aslında **Moiz Kohen** adlı bir yahudi olduğunu öğrenmiştim.

(Nihal Atsız'ın "***Bozkurtlar***" adlı bir romanı var. Merhum Necip Fazıl, "***Babıali***" adlı anı kitabının son sayfalarında, Nihal Atsız'la arasında geçen bir konuşmayı aktarır. Atsız, İslâm'a olan saygısının sadece onun Türk milletinin çoğunluğu tarafından benimsenmiş, yani milletinin dini haline gelmiş olmasından kaynaklandığını söylemektedir. Yani, milleti puta taparsa puta saygı duyacak... Nitekim, yazdığı kitap, bozkurta olan saygısının daha fazla olduğunu gösteriyor.)

Şimdi Nureddin, "**Bozkurtlara yol ver**" derken, kimin ağzıyla konuştuğunun acaba farkında mı?..

Farkında değilse bile, bu, onu mazur hale getirir mi?..

Ve onun saçmalıklarında, İslâmî açıdan bir cinayet olan bu ifadelerinde hikmet arayanlar, Nureddin'in bu bozkurtçuluğunda acaba nasıl bir **hikmet** buluyorlar?..

*

Halbuki, 1970'li yıllarda yola MHP'li olarak çıkmış bulunan pekçok kişi, onun söylemlerindeki İslâm'a aykırılık ve bozkurt vurgusundan dolayı, bu partiyle yollarını ayırdılar.

Ve şimdi, birilerinin büyük ilan ettiği bilgisiz ve sorumsuz bir şahıs, üstelik bir de şeyh olarak bilindiği halde, tutup bozkurt edebiyatı yapabiliyor. Ve bir sürü cahil sofu da (belki cahil sofu bile değil, sadece cahil), onu savunmak için, itikadî açıdan son derece tehlikeli, şirk anlamına gelebilecek ve gelen ifadeleri internet sitelerindeki haberlere yorum olarak ekleyebiliyor.

Mesela birisi (internet ortamında) şöyle demiş:

> “**O ne demişse doğrudur** ak parti islamın tekelimidir yoksaislammı baba nee emir etmişse baş üstüne.”

Nureddin, “İslâm AK Parti’nin tekelinde değil” demiş olsaydı, doğru birşey söylemiş olurdu. Burada sorun bu değil.. **Nureddin, bu hiçbir ihtirazî kayıt koymadan “iyi” ilan etme tutumunu değil MHP için, AK Parti için de yapsa, hata etmiş olurdu.**

Türkiye’de bugün hiçbir parti, bir bütün halinde ve bütün bir söylemi bakımından “iyi” kabul edilemez. Ancak, birtakım partilerde iyi insanların da bulunduğunu söylemek mümkün olabilir. Veya, belirli bir partide iyi insanların daha çok olduğunu ve söyleminin İslâmî açıdan daha az mahzur taşıdığını söyleyebiliriz.

Nureddin’i savunmak için söylenmiş olan "O ne demişse doğrudur" şeklindeki ifade, sapıklıktır. Çünkü bu ancak, Peygamber Efendimiz s.a.s için söylenebilir; onun heva ve hevesinden konuşmayacağı, sözlerinin vahye dayandığı ayetle bildirilmiştir. Başka biri için bu şekilde konuşmak, o kişinin sözleri ister doğru ister yanlış olsun, sapıklıktır. Çünkü, o şahsı Hz. Peygamber s.a.s. gibi "masum" ve sözleri vahye dayalı bir kişi gibi görmek anlamına gelir.

Üstelik, Nureddin'in konuşmalarında pekçok hatalar mevcut.. Değil böyle birini, sözleri baştan sona hikmet olan birini bile bu şekilde yüceltmek sapıklık olur. Hz. İsa'nın ulu'l-azm peygamberlerden olması, onun haşa Allah'ın oğlu ilan edilmesi için mazeret olamaz.

*

Bir başkası da, Nurettin’i savunmak için şunları söylüyor:

> “Değerli kardeşlerim herkes hocamızı eleştiyor bence bu doğru deil dir. çünkü aynı olaylar geşmişte de yaşandı örneğin pergamber efendimizin udeybiye antlaşması ki ne kadar önemlidir sahabiden bir çok kişi karşı geldi

ama sonuçu görünce peygamber efendimize hak verdiler nitekip hocamız esad çoşan rahmetullahi aleyte bir dönem mhp ye destek verdi biz de şimdik hocamıza destek vermeliyiz."

Bu cahil müçtehit de, bir kıyas yaparak içtihatta bulunduğunu bile bilmeyecek kadar "zır cahil". "Aynı olaylar" dediği olaylar aynı değil.. Peygamber Efendimiz s.a.s., Hudeybiye Antlaşması ile Mekkeli müşrikleri iyi ilan etmedi. "Hübeller'e, Latlar'a, Uzzalar'a yol verin" demedi. Nureddin'in de, MHP ile bir kavgası varsa, barış antlaşması yapabilirdi, bizi ilgilendirmezdi. Kimse de bu yüzden Nurettin'i suçlamazdı.

Kaldı ki, değil Nurettin, Hz. Ebubekir r.a. bile Peygamber Efendimiz s.a.s. ile kıyaslanamaz. Ashab, mesela Hz. Ali'ye itiraz etmiş ve müslümanlar ikiye bölünmüştür. Hz. Ali'ye muhalefet eden sadece Hz. Muaviye de değildi. Hz. Zübeyr ve Hz. Talha gibi aşere-i mübeşşereden zatlar, yani Cennet'le müjdelenmiş olanlar Hz. Ali ile karşı karşıya gelmişlerdir. O gün yaşanan olaylar o kadar karmaşık ve karışık ki, orada Hz. Ali'nin haklı olduğunu, Peygamber Efendimiz s.a.s.'in hadîsleri sayesinde biliyoruz. Aksi takdirde içinden çıkamazdık; çünkü, iki tarafta da Cennet'le müjidelenmiş ashab var ve her iki tarafın da makul görünen tezleri mevcut..

Günümüze gelince, Nureddin değil aşere-i mübeşşereden olmak, ne ashabdandır, ne tabiînden, ne de tebe-i tabiînden. Bu şahsın akıbetinin ne olacağı meçhuldür. Onu şeyh olarak gören birkaç on bin kişi, istedikleri gibi uçurabilirler, fakat, yüz milyonlarca, hatta milyarlarca müslüman için o, sıradan bir ferttir.

Mesela şu anda Arap dünyasında veya Malezya'da bir müslüman, MHP gibi Türkçü ve üyeleri genellikle hem Şeriat'i hem de Araplar gibi diğer müslüman toplumları önemsemeyen ya da aşağılayan bir partiyi, imam hatip lisesi mezunu olmanın ötesinde bir dinî tahsili bulunmayan bilgisiz bir şahsın şeyh sıfatıyla desteklediğini duysa, acaba ne düşünürdü?.

Hudeybiye örneği ile yapılan kıyaslamanın altında, Nureddin'i adeta peygamber gibi görme anlayışı yatıyor. Çünkü burada fıkhî bir hüküm bağlamında değil, "hikmet" arama ekseninde benzetme var. Bu, sapıkça bir şeyhperestliktir.

Üstelik, söz konusu şahıs, "nitekip hocamız esad çoşan rahmetullahi aleyte bir dönem mhp ye destek verdi" diyerek merhuma iftira ediyor.

*

Bir başka yorumcu ise şöyle diyor:

> "Hak ile batılı ayıramıyor diye Nureddin hocayı cehaletle suçlayan cahil. Sen Hoca efendiden kendini çok mu üstün görürsün. Sen hak ile batılı neye göre ayırırsın da lidere dil uzatırsın. Bizim aldığımız terbiye lidere mutlak itaattir. O nederse odur. O bizim göremediklerimizi görür, duyamadıklarımızı duyar..."

Bu lafları yazan katmerli cahil, cehl-i mürekkepten muzdarip olduğunun bile farkında olmayan şahıs da, "*Bizim aldığımız terbiye lidere* ***mutlak itaat****tir*" derken, hem cehaletini, hem de sapıklığını sergilemiş oluyor. Oysa, Peygamber Efendimiz s.a.s., **Allah ve Resulü'nden başkasına "mutlak" itaati yasaklamış, itaati, emrin "maruf" olması şartı ile mukayyed hale getirmiştir**.

"O bizim göremediklerimizi görür, duyamadıklarımızı duyar" şeklindeki ifadeler ise, Ehl-i Sünnet'in "keramet" anlayışının sınırlarını aşan **sapıkça** sözlerdir. Günahlardan kaçınan salih bir insanda bazen birtakım olağanüstülükler görülebilir ve o şahsın "istikamet" üzere olması durumunda bu olağanüstülükler keramet (Allah'ın ikramı) olarak değerlendirilebilir. Ayrıca bu tür olağanüstülükler, söz konusu şahsın kendisini beğenmesi vs. gibi durumlara yol açmış ve onun istikametten ayrılmasına neden olmuşsa, "**istidrac**" anlamına gelir.

Fakat herhangi bir şahıs için, "**keramet**" kaydı düşülmeden ve böylesi kerametlerinin bulunduğu örnekleriyle gösterilmeden söylenecek *"O bizim*

göremediklerimizi görür, duyamadıklarımızı duyar" şeklindeki bir ifade, o şahsın putlaştırılması, Allahu Teala'nın sıfatlarının o şahsa atfedilmesi anlamına gelir. Ayrıca keramet şeklindeki bir olağanüstülük, sadece yaşanan olayla sınırlı bir durum olarak görülmelidir.

Mesela Hz. Ömer'in hutbe esnasında "Ya Sariye, dağa çekil" demiş olması ve ordu komutanı Sariye'nin bunu duyarak dağa çekilmesi, Hz. Ömer'in başka zamanlarda da bu tür bir özelliğinin bulunması anlamına gelmez.

Öte yandan, Ehl-i Sünnet'in temel akaid kitaplarının hemen başında belirtildiği gibi, keşf ve ilham, bilgi edinme yollarından biri değildir ve şer'î açıdan delil niteliği taşımaz.

Ayrıca, İmam-ı Rabbanî gibi zatlar, keşf ve ilhamda yanılma olabileceğini altını çizerek vurgulamak suretiyle bu konuda önemli uyarılarda bulunmuşlardır.

*

Bir başkası da, alâkasız örneklerden bugün için dersler çıkarıyor:

> "Mehmet Zahid Kotku zamanında Akıncılar taifesine çalışmalarınızı bırakın kenara çekilin dediğinde çok bilmiş ukala müslümanlar meydanları komünistlerle kafatascılaramı bırakacağız demişlerdi. '12 Eylül oldu meydanlara sığmayanlar Hücreler sığdılar'(Muhsin yazıcıoğlunun İfadesi) Erbakan'a Konya da Kudüs Yürüyü,şünü yapma dedi yapmakla kalmadı İstiklal Marşı okunması esnasında ortaya çıkan Rezalete müdahale etmedi ve 12 Eylülün neredeyse simgesi haline geldi. Rahmetli Esad Coşan Erbakan'a 'kendine çeki düzen ver Cihad emiri diye bir laf ortaya atma zekatın verileceği yer parti değildir bu ayetle sabit olan bir husus dini tevil etme' dedi tarftarları iskenderpaşaya Cihad ilan etti. Mücahit Erbakan da Güven Erkaya'nın MGK da ki ağır sözlerini dut yemiş bülbül gibi dinledi. Ne de ulusa sesleniş konuşması yapıp düzgün duruş sergiliyemedi. Genel

kurmay başkanın ardından yetişmeye çalışması ve Paşanın onu dikkate almadan çekip gitmesi hala zihinlerde.. Zamanında eleştiri yapanlar itaat edebilseydi gösterilenleri yapabilseydi bu ülke bu kadar deforme olmazdı. Alime yol gösterene diklenecek kadar ukalalık yapacak kadar hatta hadis şerh edecek kadar bilgiliydinizde neden 12 eylül paşalarının karşısında pustunuz. Neden 28 şubat paşalarının karşısında ben cihad emiriyim diyemediniz. Nurettin Coşan ırak tezkeresinde ABD ye karşı dur diyebildi milletvekillerini ikaz edecek derecede şecaat gösterdi."

Yukarıda anlatılanlar, şayet Mehmet Zahid efendiyi veya Es'ad efendiyi suçlayan varsa, onları savunmak için dile getirilebilir. Fakat, Nureddin'i aklamak için delil olarak ortaya sürülemez. Bu, bir insanın bir başkasına, "Benim babam şöyle iyi bir adamdı, böyle iyi bir adamdı, o halde ben de iyi adamım" demesinden farksızdır. Bu bir..

İkincisi, merhum Mehmed Efendi, "çok bilmiş ukala müslümanlar"a, "Gidin bozkurtları destekleyin" dememiştir.

Üçüncüsü, yine merhum Mehmed Zahid Efendi, "Konya'da Kudüs yürüyüşünü yapma" demiş ise, "Git Adana'da bozkurtların mitingine destek ver" de dememiştir.

Dördüncüsü, merhum Es'ad efendi, Erbakan'a, "Cihad emiri diye bir laf ortaya atma, zekatın verileceği yer parti değildir, bu ayetle sabit olan bir husus, dini bozma" derken haklıydı. Biz de diyoruz ki, "Ey Nureddin, bozkurtlar diye bir laf ortaya atma! MHP'yi 'iyi" ilan etme! Kurduğun sağduyusuz partide kullandığın ifadelerle ayetle sabit olan hususlara muhalefet etme, dini bozmaya çalışma, insanların itikadı ile oynama!"

Beşincisi, "Nurettin Coşan ırak tezkeresinde ABD ye karşı dur diyebildi milletvekillerini ikaz edecek derecede şecaat gösterdi" lafı hoş fakat boştur. Aynı şecaati, Cem Uzan'ın Genç Partisi çok daha başarılı ve şiddetli bir şekilde sergiledi.

O dönemde Tezkere'ye Saadet Partisi, CHP, MHP, ***Vakit Gazetesi, Yeni Şafak***, ***Millî Gazete***, BBP vs. herkes karşıydı ve hemen her topluluk kampanya yürüttü. Sonra, bugün MHP'ye verilen "Bozkurtlara yol ver"li desteği eleştirenler, o gün Nurettin'e tepki mi gösterdi ki o olay gündeme getiriliyor?

Bu, bir çarpıtmadır.

*

Bir başkası da şunları yazıyor:

> "Bir zamanlar Refahtan destegini cektigi icin Rahmetli Esad Cosani da elestirmislerdi ...Tarih tekerrurden ibarettir, ders alinmali.. Heyhaat , ne refah kaldi ne Erbakan ... Ama binlerce yildir kopmayan silsile i saadat devam etmekte ... Bir siyasi parti gelir, biri gider. Bize en buyuk kazzigi atanlar "musluman parti" diye destekledikleri mizcikmadimi? Yanlis hatirlamiyorsam 28 Subata bizzat imzasini atan Esad Cosan rahmetlinin desteklemedigi Erbakan degilmiydi? Demekki yillar oncesinde destegini cekmekle isabet etmis..."

Bu eleştirilerin de tamamı aslında Esad efendiye gidiyor. Neden?.. Çünkü Es'ad efendi aslında Refah'tan desteğini tam çekmemişti. Üstelik, Refah'ın iktidar olmasını sağlayan, Yazıcıoğlu'nu bunun için ikna eden oydu. Şayet yorumcunun dediği gibi "bize en büyük kazığı müslüman parti diye destekledikleri mizattıysa", bu kazıkta Esad efendinin de esaslı bir payı var demektir.

Diğer bir yorumcunun ifadeleri de şöyle:

> "Esat Hocamız 'oğlum,sırdaşım, mahremim ve vekilimdir' dedikten sonra bize düşen sadece işittik ve itaat ettik demektir."

Esad efendinin bu sözlerine itiraz eden yok.. Oğluysa, oğludur. Kimse, "Oğlu değildir" demiyor. Sırdaşıysa sırdaşıdır.. Oğlu olduğu için hem sırdaşı, hem de

mahremi olması da doğaldır. Vekiliyse vekilidir. Ancak, “İşittik ve itaat ettik” deme konusunda iş değişir. Değil Nurettin, Esad efendi için bile bu söz söylenemez. Burada, ***Kur’an***’daki bir ifadeye atıf var:

> “Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de. Her biri Allah a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. ‘Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş sanadır’ dediler.” (Bakara, 2/285)

Görüldüğü gibi, müminlerin Peygamber Efendimiz s.a.s.’e karşı değil, Peygamber Efendimiz s.a.s. ile birlikte müminlerin Allah’ın hükmüne karşı “İşittik, itaat ettik” demeleri söz konusu.. Bununla birlikte, Peygamber Efendimiz s.a.s.’e karşı, “İşittik ve itaat ettik” denilebilir. Çünkü, hadiste şöyle buyurulmuştur:

> “Kim bana itaat ederse, muhakkak ki Allah'a itaat etmiştir. Kim de bana isyan ederse muhakkak ki Allah'a isyan etmiştir.”
>
> (Prof. Dr. İbrahim Canan, ***Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi***, C. XVI, Ankara: Akçağ Yayınları, s. 482.)

Bu, sadece Peygamber Efendimiz s.a.s. için böyledir..

Çünkü O, masumdur ve Allah’a çağırır.

Bozkurta, ite, puta vs.ye davet edenlere gelince, onlara, bir peygambere itaat eder gibi edenler, belki bu dünyada duvara toslamazlar, ama “istikamet” bakımından varacakları menzilin duvar değilse de uçurum olduğu söylenebilir.

*

Burada şunu da belirtmek gerekiyor: Esad efendinin Nureddin için *"oğlum, sırdaşım, mahremim ve vekilimdir*" demiş olması, Nureddin'in şeyhliğini babadan

oğula geçmiş olması noktasından eleştirenleri bir ölçüde haklı hale getirmektedir. Senin oğlun olması ne ifade eder ki?.. Ayrıca, sırdaşın ve mahremin olması, onun alim, fazıl, müttekî ve salih bir insan olması demek değildir ki.. "Oğlum, sırdaşım ve mahremimdir, bu yüzden vekilimdir" anlamına gelen sözler, şeyhlikte liyakatin değil, soy bağının arandığını gösterir.

Esasen, Esad Efendi her ne kadar abid, mücahid ve gayretli bir insan idiyse de, ilim bakımından dersiâm seviyesinde değildi, yani İslamî ilimlerin bütün dallarında uzmanlaşmış olması gibi bir durum yoktu. Bu yüzden biat ile intisabı karıştırmıştır. Biat ile intisabı ayırmayı başarabilseydi, intisabdaki "takva" boyutunu daha iyi görebilirdi.

İntisabı biat haline getirdiğiniz zaman, bakış açınızın politik hale gelmesi, "takva" boyutunun unutulması ve şeyhliğin şahlığa/saltanata dönüşmesi hiç de şaşılacak birşey değildir.

*

İmam Gazalî, iyi bir müslümanda "ilim, hal ve amel"in birarada bulunması gerektiğini söyler. Benzer şekilde günümüzde sosyal psikoloji uzmanları, "tutum"un üç öğesinin bulunduğunu söylerler: Bilişsel, duygusal, davranışsal. Mesela bir insanın cömertliğin ne olduğunu bilmesi ve israftan ayrıldığı noktaları tam kavraması "ilim"dir. Cömertliğin ahlâkının bir parçası durumuna gelmiş olması "hal"dir. Cömertliği bizzat sergilemesi ise "amel"dir. Amel var, hal yoksa, ya riya durumu vardır ya da kişi hale ulaşmak için kendisini zorluyordur. Hal var, ilim yoksa, böyle birisi israfa yönelebilir. Bununla birlikte, ilim ve hal bulunduğu halde, maddî imkânsızlıkları nedeniyle bir kimse amel bakımından cömert olamayabilir, bu çok önemli bir sorun değildir.

İmdi, bir adam eğer şeyhlik yapacaksa, onda öncelikle ilim, hal ve amel aranmalıdır. Nureddin'in ise, ilim bakımından durumu bellidir. (Bununla birlikte,

Esad Efendi’nin yerine Nureddin’i bırakmış olduğu hususu şüphelidir, kesin değildir.)

Esad efendinin bu noktadaki gafletini şeyhlik anlayışıyla bağlantılı görüyorum. Bir kelam-ı kibarda "ilim, amel ve hal"e şu şekilde işaret edilmektedir: "*Bütün insanlar hüsrandadır, alimler dışında. Alimler de hüsrandadır, ilmiyle amel edenler dışında. İlmiyle amel edenler de hüsrandadır, ihlasla amel edenler dışında. Onlar da büyük tehlike içindedir*." Büyük tehlike içindedirler, çünkü ihlaslarını kaybedebilirler.

*

Birisi, bizim yukarıdaki ifadelerimize karşı şunları yazmış bulunuyor:

> “Esad Coşan Hocamız küçüklüğünden beri ilim adamlarıyla iç içe bir hayat geçirmiştir. Lise yıllarından itibaren babasının arkadaşı Mahmut Bayram Hocadan özel dersler almıştır. Hayatının büyük bir bölümü Mehmed Zâhid Efendinin ilim meclislerinde geçmiştir. Ankara'da asistanlık yıllarında İlâhiyat Fakültesindeki ilmî çevresine ilave olarak, hadis alimi ve tefsirci İsmail Turan Hoca'nın ve tarihçi Asım Köksal Hoca'nın derslerine devam etmiştir. 1977 yılından sonra ise Râmuz Sohbetlerine başlamış, sohbeti hazırlarken Levâmiul-Ukul ve diğer hadis şerhlerinden istifade etmiştir. 23 yıl hadisle meşgul olmuş, nerdeyse her gün hadis dersleri yapmıştır. Türkiye'de bulunduğu son altı yılda (1991-1997) Tabakatü's-Sufiyye dersleri yapmıştır. 29. 09. 1998 den itibaren Akra'da İbn-i Kesir tefsirinden tefsir sohbetleri yapmış, başka tefsirlerden de yararlanmıştır. Daima ilmi çalışma içinde olmuştur. Ömrü ilim öğrenmekle ve öğretmekle geçen bir kimseye, ilim bakımından yetersizdi demek haksızlıktır. Biat konusunda senden farklı düşünüyor diye, onu cahil bir abidmiş gibi göstermek bilmem ki kime ne fayda sağlar?.. Bak, sen okuyorsun, araştırıyorsun, kendini yetiştirmeye, her konuda yazıp görüş beyan etmeye çalışıyorsun. Dini bir tahsilin olmadığı halde, bilgilerine güvenip

başkalarının seviyelerini ölçüp biçmeye kalkışıyorsun. Esad Hocaefendi geri zekalı mıydı da ömrü boyunca ilmi çevrelerin içinde oldu da kendini yetiştiremedi?..”

Bu ifadeler epeyce bir çarpıtma içeriyor. “İslamî ilimlerin hepsinde uzman değildi” diyoruz, “İlim bakımından boştu” **demiyoruz**. Mesela ne fıkıhta uzmandı, ne kelamda, ne hadîste, ne tefsirde.. Hadîs usûlünü derinlemesine bilmeyen birinin salt Arapça bilmesi hasebiyle bir hadîs kitabını okuyup tercüme etmesi, yeterli bir ilme sahip olduğunu göstermez. Esad efendinin, klasik medrese usûlüne göre icazeti de yoktu. Modern okullarda da ilahiyat okumuş değildir; Arap ve Fars dili ve edebiyatı bölümü mezunudur. Türk-İslâm edebiyatı konusunda uzmanlaşmıştır.

Onun için, merhum Esad efendiyi, iyi bir vaiz olmakla birlikte, ilim bakımından otorite olarak görmenin yanlış olacağını düşünüyorum. Bu kanaatimi, saklamadan söylüyorum. Benim burada amacım, inandıklarımı paylaşmak; yoksa, tartışma ve cedel tekniklerini kullanarak insanları yönlendirmek veya manipüle etmek değil. Şayet böyle bir amacım olsa, bu yazıda merhum Esad efendi konusuna hiç girmezdim.

Biat konusunda benden farklı düşünmesine gelince, sorun benden farklı düşünmesi değil; görüşlerinin yanlış olması ve otorite alimlerin yazdıklarına aykırı olması. “Esad efendi benden farklı düşünüyor, o yüzden yanılıyor” demiyorum ki… Bu, bir çarpıtma.. Bu konularda benim de söz söyleme hakkım yok.. Nitekim ben, ilgili yazılarımda pekçok alimden ayrıntılı nakillerde bulundum, kendim birşey söylemedim.

İnsanlara söyleyeceğim şudur: Benim şahsımın hiçbir önemi yok, şahsî görüşlerime değil, dayandığım delillere bakın. Dinî bir tahsilimin (bir okula devam anlamında) olmadığı doğrudur (fakat birçok ilahiyat prof.undan daha çok dinî metin okuduğumu zannediyorum), bununla birlikte, bizzat Esad efendinin kendisi, mesela tasavvuf konusunda kendisiyle röportaj yapmak isteyen ***Millî Gazete*** muhabirine,

kendisinin yerine [bizzat onun adına yayınlanmak üzere] cevap vermemi istemiş ve benim verdiğim cevabı da okuyup onaylamıştır. ***İslâm Ansiklopedisi***'nde onun imzasıyla çıkacak olan Mehmed Zahid Kotku maddesini yazmam da istenmişti.

Neyzen Tevfik, "Hayatımda hiç yumurtlamadım ama, yumurtanın taze mi, bayat mı olduğunu bilirim" diyor. Ben aşçı değilim, fakat yediğim bir yemeğin iyi mi, bozuk mu olduğunu anlayabilirim. Evet, ben aslında alim değilim, fakat, herhangi bir kimsenin yazısını okuduğumda, onun ilmî seviyesi hakkında bir kanaate sahip olmam mümkündür.

Mesela bir İmam Gazalî'nin, bir Ebussuud efendinin, bir İmam Birgivî'nin, bir Sa'düddîn Taftazanî'nin, bir Mustafa Sabri efendinin, bir Zahidü'l-Kevserî'nin, bir İmam Şatıbî'nin, bir İbn Haldun'un, bir Ömer Nasuhi Bilmen'in, bir Şah Veliyyullah Dihlevî'nin büyük ve ilim bakımından yeterli insanlar olduklarını söyleyebilirim.

Esad efendi, talebelerine nisbetle alim sayılabilir, fakat yukarıda saydığım isimlere nisbetle alim kategorisine girmez. Onun için, "ilim bakımından yetersizdir" diyorum. Nitekim kendisi de, dinî konulardaki birtakım sorulara cevap vermeleri için insanları Halil Günenç ve Mehmed Emin Er gibi hocalara yönlendirir, cevap vermekten kaçınırdı. Yani, yetersiz olduğunu kendisi de kabul ediyordu.

*

Bir başkası da, bir hadîs-i kudsîyi, sanki Nureddin için söylenmiş gibi yorumluyor:

> "Ben bir kulumu sevdimi onun gören gözü işiten kulağı olurum. ona düşmanlık edenin düşmanı ben olurum.bu kutsi hadisi yazıyorum ki hocamıza laf söyleyenler biraz daha dikkatli olsun.zira kimse allah düşmanı olsun istemez."

Senin peşinden gittiğin bozkurtçunun Allah'ın velîsi olduğuna delilin nedir?.. Kimin Allah'ın velîsi olduğuna sen mi karar veriyorsun?!.. Böyle bir yetkin mi var?!..

Yukarıdaki sözlerin sahibinden daha cahil olduğu görülen biri ise şöyle diyor: "Hocaefendi böyle buyurduysa bildiği vardır sizin hayır bildiğinizde şer .şer bildiğinizde hayır olabilir."

Burada da yine, ***Kur'an***'daki bir ifadeye atıf var:

> "Hoşunuza gitmediği halde savaş size farz kılındı. Sizin için daha hayırlı olduğu halde bir şeyi sevmemeniz mümkündür. Sizin için daha kötü olduğu halde bir şeyi sevmeniz de mümkündür. Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Bakara, 2/216)

Görüldüğü gibi, ayette, "şer bildiğinizde" değil, "hoşlanmadığınız, sevmediğiniz şeyde" hayır olabilir deniliyor. Şer bilmek başka, şer mi hayır mı olduğunu bilmeden hoşlanmamak başkadır.

Böylece ayet, belki kasıt yok ama, cahilce tahrif ediliyor. Anlamı bozuluyor. Şeriat'e göre şer bildiğimiz şey elbette şerdir. Ancak, hoşlanmadığımız bazı şeylerde hayır olabilir. Nitekim ayette verilen örnek "kıtal"dir; öldürme ve ölme şeklindeki cihat.

Ayrıca, söz konusu ayet herkes için geçerlidir. Nurettin de buna dahildir. Nurettin'in de hoşlanmadığı şeyde hayır olabilir. Oysa, yorumcu efendiler, Nurettin'i bu ayetin hükmünün dışında görüyorlar. Onların Nurettin'e verdiği rol, ayette Allahu Teala'ya tahsis edilmiş olan konum: "Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Bakara, 2/216)

Nurettinperestler ise, insanlara şöyle sesleniyorlar: "Hocaefendi bilir, siz bilmezsiniz."

Bu halleriyle bu bilgisizler taifesi bir de meal okumakla övünüyorlar.. Okuduklarından anladıkları da işte bu.. Allahu Teala'ya ait vasıfları Nurettin'e izafe ediyorlar. Bunların sapıklıkta daha ılımlı olanları ise, Peygamber Efendimiz s.a.s.'e ait vasıfları Nurettin'e atfetmekle yetiniyorlar..

*

Bir başkası da, "Nureddin Sultan"ını şu şekilde göklere çıkarıyor:

> "Siyasetçiye kayıtsız şartsız biat edip, her hareketinde hikmet arayanlar, nasıl olurda Mürşid'i sorguluyor anlamıyorum. Bizler alimlerin sözleri ışığında olayları anlamalıyız. Hariciler için Hz.Ali 'onlar doğru sözü okuyup yanlış anlamlar çıkaranlardır' demişti, bizler Nureddin Sultan'ın emri üzere oyumuzu kullanacağız inşallah."

Bu cahil de, diğerlerinden geri kalmamış, her cümlesinde bir hata yapmayı başarmış.

Burada asıl mesele, Nurettin'in kayıtsız şartsız Bahçeli'ye biat etmesi.. İkincisi, bu yorumcunun, "hiç kimseye kayıtsız şartsız biat etmeyenlerin", kendisinin mürşid dediği adamı da sorgulamalarını doğal karşılaması gerekiyor..

Çünkü kendi sözü bunu gerektiriyor. "Bizler alimlerin sözleri ışığında olayları anlamalıyız" derken de, aslında bir cahile tabi olduğunu fark edemiyor.

Nitekim, bir arkadaşım, Nurettin'in kararını **Halil Günenç** Hoca'ya sorduklarını ve şu cevabı aldıklarını aktarmış bulunuyor: "**İte kurda oy verilmez. Nass var.**" Günenç Hoca, "Ama hocam bir hikmeti olamaz mı?" diyenlere de, "**Hüküm zahire göre verilir. Birisinin gaybı bildiği varsayılarak hüküm verilmez**" anlamına gelen bir cevap vermiş durumda.

Hz. Ali'nin, Haricîler için, "Hak bir sözle batılı murad ediyorlar" demesine gelince (yorumcunun zannettiği gibi, "doğru sözü okuyup yanlış anlamlar çıkarma" değil),

şunu akılda tutmak gerekiyor: Haricîler “hak” bir sözle batılı murad ederken, Nurettin’in **batıl “bozkurt” lafına yapıştığı** görülüyor.

Hiç kimse, Nurettin’in batıl bir sözünde hikmet olabileceğini söyleyerek insanları aldatmaya çalışmasın..

*

Nurettin'in kullandığı bozkurtlu dili benimseyen ve onun seçim açıklamasına gerekçe üretmek için ulusalcı bir jargonla gelecekle ilgili felaket senaryoları yazanlar/yazdıranlar, dinî bir hareketi devletçi/politik olmanın da ötesinde Türkçüleştirdiklerinin farkına varmalılar.

Türkiye bugün, mesela bir Irak gibi parçalanmamışsa, bunun temel nedeni, İslâm'ın hâlâ toplumsal yapımızı etkilemeye devam ediyor olmasıdır. Sosyolojik düzeyde bu, birtakım cemaatlerin, İslâmcı grupların ve tarikatlerin Türkiye genelinde faaliyet gösterebilmeleri, müntesiplerinin etnik köken bakımından çeşitlilik göstermesi olarak tezahür etmektedir.

Cemaatlerin Türkçüleşmesi, ulusalcılaşması, milliyetçileşmesi ve devletçileşmesini memnuniyetle izleyen, bu gelişmeyi hızlandıracak ortamı oluşturmak için binbir türlü oyunlar tertipleyen derin devlet mensupları, yaptıkları şeyin, kısa vadede amaçlarına hizmet ediyor görünse bile, uzun vadede Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini dinamitlemek olduğunu görmelidirler.

Fatır Suresi'nde belirtildiği gibi, kötü tuzağın zararı, sahibine döner.

(Nureddin için bu tür paylaşımları yapanların önemli bir bölümünün MİT’in eleman ve muhbirleri olduğunu düşünüyorum. Diğerleri de onlardan etkilenen saftirik cahiller.)

ESAD EFENDİYİ İSTİSMAR EDENLERE BİR HATIRLATMA

Benim de aralarında bulunduğum bir grup şahsa gönderilen, "**Bizim politika anlayışımız ile ilgili kısa hatırlatma**" başlıklı bir e-postada, aşağıdaki alıntılar yer alıyor:

"Merhum Prof. Dr. Mahmud Es'ad Cosan

> DÜNYADA DEĞİŞEN DENGELER
> 9 Haziran 1990 - ADAPAZARI
> **Yeni donemde yeni gorevler kitabindan.**
>
> Bizim grubumuzun politika çalışması olmuştur, tıkanmıştır. Politika çalışması çıkmaza girmiştir. O politika çalışmasını bilimsel temellere oturtarak ıslah etmeliyiz, geliştirmeliyiz. Tıkanıklığı izale etmeliyiz. İşler ve çalışır hale getirmek zorundayız. Çünkü, politika önemli bir dal!.. İç ve dış politika çok önemli, ihmal etmememiz gereken bir dal.
>
> O bakımdan, çok yönlü çalışmak zorundayız... Her yönden hizmete girmek zorundayız... Herkesten azamî derecede faydalanmak zorundayız. "Efendim, şu partiden falanca olduğu için ona küsmek... filân." gibi bir şeyi de, biraz mahalle çocuklarının dargınlığı gibi görüyorum, iptidâî bir şey olarak görüyorum. Yâni, hizmet ehli olan, Din-i Mübîn-i İslâm'a hizmet etmek isteyen, iyi niyetli olan, şuurlu her kimseyle mutlaka dayanışmak; onu desteklemek ve ondan faydalanmak, istifade etmek zorundayız. Burda, böyle bir fanatizm içinde olmayı uygun görmüyorum.
>
> Benim bu sözlerim --ANAP'ı desteklemek filân gibi-- sakın yanlış yorumlanmasın!.. İcabında MÇP'yi desteklemek, icabında IDP'yi desteklemek, icabında SHP'yi desteklemek bilimsel bir şey olarak gerekebilir. Veyahut, SHP'nin içindeki falanca şahsı desteklemek gibi bir

şey yapılabilir. Biz insanların faydasını, Allah'ın rızasını düşündüğümüz için; kazanmak esas olduğundan, yıkmak ve itmek işimiz olmadığından, kim müsbet tavır takınırsa onu desteklemeliyiz.

Diyelim ki, başörtü konusunda SHP'den bir kimse, "Doğru, siz doğru söylüyorsunuz; böyle olması lâzım!" dese; onun yanına yanaşmalıyız, ondan istifade etmeye çalışmalıyız muhterem kardeşlerim!..

"Bizim partimiz Refah Partisi'dir. Binaenaleyh, başka bütün partilerle küsüz." gibi bir şey yanlış. Biraz daha geniş bir düşünce içinde olmak zorundayız. Tam açık söylemek gerekirse meseleyi, ben şöyle demek istiyorum: "Herkesten istifade etmeliyiz, herkesi kurtarmaya çalışmalıyız. Herkesi doğru çizgiye çekmeye çalışmalıyız. Her iyi şeyi, iyi gelişmeyi desteklemeliyiz. **Ne yapacağını bilen insanlar, kimi destekleyeceğini bilir, ne söz söyleyeceğini bilir. Ne yapacağını bilmeyen insanlar, alışmış oldukları şeylerle, klasik şeylerle mücadele verirler ve bir şey elde edemezler."**

*

Prof.Dr.M.Esad Coşan (rha)İslâm - Ekim 1990:

"Bir arif önder , tarikatte talebeleri üçe ayırmış:

1. Mürîd-i mutlak: Bu, liderinin terbiyesine tam bağlanmış, iyi niyetli, temiz kalbli, gayretli, gerçek talebedir ki ihlâsı ve kabiliyeti derecesinde terakkî eder ve maksada ulaşır.

2. Mürîd-i mecâzî: Bu, gerçekte kendi aklının doğrultusunda ve nefsinin hevesi peşinde giden, ama zâhirde lidere tâbî imiş gibi görünen kimsedir. İşi sadece lafta olduğu için, yol talebei diye de adlandırılır. Yıllarca mekande bekler, fakat ilerleyemez, yerinde sayar durur; belki gittikçe daha fazla ziyâna ve hüsrâna uğrar.

3. Mürîd-i mürted: Bu, dönek talebe demektir. Önce gelip öndere bağlanıyor; ama sonra üstadından hoşuna gitmeyen bir muamele görünce veya canını sıkan bir söz işitince, ya da **kendisine ağır gelen bir görev veya hikmetini anlayamadığı bir emir yüklenince sebatsızlık ve vefasızlık gösterip, hattâ ileri geri konuşup, küstahlık ederek dönüp gidiyor.** Böyle bir talebee bütün mâneviyat kapıları kapanır, her nereye gitse dergâh-ı ilâhiye yol bulamaz! Allah korusun, sû-i hâtime ile göçmesinden korkulur.

Allah-u Teâlâ cümlemizi sevdiği yollardan, sevdiği huylardan, sevdiği kullardan --bir göz yumup açıncaya kadar bile-- ayrı düşürmesin... Rızâsı yolunda, Habîbibinin sünneti izinde kàim, zikrinde, şükründe ve hüsn-i ibâdetinde dâim eylesin... Hüsn-i hâtime ile ahirete göçmeyi, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı nasib buyursun!..
Âmîn, bihürmeti seyyidil mürselîne ve âlihî ecmaîn."
Prof.Dr.M.Esad Coşan (rha)İslâm - Ekim 1990”

*

Yukarıdaki alıntıları yapan kişinin insanlardan beklediği şeyle, “Bozkurtları destekle” çağrısı yapan Nurettin’in ifadelerinin farklı bir paradigmaya dayandığını görüyoruz. Nurettin, “Aklını kullan” diyor. Bu alıntıları yapan kişi ise, “**Aklını kullanma, ‘Efendimiz hikmet buyurdular’ de**” mesajını veriyor. (Gerçi Nurettin de “Aklını kullan” derken, “Aklını kullanma, körü körüne beni ve istediklerimi destekle” demek istiyor ama, zahirde bir çelişki var.)

Gerçeği bulmak isteyen, temel ilke ve doğrulardan hareketle sonuçlara gider. Önyargılarına kulp takmak isteyen ise, onlara, temel ilke ve doğrulardan dayanak bulmaya, gerekçe üretmeye çalışır.

Yukarıdaki alıntıların dayandığı mantık, gerçeği aramaya değil, belirli bir şahsın görüşlerinin her halükârda doğru sayılması gerektiği ön kabulüne odaklı. Bu

yüzden, olmayacak bir talep için gerekçe üretilmeye çalışılıyor. Şayet söz konusu talepte bir "akıl" boyutu bulunsaydı, sadece Nurettin'in değil, hem bu cemaat dışından hem de bu cemaat içinden birçok kişinin benzer bir akıl yürütmeyle aynı sonuca ulaşmış olması gerekirdi. Oysa bu "bozkurt aklı"nın sadece taşlaşmış taraftarlık duygusuna sahip MHP'liler ile Nurettin'de bulunduğunu görüyoruz.

Bununla birlikte, Esad efendinin yukarıya alınan sözlerinin genel olarak kendi bütünlüğü içinde mantıklı ve doğru olduğu söylenebilir. Fakat özele uygulandığında, o özele o genel sözler uyuyor mu, iyi değerlendirmek gerekir.

İşte bu noktada, "aklımızı" ve "tecrübe" birikimimizi kullanmamız gerekiyor. Türkiye'de olan bitenleri, 28 Şubat Süreci'ni, Ergenekon'u, MHP'deki solculaşmayı, geçmişte yaptıklarını vs. dikkate almadan hiçbir şeyi tam anlayamayız.

*

Resullah s.a.s., "**Mümin bir delikten iki defa ısırılmaz**" buyuruyor. Yeni karşılaştığımız bir organizasyon, bir şahıs, bir oluşum vs. bizi belki bir defa aldatabilir; fakat ikinci kez aldanmak, denediğimizi yeniden denemek hamakattir, ahmaklıktır.

Tecrübe edilmiş olan, yeniden tecrübe edilmez: el-Mücerreb, lâ yücerreb.

Esad efendinin, yapılan alıntıda, "hizmet ehli olan, Din-i Mübîn-i İslâm'a hizmet etmek isteyen, iyi niyetli olan, şuurlu her kimseyle mutlaka dayanışmak" gerektiğini söylediği görülüyor. Burada üç şartın varlığı kendisini gösteriyor: İslâm'a hizmet, iyi niyet, şuur.

İslâm'a hizmet, öncelikle İslâm'ın doğru anlaşılmasını, ırkçılık gibi cahiliye ideolojileriyle kirletilmemesini, bütünlük içinde benimsenmesini, Şeriat'in üstünlüğünün anlaşılmasını ve kabul edilmesini, ümmet şuuruna sahip olunmasını gerektirir.

Ümmet şuurunun bulunmadığı bir yerde hiç kimse gerçek anlamda Hz. Peygamber s.a.s. sevgisi ve iyi niyet aramasın.

*

Yine Esad efendinin, "Kim müsbet tavır takınırsa onu desteklemeliyiz" dediği görülüyor. Birisinin birçok müsbet tavrını görmeyip, diğerinin sadece bir müsbet tarafını (üstelik azımsanmayacak menfî tavrı da varken) abartmak, "iyi niyet" ve "şuur" bakımından savunulabilecek birşey değildir.

MHP'nin, Muhsin Yazıcıoğlu ve arkadaşlarının ayrılmalarını gerektiren süreçten bu yana, olumlu bir tavrı ne yazık ki nadiren görülmüştür. AK Parti bile, başörtüsü hürriyetini getirmek için attığı adım nedeniyle kapatılma tehlikesi yaşamış, laikliğe aykırılık gerekçesiyle hazine yardımından mahrum edilmişken, MHP'nin asıl misyonu, 28 Şubat Süreci'nde Ecevit'le aynı safta yer almak olmuştur. Her ne kadar MHP'nin "Hiç olumlu tarafı yok" denilemezse de, o olumlu taraflardaki zayıflık, yetersizlik ve cılızlık, Nurettin'in ilan ettiği türden bir "iyileri destekleme" çağrısına hak verdirmiyor.

Üstelik bu çağrıyı, onların olumsuzluklarının bir parçası olan paradigmaları ve söylemleriyle, bozkurt edebiyatı ile yaptığınızda, onların hatalarını da kabul etmiş, onların yanlış yaklaşımlarını aklamış oluyorsunuz. Böyle bir üslupla yapılan oy verme çağrısı, ihtirazî kayıt taşıyan bir dayanışma ve şartlı destek olmanın çok ötesinde birşeydir, mutlak bir tasvip ve tasdik, "iyi" ilan etmedir.

Bu, bir teslim oluştur.

*

Öte yandan, böyle bir tavır, Esad efendinin şu sözleriyle de çelişmektedir: "Herkesten azamî derecede faydalanmak zorundayız. 'Efendim, şu partiden falanca olduğu için ona küsmek... filân.' gibi bir şeyi de, biraz mahalle çocuklarının dargınlığı gibi görüyorum, iptidâî bir şey olarak görüyorum."

Eğer siz, birilerini "iyi" ilan ederken, onların "**bozkurt**" söylemlerini alkışlarken, başkaları için "**Domuz sürüleri, sırtlanlar, hain köpekler, kurnaz tilkiler, leş kargaları, sülükler, asalaklar, akbabalar**" hakaretlerini reva görürseniz, Esad efendinin çizgisinde olduğunuzu söyleme imkânınız da kalmaz.

Esad efendinin ayrıca, "Ne yapacağını bilen insanlar, kimi destekleyeceğini bilir, ne söz söyleyeceğini bilir. Ne yapacağını bilmeyen insanlar, alışmış oldukları şeylerle, klasik şeylerle mücadele verirler ve bir şey elde edemezler" dediği görülüyor. Bu tür sözler, iki ucu keskin bıçak gibidir. Bu sözlere dayanarak mesela bir kimse bir MHP'liye şunu söyleyebilir: "Senin gibi ne yapacağını bilmeyen insanlar, 40 sene boyunca alışmış olduğu şeyle mücadele verir ve birşey elde edemez."

Ya da, şimdi MHP'nin fazîletini yeni keşfeden birisinin peşinden gidenlere, aynı mantıkla, şöyle söylenebilir: "Ne yapacağını bilen insanlar, kimi destekleyeceğini bilir, ne söz söyleyeceğini bilir. Ne yapacağını bilmeyen insanlar, alışmış oldukları şeylerle, klasik şeylerle mücadele verirler, kendilerine 'Aklını kullanma, beni dinle' mesajını verenleri körükörüne takip ederler ve bir şey elde edemezler."

*

Öte yandan, merhum Es'ad efendinin birtakım değerlendirmeleri, son tahlilde, tek başlarına yol gösterici ilke değeri taşımazlar. Önemli olan ***Kur'an*** ve Sünnet'teki ilkelerdir. Bununla birlikte, sevenlerinin, onun sözlerine göre hareket etmeyi tercih etmeleri anlaşılabilir bir durumdur. Fakat o takdirde de, Esad efendinin görüşlerinin bütünlük içinde ele alınması ve başka sözlerinin de hesaba katılması gerekir.

"Esad efendinin işimize gelmeyen laflarını görmeyiz" diyenler, Esad efendiye duyulan güveni istismar etmiş olurlar.

Es'ad efendinin başka sözlerini de hatırlamakta yarar var:

“Lütfen beni de sivriltmeyin. Beni de, şöyledir, böyledir demeyin!.. **Her biriniz kendiniz hizmet edin**.... Bir tek kişinin çalışmasına bağlı olan bir çalışma çalışma değildir”

(M. Es’ad Coşan, ***Yeni Dönemde Yeni Görevler***, s. 33.)

“...Ne bu dergiler benimdir, ne bu vakıf benimdir, ne bu din benimdir, **ne de bu yola hizmet benim inhisarımdadır** [tekelimdedir]” (***A.g.e.,*** s. 30-31.)

“...Yapabildiğin imkânlarla, İslâm'a hizmet etmeye çalış. Ama, bu arada senin gibi aynı hedefe yürüyen başka insanlar varsa; onlarla da işbirliği yap!.. Yapmıyorsa, silkele at be!.. Sen onu sırtında taşımak zorunda mısın?.. **Beni sırtında taşımak zorunda mısın?.. Kimse kimseye hürriyetini vermesin!..** Hürriyet aziz şeydir. İnsan, ancak Allah'a kul olur. ‘İyyâke na'büdü ve iyyâke nestaîn: Allahım! Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.’ ‘Efendim işte, dirlik, düzenlik, birlik, beraberlik, organizasyon...’ Organizasyonun en güzeli bu!.. Organizasyonun en güzeli budur, aziz ve muhterem kardeşlerim!..” (***A.g.e.***, s. 30.)

“... **Hür olun**, hizmetleri kendiniz tespit edin, yapmaya çalışın. Bir başkası engellerse itibar etmeyin.”

(M. Es’ad Coşan, ***İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod,*** s. 38.)

“Müsaadeli, ağabeyli, bilmem neli şey yok. **Tabi olmayın kimseye. Bana da tabi olmayın. Bana tabi olursanız beni sıkıştırırlar. Sen bu adamlarına şöyle yaptır derler. İslam’a tabi olun, Allah’ın emrine tabi olun**.”

(***İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod,*** s. 40.)

Es’ad efendinin, BBP'lilerin haftalık gazetesine verdiği bir mülâkatta, “Biz partiler üstü olmalıyız” dediği de olmuştur.

*

Mürid-i mürtedlik meselesine gelince.. Esad efendinin aktardığı sözler Hacı Bektaş-ı Veli'nin ***Makalat***’ında yer alıyor. Rahmetli, o kitabı yayına hazırladığı için oradan almış durumda.

Ancak, müridler gibi, mürşidler de tasnif konusu olabilirler. Nitekim, “kâmil” ve “nâkıs” (noksan, kusurlu) ayrımı yapılmaktadır. Mürşidlik yapmaya kalkışan cahiller de mevcuttur ve bunların (Abdulhalik Gücdüvanî hazretlerinin ifade ettiği gibi) “din yolunun haramileri” oldukları söylenir. Böylece, şeyh olarak ortaya çıkanları üç gruba ayırabiliriz: **Kâmil, nâkıs, harami**. Bir başkası başka tür bir tasnif yapabilir.

Herhangi bir şeyhi veya tarikatı terk etmek, her zaman “mürid-i mürted” olmak anlamına da gelmez.

Nitekim, Esad efendi, kendisine sorulan “Bir cemaat bırakılıp başka bir tarikata gidilebilir mi, mes'ûliyeti var mı?” sorusuna şu cevabı vermiştir:

> “Bırakılacak cemaatte bir uygunsuzluk görülmüşse, o zaman bırakılır. Mübarek bir cemaatse, o zaman bırakılmaz. **Eğer bozuk bir yerse, bırakmak mecburiyeti vardır.**” (***Güncel Meseleler-2***)

Esad efendi bunu söylememiş olsaydı bile, gerçek değişmezdi. Aslında Esad efendinin ifadeleri, ilk dönem mutasavvıflarının görüşleriyle tam uyumlu da değildir. Nitekim Şihabuddin Sühreverdî rh. a. şöyle demektedir:

> “**Müridin kendi terbiye ve eğitimine en layık olduğuna inanmadığı bir şeyhin sohbetine girmemesi de edebdendir.**”

(Sühreverdî, ***Avarifü'l-Mearif – Tasavvufun Esasları***, s. 515.)

Tarikat kurumu böyle bir anlayışla başlamışken, zamanla birçoğu, şeyhlere körü körüne bağlılığın teşvik edildiği, "irade" kelimesiyle aynı kökten gelen "mürid" sözcüğünün "iradesizlik" anlamına geldiği kurumlara dönüşmüşlerdir. İstisnalar dışında durum budur.

Mürşidlik yapmaya kalkışan kimsenin nâkıs ve cahil olmasını, irşad olarak adlandırılabilecek bir faaliyetinin bulunmamasını ya da İslâm anlayışının bozuk olmasını geçtik, o kimse gerçekten kâmil bir mürşid olsa bile, bir mürid, onun kendisini irşad etmeye "en lâyık" kimse olduğuna inanmıyorsa, ondan uzak durmalıdır. Edeb budur.

Gümüşhanevî silsilesinde Sühreverdîlik vardır, fakat Bektaşîlik yoktur.

Bektaşîleşmek isteyenlere de, diyecek birşeyimiz yoktur.

BİR GRUP İSKENDERPAŞA BAĞLISI"NIN AÇIKLAMASINA DAİR

Yeni Şafak gazetesinin 11 Haziran 2001 tarihli sayısında şöyle bir haberin yer aldığı görülüyor:

"Bozkurt açıklaması cemaati bağlamaz

Genel seçimlere iki hafta kala MHP'ye destek çağrısı yapan Nurettin Coşan'ın açıklamasına İskenderpaşa Cemaati içinden tepki geldi. Kendilerini 'İskenderpaşa Bağlısı' olarak tanıtan bir grup, "Açıklamayı cemaatin önemli bir kesiminin sahiplenmediğinin bilinmesini istiyoruz" dedi.

ABDULLAH YILDIRIM / İSTANBUL

İskender Paşa Cemaati'nin resmi internet sitesinde 'Aklını Kullan!' başlıklı bir açıklama ile MHP'ye destek çağrısı yapan Nurettin Coşan'a, cemaat içinden bir grup tepki gösterdi.

Babası Merhum Mahmut Esa'd Coşan Hocaefendi'nin vefatının ardından İskenderpaşa Cemaati'nin lideri olan Nurettin Coşan, internet sitesinde yayınladığı duyuruda "Bozkurtlara oy verin" çağrısı yaptı.

Coşan'ın çağrısı üzerine kendilerini "Bir Grup İskenderpaşa Bağlısı" diye tanımlayan bazı cemaat üyeleri, bir bildiriyle itirazlarını kamuoyuna duyurdu. Bildiride, geçmişte Rahmetli M. Zahid Kotku ve M. Esad Coşan hocaefendilerin de siyaset ve devlet adamlarını zaman zaman ikaz ettikleri ancak bunu partiler üstü bir tavırla yaptıkları belirtiliyor. Açıklamada şu ifadeler yer alıyor:

"Ne yazık ki son günlerde, grubumuz adına, önceki örnekler ile çelişen talihsiz bir açıklama yapıldığına tanık olduk. Küçük bir azınlığın kayıtsız şartsız itaat ettiği bu açıklamayı İskenderpaşa cemaatinin önemli bir kesiminin sahiplenmediğinin bilinmesini istiyoruz."

Açıklamada son dönemlerde milletin kısmen de olsa özgürlükler ve değerlerine sahip olma yolunda önemli kazanımlar elde ettiği bundan rahatsız olanların tuzaklarına devam ettiği ifade edildi.

(Kaynak: http://yenisafak.com.tr/Politika/?i=323915)

Söz konusu grubun açıklamasının tam metni ise, şu haberde yer alıyor:

"Kendisini "Bir Grup İskenderpaşa Bağlısı" Olarak Tanıtan Gruptan Açıklama

10 Haziran 2011 |

Bilindiği gibi iskenderpaşa cemaati lideri Nureddin Çoşan MHP'yi destekleyen bir basın açıklaması yapmıştı.
http://www.iskenderpasa.com/secim/default.asp
Bugün sosyal medyada ve twitter(twitter.com/yeniiskenderpasa) Kendisini "bir grup iskenderpaşa bağlısı" olarak tanıdan grubun basın açıklaması konuşuluyor; İHL Sözlük twitter ve facebook'ta hızla yayılan ve bizim de haber sitemizin mail adresine düşen basın açıklaması şöyle;

Aziz Milletimizin dikkatine!

Son iki yüz yıldır ülkemiz global düzeyli siyasi planların merkezinde yer almaktadır. Bu planlar içinde özgürlükleri elinden alınan aziz Milletimiz uzun yıllar insanlık dışı zulümlere maruz kalmış, kendi ülkesinde öksüz duruma düşürülmüş, uğruna savaş verdiği değerlerinden mahrum bırakılmıştır.

Bu baskı ve zulüm karşısında gerçek alimler, hayatları pahasına Milletimizin değerlerine sahip çıkma mücadelesinden geri durmamışlardır. Bu mücadelenin öncülerinden biri olan İskenderpaşa cemaati, karanlık güçler tarafından her zaman hedef seçilmiş ve bilindiği üzere M. Esad Coşan Hocaefendi, garip bir kaza sonucu hayatını kaybetmiştir. Bu mücadelelerin birikimi olarak son yıllarda Milletimiz kısmen de olsa özgürlükleri ve değerlerine sahip olma yolunda önemli kazanımlar elde etmiştir. Ne var ki bu olumlu gelişmelerden rahatsız olan çevreler tuzaklarına devam etmektedirler.

Geçmişte Rahmetli M.Zahid Kotku ve M.Esad Coşan hocaefendiler de siyaset ve devlet adamlarını zaman zaman ikaz etmişlerdir. Bunu, partiler üstü bir tavırla, hayırlı bir iş yapan her kişi, grup, girişim, veya partiye destek olma, her türlü hatayı eleştirme suretiyle gerçekleştirmişlerdir.

Ne yazık ki son günlerde, grubumuz adına, önceki örnekler ile çelişen talihsiz bir açıklama yapıldığına tanık olduk. Küçük bir azınlığın kayıtsız şartsız itaat ettiği bu açıklamayı İskenderpaşa cemaatinin önemli bir kesiminin sahiplenmediğinin bilinmesini istiyoruz. Geçmişten günümüze özenle koruyup yaşattığımız kuşatıcı geleneğimizin gerçek varislerinin, haktan yana olma, hayrı destekleme ve hataları eleştirme misyonunu iradelerini kimseye teslim etmeden her zaman sürdüreceğini Aziz Milletimize saygı ile duyururuz.

Bir Grup İskenderpaşa Bağlısı

(Kaynak: http://www.sosyalmedyahaber.com/iskenderpasadan-ikinci-basin-aciklamasi-geldi)

*

Yukarıdaki açıklama okunduğunda, Nureddin Coşan'ın seçim açıklamasına nispetle üslup ve mantık bakımından daha olgun, sağlıklı, sağduyulu, dengeli, ılımlı ve ölçülü bir metinle karşılaştığımızı görüyoruz. Söz konusu "bir grup İskenderpaşa bağlısı"nın, Nurettin'in "aklını kullan" çağrısına uyarak akıllarını kullandıkları anlaşılıyor.

Ancak, söz konusu grubun yaklaşımı ile bu blog'da yayınlanan yazılara hâkim olan anlayış arasında bazı temel farklılıklar bulunduğunu belirtmek gerekiyor. Bunları, kendi adıma şöyle sıralayabilirim:

1. Burada yazıp da şu anda kendisini "İskenderpaşa bağlısı" kabul eden herhangi bir kimse yoktur.

2. Buradaki yazılar bir "grup" hareketinin değil, düşüncelerin sadece yazarını bağlaması ve kişisel inisiyatife dayanması itibariyle "bireysel" iradenin sonucudur. Tavrımızdaki "bireyselliği" bundan sonra da sürdürmeyi, herhangi bir grubun içinde yer almak gibi bir tutumdan kaçınmayı gerekli görüyoruz.

3. Nurettin'le olan fikir ve yol ayrılığımız salt bu seçimdeki tutumuyla ilgili değildir. Sağduyu Partisi'ndeki söylemlerinin ve "doğal liderlik" bidatine endekslediği şeyhlik anlayışının İslâmî açıdan çok daha büyük mahzurlar taşıması nedeniyle onunla yollarımızı ayırmış bulunuyoruz.

Bir başka deyişle, Nurettin tarafından, "bozkurtlar"ın desteklendiği, MHP'nin propagandasını üstlenen son seçim açıklaması yapılmasaydı bile, bizim onun çizgisini tasvip etmemiz gibi bir durum yoktu.

BAHÇELİ, ESAD EFENDİYİ KOVMANIN MEYVELERİNİ TOPLARKEN...

Nurettin Coşan'ın 2011 seçimleri sırasındaki boz kurtlu açıklamasıyla ilgili haberlerden birinin altındaki yorumlardan biri şöyleydi:

> "... bu **Bahçeli** bizzat bizim hocamiza **Es'ad efendi**ye, merhum Türkeşin cenazesinde saldirmisti. ve aynen ' **defolun islamcilar partimizden** ' demisti. **Hocaefendi de ne çiğ bir adam bu demisti**. sonra milletvekili **İsmail durak ünlü** Devlet Bahçelinin partiyi islamcilarin eline gecirmesinden korktugu icin ve kendinin başkanliğini tehlikeye sokacaklar diye bu tepkiyi verdi demisti. **İsmail Durak Ünlü** o sirada bbp milletvekiliydi ve meclisteydi. **cenazede bizzat bu olay yasanirken hocamizin yanindaydi**...."

(http://haksozhaber.net/news_detail.php?id=21990.)

Bahçeli'nin yaptığının, onun "**bozkurt**" kimliğiyle tamamen örtüştüğünden şüphe edilemez.

Birisi kalkıp cenazeye gelmiş; senin partine gelmemiş ki..

Sonra, sen ölen şahsın yakını filan değilsin ki.. Ne oğlusun, ne birşey..

Bir insan, cenazeye gelmiş bir insana bu şekilde hitap edebiliyorsa, onun için önce, "Bu, bir insan mı?" sorusunu sormak gerekir.

Kurt ya da boz ya da yoz kurt olmak böyle birşey olsa gerek..

*

Sadece Esad efendinin şahsını kovmuş olsa, hadi neyse.. Kişisel bir densizlik ve kendini bilmezlik olarak değerlendirilip geçiştirilebilir. Burada, onun şahsında "**İslam**"a düşmanlık yapıldığını görüyoruz. "**Defolun İslamcılar!**" diyor adam.

Bir insanı, kişisel herhangi bir özelliğinden dolayı değil de, salt "İslam"la olan bağlantısı bakımından tahkir etmenin fıkhî hükmünü bilenler biliyor.. Bilmeyenler Diyanet İşleri Başkanlığı'na sorabilirler..

İsmail Durak'ın yaptığı yorumun ise zorlama ve Bahçeli'yi dolaylı olarak aklayan bir açıklama olduğu görülüyor. Bu yoruma göre, Bahçeli bir komployla karşı karşıya olduğunu düşünüyor ve kendisini savunmaya çalışıyor. Halbuki, Esad efendinin MHP'nin içişlerine karışabilmesi mümkün değildi ve bunu en iyi bilecek kişi Bahçeli'ydi. Esad efendi, Refah'ı bile etkiyememiştir.

Cenazeye katılmak başka birşey, partiyi ele geçirmeye çalışmak başka birşeydir. Erbakan'ın cenazesine, Birinci Ordu Komutanı da dahil olmak üzere bazı askerlerin katılmış olması, Saadet Partisi'ne üye olmaları anlamına gelmiyordu. Bahçeli'nin orada koyduğu tavır, 28 Şubat Süreci'nin bir parçasıydı. Türkeş öldüğünde 28 Şubat'ın üzerinden henüz bir ay geçmişti ve Esad efendi, bu cenazeye katılarak, muhtemelen, ülkücülerin de 28 Şubat karşıtı cephede sayılmaları gerektiği, en azından ortada bulundukları mesajını vermeye çalışıyordu.

Bahçeli'nin orada, normalde bir cenazede asla yapılmayacak birşeyi yapması, hiç kuşkusuz planlı ve bilinçli bir davranıştı.

*

Ancak, böyle bir adamın liderliğindeki bir hareketi, merhum Esad efendinin oğlu "**iyi**" ilan edebiliyor ve onların ağzıyla "bozkurt" edebiyatı yapabiliyor.

Belki birileri bunu "**Stockholm sendromu**" ile izah ederler..

Bense, birşey demiyorum.. Diyemiyorum..

Söylenecek o kadar çok şey var ki, hangi birisini söyleyeyim!..

Aklıma, bir şairin, "Sen mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin?" şeklindeki mısraı geliyor..

"Sen şeref ve haysiyetin resmini yapabilir misin Abidin?" diyorum..

Şahsiyet ve hamiyyetin resmini yapabilir misin sen, Abidin?..

*

Nureddin'in 2011 seçimleri sırasında yaptığı açıklama şöyleydi (Parantez içinde, ifadelerinden ne anladığımızı belirtmiş durumdayız):

> "Değerli kardeşim, aklını kullan!
>
> "… hayatının istemediğin, tasvip etmediğin bir düzeneğin içinde geçtiğini, heba edildiğini (**Heba eden AK Parti işte, anlasana**) farket, bu duruma müdahale et, itiraz et, boş verme!
>
> "Göz boyamalı, kısa vadeli, saman alevli, serap misali ağzına bal çalındığını, çalınanın aslında bal olmadığını, duygularınla oynandığını, oynananlardan bihaber gafil kaldığını gör! (**Bütün bunları mevcut hükümet yapıyor**, **görmüyor musun devekuşu!..**)
>
> Kafanı devekuşu gibi kuma gömüp yaşadığın ülkede değerlerinin buharlaşmasına kayıtsız kalma, "neme lazım" deme, "menfaatim" deme! (**AK Parti'de menfaatin olabilir, var da, ama "değerlerin" buharlaşıyor. Bunu AK Parti yapıyor**.)
>
> Maneviyat bahçemize dadanmış domuz sürülerini, sırtlanları, hain köpekleri, kurnaz tilkileri, leş kargalarını, kanımızı, canımızı, değerlerimizi, zenginliklerimizi emmeğe yeltenen sülükleri, asalakları silkele, sırtından at, kamburunu düzelt, el ele ver, gücünü topla, maneviyatını düzelt, iyileri bul,

onlarla birleş, işbirliği yap, yanlışı düzelt! (**Maneviyat bahçemize dadanmış olanlar, ister istemez bu bahçenin içindekiler. Bunlar kanımızı, canımızı, değerlerimizi, zenginliklerimizi emmeğe yeltenen hayvanlar. Bunlar şu anda senin sırtında. Bak sırtın o yüzden kambur. Bunlar iyi değil. İyileri bul, işbirliği yap. O hayvanların yerini kurtlar alsın. Domuzlar, sırtlanlar, köpekler, tilkiler, kargalar, sülükler, asalaklar gitsin, kurtlar gelsin. Onlar, maneviyat bahçemizin bozları..**)

Bunu daha önce yaptın. Güzeli seçtin, güzelleştin, güçlendin. Örnek oldun, öncü oldun, yol gösterdin, ilham kaynağı oldun, sevildin... Isıttın, karanlık asırlara güneş oldun aydınlattın. Çağ atlattın. Susuz yüreklere su serptin, serinlettin. Umut oldun, çare arayan biçare insanlığa, tarih yazdın altın harflerle dimağlara. (**Bunlar, mevcut hükümetin yol açtığı şu karanlık tablodan önceki devirler. Ah 28 Şubat, sen ne güzel bir gündün.. Senin sayende babam ülkeyi terk etti, ben burda saltanat sürmeye başladım. Ancak, 28 Şubat'tan sonra gelen bu karanlık tablodan kurtulmanın elbette bir yolu var**: **28 Şubat'ın sessiz payandalarından MHP'ye destek olmak.**)

Şimdi silkin, şimdi uyan, dengeleri boz. "Bozkurtlara" fırsat ver, yol ver, OY ver. Çeki düzen versin, destek olsun dostlara, fayda versin, tek yürek olsun iyiler. (**AK Parti'nin dengesini boz. Tayyip'i Taksim'den Kasımpaşa'ya kadar kovalayacak olan bozkurtlara fırsat ver, yol ver. OY ver. O kurtlar, "dostlar"a nasıl bir iyilik yapacaklarını çok iyi bilirler.**)

"Sagduyu'nun" mevcut hükümeti kuran partiye ilk genel seçimlerinde tek başına iktidar olmasıyla sonuçlanan verdiği şartlı destekle bile, hala, maalesef insanlık için, inananlar için beklenenleri gerçekleştiremeyen Sayın Başbakan, MHP'li kardeşlerin barajı aşamayacağını bekliyor. (**Ne yaptı ki bu Başbakan?.. Hiçbir şey. Üstelik bir de kalkmış MHP'nin barajın**

altında kalmasını bekliyor. Şu haddini bilmezliğe bak.. Buna izin veremeyiz.)

Haydi! Yalnız bırakmayalım meydanda özgürlükler vaad edegelen arkadaşı. (**Bunu Bahçeli olarak anlayabilirsiniz. Ama Erdoğan olarak da anlaşılabilsin. N'olur n'olmaz, seçimden sonra kıvırma imkânımız bulunsun**.)

MHP'li kardeşlerim, barajı aşın da, sizinle birlikte, daha önce söz verip de yerine getiremeyenler için bir telafi fırsatı doğsun. (**MHP ne yapacağını bilir. Ama bana, "Niye MHP'ye oy verdirdin?" diye sorarlarsa, kıvırma ve kafa ütüleme yolu açık olsun, bir kaçış yolu bulunsun. Oylar MHP'ye gittikten sonra, bunun nasıl açıklandığı çok önemli değil**. **Haydi, eller havaya, oylar MHP'ye..**)

Evet, Nurettin'in yazdığı metinden anlaşılan aslında bunlar.

Ancak, söz konusu şahsın açıklamasının cemaatte yol açtığı infialin ve cemaat dışı İslâmî kesimde sebep olduğu tepkilerin ileri boyutlarda olacağı tahmin edilmediği ve AK Parti'nin güç kazandığı görüldüğü için, sonradan minareye kılıf dikildiği, dolaylı olarak tekrar AK Parti "yağcılığı" yapıldığı görüldü.

*

Bir neden de, "risk" faktörünün hatırlanması olabilir.. Erdoğan, seçimden önce İnan Kıraç'a, bir işadamı olarak "risk" aldığını hatırlatmıştı. Günümüzde işletmeci ve işadamlarına tekkelerde de yoğun biçimde rastlanıyor. Daha doğrusu, bazı tekkeler dükkân haline gelmiş durumda.

Ancak, yapılan bir yanlışı dürüstçe itiraf etmek yerine onu tevil etmeye kalkışmanın sonu yoktur. Bu, mantıksız açıklamalar silsilesinin uzayıp gitmesine yol açar. Hiç kuşkusuz AK Parti'nin eleştirilmesi gereken pekçok eksiği var. Bunların bir kısmı kendisinden, bir kısmı mevcut sistemden, bir kısmı da

uluslararası baskılardan kaynaklanıyor. Şayet seçime "ilke" düzeyinde yaklaşılsaydı, bu tür tevillere, daha doğrusu kıvırmalara gerek kalmayacaktı. Çünkü, "doğru ilkeler", her zaman ve zeminde savunulabilirler.

*

Doğal olarak, bu açıklama ile yalnız bırakılmaması istenen "arkadaş" şayet Başbakan idiyse, doğrudan ona oy verilmesinin istenmesi gerekirdi.

Ayrıca, bu mantık çerçevesinde, AK Parti için bir **telafi fırsatı** doğacaksa eğer, bu ancak **iki ayrı seçenek** çerçevesinde söz konusu olabilirdi: Ya geçmişte yaşanmış olan MHP desteğinden hareketle gelecek için benzer bir çıkarımda bulunursunuz ya da MHP'den, gelecek için **açık ve bağlayıcı bir destek sözü** almışsınızdır.

Ancak, ortada ikisinin de bulunmadığını görüyoruz.

AK Parti'ye başlangıçta "**şartlı destek**" verdiğini belirten Nurettin'in açıklamasında, MHP'ye dönük herhangi bir "şart" yok. Tam aksine, "**kayıtsız şartsız**" destek, bozkurtlu mozkurtlu propaganda var.

MHP'nin o sırada bir özgürlük derdi vardıysa da, bu, **Ergenekoncular** diye bilinen 28 Şubat artıkları içindi..

O günlerde, MHP'nin geçmişte, **başörtüsü** konusunda AK Parti'yi deyim yerindeyse "gaza" getirip kapatılma uçurumuna düşürmek istediği de çokça söylenip yazılmıştı. Gerçekten de, MHP şayet başörtüsü konusunda samimi olsaydı, söz konusu yasa teklifini kendisi verir ve AK Parti'nin desteğiyle yasa çıkardı. Bu durumda, AK Parti aleyhine söz konusu **kapatma davası** açıldığında başörtüsü konusu istismar edilemezdi. MHP, bunun tam tersini yaptı.

Kesin olan şudur: MHP burada, AK Parti'ye kurulan bir **tuzakta rol** almıştır.

Ortadaki **yalın gerçek** şu: O seçimde, Nurettin'den etkilenen oylar MHP'ye gitmiştir. Ne kadar tevilde bulunursanız bulunun, bozkurtlara övgüler dizdiğiniz, MHP propagandası yaptığınız, **normalde AK Parti'ye veya Saadet'e gidecek olan oyların** yönünü bu partiye çevirdiğiniz gözlerden saklanamaz.

*

Aslında, Nureddin'in Erdoğan'ı neyle suçladığı da belli değildi. Karnından konuşuyordu. Neyi yapmadı veya yapmak istemedi?.. Erdoğan'ın, yapmak istediği birçok şeyi yapamadığı bir gerçek..

Ayrıca, Nureddin'in MHP'den ne beklediğide de belli değildi.. MHP'nin, Erdoğan'a hangi konularda nasıl bir destek vereceği düşünülüyordu, bu konuda söyleyebildiği birşey yoktu. Hepsi içi boş laf salatası.. Şayet Nurettin, MHP'ye verdiği destekle ilgili açıklamalarında samimi ve iyi niyetli olsaydı, onlara, bu desteği karşılığında, **AK Parti'yi tuzağa düşürmeden söz konusu "özgürlükler" için inisiyatif almaları şartını** koşardı.

Ne "hikmet"se, bu yoktu..

CİNSEL “ÇILGIN TÜRK"LÜK KASETLERİ VE BOZ KURTÇU ŞEYH

<u>Soru:</u> Bir şeyhin MHP’ye destek vermesi hiçbir şekilde kabul edilemez mi?

<u>Cevap:</u> Aslında her partiye destek verilebilir. Ancak burada önemli olan verilen desteğin **niteliği, kapsamı, sınırları, gerekçesi ve konusu**dur. Destek verilen partinin hangi konuda niçin ve ne kadar desteklendiği belli olmalı ve bunun makul gerekçeleri bulunmalıdır.

Herhangi bir parti için "**kayıtsız şartsız**" destek anlamına gelen ifadeleri kullanmanın doğru olmayacağı açıktır. Bu, en iyi ihtimalle "**şaşkınlık ve gaflet**" kabul edilebilir.

Bir partiye **belirli bir konuda kayıtlı ve şartlı destek** verirken de, mesela “Haydi üç hilali yükseltelim” dediğinizde “**hilal**” kavramı üzerinden vereceğiniz mesajla, “**Bozkurtlara yol ver**” şeklindeki ifadenin içerdiği anlam farklı olacaktır. Hilal, İslâm’ın sembollerinden biridir. Hilal kavramını kullandığınızda karşınızdakini ilayı kelimetullah davasına davet etmiş olursunuz, **bozkurt** kavramına yapıştığınızda ise, bu, karşınızdakinin **ideolojik söylemini** onaylama, onun çizgisine savrulma anlamına gelir.

Hilal, İslâm kardeşliğini, cihadı ve müslümanların bağımsızlığını akla getirir; bozkurt ise hem İslâm'a aykırı nitelikteki **ırkçılığı** hem de Türkler'in putperestlik dönemine ait bir "**şiar**"ın yüceltilmesini.. **Bozkurt edebiyatı, basit bir hata olarak görülemez.**

Bu, **ihanet ve sapma** değilse, en iyi ihtimalle **şaşkınlık ve gaflettir.**

*

Ayrıca, bir topluluğu "**iyi**" ilan ederek verilen destekle, onları "**iyiliğe davet**" etme anlamı taşıyan bir destek farklılık gösterir. Birincisinde bir teslim oluş ve kendini bağlama, ikincisinde ise bir irşad çabası bulunduğu söylenebilir.

Belirli bir partiye verilen destekte, tam da onun en sorunlu olan söylem ve sembollerinin benimsenmesi nasıl doğal karşılanabilir?!. MHP hareketine "**Kanımız aksa da zafer İslam'ın**" ve "Tanrı Dağı kadar Türk, Hira Dağı kadar müslümanız" gibi sloganları kazandırmış olan merhum Yazıcıoğlu bile, söz konusu kitlenin tam merkezinde yer almış bulunduğu halde, bozkurtlu söylemlerden titizlikle kaçınmıştır. (Ve maalesef bugün, o sloganların ve **tekbirl**erin yerini, "ulusalcı"laşmaya başlayan bir hareketin bozkurtlu el işareti almıştır.)

Ülkücüleri etkilemiş olan **Necip Fazıl, Seyyid Ahmed Arvasi** ve **Naat** şairi **Arif Nihat Asya** gibi isimler de bu tür söylemlerden uzak durmuşlar, İslâmî kavramların ve düşünüş biçiminin bu hareket mensuplarınca kısmen de olsa benimsenmesinde rol oynamışlardır. Kendileri dönüşmemiş fakat dönüştürmüşlerdir.

Muhsin Yazıcıoğlu da, bozkurtlu söylemleri benimsemesi durumunda MHP'nin başına geçebileceği, en azından ikinci adamı olabileceği halde **omurgasızlık** yapmamış, **ilkelerinden taviz** vermemiş, moda tabirle **kıvırma**mış ve **davasını satma**mıştır. **İhtiras, tutku, heva ya da kin ve nefretlerinin iğvasına** değil, vicdanının sesine kulak vermiş, güç odaklarının karşısında **eğilme**nin **zillet ve meskenet**ine katlanmaktansa, eski arkadaşları tarafından yalnız bırakılmayı şeref bilmiştir.

Herşeye rağmen bazıları, "**Ameller niyetlere göredir**" hadisi çerçevesinde hüsnüzanda bulunmaya çalışabilir. Fakat, niyet, meşru olmayanı meşru hale getirmez. Kötü niyet, iyi ameli kötü hale getirebilir, fakat iyi niyet, kötü ameli iyi hale getirmez. Amellerde halis niyetle birlikte Şeriat'e uygunluk şartı da aranır. **Cahilin sofusu**, ne kadar iyi niyetli olduğunu düşünürse düşünsün, **şeytanın maskarasıdır**.

Bu tür cahil sofulardan **şeyh** olur, fakat mürşid, hele de **kâmil mürşid** hiç olmaz.

*

Peki bu yaptığımız uyarılar, ikaz ettiğimiz kimselerde **bir intibaha, ve bir nefis muhasebesine yol açacak mıdır?**..

Bugüne kadarki tecrübelerimiz bize tam aksini söylüyor. 2004 yılında İslâmî açıdan facia olan görüşleri **Sağduyu Partisi** adına savundukları ve cemaatlerine empoze etmeye çalıştıkları zaman kendilerine yapılan uyarılar karşısında sergiledikleri ahlâkî açıdan ayrı bir felaket olan tutumun benzerini, daha doğrusu aynısını şu anda yapmaya devam ediyorlar.

Ancak, Allahu Teala nasip ederse, uyarılarımıza devam edeceğiz. Ki, hiç kimsenin yarın Allahu Teala'nın huzurunda, "Bilmiyordum, haberim yoktu, bana söylenmemişti" demek gibi bir mazereti kalmasın.

Hakkı duyduğunda hakka tabi olan, kendisine iyilik etmiş olur, başkasına değil.

Kemâli kendisinden menkul, cahil ve yolunu şaşırmış, ne yaptığını bilmeyen, iyi ile kötüyü, hak ile batılı, yanlış ile doğruyu **ayırmaktan bile aciz, hatta böyle bir derdi de bulunmayan** zamane şeyhlerinin şerrinden Allahu Teala bu ümmeti korusun.

**

<u>Soru:</u> MHP'li üst düzey yöneticilerin internette yayınlanan ve yayınlanmayan "cinsel" kasetleri çerçevesinde bu partiye verilen desteği nasıl yorumlamak gerekir?

<u>Cevap:</u> Bu meselenin birkaç boyutu var.

Birincisi, şunu akılda tutmak gerekiyor: İslâm alimlerinin vurguladıkları (mesela Mevlana'nın ***Mesnevî***'de dile getirdiği) gibi, amelin cezası onun cinsinden olur; **el-**

Cezaü min cinsi'l-amel. Döven dövülür, sövene sövülür, aldatan aldatılır.. Mesela, Firavun İsrailoğulları'nın erkek çocuklarını öldürdüğü için, onların erkekleri suda toptan boğuldu.

Kasetleri bir mücadele aracı olarak benimseyenler de, bir gün benzer kasetlerin gadrine uğrarlar.

MHP'nin bugün Ergenekon zihniyeti ile kısmen de olsa dirsek teması halinde olduğu açık bir husus.. Bu Ergenekon zihniyeti ise, **28 Şubat** sürecinde İslâm'la mücadele için benzer yöntemleri uyguladı. Ali Kalkancı, Müslüm Gündüz ve Fadime Şahin troykası bunun için sahneye sürüldü. Önce senaryoyu yazdılar, rolleri dağıttılar, sonra da çekilen film üzerinden bütün bir İslâmî camiaya belaltı saldırı başlattılar.

O süreçte sakallılarımız sakalından, başörtülüler başörtülerinden utanmaya başladı. Son derece alçakça, vicdansızca, ahlâksızca, şirret, arsız ve rezil bir kampanya yürüttüler.

*

Fakat, ceza amelin misliyle olduğu için, **onların avukatlığına soyunan bir parti lideri**, Müslüm'den daha berbat bir duruma düştü. Müslüm, sözde sayılabilecek bir nikâh iddiasıyla birtakım işler çevirirken, bu ilerici ve çağdaş sosyal demokrat lider, evli bir kadınla, bir başkasının karısıyla olan gayrimeşru ilişkisi yüzünden dile düştü. Sonra bunu, MHP'lilerin kasetleri izledi.

Ancak, 28 Şubat'ın saldırganları ve destekçileri, sıra başkalarına gelince, birden bire **özel hayata saygı, İslâm'ın hoşgörü anlayışına sığınma, ayıp ve kusurları kapatma moduna** girdiler. Mesela **Bahçeli** şöyle diyordu:

"Burada, **İslami çizgiden gelen** bir siyasi hareketin, bu gibi konuları sürekli seçim meydanlarında tekrarlaması hali, çok büyük bir yanlış. Bununla ilgili ayet, hadisler

var. Hepimiz için ölüm mukadder. Eğer bir gün, Allah gecinden versin, hak vaki olur ise ruhlarını teslim ederken, hangi huzur içerisinde bu teslimatı yapacaklar?"

Bahçeli, ilgili ayet ve hadisleri de söyleseydi, çok iyi olurdu..

Evet, insanların gizli kusurları araştırılmaz, **tecessüs (casusluk)** haramdır; ayıp aramak, insanların gizli kusurlarını bulabilmek, onların mahremiyetleriyle ilgili bilgiler edinebilmek için **adamlar kullanmak, telefon dinlemek, ajan görevlendirmek ahlâksızlıktır, şerefsizliktir, haysiyetsizliktir, alçaklıktır, sefilliktir, rezilliktir ve günahtır**. Günahkârları ayıplamak, onların hatalarını vird edinmek de doğru değildir. Bu tür çirkin olayları haber olarak yaymak, o işlerin kendisi kadar olmasa bile çirkindir ve **böylelerinin en aşağılık ve alçak insanlar olduklarından şüphe edilemez.**

(Bunlardan daha alçak olanlar ise, birtakım insanları tuzağa düşürmek ve onların görüntüleriyle şantaj yapabilmek için birtakım kadınları **sözde meslek aşkıyla ve vatana hizmet maskesi altında** istihdam edenlerdir. Bu alçak tipler, bu tür oyunlardan sonuç alamayacaklarını gördükleri zaman da, **itibarını yok etmeyi başaramadıkları kişilerin vücudunu yok etmek için**, Es'ad Erbilî ve Bediüzzaman örneklerinde olduğu gibi **zehirleme** yoluna gitmişler, bazen de **faili meçhul cinayet**ler ya da **sözde kaza**lar tertiplemişlerdir.)

*

Ancak, mesele bundan ibaret de değildir. Ayıp aramaz ve araştırmazsınız, ama buna rağmen ortaya bu tür bir konu geldiği zaman da, **Şeriat'in hükmü** neyse ona göre hareket edersiniz.

İşine gelmediği zaman İslâm'ın hükümlerini bir tarafa at, işine geldiği zaman da "**ayet ve hadis**" edebiyatı yap.. Bunun adına "**din istismarı**" denir. Bu, kendi siyasal ikbali ve yandaşlarının çevirdiği gizli kapaklı dolaplar için İslâm'ı istismar etmekten başka birşey değildir.

Üstelik, söz konusu kasetler, **28 Şubat** sürecinde yaşanan türden bir senaryo ve komplo da değil.. Bahçeli, bir yandan çifte standart sergileyerek İslâm'ın belirli hükümlerini istismar ediyor, diğer yandan da "Yavuz hırsız ev sahibini bastırır" sözü uyarınca zeytinyağı gibi üste çıkıyor.

Halbuki, söz konusu kasetleri internette yayınlayanların kimler olduğu meçhul; İslâmî kesimle bir ilişki ya da irtibatlarının bulunması durumu da çok büyük ihtimalle yok.. Dahası, kaset mağduru olduklarını söyleyenler, faillerin bulunması için savcılıklara bilgi vermeyi de reddetmiş durumdalar.

Kaset konusu işleri yapanlar kendileri... Bu görüntüleri çekenler yine kendi yakınlarındaki insanlar... İnternete koyanların da İslâm'ı umursayan insanlar olmadıkları belli, fakat suçlanan yine müslümanlar.

Necip Fazıl'ın dediği gibi, "**Bu taksimi kurt yapmaz, kuzulara şah olsa.**" Evet, bu taksimi kurt yapmaz, ama bozkurt söz konusu olduğunda iş değişiyor demek ki..

*

Gelelim, bu kaset skandallarına rağmen MHP'ye verilen desteğe..

Bilindiği gibi, MHP'nin 15 üst düzey yöneticisinden dokuzu bu kasetler yüzünden gitti.. Geriye kalan altısının durumu ise bizce meçhul; "Beraet-i zimmet asıldır" kaidesi uyarınca onların "temiz" olduklarını varsayma durumundayız. Ancak, bir partinin 15 üst düzey yöneticisinden dokuzunun böyle işleri varsa, diğer altısının o güne kadar onlarla birlikte hareket etmiş olması durumu makul karşılanamaz.

Şayet kaset olayı internete yansımadan bu dokuz kişi tasfiye edilmiş olsaydı, söz konusu partinin kendi iç dinamiklerinin bu tipleri dışarı atacak şekilde bir temizlik ve sağlamlık gösterdiğini söyleyebilirdik.

Oysa MHP'nin tarihine bakıldığında, böylesi tipleri değil, **Muhsin Yazıcıoğlu** ve **Abdurrahim Karakoç** gibi isimleri devre dışı bırakan bir tasfiye sürecinin işlediği

görülüyor. Dolayısıyla, söz konusu dokuz kişi yönetimden ayrılmış olsa bile, “dava arkadaşları”nın onların yokluğunu hissettirmeyecekleri söylenebilir.

İkinci olarak, **böyle bir partiye ve böyle bir ekibe bozkurt naralarıyla destek veren malum şeyhin**, bir yandan bu lahana turşusuna dadanırken diğer yandan geleneksel perhiz söylemini sürdürmesi mümkün görünmüyor. Bu yazıyı kaleme aldığımız sırada baktığımızda, söz konusu cemaatin internet sitesinde **M. Esad Coşan** hocanın şu sözünün yer aldığını görüyoruz:

“Ahlâkımız, âdabımız, nezaketimiz, zarafetimiz, insanlığımız, sevgimiz, sabrımız, merhametimiz öz kültürümüzün; edepsizlik, saldırganlık, dinsizlik**, cinsel çılgınlık**, küstahlık, saygısızlık, vurdumduymazlık, sahtekârlık, rüşvet, içki, kumar, afyon, esrar, hippilik... alafranga kültürün neticesidir.”

Bu, işin “reklamlar” kısmı.. Malın bizzat kendisine baktığımızda ise, “**cinsel çılgınlık**” kasetleriyle gündeme gelmiş insanlara “**Bozkurtlara yol ver**” naralarıyla verilen desteği görüyoruz.

Böylece, Esad efendinin bu tür sözlerinin su katılmamış bir **riyakârlık, gösteriş ve reklam** olarak aktarıldığını, adam aldatmak için oltadaki yem işlevi gördüğünü anlıyoruz.

Ve ayrıca, bu "oy", gönül ve söylem birliğinin altındaki gerçek saiki merak ediyoruz. Mevlana ve Şeyh Sadi-i Şirazî gibi isimler “**Cins, cinsini çeker**” der ve şu olayı örnek olarak aktarırlar: Arifin biri, bir kırlangıç ile bir kargayı birlikte uçarken görür. “Bunlar ayrı cins, nasıl oluyor da birlikte uçuyorlar, acaip” diye düşünür. Sonra onların yere konup yürüdüklerini görür; bakar ki her ikisi de topal.. “Demek ki” diye kendi kendisine söylenir, “onları birbirlerine bağlayan şey bu ortak özellikleri”..

HOLDİNG ŞEYHLERİ VE BOZ KURT DALKAVUKLUĞU

Ülkemizde tuhaf bir **kurt** takıntısının bulunduğu bilinmektedir.

Öyle ki, Türkler'deki **batıl inançlar**ın kurtlarla bir şekilde ilişkili olanlarının sürekli gündeme getirildiği ya da canlı tutulmaya çalışıldığı görülmektedir.

Mesela, Dr. Yaşar Kalafat, "**Türk Halklarında Kurt Ağzı Bağlama İnancı**" başlıklı makalesinde şöyle demektedir:

> "Kurt motifinin **koruma**, **uğur**, **bereket** ve tedaviye çağırışım yaptığı bilinmektedir. Kurdun dişini cebinde taşıyan kimseye nazar değmez. Kurdun aşık kemiğini para çantasında taşıyan zengin olur. Bu kemik aynı zamanında çocuklar için nazarlıktır. Kurdun dişi gümüş kaplanır ve gelinin saçına takılır ise gelin nazar almaz. Kurt dişi çocuk beşiklerinde kötü göze karşı koruyucudur."
>
> (***ERU Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi***, Sayı: 20, 2006, s. 274.)

Öncelikle şunu belirtmek gerekiyor: İslâm'da bu şekilde bir**koruma, bereket ya da uğur/uğursuzluk inancı** yoktur.

İnsanın, Allah'tan başkasının, hele de kurt gibi hayvanların **motiflerinin** (resimlerinin ya da heykellerinin) kendisini koruyacağına inanması **şirktir, küfürdür**.

Bu, cahiliye Araplarının **putperestliği**nden farksızdır.

Mekke'nin fethi ve İslam'ın Arap Yarımadası'na hâkim olmasıyla birlikte Araplar arasında **şirk** eğilimi ve şirke götüren yollar kapanmış durumdaysa da, Arap Yarımadası dışında aynı şuur ve hassasiyetin mevcut bulunduğunu söylemek mümkün değildir.

Evet, belki bazıları, şu **ayet-i kerîme**yi uğur ve uğursuzluk inançları için delil olarak gösterebilirler:

> "Bu yüzden biz de onlara dünya hayatında rezillik azabını tattırmak için o **uğursuz günlerde** dondurucu bir kasırga gönderdik. Ahiret azabı ise elbette daha çok rezil edicidir. Onlara yardım da edilmeyecektir." (Fussılet, 41/16)

Ancak, merhum **Elmalılı Hoca**, ayeti tefsir ederken şunları yazmaktadır:

> "'Sarsar' rüzgârı, soğuğunun şiddetinden yakıp kavuran veya gürültüsü çok olan fırtına uğursuz günlerde, müneccimler buradan bazı günlerin uğursuz olduğuna delil getirmişlerdir. Fakat kelam bilginleri demişlerdir ki günlerin "uğurluluk" ve "uğursuzluk"la nitelenmeleri **zatî değil, izafîdir**. Yani gün bir adama göre uğursuz, diğer bir adama göre de uğurlu olabilir. Elem gören bir adam için uğursuz, nimet gören bir adam için uğurlu olur."

Yani o günler, kâfirler için uğursuz, onların yok olup gitmesiyle kurtulan müminler için ise uğurludur. Ortada **zatî** bir uğur ya da uğursuzluk söz konusu değildir. (***Ramûz el-Ehâdîs*** gibi hadîs kitaplarında yer alan safer ayının, çarşamba gününün ya da ayın son çarşambasının uğursuzluğuna ilişkin zayıf rivayetleri de bu şekilde anlamak gerekir. Söz konusu rivayetlerin uydurma olduğunu belirten âlimler de vardır.

İbnü'l-Esîr, ***en-Nihaye***'de, uğursuzluk telakkisinin **Allahu Teala hakkında suizanda bulunma ve belanın gelmesini bekleme** anlamına geleceğini belirtmektedir. Müslümana yakışan, Allahu Teala'ya tevekkül etmektir. Nitekim Peygamber Efendimiz s.a.s., Ebu Davud ve Tirmizî'nin rivayet ettiği bir hadîsinde "**Uğursuzluk çıkarmak şirktir**" buyurmuş ve bunu üç defa tekrarlamıştır. Günümüzde bu uğursuz sayma inancı özellikle 13 rakamı ekseninde yaygınlık göstermektedir. Bu yüzden uçaklarda ve gökdelenlerde 13 rakamının kullanılmadığı, 12'nci sıra ve kattan sonra 14 rakamına atlandığı görülmektedir.)

Kurtçuların kurtuna gelince, onları **şirk**e sürüklediği (yani**korunma**yı Allahu Teala'dan değil de kurtun motifinden/resminden bekledikleri) için, bu inanç onlar hakkında felaketten başka birşey değildir.

Onlar için, Yasin Suresi'nde geçtiği gibi "kendi beraberlerinde olan bir uğursuzluk"tur bu. Çünkü onları, Allah'ı bırakıp, bir hayvanın resminden **korunma** beklemeye itmektedir. Her ne kadar uğur saymasalar da, bir **sembol/şiar** olarak kurta/bozkurta tazimde bulunanlar da, bu hususta **müşriklere benzemiş** ve onlara **şirklerinde destek** vermiş olmaktadırlar. (Bir müslümanın "**Haç'a yol ver, oy ver**" vs. diyerek Haçlı amigoluğu yapabileceğini düşünebiliyor musunuz? Böyle bir insanda müslümanlık ne kadar kalır?!)

Evet, müslüman, kurt motifi türünden **put**larda **uğur**, bereket, **koruma**, tedavi/**şifa** vs. beklemez. "Bozkurtlara oy ver, yol ver" diyerek **putlaştırılmış nesnelere tazim**de bulunmaktan da kaçınır.

Şimdi düşünelim: Araplar'ın **Lat, Uzza, Menat, Hübel** vs. adlı putları ve diğer ıvır zıvır küçük putları her ne kadar yok olup gittilerse de, günümüzde bazı Araplar onların **adını yaşatsa** ve kendilerine "**Latcı**", "**Uzzacı**", "**Menatcı**" vs. deseler, bu putların resimlerini bir yerlere assalar, rozetlerini taşısalar, acaba onlar hakkında ne düşünmemiz gerekirdi?

Ve, Arabistan'ın **faiz ve istismar** ile karnı şişmiş bir sapık **petrol şeyhi** çıkıp, cahiliye özentisi sergileyen "kasetçi" tiplere destek vermek üzere "**Menatlara yol ver, oy ver**" diye bir **şaman** gibi şamata çıkarsa, böylesi kasetçi-sever bir aklı kıt sersem hakkında ne düşünmemiz gerekirdi?

“BOZKURTLARA FIRSAT VER, SÜRÜYÜ YESİN!”

Şahsıma gönderilen bir e-postada şu ifadeler yer alıyor:

> “FW: Sn. M. Nureddin Coşan’ın 2011 seçimiyle ilgili kamuoyuna yaptığı kritik açıklama
>
> From: kerim_yuksel@hotmail.com
> To: …
>
> Subject: Sn. M. Nureddin Coşan’ın 2011 seçimiyle ilgili kamuoyuna yaptığı kritik açıklama
> Date: Wed, 1 Jun 2011 21:22:34 +0300
>
> Sayın Muharrem Nureddin Coşan'ın 12 Haziran 2011 tarihinde yapılacak seçimle ilgili kamuoyuna yaptığı kritik açıklamayı istifadenize sunuyoruz:
>
> Aklını Kullan!
>
> Değerli kardeşim, aklını kullan!
> Nereye gidildiğini, yarın ne olacağını, canından çok sevip tercih edip büyüttüğün çocuklarını, istikbalini düşün, emekliliğinin, sonrasının, hayatının istemediğin, tasvip etmediğin bir düzeneğin içinde geçtiğini, heba edildiğini farket, bu duruma müdahale et, itiraz et, boş verme!
> Anlamaya, görmeye çalış, doğruyla yanlışı ayır, duruşunu özünle birleştir.
> Göz boyamalı, kısa vadeli, saman alevli, serap misali ağzına bal çalındığını, çalınanın aslında bal olmadığını, duygularınla oynandığını, oynananlardan bihaber gafil kaldığını gör!
> Kafanı devekuşu gibi kuma gömüp yaşadığın ülkede değerlerinin buharlaşmasına kayıtsız kalma, "neme lazım" deme, "menfaatim" deme!
> Maneviyat bahçemize dadanmış domuz sürülerini, sırtlanları, hain

köpekleri, kurnaz tilkileri, leş kargalarını, kanımızı, canımızı, değerlerimizi, zenginliklerimizi emmeğe yeltenen sülükleri, asalakları silkele, sırtından at, kamburunu düzelt, el ele ver, gücünü topla, maneviyatını düzelt, iyileri bul, onlarla birleş, işbirliği yap, yanlışı düzelt!

Bunu daha önce yaptın. Güzeli seçtin, güzelleştin, güçlendin. Örnek oldun, öncü oldun, yol gösterdin, ilham kaynağı oldun, sevildin...

Isıttın, karanlık asırlara güneş oldun aydınlattın. Çağ atlattın. Susuz yüreklere su serptin, serinlettin. Umut oldun, çare arayan biçare insanlığa, tarih yazdın altın harflerle dimağlara.

Şimdi silkin, şimdi uyan, dengeleri boz. "Bozkurtlara" fırsat ver, yol ver, OY ver. Çeki düzen versin, destek olsun dostlara, fayda versin, tek yürek olsun iyiler.

"Sagduyu'nun" mevcut hükümeti kuran partiye ilk genel seçimlerinde tek başına iktidar olmasıyla sonuçlanan verdiği şartlı destekle bile, hala, maalesef insanlık için, inananlar için beklenenleri gerçekleştiremeyen Sayın Başbakan, MHP'li kardeşlerin barajı aşamayacağını bekliyor. Haydi! Yalnız bırakmayalım meydanda özgürlükler vaad edegelen arkadaşı. MHP'li kardeşlerim, barajı aşın da, sizinle birlikte, daha önce söz verip de yerine getiremeyenler için bir telafi fırsatı doğsun.

Birleşsin güçler def etsin akbabaları, şanımız yürüsün cihanda.

Sefillere uşak olmayalım.

Çünkü, kölesiyiz, Razı olsun alemlerin Efendisi bizden.

Nureddin Coşan

http://www.iskenderpasa.com/secim/default.asp

*

Ne anlıyoruz şimdi bu ifadelerden?.. Öncelikle şunu: Bu memlekette aklını kullanan bir MHP’lilermiş, bir de Nureddin Coşan.

MHP'li olmadıkları için akıllarını kullanamadıkları öne sürülenlerin durumu ne peki?.. Şu: "**Duygularıyla oynanan**" fakat bunu fark edemeyen "**bihaber gafil**"ler durumundalarmış. Ülkede, devekuşu gibi kafalarını kuma gömmüş halde yaşıyorlarmış.

Nurettin, onların bir bölümüne, "gafil" olduklarını 2002 yılı başında zaten söylemişti. Aradan geçmiş sekiz yıl, bu "gafil"lerde hiçbir gelişme olmamış, bir türlü MHP'li olup da doğru yolu bulmayı başaramamışlar.

Şimdi Nurettin, bu gafillere, "İtiraz et, boş verme" diyor. Onları, "anlamaya, görmeye" çağırıyor. Kafalarını "devekuşu" gibi kuma gömmekten vazgeçmelerini istiyor.

Edeb harikası bir üslupla, "Domuz sürülerini, sırtlanları, hain köpekleri, kurnaz tilkileri, leş kargalarını, sülükleri, asalakları" silkelemeye, sırtlarından atmaya davet ediyor.

*

Aynı zamanda "**kambur**" olan bu gafillere, "Kamburunu düzelt" diyor, "El ele ver, gücünü topla, maneviyatını düzelt, iyileri bul, onlarla birleş, işbirliği yap" çağrısında bulunuyor.

Peki kimmiş bu iyiler? "Boz kurtlar"mış... Kambur gafillerden, devekuşu gibi davranmayı bırakıp, boz kurtlarla (ki bunlar iyiler oluyor) işbirliği yapmalarını istiyor..

Gafilleri irşad eden Nurettin, bunun ardından, edebiyat paralama faslına geçiyor:

> "Bunu daha önce yaptın. Güzeli seçtin, güzelleştin, güçlendin. Örnek oldun, öncü oldun, yol gösterdin, ilham kaynağı oldun, sevildin... / Isıttın, karanlık asırlara güneş oldun aydınlattın. Çağ atlattın. Susuz yüreklere su serptin,

> serinlettin. Umut oldun, çare arayan biçare insanlığa, tarih yazdın altın harflerle dimağlara."

Bu serenadın ardından, "Ey Türk, titre ve kendine dön!" faslı geliyor:

> "Şimdi silkin, şimdi uyan, dengeleri boz. 'Bozkurtlara' fırsat ver, yol ver, OY ver. Çeki düzen versin, destek olsun dostlara, fayda versin, tek yürek olsun iyiler."

Bu "boz kurt güzellemesi", zamanında bozkurtlara verilen fırsatların nasıl kullanıldığını bilenler için, Sibirya soğuğunda buzlu ırmağa düşmekten daha büyük bir şok anlamına geliyor.

*

Onların, 28 Şubat sürecinde ne yaptıklarını görmüştük..

Daha önce de, merhum Muhsin Yazıcıoğlu ile arkadaşlarının MHP'den ayrılmasını zorunlu hale getiren gariplikler yaşanmıştı.

Ve bu iyi bozkurtlar, 28 Şubat'ta Amerikan güdümlü bir darbe ile gönderilen Erbakan'ın siyasî mirası üzerine Ecevit ve Yılmaz ile birlikte oturmuşlar, ülkeyi iki yılda krize sürüklemeyi başarmışlardı.

Dolar, sadece 60 sayfalık bir Anayasa kitapçığı fırlatıldı diye bir günde 600 bin liradan bir buçuk milyon liraya fırlamış, pekçok kişi iflas etmişti.

Ardından da bu iyi bozkurtlar, diğer iyi ortaklarıyla birlikte, Amerika'dan Kemal Derviş'i ithal etmişlerdi.

Fakat, ülkeye yaptıkları iyilikler bunlarla sınırlı değildi. Bankalardaki 45 milyar doları (milyon değil, milyar) buharlaştıran, yok eden, hortumlayan, bir kurt açlığıyla silip süpüren bunlardı.

Haziran 1997’de bir katakulli ile iktidara gelen bu iyi bozkurtlarla ortaklarına ABD, 1999 yılında Apo’yu hediye etmiş, seçimlerde tekrar iktidar olmalarının önünü açmıştı. Ve bu iyi bozkurtlar, ABD ile anlaştıkları için, Apo’yu özel bir adada ağırlamayı, asmayıp beslemeyi kabul etmişlerdi.

Fakat asıl misyonları, 28 Şubat’ın bin yıl süreceğini iddia edenlerin arzularını yerine getirmekti.

*

Ve bu iyi bozkurtların önde gelenleri, 2011 seçimleri sırasında, kuzu sürüsüne saldıran bir kurt sürüsü gibi "ürkek değil erkek" olduklarını ispatladıkları kasetleriyle gündeme geldiler.

Görüldüğü gibi, hiç de gafil değiller, çok uyanıklar.

Bu iyi bozkurtlar gibi Nurettin de uyanık olduğu için, makyajlayıp cilaladığı MHP'yi millete yutturmaya çalışıyor.

Kafasını devekuşu gibi kuma gömen kambur gafillerden, işte bu tür iyi bozkurtlara oy vermelerini, onları sırtlarında taşıyıp yeniden Meclis'e götürmelerini istiyor.

MHP'lilerin, devekuşlarının sırtlarına binip barajı aşmaları için feryad ü figan koparıyor, ortalığı velveleye veriyor..

Niçin?..

Ne yapmak istiyor ve ne yapıyor MHP ki, Nurettin onların barajı aşmaları derdinde?..

Eski ülkücüler bile MHP'den umut kesmişken, Nurettin neden bu solculaşan yeni MHP'nin şakşakçılığını yapıyor?...

*

(Birisinin söylediğine göre, Nurettin'in bu MHP çığırtkanlığına sayfalarında yer veren gazeteler şunlar: ***Cumhuriyet, Ortadoğu, Yeniçağ***. Bu çığırtkanlığın özellikle onları mutlu etmesine şaşırmamak gerekiyor.

Hele de ***Yeniçağ*** gazetesi yazarı bir eski kurtun, Nurettin'in açıklamasından çok mutlu olduğu görülüyor.

Aynı şahıs, 1993 yılı sonlarında, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan hocayı bir yazısından dolayı suçlamış, açıkçası suç duyurusunda bulunmuş, bu yüzden merhum hakkında Savcılık soruşturma açmıştı.

Yazıda **Halil Necatioğlu** takma adı kullanıldığı için, derginin sorumlu müdürü sıfatıyla ben savcıya ifade vermiştim. Sorumlu müdür, yazarın gerçek ismini açıklamak zorunda olmadığı, sorumluluğu kendi üstüne alabileceği için, savcı'ya, Halil Necatioğlu'nun kimliğini açıklamayacağımı söylemiştim. **Savcı**, hakkımda **dava** açmaya gerek görmemişti.)

*

Ziya Paşa sağ olsaydı, "Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın?" mısraının Nurettin için çok hafif kaldığını düşünürdü herhalde.. Bu vatandaş, "devekuşu" ilan ettiği "gafil"leri sadece sersem sanmıyor, çok daha fazlasını hiç utanıp sıkılmadan, zerre kadar hicap duymadan söylüyor.

Enis Öksüz, MHP'yi niçin terk etmişti?.. Bu sorunun cevabı önemli... (Enis Öksüz'ün bile tahammül edemediği MHP, Nurettin'in gösterdiği yeni adres.. Ama aslında, bugüne kadarki söylemleri çerçevesinde "Tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş" demek gerekiyor.)

MHP'liler, Erbakan'ın, D-8'ler ile Amerika'nın dış politikasına meydan okuduğu için devrildiğini bilmiyorlar mıydı? Neden o zaman 28 Şubatçılar'ın, yani ABD'nin safında yer aldılar?.. Bahçeli neden, eski ülkücüleri hayal kırıklığına uğratma,

onları elleri böğründe bırakma pahasına Ecevit'in önünde saygı duruşuna geçiyor, önünü ilikliyordu?..

Şimdi bu Nurettin, kambur gafillerden, bu yeni MHP'nin sütten çıkmış ak kaşık olduğuna inanmalarını, doğru yolu bulmalarını istiyor.

Ve diyor ki: "Birleşsin güçler def etsin akbabaları, şanımız yürüsün cihanda."

Bizim ise, "Ne günlere kaldık, ey Gazi Hünkâr!" demekten başka elimizden birşey gelmiyor.

Boz kurtlar gelsinmiş, akbabalar gitsinmiş, devekuşları başlarını kumdan çıkarsınmış, Nurettin'in şanı yürüsünmüş..

Bu bir şan ise, şanının yürüdüğünden şüphe edilemez.. "Efendimiz hikmet buyurdular, ne mutlu bize ki kambur gafiller olduğumuzu öğrenme lütfuna eriştik" diyen bir kalabalık, onu ve onun desteklediklerini sırtında taşımaya devam ettikçe, şanı bu şekilde yürüyüp gidecektir.

*

Birileri şöyle düşünüyor: Bütün cemaatler bir gün gelip FETÖ'leşebilir. Haşhaşileşebilir, sapıtabilir.

Böyle inanıyorlar.

Fakat onlara göre, MHP ve AKP gibi sapıtmazlar, sapıtamazlar.

Cemaatlerin sırat-ı müstakim ölçüsü de bu partilerdir.

Mesela MHP, tarikatçı bir parti haline gelmiş olsa sapıtmış olur, fakat bir tekke MHP'li ve boz kurtçu hale gelirse hakkı bulmuş, sırat-ı müstakime erişmiştir.

Kafa(sızlık)ları böyle..

İSKENDERPAŞA KAYYUMU NUREDDİN İŞİ BİRAZ ABARTTI

Merhum **Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan** hoca, 4 Şubat 2001 tarihinde Avustralya'da trafik kazasında vefat etmişti.

Cenazesi Türkiye'ye gecikmeli olarak geldi.

Cenaze namazı öncesinde İskenderpaşa Camii imamı **Mikdat Kutlu** cemaate hitaben bir konuşma yapıp Nurettin'in **merhumun "varisi"** , yani yeni şeyh olduğunu ilan etti.

İcraatı **varislik** açısından epeyce sorunlu olsa da devletin **kayyum** atama uygulaması çerçevesinde anlamlı görünüyor.

*

t24.com.tr sitesinin haberine göre, bu Nurettin yerel seçimlerle ilgili bir açıklama yapmış.

İfadeleri, Recep Tayyip Erdoğan'a **kayıtsız şartsız biat** etmiş olduğunu gösteriyor.

Açıklaması doğrudan Recep Bey'e hitap ediyor.

Milleti adamdan saymadığından mıdır nedir, "Sevgili vatandaşlarım" filan gibi bir ifadeyle kamuoyuna seslenmemiş..

Lafa "**Cumhurun Müttefiki Aziz Başkanım**" diyerek başlamış.

"Aziz başkan"ı, Recep Bey..

Recep Bey'in de bir "aziz"i var.. "**Aziz Atatürk**" lafı neredeyse vird-i zebanı olmuş durumda..

“**Atatürk’ün izinde** olan biziz” diyor.

Doğrudur, onu yalancılıkla suçlama **haddini bilmezliği**nden uzak durmalıyız.

Erdoğan, “Aziz Atatürk”ünün izinde.. **Kayyum Nurettin** de Erdoğan’ın izinde..

Tren gidiyor.. Safdiller taifesi de anlamadan bakıyor.

*

Nurettin’in ifadeleri kafasında ne olduğunu tam göstermiyor.. Ya da kafası karışık..

“Aziz Başkanı”na “**Cumhurun Müttefiki**” diye hitap etmiş..

“Aziz başkanı” cumhurun ne “**baş**“ı, ne gövdesi, sadece müttefiki..

Vaziyete bakılırsa bu “cumhur ittifakı”nın **başı**nın **Devlet Bahçeli** olduğunu söylemek de mümkünmüş gibi görünüyor.

Neyse, geçelim..

Nurettin laflarına Buruc Suresi’ne ve “**hendek**“lere atıfta bulunarak başlamış..

Yalnız, mevcut duruma bu benzetme ya da “kıyas” pek uygun düşmüyor gibi görünüyor.

*

O günlerde Türkiye’de yaşanan, “**Şeriatçı müminler**le ***beşeri/liderlerini tanrılaştıran*** **kâfirler**in kavgası” değildi..

“**Aziz Atatürkçüler**“le “**Aziz Apocular**“ın kavgasına şahit olunuyordu..

Kavga **ırkçıları**n kavgasıydı.. **Boz kurtçu Türkçülük** ihaneti ile **Nevruz ateşli Kürtçülük** ihaneti çarpışıyordu..

Fakat, Kürtçüler bu yarışta Türkçüler'i yenemeyecek gibi görünüyorlardı.

Çünkü, Türkçüler kadar geniş mezhepli olmayı başaramıyorlardı.. Onlar bozkurtu bir şekilde Kürtçülükle ilişkilendiremezken, Türkçüler Nevruz'a bile sahip çıkmış durumdalardı.

*

Nurettin, açıklamasında **4 Şubat 2001**'i de unutmamıştı..

Bu tarih, merhum **Esad Efendi'**nin trafik kazasında öldüğü gün..

Evet, Nurettin, *"4 Şubat 2001'i tasarlayan, görmezden gelen, unutturan meş'um zihniyet KAHROLMUŞTUR"* diyordu.

Nasıl kahrolmuştur?

4 Şubat 2001'i **tasarlayan** kimdir?

Görmezden gelen kimdir?

Unutturan kimdir?

"Unutturan meş'um zihniyet" hangi zihniyettir?

Burada Nurettin kendi ayağına kurşun sıkmış gibi görünüyor.

Çünkü, 4 Şubat 2001'i unutturanlardan biri, kendisi..

Esad Efendi'yi **ölüm değil de doğum yıldönümlerinde anma** kararı alması, 4 Şubat'ı unutturma değilse nedir?

Kayyum Nurettin maşallah amigolukta hayli maharet kesbetmiş ve mesafe katetmiş..

4 Şubat 2001 bağlamında 28 Şubat zulmüne, Esad Efendi'nin ülkesini terk etmek zorunda kalmasına değinmeden lafı **Yeni Zelanda**'daki cami katliamına getiriyor. *"Rabb'lerinin hoşnutluğunu kazanmak için Cuma günü camide toplananları katleden, yaşam modeli iddiası sahibi hegemonya KAHROLMUŞTUR"* diyor.

"28 Şubat zihniyeti kahrolmuştur" deme ihtiyacı duymamasını normal karşılamak gerekiyor, çünkü o zihniyetin **Müslümanlar'ı "laikleştirme" projesi** başarılı olmuş durumda.

*

Evet, Nurettin'in kafası karışık, veya belki, kafası karışık görünmek işine geliyor.

*"Bizi bize, bizi **nefsimize**, kardeşi kardeşe, Kürt'ü Kürt'e, Arap'ı Arap'a, Alevi'yi Sünni'ye, Türk'ü Türk'e, **Agop**'u Abdullah'a, milleti de zillete düşüren KAHROLMUŞTUR"* diyor.

Anladık, Nurettin'in **nefsi**yle arası iyi..

Varislik ya da kayyumluk icraatına bakınca, **nefsiyle** gayet iyi dostluk kurmuş olduğunu görebiliyoruz.

"Aziz Başkanı"nın **laik** tandanslı, "**Hz. İbrahim'in milleti**" ile alâkasız "**Agop'lu tek millet**" ideolojisini "içselleştirmeyi" de başarmış.

Ancak, bilmediği birşey var; **Agoplar**, Osmanlı'nın Şeriat kaynaklı "millet sistemi"ni, laik/dinsiz ırkçılığın "tek millet" dayatmasına tercih ediyor, Osmanlı'nın anlayışını iç geçirerek, hasretle anıyor, arıyorlar.

Kayyum Nurettin aramıyor, çünkü **"Aziz Atatürk"ünün izinde olan "Aziz Başkanı"nın** "Atatürkçü laik düzen"inde keyfi yerinde.

TAYFUN ATAY'IN İSKENDERPAŞA CEMAATİ KONULU YAZISINA ZEYL

Merhum Prof. Esad Coşan hoca, 1980'li ve 1990'lı yıllarda, selefi Mehmed Zahid Kotku rh. a.'in geleneğini sürdürerek pazar günleri İskenderpaşa Camii'nde ***Ramuz el-Ehadîs*** dersleri yapardı.

Ancak, Ankara İlahiyat'tan emekli oluncaya dek Ankara'da ikamet ettiği için bazı pazar günleri gelemezdi. Yerine başkaları ders yapardı.

Bunlar arasında **Prof. Cevat Akşit** de vardı.

1990 yılında Esad Efendi ile Erbakan arasındaki ihtilaf alenî hale gelince Cemaat'te ciddi bir **bölünme** yaşandı.

Gidenlerin hepsi değilse de birkaç etkili isim "**derin**" elemanlardı. Ancak onların yeri boş kalmadı. O süreçte Prof. Esad Coşan hoca görece bir **yalnızlığa ve dışlanmışlığa** mahkum olmuştu ve bundan istifade ile başka "derin" elemanlar "hizmet"e amade hale gelmişlerdi.

Bunların en iyi bilineni, Esad Efendi'yi 28 Şubat sürecindeki "**ikinci yalnızlığı**" ve "**sürgün**"ünde Almanya ve Avustralya'da yalnız bırakmayan **S. G.** idi.

*

Tayfun Atay'ın, aşağıya aldığımız yazısında şöyle bir cümlesi var:

> "Bu akışın "içeriden" nabzını tutanlar, İskenderpaşa'yı bitirenin **Korkut Özal** olduğunu kaydederler; "Nureddin'i o getirdi" diyerek…"

Korkut Özal, Nurettin'e destek vermişti.

Esad Efendi'nin vefatının ardından **13 Kasım 2001** tarihinde Çemberlitaş'taki Fırat Kültür Merkezi'nde düzenlenen **Mehmed Zahid Kotku rh. a.'i anma** programına, o sıradaki sağlık sorunlarına rağmen, konuşmacı olarak katılmıştı.

Evet, Korkut Özal, **Nurettin**'e destek veriyordu. Onun ABD'deki öğrenciliği sırasında, doğru olup olmadığını bilemem, ona **burs** vermiş olduğu da kulağımıza çalınmıştı.

*

Ancak, ***"Korkut Özal muhafazakârdır dediler / Korkut Özal vardır Korkut Özal'dan içerü"*** demek gerekiyordu.

Amerikalı tanıdıkları vardı.. 1956-57 yıllarında bu ülkede ihtisas yapmıştı.

Siyasete atılmış, 1975'te Gıda Tarım ve Hayvancılık, 1977'de ise **İçişleri Bakanlığı** görevini üstlenmişti.

Turgut Özal'ın ölümünden sonra, **24 Aralık 1995** seçimlerinde **ANAP**'tan milletvekili olmuştu.

Bu partiden 13 Ağustos 1997 günü istifa etmiş, 28 Eylül 1997 günü toplanan **Demokrat Parti** kongresinde **genel başkan** seçilmişti.

Genel başkanlığı 22 Mart 2001'e kadar devam edecekti.

*

1990'lı yıllarda hekim **Metin Erkaya**, Ankara-Sincan'da ***Son Uyarı*** adlı bir bülten çıkarıyordu.

Bunda, ağırlıklı olarak **Prof. Mahmud Esad Coşan** hocanın muhtelif yerlerdeki konuşmalarına yer veriyordu.

Erkaya, Esad Efendi'nin yurtiçi ve yurtdışındaki hemen hemen bütün konuşmalarının kayıtlarını temin ediyor, bunları yazıya döküyordu.

Bunların bir kısmı **Seha Neşriyat** tarafından kitap olarak yayınlanmıştı.

1998 yılı ortalarında, bana **Esad Efendi**'nin bir konuşmasının metnini **fakslamıştı**.

Faksta, Esad Efendi'nin **Korkut Özal**'ın siyasî parti faaliyetleriyle ilgili değerlendirmeleri yer alıyordu. Korkut Özal'ın kendisinden destek beklediğini, fakat onu desteklemeyeceğini söylemiş durumdaydı.

Faks kâğıdı masamın üzerinde dururken Esad Efendi'nin sekreteri **İsmail Özlü** yanıma gelmiş, sohbet sırasında o kâğıdı görmüştü.

Onu benden istemişti, vermiştim.

Esad Efendi, 28 Şubat süreci yüzünden yurtdışındaydı, dönemiyordu..

Metin Erkaya söz konusu konuşmayı ***Son Uyarı***'da yayınlamış mıydı, hatırlamıyorum. Muhtemelen uyarılmış ve yayınlamasına engel olunmuştu.

Ve Esad Efendi'nin bu konuşmasının **Metin Erkaya** tarafından sağa sola duyurulmasından sonra **Nurettin** ile Metin'in yıldızı bir daha barışmamıştı.

Esad Efendi'nin konuşmalarını yayınlamasına yasak getirilmiş, ***Son Uyarı*** acılar içinde son nefesini vermişti.

Erkaya'nın Esad Efendi'nin konuşma kayıtları ve metinleri üzerinden gelir elde etmesine bir daha izin verilmemişti.

*

Korkut Özal'ın **partisi** beklediği ilgiyi görememiş, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Mart 2001'de genel başkanlığı bırakmıştı.

Zamanlama mükemmeldi, çünkü yakın adamı *işadamı* ***Cüneyt Zapsu,*** başarılı olacak bir başka parti girişimine katkı sunacaktı.

O parti, **Korkut Özal**'ın genel başkanlığı bırakmasından beş ay sonra kurulacak olan **AK Parti**'ydi.

Zapsu, Erdoğan'ın **ABD** ile iyi ilişkiler kurmasını sağlayan isimlerden biri, belki birincisi olacaktı.

*

Tayfun Atay'ın yazısına gelince..

25 Mart 2019 tarihli yazı şöyle:

> "**Reis'e İskenderpaşa vız gelir tırıs gider**
>
> **Medya için hep söylene gelen, "Türkiye'de medyanın gücü yok, gücün medyası vardır" sözü artık tarikatlar için de geçerli.**
>
> Dün İskenderpaşa Nakşibendi Cemaati adına gündeme gelen bir açıklama vardı. Buna göre, "lider" Muharrem Nureddin Coşan, 31 Mart yerel seçimlerinde Cumhur İttifakı ve Erdoğan'ın arkasında olduğunu beyan ediyor.
>
> Açıklama komik de bu açıklamanın ciddiye alınıp habere dönüştürülerek sayfalanması kanımca çok daha komik.
>
> Türkiye'de "Parti-Tarikat-Cemaat" ilişkilerinde dünden bugüne gelinen noktayı görememeye bağlı bir gereksiz önem atfında bulunulmakta Nureddin Coşan'ın bu bildirimine…
>
> Dikkat edilecek olursa yukarıda Coşan için İskenderpaşa Cemaati'nin lideri nitelemesini kullanmam gerektiğinde lider sözcüğünü tırnak içine aldım.

Çünkü Nureddin Coşan'ın İskenderpaşa çevresi için liderliği de ciddi bir tartışma konusudur.

***

İskenderpaşa'yı "İskenderpaşa" yapan, Nureddin Coşan'ın dedesi Şeyh Mehmed Zahid Kotku'dur. O, 1960'lardan itibaren Türkiye'de sağ-muhafazakâr siyasete pek çok önemli ismi, başta Necmettin Erbakan olmak üzere "armağan eden" kişidir dense yeridir. Özal Kardeşler (Korkut, Turgut, Bozkurt) üzerinde de onun manevi ve elbette fikrî tesiri oldukça büyüktür.

Dolayısıyla tarihsel olarak da siyasal enerjisi en yüksek tarikat denilebilecek Nakşibendiliğin Cumhuriyet Türkiye'sinde Şeyh Kotku liderliğindeki İskenderpaşa kolu, İslamcı siyaset erbabına özellikle 1960-80 arası dönemde asli istinatgâh olmuştur demek çok yanlış olmaz. Bununla birlikte Kotku'nun ölümünden sonra durum değişmiş, köprülerin altından çok su akmıştır.

1980'de vefat eden Kotku'dan sonra yerine damadı ve Nureddin Coşan'ın da babası olan, Arap-Fars Filolojisi eğitimi görmüş ilahiyat profesörü Esat Coşan geçti. O, Erbakan'dan yaşça bayağı küçüktü ve Prof. Erbakan, Prof. Coşan'ı "şeyh" olarak benimsemedi; Şeyh Kotku'ya gösterdiği hürmet ve muhabbeti ona hiçbir zaman göstermedi. Aksine, aralarında "rabıta" (bağ) değil, rekabet oldu.

Özellikle 1990'larda Erbakan 12 Eylül sonrası yeniden, Türkiye'nin en iddialı kitle partisinin başında iyiden iyiye havasını bulup iktidarın kıyısına da gelmişken kendisinin hiçe sayılması karşısında rahatsızlığını sohbetlere-yazılara dökmüştür Esad Coşan… Ancak Kotku'ya gösterdiği hürmet ve bağlılığı kendisine göstermemesi karşısında Erbakan'ı böyle hedef tahtasına oturtmuş (hatta "partileşme" girişimlerinde bulunmuş) olsa da

olmadı. Erbakan'ın yükselen yıldızı, Coşan'ın yıldızını söndürdüğü gibi, İskenderpaşa çevresini de sönümlendirmeye başladı.

Aynı süreçte, daha önce Şeyh Kotku karşısında mütevazı ve pasif konumda bulunan Mahmut Hoca (Ustaosmanoğlu) liderliğindeki İsmailağa Nakşibendi Cemaati ile Adıyaman-Menzil Nakşibendi çevresinin de daha aktif hale geldiği, yükselişe geçtiği söylenebilir.

***

Bu aktarılanlar doğrultusunda denilebilir ki Esad Coşan dönemi, İskenderpaşa Nakşibendi çevresi için bir duraklamadan gerilemeye gidiş dönemidir. 2001'de, aşağıda kısaca değinilecek bir "empoze" ile "post"a oturan oğul Nureddin Coşan ile de gerilemeden iyiden iyiye dibe vurmaya doğru seyreden bir dönem yaşanmıştır.

2000'ler dönümünde, Erbakan çizgisinden bir "mutasyon"la doğan AKP döneminde İskenderpaşa Dergâhı ile siyasi mahiyette organik bağ iyice koptu. AKP nezdinde olsa olsa "mazi" itibarıyla hatırı sayılır oldu bu çevrenin… Ayrıca araya bir de bazı mali suiistimal söylentileri girince İskenderpaşa adı iyice kredi kaybetti.

Bu akışın "içeriden" nabzını tutanlar, İskenderpaşa'yı bitirenin Korkut Özal olduğunu kaydederler; "Nureddin'i o getirdi" diyerek…

Cemaat üyelerinin gözünde "Bu daha çocuk" intibaından öte bir değerlendirmesi olmayan oğul Coşan döneminde aslında İskenderpaşa ikiye bölündü demek daha doğrudur. Bir yanda şeyh oğlu ve torunu Nureddin Coşan var. Diğer yanda ise Kotku'dan sonra Esad Coşan'ın şeyhliğini baştan itibaren kabul etmeyip ona bağlanmamış, Esad Hoca ile Necmettin Hoca rekabetinde de Erbakan'ın yanında yer almış Prof. Cevat Akşit var.

Ve yine aynı "içeriden" konuşan kaynaklar, Nureddin Coşan'la birlikte yaşanan çözülme ve dağılmadan sonra İskenderpaşa çevresini bir parça da olsa toparlayanın Cevat Akşit olduğunu söylüyorlar.

***

Peki biz Cevat Akşit'i en son kamuoyu gündemine nerede ve nasıl gelmiş gördük?..

Geçtiğimiz (2018) "15 Temmuz" anma etkinliğinde Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın yanında, Erbaş Kur'an kıraat ederken tabiri caize "büzüşmüş" vaziyette otururken gördük.

Yani böylesi bir organizasyonda, söz gelimi Şeyh Kotku'ya hiç mi hiç biçilemeyecek bir konumda… Ki bu, "Yeni Türkiye"de aslında tarikatlara biçilen yeri de gösteren ibretlik bir resimdir.

Bu çerçevede ister Nureddin Coşan olsun ister Cevat Akşit ister Cübbeli Ahmet, isterse bir başka tarikat önde geleni, bunların hiçbirinin destek mesajının Erdoğan iktidarı açısından bir kıymeti hakikisi yoktur.

Dönem, Nureddin Coşan'ın dedesi Şeyh Kotku'nun dönemi değil.

Kotku'nun siyaset erbabı üzerinde büyük bir etkisi vardı. Bugün tarikat erbabının dinbaz siyaset ve onun öznesi üzerinde bir etkisi yok.

***

Bir de arşiv bilgisi olarak şunu not etmeden geçmeyelim: 2011 genel seçimlerine sayılı günler kala Nureddin Coşan "online tebliğ" ile "müritleri"ne AKP'yi desteklememelerini söylemişti. İşaret ettiği parti, o dönem AKP'nin bugünkü gibi "can-ciğer kuzu sarması" olmak yerine kanlı-bıçaklı olduğu MHP idi.

Tabii o dönemde böyle bir AKP karşıtlığı sergilemede bu parti geleneğine Erbakan'dan itibaren "babadan oğula" birikmiş hıncın yanı sıra, şimdilerde FETÖ terör örgütü olarak lanetlenen "Cemaat" ile "Parti"nin o yıllarda etle tırnak gibi birlikte oluşundan kaynaklı bir hoşnutsuzluk (belki kıskançlık) da vardı.

Ama dedik ya, köprülerin altından çok su aktı. Bugün o "Cemaat", FETÖ'lendi ve artık "tek tarikat-tek cemaat" var ki o da Erdoğan…

Cevat Akşit de Nureddin Coşan da kendi aralarında İskenderpaşa "pasta"sını paylaşma savaşı verseler de bu asal gerçeğin farkındalar. O yüzden uhdesine "Parti"yi de "Tarikat"ı da "Cemaat"i de almış makama; hem "Reislik" hem de "Meşihat", yani "Şeyhlik" makamına hürmetle biat ediyorlar.

Medya için hep söylene gelen, "Türkiye'de medyanın gücü yok, gücün medyası vardır" sözü artık tarikatlar için de geçerli.

Bugün Türkiye'de hiçbir tarikatın gücü yoktur.

"Güç"ün tarikatı vardır.

NUREDDİN'DEN FAZLA NUREDDİNCİLER

Nureddin Coşan'ın MHP'ye destek veren açıklamasının ardından, timeturk.com sitesinde **Kemal Özer** imzasıyla "**İskenderpaşa Cemaati**" başlıklı bir yazı yayınlanmış bulunuyor. Söz konusu yazıya yapılan yorumlarda Nurettin'e karşı oldukça sert eleştiriler var. Öte yandan, Nurettin'in "hikmet buyurdunuz efendimciler"i ile MHP'lilerin açıklamayı destekledikleri görülüyor.

Nurettin'e yöneltilen eleştirileri buraya almayacağız. Ancak, onu savunanların bazılarının yaklaşımlarında, itikadî bir sapma ortaya çıktığı görülüyor. Bazılarının da, zorlama teviller yaptıkları ve uydurma hikmetler icat ettikleri gözlemleniyor. Mesela bir yorumcu şöyle diyor:

> "partiler amaç değil halka hizmet için araçtır. akp eleştriye açık olmalı, insanları dışlamamlıdır.parti davanızın önüne geçtiyse ya cahilsinizdir, yada menfaatçi.m.nurettin bey yeni mecliste akpnin yanında mhpninde olmasını talep ediyor.yani mhp ye oy vermekle mhpli olmuyoruz. BURADA BİR BÖLÜNME YOK BİLAKİS İDEOLOJİ FARKI YÜZÜNDEN BİRBİRİNE ZIT(tabiri caizse) EVİN HAŞARI ÇOCUĞU İLE AKILLI ÇOCUĞUNU AYNI GAYEDE BİRLEŞTİRME VAR..."

"MHP'ye oy vermekle MHP'li olmuyoruz" demenin bir anlamı yoktur. Esad efendinin ifadesiyle, önemli olan kime çalım attığınız değil, kimin kalesine gol attığınızdır. Bozkurtlar edebiyatı yapmaya başlamış, MHP'yi birleşilmesi gereken "iyi" olarak tanımlamışsanız, onun gönüllü propagandistliğine, deyim yerindeyse amigoluğuna soyunmuşsanız, onun için oy avcılığına başlamışsanız, ayrıca MHP'li olduğunuzu söylemeniz gerekmez.

Öte yandan, ideoloji farklılığını bırakıp "aynı gayede" birleşiyorsanız, nerede birleştiğinize bakmak gerekir. Şayet MHP'liler, "Nakşibendîler'i destekleyin, iyiler

birleşsin, onların faaliyetlerine destek verin" deselerdi, ortada memnun olunacak bir durum bulunduğunu söyleyebilirdik. Şu anda tam aksi bir gelişme var. Nurettin, "Bozkurlara yol ver, fırsat ver" diyor, MHP'yi "iyi" ilan ediyor. Burada bir birleşme var, fakat birleşmenin adresi sakat.. Bu bir birleşme bile değil aslında, tek taraflı bir teslim oluş..

*

Bir başka yorumcu şöyle diyor:

> "eyy atesli insanlar. bu mesaj sizi degil onu sevenleri baglar. Mahmud Esad Cosan R.a hoca efendi zamaninda herkeze garip gelen mesut yilmazin anavatan i ile bbp secim koalisyonu yapmaya ikna ettiginde yine sizin gibiler hop hop hopladilar. bu nasil oluru akillari almadi refahyol hukumeti kuruldugunda meclise normal sartlarda girmesi hayaldi ve hayal gercek oldu bbp vekili kafar eksik olan refahyol disaridan verilen destekle hukumet oldu . sonuc ne oldu baska canim hocam sehid edildi"

Es'ad efendinin o seçimde yaptığı ANAP'a ve BBP'ye bu tarz bir açık teslimiyet değil, Mesut Yılmaz'ı tehditti. Daha sonra da, Yazıcıoğlu'nu yönlendirdi. Nurettin, yapabiliyorsa, merhumun Mesut Yılmaz'ı tehdit ettiği gibi Bahçeli'yi tehdit edip belirli bir davranışa zorlasın ve Bahçeli'yi, babasının Yazıcıoğlu'nu yönlendirdiği gibi yönlendirsin. Bunu yapsa kimse birşey demez. Fakat öyle sözlerle MHP'ye destek veriyor ki, kayıtsız şartsız bir onaylamadan, bir teslim oluştan ibaret.

Bir başka yorum şöyle:

> "Bu açıklama ile, milletin ve memleketin başına örülen bir oyun, bozulmuştur.
> Seçim sonrası anayasa değişikliklerinde AKP/'nin yalnızlaşması sağlanarak, AKP anayasa değişikliklerinde, AKP/'nin CHP ve BDP ye mahkum olmasının önüne geçilmek istenmektedir. Açıklamayı, sakin, önyargıdan

> uzak ve anlamaya çalışarak okursak, seçim sonrası anayasa değişikliği için, MHP aracılığı ile AKP/'ye destek olduğu görülecektir. Daha doğrusu MHP AKP vs. geçer gider. Millete, memlekete, Hak'ka yardım vardır...”

Bu uçuk ve lüzumsuz tevile Nurettin’in kendisi bile güler..

*

Bir başka yorumcu ise şöyle diyor:

> “Bir kaç yorumu okudum hepside edepsizce ve ahlaktan yoksun insnaların konusmaları gibi aynı. herşeyden önce densizlikle dil uzattıgınız zat bir MÜRŞİD-i KAMİL PEYGAMBER SOYUNDAN BİR SEYYİD önce dini edebinizi takının ondan sonra yazın. eminimki atıp tutan densizler ya AKP zihniyetinden menfaati olanlar yada kendilerini nurcular diye adlandıran düstursuzluğun üyeleri öncelikle Tarikatı TASAVVUFU ve tASAVVUF EHLİ olmanınne oldugunu okuyun ogrenın oyle konusun HOCAMIZ böyle demişse vardırbi HİKMETi”

Aslında bu şahsın edepsizce ve ahlâktan yoksun olmakla, densizlikle suçladığı, hakaret ettiği insanların yorumları genelde aklı başında ve ilme dayalı değerlendirmeler niteliği taşıyor. Bunun onlara karşı kullandığı dil ise, tıpkı Nurettin’in açıklamasında olduğu gibi gayri insanî ve saldırgan.

Nurettin’in “mürşid-i kâmil” olduğu konusunda ayet ve hadîs bulunmadığına göre, başkalarından onu bu şekilde tanımlamalarını bekleme hakın yok. Sen öyle kabul ediyorsan, onun hangi bakımlardan kâmil olduğunu söylemelisin. İlim bakımından mı?.. Cahil birini senin alim olarak nitelendirmen, onu alim yapmaya yeter mi?!..

Peygamber soyundan olmaya gelince, aynı şeyi Tuncelili Kemal Kılıçdaroğlu da söylüyor. Tunus diktatörü Zeynel Abidin, Ürdün Kralı Abdullah, Fas Kralı Hasan da aynı durumda.. Peygamber soyundan gelme edebiyatının sonu genellikle sapıklık olmuştur. “Hocamız böyle demişse vardır bir hikmeti” lafı ise, sapıklığın

bizzat kendisinden başka birşey değildir. “Bir hikmeti olabilir” denilse, îhtimal payı bırakılsa, belki hüsn-ü zan olarak yorumlanabilir. Böylesi bir, “vardır bir hikmeti” anlayışı, o şahsı “masum” ilan etmektir ve sapıklıktır. Ehl-i Sünnet itikadını terk etmektir bu.

*

Bir başka yorumcu şöyle diyor:

> “Hani büyük düşünün diyenler varya ALLAH HAKKI için AKLINI(zı) KULLAN(ının) ve büyük düşünün. EVLİYAULLAHA hakaretlerden geri kacının şuan anlamadığınız şeyler için yarın pişman olacağınız sözler konuşmayı bırakın İLAHİ ENTE MAKSUDİ VE RIZAKE MATLUBİ anlayışı ile yaşayan bir BUYUK HOCAEFENDİYE söylediklerinize dikkat edin yaşayısını takip edin ve görün ki ne kadar isabetli karar olduğunu anlayasınız RABBİM ferasat sahibi kılsın...HAYDİ İHVANLAR DEMİR PÜSKEVET YEMEYE KİM GELİR Ben tadmaya başladım”

Bu sözler de, “Vardır bir hikmeti” anlayışının bir başka ifadesi.. 2004 yılında Sağduyu Partisi adına olmadık saçmalıkları, batıl ve sapık görüşleri savunmuşlardı. Bu cemaat mensupları, o batıl görüşlerin “hikmet”ini henüz gösteremediler, fakat gerçekte, o batılperestliğin yeni bir halkası olarak bu MHP’ye teslimiyet olayı ortaya çıktı. Ve bu süreç, muhtemelen böyle devam edecek ve Nurettin çok daha büyük facialara imza atacak, ardından gidenler de yeni hikmet edebiyatları geliştirmek zorunda kalacaklar.

*

Bir başkası da şu yorumu yapmış:

> “HER PARTİNİN İÇİNDE İYİ DE KÖTÜ DE OLUR MHP DE VAR AKP DE YOK DİYEBİLİR MİSİNİZ ŞU ANDA AKP DE KAÇ ADET TURAN ÇÖMEZ VARDIR KASETİ HAZIRDA BEKLEYEN , MASON

> VS. BUNLAR HER PARTİDE VARDIR.ÖYLEYSE İNANAN İNSAN DA HER PARTİDE SÖZ SAHİBİ OLMALI MÜMKÜNSE , PARTİLERİ KÖRÜKÖRÜNE VE TOPYEKÜN SAVUNMAK VEYA KARALAMAK YERİNE AKILLI VE SAĞDUYULU DÜŞÜNEMEYİ NEDEN BECEREMİYORUZ. NUREDDİN COŞAN IN DİNİN BU ÇIKIŞI BANA ÖYLE GELİYOR Kİ YARIM SAYFALIK BİR MESAJLA İNANANLARA BELKİ 10 YILLIK BİR DERSİ VERİYOR."

Elbette "inanan insan her partide söz sahibi olmalı mümkünse", fakat gidip teslim olmamalı, yanlışı savunan adamın jargonunu benimseyip bozkurt edebiyatı yapmamalı, kötülükleriye şöhret bulmuş, fıskı aşikâre insanları "iyi" ilan etmemeli..

Mesela beş vakit namazını kılmayan, fasıktır ve iyi olarak adlandırılamaz. Öyle ki, Hanbelî mezhebine göre beş vakit namazı kılmayan kâfirdir. Hanefî mezhebine göre de, böyle birinin fısk u fücuru açıktır. Bu durumdaki insana "iyi" denilemez.

"İyi" olarak nitelendirilebilmenin asgarî şartı, itikadında bozukluk olmamak, farzları yerine getirmek ve büyük günahları aşikâre işlemekle tanınmamaktır.

MHP'yi iyi ilan eden bir adam, ya "iyi" ile "kötü"yü ayırmaktan aciz zavallı bir cahildir ya da başka hesapları bulunan bir sahtekârdır.

MHP'ye İslâmî anlamda iyi diyebilmemiz için, bu partinin hiç değilse yönetim kardosunun, yukarıdaki şartları taşıyor olması gerekir.

*

Bir başkası da şu yorumu yapmış

> "NUREDDİN HOCAMIZIN ADINI SIRADAN BİRİ GİBİ AĞZINA ALANLARI EDEBE ÇAĞIRIYORUM. KİMDEN BAHSETTİĞİNİZİN FARKINA VARIN. SEN ŞAHSIN ADINA KİME OY VERMEK

İSTERSEN VER.
AYRICA BİZİM NEDEN MHP DESTEKLEDİĞİMİZİN DERDİ SİZİ GERMESİN.. BU İŞİN HİKMETİNİ 12 HAZİRAN VE SONRASINDA OLUP BİTECEKLERLE DAHA İYİ İDRAK EDECEKSİNİZ. O ZAMAN ANLAŞILACAK NEDEN BU SEÇİMDE MHP DESTEKLENDİ."

Görüldüğü gibi bunların bütün sermayesi, "Gelecekte anlayacaksınız"dan ibaret.. Halbuki, Nurettin'in bizzat bu MHP destekçiliği, geçmişte Sağduyu Partisi'ne yöneltilen eleştirilerin bir doğrulaması niteliğinde..

Bir başkasının yorumu da şöyle:

> "1990 yılında rahmetli esad coşan hocaefendi o günün milli görüş partisi yetkililerinin yaptığı yanlışlıkları dile getirince bazı sözde dindarlar tarafından çok ağır hakaretlere maruz kalmıştı. benim bölgemde bu zatlardan ikisi imam idi. tüm ilçe şahittirki bu imam efendiler daha sonra aile hayatalrında çok sıkıntılara maruz kaldılar. ülkemde tanınmış bir çok kişinin ya deniz feneri yada diğer bazı mevzulardan çok sıkıntı çektiğini biliyorum. lütfen yarın pişmanlık duyacağımız şeyler söylemeyelim"

Bu ifadeler de cahillikten başka birşey değil.. Mehmed Zahid Efendi, bir kitabında, bazı insanların gurur, kibir ve enaniyet dolayısıyla düştükleri hatalardan biri olarak, arasının iyi olmadığı bir insanın başına gelen felaketleri kendi kerameti olarak değerlendirmesini gösterir. Aynı şeyi çok daha önce Haris-i Muhasibî **er-*Riaye***'sinde, İmam Gazalî de ***İhya***'da söylemiştir.

*

Bir başka yorum da şöyle:

> "arkadaşlar lütfen hocamıza hakaret etmeyin hocamın emri başım üstünedir öl diyorsa ölürüm"

Bol keseden atan bu şahsın sözleri de mahzurlu. Birisi öl dediği için ölünmez, Allah için ölmeyi göze almak ise başka birşeydir. Peygamber Efendimiz s.a.s.'in atadığı bir komutan askerlerine "Bir ateş yakıp içine atlayın" dediğinde, "Hayır, biz bunu Resulullah'a sorarız" dediler ve Peygamber Efendimiz s.a.s. "Eğer atlasaydınız, cehenneme atlamış olurdunuz" anlamına gelen bir cevap verdi.

Bir başka yorumcunun ifadeleri şöyle:

> "..Nureddin Hocaya ileri geri sallayanlar önce açıklamayı doğru okuyun..o mhp taraftarı olun demiyor baraj altında kalması ilerisi için iyi olmaz diyor..iskender paşa cemaatini tanımadan başkalarına benzetmeyin..bu arada akp listelerinde ön sıralarda çok cemaat mensubu var, ama mhp sıralarında yok yani ortada menfaat yok..Hocaya hakaret edenler 1 mart tezkeresinede karşı çıkmıştı , tezkere geçmemesinin hayırlı olduğu anlaşıldı"

Yukarıda bir başka yorumu değerlendirirken belirttiğimiz gibi, bu, MHP taraftarı olmaktan bile fazla birşeydir. "İskenderpaşa cemaatini tanımadan..." sözünde ise gurur ve kibir var. Bu satırların yazarı çok iyi tanıyor. 1 Mart Tezkeresi'ne gelince, o zaman Nurettin'e kim karşı çıkmıştı ki?.. Hiç kimse.. ***Akit***, iktidara yakınlığıyla bilinen ***Yeni Şafak***, o günün başbakanı Abdullah Gül'ün "kanka"sı Fehmi Koru, Saadet Partisi, Cem Uzan'ın Genç Parti'si vs. herkes karşıydı.

*

Bir başka yorumda ise şu ifadeler yer alıyor:

"işittik ve itaat ettik..."

Bu söz ancak, ayet ve hadisler karşısında söylenebilir. Nurettin söz konusu olduğunda, onun **her lafı için** söylediğinizde, "hahamlarını ve rahiplerini rabler edinenler" sınıfına yuvarlanmış olursunuz.

Bir başka yorum şöyle:

"Arkadaşlık pekey (peki) demekle kaimdir... Mehmed Zahid Kotku (rh.a)"

MHP'ye "pekey" derseniz, "**Kişi arkadaşının dini üzeredir**" hükmünü de hatırlamak gerekir.

Bir başka yorum:

> "Merhum hocamız, zamanında hiç bir çıkar gözetmeden, Erbakanla nasıl yollarını ayırdı ise, yine hayatta iken seçimin birisinde gönlümüz Muhsin Bey'den (BBP) yana dedi ise; aynı mantık çerçevesinde bakıp baktığımız pencereyi genişletmek gerek.
> "Hocamız, hiç ne AKP'ye ne de aynı çizgide yürüyen başka bir partiye veya parti mensubuna veya o partiye gönül verene aşağılayıcı üslüpta bulunmamıştır. O'nun ithamları gereçkten ülkemizde gözü olanlara..."

Eğer Esad Efendi de "Gönlümüz MHP'den yana deseydi", yanlış yapmış olurdu. Şimdi de Nurettin, MHP dışında bir başka solcu olmayan partiye destek verseydi, bu eleştirileri almazdı. Nurettin'in laflarının adresi ise belli. Ancak, yasal bir sorumluluk doğmasın, herhangi bir dava açılmasın diye başka türlü yorumlanacak şekilde yazmış olduğu görülüyor.

*

Bir başkasının yorumu ise şöyle:

> "iskenderpaşa cemaati akp yi desteklediğinde türkiyenin en doğru cemaatlerinden biri sayın muharrem nurettin coşan hoca efendi hazretleri de hocaydı.şimdi menfaatleri zedelenenler gösterdiler ki onlar sadece menfaat yalakalarıymış. biz hiç bir zaman bir parti holiganı olmadık ve menfaat için bir partiyi desteklemedik bir takım yalakalar gibi. biz partiler

> üstü bir gruptuk her zaman ve sadece türkiye nin gidişatında beğenmediğimiz yerlere bir mürşidin izinde müdahale ettik.”

Yukarıdaki yorumlar çerçevesinde düşünelim. Nurettin AK Parti’ye destek verdiği sırada, şakşakçılarının bu desteğin gerekçesi olarak, “Hikmeti var” demiş olacaklarını varsayabiliriz. Madem bu adamın söz ve kararlarında mutlaka bir hikmet oluyordu, o zaman AK Parti’nin bugüne kadar yaptıklarını onaylıyor demektir.

İşin aslı şu, Nurettin, aklıyla değil, duygularıyla hareket eden bir adam. Arkasından gidenler de, onun saçmalıklarına “hikmet” kulpu takmakla meşgul. Onlara, ilerdeki günlerde, bu hikmet boncuğundan çok daha fazlasının lâzım olacağı söylenebilir.

*

Bir başkasının yorumu da şöyle:

> “İskenderpaşa Camiasını yakından tanıyanlar onların hiçbir zaman küçük hesaplar içinde olmayıp memeleketin selameti için çalıştıklarını bilirler. Bunu en iyi de şu anki Ak Parti bilir, muhafazakar sağ seçmen bilir. 1990 yılında rüzgarın Refah partisi yelkenlerini şişrdiği bir zamanda yaptığınız yanlışlar var kardeşim kendinize çeki düzen verin diyen grup onlar değil miydi. 1995 yılında rahmetli Muhsin Başkanı parlementoya taşıyıp hükümete güvenoyu verdiren onlar değil miydi?”

Bu, başka birşey.. Esad Efendi, merhum Yazıcıoğlu'na teslim olmamış, bilakis onu yönlendirmişti. Nureddin'i ise, Bahçeli muhatap bile almaz.

Bir başkasının yorumunda ise şu ifadeler yer alıyor:

> “BİR OY YÜZÜNDEN EVLİYAULLAHA HAKARET EDENLERDEN OLMAYIN
> Türkiyeyi yaşananları iyi analiz edebilenler bu açıklamanın ne kadar

> isabetli olduğunu görecektir.
> Hocaefendimiz kendi itibarını ve cemaatin itibarını feda edip bütün kınamaları göğüsleyip bu hamleyi yaptı ve dünya üzerinde planlar yapan siyonistlerin tekerine çomak soktu.
> Tasavvufta şeyhin ne demek olduğunu bir öğrenin. Siz baş gözüyle görürken onlar kalp gözüyle görür."

Bu ifadeler de, "Cahilin sofusu şeytanın maskarasıdır" sözünün canlı şahidi. Şeyhlik açık bir konudur, fakat kimin velî olduğunu Allahu Teala bilir. "Falan velîdir" demek, Allah adına karar vermektir. O yüzden eskiler, velî olduğunu düşündükleri kişiler için "mazanneden" (sanılanlardan) deyip geçmişlerdirBaş gözü, kalp gözü lafları da yanlış olmanın ötesinde itikaden tehlikeli.. Şirke kadar gidebilir

*

Bir başkasının yorumu şöyle:

> "'Müslümanların sahip olması gereken vasıflardan biri de adil oluştur. O kadar ki, isterse kendisinin veya ebeveyninin veya akrabasının aleyhine bile olsa, haktan, doğruluktan, adâletten aslâ ve kat'â ayrılmayacak, gerçeği acı da olsa söyleyecek, zayıf da olsalar mâsumların, haklıların yanında yer alacak, haksızın ve zâlimin karşısına dikilecektir. Hattâ cihadın en üstünü, en sevaplısı, zâlim sultanın karşısında hak sözü çatır çatır söylemektir.'(M.E.C) Hocamızın isteğini yerine getireceğiz İNŞ."

İfadelerin gelişinden insan, sözün "Nureddin Coşan'a da, MHP'ye de hak sözü çatır çatır söyleyeceğiz" şeklinde biteceğini zannediyor. Sen hak sözü söylemiyor, Nurettin yalakalığı yapıyorsun.

Bir başkasının yorumu da şöyle:

> “Allah razı olsun, insanların at gözlüklerinden sıyrılması gerekiyor artık..hacı bayram veli nin yaptığı gibi biz ihvanlarda imtihandayız.. uyanık olalım ne olur..”

Söz konusu kıssa, uydurmadır. Kaldı ki, böylesi bir imtihan Şeriat’e aykırıdır, caiz değildir. Şayet Hacı Bayram-ı Velî rh. a. böyle birşey yapmış olsaydı, sapık olduğunu söylememiz gerekirdi.

*

O dönemde sosyal medyada yoğun bir biçimde Nureddincilik yapanların büyük çoğunluğunun MİT’in muhbir ve elemanları ile masa başı görevlileri olduğunu düşünüyorum. Bir kısmının da onlardan etkilenen safdil cahiller.

Cemaatin ana gövdesi ise şaşkındı, olayı nasıl yorumlayacağını bilemez haldeydi.

DAVUTOĞLU UYANMIŞ, NUREDDİN'İN UYANMASI ZOR

Ahmet Davutoğlu, bir röportaj için ***Karar*** gazetesi yazarları **Ahmet Taşgetiren, Elif Çakır** ve **Yıldıray Oğur**'un sorularını cevaplandırırken **"hukuk-ahlâk ayrımı"** konusuna da girmişti.

Fakat o sözleri, röportajda yayınlanmamış. **Yıldıray Oğur "Keşke şu kısmını da yayınlasaydık"** diyerek Davutoğlu'nun "yayınlanmayan" şu sözlerini aktarmıştı:

> "**Ufuk Uras** bey[le] bir sohbetimiz olmuştu. Ufuk Beyle 70'li yıllarda biz karşı kamplardaydık. 40-50 sene geçmiş oturup konuşuyoruz.
>
> *"Ufuk bey"* dedim, *"siz ve ben 70'li yıllarda karşı kamplardaydık. Ve Türkiye'nin en iyi beyinleri bu kamplardaydı.* ***Aynı hatayı yaptık, farklı ideolojilerde.***
>
> *Biz insanlara iyi bir İslamî ya da dinî eğitim verirsek onları* ***melekleştirebileceğimizi*** *düşündük. Ve bu melekler ordusunun ülkeyi kurtaracağını, dünyaya düzen getireceğini.*
>
> *Siz de iyi bir Marksist eğitim verirsek sınıfsız bir topluma ülkeyi götürecek bir* ***melekler*** *ordusu çıkar diye düşündünüz.*
>
> *İkimizin de unuttuğu şey şuydu:* ***İnsan doğasının mutlak melek ya da mutlak şeytan olamayacağı*** *gerçeği.*
>
> *En melek gibi görünen insanın içinde bir şeytan gizlidir. En şeytan gibi görünen insanın içinde bir melek yaşamaya devam eder.*
>
> *Zamanla sizinkiler* ***reklamcılığı*** *bizimkiler de* ***müteahhitliği*** *öğrenince içlerindeki o* ***kapitalist şeytan yüzü*** *ortaya çıktı.*

*Demek ki sadece **kişilerin tek tek ahlâklı olmasına dayalı bir sistem kuramayız.***

Kişileri tek tek ahlâklı yapalım şu ve ya bu ahlakî zeminde. Ama esas olan iklimi korumak. O ahlâkın yeşereceği iklimi korumak. Çölde gül ağacı yetiştiremezsiniz. O iklim bozuksa bir kişinin ahlaklı olması o iklimi kurtarmıyor.

*Ama **o da yetmiyor**. Üçüncüsü **öyle kurallar öyle kurumlar oluşturalım ki bütün bu iklimi de aşıp yanlışa kalkanı hesaba çeksin, sorgulasın veya doğru işleri kurala koysun.***

*Dolayısıyla üç aşamalı bir şey: **Bireysel** aşama, iklim yani **sosyal aşama** ve **siyasal-hukukî** aşama."*

(https://www.karar.com/yazarlar/yildiray-ogur/meger-vefa-bir-semt-adi-bile-degilmis-12574)

*

Davutoğlu, çok basit bir gerçeği çok geç fark etmiş durumda..

Fakat, memleketteki bilgili geçinen cahillere ve aklı kıtlara bakınca, yine de takdiri hak ediyor.

Bunlardan biri, şimdilerde Endonezya'da büyükelçilik de yapan tasavvuf prof.u **Mahmut Erol Kılıç**..

Bu şahıs, sözde **ahlâk** (tasavvuf) hesabına **siyasal-hukukî kuralları**, yani **şeriatı** mahkum eden batıl laflar edip durdu.

Riyakârca **gönül** edebiyatı yapıp **Şeriat** düşmanlığı sergiledi.

Ve bu saptırıcı şahıs bir yandan da "laik/dinsiz" devlet hesabına (evet, laik-Kemalist devlet hesabına) "**devletçilik**" yaptı (ve bu "hizmet"inin maddî karşılığını da makam-mevki ve para-imkân olarak aldı, alıyor)..

Halbuki, **devlet** demek **hükmetmek**, yani **kural/kanun** koymak ve yaptırım uygulamak demektir.

Gönül-mönül hesabı kitabı yapmamaktır.

*

Bu kafası karışıklardan (ya da basmayanlardan) bir diğeri, **Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan** hocanın "varis"i sıfatıyla "İskenderpaşa kayyumu" olarak hizmet vermekte olan **Nureddin Coşan**..

Hollanda Büyükelçisi'ne hitaben yazdığı bir "açık mektup"ta şunları söylemişti:

> "Benim görüşüm, insanın olgunlaşmasına vesile olan öğretiler, **ekolümüzün öğretisi** dahil, hayat tarzına zevk, renk, değer, anlam ve güzellik katar, kazandırır. İç huzurun ve **erdem**li sosyal yaşantı kurallarının çeşitli terbiye yollarıyla fertlere kazandırılması yaşam standartlarını yükseltir. **Adalet**in **kanun** baskı ve endişesiyle değil, gelişmiş, geliştirilmiş **vicdan ve sağduyu** ile temini güvenliği sağlar.
>
> "Belki bahsettiğim bu vasıfların günümüz Türk toplumunda özlenen, aranan değerler haline gelmesi grubumuzun popüler olmasının sebeplerindendir. Çünkü grubumuz kişisel gelişme sürecini s**evgi** esaslı yaklaşımlarla tamamlamayı benimsemiş ve uygulaya gelmiştir."

Tabiî ki söz konusu "edebiyat paralama tarikatı şeyhi", bu ifadeleriyle hem **İslam'ı hristiyanlaştırdığı**nın (**Protestanlaştırma** demiyoruz, çünkü **Katoliklik** de buna dahil) ve böylece **tahrif** ettiğinin, hem de tereciye tere satmaya çalışarak kendisini rezil kepaze edip gülünç duruma düşürdüğünün farkında değildi.

*

Roger Arnaldez'in şu ifadeleri, ne demek istediğimizin daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir:

> "… çünkü **Müslüman müminler** için yeryüzündeki yaşamda egemen olması gereken, **Muhammed Yasası**'dır [İslam Şeriati'dir] ve **Hristiyanlar** bu Yasa'yı tanımazlar. Onlar [Hristiyanlar] için de aksine, bu dünyadan başlayarak bütün insanları **Sevgi Yasası** birleştirmelidir ve bu Sevgi Yasası da, şüphesiz fevkalade, ama **dıştan** [devletin zorlama ve yaptırımından] kaynaklanan bir **temel yasalar topluluğu** değildir; yaşayan bir şahsiyetin, [hak kitap] ***Kur'an***'ın değil, ama [tahrif edilmiş] ***İncil*** İsa'sının gerçeğidir. Hristiyanların bakış açısına göre, böyle **dıştan kaynaklanan her yasa** yürürlükten kaldırılacaktır. Yalnızca bütün yasaları "kapsayan" **Sevgi Yasası** sonsuza kadar geçerli olacaktır. (…)
>
> "Demek ki İslam'ın içinde barındırdığı, **şeriatçılık ve sufilik arasındaki bu sürekli gerilime** bir kez daha şahit oluyoruz. Her tür **tasavvuf**, şeriat bilginlerinin iktidarına meydan okuduğuna göre, şeriatçıların … [sadece] **Teslis** [Üçlü Tanrı] ve [İsa'yı Tanrı'nın oğlu yapan] Tecessüm [Tanrı'yı cisimleştirme] Hristiyanlığına karşı değil, ama [onun gerisindeki,] temelinde **sevginin dini, yasasız din** diye kabul edilen Hristiyanlığa karşı da temel bir muhalefet içinde bulunmaları anlaşılabilir. (…)
>
> "Tanım gereği **şeriatçı** olanlar (Yasa bilginleri) gerçek Tanrı'nın, aşkınlığı içinde her tür sevginin ötesinde olduğuna inanmışlardır; **İsa da O'nun kuludur [oğlu değildir, ve İsa]**, bir anlamda **Musa'nın Yasası**'nı [Şeriatini] onaylayan ve sonradan hem Musa'nınkini hem de İsa'nınkini yürürlükten kaldıracak **Muhammed Peygamberin Yasası**'nı müjdeleyen bir **yasa** [şeriat] getirmek için insanlara gönderilmiştir."

(Roger Arnaldez, ***Jésus, fils de Marie, prophète de l'Islam*** [İslam'ın peygamberi, Meryem'in oğlu İsa], Paris, Desclée, 1980'den aktaran, Gérard Bessière, ***İsa: Beklenmedik Tanrı***, 4. b., çev. Mehmet Ali Kayabal, İstanbul: Yapı Kredi Y., 2009, s. 169.)

Evet, **Şeriat**'e (İslam kanunlarına) karşı konumlandırılmış veya Şeriat'i küçümsemeye yönelik bir tasavvuf, batıldır.

Böyleleri, Son Peygamber Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in değil, Hristiyanlar'ın izindedirler.

İslam peygamberi olan Hz. İsa a.s.'ın dini üzere de değildirler, Fatiha Suresi'nde **"sapıtmış"** oldukları belirtilen muharref Hristiyanlığın akidesini izlemektedirler.

Bunlar, Hristiyanlar'ın "**sevgi ve gönül edebiyatı**"nı, kendileri için "Şeriat mertebesine" çıkarmış durumdalar.

Bu sapıkça ve riyakârca sevgi-gönül edebiyatını, **Şeriat'in yerine ikame** edilerek onu işlevsiz, lüzumsuz ve geçersiz hale getiren, ona ihtiyaç bırakmayan birşey olarak görüyorlar.

*

Korkmayın beyler, size, "**Türkiye'ye Şeriat getirin**, bu ülkeye Şeriat'i hakim kılın" demiyoruz.

Bu iş sizin çapınızı, gücünüzü, kapasitenizi aşar; böyle bir fazilete layık da değilsiniz. Layık değilsiniz, dolayısıyla size böyle bir hizmet nasip olmaz.

Bu toplum da bugünkü haliyle, **cahiliye karanlığı**ndan kurtulup **Şeriat'in aydınlığı**na ulaşmayı hak etmiyor gibi görünüyor. Allahu a'lem..

Dediğimiz şu: Boşu boşuna yanlış laflar söyleyip kendi ahiretinizi ve sizi adam zannedip sözünüze itibar eden “kafası kiralık **ümniyeci** takipçi ve taklitçilerinizin ahiretini” tehlikeye atmayın..

Önce, tevbe edip yanlış laflarınızı düzeltin, batılı bırakıp hakkı savunun.. Sonra da ya hayır söyleyin ya da susun.

CEMAATLER, TARİKATLAR VE SEÇİMLER

Yeni Şafak yazarı Prof. Ergun Yıldırım, "Cemaatler-tarikatlar ve seçimler" başlıklı yazısında şunları diyordu:

> **"Cemaatler**den siyasal iktidara karşı **açık ve çıplak eleştiriler ve tepkiler** beklemek beyhude bir çabadır. **Aydınlar** bunu yapabilir. Çünkü aydınlar nihayetinde **ferttir**. Onlar **şahsi pragma** ile hareket ederler. Buna karşın cemaatler ise ferdi aşan bir **kolektif pragma**yı temel alırlar. Bunun için de bu **pragma ve idealleri** ile en fazla bütünleşen siyasal parti hangisi ise onunla beraber hareket ederler. Türkiye siyaset pratiğinde her zaman **merkez sağ** ile olmuşlardır. **Çatışmaya ve meydan okumaya yönelmezler**. Ak Parti, bütün zaaflarına ve olumsuzluklarına rağmen cemaatler için hala onların ideallerine en yakın ve onları koruyabilecek tek siyaset. Ak Parti **tek ana siyasal merkez** oldukça, cemaatlere **özgür çalışma ortamı** sağladıkça ve **muhafazakâr değerleri savundukça** seçimlerde onların oylarını almaya devam edecek."

Bunlar, son tahlilde yanlış genellemeler..

Tek doğru tarafı şu gibi görünüyor: **Cemaatler,** onların **varlığına kökünden karşı** olan sol partilerle birlikte hareket edemezler.

Bunun istisnası, başında "**dede**" adı verilen **şeyh**lerin bulunduğu **Alevî cemaatler**dir.

*

Yıldırım, *"**Cemaatler**den siyasal iktidara karşı **açık ve çıplak eleştiriler ve tepkiler** beklemek beyhude bir çabadır"* diyor.

Bunu yapan oldu.. Mesela **Fethullah Gülen**, 28 Şubat sürecinde zamanın siyasal iktidarına fazlasıyla "açık ve çıplak" eleştiriler yöneltti..

17-25 Aralık'la birlikte de Akparti ile kapıştı..

Nurcu bazı grupların da geçmişte **Demirel** hesabına Özal iktidarını eleştirdikleri görüldü..

Cumhuriyet tarihindeki **en açık ve çıplak** eleştiri ise, (bölgenin tarihî ve etnik özel durumu nedeniyle) **Şeyh Said** isyanı idi.. ("Yeni rejim" ya Şeyh Said gibi isimlerin taleplerine kulak verecek, ya da onları ezip geçecek, ve sonraki nesillerin bugünkü türden bir "bölücü laik Kürtçü" hareketle boğuşmak, "beka" hafakan ve korkuları ile yaşamak zorunda kalmasına izin verecekti.. "Eski şeriatçı rejim" keyiflerine uygun gelmediği için kendileri açısından kolay, gelecek nesiller açısından ise zor olanı seçtiler. Bu işin sonunun nereye gideceğini de kafasını kuma gömen ırkçı-devletçi geri zekâlılar hariç herkes tahmin edebiliyor.)

*

Yıldırım, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> "**Aydınlar** bunu yapabilir. Çünkü aydınlar nihayetinde **fert**tir. Onlar **şahsi pragma** ile hareket ederler. Buna karşın cemaatler ise ferdi aşan bir **kolektif pragma**yı temel alırlar."

Cemaatler de nihayetinde ferttir. Fertlerden oluşur.

Ve, cemaatlerin başındaki **lider**ler de ferttir.. Onları "**kurul**"lar yönetmez.

Söz konusu liderlerin "**şahsî pragma**"dan (mevcut konum ve kazanımlardan, bir anlamda prangadan) arınmış ve soyutlanmış insanlar olduklarını kabul etmek için fazlasıyla saf olmak gerekir.

Cemaatlerin "ferdi aşan bir **kolektif pragma"** ile hareket ettiklerini söyleyebilmek için, cemaatlerin hareketlerinin **"ortak akıl"** ürünü olduğunu, **aralarındaki istişare ve müşavere**nin sonucu olarak ortaya çıktığını kabul etmek gerekir.

Peygamber Efendimiz s.a.s., **Uhud Savaşı**'nda, kendi tercihinin hilafına olarak, farklı bir görüşü kabul edip ona göre hareket etmiştir. Fakat günümüz cemaatlerinin liderleri, teorik olarak başka telden çalsalar da, pratikte, **kararlarına itiraz edilmesini ve tartışılmasını** kabul etmezler, müşavere sonucunda **kendi görüşlerinden geri adım atmayı** da kibirlerine (hadi "onurlarına ya da otoritelerine" diyelim) yediremezler. Bunu, liderliğin kendilerine yüklediği bir sorumluluk ve meziyet değil, zaaf olarak görürler. Onlarla tartışmayı göze alanları bekleyen akıbet de hain ilan edilmek olur.

Bu yüzden, pratikte cemaatlerin kararları, "kolektif pragma" değil, "cemaat liderinin şahsî pragması" olarak tezahür eder.

*

Aydınların durumuna gelince..

Onlar da aslında "**kolektif pragma**"ların, ya da farklı türden "kolektif görünümlü şahıs pragmaları"nın esiridirler.

Mesela Ergun Yıldırım'ın durumunu ele alalım..

Yazdığı gazete ***Yeni Şafak***..

Yeni Şafak, Erdoğan'la birlikte hareket etmiş, onunla birlikte gelişip büyümüş bir ailenin gazetesi..

Ergun Yıldırım burada "son tahlilde" ***Yeni Şafak***'ın genel çizgisine ya da "kolektif görünümlü patron pragması"na aykırı görüşler ortaya koyabilir mi?

Koyamaz.. Koyarsa mesela **Ahmet Taşgetiren**'in durumuna düşer..

Yani durum salt “cemaat”lere özgü bir mesele değil..

Ayrıca, aydınların “şahsî pragması”ndan söz etmek de pek mantıklı değil..
Şahsîlikten şahsiyeti anlarsak eğer, aydın ya **pragma**sı için **şahsiyet**inden, ya da şahsiyeti için pragmasından vazgeçmek zorunda kalabilir.

Cemaat liderleri için de aynı şey geçerlidir.

*

Bu nokta, **28 Şubat** sürecinde iki cemaat liderinin neden farklı hareket etmiş olduklarını anlamayı da sağlayabilir..

Merhum Prof. Dr. Mahmud **Esad Coşan** hoca ile **Fethullah Gülen** farklı hareket etmişti.

Esad Coşan hoca aslında **Erbakan** ile kavgalıydı.. 1990 yılında aralarında ciddi bir tartışma ve kopuş yaşanmıştı.

Buna rağmen Esad Efendi Erbakan’ın kurduğu hükümete destek verdi.
Hatta, **Muhsin Yazıcıoğlu ile BBP**‘nin destek vermesini sağlayarak hükümetin kurulmasına vesile oldu.

Fethullah Gülen ise **darbecilere** arka çıkan açıklamalar yaptı.

*

Konu dışına çıkma pahasına şunu da söyleyelim:

O süreçte **MHP** de darbecilerle birlikte hareket etti.

Antalya milletvekili bayanın **başörtüsü**nü açtırdılar..

Darbecilerin arzusu doğrultusunda **Ecevit ve Mesut Yılmaz** ile hükümet kurdular..

“Hayır, biz, Erbakan-Çiller hükümetinin bu şekilde devrilmesini, tehditlerle, ayak oyunlarıyla, birtakım milletvekillerinin korkutulup satın alınmasıyla yıkılmasına destek veremeyiz” demediler.

KRAL ÇIPLAK DEMEK YERİNE, KRALDAN FAZLA KRALCILIK

2011 seçimleri sırasında ***timeturk.com***'da yayınlanan Kevser Topkar imzalı "**Seçime giderken İskenderpaşa Cemaati**" başlıklı yazının, Nurettin'i savunmak üzere argümanlar üretmeye çalıştığı görülüyordu.

Yazar şöyle diyor:

> "Seçim arefesinde bu cemaatin lideri, Rahmatli Esat Coşan Hocamızın oğlu Nureddin Hoca'dan bir açıklama geldi. Bu seçimlerde MHP'yi destekleme kararı almışlar. Bu fevkalade önemli, MHP için barajın altında kalma riskini bertaraf eden gelişmeyi merkez medya duymazdan gelip önemli bir şey değil tavrı sergilerken, bir taraftan da bizler kendi kendimize kıyametler kopardık."

Buradaki "fevkalade önemli" vurgusu önem taşıyor. Yazarın bu noktayı açması, açıklaması gerekirdi. Neden önemli, kim için önemli?..

Yine diyor ki:

> "Cemaatin içinden birtakım kişiler bu düşünceye katılmasa ve eleştirseler, yazıp çizseler tabii ki hakları."

Evet, hakları.. Ama, pratikte böyle bir hakları yok.. Bu düşünceye katılmaz ve eleştirirseniz, hele bir de yazıp çizerseniz, cemaat içinde kalamazsınız. Yani bu hak, sadece, cemaat dışından olanlara ve cemaatten dışlanmayı göze alabilenlere ait. Dışlanmayı göze alabilen ise, bugüne kadar pek fazla çıkmadı.

Yazar devam ediyor:

> "Lakin bu mevzuda saldırgan tavırla kaleme sarılanlar, müslümanlık adına her türlü insaf ve adelet, kardeşlik ve merhamet duygularından sıyrılarak en

> şiddetli düşmana göstermeyecekleri tavırları sergileyenler ekseriyetle cemaat dışından değerlendirme yapanlar.”

Aslında, buradaki suçlamalar, bizzat Nurettin’in açıklaması için de geçerli. Ancak yazar, bu konuda herhangi bir tepki gösterme lütfunda bulunmuyor. Nurettin’in açıklamasının her türlü insaf ve adalet, kardeşlik ve merhamet duygusundan sıyrılmış bir insanın halet-i ruhiyesini yansıttığı açık. Bu noktada yazarın, kusura bakmasın ama, bir çifte standart sergilediği görülüyor.

*

Devam ediyor yazar:

> “Bu tekfirci tutum Allah’a inanan kişilerde asla olmaması gereken bir hal. Bir düşünceye bir fikre katılmayabilirsiniz. Bu konuda karşıt fikirleriniz de olabilir. Her şeyi söylemenin bir üslubu olması gerekmez mi? Hele de okuyan yazan, topluma yön verme kaygısı duyan kişilersek.”

İyi, güzel.. Ancak, acaba bu yazar, Nurettin’i eleştiren cemaat mensuplarının, bizzat Nurettin’in adamları tarafından tekfir edildiklerini biliyor mu?.. Onu geçtik, eleştirmeyenleri bile tekfir etmeye utanıp sıkılmıyorlar.

Mesela, bu satırların yazarının evine, Nurettin’i eleştirmediği, sadece, onda gördüğü hatalar nedeniyle “cemaat”ten uzak durduğu için, bu Nurettin denilen adam tarafından, fiilen kendisine ait bir vakfın genel müdürü ile bir eski müftü gönderilmiş ve bu kişiler şahsıma, hadîslerden hareketle, “Cemaatten ayrılan cahiliye ölümü ile ölür” diyebilmişlerdir.

Yazılarımızın yayınlandığı bu blog, işte bu tür tekfirci suçlamalar üzerine, nefsi müdafaa anlamına gelen bir anlayışla, zaruret ortaya çıktığı için yayına başlamış bulunmaktadır.

Söz konusu ***timeturk.com*** yazarı, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> "Eleştirilerde en kaygı verici tutum, dinin bir zümreye hasredilmesiyle ilgili psikolojik hal ve inançlar."

Yazarın, çifte standart olarak yorumlanabilecek tutumu bir tarafa bırakıp, "cemaat" tarafından tekfir edilenler için de aynı kaygıları taşıdığını söylemesi beklenirdi.

Ayrıca, yazarın, tekfir konusunu tam bilmediği de anlaşılıyor. İnsanlar günah dolayısıyla tekfir edilemezler. Fakat, inanılması zorunlu olan bir iman esasını kabul etmeyen tekfir edilir.

Yazarın, "*Müslümanım diyen her kişi altıncısı şart koşulmaksızın dinin beş şartını yerine getirdiğinde müslümandır*" demek yerine, "Müslümanım diyen her kişi yedincisi şart koşulmaksızın imanın altı şartına tam inandığında mümindir" demesi gerekirdi. Ama siz, mesela ***Kur'an*** hükümlerini kabul etmiyor ya da beğenmiyorsanız, "Kitaplara iman" şartını yerine getirmiş olamazsınız.

*

Yazar devam ediyor:

> "Bugün İskender Paşa cemaati mensupları için, sırf bu seçimlerde kendilerine göre bir gerekçeden dolayı MHP'yi destekliyor diye hem MHP'ye hem de söz konusu cemaate kafir de de dahil olmak üzere, kafatasçı, faşist vs. ifadelerini kullanmalarını davranışsal olarak faşistliklerine yoruyorum."

Peki, Nurettin'in başkalarına yönelttiği suçlamaları bu yazar neye yoruyor?..

Nurettin'e göre, kendisi gibi düşünmeyen, MHP'ye oy vermeyenlerin özellikleri şunlar: **Nereye gidildiğini, yarın ne olacağını düşünmemek; hayatının heba edildiğini farketmemek; anlamamak, görmemek, doğruyla yanlışı ayıramamak; duygularıyla oynandığını anlamamak, oynananlardan bihaber gafil kalmış olduğunu görememek; kafasını devekuşu gibi kuma gömüp**

yaşamak, “neme lazım”cılık, “menfaatim” deyicilik; domuz sürülerini, sırtlanları, hain köpekleri, kurnaz tilkileri, leş kargalarını, sülükleri, asalakları sırtında taşımak; kamburunu düzeltmemek; iyileri bulmamak, onlarla birleşmemek; sefillere uşak olmak.

Evet, söz konusu yazar, Nurettin’in bu ifadelerini acaba neye yoruyor?..

Umarım, bir başka yazısında da bu soruyu cevaplandırma cesaretini ve çifte standart karşıtlığını gösterir.

Ancak, yazısının son cümleleri, yazar hakkında çok fazla umut beslemememiz gerektiğini ihtar ediyor:

> “Yetişmemde emeği geçen İskender Paşa cemaatini her zaman seveceğim. Siyasal tercihleri ne olursa olsun hayatıma ve pek çoklarının hayatlarına kattığı güzel şeyleri silecek bir silgi olamaz. Bundan sonra da hem siyasal hem de toplumsal hayatımıza güzel şeyler katmaya devam edeceklerine gönülden inanıyorum.”

İnsan ister istemez, yazarın, bu bozkurt yalakalığını, bu sonradan görme MHP’liliği, bu edep harikası ve üslup şaheseri seçim açıklamasını, “hayatımıza katılan güzel şeyler” arasında gördüğünü, öyle görmemizi istediğini düşünüyor.

Bunu istemiyorsa, bu yazının yazılma gerekçesi nedir?..

Üstelik yazar, kendisini gayb durumundaki gelecek için bile “bağlıyor”: Her zaman sevecekmiş.. Hem de, “siyasal tercihleri ne olursa olsun”..

Siyasal tercihleri bizzat küfür anlamına gelse de mi?!..

*

Söz konusu yazarın, bir sonraki yazısında aynı çizgisini sürdürdüğü görülüyor. Şu ifadeleri, bir önceki yazısındaki mantığın devamı kabul edilebilir:

> “Sayın Devlet Bahçeli’nin Diyarbakır’da Kürt-Türk kardeştir, biz tek milletiz, dinimiz bir... demesi ülkücü gençlik için yeni bir bakış açısı geliştirmiştir. Aynı sözleri BDP temsilcilerinin de tekrar tekrar söyleyerek Kürt gençlerine yeni bir istikamet vermeleri barış yolunda atılacak en ciddi adım olacaktır.”

Böylece, Bahçeli’nin artık “yeni bir bakış açısı geliştirmiş” olduğunu öğreniyoruz. Büyük bir müjde.. Bu Bahçeli, eski Bahçeli değil.. Yani ondan umutlu olabiliriz. Bahçeli, kardeşlik için kendisine düşeni yapmış durumda, top artık BDP’de..

Acaba öyle mi?..

Yazar, Bahçeli’nin orada kullandığı ifadeleri neden eksik aktarıyor?..

Orada, “Anadil karnınızı mı doyuracak?” diyen de Bahçeli..

Kürtler’in anadil konusundaki taleplerinin kapsam ve içeriği tartışılabilir, fakat Bahçeli’nin konuyu ele alış biçiminin tamamen çifte standart ve yok sayma üzerine kurulu olduğu bir gerçektir.

Aynı şey, pekala Türkçe için de söylenebilir.. Türkçe’nin de işlevi karın doyurması değildir. Bunu böyle uzatıp gidenler çıkabilir: Bu bayrak karnınızı mı doyuracak, Türkiye’nin bağımsızlığı karnınızı mı doyuruyor, Müslümanlık karnınızı mı doyuruyor?..

Bahçeli’nin yaklaşımı, insanı sadece “mide”den ibaret gören bir bakış açısına dayanıyor. Ancak, bunu yaparken, çifte standart sergilemekten de geri kalmıyor. Böyle bir anlayışa sahip birinin Türk-Kürt kardeşliğinden söz etmiş olması, pratikte hiçbir değer taşımaz.

Böylece Bahçeli, şöyle konuşmuş oluyor: Türkiye’de Türk-Kürt kardeştir, fakat Türkler daha kardeştir..

Yazar da, Bahçeli'nin bu çifte standardını, bu "mide" eksenli yaklaşımını bize "yeni bir bakış açısı" diye, deyim yerindeyse "yutturmaya" çalışıyor.

Yazarın makalesindeki bu kurnazlık, hiç de "kardeşçe" bir "ruh" taşımıyor.

*

Yazarın şu sözleri de, her ne kadar liberal dünya görüşü ve demokrasiye olan inanç açısından mükemmelse de, İslâmî açıdan sorunlu:

> "Seçme ve tercih etme hakkının kendi tekelimizde olmadığı, her kişinin tercihinin kendimizinki kadar kutsal ve haklı olduğu gerçeğini hatırımızdan uzak tutmayalım."

Oy vermek bir tarafa, Allahu Teala, bu dünya imtihanında herkese bir seçme ve tercih etme hakkı tanımıştır. Fakat, "her kişinin tercihi" "kutsal ve haklı" kabul edilemez. Bir insanın tercih hakkının bulunması başka birşey, tercihinin "haklı" kabul edilmesi başka birşeydir. Kutsallık ise, çok daha başka birşeydir.

Yazar, mesela Ergenekoncu Engin Alan'a verilen oyu neden "kutsal" kabul etmemizi istiyor? Neden böylesi bir tercihi "haklı" saymamızı sağlamaya çalışıyor?..

Ne yapmak istiyor?..

Neden insanları yaldızlı laflarla aldatmaya çalışıyor?..

Kutsal olmayanla kutsal olanı eşitlediğinizde, aslında "kutsal"a karşı haksızlıkta bulunmuş olursunuz. Herşey, zıddıyla bilinir.. Kutsal olmayanın bulunmadığı, herşeyin kutsal sayıldığı bir zeminde, kutsal kavramının içi boşaltılmış olur. Bu, "gerçek kutsal"ın itibardan düşürülmesi, yok edilmesidir.

"Her kişinin tercihi"ni "haklı" kabul ettiğinizde de, nazarınızda hak ile batıl eşitlenmiş olur. Bunun, liberal dünya görüşü açısından bir değeri olabilir; İslâm

açısından ise, adalet değil dalalet anlamına geldiğini söylemeye bile gerek yoktur. Her tercihin haklı kabul edildiği bir yerde, haklılık anlamını yitirir, çünkü, tanım gereği, ortada haksızlık diye birşey kalmamıştır.

İSKENDERPAŞA'NIN DÜŞÜRÜLDÜĞÜ ACINACAK DURUM

Gaybı bilemem, fakat görünen o ki, İskenderpaşa cemaati mensupları ya Hz. Ömer'e "Eğer haktan saparsan seni kılıçlarımızla düzeltiriz" diyenler gibi Nurettin Coşan'a gerekli tepkiyi gösterecek ve onu hizaya getirecekler, ya onu kendi hatalarıyla başbaşa bırakıp terk edecekler ya da onunla birlikte rezil rüsvay olacaklar.

Şu an görünen, üçüncü şıkkın gerçekleşeceği..

Bu sürecin sonu, öteden beri okur yazar insanları, mühendisleri ve bürokratları içinde barındırması ile tanınan İskenderpaşa grubunun, marjinal, şeyhini putlaştıran, şeyhinin kararlarını eleştirenleri tekfir eden, cahil, bağnaz, tahammülsüz, saldırgan ve üslup sorunu olan bir kitle olarak tanınması olacaktır gibi görünüyor.

Nitekim, Ahmet Anapalı imzasıyla kaleme alınmış olan "**MHP'li İskenderpaşalılar'ın saldırılarına cevap - İskenderpaşa'ya Topyekün Bir Cevap**" başlıklı bir yazının, birçok internet sitesine aynen taşındığı görülüyor. Kimisi "İskenderpaşa cemaatının tutunacak dalı kalmadı!!!", kimisi "Cehennemle korkutan zavallılar", kimisi de "Tekfir ve usulsüz eleştiri" başlıklarıyla söz konusu yazıyı aktarıyor.

Oysa, Nurettin Coşan ve çevresindekiler, 2004'ten 2009'a kadar "Kol kırılır yen içinde kalır" anlayışıyla gizlice, 2009'dan itibaren de, alenî olmakla birlikte konu cemaat dışında dillendirilmeden ve medyaya yansıtılmadan, söylemleri ve görüşleri konusunda uyarılmışlardı.

Uyarıları görmezden, duymazdan, anlamazdan geldiler. Cevapları, ima ile hakaret etmekten, aşağılamaktan ve alay etmekten başkası olmadı. Şimdi ise, bütün Türkiye

sathında bir eleştiri, kınama, tepki, istihza, tahkir ve protesto seliyle karşı karşıyalar.

Kendileri düzelmeden, imajları da düzelmeyecektir.

Onlar, "dinî değerleri" açıkça aşağıladılar, "bağımsızlık" ve "sağduyu" gibi kavramlarda izzet aradılar. Ve girdikleri bu yol, onları zillete sürükledi. Başkası da olamazdı.

Bahis mevzuu yazı şöyle:

“MHP'li İskenderpaşalılar'ın Saldırılarına Cevap !

Ahmet ANAPALI | Haber Vakti

09 Haziran 2011 Perşembe 14:13

İSKENDERPAŞA CEMAATİNE TOPYEKÜN BİR CEVAP

İstanbul Fatih’te bulunan İskenderpaşa cemaatinin “bağlılarının ifadesi ile” şeyh efendisi Nureddin Coşan, bol devrik cümleli, sonu gelmeyen bol virgüllü, başı ve sonu aynı kurguyu ifade etmeyen, ve “Aklını Kullan” başlıklı tuhaf ve kime hizmet ettiği şüpheli bir “Manifesto” yayınladı

Epistomolojik, pragmatik, ironik, narsist ve paradoksal bir psikoloji ile hazırlandığı başından sonuna kadar her cümleden okunan bu metin hakkında ben de, 4 Haziran günü haber sitemizde şerh düşmek ve hatalı olduğunu ifade etmek için yazı yazdım. Ve her şey ondan sonra başladı. Meğerse karşımda ne çok **“kritik-analitik”(!)** uzmanı varmış.

Yazıma edep dahili veya harici yüzlerce mesaj geldi. Karşımda ön yargılı, bir yerlerden kurulmuş, kumandası başkalarının elinde bir **“kütle”** ile karşılaştım. **İmansızlığımdan** tutun da bir yerlerin **“kalemşörlüğüne”**

kadar pek çok ithamlara muhatap oldum. Yapılan eleştiri ve karalamaları onaltı maddede topladım ve şimdi bunlara cevap vermek istiyorum;

1- Bana yapılan itirazlardan biri, okuduğum yazıyı anlamadan karalama yönüne gittiğimdir. Bu çok alışık olduğum saçma sapan bir savunma şeklidir. Hep böyle oluyor. Ne zaman bir cemaat lideri ya da bir sivil toplum önderi bir konuda "**zırvalasa"**, hemen ardından onu insan üstü bir şeymiş gibi gören iradesizler, tevile, örtmeye, zırvalamaya, yok öyle demek istemedi de şöyle demek istedi gibi anlamsız bir savunma mekanizmasına sığınıyorlar. Düşünsenize, bu "güya" liderler kendilerini ve düşüncelerini ifade etmekte o kadar zorlanıyorlar ki, kimse onları bir defada anlayamıyor. Her zaman ve daima ne demek istediğini tercüme eden birilerine muhtaçtırlar.

Halbuki bu kendini "şeyh" zannedenler ne demek istediklerini gayet iyi bilirler ve derler. Ama onların söyledikleri o kadar ağır şeylerdir ki, takipçileri bu sözlerin ondan sadır olduğuna inanmaz ve tevile giderler yani bir nevi kıvırırlar…

2- Ülkemiz Coşan'a pek çok şey borçluymuş!!!... Allah Allah…. **Kime sorsam, hangi cemaat ehline sorsam bu ülke onun hocasına, cemaatinin veya tarikatının liderine çok şey borçlu. O olmasa idi bu ülke çoktan belalara gark olurdu…** Bıktım artık bu "laf salatalarından" **Üstelik ne tuhaf ki memleket olarak kendisine çok şey borçlu olduğumuz bu zat-ı muhterem Türkiye'de bile yaşamıyor. Yirmi senedir yurt dışında. Tahsil hayatı ise Amerika New-York'da geçmiştir.** Bu ne keramet yarabbi, Avustralya'dan Türkiye'yi kurtarıyor…..…"Ne tuhaf değil mi?"

3- Bana gelen mesajlara bakacak olursak; kıymetli hocamız, başımızın tacı, gözümüzün nuru Nureddin Coşan hocamız, 1 Mart tezkeresini, tek başına

insanüstü gayretle ve meleklerin, rahmani, nurani varlıkların yardımı ile meclisten geçmesini engellemiş ve memleketimizi kurtarmıştır…

Çok merak ediyorum; Bu saçmalıklara, acaba bana yorum yazanlar inanıyor mu?... İnanan varsa yazık gerçekten çok yazık. Zira, demek ki 1 mart tezkeresi öncesinde rahmetli Necmettin Erbakan Hocamızın bütün milletvekillerini tek tek sabaha kadar telefonla arayıp etkilemesinden bugüne kadar bîhaber yaşamışlar demektir ki, bu da o cemaat ehlinin boşuna yaşadığını gösterir.. Bir kere daha söyleyeyim mi?; 1 Mart tezkeresi önce Allahın inayeti ve sonra da Necmettin Erbakan Hocamızın olağanüstü gayreti neticesinde meclisten geçmedi. Kandırmayın kendinizi… Hocanızın bu kadar gücü ve kerameti varsa 28 Şubat melanetini neden engellemedi? O zaman da başka başka partilere mi gönül vermişti?...

4- Çok enteresan. Yüzyetmişbeş yorumcu bana "haddimi bildirirken" **Kritik-Analitik** kavramından bahsediyor. Garip, demek ki bugünlerde cemaat içinde yapılan bir sohbette biri belki de kendi bile ne demek olduğunu bilmediği kritik analitik kavramından bahsetti. Ve **galiba bu aralar o bölgede en revaçta olan moda kavram, kritik analitik. Şu soru da aklıma gelmiyor değil; Pek muhterem, Gavs'ül Azâm, Kutb'ül A'rifin, Seyyid-ül Ekber, mürşid-i Azam Nureddin Coşan Hocaefendi Hazretleri, bu kavramı bir Türkiye ziyaretinde yurt dışından getirdi de cemaatine mi belletti?..**

5- Diğer bir eleştiri grubu yorumları ise, Nureddin Coşan'ın AKP'den aradığını bulamadığı için, menfaatlenemediği için bu tür bir gariplik içerisine girdiğini ifade etmektedir. Bu durum beni gerçekten zerre miskal ilgilendirmiyor. Bu durum, o gruba dahil olanların ve gören gözlerin, işiten kulakların ve hatırlayan hafızaların problemidir.

6- Yorumlarda çok ciddi bir çoğunluk; **AKP,** mecliste yalnız kalmasın, **CHP, BDP** gruplarına ve ittifakına karşı, **MHP** ile müttefik olsun diye **MHP**'ye oy verilmesinin çok ferasetli, basiretli hocaları tarafından istendiğini bildirmektedir. Komik üstü komik bir durum. Zira bana **bu ucube bahaneyi** zırvalayanlar bugüne kadar nerede **MHP**'nin **CHP** karşısında **AKP'ye** yardım ettiğini gösterebilecekler acaba?... **Cumhurbaşkanlığı seçiminde 367 krizinde mi?, PKK'nın, CHP'nin, TKP'nin, ÖDP'nin, DHKP-C'nin, TİKKO'nun, Halk Evleri'nin "Hayır" dediği referandum sürecinde mi? Son zamanların en önemli halka suikast operasyonu olan "Ergenekon" davasında mı?, Camileirmizin bombalarla yıkılmasının planlandığı "Balyoz" darbe planında mı?, CHP'nin kaleleştirdiği yüksek yargıyı "Militan Demokratlardan (!)" kurtarma operasyonun da mı?, söyler misiniz bana MHP nerede AKP'ye yardımcı oldu ki, şimdi bundan sonra yardımcı olsun?..** Başörtüsü mevzusunda beraber oldular demeyin lütfen samimi olmazsınız. Düşünsenize Milliyetçi, maneviyatçı, muhafazakâr olduğunu söyleyen bir parti başörtüsüne de hayır deseydi bu durumu seçmenlerine nasıl izah edebilecekti ki?... Hoş, **gösterime sunulan kasetleri ile rekorlar kıran eski genel başkan yardımcıları Recai Yıldırım'ın başı açık bir kadına niçin başörtüsü takdırmak istediği ve başörtüsü ile Başörtüler hakkındaki fikirleri de tüm Türkiye'nin malumudur…**

7- Yorum yapan daha doğrusu pervasızca hakaretler eden ve saldıran bir grup zevat, 1999 senesinde ülkeyi yöneten MHP-DSP-ANAP koalisyonu zamanında başbakan yardımcısı sıfatı ile kendi emrinde bulunan Dinlenme ve tatil kamplarına giriş şartnamesine bizzat Devlet BAHÇELİ tarafından; "Evcil dahi olsa hayvanların ve türbanlıların girmesi yasaktır." baresinin konulduğunu hiç duymadıklarını ifade ediyorlar ve beni ispata davet ediyorlar…İnsaf… gerçekten el-insaf

diyorum. Bu hadiseyi bilmeyen hatırlamayan kıt hafızalılarla muhatap olmak beni derinden üzmekte ve beni altı delik bir bardağı su ile doldurduğum hissine sürüklemektedir. İspat istiyorsunuz. Bana cevap yazmakta kullandığınız klavye ile google'nin arama bandına konuyu yazın karşınıza çıkan ispatları okuyun. Bu kadar mı acizsiniz?...

8- bir başka yorum çeşiti ise diyor ki; Eğer MHP baraj altında kalır da meclis dışına itilirse, tabanı sokağa iner, istenmeyen hadiseler vukû bulurmuş!!! Ne yani **bu bir tehdit mi?.** "**Ya bizi meclise alın ya da ortalık karışır"** mesajının ince bir ayarla verilme şekli mi?... iyi o zaman meclise girmezse sokağa iner korkusu ile herkesi ve her partiyi meclise gönderelim…

9- Garip bir okuyucu ise bana bir hadisi hatırlatmaktadır. Zikredilen hadis şöyle demektedir; **" Benim soyumda Hz. Adem'den bu yana hiç küfre girmiş, batıla saplanmış, kimse yoktur. Temiz kalmış ve kıyamete kadar da temiz kalacaktır."** Yani diyor ki bu cahil bağlı; **Bu hadis gereği, seyyid olan Nureddin Coşan, tertemizdir, bunun da şahidi bizzat resullullahtır.** Bu hadisin sahih olduğuna inananlar ne kadar da fikir fukarası. Zira hakikati göremiyorlar. **Hz. İbrahim, Habibullah'ın atası değil mi?... Hz. İbrahim**'in iki oğlu vardır. **Hz. İsmail** ve Hz. **İshak** (A.S.) **Hz. İsa** ve **Hz. Musa** Efendilerimiz, **Hz. İshak'ın** torunlarıdır, **Hz. Muhammed Efendimiz ise Hz. İsmail'in yani Hz. İbrahim'in torunudur**. Peki **Hz. İbrahim'in babası kimdir? Put satan, oğlunu Nemrut'a şikayet eden ve Allah tarafından lanetlenen putperest Azer…** Hani Peygamber efendimizin soyundan hiç kafir çıkmazdı?... Başka bir misal Efendimiz'in dedesi **Abdülmuttalip'tir**. Pek çok oğlu vardır. Bunlardan biri Efendimiz'in babası, **"Allah'ın kulu"** isimli **Abdullah'**tır. Peki diğeri kimdir? **Ebu leheb**…Ne demektir **Ebu Leheb? Kırmızı yanaklı babası veya pembe yanaklı.** Bu bir sıfattır. Gerçek ismi nedir?. Yani sizce bir oğluna Allah'ın kulu ismini takan **Abdulmuttalip**,

diğer oğluna hangi ismi vermiştir?... sıkı durun söylüyorum; **Abdullat**… **yani put Lat'ın kulu.** Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu atasözünü hatırlatacak bir durum… İman sahibi bir baba, oğluna Put Lat'ın kulu anlamındaki Abdullat ismini koyar mı?... sanırım bu hadisin sahih olmadığını anladınız. Ve en nihayetinde, **Kütüb-ü Sitte**'de yer alan ve tüm muhaddisler tarafından sahihliği kabul edilen bir hadis'te **Efendimiz kızı Fatıma'ya**; **"Kızım sakın baban peygamber diye sevinme**, **Cennetliğini kendin kazan, zira Allah bana ahirette ne yapacak ben dahi bilmiyorum" demiştir.** Evet Peygamber Efendimiz, kendi eliyle yetiştirdiği, eğittiği, terbiye ettiği kızına bile güven vermezken siz kim oluyorsunuz da Nureddin Coşan'ı ve yaptıklarını peygamber garantisi altına alıyorsunuz?....

10- Beni tarikat, cemaat, mürşid, mürid kavramlarının cahili ilan etmişler… Merak buyurmayınız. Bu kavramları da Türkiye'deki cemaat, tarikat olgularının nasıl ve kimler tarafından geliştirildiğini de hocalarınızı karşımda oturtturup ders verecek kadar iyi biliyorum. Ama anlamadığım taraf ise şu; **sol elle doldurulan suyu takva gereği içmeyen, yemeği sağ elle yemeği, ayakkabının sağını önce giymeği, takvanın bir gereği olarak gören siz ehl-i cemaat, MHP'ye oy vermeyi takvanın neresinde görmektesiniz?**

11- Bu cemaatin bağlıları Osmanlı Tarihini ne kadar iyi biliyor acaba? Zira Osmanlı'nın ilerleme ve yükselme dönemlerinde yani dünyaya nizam verdiği senelerde, , medrese ve dergahlarda Mürşidlik ve Müderrislik hak eden kimse ona verilir kimseye tarikatlarda imtiyaz tanınmazdı. Fakat, Osmanlı İmparatorluğu ne zaman duraklama ve yükselme dönemine girdi, yıkılmaya, çürümeye yüz tuttu, bu şanlı ve dünya ilmine yön veren tarikatlar, medrese ve dergahlar da devletle beraber çürümeye, içten içe mahvolmaya başladı. Bunun ilk alameti mürşidliğin ve müderrisliğin hak edene değil de babadan oğula verilmesiyle ortaya çıktı.

Bu duruma tarih ilminde; **“BEŞİK ULÂMALIĞI**” denmektedir… Kritik Analizciler bu kavramı hiç duydunuz mu? Mürşidliğin hak edene değil de oğula verilemesine beşik ulâmalığı denmektedir. Size bu durum neyi hatırlatıyor**?...**

12- Deniyor ki pek çok yorumda**; “Eğer MHP baraj altında kalırsa, AKP, Ergenekonla yaptığı mücadelede tek başına kalır ve gücünü kaybeder…” Eğer bu okuyucular, espiri yapmıyorlarsa, çok ciddi bir cehaletin içerisindeler.** Zira “Ergenekon” denen oluşum da, “Balyoz” denen darbe planı da MHP için tehlikeli değil, aksine içleri vatan kahramanları ile dolu şanlı birer oluşumdur. Zira MHP daha şimdiden Ergenekon zanlılarına göz kırpmakta, Balyoz darbe planından dolayı tutuklu bulunan ve görevi başında iken başörtülü eşlere sahip subayları fişleyip ordudan atılmaları için gereken işlemleri yapan **emekli general Engin Alan’ı, kendi bünyesinden milletvekili adayı yapmaktadır. Bana bu konuda yüklenenler, bu hadiseyi nasıl değerlendirirler acaba?.**

13- Bir başka yorumcular topluluğu ise beni, **1400 yıllık şanlı bir maziye sahip olan tarikat olgusuna saldırdığımı söylemektedir**. Şaşkınlık, hayret ve dehşet içindeyim. Bunlar nasıl ve hangi tarikat eğitiminden geçerek bu hale gelebiliyorlar? **Hangi tarikatın geçmişi 1400 sene öncesine yani peygamber efendimiz dönemine dayanmaktadır?** Bu sorunun cevabını size bırakıyorum.

14- **Nureddin Coşan ve diğer Allah dostlarının (!) şefaat hakkı olduğunu ve kendilerinin bu haktan istifade edeceklerini, benimse “gayya” kuyularında yanacağımı söylüyorlar.** Başka bir garabet de burada…Hayretler içindeyim. Bu garibanlar acaba nereden, hangi kaynaktan besleniyorlar da böyle “ucube” sözler sarfedebiliyorlar ve şeyhlerinin kendilerine ahirette şefaatçi olup cehennemden kurtaracağını

zannediyorlar? Şeyhlerinin şefaat hakkı olduğunu sanan cahil cühela tarikat bağlılarına Allah şöyle sesleniyor;

Bakın bize teker teker geldiniz, tıpkı sizi ilk defa yarattığımız gibi. Size yaptığımız ikramları arkanızda bıraktınız. Yanınızda şefaatçilerinizi de göremiyoruz. Onların size eşlik edeceğini "yardım edeceğini" umuyordunuz. Bakın aranızdaki bağlar tümüyle kopmuş. Umut beslediklerinizden sizden ayrılıp gitmişler. (En'am 6/93-94)

Allah ile kendi aralarına koydukları öyle şeylere kul olurlar ki, Allah onun hakkında hiçbir delil indirmemiştir.Onunla ilgili kendilerinin de bir bilgisi yoktur. O zalimlerin yardımcısı olmaz. (Hacc 22/71)

"Allah'ın şefaate yetkili kıldıkları, Allah'ın RAZI OLDUĞU KİŞİLERDEN BAŞKASINA ŞEFAAT EDEMEZLER." (Enbiya 21/28-29)

Bu ayetler ve şefaat hakkında diğer yüzlerce ayet-i Kerime, size ne anlatıyor? Ayette Allahın dediği gibi "yoksa akledemiyor musunuz?

15- Yine bir grup yorumcu bana, " **Senin şu an piyasaya çıkan yeni bir kitabın var. Sen bu işlerle niye uğraşıyorsun. İlimle yeni kitaplar yazmakla uğraşsana"** diyorlar. **Susmam, billahi susmam**. Zira benim **Efendim**; "haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır" buyurdu.

16- Son olarak, hemen hemen tüm yorum yapan müridler bana beddua ettikten sonra beni Allah'a havale ediyorlar. İşte buna çok sevindim. Ben de kendimi Allah'a havale ediyorum. Bu konuda bencillik yapmak istiyorum. Önce kendimi sonra sizi Allah'a havale ediyorum. **Allah hepimize akıl fikir versin?. İslama yönelmek aşkına İslam'ın özünde olmayan ve esasında insanların hakiki tevhid inancı ile tanışmaları noktasında engel teşkil eden tarikat olgusundan Allah'a sığınırım….. AMİN…**

(Kaynak: http://www.habervakti.com/?page=articles&id=6309)

(Not: Yazarın son cümlesi “İslam’a yönelmek aşkına aslında farz olmadığı halde gönüllü olarak ihdas edilen ve sıkça insanların hakiki tevhid inancı ile tanışmaları noktasında engel teşkil eder hale gelen tarikat olgusundan Allah’a sığınırım” ya da “İstikametten sapan tarikatlardan Allah’a sığınırım” şeklinde olmalıydı.)